C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\H\Herbert Frank\Herbert_F - Historie Duny 1.PDB

PDB Name: Herbert_Brian_Anderson_Kevin_J-
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 8.5.2005
Modification Date: 8.5.2005
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Brian Herbert
Kevin J. Anderson

Historie Duny: Křížová výprava strojů

Prolog

Historikové se neshodnou na poselství dávno uplynulé minulosti, zachované jen v útržcích.
Ponoří — li se člověk do historie — jak dávné, chaotické časy! — je víc a víc faktů nejistých, příběhy si navzájem odporují. Oceánem času a nespolehlivé paměti se praví hrdinové proměňují v archetypy, bitvy se stávají významnějšími, než byly ve skutečnosti. Legendy a pravda se těžko slučují.
Coby první oficiální historik Džihádu musím tyto záznamy provést, jak nejlépe dovedu, spolehnout se na ústní tradice a útržky dokumentů, které přežily stovky let. Co je přesnější — pečlivě zdokumentovaná historie, jako je ta moje, nebo snůška mýtů a lidových příběhů?
Já, Naam Stařešina, musím psát poctivě, i kdybych si tím vysloužil hněv svých představených. Čtěte tuto historii pečlivě, stejně jako já začal s Manifestem Protestu Rendika Tolu-Fara, dokumentem, konfiskovaným Džipolem.
„Jsme unaveni bojem — unaveni k smrti! Miliardy a miliardy lidí byly už povražděny v tomto křížovém tažení proti myslícím strojům. Ztráty čítají nejen uniformované vojáky Džihádu a jimi najaté žoldnéře, ale i nevinné kolonisty a lidské otroky ze Synchronizovaných světů. Zničené nepřátelské stroje se nikdo sčítat neobtěžuje.
Počítačová všemysl Omnius dominovala mnoha planetám déle než celé milénium, ale mohutnou vzpouru lidí odstartovala teprve vražda nevinného dítěte kněžky Sereny Služebnice před čtyřiadvaceti lety. Využila tuto tragédii k podnícení zápalu v Lize vznešených, což vyvrcholilo totálním útokem Armady a destrukcí Země atomovými zbraněmi. Ano, pro Omnia to byla rána, ale zabilo to i všechny zbylé lidské bytosti na Zemi a kolébku lidské rasy proměnilo v radioaktivní trosky, po celá příští staletí neobyvatelné. Jaká příšerná cena! — a přitom to nebylo vítězství, nebyl to konec, ale jen úvod tohoto předlouhého boje.
Více než dvě desítky let zuří Serenina svatá válka proti myslícím strojům. Naše údery proti Synchronizovaným světům střídají výpady robotů proti koloniím Ligy. Znovu a znovu.
Kněžka Serena se projevila jako zbožná žena a já bych rád věřil v její čistotu a posvátnost. Celé roky strávila studiem dostupných záznamů a doktrín prastarých filozofů lidstva. Nikdo jiný nestrávil tolik času v rozhovorech s Kwynou, Kogitorkou ve Městě introspekce. Serenino zanícení je zřejmé a její víra se jí nedá vyčítat, ale je si vůbec vědoma všech věcí, které byly vykonány v jejím jménu ?
Serena Služebnice je sotva víc než loutka a Iblis Ginjo je jejím politickým prostředníkem. Sám se stylizoval do role „ Velkého patriarchy Džihádu " a vede Radu Džihádu, mimořádný vládní orgán, který panuje mimo hranice dosahu Parlamentu Ligy. A my jsme připustili, aby se to stalo!
Byl jsem svědkem toho, jak Velký patriarcha — bývalý předák otrockých pracovních čet na Zemi — za pomoci svého charismatického řečnického umění proměnil Sereninu tragédii ve zbraň. Jsou snad všichni slepí k tomu, jak si buduje vlastní politickou moc ? Proč by si jinak bral za ženu Camii Boro, jejíž rodokmen sahá tisíc let do minulosti až poslednímu, slabému císaři Starého impéria? Člověk si nebere jedinou žijící následnici posledního císaře z pouhé lásky!
Iblis Ginjo si založil také svou džihádskou policii, zvanou Džipol, aby mohl slídit po zrádcích lidí a tajných sabotérech. Pomyslete na ty, kteří byli v posledních letech uvězněni — copak to všechno mohou být zrádci, pracující pro stroje, jak prohlašuje Džipol? Není to náhoda, že tolik z nich je politickými oponenty Velkého patriarchy ?
Nekritizuji vojenské velitele, chrabré vojáky ani žoldnéře, protože ti všichni bojují za Džihád, jak nejlépe dovedou. Lidé ze všech svobodných planet se pustili do úkolu
zničit základny strojů a zastavit jejich drancování. Ale jak můžeme doufat, že bychom kdy vůbec dosáhli vítězství? Stroje si vždycky mohou postavit další bojovníky... a neustále se vracejí.
Jsme vyčerpaní tím nekonečným válčením. Jakou naději máme na mír? Jaká je možnost na dohodu s Omniem? Myslící stroje se nikdy neunaví.
A nikdy nezapomenou."

177 LET P. G. (PŘED GILDOU)
25. ROK DŽIHÁDU

Slabina myslících strojů je v tom, že vážně věří všem informacím,
které dostávají, a reagují podle toho.
VORIAN ATREIDES, ČTVRTÝ POHOVOR S ARMADOU LIGY

Primero Vorian Atreides stál v čele skupiny pěti balist na oběžné dráze planety, rozryté hlubokými kaňony, a studoval síly nepřátelských robotů, které se proti němu shromáždily. Byly elegantní a stříbrné jako nějaké dravé ryby. Účelný, praktický design jim bezděčně propůjčoval půvab ostrých nožů.
Omniovy monstrózní síly převyšovaly lidská plavidla v poměru deset ku jedné. Bojové lodě Džihádu ale byly vybaveny překrývajícími se vrstvami Holtzmanových ochranných štítů a nepřátelská flotila je mohla bombardovat, aniž by jim jakkoli ublížila a aniž by postoupila dál k povrchu planety IV Anbus.
Lidská obrana sice neměla dostatečnou palebnou sílu na to, aby stroje zničila, dokonce ani na to, aby je zahnala, ale příslušníci Džihádu budou stejně bojovat dál. Lidé a stroje stáli proti sobě nad planetou na mrtvém bodě.
Omnius a jeho síly dosáhly v uplynulých sedmi letech mnoha vítězství, podrobily si malé okrajové kolonie a vytvořily si základny, ze kterých mohly vysílat nekonečné vlny útoků. Ale nyní se vojska Džihádu zapřisáhla, že tuto Nepřipojenou planetu ochrání za každou cenu — ať už to místní obyvatelstvo chce, nebo ne.
Dole na planetě se Vorianův kolega primero Xavier Harkonnen pokoušel dosáhnout nějakého pokroku v diplomatických jednáních se zenšíitskými stařešiny, vůdci primitivní buddislámské sekty. Vor pochyboval, že přítel nějak výrazně uspěje. Xavier byl na dobrého vyjednavače příliš neústupný: na prvním místě byl u něj vždycky smysl pro povinnost a přísná věrnost cílům mise.
Kromě toho byl Xavier vůči těm lidem zaujatý... a oni si to bezpochyby uvědomovali.
Myslící stroje chtěly planetu IV Anbus. Vojska Džihádu je musela zastavit. Pokud se zenšíité chtějí izolovat od galaktického konfliktu a nespolupracovat se statečnými vojáky, kteří bojují za svobodu lidské rasy, pak jsou k ničemu. Vor jednou žertem přirovnal Xaviera ke stroji, protože vidí věci stejně černobíle, a přítel se chladně zamračil. Podle zpráv z povrchu planety se zenšiitští náboženští vůdci ukázali být stejně umínění jako primero Harkonnen. Obě strany se tvrdohlavě držely svých stanovisek.
Vor nijak nezpochybňoval velitelský styl svého přítele, i když se tolik lišil od jeho vlastního. Vor, který vyrostl mezi myslícími stroji a byl vychován jako jejich důvěrník, nyní přijímal „lidskost" ve všech jejích aspektech a těšil se z objevené svobody. Připadl si volný, když sportoval, hrál, chodil do společnosti, žertoval s jinými důstojníky. Tolik se to lišilo od všeho, co ho naučil Agamemnon...
Vor si tady nahoře na orbitě uvědomoval, že se bojové lodě robotů nikdy nevzdají, dokud nezískají statistickou jistotu, že nemají možnost zvítězit. V uplynulých týdnech pracoval na komplikovaném plánu, jak přimět Omniovu flotilu k porážce, ale ještě nebyl připraven ho provést. Ale dojde k tomu brzy.
Tento mrtvý bod na oběžné dráze nad planetou se naprosto lišil od bojových her, které Vor s oblibou hrával s džihádskými posádkami během hlídek, i od zábav, které si navzájem připravovali před lety s robotem Seuratem za dlouhých poutí mezi planetami. Tahle nudná slepá ulička moc povyražení nenabízela.
Pozoroval v dálce body.
V opačném směru se k nim na oběžné dráze jako hejno piraní brzy přiblíží robotická flotila. Vor, hrdě vypjatý ve výrazné tmavě zelené vojenské uniformě s rudými znaky — v barvách Džihádu, symbolizujících život a prolitou krev — jako obvykle vydá rozkazy. Nařídí všem bojovým lodím hlídkové flotily aktivovat Holtzmanovy štíty a monitorovat je, zda se nepřehřívají.
Robotické válečné lodě, ježící se zbraněmi, byly žalostně předvídatelné. Vorovi muži se často sázeli o to, kolik výstřelů nepřítel vypálí.
Díval se, jak se jeho síly přeskupují, jak jim nařídil. Balistě v první řadě velel Xavierův adoptivní bratr Vergyl Tantor. Přesunul se s ní do určené pozice. Vergyl sloužil v armádě Džihádu uplynulých sedmnáct let a Xavier na něj pořád zblízka dohlížel.
Už víc než týden se tady nic nezměnilo a bojovníci byli čím dál tím netrpělivější. Stále znova se na orbitě míjeli s nepřítelem, ale nebyli schopni udělat nic víc než nafukovat hruď a jako exotičtí ptáci předvádět své bojové peří.
„Člověk by řekl, že se ty stroje už poučí," postěžoval si Vergyl do vysílačky. „Nebo pořád doufají, že uděláme nějakou botu?"
„Jenom si nás testují, Vergyle." Vor se vyhýbal formalitě hodností a sledu rozkazů, protože mu to trochu moc připomínalo strnulé postupy strojů.
Už jednou toho dne se cesty obou flotil nakrátko zkřížily. Robotické lodě vypálily salvu explozivních střel. Ty jen zabubnovaly do neprostupných Holtzmanových štítů. Vor sebou ani necukl, když pozoroval další neškodné výbuchy. Znepřátelené lodě se na pár chvil dostaly do těsného, chaotického chumlu, pak se ale navzájem minuly.
„Tak fajn, nahlaste mi součet," zavolal.
„Osmadvacet výstřelů, primero," ohlásil jeden z důstojníků na můstku.
Vor přikývl. Pokaždé to bylo něco mezi dvaceti a třiceti střelami, ale on sám odhadoval dvaadvacet. Vyměnil si s důstojníky ostatních lodí gratulace a dobromyslné lamentace nad tím, že se spletli jen o jednu nebo o dvě střely, a dojednal si vyplacení sázek. Výherci a poražení si mezi sebou rozdělí služby a příděly potravin navíc.
Totéž se odehrálo už téměř třicetkrát. Ale nyní, když se k sobě obě bojové skupiny znovu podle očekávání blížily, měl

Vor v rukávu ukryté eso.
Džihádská flotila zůstávala vyrovnaná v perfektní formaci, stejně disciplinovaná jako stroje.
„Tak na to jdeme znovu." Vor se obrátil ke své posádce na velitelském stanovišti. „Připravte se na odvetu. Nastavte štíty na plný výkon. Víte, co máte dělat. Máme s tím už zkušenosti."
Palubu lodi rozechvělo hučení, vrstvy kmitajících se ochranných štítů, napájených mohutnými generátory, se připojily k motorům. Jednotliví velitelé budou pečlivě kontrolovat, zda se štíty nepřehřívají, což byla fatální chyba systému. Stroje to naštěstí - alespoň prozatím - netušily.
Podíval se na vedoucí balistu, která letěla v čele na oběžné dráze. „Vergyle, jsi připraven?"
„To jsem už pár dní, pane. Tak je vyřiďme!"
Vor zkontroloval své specialisty na ničení a taktiku, vedené jedním ze žoldnéřů planety Ginázu Zonem Noretem. „Pane Norete, předpokládám, že jste rozmístil všechny ty svoje... pasti na myši?"
Signál došel zpět. „Všechny jsou v perfektních pozicích, primero. Všem našim lodím jsem poslal přesné souřadnice, takže sami se jim vyhneme. Otázka je, jestli si jich stroje nevšimnou?"
„Já už je zaměstnám, Vore!" ozval se Vergyl.
Válečné lodě strojů se vynořovaly, blížily se bodu setkání. Myslící stroje sice neměly žádné estetické cítění, přesto se však z jejich výpočtů a praktických technických projektů zrodily lodě s půvabnými křivkami a dokonale hladkými trupy.
Vor se usmál. „Do toho!"
Zatímco se Omniova bojová skupina blížila jako hejno chladnokrevných hrozivých ryb, Vergylova balista najednou plnou rychlostí vyrazila vpřed a začala pálit novým bleskovým systémem fázové palby. Ten vždy na milisekundu vypnul ochranné štíty na přídi, přesně nastavené tak, aby jimi vypálené projektily mohly projít.
Prudké střely zasypaly nejbližší plavidlo strojů. Vergyl byl v mžiku zase pryč, změnil kurs a razil si cestu dolů chumlem robotických lodí jako nějaký splašený saluský býk.
Vor vydal rozkaz k rozptýlení. Zbytek jeho lodí rozpustil formaci a rozlétl se, uklidil se z cesty.
Stroje se pokoušely na nečekanou situaci nějak zareagovat, ale nemohly dělat nic víc než pálit na lodě Džihádu, kryté Holtzmanovými štíty.
Vergyl se svou vedoucí balistou vyrazil zase kupředu. Měl rozkaz ve zběsilém výpadu vyprázdnit zásobníky zbraní. Raketa za raketou explodovala na plavidlech robotů, působila značné škody, ale neničila je. Ve vysílačkách se ozývalo lidské povzbuzování.
Ale Vergylův taktický manévr byl pouhé rozptýlení. Většina Omniových plavidel pokračovala ve své standardní dráze... přesně do prostoru minového pole, které na orbitě nastražil žoldnéř Zon Noret se svým týmem.
Obří miny pokrývala vrstva materiálu, díky níž byly pro senzory téměř nerozpoznatelné. Daly by se snad odhalit pilným průzkumem a pečlivým sledováním, ale stroje byly rozptýleny Vergylovou zběsilou a neočekávanou agresí.
Dvě vedoucí bojové lodě strojů narazily do řady silných min a vybouchly. Masivní detonace vyrvaly díry do přídí, trupu i krytů motorů. Zničená nepřátelská plavidla vybočila z kursu a vzňala se, jedno se setkalo s další minou.
Tři další lodě robotů, kteří si stále ještě přesně neuvědomili, co se děje, se střetly s neviditelnými vesmírnými minami.
Pak se bojová skupina strojů vzpamatovala. Zbývající lodě si nevšímaly Vergylova útoku, rozptýlily se a nasadily senzory k detekci ostatních rozmístěných min. Vlnou pečlivě cílených střel je odstraňovaly z cesty.
„Vergyle - konec," vydal rozkaz Vor. „Všechny ostatní balisty, seřaďte se. Už jsme se pobavili dost." Opřel se ve svém velitelském křesle a spokojeně si oddechl. „Pošlete na průzkum čtyři rychlé kindžály, aby zjistily, kolik škody jsme napáchali."
Zapnul soukromou vysílací linku a na obrazovce se objevila tvář žoldnéře z Ginázu. „Norete, za tohle dostanete se svými lidmi medaili." Žoldnéři, když nebyli zrovna maskovaní pro kladení min a další tajné operace, nosili místo zelenorudých zlaté a rudé uniformy podle
vlastního návrhu. Zlatá představovala značné sumy, které za svou práci dostávali, a rudá krev, kterou prolili.
Poničená Omniova bojová flotila za nimi pokračovala ve své orbitální hlídce, nezastrašená, podobná žralokům, slídícím po potravě. Z lodí se už vynořily roje robotů, jako vši se hemžily po jejich trupech a prováděly rozsáhlé opravy.
„Vypadá to, že jsme jim ani nerozčepýřili peří!" ozval se Vergyl, když se jeho balista zase připojila ke skupině džihádských lodí. Znělo to zklamaně. Pak dodal: „A stejně nám IV Anbus nesebrali."
„To teda sakra ne. Už jsme jim toho za posledních pár let nechali dost. Už je načase tuhle válku obrátit."
Vor by rád věděl, proč stroje tak dlouho čekají a proč už dávno konflikt nevystupňovaly. To nebyla jejich obvyklá taktika. Jako syn Titána Agamemnona rozuměl tomu, jak funguje počítačová mysl, více než kdokoli jiný z celého Džihádu. Když o tom teď tak uvažoval, začínalo mu to být pořádně podezřelé.
Nejsem to nakonec já, kdo je čím dál tím předvídatelnější? Co když roboti jen chtějí, abych uvěřil, že nemění taktiku?
Zamračil se a spojil se vysílačkou s vedoucí balistou. „Vergyle? Mám z toho špatný pocit. Pošli průzkumné lodě, aby prohlédly a zmapovaly krajinu dole. Myslím, že stroje něco chystají."
Vergyl Vorovu intuici nezpochybňoval. „Pořádně si to tam dole prohlédneme, primero. Jestli tam převrátili jenom kamínek, tak to objevíme."
„Mám podezření, že udělali něco víc. Snaží se o nějaký podvod - tím svým předvídatelným způsobem." Vor se podíval na chronometr. Věděl, že má celé hodiny, než se bude muset obávat dalšího střetnutí na oběžné dráze. Přesto byl netrpělivý. „Zatím, Vergyle, velíš bojové skupině. Já sletím dolů a zjistím, jestli se tvému bratrovi povedlo nějak rozumně se domluvit s našimi zenšíitskými přáteli."

Abyste porozuměli pojmu vítězství, musíte nejprve přesně definovat své nepřátele... a své spojence.
PRIMERO XAVIER HARKONNEN, LEKCE STRATEGIE

Od doby exodu všech buddislámských sekt z Ligy vznešených před několika sty let se planeta IV Anbus stala centrem zenšiitské civilizace. Její metropole Darits byla náboženským střediskem nezávislých a izolovaných sekt. Lidé z jiných světů planetu ignorovali, její hubené zdroje přírodního bohatství a těžko zvladatelné náboženské fanatiky si necenili moc vysoko.
Pevniny IV Anbusu pokrývaly rozlehlé mělké vodní plochy, některé byly sladkovodní, jiné obsahovaly silně slanou vodu. Přílivy a odlivy, způsobené nízko obíhajícími měsíci, vytahovaly moře jako špinavý hadr do krajiny, zanášely kvalitní půdu do hlubokých kaňonů, v měkkém pískovci hloubily jeskyně a přírodní amfiteátry. V úkrytu mohutných skalních převisů si zenšiité vybudovali města.
Řeky přirozeně protékaly z jednoho mělkého moře do druhého, přitahovány pnutím přílivů. Domorodí obyvatelé dokázali za pomoci výjimečných matematických, astronomických a inženýrských znalostí předpovídat nástup a opad vody. Hledači pátrali v kalných vodách protékajících kaňony a sklízeli z nich minerální bohatství. Krajiny při dolních tocích řek nabízely úrodnou půdu, pokud je zemědělci v náležité době osévali a sklízeli.
V Daritsu zenšiité vybudovali přes úzké hrdlo kaňonu rudých skal obrovskou přehradu... jako vyzývavé gesto, které mělo ukázat, že jejich víra a vynalézavost jsou natolik silné, aby zadržely i mocný proud řeky. Za přehradní zdí se táhla mohutná nádrž, plná hluboké modré vody. Po jezeře pluli zenšiitští rybáři v křehkých člunech a za pomoci velkých sítí sváželi obilí a zeleninu, vypěstované na záplavových územích.
Daritská přehradní stěna nebyla jen prostou zdí. Byla vyzdobená nebetyčnými kamennými sochami, které vytesali nadaní a loajální umělci. Dva monolity, oba stovky metrů vysoké, představovaly idealizovanou podobu Buddhy a Mohammeda. Jejich rysy poznamenal čas, legendy a úctyplné představy.
Věřící též instalovali rozměrné hydroelektrické turbíny, poháněné vodou. Spolu s početnými solárními panely, které pokrývaly vršky stolových hor, produkovala daritská elektrárna dost energie na zásobování všech měst na IV Anbusu. Podle měřítek jiných světů to nebylo mnoho. Celá planeta čítala jen sedmdesát devět milionů obyvatel. Komunikační linie a rozvodná elektrická síť, spojující jednotlivá sídla, však přestavovaly dostatečnou technologickou infrastrukturu na to, aby planetě vynesly první místo mezi světy buddislámských utečenců.
A přesně proto o ni měly zájem myslící stroje. Omnius by mohl s minimálním úsilím proměnit IV Anbus na předsunutou základnu a vypravovat odtud ještě mohutnější útoky proti planetám Ligy.
Džihád Sereny Služebnice byl v plné síle už víc než dvě desetiletí. Za třiadvacet let, které uběhly od atomového zničení Země, se v boji na obou stranách mnohokrát vystřídala vítězství i porážky.
Ale před sedmi lety si myslící stroje začaly brát na mušku Nepřipojené planety, které se daly dobýt snáze než mohutně bráněné a hustě zalidněné planety Ligy. Rozptýlení obchodníci, těžaři, farmáři a buddislámští utečenci ze zranitelných Nepřipojených planet by jen těžko dokázali shromáždit dostatečné síly a vzdorovat Omniovi. Za první tři roky dobyly myslící stroje tři takové světy.
Rada Džihádu na Saluse Secundus nedokázala pochopit, proč Omnius stojí o tak bezcenná místa — dokud si Vorian nepovšiml jistého modelu. Na základě výpočtů a plánů počítačové všemysli obklopovaly myslící stroje planety Ligy jako síť, stahovaly se kolem nich blíž a blíž a připravovaly se na ránu z milosti proti centru Ligy.
Nedlouho poté, co si Vorian Atreides s Xavierovou podporou vyžádal nasazení ozbrojených sil na obranu Nepřipojených planet, podařilo se Džihádu v masivním a nečekaném útoku převzít zpátky moc nad Tyndallem. Jakékoli vítězství se hodilo.
Xavier byl rád, že vojska Džihádu dorazila na IV Anbus včas. Stalo se to díky varování jistého Rekura Vana, otrokáře z planety Tlulax. Obchodníkův tým IV Anbus přepadl a unesl z něj zenšiity, aby je prodal na trzích na Zanbaru a Poritrinu. Během nájezdu si otrokář náhodou všiml, že planetu mapuje a analyzuje robotický špeh. To stroje prováděly vždy, když se chystaly nějaké území dobýt. Rekur Van si pospíšil zpátky na Salusu Secundus a přinesl tu hroznou zprávu Radě Džihádu.
Velký patriarcha Iblis Ginjo pak dal dohromady tuto chvatnou, ale účinnou vojenskou operaci, aby čelil robotické hrozbě. „Nemůžeme si dovolit, aby do rukou těch ďábelských myslících strojů padl další svět," vykřikoval Iblis během ceremonie při odletu do nadšeného povzbuzování a rozhazování oranžových květů. „Už jsme ztratili Ellram, Kolonii Peridot, Bellos a další. Ale na IV Anbusu tomu vojska Džihádu udělají konec!"
I když Xavier podcenil počet lodí, které Omnius poslal k tomuto vzdálenému světu, vojska Džihádu až dosud dokázala plány zamýšlené invaze mařit. Nebyla však schopna přimět roboty k ústupu.
Během přestávky v jednání se zenšiity Xavier v duchu tiše klel. Ti lidé, které se tu snaží zachránit, nemají o jeho pomoc žádný zájem a odmítají bojovat proti myslícím strojům.
Jejich město v kaňonech rudých skal chová pozůstatky a původní ručně psané kánony zenšiitské interpretace buddislámu. Moudří mužové uchovávají v jeskynních kryptách původní rukopisy súter koránu a pětkrát denně se modlí, když uslyší volání z minaretů, vztyčených na okraji kaňonu. Stařešinové rozšiřují z Daritsu své výklady, které mají věřící provést džunglí faktů, známých jen zasvěceným.
Xavier Harkonnen uměl jen stěží ovládat vztek. Byl to voják, zvyklý vést bojová střetnutí, velet jednotkám a čekat plnění svých rozkazů. Nevěděl prostě, co má dělat, když tihle pacifističtí buddislámští obyvatelé prostě... odmítají.
I doma, na planetách Ligy sílilo hnutí odporu proti Džihádu. Lidé už byli unaveni více než dvěma desítkami let krveprolití bez viditelného pokroku. Někteří dokonce nosili kolem svatyně zavražděného Maniona Neviňátka transparenty s nápisy MÍR ZA KAŽDOU CENU!

Ano, Xavier dokázal pochopit jejich vyčerpání a beznaděj, vždyť už viděli, jak jim myslící stroje zabily tolik milovaných bližních. Ale tito izolovaní buddislámci se nikdy neobtěžovali ani zvednout ruku na odpor, projevovali naprostou pošetilost nejvyšší pasivity.
Cíl strojů byl jasný. Omnius jistě neprojeví žádný ohled vůči nějakým fanatickým náboženským zálibám. Xavier tu měl velmi důležitý úkol ve jménu Džihádu — a ten úkol vyžadoval alespoň trochu rozumné spolupráce ze strany místních obyvatel. Nikdy by nečekal, že bude mít takové problémy přesvědčit tyhle lidi, aby si uvědomili, co pro ně vojska Džihádu riskují.
Zenšiitští stařešinové se přištrachali zpátky do jednacího sálu, vyzdobeného letitými náboženskými artefakty, které se leskly zlatem a drahými kameny.
Stejně jako celé hodiny předtím si náboženský vůdce Rhengalid měřil Xaviera neproniknutelnýma očima a s nesmiřitelným odporem. Mohutná vyholená hlava se mu leskla exotickými oleji. Husté obočí měl uhlazeno a načerněno. Bradu mu pokrýval hustý, hranatě zastřižený šedý plnovous, který nosil jako svou pýchu. Oči světlé šedozelené barvy vystupovaly v nápadném kontrastu s opálenou pletí. Zdálo se, že ho nevyvedla z míry a nezastrašila ani hrozivá bojová flotila myslících strojů nad hlavou a impozantní síla vojsk Džihádu. Působil, jako by mu to bylo jedno.
Xavier s pečlivě ovládaným úsilím promluvil klidným hlasem: „Snažíme se ochránit váš svět, stařešino Rhengalide. Kdybychom nedorazili právě včas, nebo kdyby naše lodě nedokázaly dál den co den držet myslící stroje zpátky, stal byste se i se svými lidmi otrokem Omnia." Zpříma se posadil na tvrdou lavici naproti zenšiitskému vůdci. Rhengalid mu ani jednou nenabídl nic k občerstvení. Xavier měl podezření, že stařešinové jedí a pijí sami, kdykoli vojáci místnost opustí.
"Otrokem? Jestli vám tolik leží na srdci naše blaho, primero Harkonnene, kde byly vaše bojové lodě před několika měsíci, kdy obchodníci s bílým masem z Tlulaxu kradli z našich zemědělských usedlostí zdravé mladé muže a plodné ženy?"
Xavier se snažil nedat najevo rozčilení. Nikdy netoužil být diplomatem, neměl na to potřebnou trpělivost. S veškerou loajalitou a oddaností, kterou v sobě měl, sloužil věci Džihádu. Rudá barva jeho uniformy symbolizovala prolitou lidskou krev a jeho nevinný Manion - sotva jedenáct měsíců starý - byl první z novodobých mučedníků.
„Stařešino, co jste vy osobně udělal, abyste ochránil své lidi, když se objevili ti nájezdníci? Já jsem o té události předtím nevěděl. Nemohu vám pomoci s něčím, co se odehrálo v minulosti. Mohu vás jenom ubezpečit, že život v područí myslících strojů bude mnohem horší."
„To říkáte vy, ale přitom nedokážete popřít pokrytectví své vlastní společnosti. Proč bychom měli dávat přednost slovu jednoho otrokáře před druhým?"
Xavierovi se hněvem rozšířilo chřípí. Na tohle nemám čas! „Jestli se chcete vracet k minulosti, pak si vzpomeňte, jak vaši lidé na samém začátku odmítli bojovat s myslícími stroji. Stálo to svobodu miliard lidských bytostí a nespočetné ztráty na životech. Mnoho lidí si myslí, že máte vůči naší rase veliké dluhy."
„V tomto konfliktu necítíme sympatie k žádné ze stran," odsekl šedobradý muž. „Moji lidé se nechtějí nijak účastnit té vaší nesmyslné krvavé války."
Xavier spolkl ironickou odpověď a místo toho řekl: „Nicméně jste se ocitli v křížové palbě a musíte si zvolit jednu ze stran."
„Jsou lidští tyranové lepší než ti robotičtí? Kdo ví? Ale já vím, že tohle není náš boj. A nikdy nebyl."
Dělníci v daritské přehradě odsunuli dveře komor a nechali z otevřených rukou kolosálních soch Buddhy a Mohammeda proudit dva velkolepé vodopády průzračné vody. Najednou se ozvaly chvatné kroky. Xavier vzhlédl a s překvapením zaznamenal primera Voriana Atreida, jak kráčí po skalním chodníčku od přístavního mola svého raketoplánu na primitivní přistávací základně. Tmavovlasý muž se blížil s úsměvem, stále vypadal stejně zdatný, mužný a mladý jako v době, kdy se s ním Xavier před lety poprvé setkal po jeho útěku ze Země. „Můžeš je přemlouvat, jak chceš, Xaviere, ale zenšiité mluví jiným jazykem... nejen v lingvistickém smyslu." Daritský vůdce se zatvářil popuzeně.
„Vaše bezbožná civilizace nás pronásledovala. Džihádští vojáci tady nejsou vítáni - zvlášť ne v Daritsu, našem svatém městě." Xavier zvedl pohled k Rhengalidovi. „Musím vás informovat, stařešino, že nepřipustím, aby myslící stroje přebraly vládu nad touto planetou, ať už s vaší pomocí, nebo bez ní. Pád IV Anbusu by nepříteli poskytl jen další odrazový můstek k planetám Ligy."
„To je naše planeta, primero Harkonnene. Vy sem nepatříte."
„A stejně tak sem nepatří ani ty myslící stroje!" Xavierovi zbrunátněla tvář.
Vorian ho chytil za paži. Zjevně pobavený řekl: „Vidím, že jsi objevil nové postupy diplomacie."
„Nikdy jsem netvrdil, že jsem nějaký vyjednavač." Vor s úsměvem přikývl. „Kdyby si tihle lidé uvědomili, že musí jednat podle tvých rozkazů, všechno by bylo lehčí, nemám pravdu?"
„Já se téhle planety nevzdám, Vore." Velitelská komstanice náhle ožila, ozval se z ní naléhavý vzkaz. Hlas Vergyla Tantora byl vzrušený a bez dechu. „Primero Atreide, vaše podezření byla správná! Snímače zachytily tajnou základnu myslících strojů na jedné plošině. Bude to zřejmě předsunutá vojenská základna s průmyslovou mašinérií, těžkými zbraněmi a bojovými roboty."
„Dobrá práce, Vergyle," řekl Vor. „Teď teprve začne
legrace."
Xavier se ohlédl přes rameno na samolibého Rhengalida, který vypadal, jako by měl už setkání s příslušníky Džihádu nadosmrti dost. „Tady jsme skončili, Vore Vraťme se na vlajkovou loď. Máme práci."

Neexistuje nic takového jako budoucnost.

Lidská rasa stojí před různými možnými budoucnostmi
a řada z nich závisí na zdánlivě bezvýznamných událostech.
KRONIKY MUADRU

Zimia byla úchvatné město, kulturní vrchol svobodné humanity. Její bulváry, lemované stromy, se táhly jako loukotě kola od komplexu vládních budov a rozlehlého pamětního náměstí. Po něm čile přecházeli sem a tam muži v krátkých přiléhavých kabátcích a ženy ve zdobených úředních úborech.
Iblis Ginjo se mračil, když pospíchal směrem k majestátní budově Parlamentu. Tak pečlivě upravené prostředí by mohlo vytvořit iluzi bezpečí, pocitu, že se okolí nikdy nezmění.
Ale nic není nastálo. Nic není jisté.
Měl na práci povzbuzovat lidi, podněcovat je k akci, přesvědčovat o tom, že ďábelské stroje mohou kdykoli napadnout kterýkoli svět a že zlověstní lidští vyzvědači, tajně oddaní Omniovi, se vyskytují dokonce i tady, v samém srdci Ligy. Někdy musel Iblis v zájmu boje realitu trochu vyšperkovat.
Širokoplecí muž s hranatým obličejem a rovnými tmavě hnědými vlasy měl na sobě volné černé sako, ozdobené zlatým vyšíváním a třpytivými přívěsky. Několik kroků za ním následoval půltucet agentů džihádské policie Džipolu, vždy v pohotovosti, připraven okamžitě tasit zbraně. Zrádcovští příslušníci lidské rasy či assassinové, oddaní strojům, se mohou skrývat kdekoli.
Před dvěma desítkami let si Iblis sám udělil titul Velký patriarcha Džihádu Sereny Služebnice. Kdykoli se objevil na veřejnosti, vždy se kolem něj seběhl dav lidí. Mluvil k nim, sjednocoval je, říkal jim, co si mají myslet a co dělat. Iblis stejně jako Vorian Atreides býval kdysi důvěrníkem myslících strojů na Zemi. Nyní byl řečník a státník nejvyšší úrovně: panovník, politik, náboženský vůdce a vojenský velitel, to vše dohromady v jednom charismatickém balení. Proklestil si vlastní cestu, dosáhl nebývalého postupu, který mu umožnil proniknout do elitních kruhů lidského vedení. Znal chod dějin a jasně viděl svoje místo v něm.
Když vystoupal po širokých schodech Parlamentu a vešel do vstupní haly s vysokým stropem, vyzdobené freskami, poslanci a úředníci okamžitě zmlkli. Iblis rád vídal, jak před ním druzí neobratně zápolí se slovy, rudnou a koktají.
S náležitou úctou se zastavil před výklenkem se zdobenou svatyní Maniona, zavražděného syna Sereny Služebnice. Socha andílka měla široce rozevřenou náruč pro každodenní náklad čerstvých květin, bledě oranžových měsíčků, které vypadaly jako malé zářivé hvězdy. Ujal se pro ně název „Manionovy květiny".
Velká síň uvnitř byla plná, všechna křesla obsadili šlechtici a zástupci jednotlivých planet. Dokonce i uličky byly zaplněny význačnými hosty. Byli usazeni v nových přenosných suspenzorových křeslech, vznášejících se na místech, kde bylo volno.
Vepředu celého shromáždění seděl jakýsi mnich v šafránově žlutém rouchu a sledoval velkou průhlednou schránu. V ní se v životadárné lázni namodralého elektrafluidu vznášel lidský mozek. Iblis se podíval na váženého Kogitora a pocítil příjemný nával upřímné radosti. Vzpomněl si na prastarého filozofa myslitele zvaného Eklo, se kterým se radil, když byl ještě pouhým předákem otroků na Zemi. To byly opojné dny, plné možností...
Tento Kogitor byl žena, známá jako Kwyna, a ta nebyla tolik ochotna mu pomáhat, poskytovat rady. Ale Iblis i přesto často navštěvoval pokojné Město introspekce, sedával u Kwyniny ochranné nádoby a doufal, že se o něčem poučí. Setkal se v životě jen se dvěma Kogitory ale ty úžasné organické myslící útvary ho nikdy nepřestaly fascinovat.
Byly tak nadřazené Omniovi, tak elegantní a tak nesmírně lidské... až na to zřejmé fyzické omezení.
Parlament už zasedal celé hodiny, ale dokud Iblis nedorazil, nestalo se nikdy nic důležitého. Bylo to tak zařízeno. Jeho tajní spojenci mezi poslanci Ligy dusili jednání bezvýznamnými byrokratickými kličkami, jen aby on sám působil výkonněji, když pak dorazí a skoncuje s veškerým tím přešlapováním na místě.
Na pódiu právě cosi monotónně drmolil zástupce planety Hagal, Hosten Fru. Zabýval se jakousi nepodstatnou komerční záležitostí, sporem mezi firmou VenKee Enterprises a poritrinskou vládou o patenty a distribuci práv na luminy, vznášející se světelné koule, které si získávaly stále větší oblibu.
„Původní pojetí je založeno na práci asistentky vědce Tio Holtzmana, ale VenKee Enterprises tu technologii prodávají, aniž by se jakkoli s Poritrinem vyrovnaly," říkal Hosten Fru. „Navrhuji, abychom jmenovali výbor, který celou věc prozkoumá a patřičně zváží -"
Iblis se pro sebe usmál. Ano, výbor vždycky zaručí jedině to, že se nevyřeší vůbec nic. Hosten Fru byl zdánlivě nekompetentní politik, který zdržoval jednání Parlamentu hloupostmi. Těžkopádná vláda tak působila stejně neúspěšně jako pasivní Staré impérium. Nikdo nevěděl, že zástupce Hagalu je jedním z Iblisových tajných spojenců. Perfektně to sloužilo Iblisovým záměrům: čím více lidí uvidí neschopnost zastupitelského orgánu Ligy řešit i prosté problémy, zvlášť v krizových dobách, tím více rozhodnutí se přesune do kompetence Rady Džihádu, kterou sám ovládal...
Iblis Ginjo, zářící sebejistotou, se slávou vstoupil do sálu. Jakožto prostředník samotné Sereny Služebnice byl mluvčím lidské rasy a jejího svatého Džihádu v boji proti myslícím strojům.
V dramatických letech po atomovém zničení Země se starý Manion Služebník vzdal funkce místokrále Ligy a odešel na odpočinek. Žádal, aby to místo připadlo jeho dceři, Sereně Služebnici. Byla zvolena manifestačně, ale trvala na tom, že bude jen „dočasnou místokrálovnou", dokud válka neskončí. Nadšený Iblis se k ní vloudil jako nejbližší poradce, sepisoval jí projevy, podněcoval v lidech nadšení pro tažení proti myslícím strojům.
S hlavou hrdě vztyčenou kráčel po koberci v uličce mezi sedadly do čela sněmovny. Velkoplošné obrazovky po stranách promítaly jeho rysy v nadživotní velikosti. Hosten Fru okamžitě uctivě ukončil svoji řeč, uklonil se a vzdálil se z pódia. „Vzdávám se svého zbývajícího času ve prospěch Velkého patriarchy."
Iblis přešel po řečništi, překřížil ruce na hrudi a formálně na znamení díků pokývl zástupci Hagalu, který rychle vyklidil

pole. Než si však mohl Iblis uspořádat myšlenky, byl vyrušen zezdola.
„Námitka!" Poznal v té ženě Muňozu Chenovou, těžko zvladatelnou zástupkyni Pincknonu, vzdáleného světa Ligy.
Iblis se k ní obrátil. Přinutil se nasadit trpělivý výraz. Žena vstala a prohlásila: „V průběhu dnešního jednání jsem zpochybnila pravomoci, které byly bez náležitého postupu delegovány z Parlamentu na Radu Džihádu. Diskuse byla odložena, dokud se k tomu nebude moci před tímto shromážděním vyjádřit oprávněný člen Rady." Založila si ruce na drobné hrudi. „Myslím, že Velký patriarcha Ginjo je dostatečně zmocněn mluvit jménem Rady." Poctil ji chladným úsměvem. „Nepřišel jsem dnes mluvit před tímto shromážděním kvůli tomu, madam Chenová."
Ta protivná žena se odmítala posadit, „Je to projednávaný problém, pane. Standardní postup vyžaduje, abychom se pokoušeli vyřešit nejprve jednu věc, než postoupíme k další."
Vycítil v davu netrpělivou náladu. Dobře věděl, jak ji využít ve svůj prospěch. Přišli sem proto, aby slyšeli mluvit jeho, ne aby byli svědky nudné diskuse o nepodstatné záležitosti. „Sama dáváte jasný příklad toho, proč musela být založena Rada Džihádu — aby přijímala
rychlá a objektivní rozhodnutí, beze vší takovéto byrokratické omáčky."
Publikum zabručelo na souhlas. Teď už se usmíval
vřeleji.
Prvních třináct let poté, co Serena Služebnice ohlásila svůj Džihád, snažil se Parlament Ligy řešit naléhavé válečné záležitosti podobným těžkopádným systémem, jaký fungoval v předcházejících stoletích nejistého příměří. Ale po debaklech s Ellramem a Kolonií Peridot, kdy se politici dohadovali tak dlouho, až byly celé protektoráty vyhlazeny, než mohly dorazit záchranné mise, obrátila se rozhořčená Serena na Parlament. Vyjádřila svůj vztek a (což bylo pro všechny mnohem horší) své zklamání nad tím, že nadřadil bezvýznamné handrkování boji proti jejich skutečnému nepříteli.
Iblis Ginjo stál tehdy po jejím boku. Chopil se iniciativy a navrhl vytvoření „Rady Džihádu", která bude řídit všechny záležitosti, vztahující se přímo k Džihádu. Méně naléhavé body komerčního, společenského a vnitrostátního charakteru se mohou probírat a projednávat během klidnějších parlamentních období. Válečné záležitosti vyžadují rychlé a rozhodné vedení, kterému by tisícihlavý Parlament jen překážel.
Nebo ho o tom Iblis alespoň přesvědčil. Jeho návrh prošel za podpory naprosté většiny.
Dokonce i teď, po deseti letech, bránily staré politické způsoby pokroku. Iblis, potěšen souhlasným mručením ze sálu, teď věnoval vyslankyni Pincknonu pohled plný bolestné trpělivosti. „Na co jste se to ptala?"
Muňoza Chenová působila, že si tiše mumlaných poznámek kolem nevšímá. „Vaše Rada nachází neustále víc a víc oblastí, které spadají pod její jurisdikci. Původně jste se omezoval na dohled nad vojsky Džihádu se zřetelem k jejich vojenským operacím a na vnitřní bezpečnost, ztělesněnou Džipolem. Dneska Rada rozhoduje o uprchlících, rozděluje zásoby, ukládá nová cla a daně. Kde tato znepokojivá expanze moci skončí?"
Iblis si v duchu umínil, že musí uložit svému policejnímu náčelníkovi Yoreku Thurrovi, aby zahájil tajné vyšetřování a pátrání v minulosti této ženy. Možná bude dokonce nutné provést nějaké „odhalení", usvědčující důkaz o „tajné dohodě" Muňozy Chenové s myslícími stroji. Yorek Thurr uměl takové věci nastrojit. A možná má ta žena natolik špatný zdravotní stav, že to povede k „nešťastnému" úmrtí.
Odpověděl klidně. „Rozhodování o uprchlících a běžencích z válečných zón má zjevnou souvislost s mandátem Rady, stejně jako školení vojenských chirurgů a distribuce nutného lékařského vybavení a zásilek potravin. Když jsme loňského roku znovu získali od strojů planetu Tyndall, zahájila Rada Džihádu okamžitě akce na pomoc. Schválením mimořádných cel a zabráním nadbytečných zásob dobře zajištěných planet Ligy jsme těm ubohým lidem poskytli přístřeší, léky, naději. Kdybychom to nechali na Parlamentu Ligy, madam Chenová, pořád byste to ještě probírali na veřejných zasedáních." Obrátil se k pódiu a dodal, jako by ho to právě napadlo: „Neslyšel jsem, že by si obyvatelstvo Tyndallu nějak stěžovalo."
„Ale aby Rada rozšiřovala své kompetence, aniž by se
o tom hlasovalo —"
Iblis ze sebe vydal jakýsi netrpělivý zvuk. „O takových otázkách bych se s vámi mohl bavit celé hodiny, ale mají tihle lidé vážně chuť to poslouchat?" Zvedl tázavě ruce a ze sálu se ozvaly dobře načasované výkřiky a pískání. Část z toho měli samozřejmě na svědomí jeho lidé, ale mnohé se dostavilo i spontánně. „Nicméně já jsem dnes před toto shromáždění předstoupil proto, abych se s vámi podělil o jisté poznatky, nedávno odhalené ve starobylých zápiscích muadru."
Sevřel v silných rukou důležitý kus historie, letitou kamennou desku, vloženou mezi dvěma ochrannými vrstvami plaskla proti rozbití. Opřel desku o pódium. „Tento fragment s runovým písmem byl před dvěma sty let nalezen na jedné neobydlené planetě, ale nikdy nebyl přeložen. Až dosud."
Obecenstvo zaujatě zmlklo. Muňoza Chenová, které si nikdo nevšímal, znejistěla a pak se rozpačitě posadila, aniž by oficiálně odvolala svůj dotaz.
"Tyto šifry byly zapsány dávno zemřelým prorokem v jazyce zvaném muadru a vytesány do kamene. Ta slova z minulosti pocházejí pravděpodobně ze Země, kolébky lidské rasy." Obrátil se a podíval se na muže ve žlutém rouchu u ochranné nádoby s prastarým mozkem. "Kogitorka Kwyna mi pomohla s překladem těchto archaických runových znaků a umožnila mi jim porozumět. Kwyno, poskytla bys nám nyní své poučení?"
Pobočník mnich nejistě povstal a přenesl zdobenou nádobu s mozkem na zlatý stolek pod řečnickým pódiem. Iblis byl celý vzrušený z blízkosti tak úžasné mysli. Muž ve žlutém rouchu vyčkával.
Iblis, posílen blízkostí Kwyny, přejel špičkou prstu po složitém obrazci run. Publikum bylo zticha a napjatě naslouchalo, když začal číst. Pečlivě vyslovoval ostré mlaskavé zvuky jazyka a měkké kolísavé slabiky. Podivné, nepochopitelné zvuky, nesoucí se rozlehlou zasedací halou, učarovaly všem přítomným.
Když se Iblis odmlčel, přitiskl pomocník Kogitorky dlaň na zakřivenou nádobu s Kwyniným živým mozkem a pak

pomalu ponořil prsty do bledě modré tekutiny. Prostřednictvím tohoto spojení překládal slova jazyka muadru hlasem, který zněl odněkud zdálky - jako by vycházel ze zašlých věků.
„Runový kámen byl při dávné pohromě poničen a poznamenán ohněm a hlubokými jizvami," řekl. „Některým větám chyběla slova, ale zbylé vyprávěly o hrůzné starověké válce, ve které mnoho lidí otřesným způsobem zahynulo." Nakonec dodal: „Jak pravil neznámý prorok, , Nastane milénium trýzně, než lidé najdou cestu do ráje.'"
Na tuto chvíli Iblis čekal. Nasadil zářivý, radostný úsměv a zvolal: „Není to jasné? Svobodné lidstvo trpělo tisíc let pod nadvládou kymeků a jejich robotických pánů. Chápete to? Naše trýzeň je u konce - stačí se jen rozhodnout."
Modrý elektrafluid v Kogitorčině nádobě zavířil a mnich předal shromáždění Kwynin vzkaz. „Ta runová deska nezahrnuje celé proroctví. Vzkaz není úplný."
Iblis se protlačil zpátky do středu pozornosti. „Vždycky musíme čelit obojímu, nebezpečí nepoznaného i jeho příslibu. Jedna z našich bojových skupin dorazila na IV Anbus, aby bránila planetu proti poslednímu nájezdu robotů - ale to nestačí. Jako svobodní lidé musíme jednat energicky, abychom znovu ovládli všechny Synchronizované světy a osvobodili jejich zotročené lidské obyvatelstvo. Jedině tak jednou skončí naše trápení, jak říká runové proroctví. Jak bylo předpovězeno, tisíc let uplynulo. Teď se musíme chopit své cesty do ráje a odvrhnout ďábelské stroje. Vyžaduji expanzi sil Džihádu, další válečné lodě a oddané vojáky, další útoky proti Omniovi."
Namodralá tekutina v nádobě se čeřila stále neklidněji. „A další smrti," přeložil mnich.
„A další hrdiny!" Iblis pozvedl hlas, tvář mu zaplála vášnivým žárem. „Jak říká moudrá Kwyna, tento fragment run je všechno, co máme. A jakožto lidské bytosti si musíme vybrat nejlepší interpretaci. Máme odvahu zaplatit cenu, nezbytnou pro to, aby se toto proroctví vyplnilo?"
Najednou, než mohla Kwyna vyslovit jakýkoli protest, Velký patriarcha Kogitorce a jejímu pomocníkovi poděkoval. I když si Iblis prastaré filozofky vážil, Kwyna bohužel strávila mnoho času studiem protichůdných filozofií a rozjímáním, aniž by porozuměla realitě Džihádu.
Iblis měl ale praktické cíle. Jeho nadšené publikum málo dbalo o filozofické puntičkářství.
Hlas Velkého patriarchy rezonoval sálem, v příslušných, pečlivě naplánovaných chvílích stoupal a zase klesal. „Naše vítězství se platí lidskou krví. Malý syn Sereny Služebnice už zaplatil, stejně jako miliony statečných džihádských vojáků. Konečné vítězství si takovou cenu nejen zaslouží, ono ji vyžaduje. Prohrát je nemyslitelné. Celá naše existence visí na vlásku."
Hlavy v celé síni přikyvovaly a Iblis se tajně v duchu spokojeně usmíval. I když mnich vedle nádoby s mozkem nic neříkal, Velký patriarcha cítil, že by možná
i Kwyna souhlasila. Nikdo nedokázal odolat jeho slovům, jeho zápalu. Iblisovi se v očích jasně zatřpytily slzy, jen tak, aby ukázal, jak moc mu doopravdy záleží na lidském druhu.

Tento nový Džihád se dá přirovnat k procesu
nezbytného sestříhání. Odstraňujeme to, co nás
jako lidské bytosti ničí.
KOGITORKA KWYNA, ARCHÍVY MĚSTA INTROSPEKCE

V rakvi z průzračného křišťálu ležel malý hošík klidně a nedotčeně. Jako jiskra, uzavřená ve skleněném pouzdře, byl Manion Služebník izolován od všech změn, které se provedly jeho jménem. A Serena s ním zůstávala skryta v ústraní za zdmi Města introspekce.
Klečela na kamenné plošině před svatyní, jak to dělávala často, a vypadala trochu blaženě a trochu zachmuřeně. Přívrženci v jejím hloubavém ústraní ji už dávno přestali žádat, aby nechala na místo postavit pohodlnou lavičku, na níž by mohla sedávat a modlit se ke svému dítěti. Už čtyřiadvacet let Serena čelila svým myšlenkám, vzpomínkám a nočním můrám takhle, na kolenou před křišťálovou schránkou.
Manion v ní vypadal tak vyrovnaně, tak bezstarostně. Chlapcův jemný obličejíček a křehké kosti se roztříštily, když ho obrovský robot Erasmus shodil z vysokého balkonu, ale Iblis Ginjo dohlédl na to, aby mu zaměstnanci pohřebního ústavu vrátili jeho podobu a rysy. Syn byl udržován přesně tak, jak si ho chtěla Serena pamatovat. Ano, spolehlivý Iblis se postaral o všechno.
Kdyby byl Manion naživu, byl by z něj teď už dospělý mladý šlechtic... dost zralý na to, aby se oženil a sám měl děti. Jak se tak dívala na Manionovu krásnou tvářičku, myslela na to, čeho všeho mohl dosáhnout, kdyby nebylo těch ďábelských myslících strojů.
Místo toho ten nevinný chlapec zplodil Džihád, který se rozhořel po celých planetárních soustavách. Lidé podněcovali revoluce v Synchronizovaných světech, napadali plavidla robotů a všechna vtělení Omnia. Miliardy lidí už zemřely pro svatou věc. Sám Erasmus byl jistě zničen při atomovém útoku, který sprovodil ze světa myslící stroje na Zemi. Ale počítačová všemysl stále ovládala zbytek své říše a lidé nemohli v boji přestat.
Bolest nepominula. Synova vražda zasáhla Serenu až v duši a zničila ji. Meditace v jeho přítomnosti jí dodávala inspiraci, kterou potřebovala, aby mohla dál vést Džihád. Tato svatyně, v níž bylo ukryto Manionovo tělíčko, byla vyhrazena jen pro ni a pro několik vybraných
přátel.
Po celé Saluse Secundus a dalších planetách Ligy vyrostly další svatyně a zdobené relikviáře. Některé z nich byly zdobeny malbami nebo symboly božského děcka, obětního beránka, i když ho nikdo z těch umělců v životě neviděl. Některé relikviáře údajně obsahovaly útržky jeho šatů, vlasy, dokonce mikroskopické vzorky tkání. Serena sice pochybovala o autenticitě takových exponátů, ale přesto nežádala o jejich odstranění. Lidská víra a oddanost jsou

důležitější než naprostá přesnost.
Když se Džihádu nepodařilo dobýt Belu Tegeuse, planetu Synchronizovaného světa, a po dalším útoku myslících strojů na Salusu Secundus — a jejich odražení — přesvědčil Iblis Serenu, že nesmí rozmělňovat svoji sílu ani riskovat bezpečnost v tak bezvýznamných aktivitách, jako jsou obchodní smlouvy a méně důležité zákony. Místo toho si svá vystoupení na veřejnosti začala šetřit pro záležitosti velkého významu. Bez příkladu Sereny Služebnice, tvrdil, bude lidstvu chybět odhodlání bojovat. A tak pronášela impozantní podnětné projevy a lidé se hnali obětovat své životy pro věc - kvůli ní.
I přes Iblisova bezpečnostní opatření však Serena jednou jen taktak přežila pokus o atentát. Stalo se to rok poté, kdy přijala roli prozatímní místokrálovny. Atentátník přišel o život a velitel Džipolu Yorek Thurr objevil mezi jeho věcmi stopy neobvyklé technologie strojů. Liga se poprvé setkala s realitou Omniových zvědů — lidských zrádců, kteří pronikli do planet Ligy.
V tom rozruchu většina lidí nedokázala pochopit, co mohlo člověka přimět, aby se dobrovolně oddal amorálním myslícím strojům. Iblis však k velkému davu na pamětním náměstí v Zimii prohlásil: „Na vlastní oči jsem viděl lidské otroky, vychovávané v Synchronizovaných světech — není žádné tajemství, že primero Vorian Atreides a já jsme byli kdysi zpracováni tak, abychom sloužili Omniovi. Mohl různým sobeckým a vlastizrádným lidem slíbit nějaké lákavé odměny — tělo neo-kymeka, možná dokonce i planety a vlastní otroky. Musíme být neustále ve střehu."
Obavy ze zvědů myslících strojů, kteří žijí tajně na svobodných planetách, posloužily Iblisovi jako významný podnět k založení Džipolu, bdělé síly, která monitorovala domácí dění a pátrala po jakýchkoli známkách podezřelého chování.
Po tom vražedném pokusu byla Serena okamžitě transportována do Města introspekce a v zájmu zajištění bezpečnosti tam od té doby žila ještě izolovaněji.
Toto staré středisko bylo vybudováno před stovkami let. Myšlenka jeho založení se zrodila částečně z diskusí o buddislámu a případném exilu zensunnitských a zenšiitských otroků, kteří celé generace dřeli na Saluse a pak odešli na neprozkoumané Nepřipojené planety. Nyní sem přicházeli stoupenci nejrůznějších odštěpených církví studovat prastaré rukopisy, náboženská díla a filozofické zápisky. Vědci analyzovali všechny formy ctihodných nauk od tajemných runových kamenů v jazyce muadru, nacházených roztroušeně na neobydlených planetách, až po nejasné navakřesťanské tradice Poritrinu a Chusúku, haiku zenového Hekiganšu na III Delta Pavonisu a různé interpretace súter koránu od zensunnitských a zenšiitských sekt. Variant bylo tolik jako lidských společností roztroušených po nespočetných světech...
Serena zaslechla, jak na štěrkové cestičce zachřupaly nějaké kroky. Vzhlédla a uviděla, jak se k ní blíží matka.
Abatyši doprovázely k Sereně tři mladé ženy s bystrýma očima, oděné v bílých róbách lemovaných rudě, jako by měly okraje namočené v krvi. Všechny ženy z doprovodu byly vysoké a svalnaté, se strnulým pokojným výrazem ve tváři. Hlavy jim kryly přiléhavé kapuce z jemného zlatého hedvábí. Každá z nich měla nad levým obočím namalován malý symbol Džihádu.
Před čtrnácti lety, když velitel Džipolu poprvé odhalil stoupence Omnia, tajně se spiknuvší proti Sereně, založil Iblis zvláštní skupinu strážkyň, které měly kněžku Džihádu chránit. Serenini strážní andělé, takzvané Serafínky, byly kombinací bojovných Amazonek a nevinných panen. Sám Velký patriarcha jmenoval ty pečlivě vybírané pomocnice k zajištění veškerých Sereniných
potřeb.
Livia Služebnice kráčela rychle, aby předešla tři Serafínky. Serena odstoupila od synovy svatyně, usmála se a formálně matku políbila na tvář.
Livia měla krátce sestřižené sněhobílé vlasy a nosila prostou dlouhou róbu krémové barvy. Tížilo ji břemeno tragédií a životních zkušeností. Když zemřel Serenin bratr Fredo, odešla její matka z domu Služebníků a vydala se hledat útěchu a moudrost u boha. Kvůli dlouholetému manželství s bývalým místokrálem sledovala tato důstojná žena stále pozorně politiku a současné události, studovala důsledky působení Džihádu v reálném světě, nejen esoterické morální otázky, které tak fascinovaly Kogitorku Kwynu.
Teď právě její tvář prozrazovala hluboké znepokojení. „Zrovna jsem si vyslechla proslov Velkého patriarchy, Sereno. Víš, že znovu nasazuje vojska Džihádu, podněcuje další krvavé útoky?"
Livia se ohlédla přes rameno na trio sošných Serafínek, které postávaly na kamenné plošině před svatyní, příliš blízko k nim. Serena naznačila ženám v róbách, aby se vzdálily. Udělaly to, ale poodstoupily jen ke svatyni a tam v doslechu dál pozorně čekaly. Dvě z těch tří dobře znala; ta třetí byla nová, právě završila přísný výcvik.
Odpověděla dobře známými slovy: „V zájmu dosažení konečného vítězství jsou oběti nutné, matko. Můj Džihád plane už dvě desetiletí, ale ještě ne dost jasně. Nemůžeme se smířit s tou nekonečnou slepou uličkou. Musíme naše snahy zdvojnásobit."
Livia se nezamračila, jen stáhla ústa do úzké čárky. "Slyšela jsem od Velkého patriarchy stejné důvody. Vyjádřil je téměř týmiž slovy."
„A proč by ne?" Sereniny levandulové oči zaplály. Iblis má stejné cíle jako já. Coby kněžka Džihádu se nemohu zabývat politikou a mocenskými hrami. Zpochybňuješ snad můj úsudek nebo oddanost svobodnému lidstvu?"
Livia odpověděla klidným hlasem: „Nikdo nezpochybňuje tvoje motivy, Sereno. Máš poctivé srdce, i když je tvrdé."
„To ty stroje ve mně potlačily schopnost milovat. Robot Erasmus mi ji navždycky vzal."
Livia smutně přistoupila k dceři a objala ji kolem ramen. Serafínky pomocnice se napjaly, ruce jim sjely k ukrytým zbraním. Serena ani Livia si jich nevšímaly.
„Dítě moje, lidská láska je nekonečná. Nezáleží na tom, kolikrát byla vynaložena, jestli byla ukradena nebo promarněna, láska dokáže vždycky vyrůst znovu — jako květina z cibulky - a naplnit ti srdce."
Serena sklopila hlavu a dál naslouchala matčiným povzbudivým slovům. „Zítra má Okta narozeniny. Ona a... Fredo. Já

jsem taky přišla o syna, Sereno, takže vím, jak ti je." Pospíšila si dodat: „Tvůj bratr ale samozřejmě zemřel jinak."
„Ano, matko - a ty ses pak stáhla do Města introspekce. Ty mi musíš rozumět jako nikdo jiný."
„Jistěže ano, ale já jsem nedopustila, aby se mi ze vší té lásky, která ve mně zemřela, srdce proměnilo v kámen. Věnuji se tvému otci, Oktě a tobě. Pojď se mnou a uvidíš, jak její dcery vyrostly. Máš už dvě neteře."
„Nebude tam Xavier?"
Livia se zamračila. „Bojuje se stroji na IV Anbusu. Sama jsi ho tam poslala. Nevzpomínáš si?"
Serena úzkostlivě přikývla. „Je už pryč tak dlouho. Jistě se na Oktiny narozeniny touží vrátit." Pak zvedla hlavu. „Ale Džihád musí mít přednost před všemi osobními záležitostmi. Vybrali jsme si to a přežijeme jedině tak, když se toho budeme držet."
Livia se smutným výrazem přikývla. „Neměj mu za zlé, že se oženil s tvojí sestrou. Nemůžeš věčně toužit, aby to všechno bylo jinak."
„Jistěže si přeju, aby všechno bylo jinak. Lidská rasa ale možná potřebovala právě moje utrpení, aby se konečně pustila do akce. Jinak bychom neměli impuls odrazit se ode dna a zbavit se těch pout myslících strojů." Zavrtěla hlavou. „Já už víc na Oktu nežárlím a nezlobím se na Xaviera. Ano, kdysi jsem ho milovala — byl to Manionův otec - ale byla jsem tehdy ještě dívka. Hloupá a s hlavou v oblacích. Vzhledem k následujícím událostem se takové záležitosti zdají... nicotné."
Livia se do dcery pustila: „Láska není nikdy nicotná, Sereno, ani když ji nechceš."
Serena promluvila tichým hlasem, tolik odlišným od mocného vášnivého tónu, který nasazovala při podněcování davů, jež si ji chodily vyslechnout. „Bojím se, matko, že ta škoda, kterou utrpěla moje duše, se za jeden lidský život nezahojí."
Livia objala Serenu kolem ramen, obrátila se a vedla ji po štěrkem vysypané cestičce. „Ale žádný další čas nemáš, dceruško."
Serena najednou zaznamenala ve směru svých strážkyň jakýsi rozmazaný bílý pohyb. Jedna ze Serafínek vykřikla a vrhla se na druhou — tu novou — která bleskurychle vytáhla dlouhou stříbrně se lesknoucí dýku.
Matka vrazila do Sereny a odstrčila ji pryč. V pádu Serena uslyšela, jak se někde blízko trhá látka, a bublavé zalapání po dechu, uviděla hrůzostrašný proud krve a téměř současně ucítila těžký náraz. Livia se na ni vrhla a přikryla ji svým tělem.
Třetí Serafínka se přihnala k bíle oděné strážkyni, chňapla po zlaté síťované kapuci, která jí kryla vlasy, s dutým lupnutím jí trhla hlavou dozadu a zlomila jí vaz.
Serena i přes matčino tělo, které na ní spočívalo, viděla skvrnu jasně červené krve na róbě jedné ze strážkyň. Vůbec se nepodobala jemnému karmínovému lemování bílé uniformy. Hrdinná Serafínka, lapající po dechu — jediná, která z těch tří přežila — přidušeně vyhrkla: „Hrozba byla zažehnána, kněžko." Chytila dech a rychle se ovládla.
Třesoucí se Livia pomohla dceři na nohy. Serena s překvapením zjistila, že dvě vyvolené strážkyně leží mrtvé: její zkrvavená zachránkyně a žena se zlomeným vazem. Zrádkyně.
„Assassin?" Serena shlédla na ženu, která ležela s hlavou zkroucenou v nepřirozeném úhlu.
Livia chtěla vědět: „Jak se dostala do vašeho výcviku?"
Zbývající Serafínka řekla: „Kněžko, musíme vás dostat do bezpečí někam do budovy. Mohou se o to pokusit znova."
Alarmy se už rozezněly a na scénu přispěchala další Serafínka v bílé róbě. Po cestě se rozhlížela do všech stran po další případné hrozbě. Serena cítila, jak se pod ní podlamují kolena, zatímco byly s matkou postrkovány do úkrytu nejbližší velké budovy.
Podívala se na bíle oděnou mladou ženu, která jí zachránila život. Zlatou kapuci měla nakřivo a zpod ní jí vykukovaly krátké světlé vlasy. „Niriem? Tak se jmenuješ, že?"
„Ano, kněžko." Upravila si kapuci.
„Od této chvíle tě jmenuji svou hlavní Serafínkou. Zařiď, aby Velký patriarcha svolal nejlepší důstojníky Džipolu a aby tu záležitost vyšetřili," řekla Serena udýchaně, jak běžela.
„Ano, kněžko."
Vzhledem k závažnosti incidentu se bude muset do věci zapojit Iblis osobně a možná vyměnit všechny Serafínky... kromě Niriem. Serena byla rozhodnutá nechat na něm, aby zjistil, co se přihodilo. Sotva tomu ještě dokázala sama uvěřit.
Livia popoháněla dceru do bezpečí hlavního svatostánku, přestavěného panského sídla s kupolemi a věžičkami.
„Odjakživa jsi věděla, že taková hrozba existuje, dceruško. Ty stroje jsou všude."
Sereniny oči byly suché, výraz chladnokrevný. „A nikdy proti nám nepřestanou intrikovat."

Jeden život člověku někdy nestačí k dosažení velikosti.
Proto si někteří z nás zajistili více času.
GENERÁL AGAMEMNON, PAMĚTI

Na Corrinu, nejdůležitější planetě Synchronizovaných světů, se sešli největší nepřátelé lidstva: kymekové, roboti a Omnius, sama počítačová všemysl.
Z původních dvaceti Titánů zůstali naživu už jen čtyři. Tito tyrani lidí v obavách ze smrtelnosti před tisícem let umístili svoje mozky do ochranných schrán, aby jejich myšlenky, mysl a duše mohly žít navždy. Ale během dlouhých a krutých staletí čas od času někteří podlehli nešťastné nehodě nebo vraždě. V poslední době byli zavražděni Barbarossa a Ajax.

Generál Agamemnon, vůdce Titánů, ten dluh tisíckrát splatil, zmasakroval nespočet lidí. Zlikvidoval je a nechal hnít na místě, nebo je vršil na hromady a pálil. Jeho milenka Juno mu pomáhala tu hrůznou mstivou strategii plánovat.
Je tolik způsobů, jak zabít člověka.
Dante, kymek bez ambicí, ale talentovaný byrokrat, stále sloužil svým nenápadným, ale nezbytným způsobem.
Zbabělec Xerxes, který kdysi umožnil Omniovi převzít moc od Titánů, se nevzdával pošetilé naděje, že si dokáže znovu získat respekt.
Titáni nyní dorazili ve čtyřech speciálně uzpůsobených lodích. Manipulační ramena Agamemnonovy vesmírné lodě instalovala ochrannou nádobu s generálovým mozkem do praktické pohyblivé formy. Nervové konektory spojily jeho mozek s mobilními systémy. Protáhl si pavoukovité mechanické končetiny a pak vyšel pod krvavě rudé nebe. Juno, Dante a Xerxes se vynořili ze svých lodí a následovali vůdce směrem k Erasmově okázalé vile. Byla velice podobná sídlu, které bylo srovnáno se zemí během útoku vojsk Ligy na Zemi.
Erasmus se považoval za kulturního tvora, ctitele staré lidské nádhery. Vybudoval si toto velkolepé sídlo do podoby zdobených historických paláců. Krajina Corrinu si však vyžádala jisté úpravy včetně rozšířených zařízení, která lidské otroky chránila před otravou koncentrovanými emisemi plynů, vyvěrajících ze země.
Corrin byl skalnatá planeta, původně zmrzlá a mrtvá. Když slunce narostlo do fáze rudého obra, spálilo vnější planety systému a dříve neobyvatelný svět roztál. V dávných dobách, kdy si lidské Staré impérium ještě uchovalo pár jisker génia a ctižádosti, zcivilizovali Corrin houževnatí osídlenci, vypěstovali trávu a stromy, přivezli zvířata, hmyz a kolonisty.
Ale osídlení netrvalo ani tak dlouho jako krátká existence rudého obra. Nyní tu pod rudou oblohou vládly stroje a zhoubné oko přebujelého slunce si z výšky měřilo špinavé kotce s otroky.
Kymekové prošli branami vily, vyrobenými z kovu, vykovaného do tvaru kudrlinek. Stěny a otevřený zamřížovaný strop pokrývaly bujně rostoucí popínavé rostliny s jasně červenými květy. Ve vzduchu se patrně vznášela jejich těžká vůně. Agamemnon byl rád, že si pro dnešek nevybral chodící tělo s čichovými senzory. Cítit květiny bylo to poslední, co mu teď chybělo.
Jakmile ctihodná návštěva vstoupila na nádvoří, přitančil k ní Erasmus s nepřirozeným úsměvem ve tváři. Nezávislý robot měl na sobě parádní roucho lemované přepychovou kožešinou, které se mělo podobat prastarým královským plášťům. „Vítejte, kolegové moji. Nabídl bych vám nějaké občerstvení, ale myslím, že u strojů s lidskou myslí by to bylo zbytečné gesto."
„Nepřišli jsme sem na večírek," řekl Agamemnon. Xerxes však pokaždé vypadal rozčarovaný, že si už nemůže vychutnávat vybraná jídla; za svých lidských dob
to býval požitkář. Teď vydal jen mechanický povzdech a kochal se alespoň prostředím.
Na stěnách byly připevněny Omniovy obrazovky a kolem se jako nějací tělnatí mechaničtí čmeláci vznášely jeho transoči. Aktuální nexus všemysli Corrinu byl umístěn v Centrální věži ve městě, avšak Omnius mohl prostřednictvím těchto nesčetných zařízení vše pozorovat a slyšet i šeptaný rozhovor. Agamemnon si na to zvykl už dávno. Neustálé střežení ho sice obtěžovalo, ale nemohl s tím nic dělat - pokud by se spolu s tím nezbavil i Omnia.
„Musíme probrat tu válku proti iracionálním lidem." Hlas všemysli zaburácel z reproduktorů jako nějaký všemocný, všudypřítomný bůh.
Agamemnon si ztlumil sluchové receptory, zredukoval hromové příkazy všemysli na tichý pískot. „Můj pane Omnie, jsem připraven k jakékoli další agresi proti hrethgir. Stačí jen, abys ji schválil."
„Generál Agamemnon obhajuje takovou akci už celé roky," řekl Xerxes až příliš dychtivě. „Vždycky říká, že svobodná lidská rasa je jako odtikávající bomba. Varuje nás, že dokud nezúčtujeme s hrethgir, mohou se nakonec dostat do varu a způsobit velikou škodu — přesně jako to udělali se Zemí, Belou Tegeuse, Kolonií Peridot a nedávno s Tyndallem."
Generál kymek zkrotil svůj hněv. „Omnius je plně obeznámen s našimi předchozími rozhovory, Xerxi. A s našimi boji proti lidem."
Erasmus promluvil erudované: „Protože jsme se nikdy neseznámili s aktualizací posledních myšlenek a rozhodnutí pozemského Omnia, nevíme přesně, co se v posledních dnech na Zemi stalo. Ty informace jsou pro nás navždycky ztracené."
„Nepotřebujeme přesné detaily," zavrčel Agamemnon. „Víc než tisíc let už jsem vojenský velitel. Vedl jsem lidské i robotické armády. Připravil jsem svržení Starého impéria."
„A po staletí od té doby jsi oddaný válečník a pomocník Omnia," dodal Erasmus. Titána napadlo, že v jeho hlase zaslechl jakýsi sarkasmus.
„Správně," řekla Juno, než na to stačil Agamemnon něco odpovědět. „Titáni byli vždycky Omniovými cennými spojenci a prostředníky."
„Naším prvořadým úkolem je zajistit, aby na žádném ze Synchronizovaných světů už nedošlo k takové rebelii," řekl Omnius.
„Není to statisticky pravděpodobné," upozornil Dante. „Naše transoči populaci neustále sledují. Žádný otrok už nikdy nebude mít příležitost sjednotit poddané, jako to udělal důvěrník Iblis Ginjo."
„Osobně jsem vedl neo-kymeky do vyhlazovacích útoků proti střediskům odporu," řekl Xerxes a předstoupil. „Divocí lidé už nikdy nezískají žádný opěrný bod."
Erasmus přecházel po nádvoří a kroužil pláštěm, lemovaným kožešinou. „Taková represivní opatření bohužel jenom zvýší nespokojenost. Vojska Džihádu vyslala do našich světů agenty — provokatéry. Tajně šíří svoji propagandu mezi zotročenými lidmi, řemeslníky, dokonce mezi našimi spolehlivými důvěrníky. Vozí záznamy těch ohnivých projevů Sereny Služebnice, kterou nazývají svou kněžkou Džihádu." Robotova tvarokovová tvář zformovala teskný výraz. „Pro ně je krásná a přesvědčivá, skutečná bohyně. Když slyší Serenina slova, jak můžou neudělat, co po nich chce? Půjdou

za ní kamkoli, i na smrt."
Agamemnon zavrčel: „Naši důvěrníci mají všechno, co mohou chtít, a stejně ji poslouchají." Jako můj vlastní syn Vorian. Ten blázen. „Nejlepší řešení je odstranit ten nádor, zlikvidovat každý výbuch, jakmile k němu dojde. Nakonec všechnu tu nespokojenost vykořeníme... nebo budeme nuceni vyhladit to protivné lidstvo jednou provždy. Všechna řešení jsou přípustná."
„Kde máme podle tebe začít, můj pane Omnie?" zeptal se Xerxes.
„K případům sabotáží a bezostyšných nepokojů dochází nejčastěji na planetě Iks," zasáhl Erasmus. „Většina krajiny tam byla zprůmyslněna, ale rebelové si našli úkryty v přírodních jeskyních. Schovávají se tam jako termiti a pak vždy udeří na naše slabá místa."
„Neměla by být slabá místa," řekl Agamemnon. „Neměli by být ani rebelové, vzhledem k tomu, že jsem zvýšil výkonnost planetární sítě," řekl Omnius. „Už nám to způsobilo řadu problémů a já bych chtěl probrat všechny možnosti. Vyhladit by je možná ani nestálo za tu snahu. Snad by bylo účinnější, kdybychom s nimi prostě přestali bojovat."
Agamemnon nedokázal ovládnout podrážděný výbuch. „A nechat je vyhrát? Po tom všem, co jsme vytvořili a získali za uplynulých tisíc let?"
„Jaký význam má pouhé tisíciletí?" zeptal se Omnius. „My jako myslící stroje máme možnosti, jaké lidstvo nemůže nikdy mít. Naše těla se mohou přizpůsobit prostředí, které je pro biologické životní formy smrtelné. Kdybych prostě opustil planety zamořené hrethgir, mohu využít četné měsíce bez atmosféry a skalnaté planety. Myslícím strojům by se tam dařilo a bez dalších potíží by tak mohly rozšiřovat hranice Synchronizovaných světů." Dokonce i Erasma ten návrh překvapil. „Lidé kdysi mívali takové rčení, můj pane Omnie — ‚Líp vládnout v pekle než sloužit na nebesích.'"
„Já nikomu nesloužím. Analyzuji poměr největšího zisku a nejmenších ztrát a rizika. Podle mých odhadů si nedokážeme naše lidské otroky nikdy dostatečně podrobit. Když nebereme v úvahu úplné vyhlazení všech živočichů — což by si vyžádalo značné problémy — budou pro nás lidé dále představovat hrozbu sabotáží a ztráty surovin."
Agamemnon řekl zaníceně: „Můj pane Omnie, copak je nějakým vítězstvím ovládnout území, které nikdo nechce? Jestli opustíš všechny planety, které jsme dřív spravovali, přiznáváš tím porážku. Byl bys Panovníkem rozporů. To by bylo bláznovství."
Omnia to nijak nerozzlobilo. „Mám zájem na expanzi a výkonnosti, ale ne podle archaických, velkolepých představ. Propaganda šířená Serenou Služebnicí mě přiměla pochybovat o základu mého panování. Nevím, jak potlačit informace, které sem přicházejí zvnějšku. Proč ti otroci věří takovým věcem bez náležitých podpůrných dat?"
Erasmus odpověděl: „Protože lidé mají sklon věřit tomu, čemu věřit chtějí, založený na. pocitech, ne na důkazech. O jejich rychle postupující paranoie svědčí to, že se dívají do každého stinného kouta a za každý závěs, protože se bojí, že mají mezi sebou mnoho robotických špehů a tajných agentů. Vím, že se nám podařilo podstrčit několik našich důvěrníků na planety Ligy, ale ti paranoidní lidé si namluvili, že skoro každý soused je tajně ve spolku s Omniem. Takový nepodložený strach jim může jen ublížit."
Juno se zasmála a Xerxes za sebe vydal jakýsi přehnaně opovržlivý zvuk nad naivitou a slabostí hrethgir.
„Zpátky k původnímu bodu," řekl Agamemnon a zaškrábal špičatou přední nohou o dlažbu. „Za vyvolání té zhoubné vzpoury můžete vinit Erasma. Jeho experimentální manipulace vytvořily podmínky, které vyvolaly to první povstání na Zemi."
Erasmus se obrátil k mocnému kymekovi. „Bez posledních informací od pozemského Omnia to nemůžeme vědět jistě, generále. Ty v tom ale taky nejsi bez viny. Jeden z největších džihádských vojáků je tvůj vlastní syn, Vorian Atreides."
V Agamemnonovi vřel vztek. Pamatoval si, jak ve svého třináctého a posledního syna vkládal veliké naděje, jak těch dvanáct předchozích zabil, když u nich objevil vážné nedostatky. A během atomového výbuchu na Zemi bylo zničeno všechno nenahraditelné Agamemnonovo sperma. Bral si to velice osobně, jako napadení vlastní rodiny.
Vorian byl jeho poslední naděje, ale vyklubala se z něj největší hanba.
Omnius řekl: „Hanby je dost pro všechny, kdo jsou ochotni ji přijmout. Nezajímají mě tak bezvýznamné odbočky."
Juno promluvila hlubokým úlisným hlasem. „Můj pane Omnie, my Titáni chceme zničit ty divoké lidi už celá staletí, ale nikdy jsme nedostali svolení to provést."
„To se možná změní," řekla všemysl.
Agamemnon řekl zaníceně: „V tuto chvíli je můj syn v řadách vojsk Džihádu, která zadržují síly strojů na planetě IV Anbus. Dovol mi vést bojovou skupinu kymeků a já svého odbojného potomka dopadnu."
Omnius souhlasil. „Bojem na IV Anbusu plýtváme časem a energií. Čekal jsem snadné vítězství. Dohlédni, aby se to už vyřídilo, generále Agamemnone. A pošli jednoho ze svých Titánů na planetu Iks potlačit tamní nepokoje. Zlikvidujte to rychle a účinně."
„Hlásím se na výpravu na Iks, můj pane Omnie," řekl rychle Xerxes. Zjevně mu připadalo, že rozdrtit několik neorganizovaných rebelů bude snazší a bezpečnější než se střetnout s vojsky Džihádu. „Za předpokladu, že budu mít plnou vojenskou podporu. Taky bych si rád vzal na pomoc Beowulfa jako svého generála —"
„Beowulf jde s námi," řekl Agamemnon, aby Xerxovi zkřížil plány. Beowulf byl jeden z prvních kymeků nové generace, vytvořených Barbarossou více než sto let potom, kdy se počítačová všemysl ujala vlády. Coby člověk Beowulf kolaboroval s kymeky, byl důvěrníkem a vojenským diktátorem na jedné druhořadé planetě. Ukázal se být nesmírně schopný a ctižádostivý a s nadšením přijal možnost stát se kymekem.
Generál Titánů ve skutečnost Beowulfa ani nepotřeboval, ale byl rád, že nebude mít toho zbabělého Xerxe kolem sebe. Spolu s Juno a Dantem si mohou nabrat spousty spolehlivých neo-kymeků a robotické vojenské síly a posílit tak bojové jednotky, které už na IV Anbusu jsou. Ani tak nebude snadné porazit Voriana Atreida. Agamemnon svého

syna dobře vycvičil.

Zde selhává analytická moc myslících strojů;
jsou přesvědčeny, že nemají slabá místa.
PRIMERO VORIAN ATREIDES, NIKDY VÍC VŠEMYSL

Když flotila Džihádu přelétala nad místem přistání nepřítele na IV Anbusu, shodila sprškuničivých střel. Mladý Vergyl Tantor ve své balistě na oběžné dráze zavýskal radostí, když první záběry ukázaly šok a těžké poškození předvoje robotických pozemních sil, poničení jejich gelových obvodů.
Xavier Harkonnen se po návratu z Daritsu převlékl do čisté zelenorudé uniformy s působivými znaky své hodnosti primera. Ještě pořád si z toho dohadování s tvrdohlavými zenšiitskými stařešiny připadal jaksi pošpiněný. Teď, když vysílal k povrchu planety další vlnu jednotek a vybavení, vypadal jako naprostý vzor velícího důstojníka.
Raketoplán plný nedočkavých žoldnéřů z Ginázu - nejlepších vojáků, jací byli k mání — se snesl dolů k základně strojů a zajistil určenou oblast. Profesionální váleční experti Zona Noreta se oháněli pulsními meči, bojovali granáty a tavnými pistolemi a netrvalo jim ani hodinu, než vyhladili nepřátelskou zpola vybudovanou základnu a zničili poslední funkční roboty. Stroje tak rychlý a mohutný útok nečekaly.
Xavier se na velitelském stanovišti své vlajkové lodi tvářil potěšené a spokojeně. „Tohle znamená pro nepřítele překážku v postupu, ale nemysli si ani na chvilku, že je to zastaví."
Vor stál svému příteli po boku. „Nejsou dost chytří na to, aby věděli, kdy se mají vzdát, tak je o tom musíme zkrátka přesvědčit."
Pilní džihádští taktikové hrbili záda nad papíry a mapami v analytických sálech na palubě vlajkové lodi a studovali rozložení sil strojů, aby zjistili Omniův plán na dobytí IV Anbusu. Stroje i přes prvotní zničení svého předmostí na planetě měly zjevně v úmyslu vylodit obrovské síly a zahájit pozemní invazi, při níž by se jistě planety zmocnily.
V místnosti generálního štábu si oba primerové před sebou předestřeli předpokládaný plán, podle kterého by mohli dobyvatelé postupovat. Xavier čekal, jak se vyjádří jeho tmavovlasý druh. „No, dává ti to nějaký smysl? O co se ty stroje pokoušejí?"
Vor si odsunul pár pramenů dlouhých vlasů, které mu
padaly do čela. „Tak jak skoro všechno, co myslící stroje dělají, je ten jejich plán přímočarý a jasný. Nasazují spoustu síly a žádný vtip." Našpulil rty a ukázal na taktické plány, které jim došly od analytiků. „Podívej, ta robotická flotila má takovou palebnou sílu, že by mohla klidně IV Anbus bombardovat ze vzduchu a srovnat se zemí všechna zenšiitská města. Bylo by to pro ně snadné. Ale vypadá to, že Omnius chce zachovat infrastrukturu Daritsu a dalších měst nedotčenou, aby mohl planetu snadněji proměnit v Synchronizovaný svět. Ta síť je primitivnější, než jakou by si stroje vybudovaly samy, ale dokážou si ji upravit."
Xavier si ho pevně měřil pohledem. „Bude to chtít víc práce než prostě všechno vyhodit do vzduchu."
„Jistě, jestli to bude trvat moc dlouho, tak se prostě vrátí k původnímu plánu. Já si myslím, že nemáme moc času. Zadržujeme je tady už dost dlouho."
Xavier přejel prstem po vějířovitých roklích, které se rýsovaly na satelitních snímcích. „Jestli mají bojoví roboti v plánu nasadit obrovské pozemní síly, aby se zmocnily Daritsu, hydroelektrárny a komunikační sítě, pak se budou nejspíš snažit ovládnout tady ty kaňony. Jakmile proniknou dovnitř skalního města, instalují tam obvyklou kopii Omnia."
Vrátil se zpátky ke studiu satelitních map. „Takže co navrhuješ, Voriane? Ani s těmi žoldnéři z Ginázu nemáme takové bojové síly, abychom dokázali čelit plnému pozemnímu útoku robotů. Naši bojovníci nejsou nahraditelní."
„Proti Omniovi nemůžeme prostě postavit brutální sílu proti brutální síle. Musíme udělat něco mazaného," řekl Vor s úsměvem. „Ty myslící stroje se přece dají úplně poplést."
„Vážně? Jako s tou tvojí bláznivou stínovou flotilou, kterou buduješ na Poritrinu? Pořád si nemyslím, že to bude fungovat."
Vor se zasmál. Raději by robotické nepřátele porazil lstí, jako podvodník, než přímým vojenským konfliktem... ne že by byl úplně přesvědčen o větší účinnosti
této metody, ale rád by minimalizoval ztráty na lidských životech. „No, já mám vždycky v rukávu nějaký plán, Xaviere, a už mám skoro hotový počítačový vir proti těmhle válečným lodím. Já se postarám o jejich flotilu ve vzduchu. Ty se pusť do pozemních sil."
A jak to mám udělat, když nemůžu nasadit ‚drtivé
síly'?"
Vor měl už odpověď připravenou. „Rozešli naší flotile
rozkaz stáhnout vojenské síly z planety. Uveď tam, že isme přesvědčeni, že myslící stroje zaútočí z vesmíru."
Xavierův nevěřícný výraz druhého primera málem rozesmál. „Ty stroje nejsou tak hloupé, aby tomu uvěřily, Voriane. I robot pozná takový jasný podvod."
„Nepozná, jestli ten vzkaz zašifruješ. Použij nějaký hodně složitý matematický kód. Roboti ho rozluští, to ti zaručuju. A díky tomu uvěří."
„Tvůj otec ti popletl hlavu," zavrtěl Xavier hlavou. „Ale jsem rád, žes to obrátil ve prospěch Džihádu. Jestli myslícím strojům nezabráníme instalovat verzi Omnia..." Jeho nahrbený postoj naznačoval, že na sobě cítí tíži toho břemene. „No dobře, řekněme, že spíš srovnám se zemí veškeré stavby na IV Anbusu, než bych připustil takovou porážku. V sázce je celá Liga vznešených." Xavier si povzdychl a promnul si spánky. „Proč s námi Rhengalid nespolupracuje? Můžeme

zachránit jeho lid a zároveň splnit naše cíle."
Vor se na něj účastně pousmál. „Zenšiité vidí nepřítele všude, ale přítele poznat nedokážou." Pokoušel se nahlížet na celou záležitost z hlediska buddislámců, zpochybnit neochvějné Xavierovy názory, ale uvažování místních nemělo žádný logický smysl. „Myslím, že po výchově myslících strojů prostě náboženství nechápu."
Xavier vzhlédl od taktických plánů s povytaženým obočím. „Nemůžeme si dovolit luxus to ‚chápat', Voriane. Takové věci jsou pro politiky v luxusních kancelářích, daleko od bojišť. Jednání těch zenšiitů má následky pro celé lidstvo. I když bych je moc chtěl prostě nechat jejich osudu, nemůžeme to připustit. IV Anbus se nesmí stát další Omniovou základnou."
Vor ho poplácal po rameni. Byl rád, že před tím mužem s kamennou tváří nikdy nemusel blufovat ani mu čelit jako protihráči. „Jsi tvrdý chlap, Xaviere Harkon
nene."
„Toho ze mě udělal Serenin Džihád."
Když si Xavier prostudoval podrobné mapy krajiny, vybral si pár strategicky položených zenšiitských sídel jako základny pro své jednotky. Ty nenápadné osady měly perfektní polohu. Příslušníci Džihádu z nich budou moci jako ze zálohy přepadnout vlnu robotických sil, které budou postupovat krajinou směrem k Daritsu. Vojska Džihádu seslala dolů na planetu své nejtěžší dělostřelectvo a palebné síly. Měly se rozmístit a zamaskovat v domorodých sídlištích.
Tercero Vergyl Tantor byl ke svému potěšení a pýše jmenován vedoucím operací v osadě, která měla čelit první ofenzivě strojů. Vergyl si během volna na lodi, které trávil rychlými karetními partiemi s Vorianem Atreidem, často stěžoval, že ho adoptivní bratr odmítá posílat na významné mise. Tentokrát však snědý hnědooký mladý muž žebral u Xaviera tak dlouho, až byl konečně jmenován velitelem prvního střetu se stroji.
„Vergyle, v těch zenšiitských městech by měly být všechny potřebné suroviny, které budeš při útoku potřebovat. Nezapomeň na svůj výcvik v taktice." „Ano, Xaviere."
„Najdi si zúžené místo kaňonu. Tam budeš moci tu jejich armádu rozdrtit a přitom se sám nevystavíš ohrožení. Udeř tvrdě, ze všech sil, a pak se stáhni. Tercero Cregh a jeho jednotky na druhém stanovišti pak zlikvidují všechny myslící stroje, které ještě přežijí." „Rozumím."
„Posíláme taky žoldnéře z Ginázu, aby se postarali o všechny další síly robotů na planetě," dodal Vor a pohrdavě odfrkl. „Bude to pro ně příjemná změna po tom lítání na orbitě a předstírání, že ohrožují válečné lodě
strojů."
„A Vergyle," řekl Xavier přísněji než kdy dřív, „dávej
na sebe pozor. Tvůj táta si mě vzal jako sirotka, když mi stroje zabily rodinu. Rozhodně mu nechci přinést žádné špatné zprávy."
Když Vergyl přesouval své ozbrojené síly do určeného místa, doufal, že je místní lidé přivítají. Rozhlížel se kolem a odhadoval rozpoložení vesničanů. Zenšiité byli většinou farmáři a hledači, probírající písečné naplaveniny, bohaté na minerály. Teď stáli venku před svými obydlími a se strachem přihlíželi. Transport za transportem přistával na jejich polích, chrlil bojové jednotky Džihádu a žoldnéře z Ginázu. Technikové a zbrojní specialisté stěhovali dělostřeleckou výbavu, průzkumníci se rozptýlili do krajiny a studovali terén, hledali nejlepší rozmístění.
Vergyl s klidným výrazem ve tváři vystoupil kupředu. „Nechceme vám nijak ublížit. Jsme tady, abychom vás chránili před myslícími stroji. Nepřítel se už blíží."
Farmáři si je měřili nevlídnými pohledy. Jeden zachmuřený muž řekl: „Rhengalid nám řekl, že tady nejste vítaní. Měli byste jít."
„Bohužel mám svoje rozkazy."
Vergyl poslal své muže do vesnice prohlédnout domy. Nabádal je: „Nic nezničte. Pokuste se objevit nějaké prázdné budovy, které bychom mohli využít. Pracujte tak nenápadně, jak to půjde."
Staré ženy bručely nadávky na adresu džihádských bojovníků. Rodiče rychle sháněli děti a zavírali je za tlustými zdmi svých domů, jako by se báli, že je Vergylovi technici pod pláštíkem noci unesou.
Výraz ve tváři zarputilého farmáře naznačoval odevzdanost. „Co když nechceme, aby v našich domech spali cizáci?"
Vergyl věděl, jak má odpovědět. „Tak si postavíme stany. Ale uvítali bychom vaši spolupráci a pohostinnost. Až přijde ráno, uvidíte, že před sebou máte mnohem větší nebezpečí. Pak budete rádi, že jsme tady."
Zenšiité neprojevili moc velké nadšení, ale nijak se nestavěli na odpor.
Očekávalo se, že robotické síly potáhnou kaňony směrem na Darits. Hlídky už zjistily nové přistávací místo strojů na plošině, přesně jak předpokládal primero
Atreides.
Technici si dávali pozor, aby za sebou nenechávali příliš nápadné stopy. Těžké zbraně se přemístily do prázdných budov, žádné rodiny Vergyl vystěhovat nemusel.
Několik prázdných sídel leželo natolik blízko u sebe, že se v nich jeho vojáci mohli uložit na noc. Když se Vergyl ptal vesničanů, co se tady přihodilo, místo odpovědi se jen vylekaně zamračili. Nakonec jeden vousatý farmář řekl: „Před několika měsíci je odvezli otrokáři z Tlulaxu. Celé rodiny." Ukázal na skupinu domů.
„To je mi líto." Vergyl nevěděl, co jiného má na to
říci.
Když padl soumrak, spojil se s tercerem Hondu Creghem, svým protějškem ve druhé vesnici. Vzájemně se informovali a potvrdili, že oba úkryty jsou připraveny. Tercero Cregh se též nedočkal velké spolupráce ze strany domorodců, ale ani otevřeného odporu.
Když Vergyl svolal své oddíly a ty provedly poslední prověrku rozmístěných zbraní, s překvapením zjistil, že se k nim blíží několik zenšiitských farmářů se džbány a lahvemi. Napjal se, ale doufal v nejlepší a vydal se jim vstříc. Farmář, se

kterým mluvil prve, mu podával džbán a žena po jeho boku k němu natáhla ruce s několika mělkými šálky.
„Sútry koránu nám velí pohostit každého návštěvníka, i nevítaného." Farmář nalil do jednoho šálku bledou oranžovou tekutinu. „Nechceme porušit tradice."
Vergyl si vzal šálek a žena nalila nápoj svému manželovi. Formálně si s tím zenšiitským mužem připil a usrkl přes okraj. Tekutina byla hořká a silně alkoholická, ale džihádský velitel si stejně dal další hlt.
Další vesničané rozdali své šálky a všichni bojovníci se napili, aby hostitele neurazili. „Nejsme vaši nepřátelé," přesvědčoval Vergyl domorodce. „Snažíme se vás ochránit před myslícími stroji."
I když to nevypadalo, že by zenšiity přesvědčil, cítil,
že přece jenom něčeho dosáhl. Možná jen zasel semínko pochybností.
Pak řekl vojákům, aby se uložili na skládací lehátka a snažili se co nejvíc si odpočinout, dokud ráno nepřijdou stroje. U každého maskovaného dělostřeleckého stanoviště byla umístěna hlídka, aby střežila zbraně a střelivo.
Vergyl usnul s myšlenkou na Xaviera, kterého si vážil jako hrdiny. Už jako chlapec chtěl ve všem bratra napodobovat, stát se stejně jako on důstojníkem Džihádu. V pouhých sedmnácti letech, po tragickém masakru na Ellramu, přesvědčil Vergyl otce, aby mu podepsal souhlas se vstupem do armády. Do boje tehdy chtěly zasáhnout desítky tisíc nových dobrovolníků, rozhořčených posledním brutálním výstupem strojů. Emil Tantor nechal Vergyla do armády vstoupit i přes protesty své ženy
- částečně pro své přesvědčení, že by chlapec jinak stejně utekl a k vojsku se přidal. Takhle byl aspoň pod oficiálním a pozorným dohledem Xaviera.
Po absolvování základního výcviku a vyškolení Vergyla přeložili na planetu Giedi Prima, aby tam pomáhal při obnově po vyhnání myslících strojů. Celé roky Xavier bratra chránil před odvelením na bojová plavidla do přední linie. Jmenoval ho velitelem stavby obřího památníku padlým vojákům, který měl být odhalen teď už každým dnem.
Na Giedi Primě se Vergyl setkal se Sheelou a zamiloval se do ní. Nyní byli svoji už třináct let a měli dva syny, Emila a Jispa, a dceru Ulanu.
Ale Xavier ho nemohl chránit navěky. Vergyl byl talentovaný důstojník a potřeby Džihádu si brzy vyžádaly jeho účast v boji. Nejtěžší bitva, které se zúčastnil, bylo znovuobsazení Nepřipojené planety Tyndall. Šlo o masivní a nečekaný protiúder Džihádu, který vymanil válkou zdevastovanou planetu z držení myslících strojů. Vergyl se v tom konfliktu vyznamenal a dostal dvě medaile. Poslal je domů Sheele a dětem.
Teď si slíbil, že udělá, co bude možné, aby operace dopadla úspěšně. I tady budou myslící stroje poraženy a Vergyl Tantor se o to vítězství zaslouží.
Najednou se na něj jako závoj snesl hluboký spánek. Později, když se noc chýlila ke konci, nedlouho před příchodem strojů, ho zachvátila prudká paralyzující choroba. Stejně jako všechny ostatní vojáky kolem.
Když se čtyři džihádské balisty dostaly na oběžné dráze na opačný konec planety, vyslaly stroje na planetu další bojové roboty. Nepřítel se ze svého prvního pokusu o vybudování předmostí poučil a přizpůsobil. Ominovy síly se nyní přesouvaly rychle a výkonně, aby se připravily na ranní ofenzivu. Pluky hrůzostrašných mechanických vojáků a bojových vozidel se začaly valit směrem k Daritsu a na každém kilometru, který dobyly, zakládaly opěrné body a transformační stanice.
Daleko vepředu v nánosovém kaňonu se rozmístili draze placení žoldnéři z Ginázu, vedení Zonem Noretem. Postupovali po skalních hřebenech a sledovali kamenitá řečiště, budovali malé zátarasy. Odpalovali nálože, sesouvali stěny úzkých kaňonů, aby zabránili postupu strojů, i když roboti měli dost palebné síly na odstřel všech barikád.
Další žoldnéři postupovali podél rovných širokých vyschlých koryt potoků a pokládali nášlapné miny, aby tak zničili přední voje bojových robotů. Každý žoldnéř z Ginázu měl na sobě ochranný Holtzmanův štít, který mu tvořil kolem těla neviditelnou bariéru. Roboti se spoléhali na projektilové zbraně, střely a ostré úlomky křišťálu, ale osobní štíty takovým útokům bránily. Žoldnéři se vrhali mezi roboty do boje zblízka.
Zon Noret vydal každému komandu jasné instrukce. „Vaším úkolem není nepřítele zničit, i když rozhodně neuškodí trochu ho pocuchat." Usmál se. „Máte pálit naslepo, tak, abyste nalákali myslící stroje kupředu. Vysmívejte se jim, provokujte je, přesvědčujte je, že domorodci se chtějí okupaci strojů bránit. V tom jsme dobří."
Pečlivě připravený neúčinný odpor měl bojové síly robotů navíc přimět k přesvědčení, že je od lidí už nic horšího nečeká. Noretovi samostatní vojáci si musí dát záležet na své nešikovnosti.
Roboti se valili kupředu, hnáni svým naprogramováním.
Když slunce vyslalo první zubaté paprsky po krajině, potácel se Vergyl Tantor podél zdi příbytku, kde spal. Dům čpěl zvratky a průjmem. Vojákům docházela ta zrada, mnoho z nich sténalo, škubalo sebou a bojovalo s nevolností, stěží schopno pohybu. Vergyl dorazil ke dveřím, zamrkal a rozkašlal se. Zenšiitští domorodci vycházeli ze svých domů a tvářili se domýšlivě.
Vergyl na ně přerývaně vykřikl: „Vy... jste nás otrávili!"
„To přejde," řekl vousatý farmář. „Varovali jsme vás. Cizáci tady nejsou vítaní. Nechceme se míchat do té vaší války s ďábelskými stroji. Odtáhněte."
Důstojník Džihádu se zakymácel a přidržel se hrubě opracovaného rámu dveří, aby se udržel na nohou. „Ale... dneska ráno všichni zemřete! Oni nechtějí nás, ale vás! Ti roboti —" Znovu se mu zvedl žaludek. Uvědomil si, že vesničané si museli vzít nějaké protilátky nebo léky.
Pak se ozval naléhavý signál jeho vysílačky. Vergyl se přes kašel sotva dokázal přihlásit. Rozptýlené jednotky Džihádu a pozorovací týmy hlásily, že robotičtí útočníci začali postupovat ze svého nového výchozího bodu. Žoldnéři z Ginázu se už rozmístili podél trasy jejich pochodu, aby je mohli provokovat. Útok měl začít.
„Stroje se blíží!" vykřikl Vergyl ochraptěle. Pokoušel se svoje muže zburcovat. „Všichni na svá stanoviště!" Vesničanů si už nevšímal, vrátil se do domu a začal muže vyvlékat ven do ranního slunce. Byli oblečeni jako zenšiitští farmáři, aby

se neprozradilo, že patří k Džihádu, ale teď měli šaty propocené horečkou a potřísněné zvratky.
„Proberte se! Dejte se dohromady!" Táhl jednoho muže, který byl sotva při vědomí, k nejbližšímu maskovanému dělostřeleckému stanovišti. „Na místa. Obsluhovat zbraně."
Pak si s hrůzou všiml hlídek, zkroucených v křečích na zemi kolem zbraní. Sebral všechnu zbývající rovnováhu a rychlost a jako polámaná loutka doběhl do nejbližší budovy, v níž byl ukryt velký raketomet. Díval se na tu těžkou zbraň. Za ním vešel vrávoravým krokem střelec. Vergyl se pokusil aktivovat systémy raketometu. Protřel si kalné oči. Zdálo se, že zaměřovač nefunguje.
Střelec znovu zmáčkl tlačítko ovladače, pak otevřel panel a vyjekl překvapením a úlekem. „Někdo vyrval kabely - a baterie je pryč!"
Vergyl najednou zaslechl zničené výkřiky, nesoucí se z dalších palebných stanovišť po celé vesnici. Zlostně prohlásil: „Dostali jsme ránu pod pás od lidí, které se snažíme zachránit!"
Vztek mu dal sílu překonat na chvíli závrať. Vypotácel se ven k zenšíitským farmářům, kteří tam postávali, evidentně spokojení.
„Co jste to udělali?" zařval na ně. „Co jste to udělali, vy blázni?"

Budoucnost, minulost a přítomnost se proplétají,
ta vazba formuje kterýkoli okamžik v čase.
Z LEGENDY O SELIMOVI JEZDCI, ZENSUNNITSKÁ POEZIE OHŇŮ

Selim Jezdec stál hned u otvoru rozlehlé kmenové jeskyně a hleděl na uklidňující oceán dun planety Arrakis. Dával pozor na chvíli, kdy se slunce přehoupne přes horizont. Čekal a pak ucítil, jak se mu zrychlil puls, když se zlaté světlo jako roztavený kov rozlilo po zvlněné poušti, očišťující a nevyhnutelné —jako jeho vidiny, jako jeho životní poslání.
Selim pozdravil nový den, zhluboka se nadechl vzduchu, tak suchého, až šustil v plících. Svítání bylo jeho oblíbená denní doba, hned po probuzení z hlubokého spánku, plného tajemných snů a zlých znamení. Byl to ten nejvhodnější čas k plnění důležitých úkolů.
Zezadu k němu přistoupil vysoký vyzáblý muž. Věděl, kde za svítání najde svého vůdce. Oddaný Jafar měl výraznou spodní čelist, vpadlé tváře a oči s modrým bělmem po letech stravy bohaté na melanž. Selimův zástupce tiše čekal, věděl, že si vůdce jeho přítomnost uvědomuje. Konečně se Selim odvrátil od vycházejícího slunce a vzhlédl ke svému nejváženějšímu příteli a přívrženci.
Jafar mu nabídl talířek. „Přinesl jsem ti ranní dávku melanže, Selime, abys tak lépe viděl do mysli Šaj-hulúda."
„Sloužíme jemu a naší budoucnosti, ale nikdo nedokáže porozumět Šaj-hulúdově mysli. S tím nikdy nepočítej, Jafare, a budeš žít déle."
„Jak pravíš, Jezdče."
Selim si vzal jednu z hostií. Bylo to koření smíchané s moukou a medem. I on měl ze své závislosti oči tmavě modré, ale posvátné koření ho udržovalo naživu, zajišťovalo mu energii i v dobách největších zkoušek a strázní. Melanž mu otevřela úchvatné okno do vnitřního světa a poskytovala Selimovi vize, pomáhala mu porozumět osudu, který mu Buddalláh uchystal. On — a jeho stále rostoucí skupina vyhnanců v poušti - následovali výzvu významnější, než byl kterýkoli jejich individuální život.
„Dnes ráno bude zkouška," řekl Jafar klidným hlubokým hlasem. Právě vyšlé slunce odhalilo skryté šlépěje, vzniklé v noci. „Biondi se chce předvést. Dneska se pokusí jet na červovi."
Selim se zamračil. „Není na to připravený."
„Ale nedá si to vymluvit."
„Zemře."
Jafar pokrčil rameny. „Pak tedy zemře. Tak to v poušti chodí."
Selim vydal rezignovaný povzdech. „Každý muž se musí vyrovnat se svým vlastním přesvědčením a zkouškou. Konečné rozhodnutí činí Šaj-hulúd."
Selim měl Biondiho rád, i když drzá netrpělivost toho mladého muže by mnohem lépe seděla k životu nějakého cizince z jiné planety v přístavu v Arrakis City než k neměnnému životu hluboko v poušti. Biondi mohl být časem Selimově skupině velmi prospěšný. Nedokáže-li však ten mladý muž žít v souladu se svými schopnostmi, mohl by být druhým nebezpečný. Bylo lépe odhalit takové slabé místo hned než riskovat životy Selimových věrných stoupenců.
Selim řekl: „Budu se na to dívat odsud." Jafar přikývl a odešel.
Před více než šestadvaceti standardními roky byl Selim falešně obviněn z krádeže vody ve skladišti svého kmene. Kvůli tomu ho vyhnali do pouště. Selimovi bývalí přátelé, zmanipulovaní lží naiba Dharthy, ho vyprovodili ze svých skalních měst kamením a urážkami. Utekl do záludných dun, kde ho měl pohltit jeden z „červích démonů".
Ale Selim byl nevinný a Buddalláh ho zachránil — s jistým záměrem.
Když se písečný červ přiblížil, aby ho spolkl, Selim objevil tajemství, jak se dá na netvorovi jezdit. Šaj-hulúd ho odnesl daleko od zensunnitské vesnice a nechal ho poblíž opuštěné botanické testovací stanice. Tam našel jídlo, vodu a nástroje, tam měl dostatek času zahledět se do vlastního nitra a porozumět svému pravému poslání.
Z vidění vyvolaného melanží, téměř utopený v hustém červenohnědém prášku, vyvrženém ze země při výbuchu koření, zjistil, že musí zabránit naibu Dharthovi a jeho pouštním parazitům sbírat a prodávat melanž cizincům. Během let Selim sám a sám přepadl mnoho táborů, ničil koření, které zensunnité sebrali. Vysloužil si legendární pověst a titul „Jezdec". Nedlouho potom kolem sebe začal shromažďovat své přívržence.

Prvním z nich byl Jafar. Ten před dvaceti lety opustil bezpečí své vesnice poblíž Arrakis City a vydal se hledat muže, který dokáže jezdit na obřích pouštních tvorech. Než ho Selim pod oslepující, jasnou oblohou našel, byl Jafar polomrtvý, dehydratovaný, spálený sluncem, hladový. Jafar vzhlédl ke štíhlému a ostřílenému vyděděnci a rozpraskanými rty zalapal po dechu - nebyla to žádost o vodu, ale otázka. „Ty jsi... Jezdec?"
V té době už byl Selim více než pět let sám - až příliš sám — tváří v tvář posvátnému úkolu, moc velikému na jediného muže. Pečoval o Jafara, dokud se neuzdravil, a naučil ho, jak jezdit na Šaj-hulúdovi. V dalších letech pak sebrali další odhodlané stoupence, muže a ženy nespokojené s přísnými zákony a nespravedlivou justicí, jaké panovaly ve skalních koloniích zensunnitů. Selim jim vyložil své poslání zastavit sběr koření a oni poslouchali, fascinováni leskem v jeho očích.
Podle Selimových opakujících se melanžových vidění měla činnost cizích obchodníků a zensunnitských sběračů otřást mírem na pouštní planetě. Nebylo jasné, kdy se to stane, časové určení se táhlo do zamlžené, vzdálené budoucnosti. Rozšíření koření po celé galaxii ale mělo nakonec vést k vyhynutí všech červů a krizi lidské civilizace. Přestože to byla hrůzná slova, nikdo o jeho tvrzeních ani víře nepochyboval, když ho viděl hrdě se vézt na obří křivce velkého písečného červa.
Ale dokonce ani já nerozumím Šaj-hulúdovi... stařešinovi pouště.
Když byl Selim ještě mladý uličník, vyhnaný od svého kmene, netoužil být vůdcem. Ale nyní, po desetiletích života po svém, kdy rozhodoval za celou skupinu oddaných mužů a žen, odkázaných na jeho vedení, stal se ze Selima Jezdce sebejistý a bystrý generál. Už začínal věřit mýtu o své nezničitelnosti, o tom, že je démon pouště. I když zasvětil život chránění červů, nečekal, že mu nevypočitatelný Šaj-hulúd projeví nějakou vděčnost...
Jafar se nečekaně vrátil do horní jeskyně s takovým zmatkem, že Selim ustoupil od otvoru ve skalní stěně a zjistil, že s sebou přítel přivedl nově příchozí. Byla hubená a špinavá, ale tmavé oči jí zářily domýšlivým vzdorem. Uprášené hnědé vlasy měla krátce zastřižené. Tváře pod očima jí spálilo slunce, ale jinak se zdálo, že jí nic nechybí. Mladá žena byla zřejmě natolik chytrá, aby se
před zhoubným sluncem zahalila. Bílá jizva nad levým obočím jako srpek měsíce podtrhovala její drsnou krásu.
„Podívej se, co jsme našli v poušti, Selime." Jafar tam stál vzpřímený a klidný, ale Selim si všiml pobaveného lesku v jeho tmavě modrých očích.
Mladá žena poodešla od vysokého muže, jako by chtěla dát najevo, že jeho ochranu nepotřebuje. „Jmenuju se Marha. Putovala jsem sama a hledala tě." Pak jí po tváři přelétla nejistota a bázeň. Vypadala v tu chvíli nečekaně mladě. „Já... je mi ctí, že tě poznávám, Selime
Jezdče!"
Chytil ji za bradu a přiměl ji se na něj podívat. Byla vyhublá a špinavá, ale měla velké oči a výrazné rysy. „Jsi ještě mladičká dívka. Nebyla bys nám moc platná pro těžkou práci tady. Proč jsi odešla od svých lidí?"
„Protože to byli samí hlupáci," vyštěkla.
„Z mnoha lidí se vyklubou hlupáci, jakmile je lépe
poznáš."
„Ze mě ne. Přišla jsem, abych se k tobě přidala." Selim pobaveně povytáhl obočí. „Uvidíme." Obrátil se a podíval se na Jafara. „Kde jsi ji našel? Jak blízko byla?"
„Chytil jsem ji pod Jehlovou skálou. Tábořila tam a nevěděla, že ji pozorujeme."
„Všimla bych si vás," tvrdila neústupně.
Jehlová skála byla velice blízko osady. Na Selima to udělalo dojem, ale nedal nic najevo. „A tys přežila v poušti sama? Jak daleko leží tvoje vesnice?"
„Osm dnů cesty. Vzala jsem si jídlo a vodu a chytala jsem ještěrky."
„Chceš říct, žes ukradla jídlo a vodu ze své vesnice."
„Vydělala jsem si je."
„Pochybuju, že se na to tvůj naib bude dívat stejně. Není tedy moc pravděpodobné, že by tě tví lidé přijali zpátky."
Marze zaplály oči. „Není. Utekla jsem z vesnice naiba Dharthy, stejně jako jsi to udělal před lety ty sám."
Selim ztuhl a prohlížel si ji. „On ještě pořád tak tvrdě ovládá kmen?"
"Vypráví o tobě, že jsi ďábel, zloděj a vandal."
Selim se zasmál, suše a neradostně. „Asi by se měl podívat do zrcadla. Svojí zradou si ze mě udělal životního nepřítele."
Marha vypadala unaveně a žíznivě, ale nepostěžovala si nežádala o pohostinnost. Zalovila na krku a vytáhla drátěnou smyčku, na níž cinkaly kovové plíšky. „To jsou žetony za koření od cizinců. Naib Dhartha mě poslal pracovat v písku, čistit koření a sbírat ho, aby je mohl prodávat svým kumpánům, obchodníkům v Arrakis City. Už tři roky mám věk na vdávání, ale žádná zensunnitská žena - ani muž - nemohou uzavřít sňatek, dokud nedají dohromady padesát žetonů za koření. Takhle naib Dhartha stanovil naši službu kmeni."
Selim se zamračil, opatrně se špičkou prstu dotkl žetonů, pak jí je znechuceně zastrčil znovu za límec. „Je to muž opojený mocí a falešnou nadějí na snadný život."
Odvrátil se a vyhlédl do pouště. Přimhouřil oči do ranního šera. Spatřil, jak se z níže položených jeskyní vynořily čtyři postavy. Vyšly na volné písky, oděny v maskovacích hávech a pláštích, tváře zahaleny, aby předešly ztrátě vlhkosti. Nejmenší z nich byl Biondi, připravený ke zkoušce.
Marha se tázavě podívala na Selima a potom na jeho přítele. Jafar vysvětloval: „Selim Jezdec dostává vzkazy od Šaj-hulúda. Dostali jsme od boha pokyn zabránit plenění pouště, zastavit sbírání koření, rychle se rozvíjející obchod,

který hrozí svést chod dějin katastrofickým směrem. Na naši malou skupinu je to nesmírný úkol. Tím, že ses zapojila do sklizně melanže, jsi i ty sama napomohla našim nepřátelům."
Mladá žena vzdorně zavrtěla hlavou. „A tím, že jsem je opustila, jsem napomohla vaší věci."
Selim se obrátil zpátky a podíval se na její měsíčkovitou jizvu a dychtivý pohled. Viděl v něm odhodlání, ale nedokázal odhadnout dívčiny skutečné motivy. „Proč jsi přišla sem, za těžkým životem, místo abys utekla do Arrakis City a přihlásila se na nějakou obchodní loď?"
Zdálo se, že ji ta otázka překvapila. „Proč myslíš ty?"
„Protože cizincům nevěříš o nic víc než svému vlastnímu vůdci."
Zvedla bradu. „Chci jezdit na červech. Jenom ty mě
to můžeš naučit."
„A proč bych to dělal?"
Dychtivost mladé ženy převážila nad její nejistotou. „Myslela jsem, že pokud se mi podaří tě najít, vystopovat tvoji nezákonnou skrýš, pak mě k sobě přijmeš."
Selim zvedl obočí. „To je jenom první část."
„Snadná část," řekl Jafar.
„Všechno má svůj čas, Marho. Zatím sis vedla dobře. Jen málo lidem se podařilo dostat se až k Jehlové skále, než jsme je zadrželi. Některé jsme vybavili zásobami na cestu a poslali je zpátky domů. Jiní byli tak beznadějně ztracení, že doputovali až ke smrti, aniž vůbec zjistili, že
je pozorujeme."
„Vy jste se jen tak dívali, jak umírají?"
Jafar pokrčil rameny. „Tohle je poušť. Když nedokážou přežít, jsou k ničemu."
„Já nejsem k ničemu. Umím si dobře poradit s nožem. .. V souboji jsem zabila jednoho protivníka a druhého zranila."
Dotkla se levého obočí. „Tuhle jizvu mi způsobil jeden muž v přístavu. Pokusil se mě znásilnit. Já mu za to udělala jizvu z jedné strany břicha až na druhou."
Selim vytáhl svou mléčně bílou, krystalicky čistou dýku a podržel ji tak, aby ji mladá žena viděla. „Jezdec nosí takovouhle dýku, vytvořenou z posvátného zubu
Šaj-hulúda."
Marha ohromeně zírala a oči jí zářily. „Páni, co bych
dokázala s tak vynikající zbraní!"
Jaraf se zasmál. „Mnoho lidí by mělo rádo takovou zbraň, ale tu si musíš zasloužit."
„Řekni mi, co mám dělat."
Selim zaslechl z pouště venku vytrvalé bubnování a obrátil se k jeskynnímu oknu. „Než přijmeš tak zbrklé rozhodnutí, děvče, dívej se a uvidíš, co tady na tebe čeká."
„Jmenuju se Marha. Už nejsem děvče."
Pro mladé vesničany po celé Arrakis byl Selim fascinující postava, odvážný hrdina. Mnoho z nich se ho pokoušelo napodobit a také se stát jezdci, přestože se snažil je od toho zrazovat, varoval je před nebezpečím života odpadlíků. Selimovi seslal pravdivé vidění Buddalláh, sám neměl na vybranou. Ale oni ano.
Bez ohledu na jeho rady ho dychtiví kandidáti málokdy poslechli. Měli velké sny a přehnanou sebedůvěru, což se obvykle ukázalo být příčinou jejich zkázy. Ale ti, kteří přežili, získali největší lekci svého života.
Zvenku od písečných dun se ozval buben. Téměř všichni diváci odešli z písku a vrátili se pod ochranu skalních útesů. Na hřebenu duny, na místě, které si zvolil pro svou zkoušku, zůstal sedět jediný muž, Biondi. Měl by mít všechno, co potřeboval: filtršaty, nový oděv, který Selim se svými stoupenci vymyslel na ochranu a přežití, když se museli pohybovat v otevřené poušti. Biondi byl vybaven tyčemi a háky a mezi koleny mu ležel provaz. Bubnoval a vysílal hlasitou, vytrvalou výzvu.
Marha popošla kupředu vedle Selima, jako by nemohla uvěřit, že teď doopravdy stojí vedle muže, který je živým základem tolika pouštních mýtů. „Objeví se červ? Pojede na něm?"
„Uvidíme, jestli uspěje," řekl Selim. „Ale Šaj-hulúd přijde. Vždycky přijde."
Selim jako první zaznamenal, že se červ blíží, a upozornil na to mladou ženu. Po více než čtvrtstoletí už ani nepočítal, kolikrát přivolal červa a vyšplhal se na jeho hrubé prstence, aby ho mohl navádět tam, kam chtěl.
Biondi už jel na červovi dvakrát, pokaždé v doprovodu zkušeného jezdce, který vykonal veškerou práci za něj. Mladík si vedl dobře, ale pořád se měl hodně co učit. Nesmírně by mu prospěl ještě další měsíc tréninku.
Selim doufal, že nepřijde o dalšího následovníka... v každém případě má Biondi osud ve vlastních rukou.
Novic bubnoval mnohem déle, než bylo nutné. Neuvědomil si, že se červ blíží, dokud se nepodíval na východ a neuviděl kmitající se vlny, probíhající pod pískem. Chopil se své výbavy a škrábal se na nohy. Náhodně nakopl buben a ten se skutálel dolů z duny, u paty písečného přesypu narazil na skálu a vydal další
dunivý zvuk. Blížící se červ se malinko odchýlil od svého směru, Biondi zavrávoral a na poslední chvíli trochu vylepšil svoji pozici. Písečný červ se nečekaně vztyčil, zasypával okolí pískem, srovnával duny se zemí.
Selim se obdivoval tomu velkolepému výjevu. „Šaj-hulúd," zašeptal s úctou.
Biondi, drobná postavička proti valícímu se monstru, držel své nástroje a háky, svaly napjaté.
Marha sebou instinktivně trhla, ale Selim ji chytil za rameno a přinutil přihlížet.
Biondi v poslední chvíli ztratil odvahu. Místo aby pevně stál a držel hák a nástroj na roztahování červích prstenců připravené, obrátil se k útěku. Ale žádný člověk ještě nedokázal v poušti Šaj-hulúda předběhnout.
Červ nabral svoji oběť spolu s plnou tlamou písku a jemného prachu. Selim ani pořádně neviděl, jak drobná lidská postava mizí v nekonečném jícnu.

Marha stála jako přikovaná a zírala. Jafar zavrtěl hlavou a se smutným zklamáním sklopil hlavu.
Selim pokýval hlavou, jako by byl nějaký mudrc, mnohem starší než ve skutečnosti. „Šaj-hulúd shledal kandidáta nepřipraveným." Obrátil se k Marze. „Teď jsi byla svědkem velkého rizika. Nebylo by pro tebe lepší, kdyby ses vrátila do své vesnice a prosila naíba Dharthu o odpuštění?"
„Přesně naopak - teď mi připadá, že se vám uvolnilo místo pro dalšího následovníka." Divoce vyhlédla ven na písky. „Pořád ještě chci jezdit na červech."

Vytrvalost. Víra. Trpělivost. Naděje.
To jsou klíčové pojmy naší existence.
ZENSUNNITSKÁ MODLITBA

Působivý, ale nesmyslný stavební projekt na Poritrinu vyžadoval mimořádnou práci a lidské síly. Tedy otroky. V horkém vzduchu loděnic obklopovaly Ismaela jiskry a kouř a rachot sousedních slévárен. Celý propocený a špinavý od sazí a mastného prachu pracoval vedle dalších zajatců, plnil rozkazy a snažil se na sebe nijak neupozorňovat. To byla zensunnitská cesta k přežití, dosažení relativně pohodlného života v rámci omezení, vnucených poritrinskými únosci.
Po večerech v buddislámských táborech vedl Ismael svůj lid v modlitbách a neustále ho podněcoval ve víře. Byl nejvzdělanější zensunnitský učenec v jejich skupině, pamatoval si více súter a podobenství než ostatní. Proto se k němu obraceli o radu, i když ho to uvádělo do rozpaků.
Ismael byl v nitru přesvědčen, že jednou jejich zajetí skončí, ale nebyl si jistý, jestli k tomu dojde ještě za jeho života. Dosáhl už věku čtyřiatřiceti let. Jak dlouho ještě může čekat, až bůh jeho lid osvobodí?
Možná, že měl Alíd nakonec přece jen pravdu...
Ismael zavřel oči a zadrmolil rychlou modlitbu, než se pustil zase do práce. Vzduchem projelo zazvonění kovu a sykot laserových nýtovacích kladiv.
Jižně od hlavního města Stardy se doširoka rozlévala delta řeky Isany a vytvářela početné ploché ostrovy, oddělené hluboce zařízнutými lodními kanály. Nákladní čluny přivážely kovové rudy z dolů daleko na severu a dopravovaly je do manufakturních středisek.
Na návrh primera Voriana Atreida z džihádské armády sebral Učenec Tio Holtzman v uplynulých šesti měsících nesmírné pracovní síly, zabral skupiny otroků z celého kontinentu, to vše s požehnáním lorda Niko Bludda. Tento grandiózní plán si vyžádal veškerou pracovní sílu na Poritrinu. Na průmyslové ostrovy bylo přivezeno víc než tisíc dělníků. Páchnoucí hlučné továrny zpracovávaly suroviny na velké součásti kosmických lodí, pláty jejich trupů a kryty motorů, které budou vyneseny na oběžnou dráhu a montovány do nových bojových plavidel.
Nikdo se neobtěžoval vysvětlovat ten plán otrokům. Každý muž a žena dostali jako mravenčí dělníci svůj úkol a z výšky sledovali pracovní ruch dozorci.
Pro Ismaela to bylo jen další špinavé a obtížné pracovní určení. V uplynulých pěti letech dřel ve Stardě a okolí na třtinových polích, v dolech i v továrnách. Prudcí zenšiité stejně jako méně radikální zensunnité byli nespokojení, jak je jejich páni nutili plnit stále rostoucí potřeby galaktické války Sereny Služebnice.
Když byl Ismael ještě chlapec, napadli jeho mírumilovnou vesnici na planetě Harmonthep zloději lidí. Unesli zdravé zensunnitské osadníky a donutili je sloužit na planetách Ligy, které vyznávaly otroctví. Po více než dvaceti letech byl Ismaelovým světem, domovem a zároveň vězením Poritrin. Žil svůj život, jak mohl nejlépe. Protože Ismael nepůsobil žádné nápadné potíže, bylo mu povoleno se po dosažení plnoletosti oženit. Poritrinští otrokáři koneckonců chtěli, aby jejich svěřenci prospívali, a měli statisticky podloženo, že ženatí otroci pracují tvrději a dají se lépe ovládat. Ismael se už dávno naučil milovat silnou a zvláštní Ozzu. Dala mu dvě dcery: Chamal, které teď bylo třináct let, a malou Falinu, nyní jedenáctiletou. Nežili život podle svého, ale rodina alespoň zůstala pohromadě i přes několikeré stěhování a nové pracovní určení. Ismael nevěděl, jestli to byla odměna za jeho dobré služby, nebo prostě jen shoda okolností.
Pracoviště v bezútěšných průmyslových loděnicích nyní proměnily oranžové jiskry a žár horkého kovu v obrázek Šeólu, popisovaného v buddislámských sútrách. Syčení sirnatého dýmu, zápach kovového prachu a tavených rud nutily otroky omotávat si tváře začernalými hadry, aby vůbec byli schopni dýchat.
Vedle sebe viděl Ismael upocenou, neustále rozezlenou tvář Alída, přítele z dětství, kterého právě nedávno znovu objevil na svém pracovišti v docích. Ismaelovi bylo Alídovo nerozumné chování nepříjemné a cítil, že jim je nebezpečné, ale přátelství bylo jedna z mála věcí, které se mohli držet.
Alíd byl samý problém, už když byli chlapci. Rád přestupoval pravidla, choval se jako vandal a prováděl drobné sabotáže. A protože s ním Ismael kamarádil, byli často trestáni a stěhováni z místa na místo oba dva. Než dorostli do puberty, rozdělili je od sebe a přátelé se tak neviděli téměř osmnáct let.
Ale nový ambiciózní stavební projekt Tio Holtzmana soustředil ve slévárnách a továrnách mnoho otroků. Ismael a Alíd se znovu našli.
Za zvuku kladiv a jednotvárného bušení nýtovaček teď Ismael pracoval u stroje na spojování plátů trupů kosmických lodí. Za roky práce si vypracoval svaly, podobně jako Alíd. Nosil sice špinavé a obnošené šaty, vlasy měl však zastřižené a ošlehané tváře, bradu a krk oholené. Alíd si nechával tmavé vlasy růst, stahoval si je vzadu řemínkem. Vousy měl husté a černé podobně jako Bel Moulay, přímočarý zenšiitský vůdce, který se postavil do čela pokusu o vzpouru otroků za dob, kdy byli Ismael a Alíd ještě chlapci.
Ismael se vysoukal vedle svého přítele a pomáhal mu vsunout těžký železný plát na určené místo. Alíd spustil

nýtovačku dřív, než zkontrolovali jeho polohu. Pracoval nepořádně a věděl to, ale poritrinští šlechtici a dozorci je za to nikdy netrestali, dokonce jejich práci ani nekritizovali. Ve vesmíru nad tichou planetou se montovala loď za lodí. V současné době se už na oběžné dráze shromáždily celé tucty ježatých válečných plavidel. Připomínala smečku cvičených loveckých psů, čekajících na svoji příležitost.
„Je tohle ještě v mezích?" zeptal se Ismael opatrně. „Když to nesnýtujeme pevně, můžeme způsobit smrt tisíců lidí z posádky."
Alíd vypadal, že je mu to jedno, a dál pracoval s rozžhavenou nýtovačkou. Odsunul umaštěný hadr, který mu zakrýval tvář, takže Ismael zahlédl jeho tvrdý úsměv. „Potom se jim omluvím, až uslyším jejich duše úpět hluboko v Šeólu, kam se takoví zločinci jistě dostanou. Kromě toho, jestli se neobtěžují si ty součásti na orbitě kontrolovat, tak si zaslouží, ať se nalokají vakua."
Ismaelův hluboce nespokojený přítel sice míval poměrně stabilní pracovní úkoly a našel jistou míru štěstí v rodině, ale často ho přesouvali z místa na místo. Hlasitě, aby překřičel hluk loděnice, mu vyprávěl o své ženě,
kterou vášnivě miloval, a o téměř nepoznaném novorozeném synovi. Před deseti lety přistihl Alída předák, jak sype sůl do paliva velkého důlního drtiče. Za trest ho odtrhli od jeho pracovní skupiny a poslali na druhou stranu Poritrinu.
Alíd už nikdy znovu ženu neviděl, nikdy nesevřel syna v náruči. Nebylo divu, že je tak zahořklý a vzteklý. Ale i když si ty potíže způsobil sám, nechtěl Alíd od Ismaela slyšet žádné výtky. Podle něj za všechno mohli jedině lidé z Poritrinu. Proč by se měl starat o životy posádek jejich lodí?
Bylo podivné, že se o kvalitu práce moc nezajímají ani předáci a stavitelé lodí, jako by jim víc záleželo na tom, sestavit plavidla rychle, než aby byla náležitě funkční. Nebo bezpečná.
Ismael se dal zase pilně do práce. Nikdy se nevyplácelo šťourat do detailů a otázek, které by mohly vyvolat hněv pracovních dozorců. Přežije snáz, když bude navenek působit netečně a ukrývat jiskru své identity hluboko v sobě. V noci, kdy recitoval sútry svým zensunnitským stoupencům, si připomínal život na Harmonthepu, slyšel v duchu vlastního dědečka, jak cituje tytéž posvátné knihy...
Nečekaně se rozezněly zvony na ukončení směny a v hlučné rafinérii se rozsvítila světla. Jiskry se snášely k zemi jako drobné meteory a kladky zvedly stroje zpátky ke stropu do velkých výklenků. V tom rámusu se hlasitá slova z reproduktorů proměnila v téměř nesrozumitelné drmolení. Uniformovaní dozorci kráčeli po halách a poháněli otroky na shromaždiště.
„Lord Niko Bludd věnuje všemu lidu Poritrinu, dokonce i otrokům, tuto hodinu na odpočinek a rozjímání na paměť vítězství civilizace nad barbarstvím, triumfu řádu nad chaosem."
Syčení a rámus rafinerie a loděnic utichalo. Skupiny otroků přerušovaly svoje rozhovory a vzhlížely k reproduktorům. Dohlížitelé stáli na vyvýšených plošinách a měřili si dav, aby si zajistili jeho pozornost.
Oznámení pokračovalo, nyní už jasněji, nahrávkou
slov lorda Bludda. „Před čtyřiadvaceti lety mé Dračí gardy ukončily divoké a protiprávní povstání, vedené zločincem Belem Moulayem. Ten muž oklamal naše těžce pracující otroky, popletl je nesmyslnými sliby, které je nalákaly do beznadějného, absurdního boje. Naštěstí se naší civilizaci podařilo nastolit znovu vládu pořádku.
Dnes je výročí popravy toho ďábelského muže. Oslavujeme triumf poritrinské společnosti a Ligy vznešených. Všichni lidé musí zapomenout na to, co je rozděluje, a bojovat proti našemu společnému nepříteli, myslícím strojům."
Alíd se zakabonil a snažil se potlačit vzdorný výbuch. Ismael věděl, co si přítel myslí. Buddislámští otroci svou prací ve válečném průmyslu nedobrovolně přispívali k vojenskému úsilí proti Omniovi. Ale pro zajatce byli démony jak poritrinští otrokáři, tak i stroje -jen jiného druhu.
„Dnes večer jsou všichni poritrinští občané zváni na hostiny a slavnosti. Ze člunů na řece se budou odpalovat ohňostroje a laserové show. I otroci mohou přihlížet, pokud se budou držet ve vytyčených zónách. Společnou prací, kombinací našich sil si může Poritrin zajistit vítězství nad Omniem a osvobození od myslících strojů. Každý z nás ať má na paměti potenciál lidské rasy."
Prohlášení skončilo a dozorci svědomitě zatleskali, ale otroci s projevy nadšení nijak nepospíchali. Alíd měl za tmavým plnovousem stále temnější výraz. Znovu si natáhl přes tvář roušku. Ismael pochyboval, že by nevšímaví předáci zaznamenali jeho čirou nenávist.
Když padl soumrak a otroci se vrátili do svého tábora v bažinaté říční deltě, zahájil lord Bludd své marnotratné oslavy. K obloze se vznesly stovky světélkujících balónků. Přes řeku se linula slavnostní hudba. Ismaelovi, který seděl se svou ženou Ozzou a dcerami, zněly ty melodie i po dvou desetiletích, strávených na Poritrinu, trochu falešně a cize.
Poritrinští šlechtici naoko vyznávali nenásilné, bukolické navakřesťanství, ale jejich každodenní život ty zásady nezasáhly. Uznávali svátky a přijímali náboženská omezení, ale jinak poritrinská vyšší třída nerada demonstrovala svou skutečnou víru. Jejich hospodářství bylo celá staletí založeno na otrocké práci, od té doby, kdy odložili složité technologie a vzdali se všeho, co připomínalo myslící stroje.
Otroci se naučili urvat si pro sebe jakoukoli chvilku a vzpomínku, na kterou padli. Ismaelova děvčata Chamal a Falina byly představením uchváceny, ale on sám seděl tiše vedle svojí ženy, ponořen do myšlenek. Slavnost mu připomněla brutální zákrok zlatě obrněných Dračích gard proti vzbouřencům před čtyřiadvaceti lety. Lord Bludd nechal shromáždit všechny otroky, aby na vlastní oči přihlíželi popravě vůdce rebelů. Spolu s Alídem tehdy s hrůzou sledovali, jak popravčí svlékli Bela Moulaye donaha a rozsekali ho na kousky. Povstání dalo otrokům kratičký záblesk naděje, ale smrt zaníceného vůdce rozdrtila jejich ducha a nechala v srdcích hlubokou jizvu.
Později večer se Ismael sešel s dalšími otroky, aby společně zavzpomínali na padlého Bela Moulaye. Pozoroval, že dorazil i Alíd, kterému se zachtělo Ismaelovy společnosti a sdílených vzpomínek na tragickou událost, která formovala jejich vyrůstání.
Alíd stál za Ozzou a ošíval se, když Ismael citoval známé sútry, slibující konečný ráj a svobodu. Přízračné hudby,

vojenských salv a práskání ohňostrojů si nevšímali. Nakonec Ismael použil slova, která opakoval často - až příliš často - a řekl posluchačům: „Bůh slibuje, že jednoho dne budou naši lidé svobodní."
V Alídových tmavých očích se odrážel kmenový oheň. Tichým, ale jasným hlasem vyvedl Isamela z míry vroucí hrozbou: „Jednoho dne se pomstíme — to přísahám."

Vynalézavost je jedna z forem umění.

TIO HOLTZMAN,
SLAVNOSTNÍ ŘEČ PŘI PŘEVZETÍ PORITRINSKÉ MEDAILE
ZA CHRABROST

Zatímco se na Poritrinu chvatně budovala skupina nových lodí, Učenec Holtzman pracoval na Saluse Secundus. Legendární vynálezce se nacházel v izolované laboratorní komoře v jedné z nejchráněnějších zón, přecházel sem tam s rukama opřenýma na bocích a nesouhlasně se mračil. Takový výraz nasazoval vždy, když od něj lidé čekali, že udělá něco důležitého.
Rozlehlé vládní zařízení s opevněnými zdmi a rozvodnými sítěmi, izolovanými od zbytku vedení v Zimii, mělo být bezpečné a chráněné. Teoreticky byl zajatý Omnius naprosto zkrocen.
Ale laboratoř nebyla zařízena tak, jak by se to Holtzmanovi líbilo. Raději si sám vybíral diagnostické nástroje, analytické systémy a pomocníky z řad otroků, na něž by mohl příhodně svést vinu, kdy se něco nepovedlo. Holtzman, malý stárnoucí mužík s šedou bradkou, se pyšnil, že vždycky najde nějaké východisko. Učenec byl přesvědčen, že dokáže těmhle džihádským vojenským vědcům dobře poradit. Kdyby si nevěděl rady, může celou záležitost postoupit na Poritrin svým četným dychtivým asistentům, kteří ho neustále příjemně překvapovali.
Zpoza bezpečnostních průhledných bariér sledoval každý jeho krok tým legislativních pozorovatelů spolu s Kogitorkou Kwynou, kterou znovu odvolali z místa jejího pokojného rozjímání ve Městě introspekce. I přes ty neprostupné bariéry cítil Holtzman vztek a obavy diváků.
Před ním se vznášela stříbrná gelová koule, leskla se, jak se otáčela v neviditelném ochranném poli. Měl teď ztělesnění všemysli naprosto ve své moci. Kdysi by z takové blízkosti pociťoval strach, ale nyní vypadal největší nepřítel lidské rasy jako nesmírně malá věcička. Dětská hračka! Dokázal by celou tu kouli sevřít v dlani jedné ruky.
Stříbrná gelová koule obsahovala úplnou kopii počítačové všemysli, třebaže dnes už poněkud zastaralé verze. Během atomového útoku na Zemi v samých začátcích Džihádu ji zajal Vorian Atreides z prchající kosmické lodi. Během následujících let poskytl „vězeň" Lize mnohé cenné náhledy do plánů a reakcí myslících strojů.
Programy všemysli byly zkopírovány, rozpitvány a prozkoumány počítačovými experty Ligy. Všechna data se zásadně považovala za podezřelá, možná Omniem schválně zkreslená, i když by se takový podvod zdál u počítačové mysli nemožný.
Armáda Džihádu podnikla několik vojenských akcí, založených na informacích získaných z kopie všemysli. Když vojáci chystali ofenzivu proti mračny zahalené planetě Bela Tegeuse, získali od zajatého Omnia podrobné potřebné údaje. Střetnutí ale skončilo bez výsledku.
Nyní, po třiadvaceti letech bez aktualizace zpravodajské údaje zajaté všemysli zastaraly. Vězněný Omnius je nedokázal varovat před návratem robotické válečné flotily do Zimie — i když se tento druhý pokus povedlo primerovi Xavieru Harkonnenovi překazit - ani nepřipravil Ligu na nečekaný masakr na Honru, který stál životy mnoha nechráněných kolonistů. Přesto měla všemysl stále jistou hodnotu.
Holtzman pozoroval kouli, otáčející se ve vzduchu, a poškrábal se v husté kštici vlasů. I přes své nedostatky nám ta věc dává vodítka. Jde jen o to, správně je interpretovat.
„Erasmus často vychvaloval nekonečnou tvořivost lidské představivosti," pronesl znuděný syntetický hlas z reproduktorů, připojených ke kouli, „ale vaše výslechy už začínají být únavné. Copak jste se po tolika letech ode mě nenaučili všechno, co by váš malý rozum dokázal pochopit?"
Holtzman zajel rukou do kapsy bílého pracovního pláště. „Ale Omnie, já tedy nejsem proto, abych tě bavil. To vůbec ne."
V uplynulých letech s tímto Omniem také mluvíval, ale nikdy takhle intenzivně. Za minulé týdny, kdy se proslulý vědec na tento problém zaměřil, se mu nepodařilo dosáhnout žádného průlomu, navzdory předchozím úspěchům v jiných oblastech. Holtzman doufal, že při všeobecném nerealistickém očekávání nezahnal sám sebe do slepé uličky.
Pokoušel se počítat, vzpomínat si, kdy k tomu všemu vlastně došlo. Uběhla už celá čtvrtina století od té doby, kdy přizval ke spolupráci mladou geniální Normu Cervu. Zakrslá nehezká dívka, tehdy patnáctiletá, byla jako ošklivé káčátko ve srovnání se sošnou krásou své matky, mocné Čarodějky z Rossaku. Holtzman si však prostudoval některé dívčiny zlepšovací návrhy a usoudil, že mu toho může mnoho nabídnout.
Norma ho nezklamala. Zpočátku ne. Pracovala pilně, dodávala jeden zvláštní projekt za druhým. Holtzmanova vysoce účinná ochranná pole bránila před myslícími stroji celé planety, ale Norma navrhla upravit tento vynález do podoby malých přenosných zařízení, které by se používaly pro účely útoků na Synchronizované světy. Norma také s využitím jeho výpočtů ochranných polí vymyslela nyní už všudypřítomné suspenzorové platformy nesoucí světelné koule, jejichž jas nikdy nehasl. Byly to cetky, hračky — ale nesmírně oblíbené a ziskové.
V téže době Holtzman se svým patronem lordem Niko Bluddem vyvinul a uvedl na trh osobní štíty, které nesly

Poritrinu zisk tak rychle, jak rychle dokázaly lodi Ligy přivážet výpisy z účtů centrálních bank. Komerční využití světelných koulí se však jaksi vymklo jejich kontrole. Norma Cenva prostě technologii věnovala svému příteli Aureliu Venportovi, jehož podniky VenKee Enterprises vynález mohutně využily a rozšířily.
Ta naivní žena ale suspenzor a světelné koule vyvinula, když pracovala pod jeho záštitou, za využití jeho původních výpočtů ochranných polí. Lord Bludd se už obrátil na soudní dvůr Ligy s požadavkem náhrady za všechny zisky, které VenKee Enterprises získaly z neoprávněného využití patentovaných technologií. Nepochybně vyhraje.
Učenec se díval na plující stříbrnou gelovou kouli jako kouzelník, který se pokouší rozluštit nějaké kouzlo. Uvažoval, co by asi dělala Norma, kdyby tu byla. Ta ženská ignorovala jeho rady a celá léta úsilí obětovala přepracovávání obrovského množství výpočtů, odvozených od jeho vlastní průkopnické práce. Podrobnosti mu nevysvětlila, jen Učenci naznačila, že by tomu možná ani neporozuměl. Takové znevažující poznámky ho rozčilovaly, ale dával si je do souvislosti. Kromě jistých přínosů válečnému úsilí Norma ztrácela pojem o tom, co je důležité. Stávala se pro něj bezcennou.
Dnes, po tak dlouhé době nesmírné trpělivosti, z ní už byl Holtzman rozčarovaný. Aniž by to mohla nějak ovlivnit, odřízl ji postupně od svých četných ostatních projektů a našel si nové asistenty - bystré mladé vynálezce, kteří usilovali o velký průlom. Dal přednost dychtivému a ambicióznímu týmu uctivých mladých asistentů, kteří měli hlavy plné nápadů a vynalézavosti. A tak Učenec přestěhoval Normu Cenvu z nejdůležitější laboratoře v hlavní věži do horšího vzdáleného komplexu dílen v docích. Zdálo se, že jí to ani nevadí.
Teď uvažoval, jestli by mu byla schopna poskytnout nějaká vodítka k pochopení Omnia.
Gelová koule vypadala jako nějaká otáčející se kovová planeta, lesknoucí se ve světle místnosti. Tolik nitek informací všemysli vedlo nespočetnými směry a nanejvýš složitá umělá inteligence přitom vzdorovala kompletnímu prozkoumání. Ale velký Tio Holtzman potřeboval prokázat nějaký pokrok. Jakýmkoli způsobem.
Usmál se a vytáhl z kapsy malý vysílač. Něco tu čeká na odhalení, kdesi hluboko. Jsem si tím jist. „Tohle je jen slabý impuls z jednoho mého štítového generátoru. Vím, že dokáže nadělat v gelových obvodech pořádnou spoušť, takže to pro tebe bude možná dostatečná pobídka ke spolupráci."
„Aha. Erasmus mi už vysvětloval lidskou zálibu v mučení." Syntetizovaný hlas byl najednou úplně klidný.
Z výklenku pozorovatelů se do věci kdosi vložil. Byl to pobočník Kwyny, mluvící za starověkou Kogitorku. "To by mohlo přinést nenapravitelné škody, Učenče Holtzmane."
"A taky významné odpovědi," stál na svém vědec. "Po všech těch letech je načase podrobit Omnia zkoušce. Co už teď můžeme ztratit?"
„Je to příliš nebezpečné," řekl jeden z oficiálních pozorovatelů a vstal. „Nikdy jsme nedokázali kouli reduplikovat, takže tohle je jediná.
„Nepleťte se do mé práce! Tady nemáte žádnou pravomoc!"
Jedna z podmínek účasti Tio Holtzmana na tomto projektu bylo, že se nikomu nebude muset zodpovídat, dokonce ani Kogitorce Kwyně ne. Pozorovatelé - zvlášť ti nevzdělaní a pověrčiví politikové, kteří mu dýchali na krk — ho neustále dráždili. Učenec by jim raději dával psané zprávy a přehledy, které by mohl podle libosti zkreslovat. Ale Holtzman musel něco získat, jisté myšlenky, které chtěl zkoumat.
„Už jsem byl důkladně vyšetřen a vyslechnut," upozornil ho Omnius mdlým hlasem. „Předpokládám, že jste vojenské informace o rozmístění flotil a strategii kymeků využili ve svůj prospěch."
„Všechno je to moc zastaralé, aby nám to k něčemu bylo," zalhal Holtzman. Ve skutečnosti armáda Džihádu v prvních letech po získání koule podnikla spoustu překvapivých útoků na robotické síly a informace získané od Omnia zužitkovala. Stroje se tehdy zdály být ve svých vojenských operacích nesmírně předvídatelné, znovu a znovu užívaly staré metody, přesunovaly se po týchž galaktických drahách, uchylovaly se ke známým obranným i útočným manévrům.
Flotily strojů tehdy útočily nebo ustupovaly podle prognóz, detailně propracovaných počítačovými systémy na palubách lodí. Vůdcům Džihádu stačilo prostě stanovit, co se nepřítel chystá udělat. Kladly se léčky, které naznačovaly domnělá slabá místa Džihádu, aby nalákaly ozbrojené síly strojů. Pak, přesně v pravou chvíli past sklapla a skryté síly Džihádu se vydaly ničit. V podobných akcích bylo rozprášeno mnoho robotických flotil.
Po počátečních úspěších Džihádu však myslící stroje začaly „předvídat", že by mohly být oklamány, a nebylo už tak snadné je splést. V posledních sedmi letech hodnota informací Omnia neustále klesala.
Holtzman se s úsměvem znovu zaměřil na třpytivou gelovou kouli před sebou. „Hrozně nerad bych jediným impulsem vymazal všechny tvoje myšlenky, Omnie. Něco přede mnou tajíš, je to tak?"
„Nikdy bych nedokázal nic skrýt před nesmírnými vědeckými a technickými zkušenostmi Učence Tio Holtzmana," odsekl hlas se zvláštním sarkastickým podtónem. Ale jak by mohl být počítač... sarkastický?
„Lidé říkají, že jsi jako ďábel v krabičce." Vědec klidně nastavil vysílač a okamžitě uslyšel jeho vysoké pípání. „Spíš jako ďábel v pasti, řekl bych. Nikdy nezjistíš, jaké vzpomínky jsem ti právě vymazal, o jaké myšlenky a rozhodnutí jsi právě přišel."
Oficiální pozorovatelé se vrtěli. Holtzman dosud té stříbrné kouli nijak vážně neublížil. Aspoň si myslel, že ne. Tuhle metodu vymyslel jeden z jeho asistentů. „Jsi připravený prozradit mi svá tajemství?"
„Tvá otázka je neurčitá a nesmyslná. Bez bližší specifikace nedokážu odpovědět." Omnius nemluvil nijak vzdorně. Prostě oznamoval fakta. „Ani všechny primitivní knihovny a databáze na této planetě neobsáhnou data, uložená v mé všemysli."
Holtzman uvažoval, co od něj Rada Džihádu čeká, že objeví. Ač byla zajatá všemysl neochotně pasivní, přesto lidem relativně vycházela vstříc. Zamračil se a chystal se nastavit vysílač na vyšší výkon.

„I když by se mi líbilo pozorovat, jak se Omnius svíjí v bolestech, prozatím by to stačilo, Učenče Holtzmane." Do zajištěné místnosti vešel Velký patriarcha Iblis Ginjo, bezstarostně prošel zábranami a vstoupil do laboratoře. Měl na sobě jeden ze svých charakteristických černých kabátců, zdobených zlatými ornamenty.
Vědec si uvědomoval, že by mohl jedinou dávkou svého vysílače lehce vymazat všechny gelové obvody, ale ovládl se a zařízení vypnul. Ohlédl se k zábranám a zjistil, že poblíž nervózních zplnomocněnců zaujali ostražité pozice tři nenápadní příslušníci Džipolu.
Stříbrná koule, která se stále vznášela ve vzduchu, řekla hlasitě: „Nikdy jsem nezažil nic podobného tomuto... pocitu."
„Cítil jsi počítačový ekvivalent lidské bolesti. Myslím, že ses málem rozkřičel."
„Nebuď absurdní."
„To je zvláštní, počítače umějí být stejně umíněné jako lidé," poznamenal Holtzman podrážděně k Velkému patriarchovi.
Iblis měl na tváři lehký úsměv, přestože mu při Omniově syntetizovaném hlase naskakovala husí kůže. Nesnášel počítačovou všemysl, chtělo se mu popadnout palici a rozmlátit ji na kaši. „Nechtěl jsem vás rušit, Učenče. Přišel jsem, protože hledám Kogitorku Kwynu." Podíval se toužebně směrem k prastarému mozku v ochranné schráně. „Mám celou řadu nápadů a otázek. Možná mi dokáže pomoci soustředit se na mé myšlenky."
„Nebo mylně vyložit další posvátné záznamy?" řekl mnich ve žlutém rouchu hlasem pevným jako dlažební kostka.
Iblis se té opovážlivosti až lekl. „Jestliže není smysl jasný nikomu, kdo může říct, že to vykládám mylně?"
„Protože lidé umírají, kdykoli objevíte nějaké poselství ve starých runách nebo rukopisech."
„Lidé umírají v každé válce."
„A v Džihádu ještě víc."
Velkému patriarchovi přelétl po tváři záblesk hněvu, pak se usmál. „Vidíte, Učenče? To je přesně taková debata, jakou si přeju... i když bych ji raději vedl v soukromí, jestli mi to Kogitorka dovolí..." V tmavých očích mu zablesklo.
Holtzman, zklamaný neúspěchem s počítačovou všemyslí, si sebral svoje zařízení. „Naneštěstí teď nemám čas pokračovat v dalších výsleších. Zanedlouho odlétá
meziplanetární linka na Poritrin a mě na domovské planetě čekají důležité povinnosti." Letmo se podíval na Iblise. „Ten... hm, projekt, navržený primerem Atreidem."
Velký patriarcha se na něj usmál. „I když ten plán možná není přísně ‚vědecký', stejně může myslící stroje poplést."
Holtzman doufal, že odjede ze Zimie triumfálně, ale týdny strávené zde byly znepokojivě neplodné. Příště si s sebou přiveze pár svých nejlepších asistentů. Ti třeba objeví nějaký způsob, jak ten problém vyřešit. Rozhodl se, že Normu Cenvu do toho zatahovat nebude.

Přestože Norma Cenva učinila velké objevy ve spletitosti vesmíru, někdy nedokázala rozlišit noc ode dne nebo jedno místo od druhého. Možná, že takové věci ani nepotřebovala znát, protože uměla ve svých představách cestovat po celém vesmíru.
Byl její mozek fyzicky schopný sebrat obrovské množství dat a použít ty informace k rozpoznání velikých událostí a spletitých tendencí vývoje? Nebo to byl nějaký nevysvětlitelný mimosmyslový fenomén, který jí umožňoval překonat myšlenkovou kapacitu kteréhokoli člověka, který žil před ní? Nebo kteréhokoli myslícího stroje?
O generace později se životopisci budou dohadovat nad jejími duševními schopnostmi, ale ani Norma sama by tu debatu možná nerozřešila. Realisticky by méně dbala o to, jak pracuje její mozek, než o skutečný výkon svého rozumu a o neuvěřitelné výsledky svých výzkumů.
NORMA CENVA A KOSMICKÁ GILDA, TAJNÝ ZÁZNAM GILDY

Kdekoli se nacházela, cokoli dělala, všechno to dodávalo čerstvé suroviny rušné továrně v mysli Normy Cenvy. Z důvodů, které jí nevysvětlil, přestěhoval Holtzman její kancelářské a laboratorní prostory do menší, levnější budovy poblíž skladišť u řeky Isany. Místnosti teď byly
přecpané, ale ona kromě času a samoty potřebovala jen málo luxusu. Neměla už přístup ke specializovaným otrokům, jejichž jediným úkolem bylo řešit rovnice; nedobrovolní počtáři byli převeleni k užitečnějším úkolům, navrženým mladými a ambiciózními asistenty Učence. Normě to nevadilo - popravdě řečeno stejně nejraději prováděla výpočty sama. Trávila čas střídavým upadáním do transu, při němž v duchu sledovala tok vyšší matematiky.
Celé roky plula bez cíle mořem rovnic, které by nikdy nedokázala vyložit Holtzmanovi ani žádnému jinému z teoretiků Ligy. Byla ponořená do svých soukromých vizí a pokaždé, když vyřešila rébus dalšího zrnka písku na nezměrném pobřeží matematiky, byla zase o něco blíž nalezení svého bezpečného přístavu.
Ona na to přijde, jak zakřivit vesmír... jak cestovat na velké vzdálenosti bez skutečného pohybu. Věděla, že je to možné.
Učenec Holtzman ji naoko stále držel v řadách svého rozsáhlého týmu jako asistentku, ale maličká žena už přestala pracovat na čemkoli jiném než na svých rozsáhlých cyklických výpočtech. Nic jiného ji nezajímalo.
Vždy jednou za čas se na ni šel podívat a pokusil se ji přimět k rozhovoru, aby zjistil, co to vlastně dělá. Ale z toho, co mu řekla, rozuměl jen velmi malé části, a roky ubíhaly. Normu napadalo, že ji má možná rád na místě, kde na ni může dohlížet.
I když už ho nezásobovala žádnými moderními vynálezy, které by si mohl přisvojit, mnohokrát předtím ho překvapila. Od založení Džihádu zdokonalila Holtzmanovy ochranné štíty na vojenských lodích Ligy, takže se už v bitvách tak rychle nepřehřívaly. Nárůst teploty sice stále zůstával slabým místem celého systému, ale její štíty byly oproti původním verzím významným vylepšením.
Čtyři roky poté přišel Holtzman u svých štítů s technologií „fázové palby", pečlivě vypracovaného systému, který

umožňoval lodím Ligy střílet v mikrosekundových pauzách mezi zapojením štítů. Norma jeho výpočty poopravila a zabránila další nehodě. Nikdy se neopovážila mu říci, co udělala. Věděla, že by ho to ještě víc pobouřilo a zahnalo do obrany.
Nyní už osm let pracovala ve svých soukromých laboratořích, zabývala se vlastními výzkumnými nápady. Uprostřed pracovního prostoru, přecpaného zařízením, si Norma vyčlenila na vaření, spánek a osobní hygienu jen malé prostory. Takové lidské potřeby pro ni byly podružné, kdežto plody jejího rozumu prvořadé. Holtzman jí pořád přiděloval jen nepatrné prostředky, Norma však potřebovala jen zdroje, které nosila v hlavě, protože její práce byla především teoretická. Až dosud.
Poslední tři dny pracovala Norma bez přestávky na zvlášť složité nápravě Holtzmanových původních výpočtů. Shrbená nad pracovním stolem, upraveným pro svou trpasličí postavu, téměř nejedla a nepila, nechtěla se zatěžovat potřebami fyzického těla.
I když se narodila jako dcera hlavní Čarodějky z Rossaku, strávila Norma většinu života tady na Poritrinu, ne jako cizinka, ale jako host Učence Holtzmana. Ten si jejího tichého génia povšiml už dávno, když Normina přísná matka na dceru pohlížela jen jako na neúspěch a zklamání, a dal jí příležitost pracovat u sebe.
Za celý ten čas se dočkala jen mála ocenění. Byla skromná, ale obětavá, a nevadilo ji žít ve stínu velkého muže. Svým vlastním nenáročným způsobem byla patriotka. Chtěla jen zajistit, aby pokroková technologie sloužila pro dobro věci Džihádu.
Celé roky Norma vlastně Holtzmana chránila, zachytávala nepříjemné rozpory, které by mohly vést ke katastrofickým následkům. Dělala to bez nároku na vděčnost, byl přece jejím mecenášem. Ale jakmile si uvědomila, že Učenec tráví spoustu času snahou prodrat se mezi šlechtu a sám toho dokáže jen málo, věnovala se už méně zachraňování jeho image a plně se soustředila na vlastní výzkum.
Zjistila, že jeho současný nákladný projekt je z vědeckého hlediska zvlášť pošetilý. Stavět na orbitě falešnou flotilu lodí! Nebylo to nic jiného než bluf, klam. Dokonce i kdyby ten plán vyšel - jak tvrdil primero Atreides - měl by Učenec podle Normy napřít své duševní schopnosti na něco náročnějšího, než je vytváření iluzí.
Ze svého zaneřáděného pracoviště v docích slýchala bušení a hukot továren a loděnic, které se k ní nesly přes ústí Isany a mořský břeh. Nákladní čluny vlekly do loděnic zásoby rud a odvážely odtamtud dokončené součásti.
Naštěstí když se Norma ponořila do svých myšlenek, všechno, co by ji mohlo rozptylovat, ustoupilo do pozadí.
Konečně si celá hladová a žíznivá, s tělem volajícím po odpočinku, opřela hlavu o stohy načmáraných rovnic, jako by jí ty symboly mohly takhle dál pronikat do hlavy. Dokonce i v dřímotě její mozek dál zpracovával vzorce, které prověřovala...
Spícím vědomím jí kroužily matematické rovnice. Dokázala si rozčlenit úkoly, přidělit odděleným sekcím mozku výkon jistých funkcí a zajistit tak v kůře mozkové koordinovaný proces velkovýroby. Po tak dlouhé době dospěla celá opakovaná simulace k vyvrcholení. Cítila, jak se z hloubek katakomb mysli zvedá její ego.
Norma se náhle za stolem vzpřímila a málem spadla ze zvýšené židle. Oči podlité krví se bleskurychle otevřely, ale okolí nevnímaly. Norma, stále ještě v zajetí živého snu, zírala do nekonečných dálek, jako by se impulsy jejích myšlenek mohly roztáhnout z jedné strany vesmíru až na druhou a přitáhnout ty vzdálené části k sobě, ohnout základní strukturu prostoru. Po celých dnech bez odpočinku její podvědomí konečně nechalo zapadnout chybějící kousky skládačky na místo.
Konečně!
Začala si uvědomovat svou fyzickou podstatu, srdce, které jí bušilo tak rychle, až hrozilo, že jí vybuchne v hrudi. Nadechla se, ale zoufale se snažila zůstat soustředěná, podržet si v moci to, o čem se jí zdálo. Odpověď!
Jak se vzbudila, její mysl se přimkla k tomu objevu a lapila ho jako motýla do sítě. Představila si velké vesmírné lodě, zdolávající vesmír bez pohybu, ovládány jasnozřivými navigátory, kteří dokážou ve vesmíru nalézt bezpečné dráhy. Z tohoto základu vyrostou obrovské společnosti a impéria, naprosto se promění podstata válčení, cestování a politiky. Tio Holtzman nikdy nepředvídal takové důsledky svých výpočtů. Ani teď by je nedokázal vidět. Norma si netroufala ztrácet čas. Učenec by to zpochybnil, nevěřil její „nedokazatelné" matematice, a ona nechtěla ztrácet drahocenný čas odpovídáním na jeho otázky. Na to pracovala příliš tvrdě a potenciál je příliš veliký. Průlom je jen a jen její.
Nezajímalo ji vlastnictví toho objevu ani sláva, ale musela zajistit, aby ten plán došel plného komerčního a vojenského využití, jak si zaslouží. Učenec Holtzman by nepochopil velikost toho, co vykonala, nechal by to zapadnout.
Ne, Norma musí najít jinou cestu. Budoucnost na mě čeká.
S úsměvem ze sebe vydala dlouhý a pomalý povzdech. Mělo ji to napadnout už dávno. Věděla přesně, kde získá nezávislé financování, potřebné pro výzkum, vývoj a výrobu.

Z pohledu zpátky zvětšovacím sklem času vidí muži a ženy z budoucnosti osobnosti Velké vzpoury jako nesmírně významné. Takový obraz nevznikl zkreslením časem ani přikrášlením, které vytváří mytologie. Naopak, hrdinové Džihádu byli přesně takoví, jak jsou vzpomínáni dodnes; dorostli událostem, když je lidstvo potřebovalo víc než kdy dřív.
PRINCEZNA IRULÁN, OBJEKTIVEM ČASU

Po desetiletí konstrukce, sochařiny a vybrušování byl památník obětem války Džihádu konečně hotový. Aurelius Venport, jehož obchodní společnost VenKee Enterprises byla jedním z největších sponzorů, obdržel při slavnostním odhalení v Zimii vybrané sedadlo.

Večer byl chladný, temnotu udržovaly v mezích reflektory a osvětlené budovy kolem centrálního náměstí. V okolních ulicích a cestách se tísnily davy lidí, drženy dál od luxusních tribun pro zvlášť důležité osobnosti, vybudovaných na samotném parkovém náměstí.
Venport opatrně usrkl z broušené sklenice perlivé champie. Nikdy o tento vtíravě sladký alkoholický nápoj z Rossaku nijak zvlášť nestál, ale byla to jedna z nejlepších vývozních komodit jeho společnosti. Jen pro tuto příležitost jí dopravil na Salusu Secundus plný náklad.
Monument byl pozoruhodný a neskutečný. Tvořily ho dva netradiční pilíře jemných křivek a organických tvarů, připomínajících lidské. Tyčily se nad hranatým monolitem, který ležel zhroucený a rozbitý u jejich nohou. Představovalo to vítězství života nad stroji.
Stejný monument se budoval na Giedi Primě, v místě hrůzné ztráty lidských životů, ale také významného vítězství nad stroji. Pokud plány postupovaly podle očekávání, měl být druhý památník už také hotový a připravený k slavnostnímu odhalení současně s tímto. Na jedné ze svých obchodních cest do Giedi City viděl Venport i tam rušné staveniště a velké rostoucí konstrukce.
Před deseti lety, kdy Džihád již vřel a plál ve vesmíru čtrnáct let, zahájil Xavier Harkonnen hnutí za vybudování přiměřeného památníku těm, kteří byli zavražděni myslícími stroji. V předchozích dvou letech myslící stroje napadly a dobyly malou kolonii Ellram, pak udeřily na Kolonii Peridot a s velkými ztrátami byly odraženy. Skupina nadšenců a nerozumných vojáků Džihádu se pustila do vlastního mstivého úderu proti hlavní planetě Synchronizovaných světů, Corrinu. Ale všichni zaplatili životem. Mučedníci pro věc.
V rozruchu, způsobeném tolika překážkami, se primero Harkonnen dovolával výstavby památníků, aby padlí vojáci nebyli nikdy zapomenuti. Projekt podpořila i Serena Služebnice, ještě stále dočasná místokrálovna Ligy, přestože se stáhla do Města introspekce. Díky svému vlivu získávala finanční pomoc od politických a obchodních osobností.
Aureliem Venportem Serenina prosba pohnula. Osobně byl svědkem některých vážnějších bitev s myslícími stroji a rozhodl se, že se do projektu zapojí i přes původní námitky svého obchodního partnera z Tlulaxu, Tuka Keedaira. Od začátku Džihádu zisky VenKee Enterprises podstatně vzrostly. Jejich obchodní plavidla dopravovala válečný materiál a zásoby trpícím koloniím. Veliké tržby přinesl také vývoz stále oblíbenějších luxusních předmětů, jako byly světelné koule a především koření melanž z Arrakis.
Venport byl hrdý na svůj obchodní čich, schopnost poznat příležitost, která ponese peníze, a vydělat na ní. Liga vznešených byla rozlehlá a otevřená obchodu. Díky přístupu k léčivům z Rossaku, melanže z Arrakis, díky svítícím koulím a suspenzorovým výrobkům, které vynalezla drahá Norma, mohl spekulovat s cenami, což ho nesmírně těšilo.
Venportova bývalá družka Zufa Cenva vždycky tvrdila, že nikdy nic nedokáže, stejně jako její zakrslá dcera. Oba jí dokázali, že se mýlila.
Uběhlo už mnoho let od té doby, kdy byl milencem a partnerem hlavní Čarodějky z Rossaku. A přes to všechno Zufa nikdy neuvěřila, že Venport se svými obchodními zájmy a Norma hrátkami s matematikou toho někdy vykonají dost v zájmu boje.
Ani když Venport osobně daroval prostředky na výstavbu podstatné části památníku v Zimii, nečekal, že by to na Zufu udělalo nějaký dojem. Přísná žena zasvětila život i duši Džihádu, cvičila Čarodějky, které se vrhaly do útoků proti baštám kymeků jako nějaké vražedné psychické bomby. Nepřekvapilo, že Zufa považovala jeho dar i sám projekt památníku za zbytečné mrhání penězi, které by bylo lépe vynaložit na nákup zbraní nebo stavbu nových válečných lodí.
Venport se při tom pomyšlení sám pro sebe usmál. Když nic jiného, byla Zufa aspoň zásadová a předvídatelná. Přese všechno ji miloval a obdivoval od prvního dne, kdy se setkali. Ale obchodnicky řečeno to nebyl efektivně vynaložený citový kapitál.
Odstoupivší místokrál Manion Služebník, usazený na otevřené tribuně vedle nějaké krásné mladé ženy - snad jedné ze svých dospělých vnuček - zachytil Venportův
pohled a upřímně se na něj usmál. Nedaleko něj seděl o samotě adoptivní otec primera Harkonnena, starý a důstojný Emil Tantor, a vypadal ospale.
Usměvavá hosteska mu nabídla další sklenku champie, ale Venport to odmítl. Pohodlně se usadil a čekal na představení. Obecenstvo už začínalo být neklidné, ale Velký patriarcha Iblis Ginjo byl mistr v načasování. Zahájí slavnost přesně v okamžiku, kdy nadšení dosáhne vrcholu, a těsně předtím, než by se mohla rozšířit netrpělivá nálada. I když Velký patriarcha dorazil na slavnost včas, doprovázen hrozivými strážci Džipolu, chtěl, aby se ti nejváženější hosté chvíli zabavili, než si davy lidí nakoupí suvenýry a opatří kytice zářivých měsíčků, Manionových květin.
Venport se obrátil po zvuku oslavných ovací a uviděl majestátní příchod Iblise Ginja a Sereny Služebnice. Serena na sobě měla obvyklé roucho lemované purpurovou barvou, tak zářivě bílé, že vypadala jako ztělesněný anděl. Velký patriarcha se sebejistým úsměvem na hranaté tváři, oděný v elegantním černém kabátci, okrášleném zlatem, ji doprovodil na vyzdobené místo. Oslepující světla kolem nich vysílala své aureoly.
Iblise tiše následovala jeho krásná žena Camie Boro. Očividně nešlo o svazek z lásky, bylo to účelové manželství. Během stoupání k moci si Iblis mazaně vybral ženu bezvadného původu, přímého potomka posledního panovníka Starého impéria.
Kolem krku visel Iblisovi duhový řetěz, který nesl zářivě modrozelený hagalský křemen. Možná pocházel z manželčina jmění. Nikdo se neptal, kde Velký patriarcha sebral peníze na takový luxus a na další stránky svého rozmařilého života. Jeho význam pro Ligu se nedal změřit penězi. Byl obklopen vlastní, neustále se rozvíjející mytologií.
Iblis zvedl ruce a jeho zesílený hlas se zněle rozburácel. „Když vidíme tento památník, musíme si vzpomenout na ty, kteří v boji proti ďábelským strojům zaplatili nejvyšší cenu. Ale musíme si vzpomenout i na to, za co bojovali."
Serena vystoupila kupředu a pokračovala jasným, zaníceným hlasem. „Tento monument není jen připomínka padlých

hrdinů, ale symbol dalšího postupu ke konečnému vítězství nad Omniem!"
S jasným záblesken jako nějaká explodující hvězda vylétly nahoru dva šípy světla a osvětlily památník i celý park. Jezírko se proměnilo v zrcadlo plné hvězd pod noční oblohou, ozdobené na jednom okraji vějířky fontán. Světelné kužely zazářily jasněji, jako by se pokoušely překonat se navzájem, fontány vytryskly výš a oslavné volání davu se proměnilo v ohlušující hukot. Jasné žlutooranžové měsíčky, poházené po trávnících a v jezírku, naplňovaly večerní vzduch opojnou vůní.
Když Serena Služebnice padla na tribuně na kolena a rozplakala se, polovina obecenstva zasténala a spolu s ní truchlila pro její ztracené dítě a vlastní padlé bližní.
Pak se zvedl Venport, stržen tak bezvýhradnou podporou publika, a roztleskal se. Vůdci Džihádu věděli dobře, jak zapůsobit na dav.
Potom, zatímco obyvatelé Zimie hluboko do noci slavili, se Iblis Ginjo se svou ženou zúčastnil ještě slavnostnější a vybranější recepce na nádvoří Saluského muzea kultury.
Všude se vnášely světelné koule a propůjčovaly aréně pod širým nebem pestré, slavnostní barvy. Kolem měsíčních lilií, které kvetly v ozdobných nádobách na kraji nádvoří, se motaly noční můry. Významní hosté mezi sebou nenucené konverzovali.
Camie Boro, oslnivě krásná v dokonalých šatech a se šperky, to vždycky zařídila tak, aby byla se svým mužem viděna při příchodu, ale nikdy se jí nechtělo „promarnit" večírek po jeho boku. Měla vlastní plány a konexe a hned se pustila do výměny laskavostí, splétala dohromady drobné závazky. Iblis se za ní usmál a pak se
vydal do vybraně oděného davu za svými cíli. Měli se ženou jasně vymezeny povinnosti.
Velký patriarcha si všiml vysokého muže - s patricijskými rysy, světle modrýma očima a vlnitými tmavými vlasy, poprášenými stříbrem - stojícího vedle malé plastové bedničky. Otevřel víko, aby mohl předvést desítky výrobků melanže, které vyvinula jeho společnost. Mnoho šlechticů Ligy už okouzlilo vzácné a drahé koření a Aurelius Venport zřídkakdy promeškal příležitost projevit laskavost, nabídnout bezplatné vzorky - a získat další kupce.
Dychtiví hosté ukazovali, co by si přáli vyzkoušet — kořeněné pivo, melanžové cukroví nebo žvýkačky — a Venport vytahoval z bedničky ode všeho vzorky na ochutnání. „Je to zdarma. Jestli ještě neznáte přednosti melanže, prosím přistupte a poučte se."
Říká se, že melanž je návyková, pomyslel si Iblis a postoupil kupředu. A nesporně užitečná. Sám už dřív koření ochutnal, i když bylo silně zředěno a téměř bez chuti. „Rád bych zkusil jenom maličký, čistý vzorek, řediteli Venporte. Abych mohl jen... ochutnat."
Šlechtic z Rossaku se usmál. S přehnaně dokonalou výslovností, aby udělal na hodnostáře dojem, řekl: „Pro Velkého patriarchu Džihádu je mi ctí. Přinesl jsem jen to nejlepší, co mám. Kaviár z koření." Otevřel plochou kruhovou nádobku, ne větší než drobná mince. „Položte si to na špičku jazyka. Nechte to prostě prostoupit všemi smysly a vsáknout až do duše."
Venport otevřel víčko a Iblis nahlédl dovnitř. Uviděl hustý červenooranžový prášek a ponořil do něj špičku prstu. Zjistil, že je na dotek překvapivě drsný. Vzhlédl ke světelným koulím, vznášejícím se nad jejich hlavami, a vzpomněl si, že i to jsou úspěšné produkty VenKee Enterprises, i když jejich technologie je právě předmětem únavného a hloupého patentového sporu.
Zaváhal a podíval se na koření na prstu. „Mám dojem, že jsem na schůzi Parlamentu před několika dny slyšel senátora Hostena Fru mluvit o sporu mezi vaší společností a vládou Poritrinu. Nebylo to něco o licenci na světelné koule?"
Iblis měl jisté pochybnosti o Učenci Holtzmanovi a jeho nadutém patronovi lordu Niko Bluddovi, ale Aurelius Venport na něj zatím působil jako zvlášť bystrý obchodník.
„Norma Cenva je velice talentovaná vědkyně, pomohla Učenci Holtzmanovi dosáhnout mnohé slávy a úspěchu. Je to také moje drahá přítelkyně, ale náš vztah je... složitý." Venport se zamračil, jako by právě spolkl něco nechutného. „Tu suspenzorovou technologii, užívanou ve světelných koulích, vyvinula Norma sama a nabídla ji mojí společnosti, aby s ní obchodovala. A teď, když podniky VenKee investovaly spoustu peněz, aby koule propracovaly a mohly prodávat do celé Ligy — zatímco Poritrin nehnul ani prstem, aby pomohl - lorda Bludda najednou napadlo, že má právo na naše zisky."
Za Venportem se shromažďovali další hosté. Doufali, že dostanou zdarma vzorky melanže, ale neopovažovali se přerušit jeho rozhovor s Velkým patriarchou.
Iblis se usmál. „Ale stejně, ta technologie byla vyvinuta na Poritrinu, v Holtzmanových laboratořích, není to tak? Financovaných lordem Bluddem. Senátor Fru tvrdí, že poritrinská žaloba má k dispozici dokumenty podepsané Normou Cenvou. Uvádí se v nich, že všechny technologické vynálezy, dosažené během práce u Holtzmana, zůstávají majetkem vlády."
Venport si vzdychl, rty se mu prohnuly shovívavým úsměvem. Iblise to překvapilo. „Já vůbec nepochybuju, že ji Učenec Holtzman nějak ošidil, aby něco takového podepsala. Norma byla teprve teenager, když k němu nastoupila. To děvče je naprosto oddané svému výzkumu a nikdy nebylo... zvlášť politicky moudré."
Iblis shlédl na prášek na špičce svého prstu. Připadalo mu, že ho trochu pálí kůže. „Takže jak to budete řešit?"
Venport nevypadal, že by se tím nějak znepokojoval. „Já jsem obchodník, pane. Odjakživa dokážu vyjednávat dohody a urovnávat spory. Ta současná situace bude jenom chtít trochu víc obratnosti než obyčejně. Ale já si
nějaký způsob najdu." Pokývl směrem k prášku na Iblisově ruce. „Ale tím se teď netrapme. Jsem zvědavý, co mi řeknete na tu melanž."
Iblis si uvědomil okolostojící, kteří ho pozorovali a možná zaznamenali jeho váhání. Netroufal si dát najevo obavy. Všechno, co dělá Velký patriarcha, je podrobně zkoumáno a probíráno. Položil si melanž na jazyk a zavřel ústa.
„O nejčistší formě melanže se říká, že má mnoho stránek... stejně jako ten cenný přívěsek, který máte na krku," řekl

Venport. „Melanž se projeví jinak u každého, kdo si ji vezme."
Iblis se cítil... jinak. Nedokázal to přesně zařadit, protože nikdy nic podobného nezažil. Tep se mu zrychlil a pak zase zvolnil, zrychlil a zase zpomalil. Tak podivný pocit! Pak se zklidnil ještě víc a ve stavu naprosté vyrovnanosti se téměř zahleděl do vlastního srdce a duše. Stěží dokázal zformovat slova a vyslovit je.
„Úžasné. Kde... berete... to koření?"
Venport se na něj usmál. „Ale jděte, mám přece právo na jisté obchodní tajemství." Nabídl Iblisovi další vzorek melanže a Velký patriarcha ho bez váhání přijal.
„Věřte mi," řekl obchodník, „i kdybych vám řekl, odkud to koření pochází, není to místo, kam by se vám chtělo."

Nepočítej to, o cos přišel. Počítej jenom to, co ještě máš.
ZENSUNNITSKÁ SÚTRA PRVNÍHO ŘÁDU

Karavany vyrazily za soumraku, jakmile začal opadat denní žár. V pustině hluboké pouště se skupiny sběračů melanže naíba Dharthy nenamáhaly skrývat před cizími lidmi. Měly tušit, že to není nejmoudřejší.
Selim Jezdec a jeho stoupenci je pozorovali už celé dny.
Jafar, skrytý se svými jezdci vysoko na skalních štítech, vyslal pomocí zrcadla poslední předběžný vzkaz. Namířil světelný záblesk na místo, kde čekal Selim.
Legendární muž pouště seděl pohodlně opřený o kameny dole vedle Marhy, která měla oči navrch hlavy. Za měsíc od doby, kdy se připojila ke skupině psanců, ho ta bojovná žena nepřestala překvapovat. Vždy byla připravena vyslechnout si jeho vize a učit se. Nejlepší ze všeho bylo, že bez otázek poslouchala jeho pokyny, a tak také přežila svoji zkoušku. Kdykoli se Marze povedlo překonat respekt ze Selimova téměř mýtického statutu, dívala se na něj s náruživou, ale nevinnou silou, která ho chytala za srdce.
Selim si myslel, že by mohla být cenným přínosem pro jeho přepadové oddíly. I když se na ni usmíval a povzbuzoval v ní ctižádost, nechtěl, aby začala být příliš sebejistá. To se před smrtí přihodilo Biondimu. Chtěl, aby s ním zůstala déle.
„Pozoruj je pozorně a dívej se, co dělají." Selim ukázal bradou na postavy v dálce, které nosily pytle a nakládaly staré otlučené pozemské automobily. „Kradou melanž Šaj-hulúdovi a prodávají ji cizincům."
Marha se přikrčila ve stínu a zachmuřila se, když viděla, jak se karavana dala do pohybu. „Sama jsem pracovala v takové partě, Jezdče. Sběrači táboří ve skalách, ale během dne se vydávají do pouště, naberou koření a pospíchají zpátky do bezpečí, než na ně zaútočí červi."
„Šaj-hulúd si chrání svůj poklad," řekl Selim s pohledem upřeným do dálky, ale plným energie. „Zensunnité jsou přesvědčení, že píseční červi jsou démoni, ale ďábel způsobí víc škody prostřednictvím jediného muže, jako je naíb Dhartha, než všemi tvory v poušti."
Stoupenci, kteří se přidávali ke skupině uprchlíků, přicházeli z rozptýlených osad a často přinášeli zprávy. Marha sama poskytla neocenitelné rady a postřehy, jež vysvětlily některé vzájemně protichůdné historky, které Selim během let vyslechl. Naíbu Dharthovi se díky úspěšnému prodávání koření bohatým cizím kupcům povedlo sjednotit řadu zensunnitských osad. I když se takové jednání vymykalo principům života v izolaci a nezávislosti, Dhartha jiným kmenům nabídl velké zisky a vodu. A melanž byla volně k mání.
Přimhouřenýma očima si změřil skupinu pracovníků. "Myslíš, že je Dhartha mezi nimi?"
„Naíb se obrátil k poušti zády," odpověděla Marha. Jeho vlastní syn Mahmad strávil skoro celé poslední dva roky v Arrakis City. Pak chytil v přístavu nějakou cizí nemoc a umřel tam."
„Mahmad je mrtvý?" zeptal se Selim a při vzpomínce na své vzdálené mládí si najednou připadal osamělý. Pamatoval si chlapce stejného věku jako kdysi on sám. Ale kdyby byl Mahmad dnes naživu, byl by to dospělý muž jako Selim, víc než čtyřicet let starý. A Mahmad zemřel daleko od pouště ve městě, zkažený obchodováním s melanží a cizinci. Selim znechuceně sešpulil spodní ret. „A naíb Dhartha si za to nedává vinu?"
Marha mu věnovala neveselý úsměv. Nad levým obočím jí v opálení jasně svítila měsíčkovitá jizva. „Dává vinu tobě, Jezdče. Považuje tě za příčinu všech svých nesnází."
Selim zavrtěl hlavou. Jeho vize byly tak zřetelné, reakce jasná. Ale naíb Dhartha ho nikdy nevyslechne. „Musíme udělat ještě víc, abychom zastavili tenhle hnus, pro dobro všech."
Když sběrači koření přepravovali svůj lup v podobných karavanách, byli nechránění. Výprava se teď pomalu sunula po rovném písku na okraji skal. I přes hučení motorů pozemních aut a pachtící se lidi kolem nákladu koření se písečtí červi ke skalám nepřiblížili.
U Selima a Marhy se objevili dva poslové v maskovaných filtršatech. Pohybovali se tiše jako stíny a Selim se spokojeně usmál.
"Jafar je na místě." Jeden posel si vytáhl z úst dýchací trubičku a vypnul vnitřní recyklační systém pouštního oděvu. „Musíme jednat, než se karavana přesune moc daleko."
Selim se zvedl. „Předejte tento vzkaz: zasáhněte opatrně, jako obvykle. Nikoho nezabíjejte, pokud to nebude nutné. Naším úkolem je dát jim lekci a vzít jim, co patří Šaj-hulúdovi." Něčemu v něm se chtělo naíba Dharthu zabít, ale chápal, že větší pomstou je toho muže ponížit a podkopat jeho autoritu vůdce.
S dutým zahučením se z útesů nad nimi zvedl oblak prachu a seslal z letité skály záplavu černých kamenů. Valily se přímo před pomalu se vlekoucí karavanu.
„Teď je zastavíme." Selim se už dal do běhu. Jeho druhové se vynořovali ze svých úkrytů ve skalách a přidávali se k němu, maskovaní na černohnědém pozadí krajiny.

Na písku dole zensunnitští sběrači koření zastavili pozemní automobily v bezpečné vzdálenosti od rachotícího proudu kamení. Než stačili členové karavany zjistit, co se děje, Jafar a ostatní je obklopili. Jafar držel v ruce maulskou pistoli. Další Selimovi stoupenci měli kopí, projektilové zbraně a dokonce pásy, pomocí kterých dokázali s vražednou silou vystřelovat kamení.
Zensunnité byli zaskočení a vyděšení. Někde mezi pytli jistě měli vlastní zbraně, ale Selimův tvrdý oddíl je sevřel natolik, že je nemohli použít.
„Ti, kdo se opovažují krást Šaj-hulúdovi, musí čelit následkům," řekl Selim.
„Banditi," vyštěkla jedna žena, vyplivla to na ně jako prokletí.
Jeden mladý chlapec, sotva teenager, se na ně díval zářícíma očima, ještě ne úplně modrýma od konzumace melanže. „To je Selim Jezdec?"
„Já jsem Selim, který mluví za Šaj-hulúda. Měl jsem vidění od Buddalláha, jeho pravdivost se nedá popřít. Hanba vám všem, že přispíváte ke smrti písečných červů, ke konečnému zničení Arrakis."
Měřil si jejich tváře v kápích, studoval tmavé oči a dospěl k názoru, že naíb Dhartha mezi nimi není. Jak řekla Marha, prošedivělý starý vůdce se už neobtěžuje plýtvat dny, které mu zbývají, s vyčerpanými pracovními skupinami. Nyní se poplácává po ramenou s obchodníky z cizích planet.
Psanci prohledávali nákladní prostory automobilů,
vytahovali z nich pytle rezavého koření a podávali je dalším, kteří s nimi pospíchali ke skalám.
Pružně jako pouštní zajíc se Marha najednou přiblížila k jedné z napjatých žen, která měla ruce a šaty pokryté jemným hnědým prachem. Se smíchem jí stáhla z krku kovový drát s chřestící řadou žetonů za sběr melanže. "Ještě pořád nejsi vdaná, Hierto? Možná se nakonec smíříš s tím, že zůstaneš seschlá stará panna." Nacpala si žetony do kapsy filtršatů a s radostným triumfem se podívala na Selima.
Hierta se na ni zahleděla. „Marho? Zrádkyně! Doufali jsme, žes umřela v poušti, ale zatím ses dostala do moci tohohle pouštního démona, toho posedlého šílence."
„Posedlého?" opakovala Marha. „Ne, on je osvícený."
Selim řekl: „Prodej koření cizincům z jiných planet tuto planetu zničí. Velcí červi vyhynou a s nimi i náš způsob života."
Postavil se ochranářsky vedle Marhy a založil si ruce na prsou. „A prozatím je mojí svatou povinností vrátit zpátky, co jste vzali Šaj-hulúdovi."
Vytáhl svůj bělostný, křišťálově jasný nůž a zabodl ho do pytle s melanží. Prášek se jako sušená krev vyvalil na skály a písek. Z hrubého řezu vypadlo v přívalu i několik kamínků.
„Máme to všechno, Selime," řekl Jafar. Jeho muži zastavili všechny, kdo se snažili uniknout, a odnesli balíky do rozeklaného skalního pole.
Nezabili sběrače koření, dokonce jim ani neukradli vodu a nesebrali automobily. Majetek pro Selima nic neznamenal. Pouště se o něj vždycky postará. „Pamatujte si to dnešní poučení," zahřměl. „Kolikrát vám musím dávat stejnou lekci?"
Pak pouštní strážci vyšplhali vysoko na rozeklané útesy a zmizeli...
Zatímco zbytek skupiny sběračů sténal a mumlal stížnosti, jeden mladíček za nimi hleděl s posvátnou úctou. Někteří z jeho společníků zvedali pěsti a vykřikovali za psanci nadávky.
Ale ten mladík, Azíz, nedokázal potlačit úsměv. Nikdy by nečekal, že na vlastní oči uvidí Jezdce! A ten úžasný muž se podíval přímo na něj.
Coby vnuk naíba Dharthy Azíz slýchal o Selimových činech, i když zensunnité líčili vůdce banditů jako padoucha. Ale Selim a jeho stoupenci věděli, jak se jezdí na červech! A nikomu dnes neublížili. Bez ohledu na to, co říkal dědeček, je Azíz považoval za odvážnou a skvělou partu, skutečně požehnanou Buddalláhem.
Azíz tajně toužil dozvědět se o nich víc.

Zbabělec nepůjde do boje. Blázen odmítá vidět nezbytné. Ničema se staví před celé lidstvo. Zenšíité jsou to všechno dohromady.
PRIMERO XAVIER HARKONNEN, ZPRÁVY Z BOJIŠTĚ

Xavier Harkonnen si nevšímal chladného přivítání od Rhengalida a vybudoval základnu vojenských operací ve skalním městě Darits. Neměl jinou možnost, měl-li splnit svoje poslání. Chladný vzduch naplňovalo dunění přehradních kanálů přehrady. Z útesů se jako temná krev táhly rudé skvrny chaluh.
Zenšíitští stařešinové se stáhli do svých skalních příbytků. Ti fanatikové tvrdohlavě odmítali uznat, že by mohli být ohroženi, dokonce i když jim Xavier ukázal snímky armády robotů, pochodující krajinou směrem k jejich svatému městu.„Přesvědčíte se sami. Ty stroje vás vyhladí."
Ježatí roboti postupovali obhospodařovanou krajinou podél říčního koryta, doprovázeni hlučnými těžce vyzbrojenými vozidly na mohutných pneumatikách. Žoldnéři z Ginázu, odění v šatech místních farmářů místo ve svých uniformách, na ně doráželi a provokovali je, dokud nezačali odpalovat explozivní střely, a pak se rychle ukryli. Robotická armáda se ani o píď neodchýlila od svého cíle, valila se na bezbranné město Darits.
Stařešina Rhengalid svraštil vyholené obočí, když si ty obrázky prohlížel, a pak vzdorně zvedl vousatou bradu Nemáme tu nic, co by stroje mohly chtít. Brzo to poznají a nechají nás být."
Ale Xavier už dvakrát viděl, jak nesmírně dokážou myslící stroje pustošit: v Zimii a na Giedi Primě, kde ztratil svoji Serenu. Byl svědkem i masakrů na Ellramu, v Kolonii Peridot a na Bellosu. Věděl, že Omnius chce dobýt IV Anbus proto, že je to pro něj důležitý opěrný bod na cestě k Saluse Secundus. Robotům bude jedno, jestli zenšíitští domorodci

přežijí, nebo ne.
Xavier si uvědomoval, že každou chvíli vybuchne vztekem a pocitem marnosti, a tak raději poslal pošetilého vůdce pryč. „Udělal jsem, co jsem mohl, abych vám vyšel vstříc, stařešino, ale už nemám čas se o tom dohadovat. Můžete si odříkávat ty svoje sútry, jestli si myslíte, že vám to proti nepříteli pomůže, ale nepleťte se mi do práce."
Najednou dorazily zprávy od ginázských žoldnéřů. I když tito bojovníci měli jen zbraně, jaké by se čekaly od primitivních zenšiitů, projevili se nečekaně úspěšně a zničili dvakrát víc strojů, než se předpokládalo. Jejich trosky ležely roztroušené podél dráhy postupu. Xavier dostal strach, jestli komanda z Ginázu nezpůsobila tolik škody, že myslící stroje začnou být opatrné a stáhnou se.
Pronikající roboti se nicméně blížili k první z dvou osad, které měly být pastí.
Primero se obrátil, aby přebral nejnovější údaje od nezávislých a džihádských sil ve dvou obsazených vesnicích.
„Tercero Tantore, podejte hlášení. Žoldnéři hlásí, že se k vám stroje blíží." Xavier doufal, že Rhengalidovi dojdou námitky, až uvidí skutečnou hrozbu mamutí armády strojů.
Z první vesnice se ozval Vergyl. Hlas mu přeskakoval: „Primero Harkonnene, máme tu krizi!"
„Co ty stroje udělaly?"
„Ne stroje, pane - domorodci. Přes noc nás otrávili... zničili nám vybavení, zlikvidovali základny. Moji muži jsou vyřízení. Nefunguje ani jedno dělo. Ti zenšiité všechno zničili!"
Xavier pocítil strach a beznaděj. Potýkal se se vztekem a odporem, zatímco se přihlásil druhý kontingent. „Tady tercero Hondu Cregh, pane. Místní nás taky otrávili, pak nám přeřezali přívodní kabely, ukradli baterie, zničili naváděcí mechanismy. Je to moje vina, pane... ale my —" Rozkašlal se. „Byli jsme tu chránit ty lidi. Teď nemůžeme ani jedenkrát vystřelit."
Vergyl ho přerušil nervózním a mdlým hlasem: „Xaviere, ty stroje se k nám rychle blíží. Jaké máš pro nás rozkazy? Co máme dělat?"
Xavier, ve kterém vřel stěží ovládaný vztek, přecházel sem a tam, chtělo se mu rozkřičet se na Rhengalida. Ale to by nebylo k ničemu.
Nemohl dopustit, aby se jeho malému bratříčkovi něco stalo, zvlášť když pomáhá lidem, jako jsou tihle. Vyštěkl na týmy z obou vesnic: „Tercero Tantore, tercero Creghu, musíte se okamžitě stáhnout. Jestli to neuděláte, srovnají vás se zemí."
Xavier horečně v duchu pátral po nějakém dalším řešení. Zaťal zuby, až ho rozbolely. Čas se krátil. Armáda strojů pochodovala neúprosně po své trase - a jeho pečlivě připravený útok ze zálohy, jediná šance na naprosté a rozhodující vítězství, teď byla tatam.
Kdysi před lety buddislámští otroci na Poritrinu sabotovali nově instalované obranné štíty Armady Ligy. Její vojáci by tak slepě napochodovali přímo na smrt, kdyby sám Xavier tu zradu neodhalil.
A teď tihle zenšiité ze IV Anbusu ve velezrádném aktu proti armádě Džihádu nesmyslně obětují vlastní životy.
Zhluboka dýchal a připomínal si, že mu ty ďábelské stroje zavraždily syna, kterého nikdy neviděl živého. Promluvil do vysílačky ke všem vojákům v dosahu: „Když zenšiité chtějí, dosáhneme vítězství tvrdým způsobem." Chladný vzduch mu zahvízdal mezi zuby. „Já tuhle planetu Omniovi nikdy nevydám... za žádnou cenu."
Vergyl promluvil vylekaně, nicméně přesto optimisticky. „Xaviere, já myslím, že bych dokázal spravit některé naše zbraně, aby zase fungovaly. Mohli bychom ty myslící stroje pronásledovat a zaútočit na ně."
Ozval se Zon Noret, zastupující žoldnéře. „Dejte ty zbraně nám, primero. Viděl jste už, kolik jsme toho dokázali s tím málem, co jsme sehnali z místních zdrojů. Vrhneme se na to."
To by byla zbytečná námaha. Nedokážete to, co bychom potřebovali. Stáhněte se a zachraňte veškerou výzbroj, kterou dokážete. Možná ji ještě budeme potřebovat - ale teď ne. Mám jiné plány." Znovu se podíval dlouhým kaňonem.
Armáda strojů už nemohla být daleko. „Všichni žoldnéři, vraťte se co nejrychleji do Daritsu. Zone Norete, jestli si dobře vzpomínám, vy jste zvlášť cvičený v demolicích? Potřebuju vaše... speciální zkušenosti."
Vzhlédl k obrovské přehradě, vybudované zenšiity k zadržování vody a regulaci toku. Jestliže ti lidé dokážou postavit tak složité zařízení, proč se neumějí postavit zjevnému nepříteli?
Ze druhé vesnice se ohlásil tercero Cregh. „Primero, armáda strojů nás právě minula. Žádné ztráty."
„Teď si vás nevšímají. Počítají s tím, že jakmile převezmou sítě a infrastrukturu Daritsu a založí vlastní transformační stanice, budou mít spoustu času se vrátit a srovnat se zemí všechny vzdálené vesnice." Snažil se udržet se a neproklínat je nahlas. „Dokážete odhadnout, za jak dlouho stroje dorazí do Daritsu?"
„Nejpozději za dvě hodiny, primero."
„Budeme připravení." Xavier vypnul vysílačku a obrátil se k jednomu z vojáků, kteří stáli za ním. Neměl jinou možnost než podniknout drastickou akci. Postarali se o to zenšiité. „Běžte a najděte stařešinu Rhengalida. Řekněte mu, že jeho lidé mají necelé dvě hodiny na to, aby opustili město. Postarejte se, aby pochopil, že víckrát ho varovat nebudu."
Zenšiitští stařešinové, shromáždění v mlhavém sychravém průsmyku u skalní stěny, chtěli vědět, co má Xavier v úmyslu.
„Takhle jsem s myslícími stroji bojovat nechtěl, ale přivolali jste si to na sebe sami. Dokázal bych splnit svůj úkol a přitom ušetřit vaše město i obyvatele. Ale nenechali jste mi jinou možnost."
Při těch slovech zvedl Rhengalid šlachovitou pěst k obloze. „Darits je svaté město, srdce zenšiitské víry. Máme tu uloženy svaté texty, množství relikvií, nenahraditelné artefakty."
„Tak jste je měl nechat odvézt do bezpečí, jakmile jste před hodinou slyšel moje varování." Xavier sem dal stařešinu dopravit násilím. „Nařiďte svým lidem, aby rychle odešli. Není nutné, aby zahynuli."
Nemilosrdně jim vše vysvětloval, zatímco z odvodních koryt a výpustí přehrady hřměly proudy vody. Mluvil o dobách před desítkami let, kdy Omnius podnikl velký útok na saluské hlavní město Zimii. Xavier shromáždil vojenské síly a

pevně si umínil ochránit Holtzmanovy štítové generátory všemi prostředky. Zachránil celý svět, i když si to vyžádalo tisíce lidských životů a značnou část krásné metropole. Teď se Xavier rozhodl podobně s Daritsem — v mnohem větším měřítku.
V rychlosti se sešel se svými stavebními techniky a demoličními experty a probral s nimi rozmístění náloží. Přehrada byla postavená bytelně, ale jeho oddíly přesto dokázaly v konstrukci objevit slabá místa.
Zon Noret postával vedle. Z ran, které utržil v přímém střetu s bojovými roboty, mu odkapávala krev. Nevšímal si těch zranění, obvazoval je nouzovými obvazy z polní lékárničky, aby mohl dál pokračovat. „Bude to chtít nejmíň deset náloží, přesně umístěných."
Jeden z techniků se ozval: „Mohli bychom prostě nasadit atomovou nálož, primero. To by bylo mnohem jednodušší."
Xavier zavrtěl hlavou. Viděl už víc než dost jaderné zkázy, když vojska Ligy zničila Zemi. „Přes to, co ti lidé tady udělali, jim ještě chci dát šanci."
Šlachovití nebojácní muži a ženy z Ginázu podle Noretova plánu šplhali po výstupcích a puklinách zdobené přehradní zdi. Za kolosální dvojici soch Mohammeda
a Buddhy umístili detonátory a účinnou plastickou trhavinu.
Armáda strojů pochodovala kupředu, nenechala se
rozptylovat vesnicemi, které bude moci obsadit, až bude v síti Daritsu instalována aktuální verze Omnia. Xavier měl v plánu jim tu radost nedopřát a navíc ještě zničit všechny nahromaděné robotické jednotky.
Někteří zenšiité vzali varování vážně a opustili město, kdežto jiní odmítli poslechnout cokoli, co jim říkali cizí bezvěrci.
Xavier sledoval proud uprchlíků, vnitřně rozpolcený tím strašlivým rozhodnutím, ke kterému byl přinucen. V životě už viděl až moc smrti.
Nemůžu zachránit ty, kteří se chtějí sami obětovat.
Ale do očí mu vstoupily slzy. Zamračil se. Taková škoda. Pro koho se obětují? Na Omnia to žádný dojem neudělá a na mě taky ne.
Z vlajkové lodi na orbitě se ozval Vorian Atreides. Mluvil domýšlivě. „Dobré zprávy, Xaviere. Už jsem tady skoro hotový. Připravený rozdat si to s vesmírnou flotilou."
„Výborně — protože myslící stroje už jsou skoro u nás." Ukončil spojení a nechal přítele primera chystat se na druhou fázi, která by měla teoreticky odehnat zbytek flotily strojů daleko od IV Anbusu.
O pár chvil později dorazila armáda hrůzostrašných robotů, příšerné seskupení nesmiřitelné mechanické síly, na vzdálený konec kaňonu. Xavier z celého srdce toužil jedině po tom ji zničit.
Dokonce i ostřílení válečníci poděšeně křičeli, ale Xavier máchl rukou, aby ztichli. „Bojujeme za naši čest a pro věc! Jsme vojáci armády Džihádu." Nařídil žoldákům a příslušníkům Džihádu ukrýt se do bezpečí. Zon Noret se odpotácel, málem se hroutil. Z hlubokých ran mu prosakovala další krev, ale pomoc, kterou mu nabízel jeden z Xavierových vojáků, odmítl.
Robotičtí okupanti postupovali dál a dál, očividně přesvědčení, že překonali veškerou obranu lidí. Xavier čekal... a čekal. Ze spánků mu do koutků očí stékal pot.
Máme na své straně sílu přírody, a to je mocný spojenec. Voda udělá zbytek práce za nás.
Poslední jednotky z Ginázu se vyšplhaly na vršek kaňonu, z dosahu výbuchů rozmístěných náloží. Noret se i přes svá zranění stále držel, následoval své žoldnéře. Na kovových kostrách ohyzdných bojových robotů se odráželo slunce.
„Tenhleten svět si Omnius nepodmaní," řekl Xavier tichým, hrozivým hlasem. Pak zvedl bradu a nadechl se k výkřiku: „Tady to místo nedostanete!"
Osobně odpálil nálože.
Výbuchy zaburácely jako hrom, zvukové vlny, uvězněné v kaňonu, se odrážely od jeho zdí a sílily. Detonace zasáhly slabá místa, udeřily do mohutné přehradní zdi a rozechvěly ji.
Zvětšujícími se otvory katastrofálně poškozené stavby se zadržená voda nesmírnou silou drala ven, nabírala sílu a způsobovala neustále větší škody. Proudy vody a kusy trosek vystřelovaly jako vysokotlaké trysky.
Voda se probíjela trhlinami v šíleném úprku. Obří sochy Buddhy a Mohammeda se zakymácely, zlomily se v nepravděpodobných místech, jako by se kroutily v opileckém tanci. Nakonec se celá přehrada s rachotem roztrhla. Její zeď, mamutí sochy a trosky o velikosti domů se valily s titánskou silou nespoutané řeky.
Byla to natolik mocná zbraň, že jí ani myslící stroje nedokázaly čelit.
Robotičtí vetřelci zaváhali, když je senzory informovaly o blížící se hradbě vody. Analyzovali ten údaj a příliš pomalu se pokusili o ústup. Ale řítící se tekuté kladivo je odhodilo z cesty, odrazilo dokonce i nejmasivnější pancéřová těla jako hurikán špejle.
Osvobozená voda roztrhala i budovy a stavby, zapuštěné v krytých skalních dutinách. Svaté město Darits bylo spláchnuto i s nezachráněnými relikviemi a všemi zenšiitskými obyvateli, kteří se odmítli evakuovat.
Seshora ze zdi kaňonu, v bezpečí před vzdouvajícími se nápory vody celému divadlu zachmuřeně přihlížel Xavier Harkonnen. Jasně cítil čerstvou mokrou hlínu
a vířící se vodu, zatímco se nádrž vyprazdňovala mohutnou záplavou vody s bahnem. Dál po proudu pak zničí veškerou úrodu a osady.
Raději bych zvolil jakoukoli jinou cestu. Ale nedali mi na vybranou.
Poté, co byly stroje vyhlazeny a vodní val se dále valil kaňonem, dorazily raketoplány Džihádu, aby nabraly přeskupené síly. Xavier shromáždil žoldnéře z Ginázu a své zbývající vojáky na vrcholu skalních stěn kaňonu. Tisíce bojovníků volaly a jásaly, slavily veliké vítězství.
Přeživší zenšiité naopak vypadali zděšeně, ve vyvalených očích měli nevěřícný výraz. Rhengalid s tváří špinavou od bláta a rozčepýřenými vousy namířil prstem na Xaviera.

„Proklínám vás! Zničil jste naše svaté město, naše posvátné relikvie a tisíce našich lidí. Nechť vás i vaše potomky na milion let stihne Buddhův hněv!"
Voda burácela kaňonem pod nimi a rozlévala se do šířky, jak se krajina vyrovnávala. Poslední kusy zhroucené přehrady odpadly od míst, kde byla ukotvena na útesech, a veliký rezervoár se dál vyprazdňoval. Do proudu vody se dostalo i několik zenšíitských rybářských lodí, a ten je rozdrtil.
„Budete si muset celé město postavit znovu." Xavier se bez lítosti podíval na Rhengalida. „Ale to dokážete jen díky tomu, že jste živí a svobodní."

Tajemství rodí další tajemství.
PŘÍSLOVÍ NA ARRAKIS

Nyní, když byl Agamemnon a jeho Titáni odesláni na své oddělené mise, působila planeta Corrin mírumilovně a výkonně.
Přestože se myslící stroje mohly dorozumívat prostřednictvím kteréhokoli uzlu rozsáhlé sítě všemysli, nařídil Omnius Erasmovi, aby se dostavil do Centrální věže Corrinu.
Pokaždé, když Erasmus viděl tu vysokou, jehlovitou stavbu, vypadala tvarokovová věž jinak, měnila se podle Omniových rozmarů. Mechanická Centrální věž působila, jako by byla živá, měla posuvné zdi, plaskleněná okna a nastavitelná patra. Jádro všemysli se tím labyrintem volně pohybovalo od špičky věže až po místnosti pod zemí.
Erasmus dokázal měnit výraz své flexibilní tvarokovové tváře, ale corrinský Omnius dovedl - a také to dělal — měnit celé stavby. Pokud nezávislý robot věděl, žádná jiná z Omniových kopií se takovým rozmarům nepoddávala. Všudypřítomný počítač tak působil téměř... jako podivín.
Když Erasmus dorazil, svědomitě vyjel do sedmého patra tvarokovové věže a vešel do malé místnosti bez oken. Když se za ním plynule zavřely kovové dveře, nezaznamenala jeho optická vlákna žádné otvory ve zdech ani ve stropě. Zauvažoval, jestli ho počítačová všemysl nechce vyděsit.
Měl snad tento Omnius - všemysl nejdůležitějšího strategického centra počítačového světa — emoce a zvláštnosti? Pokládá se snad Omnius z Corrinu za nadřazeného ostatním? Zvědavý robot se už dříve snažil na tu věc vyptávat, ale všemysl pokaždé omítla odpovědět.
Složitý počítač měl své výstřednosti, podivné způsoby - dokonce i ego, i když sám Omnius by byl takové nařčení zapřel. Nezávislému robotovi to připadalo zábavné. Omnius byl zřejmě vybaven programem, který ho dělal impulzivnějším a nepředvídatelnějším, stejně jako lidé, jejichž nevyzpytatelné chování už přineslo strojům porážku na mnohých bojištích.
„Dneska si, Erasme, probereme víru," oznámila všemysl z neviditelných reproduktorů, díky kterým působila, jako by byla všude kolem. „Natáhni ruku dlaní nahoru."
Robot to udělal a ze zařízení na stropě mu do ruky klesla stříbřitá gelová kopie Omnia. Taková záplava informací v malé lehké stříbřité kouli. A mnohem víc v ní
ještě nebylo, zvlášť „duše", o kterou Erasmus tolik usiloval spolu s dalšími nezachytitelnými aspekty lidství.
„Než začneme, poskytni mi prosím všechna příslušná data," řekl Omnius.
Erasmus celá staletí sledoval lidskou rasu a experimentoval s ní. Dodával do své už tak široké databáze další nesmírná množství informací. Nezávislý robot mnohokrát Omniovi nabízel, že mu všechna ta data poskytne, ale všemysl o jeho studie neprojevovala zájem. Až dodneška. „Proč se chceš dozvědět něco o víře? To je na tebe dost nezvyklé téma."
„Takzvané duchovní či náboženské víry pro mě představují model omezeného lidského chování. Nyní však si uvědomuji, že používají víru jako zbraň proti mně. Proto ji musím analyzovat."
Pro účinný přenos dat si Erasmus vložil Omnia do prstence na boku svého těla a předal mu informace, které všemysl požadovala. Pak kouli zase vyňal.
Omnius chvilku údaje zpracovával a zvažoval. „Zajímavé. Je mnoho forem náboženství, ale víra s nejsilnější emoční složkou je zřejmě založena na existenci jakési Nejvyšší bytosti nebo vedoucí síly. Je tohle ta nejdůležitější lidská víra?"
„Já to téma ještě pořád zkoumám, Omnie. Ve věcech víry je jen málo jistého. Lidé kladou víru a touhy před logiku a nevyvratitelná fakta."
„Jaký smysl mají tvoje experimenty, když nedokážeš dojít k jasným odpovědím?"
„U lidského chování je obtížné byť jen zformulovat konkrétní otázky. Kromě toho, mým záměrem bylo vytvořit jistá vodítka a zobecnění, která by mohla být užitečná."
Stříbřitá koule na Erasmově dlani se roztočila a vyprodukovala teplo. „A jejich náboženství? To, cos mi předal, je všechno, co o nich víš?"
„Poskytl jsem ti historický přehled, sestávající z toho, co mi moji lidští zajatci řekli o kostelech, synagogách, mešitách a svatyních svého lidu, dále z toho, jak se původní náboženství vytratila nebo proměnila na dnešní.
Jestli si budeš přát, mohu ti dát seznam všech zaznamenaných planet a jejich známých náboženství."
„To není nutné." Omniův hlas nabral na síle. „Proč nazývají tažení proti mně ‚džihád', svatá válka? Já jsem počítač. Co mám společného s jejich náboženstvím?"
„Protože se jim to hodilo. Spojili si tě s ďábelskou silou, personifikovanou v mnoha svých posvátných textech. Označili tě za démona a díky tomu mohou hlásat, že jsi nepřítel kterékoli Nejvyšší bytosti, kterou uctívají. A tím se konflikt mění z politické záležitosti na náboženský boj."
„A k čemu to je?"

„Umožňuje to působit na city místo na logiku, na základě které fungujeme my. Lidé pak mají sklony k iracionálnímu jednání, protože jim jejich víra poskytne správný podnět. Pro ně se náš konflikt stal něčím víc než válkou -je to posvátné poslání nejvyššího řádu."
Erasmus cítil, jak ho brní ruka. Koule tu informaci rychle zpracovávala ve svých databázích. „Mohl by ten jejich bůh být vyšší forma organického života, než jsou oni sami?" zeptal se Omnius.
„Kterého boha myslíš? Boha navakřesťanství? Nebo buddislámu? Nebo boha deismálské síly? Pan-hinduistické vládce Sedmého kruhu? Nechápu dobře rozdíly mezi nimi. Mohou to být prostě zkreslené projevy téhož božstva, pozměněné časem a dezinformacemi. Nebo to mohou být úplně rozdílní bohové."
„Tvé odpovědi jsou příliš nejasné," řekl Omnius.
„Přesně tak. Věřící považují boha za věčnou životní formu. Nejdůležitější náboženské skupiny ovšem mají příběhy o tom, jak na sebe jejich božstva vzala lidskou podobu."
„To je absurdní."
Erasmus chvilku zvažoval, co odpoví. „Ty bys mohl být takový bůh strojů, Omnie."
„Tak proč se potom vyptávám?" Hlas všemysli zněl vážně znechuceně. „Kdybych byl bůh, nevěděl bych všechno sám?"
Ta poznámka odpovídala Erasmovým vlastním pozorováním, protože informace, obsažené v Omniových databázích, nebyly úplné. Odmlčel se, aby to posoudil. Nepohrává si s ním všemysl celou dobu? Vstřebal Omnius všechny studijní údaje z jeho vyšetřování lidských bytostí?
Čte mi Omnius právě teď myšlenky ?
„Celá desetiletí jsi choval skupinu lidí jako zvířata v ohradě a nikomu z nich nebyly vštěpovány žádné náboženské názory." Stříbřitá koule vystoupala nahoru, dosáhla stropu a roztočila se po jeho fádním bílém povrchu, jako by zemská přitažlivost začala působit naopak. „Co si lidé ve tvých kotcích myslí o bohu?"
„Od přírody mají primitivní názory. Někteří si vymysleli historky o Nejvyšší bytosti, ale většina je přesvědčena, že se jich božstvo zřeklo. Samotné pojetí náboženství možná není nic víc než společenský aspekt lidství, a když jsou zničeny společenské struktury, zmizí i takové systémy víry."
Gelová koule se valila po stropě, po stěně dolů, po podlaze a mezi Erasmovýma nohama, pak zase zpátky nahoru. „Je možné, že ses ve svých výzkumech vyhýbal problému víry, protože je příliš složitý a nelogický?"
„Nestudoval jsem tu záležitost podrobně, Omnie. Zaměstnávalo mě mnoho jiných způsobů lidského chování. Náboženská víra je jen drobnější aspekt lidského charakteru. Z toho, co jsem pozoroval, bych mohl vyvodit, že lidé jsou buď agnostikové, nebo přímo ateisté, dokud nejsou vystaveni nějaké neobvyklé bolesti nebo stresu. Takové postoje se táhnou v cyklech jejich historií, ustupují a rostou jako nějaký příliv a odliv lidských záležitostí. Nyní je náboženství na vzestupu a Džihád je katalyzátorem."
„Je potřeba víry vrozená lidská vlastnost? Možná, že když jsi ignoroval jejich duševno, byl jsi slepý k jejich samotné podstatě."
„Mučil jsem je po tisících, a velice málo jich řeklo cokoli o bohu — až na to, že se ptali, proč je opustil. Ale nepochybuji o tom, že i teď, když Xerxes a jeho posádka
likvidují odbojnou populaci na planetě Iks, jsou ty skučící oběti s posledním výdechem velice věřící, i když vidí, že je to úplně k ničemu."
Z planety Iks neměli žádné bezprostřední zprávy, ale Titánovy rozkazy zněly naprosto jasně. Xerxes byl naprosto způsobilý provést brutální, přímý masakr. Těch pár lidí, kteří na Iksu přežijí, už nikdy ani nenapadne nějaká pošetilá rebelie.
Omnius řekl: „Pořád jsem ještě nepochopil samotnou podstatu víry. Jakému účelu slouží? Působí to jako nějaký imaginární podnět, vymyšlený k ovládání společnosti."
Erasmus odpověděl pomalu: „Snažit se pochopit podstatu víry je jako pokoušet se udržet mokrý, mechem porostlý kámen. Má to pevnou, stabilní podstatu, ale velice kluzkou a velice obtížně uchopitelnou."
„Vysvětli."
„Zkušenost s vírou je různá u každého člověka, i když se hlásí k jednomu náboženství. Každý jedinec jako by se zaměřil na jiný aspekt. Existují jemné rozdíly, drobné variace — víra není u dvou lidí nikdy stejná, stejně jako láska."
„Ale proč?"
Zatímco tam Erasmus stál, vířila Omniova koule po místnosti stále rychleji a rychleji, nahoru po zdech, po stropě, dolů, po podlaze. Zanedlouho se objevily duplikátní koule, desítky kopií Omnia, jako střely se míhaly všemi směry, těsně míjely Erasma a vyrážely ze sebe hlasy, které se spojovaly v jediné slovo: „Proč? Proč? Proč?"
Najednou koule zmizely a neprodyšně uzavřenou místnost vysoko v Centrální věži zase opanoval klid. Za Erasmem se odsunuly dveře. Poslušně nastoupil do výtahu a odešel.
Zpátky ve své corrinské vile si Erasmus připustil možnost, že nevěnoval dostatečnou pozornost předmětu víry, jak naznačil Omnius. Jestli je tomu tak, dál už se tomu nemůže vyhýbat. Byl posedlý lidskou tvořivostí a jejími projevy v různých formách umění. Ale kde k ní berou inspiraci? Z nějakého vyššího zdroje? Možná, že Erasmovi lidští otroci před ním své duchovno úspěšně skrývali — možná si to dokonce ani neuvědomovali. Jestli tomu tak bylo, napovídalo by to, že ho stejně tak skrývali i před sebou.
Erasmus stál na verandě nad svými kotci a díval se na Špinavé lidi, vláčející se po svých přecpaných zaneřáděných ohradách. Možná, že Iblis Ginjo nebo Serena Služebnice odhalili, jak uvolnit ten motor, pohřbený hluboko v lidské psychice. To by vysvětlovalo náboženské zanícení, které se přetavilo ve válečné nadšení.
Robot, plný nového odhodlání, se pustil do přepracovaného intelektuálního bádání. Jaká síla to stojí za vírou? Je to zbraň, kterou stroje nikdy nemohou doopravdy vládnout? Erasmovi příliš nezáleželo na galaktickém Džihádu, tento

výzkum musel provést v zájmu vlastního intelektuálního růstu...
Omnius Erasmovi zpřístupnil množství tištěných a elektronických knih, konfiskovaných ze starověkých knihoven a sídel dobytých Synchronizovaných světů. Nezávislý robot si je začal cpát do svých databází.
Když s tím byl hotov, vzpomněl si na Kogitory a na všechny informace, soustředěné v jejich prastarých mozcích. Kdyby takový Kogitor žil na Corrinu, mohl by mu jeho mozek poskytnout zajímavá odhalení. Na Zemi si Erasmus občas povídal s Kogitorem Eklo, ale ten byl zničen během lidského povstání, které tam propuklo.
Robot si se strojovou přesností vybavil každé slovo, které mu Eklo řekl, podrobně si prošel společné rozhovory a dospěl ke znepokojivému závěru: zdánlivě neutrální Kogitor před ním něco skrýval — a tím chránil lidstvo.

Některé války naneštěstí vyhrávají strany, které jsou v záležitostech víry nesmírně fanatické. Vítězní vůdcové ovládají svatou energii kolektivního šílenství.
KOGITORKA KWYNA, UMĚNÍ AGRESE

Vládní náměstí skrápěl lehký odpolední deštík, když Iblis Ginjo spěchal k budově Parlamentu. Následoval ho půltucet strážců Džipolu, nikdo z nich se neobtěžoval ukrývat se před deštěm. Na nárožích se v dešti a zářících žlutých světlech leskly sochy a svatyně džihádských mučedníků.
Velký patriarcha stoupal po širokém schodišti. Předstíral překvapení, když se tam setkal se čtyřmi mnichy v šafránových hávech, kteří opatrně sestupovali dolů. Nejvyšší muž nesl velký válec, zahalený látkou, aby ho chránila před deštěm: Kogitorka Kwyna byla transportována jako pták v kleci. Iblis věděl, že na ně tady narazí, a nastrojil to tak, aby se s nimi „náhodně" střetl.
Iblis dal znamení svému doprovodu a všichni zastoupili mnichům cestu. „Ach! To je úžasné!" prohlásil Iblis. „Žádal jsem o setkání s Kogitorkou. Jsem přesvědčený, že si můžeme vyměnit spoustu myšlenek." Usmál se. Tajně toužil po takovém vztahu, jaký měl s velkým, skvělým Kogitorem Eklem před hrozným povstáním na Zemi.
Ale Iblisova současná práce byla mnohem složitější než dřívější neobratné snahy podnítit otroky k povstání proti jejich pánům. Sám na ni nestačil, ale byl přesvědčený, že by mu Kogitorka mohla pomoci - jenom kdyby tak Kwynu dokázal přesvědčit, aby se s ním podělila o svůj nesmírný intelekt. Prastará myslitelka byla však až dosud zdrženlivá a odměřená, jako by ji ospravedlnění Iblisových činů nezajímalo.
„Kwyna je zaneprázdněna," odpověděl mnich, který držel ochrannou nádobu. Po straně obličeje se mu od spánku až po bradu táhla zbytnělá jizva. Roucho měl strakaté deštěm.
„Samozřejmě, stejně jako Džihád zaneprázdňuje i mne. Ale jsme na stejné lodi, ne? Spojenci... možná dokonce kolegové?"
Iblis se s drzou dychtivostí natáhl, odkryl chlopeň látky a odhalil zavřenou nádobu, která hostila růžový mozek, ponořený v modrém elektrafluidu. Mnichova výrazná jizva sebou zacukala, jak se ušklíbl, a tmavé oči mu ztvrdly. Přesto se Velkému patriarchovi nevzepřel.
„Kogitorko Kwyno?" promluvil Iblis přímo k zavřené Kwynině nádobě. „Co kdybychom se přesunuli z toho nepříjemného deště někam, kde bychom si mohli promluvit? Potřebuju, abys mě poučila."
Kwynina mysl bez těla byla obrovským rezervoárem vědomostí a pochopení, přesně jako bývala Eklova. Možná mu bude ochotna radit, pokud její informace použije správně. Iblis četl některé z Kogitorčiných dřívějších těžko srozumitelných názorů a teď se potřeboval ujistit, že si její myšlenky správně vyložil.
Cítil, že na jeho intenzivní žádost reaguje rozpačitě, přesto toužil být Kogitorce intelektuálně blíž, blíž všem těm úžasným informacím a filozofii. Promluvil ještě tišeji a dychtivěji. „Prosím..."
„Počkejte, Velký patriarcho." Zjizvenému mnichovi se zamlžil pohled, jak komunikoval s prastarou myslí.
Nevšímal si sílícího studeného deště a promluvil hrubým hrdelním hlasem, kterým skrz něj komunikovala přímo Kogitorka. „Velký patriarcho, chceš se mě zeptat na posvátné knihy a staré texty. Je ti to znát z hlasu, z chování, z každého nadechnutí."
Na Iblise to udělalo dojem. Přikývl. „Fascinují mě stará proroctví v jazyce muadru a to, jak je aplikovat na naši rušnou dobu. V tom, co jsem přečetl, jsem nalezl nespočetná ospravedlnění svaté války proti myslícím strojům. Tvé vlastní zápisky a proslovy mě inspirovaly k odeslání mnoha udatných vojáků na bojiště."
Kogitorka působila nešťastně. „Ty myšlenky se nikdy nevztahovaly ke tvému Džihádu."
„Nejsou jisté ideje nadčasové? Zvlášť ty tvoje, Kwyno." Teď už bubnující déšť promáčel všechny. Jeden z džipolských strážců podal Velkému patriarchovi kus suché látky. Otřel si obličej a mluvil dál. „V jednom ze svých manifestů píšeš o kolektivním válečném šílenství, o tom, že vítězové vyvolávají v zájmu boje působivé přeludy. Pokoušel jsem se dosáhnout tohoto vznešeného cíle, který zastáváš, a musím s radostí říct, že s jistým úspěchem. Ale nyní bych to chtěl posunout na vyšší úroveň."
„Nikdy jsem takový postup neobhajovala. Je to jen jedna z mnoha myšlenek, které jsem uvedla jako příklady," odpověděla Kwyna. „Vytrhl jsi moje slova z kontextu. Četl jsi celý ten pergamen, Iblisi Ginjo? Mám za to, že čítá několik milionů slov. Trvalo mi celá staletí, než jsem ho sestavila."
„Hledal jsem v něm velké myšlenky. Inspirovala jsi mě."
„Důležité teorie se musí vnímat ve své celistvosti. Nepokoušej se vykládat posvátné texty s klapkami na očích, jen pro své vlastní cíle."
Iblis si moc dobře uvědomoval, že si z jejích zápisků vybíral a pak s informacemi manipuloval. Ale rozhovor s Kwynou ho bavil, považoval ho za intelektuální hru, výzvu, aby zjistil, jak se dokáže se svým důvtipem vyrovnat jedné z

největších myslí v dějinách. Naplňovalo to jeho potřebu cítit silný vliv, jakého si užíval u Kogitora Ekla, než byl zničen za mohutné vzpoury na Zemi.
Velký patriarcha rychle citoval z několika posvátných zápisků o „konci světa", ze starověkých runových textů jazyka muadru a dalších písem, které — jestliže se vykládaly dostatečně volně - hlásaly, že lidstvo může objevit ráj jedině tehdy, když přetrpí tisíc let útrap... a i pak ještě musí přinést náležité oběti.
„Jsem přesvědčený, že planeta Iks je příležitostí, jak ty oběti přinést. Moji džihádisté a žoldnéři jsou ochotni tu cenu zaplatit. Stejně tak i obyvatelstvo Iksu."
„Krev nevinných byla pro charismatické vůdce vždycky platidlem," poznamenala Kwyna mnichovým hlasem. „Čteš z útržků a výtvorů, o nichž se ví, že nejsou úplné.
Proto máš mezery ve znalostech a tvoje závěry mohou být mylné."
Iblis, najednou prudký a dychtivý, zvedl obočí. „Ty tedy víš, jaký je zbytek poselství? Co skrývají jiné útržky?" Chtěl získat co nejvíce argumentů. Musel na nově probuzených planetách vyvolat šílenství, povzbudit utlačovaný lid slibem, že trápení je u konce.
Po chvíli napjatého ticha se Kwyna zeptala: „Ty jsi vážně zbožný muž, Iblisi Ginjo?"
Věděl, že prastaré filozofce nemůže lhát. „Víra se hodí k mému posvátnému cíli, kterým je pomoci lidstvu povstat proti tyranům."
Kwyna řekla tajemným vyčerpaným hlasem ústy mnicha: „A naslouchal jsi některému z početných protestů proti Džihádu? Děláš to pro lidstvo, Velký patriarcho. .. nebo jenom pro sebe?"
Iblis hbitě odpověděl: „Pro jednu osobu snad, ale ne pro sebe. Ne, je to pro to nevinné dítě Sereny Služebnice, které jsem viděl umírat rukou bezcitného stroje. Ti, kdo protestují, jsou krátkozrací a bezvýznamní, a já jsem jen nástrojem k dosažení vítězství. Až se dostaví úspěch, rád ustoupím do pozadí."
Kwyna vydala prostřednictvím svého spojení s mnichem jakýsi podivný zvuk. „Pak jsi nesmírně obdivuhodný - a neobvyklý muž, Iblisi Ginjo."
Mnich násilně přerušil slyšení, přikryl ochrannou nádobu promočenou látkovou chlopní. Vlastním hlasem řekl: „Musíme se vrátit do Města introspekce, Velký patriarcho. Prastará mysl nesmí být víc rušena."
Jako by se probíral z transu, začal si Iblis uvědomovat lidi, kteří ho míjeli a po kluzkých, zmáčených schodech stoupali do budovy Parlamentu. Chtělo se mu strávit víc času se starou myslitelkou, získat od ní rady a instrukce, sdílet její úžasné myšlenky - ale mnichové v šafránových rouchách už odspěchali pryč.
Pak si sám uvědomil, že má zpoždění. Serena Služebnice má vystoupit před shromážděním s dalším plánovaným inspiračním projevem, sám jí ho napsal. Nevšímal si mokrých šatů a pospíchal dovnitř, aby si ji vyslechl.
Bezpečnostní opatření byla přísná, ale dnes se stejně nebylo třeba bát žádného výbuchu násilí ani atentátu. Žádný totiž nepřipravil.
Serena Služebnice v řečnickém sále vypadala jako nějaké nebeské zjevení. Byla oděna v nádherné bílé róbě s třpytivými šperky. Dokonce i bez oranžového měsíčku v klopě a zlatého náhrdelníku vypadala překvapivě plná života a zdravá na svá pokročilá léta. Bylo to pozoruhodné, vzhledem k tomu, že odmítala konzumovat omlazující melanž Aurelia Venporta.
Iblis to všechno pozorně sledoval. Serena málokdy vycházela z Města introspekce, takže každý její projev musel být veledůležitou událostí.
V předních řadách jako exponáty na výstavě sedělo dvacet osvobozených lidí, rebelů, které se podařilo přivézt z nového bojiště na planetě Iks. Vzhlíželi k Sereně s posvátnou úctou. Díky nepřetržitému Iblisově propagandistickému snažení se každičký člověk - dokonce i ti v nejtěžším zajetí na planetách ovládaných stroji — doslechl o této ženě a jejím mučednickém dítěti. Stala se z ní nadšená misionářka, neúnavně pracovala na spojení lidstva proti hrůzným strojům.
Když se publikum utišilo, rozezněl se halou melodický Serenin hlas: „Mnoho z nás bylo zblízka svědky statečnosti, krveprolití a obětí, nezbytných v zájmu svržení nejhorší hříšnosti v celém vesmíru. Někteří z vás jsou opravdoví hrdinové."
Požádala půltuctu mužů a žen, aby vstali, a jednoho po druhém představila jménem za jejich hrdé, obětavé skutky. Všichni to byli civilisté, kteří přežili strašlivé boje. „Přistupte ke mně," pokynula jim Serena a publikum ze všech koutů rozlehlého sálu vestoje vzdávalo ovace. Utečenci k ní předstupovali jeden po druhém a kněžka se každého dotkla na čele, jako by mu udělovala požehnání. Po všech tvářích včetně její se koulely slzy.
Serena pozvedla hlas ve výzvě a zaníceném odhodlání. Na tvářích se jí leskly slzy. „Viděla jsem něco, čeho by neměla být svědkem žádná matka: před očima mi zavraždili mého překrásného synáčka. Pomyslete na své vlastní děti a pak na to moje. Nedopusťte, aby myslící stroje provedly takovou věc dalším dětem, prosím vás o to."
Jak tak Iblis poslouchal její mistrovské představení, bezchybnou intonaci a dikci, cítil, jak ho mrazí u páteře hrdostí. Ty slzy byly vynikající vylepšení. Nepochyboval o jejich pravosti. Slyšel, jak Serena pronáší fráze, které jí napsal, a pokyvoval hlavou při sledování její magické práce s publikem. Okouzlila ho. Serena byla vynikající žačka, od samého začátku, kdy ji začal vést po dráze profesionálního fanatismu.
Mladá žena se zprvu ochotně řídila jeho instrukcemi, jak dosáhnout cenných, ušlechtilých výsledků. Jakmile s ním ale začínala nesouhlasit, vyrobil Iblis jisté „hrozby" její bezpečnosti, aby měl ospravedlnění přidělit jí k osobní ochraně skupinu Serafínek, kterou sám vybral.
Když Serena začala být až moc nezávislá, zinscenoval pokus o vraždu a obvinil z něj jednu ze svých obětních oveček, příhodně zabitou během potyčky. Od té doby se Serena v zájmu své „ochrany" držela za hradbami Města introspekce, kde na ni mohl lépe dohlížet.
Musel si zajistit, aby se Serena Služebnice nikdy necítila naprosto bezpečná, a proto na něm nikdy nepřestala být

závislá.
Iblis se teď uklidnil, když viděl, že je všechno pod kontrolou. Nikdo si jeho příchodu nevšiml, a tak pospíchal do šatny a převlékl se do suchého oděvu. Než stačil opustit soukromí, proklouzl dveřmi tiše dovnitř jeho velitel Džipolu. „Velký patriarcho, s radostí vás informuji, že náš úkol s Muňozou Chenovou byl splněn, jak jste žádal. Všechno je v pořádku. Dobrá, čistá práce."
Yorek Thurr byl malý snědý muž s černým knírem a holou hlavou. Byl oblečen v tmavě zeleném kabátci a zíral úzkýma očima, matnýma a temnýma jako zrak mrtvoly. Byl zkušený s garotou, dýkou a množstvím jiných tichých zbraní. Dokázal se pohybovat téměř neslyšně a coby velitel Džipolu byl vždy připraven vykonat rozkaz Velkého patriarchy. Bylo dobré mít ho kolem sebe.
Iblis si dovolil luxus úsměvu. „Věděl jsem, že se na tebe můžu spolehnout."
Od chvíle, kdy byla založena policie Džipol, osvědčoval se Yorek Thurr jako cenný informátor. Dokázal odhalit pravé špehy, nenápadné, ale vlivné osoby, které byly v tajném spojení se Synchronizovanými světy. Iblis původně plánoval udělat strašáka jen z jednoho nastrčeného člověka a postrašit tak příslušníky Ligy, proto ho překvapilo, když zjistil velikost spiknutí, které Thurr odhalil. Do věci byly zapleteny desítky vážených občanů. Po jejich popravě se mezi svobodnými lidmi rozšířilo paranoidní šílenství. Jak nově zformovaný Džipol nabýval na důležitosti, stoupala i hodnost Yoreka Thurra a nakonec se chopil velení. Někdy děsil i samotného Velkého patriarchu.
Pro neustálé stížnosti a odpor Muňozy Chenové měl Iblis odjakživa podezření, že by mohla být agentkou myslících strojů. Proč by se jinak stavěla proti nepostradatelné práci Rady Džihádu? Odpověď byla nasnadě. Ve chvíli, kdy se Chenová rozhodla vystoupit proti němu, její životní vyhlídky prudce klesly. Každý, kdo promluvil proti Džihádu, byl samozřejmě spojenec myslících strojů. Bylo to naprosto jasné.
Coby Velký patriarcha, zatížený odpovědností za biliony životů, neměl čas na nějaké rafinovanosti. V zájmu ochrany a pokroku hnutí musel opozici účinně zlikvidovat. Jasné výsledky ospravedlnily cokoli, co by k jejich dosažení musel udělat. Džihád nyní existoval už celá desetiletí a nabíral spád. Přesto ale nepostoupil natolik daleko ani natolik rychle, aby to Iblisovi stačilo.
Každý, kdo otevřeně zkřížil plány Velkého patriarchy, byl vyšetřován a obratně falešně obviněn. V průběhu let po první velké čistce, zahrnující sedm zástupců Ligy — zvláštní bylo, že šlo o samé politické rivaly nebo lidi, kteří kritizovali Iblise - začali lidé vidět zvědy robotů za každým stromem. Další čistka o pět let později už veškerý odpor proti Iblisovi zlikvidovala.
Nyní zbývalo jen velmi málo vnitřní opozice a díky diskrétní práci Džipolu už Muňoza Chenová nebude překážet jeho křížovému tažení proti strojům...
Iblis odešel od velitele Džipolu a vydal se zpátky do sálu. Prospěje mu, když se nechá vidět, jak naslouchá Serenině řeči. Když vstupoval, nesl se její vášnivý hlas místností jako vůně ve větru. Zvedla ruce v požehnání a stála tam bez hnutí dlouhou, bolestnou chvíli, jako by nabírala inspiraci z nebes. Pak se podívala přímo směrem k Iblisu Ginjovi a řekla: „Není čas vyhýbat se povinnostem k lidstvu a není čas odpočívat - jen bojovat!"
Během její řeči se najednou rozlétly dveře sálu a dovnitř vpochodoval zástup mužů a žen v jasně zelených a karmínových uniformách Džihádu. Publikum jásalo a tisíce nových dobrovolníků, připravených obětovat život pro armádu Džihádu, zaplnily každičké místo v sále.
Serena se lehce jako anděl přesunula do jejich středu a plakala vděčností. Všem jim požehnala, mnohé políbila, věděla, že řadu z nich posílá na smrt. „Moji bojovní džihádisté!"
Iblis spokojeně pokýval hlavou. Choreografie byla předem perfektně načasovaná, ale Serena to podala, jako by šlo o spontánní záležitost. Základní pojetí akce bylo její, Iblis se věnoval detailům představení.
Jsme perfektní tým.
Ale když se tak díval, jak talentovaná kněžka zpracovává dav, uvědomil si, že je v rozpacích. Chtěl, aby si Serena vedla dobře, pečlivě ji učil — a ona teď podává svůj životní výkon.
Velký patriarcha si umínil dohlížet na ni pečlivěji než dosud, už kvůli sobě samému. Nechtěl, aby myslela moc na sebe... nebo o sobě.

Je pošetilé myslet si, že už je po bitvě. Poražený nepřítel nás může oklamat, až zapomeneme na obezřetnost. .. k našemu věčnému utrpení.
PRIMERO XAVIER HARKONNEN, ZPRÁVY Z BOJIŠTĚ

Vor, pohodlně usazený ve velitelském křesle na můstku vlajkové balisty, studoval satelitní snímky vody, hrnoucí se kaňony IV Anbusu. Zavrtěl hlavou. Vítězství za cenu totální katastrofy. Sarkasticky se usmál. Co bude příště?
Po dokončení pozemních operací se tercero Vergyl Tantor a ostatní kapitáni bojových lodí dopravili zpět na balisty, vrátili se na svá místa na palubě a připravovali se na závěr akce, který se odehraje ve vesmíru. Půjde-li všechno podle Vorova plánu, bude Omniova flotila nastálo vyhnána z tohoto poničeného světa.
Vor věděl, že raketoplán primera Harkonnena už dorazil a přítel je na cestě za ním na můstek. V dychtivém očekávání se usmál. Teď je řada na mně. Ukáže Xavierovi názorně, jak se dá dosáhnout vítězství — lstí namísto zkázy.
Jakmile Xavier vstoupil na velitelské stanoviště, celý udýchaný a neupravený, Vor ho poctil vyzývavým pohledem s trochou škodolibosti. „Teď se dívej, jak dokážu vyřídit flotilu myslících strojů bez takových obrovských a komplikovaných ztrát na životech." Vydal rozkaz a vlajková loď se protlačila kupředu, aby zaujala pozici v první linii džihádské flotily.

Xavier si projel rukou jako hřebenem zrzavě hnědé vlasy a uhladil si je na prokvetlých spáncích. „Tam dole nemuselo dojít k žádným ztrátám, Voriane. Někteří lidé se sami rozhodli, že se obětují, i když měli na vybranou." Bylo zřejmé, že je rozrušený. Díval se na monitor a snažil se uklidnit. „Ale i kdyby se nám to bylo povedlo a nikdo neutrpěl ani škrábnutí, zenšíité by si na nás stejně stěžovali."
Vor se uchechtl. „My to neděláme kvůli vděku, kamaráde, ale pro budoucnost lidské rasy." Obrátil se zpátky ke svému stanovišti a rychle promluvil do vysílačky. Jeho hlas se komunikátorem nesl na můstky všech pěti balist. „Nastavte Holtzmanovy štíty na plný výkon. Zvyšte rychlost na orbitě tak, abychom se střetli s plavidly robotů o hodinu dřív, než nás čekají."
„To je překvapí, Vore," ozval se Vergyl z velitelského stanoviště na své lodi.
Xavier nasadil vážný tón. „Myslící stroje to spíš... vyvede z rovnováhy, nebudou schopny nově propočítat akci v daném časovém rozsahu, tercero Tantore. To není totéž jako emocionální reakce."
„Jak řekl tvůj bráška," dodal Vor, „překvapí je to."
Soudě podle toho, jak vypadal na obrazovce, potýkal
se mladý tmavý důstojník ještě stále s nevolností. Zatímco Vor čekal, až lodě Džihádu zaujmou pozice, zavtipkoval: „Vergyle, ty vypadáš, že by se ti po téhle výpravě hodila dovolená."
To je jenom z té... veliké pohostinnosti od těch zenšíitských domorodců tam dole. Ale jestli mi chceš z lítosti dát pár bodů náskok, až budeme zase hrát —"
„Pánové, soustřeďme se na tu bitvu, co nás čeká," řekl Xavier.
Robotické pozemní síly sice byly vyhlazeny katastrofickou záplavou, velká Omniova vesmírná flotila však zůstala nedotčena. Pět balist Džihádu, chráněných štíty a těžce vyzbrojených, nabralo nyní rychlost jako vzteklá myš, ženoucí se do bitvy se saluskými býky.
Když najednou za obloukem oběžné dráhy v noční temnotě spatřili mocné lodě myslících strojů, Vor uznale hvízdl. Omnius působil nepřemožitelněji než kdy dřív. Ale Vor pevně promluvil ke své posádce: „Stroje operují s neměnným pohledem na realitu. A tak, když tu a tam něco pozměníme, můžeme tu realitu předělat." Zapojil vysílačku na plné spojení mezi všemi plavidly. „Všichni si dvakrát překontrolujte účinnost štítů a zvyšte rychlost na maximum!"
Posádka se tvářila nejistě a zachmuřeně, ale byla odhodlaná zvítězit. „Jsem přesvědčený, že roboti vysílání zachytili, Vore," promluvil Vergyl ze svého můstku a držel se s balistou hned za vlajkovou lodí. „No, doufám, že máš lepší plán než sebevražedný útok."
„Děláme, co musíme, bratříčku," řekl Xavier.
Flotily obou stran se hnaly proti sobě, každou vteřinou byly blíž a blíž. Vor upravil vysílačku a odeslal přímo robotickému velitelskému a řídicímu stanovišti krátký kódovaný signál. Poté, co byl podloudně doručen, dodal na otevřené lince: „Přivolejme si naši skrytou flotilu a zdemolujme ty lodi!" Pevně sevřel okraj svého kapitánského křesla, ale koutky úst se mu zvedly v sebejistém úsměvu. „Sleduj to, Xaviere."
Xavier pomalu a nevěřícně zavrtěl hlavou. „Já si myslel, že tě v každé bitvě nervů porazím, Voriane. Ale teď mám pocit, že máš páteř z čistého titanu."
„Moc rád bych tě na té dlouhé cestě zpátky na Salusu naučil něco nového. Ale radši si místo toho trošku odpočiň se svojí posádkou, obehraj je o jejich platy... nebo prohraj ten svůj."
„Zatím zkrátka jenom vel svojí lodi, primero Atreide," vyhrkl Xavier rychle. Chytil se zábradlí. Plavidla Džihádu se k nim neochvějně blížila jako vypálené dělové koule.
V posledním okamžiku se robotická flotila najednou odklonila ze své dráhy a zmateně se rozptýlila do všech stran. Pět balist, chráněných Holtzmanovými štíty, se prořítilo prázdným prostorem, kde ještě před chvilkou byly lodě myslících strojů. Omniova válečná plavidla se vzdalovala od planety a zjevně opouštěla IV Anbus nadobro.
Lidské posádky propukly v radostnou hysterii, překvapené tím, jak nečekaně přežily. Vergyl se smál jako blázen: „Já tomu nemůžu uvěřit, Xaviere, to byl ale pohled!"
Vor se obrátil ke svým lidem na můstku s výsměšně netrpělivým výrazem. „No, takže Omnius je na útěku, lidi — tak na co čekáte? Chcete tu sedět a plácat se po ramenou, nebo se vypravíme usmažit pár robotů?"
Posádka se znovu rozjásala, sebejistě a nadšeně. Vorova balista vyrazila kupředu a Vergyl ji se svou válečnou lodí následoval. Zbývající lidská plavidla se vydala v jejich stopách, stíhala a trápila robotické lodě až na periférii systému IV Anbusu, jako když štěkající smečka hlídacích psů vyprovází nezvané hosty.
Xavier si založil ruce na uniformované hrudi a čekal na podrobné vysvětlení. Vor se s úsměvem konečně obrátil ke svému příteli. „Můj signál vyslal do senzorické sítě robotů falešné údaje. Jednoduše jsem změnil pár dat, aby uvěřili, že naše balisty jsou těžce vyzbrojené,
nezničitelné... a doprovázené mnohem větším neviditelným kontingentem, který nedávno dorazil z poritrinských loděnic."
„Takhle to zní úplně jednoduše."
Vor si odfrkl. „To teda rozhodně není! Všechno muselo být do detailu perfektní, aby to sneslo podrobnou analýzu spousty nepřátelských senzorů. Pochybuju, že to budu moct někdy zopakovat, protože Omnius už o tom triku bude vědět a dá si na něj pozor."
Xavier byl dál skeptický. „Takže co ty stroje teď vidí? Zní to, jako bys je zhypnotizoval."
„Teď si roboti myslí, že máme desítky bojových lodí, schovaných v neviditelném poli. Nevidí je, nemohou je porazit, ale ‚vědí', že tam ty lodě jsou a čekají, aby po nich mohly začít pálit. Nepřátelská plavidla si spočítala svoje možnosti a zjistila, že jim nezbývá než utéct."
„Geniální taktický manévr," řekl Xavier. „Ale založený na chabých předpokladech."
„Nic chabého, nic geniálního — bylo to prostě mazané. Jak jsem už řekl mnohokrát, stroje se dají napálit. Máme jenom

štěstí, že v té flotile nebyl můj otec. Kymekové jsou mnohem podezíravější. Agamemnon by poznal, že je v tom něco divného, a rozhodně by ten trik prohlédl."
Po půlhodině divokého stíhání požádal technik na můstku o soukromý rozhovor s oběma primery. Informoval je, že jejich Holtzmanovým štítům hrozí nebezpečí přehřátí a vyřazení z provozu. Ochranné systémy nebyly určeny k nasazení při takové intenzitě a po tak dlouhou dobu.
Vor si založil ruce na prsou. „Jsem přesvědčen, že teď už je můžeme bezpečně vypnout. Stejně je víc nebudeme potřebovat." Vyslal týž rozkaz i ostatním balistám a pak poznamenal: „Tak co kdybychom začali střílet?"
Se zjevným potěšením se balisty pustily do opozdilých lodí robotů, zaútočily těžkou palebnou silou na mnohem větší plavidla a v okamžiku dvě z nich zničily. Ale stroje dokázaly snést mnohem vyšší akceleraci, než vydrží lidské tělo, a tak zbytek robotické flotily brzy
zmizel v dálce. Stíhající džihádské síly musely pronásledování nechat.
Z vysílačky se ozval Vergyl: „Já myslím, že tohle je ta nejlepší medicína na zenšíitské jedy."
Když se pět balist stočilo zpátky ke IV Anbusu, aby ukončilo akci, najednou se setkalo s novou skupinou nepřátelských lodí. Blížily se k nim a neustále zrychlovaly. Tato plavidla vypadala jinak a neletěla tajně ani pod ochranou, jako by předpokládala, že v těchto místech najde flotilu robotů.
Vergyl Tantor, opojený sebejistotou, vyslal na zabezpečeném, kódovaném velitelském kanálu vzkaz: „Páni, druhá šance! Vypadá to, že můžeme dát lekci dalším přišerným mašinám. Sází se někdo, kterou z nich zasáhnu první?"
„Tercero Tantore, držte se zpátky a čekejte na posily," varoval ho formálně Xavier. Poté, co právě viděl ostudnou porážku robotické armády, však neměl vážné obavy.
Ale Vergyl měl hlavu v oblacích. „Chci vyhnat zbytek těch krámů ze IV Anbusu."
Rychle se se svou lodí snesl níž a vypálil na vetřelce. Na vlajkovou loď vyslal zprávu: „Xaviere, vzpomeň si, jak jsem byl ještě kluk a tys mi řekl, že musím být hrdina a zachránit celou planetu, abych byl hodný takové ženské jako Serena Služebnice. No, teď mám tam doma Sheelu - myslíš, že to na ni udělá dojem?"
Vor se najednou napřímil v křesle a houkl do vysílačky: „Počkej — podívej se na ty lodě. To jsou lodě kymeků, ne strojů. Na ty ten svůj program nemůžu nasadit."
„Vergyle, nech toho!" vykřikl Xavier. „Primero Atreides mi říká, že ten jeho trik nebude fungovat —"
Kymekové dorazili vyzbrojení k těžkému boji proti armádě Džihádu. Teď začali pálit na blížící se Vergylovu loď.
Mladý tercero bleskově zareagoval, pokusil se znovu zapojit přehřáté štíty, ale některá překrývající se pole se při prvním náporu kymeků jen zachvěla a nenaskočila. Šest výbušných střel jimi proniklo a zasáhlo trup a motory balisty.
Vor se už s vlajkovou lodí rychle hnal na místo zápasu Viděl, jak se Xavier sklání nad vysílačkou. „Všechny lodě které mohou, se shromáždí k obraně —"
Druhá série výstřelů rozervala spodní část Vergylovy balisty. Jeden velký výfuk se ulomil a vytrhl s sebou celý motor. V pádu vybuchl. Zasáhl nesouvislý štít, proud polapených plamenů se odrazil zpátky k lodi a způsobil další škodu.
„Žádám pomoc!" křičel Vergyl.
Zbývající čtyři válečné lodě Džihádu se vysokou rychlostí hnaly dolů, ale i jejich štíty byly nesouvislé a neúčinné, přehřáté z úvodního konfliktu. Xavier cítil, jak mu je zle, a zachytil se zábradlí. Věděl, že Vor dělá, co se dá, sám by nedokázal velet účinněji.
Vergyl teď už divoce řval: „Stav nouze! Stav nouze! Vypouštíme evakuační moduly. Xaviere, kázání mi dáš až potom —"
Plavidla kymeků věděla dobře, že se jim čas krátí, jak se bojové lodě Džihádu vzpamatovaly. Vypálily na smrtelně zraněnou balistu třetí dávku a roztrhaly bojovou loď na kusy. Exploze rozervaly několik palubních přepážek. Do vesmíru se jako bílá mlha vyvalily oblaky atmosféry, sněhobílý kontrast k jasně žlutým plamenům hořících pohonných hmot.
Jako hrášky z lusku vystřelily z lodi záchranné moduly, mezi nimi i tři z nyní zničeného velitelského stanoviště.
„Zajistěte ty moduly," řekl Xavier. „Nejvyšší priorita."
„Potřebujeme krycí palbu." Vor si uvědomoval, jak těžce musí Xavier nést ohrožení milovaného bratra. Sám strávil s mladým tercerem spoustu času, bavil se a hrál různé hry, poslouchal, jak teskní po domově a vypráví o své ženě a dětech na Giedi Primě. „Sakra, držte se u sebe!"
Zbývající bojové lodě Džihádu se konečně dostaly na dostřel, aby mohly začít pálit. Plavidla kymeků utrpěla jistou škodu, ale odmítala zmizet. Nemilosrdné lidské mozky raději riskovaly, aby zajistily zajatce - vydaly se za záchrannými moduly, vypuštěnými z Vergylova velitelského stanoviště.
Vorian Atreides, syn generála Agamemnona, věděl až příliš dobře, co by nepřátelské stroje udělaly se zajatci. Než stačili zachránci dorazit, lodě kymeků se sevřely a shrábly tucet klesajících záchranných modulů jako hyeny kradoucí zbytky masa. Pak zaznamenaly spojenou palebnou sílu džihádských lodí, která se na ně soustřeďovala, obrátily se a uháněly pryč i s odsouzenými zajatci.
Vor učinil poslední zoufalý pokus o taktický manévr, aniž by věděl, kdo se nachází v zabavených modulech. Vyslal vzkaz: „Tak kymekové jsou teď zbabělci, kteří utíkají z bitvy? Já jsem primero Vorian Atreides a vysmívám se vám! Můj otec - generál Agamemnon - mě učil, že lidé jsou méněcenní tvorové, že kymekové dokážou vždycky vyhrát. Jestli je to vážně tak, proč utíkáte?"
Agamemnonův hluboký hlas ho vylekal. Zněl jako pomalu bublající vřelý olej: „Taky jsem tě učil, Voriane, že ublížit nepříteli je uspokojivější než přímé vítězství. Uvidíme, kolik bolesti dokážeme způsobit našim hostům. Mám dojem, že jsou to tvoji přátelé? Moc rád si s nimi se všemi pohraju."
Rychlejší lodě kymeků mizely pryč. Xavier Harkonnen zavyl hrůzou. Věděl, že svého milovaného nevlastního bratra už nikdy neuvidí.

Vor zařval do vysílačky: „Vrať se a postav se mi, otče! Skoncujeme to hned tady. Ty se mě bojíš?"
„Ale kdepak, Voriane. Jenom... se bavím na tvůj účet."
Rychlejší lodě strojů odsvištěly od IV Anbusu s kymeky u řízení a ignorovaly další Vorianovy urážky. Netrvalo dlouho a ztratily se v dálce.

Je milion způsobů, jak se zeptat na jedinou věc, a milion způsobů, jak odpovědět.
KOGITOŘI,
ZÁKLADNÍ POSTULÁTY

Vergyl Tantor, chycený ve vzduchové bublině uprostřed čtyř spojených lodí Titánů, se vznášel ve stavu beztíže. Žádná noční můra nebyla nikdy tak strašná jako tohle. Mladý muž byl bezmocný. Tmavá kůže se mu leskla potem, hnědé oči měl vytřeštěné, jak se pokoušel o odpor. Skrýval svou hrůzu za chabý nátěr předstírané statečnosti. Přestože to pro něj vypadalo tak zle, stále se ještě držel zoufalé naděje, že ho Xavier přijde zachránit. Ale v podstatě už věděl, že je to nemožné. Nikdy už neuvidí Sheelu, syny ani svou malou holčičku...
Vně bubliny zářily mozky čtyř kymeků, oddělené od těl, myšlenkové senzory snímaly optické vjemy a navzájem mezi nimi vysílaly zpracovaná data. Agamemnon, Juno, Dante a s nimi jejich nový společník Beowulf vnímali svou zábavnou oběť všemi částmi spektra. Zbytek zajatců už byl mrtvý.
Kymekové vyslýchali vězně a náramně si to užívali. Juno nedávno vyvinula zajímavé a vysoce efektivní posilovače bolesti, které důkladně otestovala na lidských otrocích. Generál kymek se postaral, aby je vzali s sebou na IV Anbus, kde by se mohly dočkat náležitého použití. Agamemnon doufal, že zajme svého syna Voriana, který si zaslouží nejvyšší trest, jaký je člověk schopen vydržet... a ještě víc.
Ale musel si vystačit s těmito zajatci.
Vzhledem k Tantorově statutu důstojníka, sloužícího pod velením Agamemnonova přeběhlického syna, by ten mladý muž mohl poskytnout informace o armádě Džihádu. Dosud odmítal mluvit, ale to byla jen záležitost času... a bolesti.
Agamemnona potěšilo, když viděl potůčky vyděšeného potu, stékající po Vergylově tmavé pleti. Snímače ukázaly, že jeho tělesná teplota roste, tep se zrychluje. Výborně.
Za svých dávno minulých slavných dnů Titánů spolu s Juno dovedli k dokonalosti nuance úspěšného výslechu. Chápal fanatickou motivaci hrethgir, věděl o jejich tajné činnosti na některých slabších planetách Synchronizovaných světů, jako byl Iks... kde by si měl právě teď pořádně užívat masakrů Xerxes. Poznal také, ještě dřív než Omnius, že se základní podstata galaktického konfliktu posunula na další úroveň. Divocí lidé se už nespokojovali s defenzivní pozicí. Přešli k otevřené agresi.
I kdyby zajatec nevěděl nic důležitého, stejně si zaslouží mučení... bude to výborný, poučný test nového Junonina vynálezu posilovačů bolesti. Kdyby tak to jen byl Vorian...
„No tak, Vergyle Tantore — co s tebou máme udělat?" Agamemnonova slova naplnila bublinu tak burácivě, že se mladý muž pokusil zacpat si uši. „Máme tě nechat jít?"
Zajatec se zamračil, ale neřekl nic. „Možná bychom ho mohli jen tak vypustit bez přístrojů a dívat se, jestli najde cestu na Salusu Secundus," navrhl Beowulf, aby přišel s nějakým nápadem.
„Mohli bychom mu půjčit jedno z našich vesmírných těl," řekl Dante suše. „Samozřejmě, nejprve bychom mu museli odstranit mozek. Vzali jsme s sebou nějakou ochrannou nádobu navíc?"
„To je zajímavý nápad," řekla Juno. „Jasně. Můžeme z toho fanatického bojovníka udělat neo-kymeka." Rozhlédla se ze své připojené lodě. „Kdo se hlásí dobrovolně, aby mu ho vyřízl?"
Všichni čtyři kymekové téměř současně vysunuli z umělých těl, chránících jejich původní mozky, jako břitva ostré čepele. Dlouhá klepeta zaskřípala zvenčí na bublinu z průhledného plaskla.
„Nechceš nám teď odpovědět, na co jsme se tě ptali, drahoušku?" dotírala Juno. Nádavkem k té otázce vyslala impuls bolesti. Zajatec se zkroutil a zavířil ve své beztížné bublině, až mu hlasitě zapraskaly kosti.
Vergyl měl bolestí skelný pohled, ale promluvit odmítl.
Dante, který obvykle nebýval nejkrutější z kymeků,
nyní své společníky překvapil. Ze své strany spojeného plavidla vystřelil na hlavu člověka přesně mířenou šipku Ostrá střela ho zasáhla do tváře, roztříštila několik zubů a pronikla do úst.
Vergyl plival krev. Do mechanických senzorových ušních bubínků se opřel jeho křik. Volal jména své ženy a dětí, Sheely, Emilia, Jispa a Ulany. Nedoufal samozřejmě že mu nějak pomohou, ale vyvolal si jejich představu a ta mu dodala sílu.
Juno vyslala do mužova nervového systému další bolestivý impuls a podotkla nezaujatým tónem: „Připadá mu, jako by měl spodek těla v ohni. Můžu v tom pokračovat, jak dlouho budu chtít. Jasně. Možná bychom měli střídat příjemné a bolestivé stimulace a zesílit tak moc, kterou nad ním máme."
Vergyl přemohl bolestivé impulsy, natáhl se, vytrhl si ostrou šipku ze zkrvavené tváře a odhodil ji. Pak rukou naznačil vyzývavé gesto. Agamemnona to nesmírně potěšilo. Znamená to, že zajatec je na dně a bojí se, nemá žádnou jinou možnost odvety. Šipka se volně vznášela v beztížném prostoru bubliny.
Agamemnon řekl: „Tercero Tantore, jak dlouho dokážeš zadržet dech? Většina vás křehkých lidí zvládne jen kolem minuty, ale ty vypadáš mladý a silný. Vydržíš to tři nebo čtyři minuty?"
Bublina se najednou plynule otevřela a vystavila krvácejícího zajatce vakuu, zatímco kolem něj svištěl ven uvolněný vzduch. Než mohl Vergyl odplynout do nicoty, vystřelil po něm Agamemnon malou upoutanou harpunu. Ostří mu

zajelo do stehna a zaseklo ho jako rybu na háčku. „Tady zůstaneš, nechceme přece, abys nám uplaval."
Vergylův výkřik se rozplynul v prázdnotě. Ze všech stran ho jako kladivo zasáhl prudký vesmírný chlad, zaútočil na všechny buňky jeho těla.
Agamemnon škubl segmentovanou kovovou rukou,
zatáhl za provaz a ostré háky harpuny zajely hlouběji do svalu nohy oběti. Generál kymek ho přitáhl blíž, uzavřel zase bublinu a nechal do ní napouštět vzduch.
Vergyl se zkroutil do chvějícího se uzlíčku a lapal po dechu, hekal nedostatkem kyslíku a prudkou bolestí. Napůl necitlivýma rukama, které nedokázal pevně sevřít, se pokoušel vytrhnout si harpunu z nohy. Kapky krve plavaly v beztížném prostředí a rozptylovaly se uvnitř bubliny.
„Takové staromódní metody," řekl Dante. „Nevyužili jsme pořádně ty nové Junoniny vynálezy."
„Ještě jsme s ním neskončili," řekl Agamemnon. „Může to trvat dlouho."
Bez varování vystrčil Agamemnon Vergyla zase ven do prázdného, zmrzlého prostoru, zatímco Juno současně nasadila své posilovače bolesti. Zoufalý důstojník vypadal, že se pokouší obrátit naruby, jak se divoce svíjel. V očích a uších mu popraskaly žilky, ale vzdoroval dál. Jakmile se zase ocitl v krytu, plival krev, kašlal a nadával. Nedokázal zastavit třas.
Agamemnon vstrčil do bubliny manipulační paži, popadl zajatce a přitáhl ho blíž. Pak generál Titánů sevřel umělou rukou mužovu hlavu a pronikl jehlovými sondami lebkou do měkké mozkové tkáně vespod.
Vergyl zařval bolestí, zaskučel Xavierovo jméno a pak ochabl.
„Je v extázi bolesti," řekla Juno. „To je vážně rozkošné."
Kymekové si vyměnili souhlasné zamumlání.
„Tyhle sondy usnadňují výslech," řekl Beowulf Juno. „Sám jsem je pomáhal vymyslet, robot Erasmus vyplýtval na testování toho systému spoustu svých otroků. Naneštěstí ty údaje nejsou ve formátu, který by myslící stroje dokázaly přímo vstřebat."
„Ale já ano," řekl Agamemnon a vydal jakýsi odmítavý zvuk. „Tenhle lidský mozek je nacpaný nadsázkami, lží a absurdní propagandou toho profesionálního agitátora Iblise Ginja. On tomu všemu vážně věří."
„Nic než bezcenné informace," řekla Juno s předstíraným povzdechem. „Měli bychom ho prostě zabít. Nech mě to udělat, lásko moje. Prosím."
"Vergyle Tantore," řekl Agamemnon, „řekni mi něco
o mém synovi Vorianu Atreidovi. Je to tvůj přítel? Člověk, kterého si vážíš?"
Vězňovy oči se otevřely do úzkých škvírek a jeho rty se pohnuly. Prostřednictvím jasně vyladěných sluchových senzorů ho Agamemnon slyšel šeptat: „Primero Atreides je... velký hrdina... Džihádu. On vás potrestá. .. vy hnusní roboti."
Agamemnon zavrtal mozkové sondy hlouběji, až z Vergyla vyloudil zavytí. Pár drátů mu proniklo zevnitř hlavy do očí, zachytilo bulvy a trhlo s nimi hlouběji do lebky.
Člověk sebou začal házet a žebrat: „Nechte mě umřít!"
„V pravý čas," slíbil mu generál. „Ale nejprve musíš pomoci Juno otestovat její vynález na nejvyšší výkon."
Juno zavrněla: „A to se může ještě protáhnout."
Nakonec to trvalo skoro celý den, než Vergyl konečně podlehl, k velkému zklamání kymeků, kteří pořád vymýšleli nové a zajímavé testy...

Přes všechnu artilerii, vesmírná plavidla a lidskou sílu v armádě naši velitelé často zapomínají na to, že nejsilnějšími zbraněmi ze všech mohou být myšlenky.
KOGITORKA KWYNA

Vysoko nahoře v Kogitorčině věži ve Městě introspekce se Serena Služebnice cítila izolovaná od světa a bezpečná. Současně měla na dosah osvícení a rady, jichž se její srdce dožadovalo od doby vraždy jejího jedenáctiměsíčního syna. Po všechny ty roky jí byla prastará Kogitorka Kwyna nejcennější rádkyní, mentorkou, učitelkou a partnerkou v diskusi. Ale některé problémy zkrátka nemají řešení.
Filozofka prožila celý život v lidském těle a pak, zbavená jeho přítěže, strávila více než tisíc let prostým rozjímáním o všem, co se naučila. Serena přes všechny snahy dokázala stěží poznat byť jen kapku Kwyniných mocných objevů... ale přesto věděla, že to musí zkoušet.
Od té doby, kdy byla během záchranné mise na Giedi Primě zajata myslícími stroji a jako otrokyně musela sloužit v domě robota Erasma, jí její život a lidská rasa sama o sobě přestávaly dávat smysl.
Serena se nechtěla úplně poddat svým pochybnostem a otázkám. Doufala, že Kwyna jí pomůže uspořádat ten zmatek a umožní jí vidět jasně, modlila se za to...
Stoupala po schodech do Kwyniny věže. Serafínku poslala pryč spolu s oddanými služebnicemi, které pečovaly o Kogitorku. Všichni věděli o Sereniných častých návštěvách ve věži a kněžka nemusela nic vysvětlovat. Niriem, její nejvěrnější Serafínka, odešla jako poslední. Mladá žena se ještě zastavila ve dveřích a smutně se ohlédla na Serenu, jako by jí přála, aby se jí povedlo objevit nějakou pomoc. Nakonec se Niriem obrátila a odešla.
A Serena znovu osaměla s Kwynou.
Usmívala se očekáváním, zvolna zavřela oči. Věděla, že unavená myslitelka má z těchto setkání také požitek, i když Kwyniny myšlenky byly téměř vždycky varovné. Kogitorka si dávala pozor, aby toho neodhalila příliš mnoho.

Pokaždé, když Serena debatovala s filozofkou, naplnila se jí mysl odpověďmi na příval otázek, o nichž ani netušila, že se na ně hodlá ptát. Serena pak pokaždé potřebovala několik dní, aby prostě absorbovala všechno, co se jí vtlouklo do hlavy, a ještě déle, než se vypořádala s pochybnostmi, vyvolanými každým novým výkladem.
Ale nemohla jinak. Nedokázala toho nechat, i když jí připadalo, že má mozek naplněný až po samé hranice možností a že jí praskne a exploduje lebka. Serena už byla na tomto vzájemném působení závislá. Jednoho dne jí poskytne veškerá řešení, která potřebuje.
Kwynin komplikovaný, složitě zvrásněný mozek spočíval v lázni elektrafluidu, chemikálie lehce bublaly a syčely a zajišťovaly nezbytnou energii a životní funkce. Filozofka bez těla strávila celá staletí na místě předcházejícím Městu introspekce.
Pomalu, ale dychtivě ponořila Serena prsty do kapaliny, snažila se potlačit netrpělivost. Zhluboka se nadechla a vystavěla kolem sebe mentální zeď, aby se izolovala od všeho možného rozptýlení. Její levandulové oči viděly jen vnitřní stranu víček, pohled a myšlenky se tedy mohly obrátit do nitra. Tady v mysli byla spojena s Kogitorkou. Byly jako dva lidé vedoucí nejdůvěrnější ze všech rozhovorů. Dorazily k ní Kwyniny myšlenky a hlas a Serena se usmála. Objetí filozofčiny moudrosti jí přineslo úlevu.
„Cítím, jak tvoje duševní síla návštěvu od návštěvy sílí, Sereno," zahučel jí Kogitorčin hlas v mysli. „Ale bojím se, že jsi na mě začala moc spoléhat. Chceš odpovědi prostě jen dostávat, místo abys je objevovala sama."
„Když je všude kolem mě prázdnota, Kwyno, jsi moje jediná jiskra naděje. V příliš mnoha věcech musím tápat jako žena ztracená v mlze. Neupírej mi svůj maják."
Kwyna zaváhala a pak odpověděla: „Iblis Ginjo je přesvědčen, že tvůj maják je on."
„Ano, je pro mě velkou posilou. Převzal mnoho odpovědnosti, kterou bych jinak musela nést sama. Udržuje Džihád v chodu. Zaměřuje se na boj. Nachází pro mě odpovědi, které mi nedáváš ty."
Zdálo se, že se Kwyně toto téma rozhovoru nechce rozebírat, ale pokračovala: „Velký patriarcha odpovědi neobjevuje, jak jsem žádala po tobě, Sereno. Ani je nezískává od nikoho nadaného větší moudrostí. Iblis Ginjo vyrábí odpovědi, které si přeje slyšet, a pak podstrčí stopy, aby je ospravedlnil."
Serenu to zneklidnilo a zahnalo do obrany. „Dělá, co je nezbytné."
„A je to vážně nezbytné? Tuhle odpověď ti nedám, Sereno. Musíš si ji objevit sama, stejně jako jsi objevila cestu ven ze šílenství a zármutku."
Serena cítila, jak na ni doléhají stíny starých vzpomínek. „Tehdy jsi taky byla můj maják, Kwyno."
Zatímco Džihád povstal ve jménu Serenina syna Maniona, ona sama se stáhla sem, aby se zotavila ze svého neštěstí. V samotě a bezpečí za těmito zdmi trávila mnoho času s matkou Livií. I ta kdysi přišla o syna, desetiletého Oktina bratra-dvojče Freda, který podlehl zhoubné chorobě.
Livia tvrdila, že dokáže pochopit nesmírný smutek, který dcera prožívá, ale Serena tomu nechtěla věřit. Je něco jiného, když velký a talentovaný syn podlehne chorobě, za kterou nikdo nemůže. Serena musela přihlížet, jak její nevinný synáček - bystré batole se spoustou možností před sebou - zahynul z čiré pomstychtivosti Erasmovou rukou.
Kwyna jí dokázala lépe poradit. I když se zdálo, že prastarý mozek bez těla je lidem vzdálený a méně schopný porozumět jejich tragédiím, Serena objevila, že jí Kwyna vážně dokáže nabídnout konejšivou perspektivu. To nedokázal nikdo jiný, dokonce ani matka ne.
„Ty jsi dobrá přítelkyně, Kwyno, bašta síly v Lize vznešených. Kdyby byli všichni lidé tak objektivní a obětaví jako ty, nemuseli bychom se bát, že Džihád někdy ochabne z nedostatku odhodlání."
Trápilo ji, když dostávala zprávy o sílících protestech proti Džihádu. Lidé žádali, aby se stateční lidští bojovníci jednoduše stáhli z války proti Omniovi. Naříkali, že čtyřiadvacet let je na válku příliš dlouho - dokonce i na impozantní konflikt se všudypřítomným ďáblem počítačové všemysli.
Ale myslící stroje byly u moci už víc než tisíc let a tento velký boj se táhl sotva čtvrtstoletí. Zájem lidí měl velmi krátké trvání. Nepochybně byl nějak spojen s jejich životním očekáváním. Nechtěli strávit celý život ve válce.
„Teď mluvíš jako Velký patriarcha, a ne jako Serena Služebnice," vyhubovala jí Kwyna. „To je ta základní lekce, kterou sis odnesla z mých myšlenek? Odhodlání a rozhodnost pokračovat v boji proti myslícím strojům?"
„Já nejsem Kogitorka," řekla Serena. „Mám pořád
ještě lidské tělo, jsem omezena krátkým životem a příliš mnoho toho musím vykonat. Chci činy místo pouhého rozjímání."
Kwyna jí pod prsty zapulzovala. „Pak právě to musíš udělat, Sereno Služebnice. Musíš jednat."
Serena myslela na všechny ty cesty, které vyzkoušela, aby svoje lidi posílila. Chodila mezi ně, vzdávala čest jejich mrtvým, mluvila se zraněnými a zarmoucenými uprchlíky, navštěvovala tábory, utratila celý svůj díl majetku Služebníků. Lidé ji milovali, ona však chtěla dokázat mnohem víc.
Vyrušil ji jakýsi rozruch venku před místností. Přerušila spojení s Kwynou a vytáhla prsty z elektrafluidu. Obrátila se a zamrkala do jasného slunečního světla, které dovnitř dopadalo vysokými okny.
Uviděla svou Serafínku Niriem. Stála tam ve strnulém pozoru v úhledném oslnivě bílém rouchu, lemovaném purpurem.
„Kněžko Služebnice, dostali jsme zprávu zvnějšku našeho systému. Flotila Džihádu se vrací ze IV Anbusu."
Serena se usmála. Xavier a Vorian by se měli vrátit domů. „Kontaktuj Velkého patriarchu. Musíme našim hrdinům připravit náležité uvítání."
Přes všechny bitvy, kterých se zúčastnil, přes všechny nepřátele, s nimiž bojoval, se Xavier Harkonnen nejvíc strachoval této zkoušky. Ale nyní po návratu na Salusu Secundus se tomu závazku nemohl vyhnout.
Povinnosti, čest a odpovědnost byly základem jeho charakteru už od dob výcviku u saluské Milice.
Jakmile se džihádská flotila vrátila do hlavního města Ligy, vzal si bílého hřebce a vydal se na něm po cestě vedoucí k Tantorovu domu, staré vznešené držbě, kde strávil dětství. Byl nevyspaný, ale tohle odložit nemohl.

Během let se rozlehlý dům z velké části vyprázdnil. Starý Emil Tantor a jeho žena Lucille byli laskavý pár. Vzali si k sobě osiřelého šestiletého Xaviera, vychovali ho jako pěstouni a pak ho formálně adoptovali. Potom nečekaně přivedli na svět vlastního syna.
Vergyla.
O pár desítek let později se Xavier oženil s Oktou a přestěhoval se do sídla Služebníků. Vergyl potom odešel, aby mohl vstoupit do armády Džihádu. Lucille Tantorová před šesti lety zemřela při letecké nehodě a nechala starého muže samotného. V letech, které následovaly, žil Emil tiše a spokojeně v jednou z menších přístavků, kam za ním docházelo několik věrných sluhů.
Jednou se Tantorovo sídlo mělo stát Vergylovým dědictvím. Nyní se možná stane domovem vdovy po mladém muži a jeho dětí...
Xavier sesedl z koně a přivázal ho ke zdobenému sloupku před hlavní budovou. Pak se s těžkým srdcem a lehkým žaludkem vydal najít muže, kterého nazýval otcem. Hrozná zpráva, kterou mu nese, starého muže patrně zničí, ale Xavier se tomu nemohl vyhnout. Doufal jen, že se sem dostal dost rychle a ta hrozná zvěst už Emila v jeho odlehlém domě nezastihla.
Ochotní sluhové, kterým zaimponovala bezvadná zelenorudá uniforma Džihádu, ho nasměrovali k Emilu Tantorovi. Seděl venku pod altánem, obklopeným krmítky pro kolibříky. Zlataví tvorové se vznášeli nad sladkým nektarem a jejich chvějící se křídla vypadala jako rozmazaná skvrna. Dělali společnost starému muži, který seděl a četl v kůži vázanou knihu o legendách a historii.
„Pamatuju si, jak jsi nám čítal nahlas, mně a Vergylovi," řekl Xavier.
Emil se na něj usmál, pootevřel ústa a odhalil zářivé zuby. Vlasy starého Tantora připomínaly mračno bledého dýmu z ohně listnatého dřeva. Pleť měl tmavou a hluboce zvrásněnou věkem, ale hnědé oči byly jasné, nedotčené únavou. Odložil knihu stranou a zvedl se, o něco nejistěji, než si myslel. „Xaviere, ty můj chlapče! To je ale příjemné překvapení. Co tě sem -"
Najednou to vypadalo, že pochopil. Starý muž vycítil něco v Xavierově zdráhání, nápadný žal, stěží skrývaný jako nějaký vnitřní démon. Emil zaznamenal oficiální uniformu, Xavierův strnulý postoj a váhání v jeho očích. „Ne, to ne," řekl. „Můj syn ne."
Xavier promluvil otupěle, jako by četl zprávu, které sám nemůže uvěřit: „V bitvě u IV Anbusu jsme myslící stroje porazili. Zachránili jsme ten svět před nadvládou Omnia a zabránili mu vybudovat další základnu pro zásahy na území Ligy." Zadržel dech. „Ale potom, když jsme si mysleli, že už je po všem a naše vítězství je jisté, napadla nás skupina kymeků. Způsobili velké škody a ztráty na životech. Zničili balisty, oštěpy." Polkl. „A zajali Vergyla."
„Zajali?" Emil Tantor ožil a přimkl se k tenké nitce naděje. „Je naděje, že by mohl být ještě naživu? Řekni mi to upřímně, Xaviere."
Xavier se vyhnul jeho pohledu. „My lidé žijeme nadějemi. To nás odlišuje od myslících strojů." Ale po pravdě řečeno, bojoval už s roboty a kymeky tolik let, že znal jejich preciznost a krutost. Xavier podle svého hlubokého přesvědčení nechoval žádnou naději na to, že by se nevlastního bratra někdy povedlo zachránit. I kdyby ho odvezli a stal se otrokem někde hluboko v nitru Synchronizovaných světů, jak by mohl Xavier nebo síly Džihádu vůbec doufat, že ho osvobodí?
Pokračoval a hlas mu přeskakoval citem, který ho hrozil zadusit. „Kéž bych ti mohl říct, že zemřel rychle, čistě a bezbolestně — byl jsem tam, ale příliš daleko. Nemohl jsem udělat nic, abych bratra zachránil."
Emil přijal tu odpověď mlčky, nerozváděl předpoklad, že se Vergyl už nikdy nevrátí. Natáhl silnou ruku a popadl Xaviera za zápěstí. „Můžeš aspoň dosvědčit, že nesl svůj konec statečně?"
Xavier přikývl. V očích se mu leskly slzy. „To ti můžu potvrdit bez jakéhokoli zaváhání." Vzal starého muže pod paží a vedl ho pomalými, opatrnými kroky zpátky k domku. Posadili se na lavici na trávníku a otevřeli jednu z nejstarších rodinných lahví mervignonu, aby připili Vergylově památce.
„Tvůj bratr k tobě vždycky vzhlížel, Xaviere, chtěl být jako ty. Po událostech na Ellramu jsem mu musel podepsat zvláštní povolení, aby mohl v sedmnácti letech vstoupit do armády Džihádu. Matka byla ostře proti tomu. Bál jsem se o něj, ale ještě víc jsem se bál toho, co by provedl, kdybych mu bránil. Vím, že by se stejně pokoušel připojit se k vojsku, i kdyby musel lhát. Tak jsem chtěl, aby měl aspoň ochranu našeho rodinného jména a vztahu k tobě."
„Měl jsem ho chránit lépe."
„Je... to muž, Xaviere. Nemohl jsi ho chovat jako ve vatě."
„Ne, to asi ne." Zahleděl se kamsi do dálky. Kolem hlavy mu proletěl kolibřík. „Těch prvních pár let jsem mu zařídil umístění na Giedi Primu, aby tam dohlížel na stavbu vojenského památníku. Myslel jsem si, že tam bude v bezpečí."
„Tvůj bratr vždycky chtěl být uprostřed dění."
Xavier vzpomínal. Na Giedi Primě se bystrý a slibný kvarto Vergyl Tantor zamiloval a když dovršil jednadvacet let, oženil se se Sheelou.
Emil se napil červeného vína a vydal ze sebe dlouhý, spokojený povzdech. „Myslím, že teď mám aspoň důvod přivést sem Sheelu a vnoučata. Někdo mi musí dělat společnost. Bude dobré slyšet tady zase mladé hlasy."
Xavier přikývl. „Postarám se, aby se sem přestěhovali, jak to nejrychleji půjde, otče, a slibuju ti —" Zhluboka se nadechl a začal znova: „Slibuju ti, že se budu vracet domů, jak nejčastěji budu moci."
Starý muž se na něj usmál a poplácal ho po ruce. „To budu moc rád, Xaviere. Jsi teď můj jediný syn."

Dokonce i vítězství si na lidech vybírají oběti.

STARÉ POZEMSKÉ RČENÍ

Na otevřeném pódiu pamětního náměstí v Zimii stáli bok po boku dva nedávno se navrátivší váleční hrdinové. Naprosto se od sebe lišili.
Oba byli odění v uniformě Džihádu, oba měli několik let po čtyřicítce, ale Xavier Harkonnen vypadal na svoje léta starší. Kolem unavených očí se mu táhly vějířky vrásek a vlasy na spáncích mu silně šedivěly.
Vorian Atreides byl úplně jiný. Měl hladkou pleť a pružné svaly. Nebyl obyčejný v žádném myslitelném ohledu. Jako Agamemnonův syn podstoupil bolestivý proces prodlužující život.
Oba muži se lišili i povahou. Každý z nich plnil úkoly svým vlastním způsobem, podle svých zásad. Oba milovali Serenu Služebnici a oba šli do války jako důstojníci jejího Džihádu. Hodnost a postavení měli téměř stejné až po medaile na hrudi a pamětní desky, zdobící jejich kanceláře, i když Vor byl v zásadě o jeden stupeň pod Xavierem.
Když teď Xavier pozoroval moře tváří v davu, cítil na sobě tíhu věku a zkušeností. Četné památníky, sochy a provizorní svatyně Maniona Neviňátka zdobily čerstvé oranžové měsíčky.
Občané Ligy považovali úspěšnou obranu IV Anbusu za drtivé vítězství, které zabránilo myslícím strojům získat kritický opěrný bod v blízkosti území Ligy. Velký patriarcha Iblis Ginjo vyhlásil celodenní oslavy na uvítání džihádských vojáků zpátky doma.
Ale někteří se ke svým rodinám už nevrátí. Jako Vergyl...
Kněžka Džihádu, zosobnění síly a půvabu, postupovala rozjásaným davem směrem k pódiu a mávala svému lidu. Jako obvykle byla obklopena doprovodem schopných Serafínek, přidělených stráží Džipolu a pomocníků.
Vedle ní kráčel ve zlatě lemovaném černém obleku Iblis Ginjo, mohutnou hlavu nesl hrdě vzpřímenou. Xavier viděl Velkého patriarchu takového, jaký byl, — muž, který v zásadě sdílel Xavierovy cíle, ale v zájmu jejich dosažení byl ochoten použít i morálně pochybných cest. Xavier by uvítal, kdyby si to uvědomila i Serena, ale ta se stále víc a víc izolovala a věřila tendenčním zprávám, které jí poskytovali poradci.
Na jedné straně pódia stála v pozoru stovka uniformovaných džihádistů. Někteří nesli známky boje, ať už v podobě obvázaných zranění nebo utrápeného výrazu v očích. Měli dostat medaile, ale podle Xaviera by bylo lepší, kdyby raději pořádně odpočívali a zotavili se z hrůz boje.
Mnoho pěšáků a žoldnéřů z Ginázu utrpělo vážná zranění. Většina těch, kteří unikli z Vergylovy zničené balisty, byla zraněná, popálená a polomrtvá. Nemocniční podmínky zhoršovalo ještě to, že právě dorazila další rychlá výsadková loď. Přivezla náklad uprchlíků z rozbouřené planety Iks v Synchronizovaných světech, kde povstalci stěží přežívali proti lovcům z řad kymeků.
Krve, bolesti a naléhavých případů bylo dost na to, aby nejlepší lékaři Zimie a nejšikovnější váleční chirurgové měli nadlouho vystaráno o práci.
Serena vystoupila na pódium, následována Iblisem. Navzdory nedávnému pokusu o atentát ve Městě introspekce na ní nebylo znát žádné váhání. Obklopovaly ji strážkyně v bílých róbách, připraveny bránit ji v případě potřeby vlastním tělem.
Serena a Velký patriarcha se zastavili před Xavierem a Vorem a mávli na jásající dav. Iblis zvedl ruce do výšky, aby zjednal ticho. Serena se dívala na oba primery. Xavier při pohledu do jejích levandulových očí, do stále krásné, příjemné tváře cítil elektrizující chvění. Zdálo se, že je v jakémsi nábožném transu. Nebo... zdrogovaná?
„Jsme zde, abychom oslavili nesmírné vítězství." Serenina slova vycházela ze silných neviditelných reproduktorů. „Úspěšná obrana IV Anbusu bude v análech Džihádu zaznamenána jako jeden z našich nejvýznamnějších okamžiků. Jednoho dne nebudou víc existovat žádné myslící stroje, žádní tyrani naší společné lidské duše. Tohle je chvíle naší největší výzvy - a já vyzývám všechny lidské bytosti, aby přispěly svým dílem. Ne, vyzývám každého z vás, abyste přispěli víc než jen svým dílem."
Serena se vřele podívala na Velkého patriarchu a Xavier jí uviděl v očích obdiv a respekt, mnohem větší, než by si ten člověk zasloužil. Copak nevidí, jak s ní Iblis manipuluje, říká jí jenom to, co chce sama slyšet?
Za okamžik se z amplionů na náměstí rozezněl zvučný Iblisův hlas. „Jak jsme prokázali na Zemi, na Giedi Primě, v Kolonii Peridot, na Tyndallu a nyní na IV Anbusu - Omnia porazit dokážeme! Jednu planetu po druhé. Musíme obsadit a osvobodit Synchronizované světy, a proto neustále potřebujeme další dobrovolníky. Každá planeta Ligy musí nyní přispět svými bojovníky, abychom mohli vést statečný boj. Syny a dcerami, bojovníky všech náboženství a národů. Vyzývám i Ginázu, aby poskytl více svých nejlepších žoldnéřů, kteří se tolik osvědčili. Cvičte je, prověřujte je! S vaší pomocí padnou planety myslících strojů v řetězové reakci po celém vesmíru."
Xavierovi se zvedal žaludek, když si vzpomněl na nevlastního bratra Vergyla, ale zachoval stoický klid. Stál zpříma a salutoval davu, voják oddaný každým coulem.
Každá planeta Ligy vznešených zůstávala v nejvyšším stupni pohotovosti. Hlavní město Zimia se v uplynulém čtvrtstoletí stalo dvakrát cílem masivního útoku - poprvé to bylo napadení kymeky v době, kdy byla Serena teprve mladší členkou Parlamentu Ligy. Znovu k tomu došlo několik let po atomovém zničení Země. Ale lidé pokaždé přežili.
Ve zvířeném moři Džihádu Sereny Služebnice nebylo žádných bezpečných přístavů. Její lidé nemohli nikdy polevit, přestat se ohlížet přes rameno, dokud nebude metla myslících strojů navždycky odstraněna.
Serena jako anděl procházela saluskou vojenskou nemocnicí poblíž Zimie. Připadala si odhodlanější než kdy dřív. Přes všechny pestré květiny na oslavě a uctívání Maniona ji o naléhavosti věci přesvědčil pohled na zraněné vojáky na lůžkách.
Lidé byli nesmírně zranitelné bytosti, nucené trávit život v křehkých tělech, která mohou myslící stroje lehce zničit. Nejznámějším dokladem toho byl její zavražděný syn. Malý Manion ale nebyl prvním dítětem, s nímž stroje brutálně zatočily, nebyl ani posledním. A netrpěl tolik jako řada jiných. Věděla, čeho jsou Omnius a Erasmus schopní. Ale smrt

toho malého chlapce přiměla masy lidí postavit se strojům na odpor, to vše jejím jménem. Hluboce si povzdechla nad hroznými ztrátami svých lidí.
Serena na sobě nyní měla bílý nemocniční úbor se symbolem Ligy na klopě, červeně vyvedenou otevřenou rukou. Postupovala od lůžka k lůžku a každého vojáka obdarovala úsměvem, měkkým slovem a jemným dotekem.
Jeden muž přišel při dělostřelecké palbě o obě ruce a byl v kómatu. Serena se zastavila u jeho postele, přiložila mu chladivou ruku na obvázanou voskově bílou tvář a řekla mu, jak si váží všeho, co obětoval.
K lůžku přistoupil mladý snědý lékař a pomocí nejrůznějších nástrojů začal prověřovat životní funkce pacienta. Odznak na klopě bílé košile ho označoval jako doktora Radžída Suka, jednoho z nejnadanějších nových polních chirurgů.
„Bohužel, neslyší vás."
„Ale ano, slyší." Serena cítila, jak jí pod prsty pacientova tvář pulsuje. Najednou otevřel oči. Zmateně a bolestně zasténal. Někteří pacienti to považovali za zázrak.
„Je mnoho cest, které vedou k uzdravení," řekl doktor Suk a přivolal své kolegy. „Sereno, vy jste toho muže dostala z kómatu."
Pacient si uvědomil svá těžká zranění a rozkvílel se. Nitrožilní trubice a sondy na lůžku se automaticky přizpůsobily, aby posílily jeho životní funkce. Přispěchala se ošetřovatelka a přilepila mu na hruď bílou utišující náplast. Když ho droga uklidnila, vzhlédl muž prosebně k Sereně. Promnula mu čelo a něco mu zašeptala...
Později, když usnul, řekla Serena tiše doktoru Sukovi: „Budete mu transplantovat končetiny?"
„Vzhledem k tomu, kolik je bojů, nemáme dost orgánů, končetin ani dalších tělních náhrad. Orgánové farmy na Tlulaxu prostě nestačí poptávce." Lékař smutně zavrtěl hlavou. „Může to trvat rok nebo ještě déle, než se vůbec dostane do pořadníku."
Odhodlaně zvedla bradu. „Promluvím se zástupci
Tlulaxu. Prohlašují, že jsou našimi spojenci. Musí tedy rozšířit svoje farmy orgánů a zajistit nám, co potřebujeme ať to stojí, co to stojí. V tomto boji veškerého lidstva s námi musí pevně spolupracovat a bude-li třeba, vzdát se i nepřiměřených zisků. Musíme se postarat o ty, kteří riskují životy pro naši svobodu!" Zvýšila hlas, aby ji slyšeli i zranění vojáci. „Zaručuji vám, že vy všichni dostanete orgány a končetiny, které potřebujete. Vyžádám si je z Tlulaxu!"
Ani jediná živá duše v celé nemocnici o tom nepochybovala.
Toho večera zavedli čtyři policisté Džipolu Iblise Ginju do matně osvětleného domu rozkoše, plného sladce vonícího dýmu a zvláštní atonální hudby. Uvnitř na polštáři seděl drobný Rekur Van, jako by meditoval. Vlnících se siluet štíhlých žen si téměř nevšímal.
Iblis se bez vyzvání usadil na mohutném polštáři vedle tlulaxského obchodníka s lidmi. Otrokář se pohnul a pobouřeně zavrčel. Odložil kus pomerančového koláče, který jedl holýma dlouhoprstýma rukama. Džipolští muži se výhružně rozsadili kolem. Nervózně se po nich rozhlížel tmavýma očima.
„Potřebuji vaši pomoc," řekl Iblis tak tiše, aby ho nezachytil žádný odposlech. Po svém posledním nájezdu na IV Anbus hlásil Rekur Van Iblisovi zlověstnou přítomnost výzvědných lodí strojů v systému. „Zachránil jsem vaše nejlepší území, kde sklízíte otroky. Zato musíte i vy něco udělat pro mě."
Elegantními krůčky k nim přitancovala usměvavá obsluha, ale Iblis udělal jen gesto levou rukou. Dva strážci Džipolu sluhu popadli a rychle ho odvlekli dál od tajného rozhovoru.
Rekur Van se na Velkého patriarchu zašklebil. „Mám na vybranou?"
„Serena Služebnice slíbila zraněným džihádským bojovníkům zvýšení dodávek tělních náhrad - rukou, nohou, vnitřních orgánů - všem, kteří je potřebují. Vy na Tlulaxu musíte dodat, co bude třeba."
„Ale my na to nemáme kapacity." Obchodník s lidmi se zakabonil. „Jak jste ji mohl nechat říct takovou věc? Copak jste ztratil kontrolu nad Džihádem?"
„Nebyl jsem u toho, ale její prohlášení bylo zaznamenáno a teď to musíme splnit. Kněžka Džihádu nemůže neplnit svoje sliby. Farmy orgánů na Tlulaxu nám okamžitě pošlou zvýšené dodávky."
„To nebude tak jednoduché. Potřebujeme mnohem víc surovin."
„Tak se zkrátka postarejte, aby to šlo. Je mi jedno, jak. Můj úřad vám poskytne jakékoli povolení, jaké byste potřeboval... a myslím, že kvůli významu této žádosti' vám může armáda Džihádu slíbit jistý bonus. Řekněme pět procent k obvyklé sazbě?"
Obchodník z Tlulaxu, zprvu zastrašený tak závažným požadavkem, se začínal usmívat. „Při správném stimulu není v zájmu armády Džihádu nic nemožné."
„Jistě. Vaše loď je na kosmodromu v Zimii?"
„Ano." Rekur Van si oprášil drobky koláče z hrudi. „S obchody jsem tady už skončil a mám v plánu odletět za tři dny."
Iblis se zvedl, vztyčil se nad malým Tlulaxanem na polštáři jako hora. „Odlétáte hned." Džipolské stráže zvedly Rekura Vana a postavily ho na nohy.
Velký patriarcha se svým doprovodem eskortoval prskajícího obchodníka s lidmi z domu rozkoše. „Dokud to nebude splněno, nemá s vámi Liga vznešených žádné jiné obchody."
Podobný požadavek už zadal velitelům žoldnéřských škol na Ginázu. Lidské bytosti byly v tomto boji proti mechanickým monstrům základním zdrojem Džihádu a Iblis potřeboval zajistit, aby zásobovací trasy zůstaly v chodu.
Rekur Van se potil a vypadal nervózně. Tmavýma očkama zamžikal kolem sebe, jako by hledal nějakou ústupovou cestu. „Vy jste ale tvrdý obchodník."
Iblis se usmál. „Mám na srdci jenom nejlepší zájmy lidstva."

Zbraň, třímaná v neznalosti, může být tou nejnebezpečnější zbraní.
VELMISTR MEČE JAV BARRI

Ostrov v centrálním souostroví Ginázu dřímal pod mlhavou odpolední oblohou. Zduřelé žluté slunce viselo nad horizontem modrozelené vody. Na klenutém pobřeží laguny, krytém před větrem, šplouchaly o pobřeží vlny teplé vody. Poklid náhle přerušilo divoké řinčení zbraní.
Jool Noret se díval, jak otec útočí a pak odvrací výpad v bitce s hrozivým bojovým robotem. Tělo Zona Noreta bylo z tvrdých kostí obalených pevnými šlachami. Neměl boty a dlouhé žlutošedé vlasy za ním vlály jako ohon komety, když s divokým výkřikem vyrazil kupředu, sekal a řinčel svým pulsním mečem. Tato zbraň, perfektně vyvážené ostří, obsahovala generátor, který vydával přesné rušivé impulsy, prostupující kovem. Ty dávky dokázaly přetížit a zničit složité gelové obvody myslících strojů.
Noretův mechanický oponent byl také v pohybu, zvedal šest kovových paží, aby se kryl. Za pomocí uzemněných plátů brnění a nevodivých pomocných vzpěr chránil své řídicí obvody proti veteránovi, kterého měl proti sobě.
Nadaný starý žoldnéř pokračoval v tréninku, předváděl synovi svou zručnost a vybrušoval si zkušenosti. Zon už zažil spoustu zuřivých bitev na bojištích Džihádu — naposledy při hrdinné obraně IV Anbusu, kde byl zraněn - a tohle pro něj bylo o málo víc než jen hra. Veterán tvrdě vyrazil, čepel se ve sprše jisker mihla podél jedné z robotových šesti paží a zasáhla malé, ale zranitelné místo samostatného obvodu. Jedna z bojujících robotových paží ochabla.
Jool vítězně zajásal. „To je nejlepší, cos kdy udělal!"
„Ne tak docela, synku." Těžce oddechující Zon Noret ustoupil. „Člověk dosahuje vrcholu svých schopností, jen když bojuje o život."
Podle pravidel mohl Chirox, bojový robot, po minutě prodlení znovu nastartovat své systémy, ale Jool byl přesvědčen, že zmrzačená ruka bude vyžadovat opravu v dílně. Zon se dvakrát rychle nadechl a znovu vyrazil v přívalu ran.
Robot se bránil zbývajícími pěti funkčními pažemi.
Před sty lety objevil jeden neohrožený ginázský průzkumník poškozenou loď myslících strojů a zachránil z ní rozbitého bojového robota. Mysl z gelových obvodů mu vymazali a jakmile mu nově instalovali bojový program, stal se Chirox instruktorem na ginázském souostroví. Vyučoval neobvyklé, ale účinné techniky boje zblízka proti robotům. Chirox víc necítil žádnou oddanost počítačové všemysli a pilně vycvičil už čtyři generace žoldnéřských bojovníků včetně Zona Noreta. Jool, jeden z mnoha veteránových synů, půjde v jeho stopách.
Robot, tvarovaný zhruba jako člověk, měl tři páry bojových paží, vyrůstajících z těla, a v každé z nich zbraň - meče a nože, které se mohly lišit v délce a tvaru. Místo zrcadlového tvarokovu mu strnule modelovanou tvář pokrývala zářivá optická vlákna — tato jednotka byla určena výhradně pro boj.
V jistém smyslu byl Chirox myslící stroj... ale díky svým užitečným, nezbytným funkcím a přísným ovládacím mechanismům se o něm tak neuvažovalo. Byl jedním z pouhé hrstky robotů, které síly Ligy a jejich spojenci získali a spravovali. Tito mechaničtí vojáci měli tak výborné destruktivní schopnosti, že je Omnius považoval za perfektní a nepovažoval už za nutné nějak měnit jejich hardware ani software. To poskytlo Džihádu nečekané možnosti. Nyní měl technologický standard, na kterém mohl testovat své bojové metody.
Noretova rodina a její nejbližší učni považovali Chiroxe za svého sensei, mistra válečných umění a bojových technik. Od zahájení Džihádu Sereny Služebnice už byla díky Chiroxově výcviku zničena hezká řádka robotů.
Mladý Jool si nyní znovu dřepl do teplého hrubého písku. Měl světlé, sluncem vyšisované vlasy, výrazné lícní kosti a špičatou bradu. Byl kostnatý, ale jeho hubenost klamala; měl sílu. Dokázal se v tréninku hýbat dokonce rychleji než otec.
Sledoval každý pohyb, který Zon Noret udělal, každý
rozmazaný záběr aktivizované oceli, jak čepel kreslila ve vzduchu složité obrazce a tančila kupředu, aby udeřila do kostry mechanického sensei.
Devatenáctiletý hoch otce jako vždy obdivoval. Slýchal četné historky o jeho triumfech v nejintenzivnějších bojích Džihádu. Jool si přál sám být na IV Anbusu, když zničená přehrada zlikvidovala robotickou armádu. Jeho otec byl v první skupině žoldnéřů z Ginázu, kteří dobrovolně nabídli svoje služby Džihádu, osm let po zkáze Země.
V ginázské společnosti mívaly rodiny hodně dětí, aby naplnily bojové stavy. Panující kultura rodiče nijak nepodněcovala k tomu, aby si byli s potomky bůhvíjak blízcí. Starý veterán Zon byl výjimkou, zvlášť pokud šlo o Joola. Jeho rodokmen coby mnohonásobného hrdiny byl nesmírně žádoucí, proto ho vždy po návratu z bojiště přesvědčovali, aby měl ještě více potomků.
Jool byl nesporně nejzkušenější bojovník ze svých čtrnácti bratrů a sester a patřil mezi nejlepší v celé generaci. Otec, který v mladíkovi rozpoznal velký potenciál, mu věnoval zvláštní pozornost. Považoval ho za svého nástupce v elitních sborech Ginázu, pravděpodobně nejlepších žoldnéřských jednotkách v galaxii. Mnoho planet poskytovalo do bojů nezávislé válečníky, ale žádná jiná skupina se nemohla pochlubit tak vysokým počtem obětí.
Ginázuznával, že všichni lidé čelí stejnému nepříteli. Žoldnéři si však stejně raději zachovávali svoji nezávislost, než by se připojili k oficiální vojenské hierarchii armády Džihádu, byli jakýmsi esem v rukávu. Zatímco džihádisté spíše nasazovali rozsáhlou válečnou výzbroj a útočili z dálky, vojáci z Ginázu dávali přednost boji přímo proti nepřátelským robotům. Nechávali se najímat pro boj, nelekali se nasazení v sebevražedných jednotkách, komandech na jedno použití — šlo-li o náležitě významnou misi.
Zon byl také v přední linii, když stroje napadly Kolonii Peridot. Lidské oddíly planetu divoce ubránily, za cenu více než osmdesátiprocentních ztrát ginázských žoldnéřů. Nakonec robotické vetřelce odrazily, ale Omnius nařídil bojujícím myslícím strojům, aby při ústupu praktikovaly politiku spálené země. Kolonie byla těžce poničena, ale planeta alespoň nepadla do rukou nepřítele.

Před třemi lety během střetu s roboty na palubě jedné lodě myslících strojů utrpěl Zon popáleniny a zranění. Byl nucen vrátit se na ginázské souostroví a tam se zotavovat a dostávat do formy. Tehdy poprvé zaznamenal synovu výjimečnou obratnost. Nyní, po intenzivním výcviku, by mladík možná dokonce otce předčil.
Zon, z něhož tekl pot, odrazil nápor a vyrazil, rychleji a přesněji, než ho syn kdy předtím viděl bojovat. Jool chápal, jak moc se otec chce vrátit na bitevní pole. Nezáleželo mu na tom, kde to bude. Armáda Džihádu neustále potřebovala nové vojáky a Ginázobětoval věci většinu své populace.
„Radím vám opatrnost, mistře Zone Norete." Chiroxův hlas byl vyrovnaný a klidný, ani v nejmenším neodrážel intenzivní námahu tréninku.
„Nesmysl," odporoval Zon hrdě. „Bojuj dál ze všech sil."
Robot neměl jinou možnost než uposlechnout rozkazu. „Byl jsem naprogramován, abych vás učil, mistře Zone Norete, ale nemohu vás nutit, abyste si dal pozor na má varování a ponaučení." Zaútočil mnohočetnými pažemi, v každé svíral nůž nebo meč.
Veterán pohrdal formální výukou, tvrdil, že brání rozvoji skutečných bojových dovedností. Vždycky říkal: „Nejlepší metoda učení a růstu je prostě pozorovat. Mechanické učení ti na bojišti nedá nic. Raději se cvič, až už nebudeš existovat jako jedinec. Mysl a tělo musí být jedno. Musí se z tebe stát pouze živý, plynulý bojový pohyb. To je vše, co by měl být žoldnéř."
Joolův otec dosáhl mezi žoldnéři z Ginázu nejvyšších vyznamenání a měl jisté místo v Radě veteránů. Jeho syn, který cvičil tajně, ho však už v obratnosti předčil.
V dětství ho stejně jako všechny mladé bojovníky na ostrovech vzdělávali v nejrůznějších typech zbraní invalidní vysloužilci. Techniky boje vykládaly těhotné žoldnéřky. Ale jen Zon Noret a hrstka výstředních učňů plně využívali bojového robota Chiroxe. Někteří konzervativnější veteráni ho považovali za nebezpečného, ale Zon odjakživa cítil, že je to nejlepší způsob, jak poznat skutečného nepřítele a porazit ho.
Nyní téměř dospělý Jool šel v otcových šlépějích, ale dostal se ještě o krok dál. Zon netušil, že syn už překonal původní robotovy maximální schopnosti. Zjistil, jak funguje, a rozšifroval jeho bojový program. Před rokem, kdy otec působil jako instruktor na jiném ostrově, instaloval Jool Chiraxovi modul přizpůsobivého algoritmu, díky kterému se z něj stal supervýkonný mechanismus, ve všech směrech lepší, než umožňoval původní bojový program. S novým supervýkonným modulem dokázal Chirox držet krok se svým studentem a jak se Jool postupně zdokonaloval, stával se i z robota lepší a lepší bojovník. Jediným omezením byly schopnosti mladého muže.
Jool vždycky trénoval a bojoval s Chiroxem buď pozdě večer nebo v době, kdy si byl jist, že bude na pobřeží sám. Ještě pořád cítil ve svalech příjemnou únavu po posledním cvičení, které s robotem absolvovali před svítáním, v tajnosti, aby to otec neviděl.
Jednoho dne Jool Zona překvapí šokující přehlídkou svých dovedností, ale zatím ještě mladý bojovník nebyl sám se sebou spokojen. Chtěl se stál nejlepším žoldnéřem, jaký se kdy na Ginázu narodil. Věděl, že je toho schopen, jen kdyby dokázal uvolnit zábrany. Bránilo mu sebeovládání, obranný instinkt, ten stavěl bariéry jeho rozvoji.
Ale i tak byl Jool lepší než kterýkoli jiný bojovník, jakého kdy kdo viděl. Chirox to také tvrdil, a ten se bil s řadou nejlepších žoldnéřů. Bojový robot musel být objektivní a upřímný...
Jool nyní seděl pod horkým sluncem, sledoval otcovy útočné a obranné metody i dovednost a odolnost, které předváděl mechanický sensei. Zon vystupoval zuřivě,
jako by se snažil sám sobě něco dokázat. Překvapivě dokonce nasadil několik nových triků, manévrů, které u něj Jool ještě nikdy neviděl. Mladý muž se usmál.
Přes jeho nejlepší snahy však Chirox zůstával vždy o krok před svým protivníkem. Pět robotových segmentovaných paží se míhalo jako rozmazaná skvrna a člověk jim stěží stačil. Bylo vidět, že starý veterán je už vyčerpaný.
Chirox řekl: „To není moudré, Zone Norete. Tvá síla a výdrž se zmenšily. Teprve nedávno ses zotavil ze zranění v boji."
Zon vztekle udeřil mečem do robotova těla. Pět funkčních paží zamáchalo na obranu. „Já jsem bojoval s opravdovými myslícími stroji, Chiroxi. Ty se nebijí jinak než naplno, ani proti starcům."
„Ty nejsi žádný stařec, otče," prohlásil Jool, ale sám slyšel, jak neupřímně to zní.
Těžce oddechující Zon odstoupil, podíval se na syna a odsunul si z očí dlouhé světlé vlasy. „Čas je relativní pojem, když jde o zkušené válečníky, synku."
Za zvuku celé armády kovářů, bušící do rozžhavených čepelí na kovadlině, zaútočil Zon na Chiroxe. Robot máchl pažemi nahoru, ze dvou z nich mu zmizely zbraně a místo toho jimi chňapl po protivníkovi. Zonovi se podařilo paralyzovat je pulsním mečem a k tomu i robotovu pravou nohu, takže se Chirox teď mohl jen otáčet v písku, ne se vyhýbat. Z robotova těla se vynořily řezné zbraně, svištěly vzduchem a bodaly a sekaly, ale Zon uskočil na bok.
Jool si najednou s hrůzou uvědomil, že zapomněl z bojového stroje odstranit supervýkonný modul. S algoritmem přizpůsobivosti v chodu byl Chirox obdařen schopnostmi, které předčily všechno, s čím se Zon kdy setkal.
Jool zbledl strachem o otce. A teď, v intenzivním boji — když měl Chirox deaktivovány bezpečnostní systémy a omezení - si mladý muž netroufl vyrušit je ze soustředění varovným výkřikem. Bleskurychle se zvedl. Všechno se to odehrálo v jediném okamžiku.
Zon vyskočil do vzduchu a ohnal se mozolnatou nohou, vykopl do strany, aby robota zbavil rovnováhy. Ale Chiroxovi se nějak povedlo to ustát. Jool vyrazil, aby se zapojil do boje. Jeho bosé nohy
zvířily vzduch.
Starý válečník nevěděl, co mu hrozí. Odskočil dozadu z dosahu sekajících paží, ale divoce odhodlaný robot bojoval dál. Zon Noret tvrdě přistál a podvrtl si kotník.
Klopýtl.
Jool automaticky vykřikl: „Chiroxi, přestaň!", právě v okamžiku, kdy mechanický sensei udeřil. Robotův nůž zajel

hluboko do hrudi starého válečníka.
Mladý muž přiskočil a Chirox se zarazil na místě, jako by nedokázal uvěřit, co to udělal.
Zon Noret se zhroutil na zem, lapal po dechu a vykašlával krev. Bojový robot se okamžitě stáhl a ztlumil svoje systémy.
Jool klesl na kolena vedle umírajícího muže a zvedl ho za ramena. „Táto.
„Nevšiml jsem si..." řekl Zon a vzduch mu šustil v plicích. „Nezvládl jsem to."
Mechanický sensei stál dál bez hnutí stranou od lidí. „Hluboce lituji toho, co jsem udělal. Neměl jsem v úmyslu ani v plánu vás zabít."
„Uzdravíš se," řekl Jool krvácejícímu muži, ale sám viděl, že zranění je smrtelné. Byla to všechno jeho vina, on pozměnil robotův program. „Je to jenom další zranění. V životě už jsi jich zažil tolik, otče. Seženeme ti polního chirurga." Pokusil se odtáhnout se a jít přivolat pomoc, ale Zon ho chytil za zápěstí.
Vojenský veterán se obrátil k robotovi. Zpocené vlasy se mu lepily na tvář. „Sensei Chiroxi, tys udělal... přesně to, co jsem ti nařídil." Zabralo mu několik nádechů, než se mu podařilo vypravit ze sebe další slova. „Bojoval jsi právě tak... jak jsem chtěl. A naučil jsi mě... mnoho užitečných věcí."
Vzhlédl k Joolovi, který se celý napjatý skláněl nad starým válečníkem. Šplouchání příboje a zpěv vodních ptáků, kroužících nad zálivem, zněly jako ukolébavka.
Slunce sklouzlo za obzor a vyzdobilo oblohu pestrými barvami.
Zon sevřel synovo zápěstí. „Je čas, abych přesunul svoji duši a udělal místo dalšímu bojovníkovi. Joole, chci, abys Chiroxovi odpustil." Ještě naposled mu zmáčkl ruku. „A ty se musíš stát největším válečníkem, jakého kdy Ginázpoznal."
Přiškrceným hlasem odpověděl: „Jak si přeješ, otče."
Zon Noret zavřel oči a syn už neviděl krvácející žilky v nich. Myšlenky starého žoldnéře se začínaly plést, hlas slábl: „Přednes se mnou litanii, Joole. Slova znáš."
Mladému muži se zlomil hlas, ale přinutil se promluvit. „Naučil jsi mě je, otče. Všichni ginázští vojáci znají poslední ponaučení."
„Dobře... tak mi s tím pomoz." Zon Noret dlouze a vlhce natáhl vzduch do plic. Jeho slova se překrývala se synovými, když společně recitovali Litanii padlého žoldnéře.
„Jen tak skutečně vzdáme čest smrti vojáka: pokračujte v mé vůli, veďte dál můj boj. "
O chvilku později Zon Noret v synově náruči ochabl. Mechanický sensei stál nehnutě, tichý a strnulý.
Po tiché chvilce němého žalu se Jool Noret konečně zvedl nad otcovým tělem, ležícím na pláži. Narovnal se v ramenou, obrátil se k bojovému robotovi a několikrát se zhluboka nadechl, aby se zklidnil. Soustředil se, pak se sklonil a zvedl z krví potřísněného písku Zonův pulsní meč.
„Od tohoto dne, Chiroxi," řekl, „musíš pracovat ještě tvrději, abys vycvičil mě."

Ti, kdo odmítají bojovat proti myslícím strojům, jsou zrádci lidské rasy. Ti, kdo nevyužijí všechny dostupné zbraně, jsou blázni.
ZUFA CENVA, PŘEDNÁŠKY BUDOUCÍM ČARODĚJKÁM

Zufa Cenva se pozorně rozhlížela přes zelenající se vrcholky stromů husté džungle Rossaku. Ještě stále pozorovala jizvy po hrozném útoku robotů před více než dvěma desítkami let.
Pomstychtiví kymekové, vybavení svými nejbrutálnějšími válečnickými těly, přepadli Rossak poté, co první zbraň Zufiných Čarodějek zničila Titána Barbarossu. Flotila létajících robotických lodí napadla přestupní stanice na oběžné dráze, kymekové se snesli dolů, sežehli džungli a odpálili nálože ve skalních městech. V této bitvě položila život pro vítězství řada Zufiných nejlepších žákyň. Obětovaly se rozpoutáním mentálního holocaustu který zničil všechny stroje s lidskou myslí...
Dychtivě plodná stříbřitě purpurová džungle znovu vybujela, zahojila si jizvy mnohem rychleji, než dokázala Zufa zahladit jizvy, které jí zbyly na duši.
Od té doby dál cvičila ženy Rossaku, které projevovaly největší telepatický potenciál, kandidátky, které mohla naučit, jak posílit vlastní psychické síly až na kritickou úroveň a pak je uvolňovat v šokových vlnách, schopných zničit kymeky, dokonce i Titány. Za ta léta viděla hlavní Čarodějka spoustu svých nevlastních dcer kráčet na smrt, obětovat se pro důležité vítězství nad hrozivými stroji.
Zufa považovala kymeky za nejhorší monstra ze všech. Přestože byli kdysi lidmi, přivedla je ctižádost a touha po nesmrtelnosti na Omniovu stranu. Udělala z nich zrádce, ne nepodobné lidským tajným agentům, které odhaloval Iblis Ginjo a jeho stále bdělí důstojníci Džipolu.
Mnozí v Lize vznešených začínali uvažovat, jestli hrůzný krvavý Džihád vůbec někdy skončí. Zufa takhle nepřemýšlela. Věděla, že dokud bude boj pokračovat, nemůže se vzdát. Rok za rokem, dokud válka neskončí, musí budovat a dodávat nekonečné zásoby bojovnic.
Přestože to chápala, bylo jí při pohledu na mladé dívky, které se s ní sešly na skalních útesech Rossaku, do pláče. Nejmladším z nich bylo sotva čtrnáct let. Tolik Čarodějek už splnilo svou sebevražednou povinnost, že s každým ubíhajícím rokem byly dychtivé žačky mladší a mladší. I když tyto kandidátky mohly mít talent, stále to byly jenom děti. Tvrdě se snažila nedat najevo svoje obavy. Prohlédla si mladou třídu. Dívkám zářily oči, dlouhé světlé vlasy jim cuchal větřík, vanoucí přes neobydlené pláně mezi hlubokými úrodnými kaňony. Měly dychtivý výraz a neochvějné odhodlání.

Zufa si přála, aby byla schopna všechny tyto dobrovolnice zachránit... ale dobře věděla, že je nedokáže spasit nic kromě míru, který by přineslo naprosté vítězství.
„Vložila jsem do vás všech svoje největší naděje," řekla. „Nemohu popřít, že před námi leží nebezpečí. Dokonce i když uspějete, zahynete. A když neuspějete, zahynete taky — ale bude to horší, protože se to stane beze smyslu. Jsem tady proto, abych zajistila, že vaše životy a vaše smrti nebudou marné, že napomůžete zničit Omnia a jeho služebné myslící stroje."
Dívky pozorně naslouchaly a přikyvovaly. I přes své mládí všechny věděly, že to není hra.
Kdesi v dálce vyvrhovaly sopky s jasně rudými vrcholy lávu na holé pláně a chrlily do zkažené atmosféry hustý sířičitý dým. Velké rokle v krajině chránily vzkvétající ekosystémy ve vulkanické půdě a vydatné vody, které prosakovaly vodonosnými vrstvami.
Prostředí Rossaku bylo prostoupeno znečišťujícími látkami. Mutageny a teratogeny se spolu s blahodárnými chemickými látkami dostávaly i do potravního řetězce. Těhotenství byla těžká a často končila potraty. Mnoho dětí se rodilo hrůzně deformováno; jiné, jako tyto mladé ženy, dostaly do vínku mentální dar, výhodu telepatických schopností, kterými nedisponoval nikdo jiný v celé Lize.
Ach, jak moc Zufa toužila po vlastní dceři, která by byla silná jako tyto mladé ženy, jak moc toužila po někom, komu by mohla předat štafetu. Ale i když si velice pečlivě vybírala partnery, dokonce podstoupila genetické testy, které prokázaly, že spojení DNA pravděpodobně vyústí v talentovaného potomka, pokaždé selhala. Po ukončení vztahu s Aureliem Venportem si další milence už nevybrala. Tento muž se pro ni kdysi zdál být perfektním kandidátem, ale z jeho semene vycházely jen zdeformované potraty.
Zufa byla už teď stará, blížila se ke konci plodného období, i přes zvýšenou životní sílu a reprodukční systémy Čarodějek z Rossaku. Venportovy farmaceutické objevy extrakce drog z hub a podzemních hlíz, které rostly v tajemné džungli, umožnily nové léčebné postupy, jež výrazně snížily riziko potratů a vrozených deformací a na druhé straně zvýšily porodnost. Zufě připadalo jako ironie, že sám Venport objevil farmaceutické řešení situace poté, co jí způsobil tolik zklamání.
Ale takové myšlenky si teď nepřipouštěla. Zavřela oči a soustředila se na důležitý úkol, který měla před sebou.
Zufa dala svým studentkám instrukce, řekla jim, co a jak mají dělat. Stály proti ní jako děti ve škole, s rukama roztaženýma, očima vykulenýma. Světlé vlasy se jim zvedaly, praskaly statickou elektřinou, zatímco dívky ve svých mladých mozcích budovaly pomíjivou energii.
Kvůli Zufině zdejší práci jí sem armáda Džihádu dodávala pravidelné informace ze svých průzkumných misí. Žoldnéři na rychlých lodích sledovali pohyby Omniových sil - zvláště plenění kymeků. Jakmile se je povedlo vystopovat, Čarodějky se o tom dozvěděly. Pak bylo na Zufě, aby vybrala vhodnou bojovnici, zbraň, která zaútočila a nasadila život v telepatickém útoku, schopném rozdrtit stroje s lidskou myslí.
Ale už to byly celé měsíce, kdy naposledy dostala dobrou zprávu. Kymekové teď znali taktiku Čarodějek a zřídkakdy nechávali někoho ze svého ztenčujícího se počtu cestovat o samotě. Naopak, bojoví roboti poskytovali každému kymekovi mohutný doprovod s výjimečnou palebnou silou, zvláště zbývajícím Titánům. Samotná Čarodějka se k nim mohla stěží dostat dostatečně blízko a účinně zasáhnout svým mentálním úderem.
A tak mohla Zufa jen trénovat a čekat na nejlepší příležitost. Nechtěla těmito talentovanými a obětavými mladými ženami plýtvat. Byly nejcennějším zdrojem Rossaku.
Když dívky dokončily cvičení, zářila Zufa nefalšovanou hrdostí. „To je vynikající. Jsem přesvědčena, že jste pochopily podstatu. A teď se na mě dívejte."
Zvedla bledé ruce a zavřela oči, roztáhla prsty od sebe, až mezi nimi začala praskat slabá stříbřitá síť elektřiny. „Sebrat samotnou energii není to nejtěžší," řekla pevně bezkrevnými rty. „Vaším nejtěžším úkolem je ovládnout ji. Musíte se stát přesnou zbraní, ostrou čepelí, vedenou zkušeným zabijákem. Ne jen ničivou pohromou."
Dívky roztáhly ruce. Objevily se jiskry a rozprskly se. Pár děvčat se zahihňalo, ale rychle se ovládlo a soustředilo se na svůj závažný úkol. Zufa věděla, že si tu sílu uvědomují a cítí nebezpečí.
Více než co jiného si přála, aby její vlastní dcera byla stejně statečnou vlastenkou jako tyto dívky. Ale Zufin jediný potomek, Norma, žádné takové dovednosti neměla. Její schopnosti Čarodějky byly nulové, po telepatické stránce byla naprosto nepopsaný list. Norma utrácela život v rovnicích a plánech, pletla se do matematiky, místo aby rozvíjela skryté schopnosti, které mohla mít. Tio Holtzman z Poritrinu si ji vzal pod ochranná křídla a Zufa byla vděčná za soucit, který ten velký vědec prokázal jejímu postiženému dítěti.
Ale časem zjevně ani Holtzman nechtěl s Normou už nic mít a poslal ji pryč, aby si hrála se svými myšlenkami a nikoho tím neobtěžovala.
Zufa styky s Normou ještě úplně nezpřetrhala, ale ještě pořád se jí nechtělo navštívit ji a vystavit se obrovskému osobnímu zklamání. Vkládala do ní kdysi tolik nadějí.
Možná, že se Zufa jednoho dne dočká ještě dalšího dítěte, dokáže-li najít muže, který bude hodný připojit svou DNA k Cenvině rodokmenu. Pak bude zase všechno v pořádku.
Ale zatím byly jejími nejbližšími dcerami tyto dívky a Zufa si přísahala, že je nezklame. Otevřela oči a všimla si vlastních vlasů, které kolem ní poletovaly jako nějaký němý hurikán.
Učenky vypadaly zastrašené a v bázni, držely se zpátky a pozorovaly ji. Zufa se na ně usmála. „Dobře. A teď si to proberme znovu."

176 LET P. G.

26. ROK DŽIHÁDU ROK PO BITVĚ O IV. ANBUS

Čím víc studuji fenomén lidské kreativity, tím tajemnější mi připadá. Celý ten jejich proces zlepšování je těžko postižitelný, ale pro naše pochopení klíčový. Jestli v této věci selžeme, bude to znamenat konec myslících strojů.
ERASMUS, LABORATORNÍ POZNÁMKY

Když Aurelia Venporta konečně dostihl nadšený dopis Normy Cenvy, neztrácel čas a okamžitě vyčlenil jednu ze svých obchodních lodí ke speciální cestě na Poritrin. Přestože pozice ředitele VenKee Enterprises kladla velké nároky na jeho čas, po ničem netoužil víc než se zase setkat se svou drahou přítelkyní Normou. Vždycky měl pro ni slabost a utekly už celé roky... příliš mnoho let.
Otevřená a upřímná Norma byla schopna vidět Venporta jinak, než ho viděli ostatní lidé, bez jeho politiky, styků a bohatství. Lidé od VenKee Enterprises neustále něco chtěli, snažili se společnost využít. Naproti tomu zakrslá, všedně vyhlížející dcera Zufy Cenvy Venportovi odjakživa nabízela skutečné přátelství, komoditu, která v obchodním životě tolik chyběla.
Kromě toho už ho unavovaly nudné právní žaloby, které proti jeho firmě neustále podával lord Bludd. Požadoval Venportovy zisky ze světelných koulí a snažil se zmrazit aktiva jeho společnosti. To všechno bylo nesmírně směšné, přesto však existovala jistá možnost, že by poritrinský šlechtic v soudním sporu zvítězil. Vést boj dál soudní cestou by se mohlo VenKee Enterprises pořádně prodražit. A tak Venport požádal lorda Bludda o schůzku ve Stardě. Chtěl s ním dojednat nějaký kompromis.
Ale nejprve se chtěl setkat s Normou.
Jednu dobu, kdy bývala oblíbenkyní Tio Holtzmana, mívala vlastní prostorné laboratoře a dílny přímo v Učencově sídle na vrcholku skalního útesu. Ale vědec ji bezcitně vyčerpal, vytáhl z ní velké myšlenky a objevy. Pak, když se ubohá Norma zatoulala do esoterického
výzkumu a už tak často nepřicházela s dalšími průlomy, odsunul ji Holtzman do méněcenných končin, na mořské pobřeží u ústí řeky Isany.
Ještě i po čtvrtstoletí na Poritrinu byla pořád jen „hostující vědkyně", povolení k pobytu jí mohlo být kdykoli zrušeno. Proč si ji tam Holtzman držel? Možná proto, aby mohl uplatňovat legální nárok na všechno, co vyvine během práce pod jeho záštitou.
Naproti, na druhé straně delty chrlily továrny a obří loděnice poslední komponenty obrovské nové lodní flotily, která se montovala na oběžné dráze nad Poritrinem. Vzduch čpěl kouřem a kovem, rozléhal se jím rámus, při němž nebylo možné se soustředit. Venport se divil, jak tady vůbec dokáže něco vykonat.
Zastavil se přede dveřmi, vedoucími do Norminých obytných a pracovních prostor nad páchnoucími břehy, a zaznamenával všechny drobné detaily toho, jak hluboko klesla, věci, kterých si ona sama pravděpodobně nikdy nevšimla. Zavrtěl hlavou, otrávený a vzteklý z toho, jak Holtzman s tou hodnou dívenkou nakládá. Dívenkou? Znovu zavrtěl hlavou, když si uvědomil, že Normě už je teď přes čtyřicet.
Stál pod vlhkým slunečním žárem a tiskl tlačítko zvonku. Čekal, že mu podle poritrinské zvyklosti otevře nějaký buddislámský otrok, pak si ale vzpomněl na Norminy odmítavé názory na nucenou práci.
V posledním dopise byla u vytržení nad novým objevem, ke kterému dospěla po letech úsilí a slepých uliček. Laskavě se usmál, pomyslel na její bystré nadšení. V zaujetí nad svým nápadem a objevem psala ještě horším rukopisem než obvykle, jako by její myšlenky daleko předbíhaly ruku.
Matematické a technické důkazy, které demonstrovaly, jak modifikovat Holtzmanův efekt k zakřivení samotného prostoru, Venport přeskočil. Rozhodně nepochyboval o správnosti jejích objevů, ale jako obchodníka ho více zajímalo komerční využití a předstižení konkurence než detaily funkčnosti produktu. Norma byla vždycky geniální, ale jen málokdy praktická.
Dlouhou dobu nikdo neotvíral, proto zazvonil znovu.
Chápal, že se Norma musí hluboce koncentrovat, nechat
se unášet vlastním světem rovnic a symbolů. Cítil se
provinile, že ji ruší, ale rozhodl se čekat, jak dlouho bude třeba.
Nevěděla o jeho příjezdu, i když veřejné záznamy lodní dopravy hlásily přílet plavidla VenKee Enterprises. Obchodní závazky ho zdržely na Saluse o měsíc déle a cestování vesmírem bylo únavně pomalé...
Kvůli jejímu silnému nadšení v dopise se spojil se svým obchodním partnerem v záležitostech melanže, Tukem Keedairem, a požádal ho, aby se k nim na Poritrinu připojil. Bývalý obchodník s lidmi měl stejně ve Stardě něco k vyřizování, a tak by Venport mohl mít k dispozici i další názor... kdyby o něj tedy stál.
Ale nejprve se Venport potřeboval podívat Normě do očí, až bude mluvit o svém projektu zakřivení vesmíru. Instinkt mu pak napoví všechno, co bude třeba. Těšil se už na její potěšený a překvapený výraz.
Nezklamal se. Když konečně stanula ve dveřích, zamžourala do slunečního světla, vzhlédla k němu — a srdce mu poskočilo radostí. „Normo!" Objal ji ještě dřív, než ho poznala, a brzy se už smála a skákala mu kolem krku.
Myší hnědé vlasy drobné ženy byly zacuchány do chumáčů, ale oči jí zářily překvapením. Vypadala starší, stejně jako on, i když jeho proces stárnutí výrazně zpomalila častá konzumace melanže.
„Aurelie, tys dostal můj dopis. Tys přijel."
Přestože se změnila, Venport si neustále pamatoval, jak spolu vyráželi do džungle na Rossaku na výzkum stříbřitě fialového porostu. Neustále tlachala o svých nápadech, dělila se s ním o ně. Venport tehdy zařídil, aby se její matematická pojednání vytiskla a distribuovala. Když ji Holtzman pozval, aby se stala jeho výzkumnou partnerkou,

zaplatil jí Venport cestu. Zufa Cenva vždycky prohlašovala, že ti dva spolu vycházejí tak dobře proto, že „ztracené existence se přitahují".
Teď Normě s úsměvem škádlivě pocuchal vlasy. „Už se nemůžu dočkat, až mi povíš o tom svém vzrušujícím novém objevu. Taky musím vyřídit spor o světelné koule s lordem Bluddem."
Zavedla ho do sešlé pracovní budovy. Následoval ji s jistou úzkostí. Velký pokoj byl zaneřáděný, jak čekal plný četných složitých projektů. V jednom výklenku stál stolek, obklopený vznášejícími se suspenzorovými židlemi, nasměrovanými v podivných úhlech. Stůl pokrývalo špinavé nádobí, plány a listy s výpočty. Začala je odklízet, aby se Venport mohl posadit. Svědomitě, jako přítel a host, jí pomohl.
Narazil na stoh právních dokumentů, které nesly v textu obžaloby jeho jméno. Puls se mu zrychlil. Byly adresovány Normě od advokáta, zastupujícího lorda Bludda a Tio Holtzmana. „Normo, co je to za listiny?"
„Já nevím," řekla nepřítomně. Pak se podívala zblízka a dodala: „Aha. Tohle. To není nic důležitého."
„Doručili ti to skoro před rokem. Hrozí ti žalobou, jestli opustíš zaměstnání u Holtzmana, zvlášť kdybys šla pracovat pro mě."
„Ano, ano, asi ano. Měla jsem moc práce, abych se o to starala. Můj projekt sahá dál než nějaké právní záležitosti."
„Normo, moje milá naivní Normo, v reálném světě žádný projekt nesahá za právní záležitosti." Do tváře se mu nahrnula krev. „Neměla jsi nechat tu věc dojít tak daleko. Nech mě, ať se o to postarám." Zastrčil si papíry pod paži.
„Tak ano, děkuju ti."
Venport měl o Normu velkou starost, jako by byl její starší bratr, možná i víc. Její malá postava a fyzické nedostatky mu ani v nejmenším nevadily. Koneckonců prožil mnoho let s její matkou, napohled naprosto dokonalou a sošnou ženou, ale nakonec zjistil, že je neoblomně kritická a náročná k němu, k sobě a ke všem kolem. Co se týkalo Normy, ta měla víc kladů než záporů. Nejpřitažlivější na ní byl její intelekt a příjemná, přizpůsobivá povaha.
Venport se rozhlédl kolem, pozoroval letité vybavení, laciné zařízení, přecpaný prostor. Jaká urážka pro ženu, která vymyslela tolik nejznámějších Učencových vynálezů. Osvětlení bylo ubohé, nábytek starý, police přetékaly. Najde jí něco lepšího, a to brzy. „Normo, já vím, že nerada využíváš otroky, ale chci ti sehnat nějakou hospodyni."
Mně nic nechybí, pokud můžu pracovat.
V duchu se ptal sám sebe, kolik toho Normě dluží
a jak moc jí věří. Zavřel oči a „naslouchal" svému tělu,
svému srdci, svým vnitřním pocitům. Odpověď byla
zřejmá.
Potřebuju jí pomoci. Ať už její nový projekt na zakřivení prostoru má komerční potenciál, nebo ne, slíbil si, že ji osvobodí ze spárů toho sobeckého vědce... i kdyby za to musel draze zaplatit.
Netrvalo dlouho a Aurelius Venport zjistil, že lorda Niko Bludda a Tio Holtzmana nenávidí.
Za desetiletí hledání, rozvíjení a převážení léčiv z Rossaku - podnikání, které proměnil ve velké komerční impérium — se Venport už setkal s houževnatými vyjednavači, nepříjemnými dodavateli, dokonce i vládními gangstery. Nechoval žádnou zášť proti legitimním soupeřům. Dokázal je pochopit a dosáhnout s nimi kompromisů.
Ale měl také spolehlivý vnitřní instinkt při jednání s lidmi, a jakmile se přiblížil Bluddovi a Holtzmanovi, naskočila mu husí kůže. Učenec byl jasný podvodník, který si vybudoval pověst šplháním po zádech jiných. Lord Bludd si liboval v hojnosti, ne jako v prostředku k vybudování odkazu nebo místa v dějinách - hromadil majetek jednoduše kvůli sobě samému.
Venport s nimi nicméně musel dosáhnout nějaké domluvy.
Když se blížil k dlouhému stolu v pokoji plném zrcadel a fasetových světelných koulí - neoprávněná výroba, zaznamenal v duchu - napadlo Venporta, že místnost vypadá spíš jako recepční sál než jako kancelář pro uzavírání obchodů. V čele tabule trůnil buclatý lord Bludd, utopený v luxusní róbě s rozevlátými rukávy, v kostýmu, který ani zdaleka nemohl být pohodlný. Dlouhé vlasy měl upraveny do úhledných prstýnků. Nakadeřené vousy byly nalakovány, aby držely na místě. Vypadaly jako nějaká plastika z drátů.
Učenec Holtzman vystavoval na odiv tuhou slavnostní bílou róbu, ale zdálo se, že se v ní cítí lépe než v praktickém laboratorním plášti, který by mu jako vědci spíš příslušel. Další křesla zaujímali zástupci žaloby a advokáti Poritrinu. Všichni vypadali přísně a dravě jako jestřábi.
Venport, který vstoupil do místnosti sám, studoval odborníky, jež si na něj Poritrin připravil. Když si sedal, těžce si vzdychl. „Lorde Bludde, Učenče Holtzmane, dostavil jsem se ve věci našeho společného zájmu. Rád bych poctivě probral možná řešení našeho sporu." Zamračil se na všechny ty právníky. „Jestli mi prokážete laskavost a pošlete pryč ty uši, které tu jsou navíc, můžeme se do toho pustit jako muži a dosáhnout dohody."
Pobouření právníci se rychle v křeslech napřímili, jako by byli na pérko. Učenec Holtzman se zatvářil zmateně, ale neřekl nic. Lord Bludd se bránil: „To jsou moji vybraní experti, řediteli Venporte. Nesmírně spoléhám na jejich-"
„Tak je můžete nechat, aby prozkoumali všechny dohody, které jim předložíme. Později. Ale jestli budete trvat na tom, že to vyřešíme formálními postupy, víme všichni, že se ta záležitost potáhne roky a roky za velikých výdajů."
Odzbrojujícím způsobem se usmál. „Nechcete si raději nejdřív vyslechnout, co chci říct?" Venport si založil ruce na hrudi a čekal. Dal jasně najevo, že se nepustí do žádného jednání, dokud armáda právníků neodejde.
Šlechtic se podíval na své poradce. Ti sborem spustili: „Můj pane, důrazně vám radíme, abyste ne..." „Tohle je ten nejnečestnější a nejpodezřelejší..." „Snaží se zatajit, že nechce..."
Lord Bludd je lusknutím prstu všechny odvolal a objednal občerstvení. Venport se mu podíval do očí. Oba věděli, že toho víc zmůžou v tichosti, za zavřenými dveřmi.
Holtzman si odkašlal a sebral ze stolu před sebou papíry. „Než začnete, řediteli Venporte, měl byste myslím pochopit, že VenKee Enterprises vážně nemají žádnou

šanci." Podal mu jeden z dokumentů. „Toto je potvrzení,
podepsané Normou Cenvou, když ke mně nastoupila do
práce Potvrzuje v něm, že jakékoli technologie a myšlenky, které rozvine během práce pod mou záštitou, jsou majetkem obyvatelstva Poritrinu a my s nimi můžeme nakládat, jak chceme. Neměla žádné právo poskytnout vám ten nesmírně cenný komerční patent."
Venport studoval dokument, četl slova, která už znal. Na Saluse Secundus podplatil senátora Hostena Fru. Nebylo to pro něj žádné překvapení. Posunul papír zpátky, jako by na něj neudělal žádný dojem.
„Já nezpochybňuju pravost Normina podpisu, Učence Holtzmane. Můžete ale poskytnout i podobný doklad o tom, že Norma měla plný přístup k právní konzultaci a profesionálním radám, než podepsala tak komický dokument? Můžete také doložit, že měla dostatečný věk na uzavření takové dohody? Podle mých záznamů — a ty jsou přesné, protože já jsem zařídil její transport na Poritrin -jí bylo teprve patnáct let, když odletěla z Rossaku." Zabubnoval špičkami prstů do stolu. „Řekněte mi, lorde Bludde, vážně chcete tuhle záležitost provětrávat v otevřeném soudním řízení Ligy?"
Přispěchali sluhové, aby servírovali oběd, a Venport čekal, dokud se všechno to řinčení a vyrušování neuklidní. Nechtěl, aby jejich rozhovor vyslechly další uši,
i když byl přesvědčen, že si poritrinský šlechtic každé jeho slovo nahrává - což by bylo u soudu též nepřípustné, protože Venport k ničemu takovému nedal souhlas.
„Pánové," pokračoval, „Norma Cenva je poklad a génius. Nejsem přesvědčen o tom, že jí poskytujete respekt, zdroje a svobodu, které si zaslouží."
„Norma už mnoho let žije z naší dobré vůle," řekl Holtzman. „Za ta desetiletí, která je u nás, nevytvořila nic užitečného od... od..." Pokrčil rameny. „Budu se muset podívat do svých záznamů."
„To nepřekvapí, vzhledem k tomu nepříjemnému a podřadnému pracovnímu prostředí, které jste jí poskytli."
„Ale předtím -"
„Dost bylo handrkování," zasáhl lord Bludd. „Ať byly okolnosti jakékoli, počátek vašeho výnosného průmyslu světlených koulí byl položen tady na Poritrinu. Výzkum se hradil z mé vlastní kapsy. VenKee Enterprises nemají právo na veškerý zisk."
„Chápu základ vašich protestů," řekl Venport a dával si pozor, aby z toho byla znát smířlivost. „Jsem ochoten vzdát se jisté části příjmů, které má naše společnost z prodeje světelných koulí." Zvedl prst, když se Holtzman i Bludd rozzářili potěšeným překvapením — „za podmínky, že Norma bude osvobozena od závazků pracovat pro Učence Holtzmana."
„S tím souhlasím," řekl Holtzman překotně, jako by měl co dělat, aby se nerozesmál.
Bludd si ho zlostně změřil, že souhlasil tak rychle, a pak se zachmuřeně podíval na Venporta. „A vy na oplátku souhlasíte s tím, že se s námi budete navždy dělit o zisky ze světelných koulí?"
Venport si vzdychl. Dohody se obvykle neuzavíraly na tak neohraničenou dobu. „Navždy ne," odpověděl vyčítavým hlasem. Žádný rozumný člověk by nikdy takovou věc nemohl navrhnout. „Ustanovíme si termín a procenta."
A od toho bodu začala skutečná práce.
Venport věděl, že musí naivní a nevinnou Normu uchránit od dalších zápletek s těmito mazanými muži a oddělit ji od všech jejích minulých neplodných snah. Už si náležitě spočítal, na kolik by ho pravděpodobně vyšel soudní spor. Soud Ligy, prolezlý úplatky od šlechtické poritrinské rodiny, by jistě uložil „kompromisní" řešení, které by Venporta stálo dlouho spoustu peněz. Právě teď chtěl svoje ztráty zarazit a přestat ztrácet čas.
Po několika hodinách rozhovorů Venport konečně souhlasil s tím, že po dobu příštích dvaceti let bude Poritrinu poskytovat třetinu zisků z prodeje světelných
koulí a druhá strana se zavázala, že nebude zpochybňovat jeho právo na původní patenty. Bludd a Holtzman dobře věděli, jaký zisk nese široký - a stále rostoucí
- prodej světelných koulí, a byli ohromeni. Zjevně to považovali za stálý příliv peněz, pro který nemusí hnout ani prstem, protože Norma Cenva vynález vyvinula už dávno a náklady na výrobu platil sám Venport.
Dvě desetiletí se zdála být dlouho, ale Venport věděl, jak to posuzovat z širšího hlediska. Světelné koule se mohou užívat ještě celá staletí, možná dokonce tisíciletí. Dvacet let bylo v tomto kontextu směšný zlomek času. Potomci lorda Bludda budou bezpochyby znechuceně naříkat nad hloupou dohodou, kterou tady dnes uzavřel.
„Ale," řekl Venport, naklonil se kupředu a hlas mu ztvrdl, „je jedna podmínka, o které nehodlám diskutovat. Od této chvíle nebudete zpochybňovat ani upírat právo Normy Cenvy zřídit si novou vlastní laboratoř a nebudete ji brzdit v žádném dalším výzkumu, který si zvolí."
Holtzman zasupěl. „Pokud to nebudu muset platit, proč ne. Stejně už celé roky nepřišla s ničím hmatatelným."
Lord Bludd si pohrával se svou nakadeřenou bradou. „Nechám svoje právníky vypracovat smlouvu, kde se zvlášť ustanoví, že si Norma od tohoto dne může podržet všechno, co vyvine."
Venport přikývl. Cítil už, že ho ta dohoda vyjde draho, ale neměl žádné pochybnosti, protože Normě věřil a měl o ni hlubokou starost. Nebyla mu ale příjemná ta prostá pravda v Holtzmanově prohlášení. Norma se doopravdy celé roky zaměřovala na problém, který se nakonec může projevit jako neplodný. Venport nerozuměl důsledkům jejích výpočtů na zakřivení prostoru, ale byznysmen v něm zaťal zuby a připomenul si, kolik peněz mu Norma vydělala už jen vynálezem světelných koulí.
Měl by jí projevit důvěru, kterou v ni matka nikdy neměla.
„Předpokládám, že je tedy dohoda uzavřena?" řekl lord Bludd s pozvednutým obočím.
Venport se zvedl. Už se těšil, až se dostane z šlechticovy rezidence ve věži. Bylo mu však jasné, že celá záležitost je teprve na začátku.
Po příletu na kosmodrom ve Stardě na Poritrinu vypadal Tuk Keedair rozčilený a vystresovaný. Venport se tam s ním

setkal a poslouchal, jak tlulaxský obchodník popisuje neustálé sabotáže a další obtíže, způsobované skupinou banditů na Arrakis. „Slyšel jsem, že sem na Poritrin nedávno dorazil nějaký jiný obchodník s lidmi a snaží se tu nakoupit místní, už domestikované otroky. Možná bych ho mohl přesvědčit, aby si zaletěl tam na tu špinavou díru a ty bandity si pochytal."
„Nikdo by si nestěžoval," řekl Venport s úsměvem. Pak mu vysvětlil, co Norma vyvinula, a proč trval na tom, aby si to obchodní partner přijel vyslechnout osobně.
Když opustili kosmodrom a jeli pozemním automobilem do Norminy laboratoře u řeky, působil Keedair trochu skepticky, nicméně zaujatě. „Prototyp kosmické lodi bude stát mnohem víc než pár vzorků světelných koulí, Aurelie — ale jestli ta myšlenka na zkrácení cestování prostorem vyjde, pak bude potenciál zisku... enormní." Tlulaxana nezajímaly drobné matematické detaily, jen to, jestli bude návrh fungovat, bude-li patřičně rozvinut. Hladil si dlouhý cop, jako by už čekal, že dál rozmnoží své bohatství.
Venport ho vzal za paži. „Jestli je ten systém možný — a praktický — dalo by se veškeré zboží přepravovat za zlomek času. Náklady koření by se mohly z Arrakis odvážet tak rychle, jak by je zensunnité dokázali sbírat. Léky, které se rychle kazí, by se z Rossaku bleskově dodávaly na nedočkavé trhy po celé Lize. Žádný jiný obchodník by nedokázal nabídnout lepší službu."
Přešli po vrzajícím molu a zanedlouho už stáli v laboratorní budově s Normou. „Omlouvám se za tu neformálnost," řekla. Její stoly připadaly Venportovi ještě zaneřáděnější než dřív. „Za pár let budeme vzpomínat na tento den a toto prosté místo, kde jsme probírali největší vynález v dějinách cestování vesmírem."
Keedair působil odměřeně, dokonce podezíravě. „Neřekla jste o tom vašem projektu nikomu? Učenci Holtzmanovi? Lordu Bluddovi?"
Norma rozpačitě zavrtěla hlavou. „Ani Učenec Holtzman nerozumí svým vlastním výpočtům. ‚Holtzmanův princip prostě funguje,' tvrdí." V jejím hlase byl znát smutný despekt. „Chci zajistit, aby se ten plán uskutečnil Učenec ne vždycky svoje rozsáhlé podniky dokončí. Někdy... se prostě ztratí v džungli rovnic." Přistoupila k oknu a zahleděla se přes loděnice a továrny na deltu řeky. „Minulý rok strávil montováním skořepin lodí na orbitě. Prý nějaký nápad primera Atreida -"
„Ano, viděli jsme je, když jsme dorazili na Poritrin," řekl Venport. Orbitální dráhy byly tak přeplněné novými válečnými loděmi, že to představovalo vážné navigační riziko.
Keedair vypadal užasle. „Jaký má smysl stavět skořepiny lodí? Jenom skořepiny? Instalaci mechaniky provádí někdo jiný?"
Norma se najednou zatvářila rozpačitě. „Tohle má být tajemství, celý plán zná jenom hrstka lidí. Otroci v loděnicích a montéři na orbitě pracují každý jen na svém. Nikdo neví, že je to celé veliký podvod, pořádné bláznovství." Povzdechla si. „Trupy zůstanou prázdné, budou jen obíhat po orbitě jako skutečná armáda. Uznávám, že ten trik může vyjít, ale proč tak veliký muž jako Učenec Holtzman plýtvá intelektem na takový plán? Není to přece žádná věda, jenom předstírání."
Snížila suspenzorovou židli, vysoukala se na ni a zvedla se do adekvátní výšky ke stolu. „Proto jsem ti napsala, Aurelie. Prací na výpočtech zakřivení prostoru jsem strávila pořádnou část života. Musí se to brát vážně. Ten projekt se prostě musí uskutečnit a já jsem jediná, která to dokáže."
Keedair roztáhl dlaně na stole. Tmavé oči se mu leskly. „Podejte nám to v hrubých rysech, prosím. Řekněte nám, co si představujete."
Norma přimhouřila oříškově hnědé oči. „V duchu jsem si představovala obrovské vesmírné koráby, které se dokážou přemisťovat mrknutím oka. Vidím silné armády, které ve chviličce zdolávají nesmírné vzdálenosti a překvapují myslící stroje."
Venport pozoroval její zapálený výraz, cítil její přesvědčení a upřímnost. „Já ti věřím, Normo. Věřím ti natolik, že do toho investuju jakékoli peníze, jaké budeš potřebovat, i když tomu nerozumím." Usmál se. „Investuju je do tebe."
Už dříve si udělala hrubý odhad nákladů, potřebných na financování projektu. Venport ho o polovinu zvětšil, pak se rozhodl ho raději zdvojnásobit. Norma málokdy připouštěla nějaká neočekávaná zdržení nebo okrajové nákladné detaily.
„Tvoje služba u Učence Holtzmana skončila," oznámil jí Venport. „Všechno jsem to zařídil, už se ho víc nemusíš bát. Můžeš odjet z Poritrinu, kdy se ti zachce... a pracovat, kde budeš chtít."
Potěšená Norma ho šla obejmout. Měl rád její smích, tak vděčný a naprosto upřímný. Nebylo na ní nic falešného. „To je moc pěkné, ale mně se líbí pracovat tady. Na Poritrinu. Jsem tady už sedmadvacet let. Nemůžu se jenom tak sbalit a jít někam jinam."
„Proč ne na Rossak?" zeptal se Keedair. „Odtamtud přece pocházíte, ne?"
Venport pomyslel na Zufu Cenvu a její zklamání nad dcerou, které dávala jasně najevo. Zavrtěl hlavou ještě dřív, než mohla Norma odpovědět. „Ne, nemyslím si, že by to byl dobrý nápad."
„Základní investice a počáteční výdaje budou nižší, když nebudeme muset všechno stěhovat na jinou planetu," upozornil tlulaxský obchodník. „A lord Bludd se nám zaručil, je to tak?"
Norma si poklepala na spánek. „Všechno je tady." Obrátila se a podívala se toužebně na Venporta, až se v něm rozlil pocit vřelosti a shovívavosti. „Ale radši bych neplýtvala vším tím časem a prací. Není tu poblíž nějaké místo, kde bych prostě mohla pracovat dál? Tady je koneckonců můj domov."
Venport se usmál. „Čekal jsem to, takže už jsem se trochu poohlédl po něčem, kde bys mohla pracovat — po nějakém šikovném místě se spoustou prostoru a světla, se
vším, co budeš potřebovat. A všiml jsem si opuštěných
důlních skladišť a hutního zařízení v jednom vedlejším

kaňonu výš po řece. Myslím, že by se to dalo přebudovat
na řádnou testovací základnu pro kosmickou loď." Věděl,
že Norma bude příliš nezávislá na to, aby jen tak odešla.
Keedairovi kmitaly oči ze strany na stranu, jako by v duchu něco počítal. „VenKee Enterprises mají systém, jak vám přidělit prostředky. Potřebujeme detailní rozpis, který ukáže, kolik plánujete utratit na počátku a pak měsíc od měsíce."
Malá žena se zatvářila nešťastně, jako by se raději vrátila ke svým výpočtům, než se dál věnovala tomuto rozhovoru.
„Dobře, vypracuju rozpočet výzkumu a vývoje, jakmile mi řeknete, kdy můžeme začít."
„Dál je nutné," řekl Keedair už pevněji, „abyste celou tu operaci držela v naprosté tajnosti. Už víme, že Učenec Holtzman je celý dychtivý ukrást vaše nápady a naše patenty. Budeme potřebovat neprostupný bezpečnostní systém pro všechny, kdo budou na projektu pracovat. Navrhuju, abychom zkusili najmout nezávislé síly, které nejsou nijak vázány na lorda Bludda." Podíval se na Venporta a ten přikývl.
Norma vypadala ze všech těch opatření rozrušená. Takové problémy by její složitou mysl nikdy ani nenapadly. Konejšivě jí stiskl rameno. „Normo, ty ses už připravila o veliké zisky, když jsi nechala Holtzmana a lorda Bludda využít osobní štíty a přenosné štítové generátory. Bylo to přinejmenším tvoje pojetí. Holtzman by na to sám nikdy nepřišel."
Vypadala překvapeně. „Ale byl to můj příspěvek k válečnému úsilí."
„A ostatní z něho měli užitek. Lord Bludd je díky tobě jeden z nejbohatších šlechticů Ligy. Nechci, aby tě lidé už využívali, moje milá Normo... ale jestli tento projekt bude postupovat kupředu za soukromého investování VenKee Enterprises, musí to být náš patent. Tak to v podnikání chodí."
„Jak myslíš, Aurelie. Já ti věřím. Jak brzo to všechno dokážeš zařídit, abych mohla začít konstruovat prototyp lodě? A chci si zařídit nové laboratoře — co nejdřív a co nejblíž, jak to půjde. Výpočty už mám v hlavě hotové." Venport jí položil ruku kolem ramen a nabídl jí plán, který už s Keedairem probrali. „Měl bych způsob, jak všechno urychlit. S partnerem jsme nedávno koupili starou nákladní loď, abychom rozšířili naši flotilu obchodních plavidel. Je v doku na Rossaku a opravuje se. Mohla bys místo stavby nové lodi upravit existující loď, která by nesla tvé nové motory? Keedair by ji sem přivezl, než bude to nové zařízení připraveno."
Podívali se s Keedairem na sebe a Tlulaxan pak přikývl. Norma se rozzářila. Vypadala zase mladá, energická a plná naděje.
„Čím dřív, tím líp," řekla.

Tam, kde jeden člověk vidí důvod k radosti, druhý jen k zoufalství. Modli se, abys byl ten první.
BUDDISLÁMSKÁ SÚTRA, ZENSUNNITSKÁ INTERPRETACE

Po roce nesmírného úsilí, vynaložení obrovských prostředků a zdrojů, úmrtích bezpočtu otroků při pracovních úrazech byly na oběžné dráze nad Poritrinem shromážděny poslední komponenty falešné flotily. Práce byla téměř u konce a slévárny v loděnicích u delty řeky se měly zavřít.
Jednoho pozdního odpoledne svolali dozorci pracovní čety otroky z jejich stanovišť. Špinaví zajatci se vynořili ze zakouřených hangárů, mžourali a stavěli se ven na přistávací pás, z nějž se vypravovaly na orbitu hotové náklady. Stovky nešťastných duší se zmateně mísily v neuspořádaných skupinách.
Ismael věděl, že spolu se svými druhy může čekat, že bude brzy přidělen k dalším úkolům. Jako obvykle byl v době takových změn nesvůj, bál se, že by ho mohli oddělit od Ozzy nebo od dcer, stejně jako Alída odvezli od rodiny Nicméně se přimkl k naději, že Buddalláh jeho rodinu nechá pohromadě. Poritrinští otrokáři neměli důvod ji rozdělovat. Alíd však každý den v továrně vřel nezhojenými citovými ranami, neustále čekal na svoji příležitost. „Kdysi dávno mě vzali od ženy a sotva narozeného syna. Už je mi jedno, co mi udělají." Ismael se bál, co by jeho přítel mohl provést, kdyby se setkal s dostatečnou provokací.
Když byl Ismael ještě chlapec, dědeček na něm pořád vyžadoval, aby měl naprostou důvěru v boha, že je drzost, aby kdokoli přebíral záležitosti z jeho rukou do svých. Přesto v něm zůstala jakási nejistota... A Alíd se vůbec nehodlal s něčím takovým smířit.
Zatímco vůdci pracovních čet křičeli rozkazy a pokoušeli se shromáždění otroků uspořádat do skupin, Ismael proklouzl davem k posádce, která prováděla povrchové úpravy a leštění. Byla v ní jeho žena. Zanedlouho se už dotkl Ozziny paže a ona se natáhla a vzala ho za ruku, vycítila blízkost svého muže, ani se na něj nemusela dívat. Při takovém soustředění otroků se dozorci nebudou obtěžovat přepočítáváním ani je shánět do příslušných čet. To by jim zabralo celý den.
Ismael a Ozza byli davem zatlačeni k pódiu, kde vedle hlavního pracovního dozorce stáli dva malí muži. Slunce zářilo a Ismael měl ještě pořád problémy přizpůsobit oči po šeru rozlehlé slévárny.
„To jsem zvědavá, jestli oznámí další slavnost pro tu svou skvělou společnost," zašeptala mu Ozza do ucha, aby nikdo nemohl vyslechnout její sarkasmus.
„Dokážu si představit horší důvody, proč si nás shromáždili."
Vzhlédl k těm dvěma cizím lidem. Oba byli zjevně z Tlulaxu... nenávidění otrokáři. Mladší muž měl ostré rysy, včetně úzkého obličeje a tmavých, blízko sebe posazených očí. Ale Ismael se soustředil na povědomou tvář staršího muže. Měl dlouhý kovově šedý cop, který mu jako oprátka visel přes jedno rameno. Ve druhém
uchu mu visela trojúhelníková bronzová náušnice. Minuly více než dvě desítky let a Ismael byl tenkrát jen vystrašený chlapec... ale na obličej muže, který vedl nájezd na Harmonthep, by nikdy nezapomněl.
Srdce se mu rozbušilo, projel jím nový strach a spravedlivý vztek. Přísahal tomu muži pomstu, slíbil, že ho zničí. Ismael

teď toužil jedině vyskočit na pódium a sevřít ruce, zocelené prací, kolem hrdla toho otrokáře. Přesně to by udělal jeho přítel Alíd - Alíd, který vždycky pohrdal Ismaelovou trpělivostí a slepou vírou.
Ale zensunnitské sútry pomstě neučily. Ismaelův dědeček by z něj byl hluboce zklamán. Je to v božích rukou, ne v mých.
Ale mám prostě odpustit a zapomenout?
Ozza se na něj podívala a jemně ho špičkami prstů pohladila po tváři. Uviděl v jejích očích starost. „Copak je, Ismaeli?"
„Ten muž... já -" Zarazil se, nebyl schopen jí to povědět. Dědeček by býval trval na smíření, dokonce na odpuštění. Stařec by byl chtěl, aby Ismael hledal ještě hlubší ponaučení u Buddalláha, aby po každé zkoušce a zkušenosti vyrostl. Bůh nezaručuje všem svým věrným lehký a klidný život - alespoň ne na tomto světě. Sútry zensunnity nabádaly ke smíření, snášenlivosti a čekání na Buddalláha, až sám zvolí tu vhodnou chvíli.
Ale bylo to příliš těžké.
Po téměř půlhodině pasivního zmatku se stovky otroků konečně uspořádaly a utišily. Ismael uslyšel, jak hlavní dozorce promluvil k mladšímu Tlulaxanovi. „Rekure Vane, to jsou všichni naši otroci z dnešní směny. Pracovali na úkolu stavby lodí celé měsíce. Neobejdeme se bez nich."
„Přesto bych si je rád prohlédl." Štíhlejší Tlulaxan, připomínající trochu hlodavce, zkoumal tváře a postavy v davu. Vedle něj stál Tuk Keedair, otrokář, který chytil Ismaela a řadu dalších nevinných zensunnitů na Harmonthepu, a tvářil se znuděně. Vypadalo to, že o nove
otroky nemá zájem, že dorazil na Poritrin z nějakého úplně jiného důvodu.
Zatímco se Ismael díval, Rekur Van přecházel po pódiu a přejížděl přes dav jakýmsi malým zařízením, pomocí nějž získával obrázky a analyzoval zajaté otroky. „Mám nařízeno pořídit soupis vašeho otrockého personálu. Mají se považovat za zdroje armády Džihádu. My na Tlulaxu nutně potřebujeme množství zdravých otroků co nejrůznějších postav a typů pleti. To je naše nejvyšší priorita." Když se dozorce zatvářil vyplašeně, Rekur Van ztlumil hlas a zavrčel: „Jestli máte něco proti tomu, můžu si opatřit příkaz, podepsaný Velkým patriarchou Ginjem osobně."
„O tom nikdo nepochybuje, Rekure," řekl Keedair trpělivým, uvážlivým tónem, „ale není třeba držet se hned první a nejnevhodnější alternativy."
V ruchu a víření vln přiklouzal po mělkých vodách delty člun a zastavil u pobřeží blízko u pódia. Pánovitě z něj nahoru vystoupal rozčilený Tio Holtzman. Oči měl stažené do úzkých čárek, ve tváři směs vzteku a zmatku. „Proč vytrhujete mé dělníky z toho důležitého projektu? Jejich práce je velice významná a zdržení neomluvitelné."
„My máme náležitou omluvu, Učenče Holtzmane," řekl Rekur Van stejně panovačně. „Džihád naléhavě potřebuje otroky a Poritrin je nejbližší planeta, kterou jsem měl po cestě. Tlulax si žádá mnoho nových kandidátů."
Ismael těžce polkl a stiskl své ženě paži. Oba se rozhlíželi po dcerách, ale Chamal a Falina, přidělené k různým podpůrným týmům, nebyly nikde v dohledu.
„Z mých dělníků ne," zaburácel Holtzman. „Všichni tito pracovníci jsou zasvěceni projektu nezbytnému pro ochranu Poritrinu a našich zbrojních továren. Musíte si nabrat otroky někde jinde."
„Ale já jsem tady, Učenče Holtzmane, a potřebuju otroky hned."
„To já taky." Vědec si hrubě odfrkl. „Proč si prostě nepochytáte ty zbabělce na IV Anbusu? Podle toho, co vím, odmítli bojovat, i když je myslící stroje napadly...
a naopak sabotovali statečné džihádisty. Hodí se někdo víc ke službě lidské rase?"
„Možná je to známka jejich méněcennosti," naznačil Rekur Van. „Kromě toho jsou rozprášeni a jejich počet. .. nedostačuje našim potřebám."
Poritrinští otroci se teprve nedávno z šuškandy a pomalu se šířících zpráv dozvěděli o bitvě na IV Anbusu, o Pyrrhově vítězství Džihádu za cenu mnoha lidských životů a svatých relikvií. Všichni buddislámci, včetně zensunnitů a zenšiitů měli v úctě svaté město Darits, uchovávající původní rukopisy súter koránu. Poritrinské otroky zdrtilo, když slyšeli o jeho zničení, způsobeném nejen robotickou armádou, ale i silami Džihádu.
Ismael se rozhlédl a všiml si, že lidí, kteří zde vládnou, se to zřejmě nedotýká. Proč je jejich náboženský zápal přípustný, kdežto ten náš je předmětem pohrdání? Díval se, jak se starší otrokář vložil mezi rozhořčeného vynálezce a nedočkavého obchodníka s lidmi. I když tím mužem opovrhoval, musel připustit, že Tuk Keedair působí v jednání s lidmi moudřeji a zběhleji.
„Otroci jsou k mání na mnoha místech, Rekure. Je spousta odlehlých buddislámských míst, kde se dají sklízet. Tihle zajatci už slouží věci užitečné pro lidstvo, a tak nepovažuju za nutné brát je z péče Učence Holtzmana." Rekur Van se na svého rodáka z Tlulaxu zakabonil, jako by byli rivalové. „A proč jsi tady ty, Tuku Keedaire? S lidmi už neobchoduješ, raději prodáváš koření a světelné koule s tím svým divným Venportem. Proč se pleteš do mého důležitého poslání?"
„Jsem tu se svým obchodním partnerem za jinou záležitostí. Tvůj úkol není jediná legitimní práce pro armádu Džihádu."
Keedar položil mladšímu muži otcovsky ruku na rameno. „Poslouchej, já vím, kde si můžeš pochytat daleko víc otroků, velkou skupinu, která obtěžuje mě a tím i Ligu vznešených. Pojď, povím ti, kde je nalovíš, a všichni budou spokojení. Znáš tu pouštní planetu Arrakis?"
Stále ještě zachmuřený, ale trochu uklidněný Rekur Van odešel se starším otrokářem z pódia.
Ismael objal Ozzu kolem pasu a přitáhl si ji blíž. Srdce mu ještě pořád divoce tlouklo, cítil, že se jen taktak vyhnuli pohromě. On a jeho rodina tady mohou zůstat, všichni pohromadě. A přestože zajetí na Poritrinu nesnášel, podvědomě tušil, že služba na Tlulaxu by byla mnohem horší.
Holtzman se spokojeným výrazem shlédl na shromážděné dělníky. Nakonec pánovitě máchl rukama. „Proč tu tak stojíte? Musíme dokončit ten projekt podle plánu! Táhněte do práce."

Přes všechnu svou počítačovou přesnost se myslící stroje dají zmást nejrůznějšími způsoby.
PRIMERO VORIAN ATREIDES, NIKDY VÍC VŠEMYSL

Promyšlený trik s „dutými loděmi" na Poritrinu byl duchovním dítětem primera Atreida, který prohlašoval, že chápe myšlení strojů. Ale Tio Holtzman plán uskutečnil v primerově nepřítomnosti... čímž se dostal do pozice, kdy by mohl sklidit většinu slávy sám.
Pokud ten obrovský úskok vyjde.
Učenec byl nervózní, ale vsadil na to, že bude zahrnut slávou a uznáním. Po dlouhé přestávce v toku vyznamenání, která poznamenala jeho kariéru, to potřeboval. S trochou štěstí mu lord Bludd propůjčí medaili a lidé budou jásat. Tio Holtzman bude prohlášen za spasitele Poritrinu...
Večeřel s lordem Niko Bluddem na balkoně šlechticovy věžní rezidence nad městem, rozloženým kolem řeky, a pozoroval klidný život kolem sebe. Horní společenské třídy Poritrinu byly odjakživa ve svých postojích překvapivě laxní. Byly přesvědčeny, že se jim nemůže přihodit nic doopravdy zlého. Držely se pasivních principů navakřesťanství, spíše pro vnější dojem než z hlubokého přesvědčení. Klima na planetě bylo poklidné,
jídla a surovin dostatek, o všechno, co bylo třeba, se starali domestikovaní otroci. Mírná řeka Isana představovala vhodný symbol malátného toku jejich životů.
Holtzman měl obavy, že se to všechno změní, jakmile dorazí bojová skupina robotů. Právě před několika okamžiky přispěchal k lordovi vojenský kurýr se vzkazem. Bludd si zprávu přečetl a prohrábl si dokonale nakadeřenou bradu.
„No, Tio, uvidíme, jestli ten váš plán bude fungovat. Silná robotická bojová flotila je na cestě do našeho systému."
Holtzman zbledl a těžce polkl. Lord Bludd působil nesmírně sebejistě, byl přesvědčen o tom, že jeho největší vědec nezklame. Holtzman doufal, že šlechticova lehkovážná důvěra je na místě.
Bludd se jeho ustaranému výrazu zasmál. „Netrapte se, Tio. I při těch přišerných výdajích, které si ten váš bláznivý plán vyžádal, získáme ze světelných koulí VenKee Enterprises tolik, že bychom to mohli zaplatit třeba desetkrát."
Všechny falešné bojové lodě se montovaly ve vesmíru. Oběžná dráha kolem Poritrinu ožila hrůzně vyhlížejícími plavidly, stovkami balist a oštěpů, zdánlivě neporazitelnou válečnou flotilou, podobnou zuřivému hlídacímu psu, střežícímu zahradu u domu. Byla to ale pouhá fasáda.
Na kosmodromu ve Stardě stály desítky džihádských bojových lodí — skutečných — připravených k nasazení do boje. Poblíž lodí přebývali organizovaní džihádští vojáci, posílení o žoldnéře z Ginázu. Nic z toho by však nestačilo, pokud by trik nefungoval.
Holtzman se přinutil vzít si kousek kořeněné říční ryby a doufal, že si Bludd jeho zaváhání nevšiml. „Je čas předvést to naše malé představení. Vydejme rozkaz našim silám, aby si rozdělily dráhy na orbitě. Radím, abychom půlku z nich schovali v planetárním stínu jako další překvapení pro tu robotickou flotilu."
V posledních měsících vkládala armáda Džihádu do zpráv, o nichž věděla, že mohou být Omniem zachyceny, útržky dezinformací a spolu s tím i pár přesných údajů. To přesně odpovídalo Holtzmanovým plánům, co se
má odhalit nepříteli: propaganda proti strojům pro bojovníky na Iksu... signály, které se dostaly k unikající robotické flotile na IV Anbusu... a další.
Jestli se informace dostanou ke svému zamýšlenému příjemci, budou armády strojů přesvědčeny, že velký Tio Holtzman rozšiřuje svůj úspěšný štítový systém na Poritrinu, aby chránil flotily džihádských lodí, vytvářel neviditelná pole a nesmírně odolné kryty trupů. Tím by ta technologie mohla Omniovi začít připadat jako lákavý poklad.
Léčka.
„Vydal jsem ten rozkaz, jakmile jsme dostali signál z našich hlídkových lodí," řekl Bludd. „Jsem přesvědčený, že byly bezpečně z dohledu dlouho předtím, než je mohly robotické senzory odhalit." Pak s úsměvem navrhl, aby se vrátili dovnitř, kde budou moci střet sledovat v pohodlí šlechticovy projekční místnosti. Holtzman se podíval na vystavené mapy a mřížky planetární sféry a drah na orbitě a viděl, že všechny lodi už zaujaly příslušné pozice. Pokýval hlavou.
Hned nato začaly jako střely od okraje obrazovky postupovat zářící siluety. Bludd se usmál. „No, na tyhle připlouvající lodě strojů čeká velké překvapení." Byl si jistější než Holtzman, ale Učenec si netroufal projevit žádné výhrady.
Robotická flotila, ježící se těžkými zbraněmi a drtivou palebnou silou, se blížila k Poritrinu a zpomalovala, zatímco její snímače zkoumaly bojiště vepředu. Holtzman si přejel rukou po čele a odsunul si husté vlasy z očí. Nepřítel měl nejméně třikrát víc lodí než poritrinská flotila. Nemělo by to být nepřekonatelnou překážkou - pokud stroje uvěří dezinformaci.
„Teď zjistíme, jestli lidská mazanost překoná technologii strojů," řekl.
Stál tam s lordem Bluddem a poslouchal pronikající útržky hlášení, chrlené rozkazy, varování, hodnocení. Na monitorech pozorovali, jak se válečné lodě Džihádu rozmisťují, zaujímají formace v taktických pozicích kolem planety. Obrovská flotila strojů postupovala nesmiřitelně kupředu v přímé linii ke svému cíli, aby se setkala s velkou skupinou obránců na oběžné dráze Poritrinu. Falešná plavidla Ligy udržovala své pozice. Elektronické panely na vnějších částech jejich trupů rudě zářily a působily, jako by plavidla uvedla do pohotovosti zbraňové systémy. Senzory hlásaly, že velká palebná síla je připravena k akci.
Samozřejmě jen hrstka těchto plavidel Ligy měla zbraně. Většina lodí byly jen skořápky vyrobené z odpadového železa, maskované Holtzmanovými štíty, které vzdorovaly elektronickým sondám myslících strojů.
„Všechny systémy aktivovány," oznámil taktický důstojník do vysílacího systému.
Z džihádských válečných lodí na orbitě, včetně těch prázdných, se spustila kaskáda odpovědí. „Jsme připraveni rozdrtit vetřelce." „Palebná síla v pohotovosti." „Čekáme na rozkaz k palbě." „Intenzivní útočná akce rozvinuta." Hlasy se překrývaly, dohromady vytvářely dojem, že mluví všichni piloti flotily. Byly nahrané, zkoordinované a vysílané ve

vlnách, aby popletly blížící se robotické útočníky.
Holtzman pozoroval taktické plány. Vzdálené lodě strojů byly jako drobné diamanty, odrážející přímé sluneční světlo. Moc rád by zjistil, co to roboti podle svého přesvědčení objevili. Jejich ošidná senzorová síť by jim měla ukázat, že falešná flotila Džihádu je dokáže mohutně přečíslit. Znovu polkl.
Poritrinská flotila by v zájmu vítězství nemusela stroje zničit. Možná, že by bylo lépe, kdyby trik vydržel, protože pak by se dal použít znovu na jiných planetách. .. a prázdné lodě by se mohly stavět za zlomek nákladů těch pravých. Od nynějška bude Omnius „vědět", že Poritrin chrání neporazitelná flotila Džihádu. Měl by tedy nechat planetu na pokoji a poohlédnout se po zranitelnějších cílech. Teoreticky...
Stroje se však stále blížily, jako by měly nějaké podezření. Holtzman zadržel dech. Dostal strach, jestli roboti nemají natolik složité snímací systémy, že by trik prohlédly. Který faktor zapomněl vzít v úvahu?
Už mnohokrát dřív vyšel ze špatných předpokladů
a udělal vyložené chyby, na něž ho tak drze upozorňovala
Norva Cenva. Aspoň je už z cesty, pracuje si ve své vlastní laboratoři a utrácí peníze někoho jiného. Měl spoustu dalších nadaných asistentů a ti všichni ho ujistili, že se tady na nic nezapomnělo. Nemohlo dojít k žádné chybě.
Jestli však přesto něco opominuli, je Poritrin ztracen. A s ním i Holtzman.
„Je čas to spustit," řekl Učenec přiškrceným, vysokým hlasem. „Naše druhá skupina se teď musí dát do pohybu, než se nepřítel dostane natolik blízko, aby mohl začít pálit."
Bludd se jen usmál. Všichni velitelé a kapitáni už měli detailní instrukce.
Jako nečekaná smečka divokých psů, která se vyhrnula z lesa, spustila motory polovina plavidel na orbitě a zrychlila, hnala se na sluneční stranu Poritrinu. Vypadalo to, jako by se bojové lodě Džihádu splašily a počet lidských obránců, seskupených proti silám myslících strojů, se najednou zdvojnásobil.
„Teď si to rozmyslí!" vyjekl jeden velitel na přímém kanále.
Holtzman se podíval na taktický diagram a s úlevou pozoroval, jak všechny dílky zapadají na místo. Do vysílaček jásala jen hrstka lidí, ale jejich hlasy - zmnožené, modulované a zesílené - zněly, jako by jich bylo mnohem víc.
„Tady se žene třetí skupina."
„Už je tady dost nacpáno!"
„No, uděláme si místo, když prostě zlikvidujeme pár těch plecháčů."
Vysokou rychlostí se blížila třetí skupina návnadných lodí, skrytých blízko malého poritrinského měsíce, zezadu zkracovala vzdálenost k Omniově flotile a vystavovala na odiv množství otevřených střílen.
„Vypusťte bojové lodě z přístavu!" zvolal Bludd. Viditelně si užíval každou vteřinu.
Skupina lodí na zemi - jediných doopravdy funkčních bojových plavidel na Poritrinu — odstartovala z kosmodromu ve Stardě a s duněním se řítila na oběžnou dráhu. Tam se přidá k návnadám, které už tam byly shromážděny.
Strojní vetřelci se ve vesmíru rázem zastavili, jako by chtěli ten překvapivý vývoj zhodnotit. Pak se přeskupili do obranné formace.
„Nepospíchejte," řekl pevným hlasem do vysílačky jeden důstojník. „Připravte se na zahájení palby. Zničte ty zatracené stroje, jestli nám dají záminku."
Někdo další řekl: „Zase nás snímají."
„Ukažte jim, co si o tom myslíme."
Skutečné bitevní lodě, zamíchané v houfech falešných plavidel, zahájily palbu naslepo do nepřátelských plavidel.
Flotila myslících strojů nemohla tušit, že podobně nejsou vyzbrojeny i tisíce falešných lodí.
Robotická flotila si bez jakékoli vzájemné komunikace, aniž by vypálila jediný výstřel, spočítala, že nemá žádnou šanci na vítězství — a ustoupila. Lodě strojů nabraly opačný kurs, odlétaly a neustále zrychlovaly. Džihádské lodě je jen tak pro dojem začaly pronásledovat a vymazaly z vesmíru několik válečných plavidel.
Lord Bludd se zašklebil a poplácal Holtzmana po zádech. „Nikdy, ani na minutu jsem o vás nezapochyboval, Tio. S vaší reputací a intuicí ty pitomé stroje nemají žádnou šanci!"
„Vážně jsou pitomé, co?" zašklebil se Holtzman.
Když se robotická flotila stáhla ze systému Poritrinu, propukly okázalé a mohutné oslavy. Nálada byla nadšená, podbarvená hysterickou úlevou. Niko Bludd nešetřil, pořádal nesmírné hostiny, průvody a představení, série veřejných akcí byla ve své pompéznosti až monotónní. Učence Holtzmana oslavovali jako hrdinu Džihádu, přemožitele strojů. Při pozvedání sklenek kořeněného poritrinského rumu si někteří šlechtici dokonce vzpomněli a zmínili jméno Voriana Atreida, byť jen tak mimochodem.
S pýchou se dmoucím vědcem po boku pronášel lord Bludd hlasité opilecké projevy a triumfálně se bil v prsa.
„Svoboda je základní lidské právo!"
Ale buddislámští otroci neměli žádný důvod k oslavám.
Několik otrockých zensunnitských dětí zůstalo venku před tábořištěm na periferii nyní ztichlých sléváren a výrobních center v deltě řeky. Čelisti jim poklesly, když pozorovaly velkolepé světelné představení a poslouchaly vzdálenou dunící hudbu.
Dospělí otroci se zavřeli uvnitř v ubikacích a navzájem se utěšovali vzpomínkami a vlastní kulturou. Zatímco oslava pokračovala a nad poritrinskou mohutnou klidnou řekou jako chryzantémy vybuchovaly záblesky světel, seděl Ismael spolu s druhy a vyměňoval si s nimi historky z minulosti svého lidu. Připomínali si podobenství a legendy, citovali moudra súter koránu, udržovali naživu vzpomínky na to, jak byli zensunnité a zenšíité pronásledováni z planety na planetu, neustále hledali bezpečné přístavy v kosmickém moři, kde by mohli být o samotě. Obrátili se zády k válce proklatých — démonických strojů proti lidským bezvěrcům. Ani jedna z těch dvou stran si nezasloužila podporu věnčích, jen buddislámci byli vyvoleni bohem jako opatrovníci pravé moudrosti nebes.

Právě teď je však útrapy nutily přidržet se své víry. „Musíme zůstat silní," ujišťoval Ismael své druhy. „Silnější než kdokoli z nezasvěcených."
Pak se z šera na okraji kmenového ohně ozval Alíd. Všechny překvapil námitkou: „Možná ano, Ismaeli, ale jinde jsou zensunnité a zenšiité svobodní." Rychle se nadechl skrz zaťaté zuby. „Kdyby tu byl Bel Moulay, všichni otroci by pod jeho praporem povstali. On by nám ukázal, jak si vybojovat cestu pryč z téhle planety."
„Ale on tady není," namítl Ismael, sedící v meditativní pozici na tvrdé podlaze. „Ta vzpoura mu vynesla jen popravu a my všichni za to od té doby platíme."
„Bel Moulay možná je mrtvý, ale já nejsem," zabručel Alíd.
„Já nemám odvahu pobízet boha, příteli. Jednoho dne," slíbil Ismael, „najdeme svět, který budeme moci osídlit a uhájit si ho pro sebe. Náš život bude takový, jak zamýšlel Buddalláh."
Alíd vypadal skepticky, ale ostatní otroci se na Ismaela dívali rozzářenýma očima a s nadějným výrazem. Ismael už těmto lidem sliboval tolik let, že si nebyl jistý jak dlouho dokáže ještě sám doufat.
Přesto se přinutil, aby mu hlas zněl pevně. „Nakonec se najde místo, které budeme moci nazývat domovem."

Písek udržuje kůži čistou, a mysl také.
ZENSUNNITSKÁ POEZIE OHŇŮ Z ARRAKIS

Dva dny poté, co mu došly zásoby vody, byl chlapec Azíz přesvědčený, že zemře. Plahočil se přes vyprahlé skály a navátý písek. Rty a oči mu pokrýval jemný prach, který nedokázal setřít. Vyvstávaly před ním vidiny, fata morgána a jen malá naděje.
Na tuto důležitou výpravu ho vyslal naib Dhartha. Stačilo mu vydržet už jen pár hodin, aby splnil úkol, který mu dědeček zadal. Byl rozhodující.
Co když neuspěju? Co když zemřu a vzkaz nepředám? Azízův otec Mahmad - Dharthův jediný syn - byl věrný kmeni, pilně spolupracoval s cizinci v přístavu. Mahmad řídil většinu obchodu s melanží, jednal s Tukem Keedairem a Aureliem Venportem, kteří prodávali koření po celé Lize vznešených.
Před čtyřmi lety se Mahmad nakazil od jednoho cestovatele v Arrakis City podivnou cizí chorobou, dlouho trpěl a nakonec v deliriu zemřel. Někteří z konzervativních zensunnitů z odlehlých vesnic prohlašovali, že ta choroba byla trest za pletky s cizinci. Starý naib pro svého syna truchlil, ale smrt byla na Arrakis součástí života a on tu ztrátu považoval za součást pokračujícího boje za nezávislost, ne menší než smrt v boji s nepřítelem. ..
Azíz už nevěděl, kterým směrem jde, potácel se pustým žárem, nepozoroval žádné známky po jezdcích. Doufal, že mu bandité přijdou na pomoc... nějak. Brzy Bohatství, které vyneslo obchodování s kořením, poskytlo zensunnitským vesničanům pohodlný život. Spoléhali se víc na to, co nakoupili v Arrakis City, než co by
mohli vyrvat ze spárů pouště. Tady v drsné krajině Arrakis Azíz rychle zjistil, že se ze starých zkušeností k přežití ani zdaleka nenaučil dost.
Chlapec dělal, co mohl, aby o sobě dal vědět, v noci na sebe upozorňoval bleskovými majáky a za dne blýskajícími se zrcadly. Nechtělo se mu věřit, že by ho hrdinný Selim Jezdec nechal zahynout v tak mladém věku. Ten bandita se mu tehdy během přepadení podíval přímo do očí a Azíz měl pocit, že poznal srdce toho velkého muže, i přes to, co říkal dědeček...
Selim a jeho bandité působili Dharthovi mnohem víc problémů než cizokrajné choroby. Neustálé přepady karavan a krádeže koření za ty roky výrazně snížily zisky vesnice. Naib se na ně přesto nechtěl vymlouvat Tuku Keedairovi za sníženou produktivitu, kdykoli si obchodník přijel přebrat koření do Arrakis City. „Ti bandité jsou naše vnitřní záležitost," opakoval neustále na všechny otázky. „Nechte nás, abychom si s tím poradili sami."
Nespokojený Keedair hrozil, že pošle do pouště týmy profesionálů z jiných planet, najme si stopaře a zabijáky. Ale Azízův dědeček slíbil, že se o celou záležitost postará, byl odhodlaný zachovat obchodní vztahy nedotčené, stejně jako soukromí vesnice. A tak Dharma s těžkým srdcem vyslal svého mladého vnuka, aby sám pátral po banditech a nabídl jim příměří.
„Selim kdysi býval členem našeho kmene," řekl mu naib za soumraku před třemi dny, zrovna když se Azíz připravoval vydat se do pouště. Seděli sami dva u posledních žhavých uhlíků kmenového ohně. „Selim byl jako chlapec usvědčen z krádeže vody a vyhnán do pouště. Čekali jsme, že zemře, ale nějak se mu povedlo přežít."
„Ano, dědečku." Azízovy oči jasně zářily v šeru jeskyně. „A naučil se, jak jezdit na tvorech z pouště."
Hluboké modré oči starého muže zvlhly vzpomínkami. „Zatímco my jsme se naučili sklízet a prodávat melanž, Selim Jezdec dal od té doby dohromady bandu zločinných stoupenců a dál vede svou hrůzovládu nad našimi tvrdě pracujícími sběrači koření. Já vím, že mě Selim nenávidí za ten trest, který jsem na něj uvalil - a je čas, aby jeden z nás tomu druhému odpustil." Odmlčel se. „Nebo ho zabil."
Starý naib vypadal vyčerpaně a zlomeně a Azíz cítil, jak s ním soucítí. Dal si tajný slib, že najde způsob, jak ten problém vyřešit, jak překonat rozkol mezi naibem Dharthou a Selimem Jezdcem.
„Musíme ten nesmyslný spor skončit a sjednotit se v rámci našich společných zájmů. Jinak nás cizinci rozdělí a všechny si nás podrobí. Ani desperát, jako je Selim, nemůže chtít takovou věc. Musíš ho najít, Azízi, a vyřídit mu, co jsem řekl."
Hoch se vydal do pouště, hrdý na tu odpovědnost, postavil se nebezpečí s nadějí a odhodláním. Ale byl pryč už celé dny a krutá poušť neměla slitování. Teď netoužil po ničem jiném než se stočit do klubíčka a zemřít.
Marha, doprovázená dalšími dvěma psanci, sledovala toho vrávorajícího mladíka. Dávno už přestala počítat, kolik

pošetilých chyb nadělal, a věděla, že brzy zemře. Selim řekl, že neznalost a nedbalost jsou na Arrakis smrtelné. Poušť si toho chlapce už prověřila a shledala ho nevyhovujícím.
Zensunnitští nomádi se na Arrakis v předchozích generacích naučili žít v souladu s drsným životním prostředím, ale Selim a jeho stoupenci se dostali ještě o krok dál, oprostili se i od toho mála zdrojů, které potřebovaly staré kmeny. Selimova skupina žila ze svého vlastního důvtipu a zkušeností, nebyla závislá na bohatství, vodě ani zbraních od zkažených cizích obchodníků v Arrakis City.
Marha teď žila se Selimovou skupinou skoro rok. Naučila se, jak bojovat s chladnými zbraněmi, přežít písečné bouře, najít v hluboké pustině místa, kde se skrýt, jak přivolat Šaj-hulúda a jezdit na něm. Měla už svůj vlastní krystalový nůž, mléčně zakřivené ostří, které
bývalo zubem velkého červa. Bylo by milosrdné podříznout chlapci hrdlo a nechat ho zemřít rychle místo pomalého, zdlouhavého umírání.
A pak v něm poznala vnuka naíba Dharthy. Věděla, že Selim by si zvlášť s ním rád promluvil, a tak se rozhodla nechat ho žít a nechat Selima, ať sám rozhodne o chlapcově osudu.
Mladík ležel pod jasnou, hvězdnatou oblohou ve skalním úkrytu a třásl se vyčerpáním a žízní, když ho bandité obstoupili. Azíz byl zprvu přesvědčen, že Marha a ostatní jsou jenom nějaký bláznivý sen. Přiblížili se, temné postavy, které si navzájem vyměňovaly signály a vydávaly zvuky. Azíz byl tak slabý, že stěží dokázal zvednout hlavu.
Zajali ho bez boje, dali mu napít drahocenné vody a pak ho odnesli jako suchý kus dřeva. Pokoušel se vyslovit svoje jméno a říci jim, proč přišel, ale vycházel z něj jen tichý chrapot. Nakonec se chlapec pousmál rozpraskanými a krvavými rty. „Já jsem věděl, že přijdete..."
Selim Jezdec a jeho jeskyně byly daleko, ale psanci se uměli pohybovat rychle. Když dorazili do skrytého sídliště, postarala se Marha, aby chlapce odnesli do malého izolovaného výklenku. Tam mu dala další vodu a trochu jídla a nechala ho spát hlubokým vyčerpaným spánkem na zotavení. Selim sám odjel na červovi přepadnout vzdálená pole s kořením a celý den měl být ještě pryč.
O mnoho později se chlapec probudil v jakémsi chladném a tmavém prostoru. Rychle se posadil, ale málem omdlel, pak se znovu položil s očima otevřenýma, zíral na pohybující se stíny a pokoušel se zorientovat. Vylekala ho Marha, která na něj promluvila: „Blázny obyčejně nezachraňujeme. Máš štěstí, že tě nezhltl Šaj-hulúd. Jak jsi mohl vyjít do pouště tak uboze připravený?"
Odzátkovala láhev s vodou vedle jeho lůžka a dala mu napit. Azíz, nedbaje na spálenou kůži a stíny pod očima, se na ni dokonce usmál. „Musím najít Selima Jezdce." Zhluboka se nadechl, aby nabral energii. „Já jsem -"
Marha ho přerušila. „Já vím, kdo jsi, vnuk naíba Dharthy. Jen to, že máš cenu jako rukojmí, mě přimělo plýtvat na tebe vodou. Selim bude možná chtít umučit tě k smrti, pomstít se na tobě za zločiny, které spáchal tvůj děda."
Chlapec sebou trhl. „Můj dědeček je dobrý člověk! Chce jenom -"
„Naíb Dhartha vyhnal Selima od jeho kmene, i když dobře věděl, že ten přestupek spáchal jiný mladík. Klidně by nechal zemřít nevinného sirotka, jen aby zachránil důležitějšího člena kmene. Ten kluk, který tu krádež doopravdy spáchal, si uvědomoval svoji vinu, stejně jako tvůj děda. Ale zaplatit měl za to Selim."
Azíz se zatvářil popleteně. Zjevně před ním o jeho dědovi nikdy nikdo takhle nemluvil. „Takhle mi to neřekli."
Marha pokrčila rameny a zamračila se. „Naíb Dhartha opustil způsoby pouště kvůli cizáckému pohodlí. Lidé z tvojí vesnice žijí ve lži. Nepřekvapuje mě, že jim věříš."
Mladík na ni v temnotě mhouřil oči. Konečně ji poznal podle jizvy nad obočím. „Tys patřila k nám, ale utekla jsi. Viděl jsem tě, když jste přepadli naši karavanu s kořením."
Marha zvedla bradu. „Mám v plánu stát se manželkou Selima Jezdce." Sama sebe překvapila tak smělým doznáním, ale rozhodla se k tomu už před měsícem. Stejně to mohl každý z jejich skupiny vypozorovat.
Hlas jí ztvrdl. „Bojuju proti těm, kteří se snaží zahubit Šaj-hulúda, těží koření a prodávají ho na jiné planety. Naíb Dhartha je náš největší nepřítel."
Azíz se přinutil posadit. „Ale já jsem přinesl od dědy vzkaz. Přeje si uzavřít se Selimem Jezdcem mír. Není třeba, abychom v tom sporu pokračovali."
Marha se na něj pohrdavě zamračila. „To rozhodne Selim."
Když se Azíz v šeru jeskyně znovu vzbudil, trvalo mu pár chvil, než si uvědomil, že uvnitř v naprostém tichu někdo sedí, hned za ním. Marha to nebyla... ale někdo jiný.
Ty jsi... ty jsi Selim Jezdec?"
„Mnoho lidí mě hledá a někteří mě najdou. Málo se jich vrací, aby o tom mohli vyprávět."
„Slyšel jsem o tom," řekl Azíz a připadal si velice odvážně. Posadil se. „Už jsem tě viděl, když jste napadli naši karavanu s kořením. Nikoho z nás jsi nezranil. Myslím si, že jsi čestný muž."
„Na rozdíl od tvého dědy."
Selim zapnul malý světelný panel. I ta tlumená zář připadala Azízovi po tak dlouhé době v temné jeskyni překvapivě jasná. „Ty si bezpochyby naíba Dharthy vážíš, hochu. Myslíš si, že musí být dobrý, protože vede celý kmen. Ale nedívej se na něj jako na hrdinu. A nevěř všemu, co se o hrdinech říká."
Teď si Azíz všiml, že Selimova tvář je ošlehaná, ale překvapivě mladá. Oči měl tvrdé a inteligentní a výraz majestátnější, než si Azíz pamatoval. Měl v sobě jasně vepsánu svou vizi a osud. Chlapec chytil dech a spojil si ten obrázek s legendami, které slýchal. Nakonec tváří v tvář tomuto vznešenému muži zjistil, že se mu nedostává slov.
„Měl jsem dojem, že neseš nějaký vzkaz. Co by mi mohl naíb Dhartha chtít?"
Azízovi bušilo srdce, protože to byla nepochybně ta nejdůležitější věc, jakou kdy udělal nebo udělá. „Chtěl, abych ti řekl, že ti oficiálně odpouští zločiny, které jsi spáchal jako chlapec. Kmen už k tobě nechová žádné nepřátelství a můj děda tě uvítá zpátky ve vesnici. Přeje si, aby ses zase připojil k našim lidem, abychom tak mohli žít v míru."

Selim se nad tou nabídkou zasmál. „Já mám poslání od Buddalláha. Byl jsem vyvolen, abych vykonal veliké dílo."
Nevesele se zasmál a v tmavě modrých očích mu zablýskalo. „Řekni dědovi, že zprostím kmen jeho viny, jakmile přestane sbírat koření."
Azíz překvapeně řekl: „Ale naši lidé musí prodávat koření, aby přežili. Nemáme jinou možnost -"
„Je mnoho možností, jak přežít," přerušil ho Selim. „Vždycky je mnoho možností. Moji lidé to během let dostatečně prokázali. Zensunnité žili na Arrakis celé generace, než začali být příliš závislí na luxusu z cizích světů."
Pohrdavě zavrtěl hlavou. „Ale ty jsi jenom chlapec. Nečekám od tebe, že to pochopíš." Selim vstal. „Naber síly a já tě odvezu zpátky k dědečkovi. Živého a se zdravou kůží." Usmál se. „Pochybuju, že by mi naíb Dharma projevil stejnou laskavost."
V poklidu otevřené pouště je bezohledně spaloval sluneční jas. „Jestli se dáš do běhu, zemřeš," řekl Selim Jezdec.
Alíz stál vedle něj na hřebenu prachové duny hluboko v písečném oceánu. „Nebudu utíkat." Cítil, jak slábne v kolenou.
Vůdce banditů po něm šlehl pobaveným úsměvem. „Pamatuj na to, až ti rozum ovládne úzkost a nohy budou chtít uprchnout."
Selim položil háky a kovové tyče do krusty žlutého písku a pak si klekl k rezonančnímu bubínku. Špičatý konec bicího nástroje zastrčil do písku. Ráznými, rychlými pohyby zabušil na rovnou plochu. Zvučné dunění se rozlehlo jako hlasitá exploze a tvar bubnu nasměroval zvukové vlny hluboko do srdce duny, do vrstvy usazeného písku... do doupěte červa. Selim zavřel oči a v hypnotickém rytmu mumlal pozvání Šaj-hulúdovi.
Azízovi se stáhl žaludek, ale slíbil přece hrdinnému Jezdci, že zůstane silný. Věřil mu. Chlapec čekal a čekal. Konečně uviděl chvění pod pískem, vlnivé otřesy. „Tamhle! Červ už se blíží!"
„Šaj-hulúd vždycky odpoví na volání." Selim bubnoval dál. Pak, když se monstrum stočilo kolem nich, jako by obkličovalo oběť, vytáhl bubínek, sebral zbraně a naznačil mladíkovi, že ho má napodobit. „Musíme zaujmout pozici. Našlapuj lehce a klikatě, nepochoduj jako nějaký cizí voják. Pamatuj, kdo jsi!"
Pospíchali podél písečného hřbetu. Zvíře mířilo dál k posledním hlasitým dozvukům, pak se vztyčilo a shodilo ze sebe příval písku a prachu, jako by se zbavovalo staré kůže.
Azíz ještě nikdy nebyl tak blízko démonovi. Cítil pronikavý pach melanže, silnou, pálivou vůni skořice smíchané se sírou. Cítil, jak mu na čele vystoupil pot, vyplýtvaná tělesná vlhkost.
Přesně jak Jezdec předpovídal, chtělo se Azízovi dát se s křikem na úprk, ale místo toho zašeptal modlitbu k Buddalláhovi a zůstal stát, čekal. Připadalo mu, že snad omdlí vzrušením.
Selim si připravil zbraně a vrhl se vpřed přesně ve chvíli, kdy červ dosáhl vrcholu duny. Dopadl mezi zpevněné prstence a zabořil kopí a háky do citlivého masa. Z nich se táhla svázaná lana. Vykřikl na Azíze: „Polez! Chytni se lana!"
Mladík to v řevu monstra a proudu valícího se písku sotva slyšel, ale pochopil. Poháněný adrenalinem se rozběhl, i když měl srdce až v krku. Zaťal zuby a pokusil se nenadechnout se dusivého pachu. Přidržel se lana s uzly a vyšplhal se nahoru, opřel se botami o hrbolatou kůži obrovského červa.
Selim toho tvora ovládal. Azíz o tom sice nikdy nepochyboval, jak tak ale stáli na vysokém hřebenu jeho těla a Šaj-hulúd se vlnil oceánem dun, dokázal jen těžko skrýt úžas a ohromení. Jel na červovi, zdolával tu dálku ke své vesnici, přesně jak se tvrdilo ve všech legendách. Selim vážně ovládá pouštní démony!
Azíz bojoval s protichůdnými pocity. Vážil si svého dědy, ale přistihl se při pochybnostech, zda by takový muž jako Jezdec vůbec mohl lhát. Cítil k němu ještě větší úctu než dřív, bázeň tak velikou, že mu ochromovala celé tělo. Konečně, po všech těch letech, kdy slýchal legendy o Selimovi, se slavný Jezdec stal postavou z masa a kostí.
Dlouhá cesta uběhla jako rozmazaná skvrna a Azíz věděl, že na svůj úžas a strach nikdy nezapomene. Pak Selim konečně chlapce poučil, jak má z napolo vyčerpaného zvířete seskočit, a Azíz vrávoral pískem ke skalním útesům svojí vesnice.
Kolena se mu třásla, svaly se mu chvěly únavou i radostí, když stoupal po kamenité stezce podél útesu a věděl, že mnoho vesničanů vyhlíží z vchodů do jeskyň. Mladík, přinášející Selimovu vzdornou odpověď na návrh naíba Dharthy, se obrátil a díval se, jak Jezdec vede pomalu se pohybující monstrum dál do nekonečných písků, kde se legendární vyděděnec vrátí ke svému fascinujícímu životu bandity.

Lidské bytosti se mohou neustále zdokonalovat. To je jedna z výhod, které mají nad myslícími stroji... dokud nenajdu způsob, jak napodobit všechny jejich smysly. A citlivost.
ERASMUS, ÚVAHY O MYSLÍCÍCH BIOLOGICKÝCH JEDINCÍCH

Robot Erasmus si zachovával kompletní záznamy všech debat, jaké kdy vedl. Omnius měl své vlastní záznamy, včetně rozhovorů mezi nimi dvěma, ale Erasmus měl podezření, že ty nahrávky nebudou do detailu souhlasit.
Samostatný robot raději nechával své myšlenky růst a rozvíjet se, než by přebíral stálý proud aktualizací od Omnia. Stejně jako všemysl byl vyvíjejícím se myslícím strojem - a stejně jako Omnius měl svůj vlastní program.
Erasmus seděl v teplém rudém slunečním jasu na terase své vily na Corrinu a obdivoval panoramatický výhled na rozeklané pusté hory v dálce. Z dřívějších průzkumů, provedených před stovkami let, si pamatoval skalnaté profily, kolmé srázy, příkré kaňony. V raných letech svého počítačového života tam byl lapený, uvězněný v jedné trhlině, a to utrpení přispělo k rozvoji jeho nezávislého charakteru.
Nyní už robot nemusel zlézat hory a provádět průzkum pustiny. Místo toho mapoval neznámou, matoucí krajinu lidské psychiky. Vzhledem k tolika různým možnostem poučení si Erasmus musel stanovit nějaké priority, zvlášť teď, když ho Omnius instruoval, aby se

zaměřil na fenomén náboženského fanatismu, zjevné formy duševní choroby.
Objevila se domácí otrokyně s plnou náručí hadrů
a lahví. Byla to korpulentní tmavá žena se zářícíma zelenýma očima. Erasmus se zvedl, sundal si přepychové karmínové roucho a nechal ho klesnout na břidlicové dlaždice k nohám. „Jsem připraven."
Služka se dala do práce, leštila robotův lesklý platinový povrch. Robot s potěšením sledoval, jak se mu jas nyní ruměného obřího slunce zrcadlí na těle jako odraz ohně. Tvarokovový obličej zformoval široký úsměv.
Jeho výraz se ale hned změnil, když mu nad hlavou zahučel Omniův hlas. „Našel jsem tě." Jedno transoko se sneslo níž pro bližší záběr. „Vypadáš, jako kdybys odpočíval. Napodobuješ snad ty úpadkové lidské bytosti ze Staré říše? Například padlého Imperátora?"
„Jenom abych mohl lépe studovat jejich druh, Omnie. Jenom abych ti mohl sloužit. Během téhle údržby vyhodnocuji data o církvích, která jsem nasbíral."
„Řekni mi, co jsi zjistil, když jsi teď takový odborník na to téma."
Erasmus zvedl ruku, aby ji služka mohla lépe vyleštit. Používala neabrazivní chemikálie a jemnou jelenici. Žena se soustředila na svoji práci. Působila překvapivě klidně na to, že minulá leštička mu náhodou nehtem poškrábala tvarokovovou kůži a Erasmus jí za to květináčem rozrazil lebku. Měla v hlavě překvapivě mnoho krve a on se fascinovaně díval, jak z ní vytéká, dokud sebou nepřestala škubat a svíjet se...
„Nepovažuji se ještě za odborníka na lidská náboženství. Abych toho dosáhl, potřebuji především získat zkušenosti s jejich rituály. Možná, že existuje nějaká nepostižitelná vlastnost, která není popsána ve zkoumaných údajích, protože jsem v nich žádné odpovědi nenalezl. Potřebuji si promluvit se skutečnými knězi, mullahy, rabíny. Psaná historie je pro to nepatrné, ale nezbytné pochopení nedostatečná."
„Nepoučil ses o ničem z tisíciletí dokumentovaných událostí?"
„Nashromážděná data nevedou vždycky k porozumění. Já vím, že lidé často pro svou víru válčí. V této oblasti jsou zvlášť neochotní ke kompromisům."
„Lidé jsou bojovní tvorové od přírody. I když tvrdí, že uctívají mír a rozkvět, ve skutečnosti milují boj." „To je úchvatná analýza," řekl Erasmus. „Myslíš, že si vykonstruovali ten údajně svatý spor, tenhle Džihád proto, že s nimi nejsme schopni diskutovat o záležitostech víry?"
Otrokyně dokončila leštění svého pána a pak se postavila stranou a čekala na další instrukce. Erasmus na ni mávl, že může odejít, a žena rychle zmizela.
„Zajímavé. Ale musíš si uvědomit, že už naše absence víry je pro ty fanatiky nenáviděná věc. Mluví o nás jako o ateistech, bezbožných démonech. Lidé se vyžívají v demagogii, protože jim umožňuje kategorizovat protivníky... a tady je i odlidštit. Ve tvém případě, drahý Omnie, byla dehumanizace splněna od začátku."
„Hrethgir nám kladou odpor už celá staletí, ale povaha jejich boje se dramaticky změnila, když ho označili nálepkou víry. Stali se ještě iracionálnějšími než dřív — a pokrytečtějšími. Hanobí nás za to, že zotročujeme lidi, ale přitom i oni sami drží lidi v poddanství."
Erasmus pokývl směrem k transoku. Tohle gesto se naučil od lidí. „I když nejsme z masa a kostí, Omnie, musíme v jistém smyslu bojovat jako lidé. Musíme se stát nevypočitatelnými, nebo alespoň dokázat předvídat jejich metody boje."
„To jsou fascinující myšlenky."
„Jednají bez modelu," řekl Erasmus. „Připadá mi, že se naši nepřátelé v masovém měřítku zbláznili. Náboženský zápal, živící jejich Džihád, je jako nemoc, která propukla v jejich středu a zachvacuje jejich kolektivní mysl."
„Dosáhli tolika nečekaných vítězství," bědoval Omnius. „Zničili Zemi, ubránili Kolonii Peridot, Tyndall, IV Anbus, k tomu loděnice na Poritrinu, to všechno mě hluboce znervózňuje."
„Ta nekonečná vzpoura na Iksu je už taky problém, řekl Erasmus. „Zemřely tam už miliony lidí, a pořád tam proudí tajní agenti Džihádu, jako by nedbali na cenu ani na výsledek. Kdy si uvědomí, že jediná planeta nestojí za smrt tolika bojovníků?"
Omnius řekl: „Lidé jsou zvířata. Jen si je v těch svých kotcích prohlédni."
Erasmus přešel k okraji terasy, která mu umožňovala výhled na zaneřáděné ohrady otroků. Za vysokými ploty tam bylo několik vyhublých špinavých lidí, shlukovalo se kolem dlouhého dřevěného stolu, položeného na blátivé zemi. Byl čas krmení, stáli s tupými výrazy ve tvářích. Automatické mechanismy otevřely vnitřní dvířka v ohradách a z nich se jako hnědé kamení vyvalily granule jídla.
Takový žalostný život vedou, pomyslel si Erasmus, bez řádného vzdělání a sebeuvědomění. Ale i ten nejnižší z nich může disponovat nesmírným potenciálem. Nedostatek možností nemusí nezbytně udělat z člověka hlupáka, jen posune jeho inteligenci do formy, vhodné spíše k přežití než k tvořivosti.
„Ty plně nechápeš situaci, Omnie. Vezmi si kteréhokoli zdravého člověka. Je-li ve formativním věku, kdy jsou jeho mentální systémy ještě poddajné, dá se vzdělat každý z těchto ubohých lidí. I to nejucouranější dítě se může stát úžasným, skoro nám rovným, když dostane příležitost."
Transoko, vznášející se poblíž Erasma, přizpůsobilo svůj optický mechanismus a přiblížilo si obrázek ohrad. „Kterékoli? To je pochybné."
„Nicméně já zjistil, že tomu tak je."
Další transoči zamířily nad přeplněné ohrady, kde se strkali krmící se lidé. Na čočce transoka u Erasma se objevil obrázek a Omnius řekl: „Podívej se na toho chlapce nejblíže plotu - na toho s rozcuchanými vlasy a roztrhanými kalhotami. Zdá se, že je nejdivočejší a nejzanedbanější ze všech. Uvidíme, jak si dokážeš poradit s tím tvorem. Vsadím se, že zůstane zvířetem i přes tvoje nejlepší snahy."
Erasmus neřekl nic, vzpomněl si na svoji sázku s nyní zničeným Omniem ze Země, na sázku, která nečekaně

podnítila povstání otroků. Poslední aktualizace tamní všemysli byla zničena při atomovém zničení Země a tak corrinský Omnius neznal podrobnosti té nezdařené sázky. Erasmovo tajemství bylo v bezpečí.
„Já se nechci vsázet s velkou všemyslí," řekl Erasmus. „Ale stejně přijímám tvoji výzvu. Udělám toho chlapce civilizovaným, vzdělaným a bystrým — mnohem lepším, než jsou naši ostatní důvěrníci." „Je to tedy výzva." řekl Omnius. Erasmus si toho divokého chlapce všiml už dřív pro jeho primitivní sklon k umíněnosti. Takový nezkrocený, potenciálně agresivní tvor. Podle záznamů bylo dítě devítileté, dost mladé na to, aby bylo ještě tvárné. Robot si teď připomněl, že dokonce i kultivovaná, vzdělaná a osvěžující Serena byla těžkým oříškem, a jak jeho vztah k té ženě a jejímu dítěti skončil nepředvídatelnými katastrofálními událostmi.
Předsevzal si, že tentokrát svou snahu promění v lepší výsledek.

Ten, kdo udeří nejrychleji, udeří dvakrát.
VELMISTR MEČE JAV BARRI

„Nauč mě zabíjet stroje."
Před každým kolem tréninku říkal Jool Noret svému mechanickému sensei totéž a Chirox dělal, co mohl, aby pána potěšil. Díky modulu s algoritmem přizpůsobivosti byl bojový robot pozoruhodně intuitivní instruktor, když se uváží, že byl programován a navržen jen k zabíjení lidí.
Jool se vrhl do tréninku bez zábran, jako nikdy před ztrátou otce. Nebyl to už víc trénink — byla to posedlost. On sám byl příčinou tragické smrti Zona Noreta a aby utišil svoje svědomí, musí Omniovi napáchat více škody než dva mistři meče. To bylo jeho břemeno. Jool nikdy nechtěl ublížit starému veteránovi, ale tvrdá filozofie
Ginázu učila, že neexistují náhody, neexistují omluvy pro neúspěch. Každá událost je výsledkem řady akcí. Úmysl je vedle skutečných výsledků nepodstatný.
Nebyl nikdo, koho by Jool mohl obvinit, nikdo, kdo by přijal jeho omluvu, nikdo, kdo by mu pomohl nést odpovědnost. Provinění se stalo součástí tohoto mladého muže natolik, že se proměnilo v hnací sílu. Zon Noret mu s posledním výdechem nařídil, aby se stal velkým bojovníkem, nejlepším, jakého Ginázkdy viděl.
Jool ten úkol přijal energicky.
Už tak z dost vysoké úrovně zvýšil svou obratnost téměř nadlidsky, jako by mu to proudilo z nitra, probuzené vášní a elánem. Podle ginázské víry s ním sdílela tělo duše nějakého dřívějšího bojovníka, převtělená, ale zatím nepoznaná identita. Cítil, jak se mu žilami propaluje instinkt předků, obaluje každičké svalové vlákno, zatímco bojoval s Chiroxem s množstvím zbraní, od složitých pulsních tyčí až po holé ruce.
Žluté optické senzory mechanického sensei zazářily. Poučil se právě, jak pozvednout svou obratnost, aby dokázal držet krok se studentem. „Ty jsi rychlý jako stroj, Joole Norete, a houževnatý jako člověk. Ty dva faktory dohromady z tebe dělají strašlivého nepřítele."
Noret bojoval s otcovým pulsním mečem, postupně robotovi paralyzoval jeden komponent za druhým a neutrpěl přitom víc než jen škrábnutí nebo jizvu. „Mám v úmyslu stát se Omniovou zhoubou, jeho noční můrou." Jool vyrážel kupředu stále rychleji a tvrději, dorážel i na zdokonalené schopnosti robota, který se tak dál přizpůsoboval a zlepšoval. Nakonec odhodlaný bojovník robota porazil.
Na pláži, kde byl zabit otec, zaútočil mladý Noret na obrněnou levou ruku bojového robota, pak na pravou a propracovával se dál, zneškodnil všech šest bojových končetin, jeden systém za druhým, až z Chiroxe nezbylo víc než zdeformovaná kovová socha. Jen robotovy optické senzory zůstávaly jasné jako hvězdy na temné noční obloze. Bez zášti či radosti, jen s prudkostí vyskočil nakonec Noret do vzduchu a tvrdě nakopl robotovo tělo. Skácel ho pozpátku do měkkého udusaného písku.
„Tak, a porazil jsem tě." Sklonil se nad padlým mechanickým učitelem. „Znovu."
Robotova odpověď ze země zněla monotónně a bez emocí, ale Noret měl pocit, že v ní zachytil jakousi hrdost. „Můj modul přizpůsobivosti dosáhl maximální výkonnosti, mistře Norete. Dokud mě nenaprogramuješ na další dovednosti, vstřebal jsi všechno, co jsem tě mohl naučit." Levá noha robota sebou škubla, jak se resetovaly adaptivní okruhy. „Jsi připraven na všechno, co by proti tobě mohl myslící stroj nasadit."
Na hlavním ostrově ginázského souostroví bojoval Jool Noret s ostatními žoldnéřskými praktikanty. Pod pečivým dohledem a s omezenými zbraněmi přežila většina studentů.
Každý člen Rady veteránů znal Joolova mrtvého otce, bojoval po jeho boku v mnoha bitvách proti strojům, ale mladý muž si potřeboval vysloužit vlastní čest a autoritu. Těmito prostředky mohl dosáhnout cíle. Zoufale už chtěl bojovat v Džihádu, aby mohl zničit síly Omnia... a splatit svůj tísnivý osobní dluh.
Obyvatelstvo Ginázu bylo rozptýleno na stovkách malých bujných ostrovů, které nabízely nejrůznější krajinné typy. Lidé zde mohli vést mírumilovný život - se spoustou ryb, tropického ovoce a oříšků, rostoucích v úrodné sopečné půdě - ale místo toho rozvinuli přísně válečnickou kulturu, která se proslavila po celé Lize vznešených.
Mladí mužové a ženy využívali rozmanitý terén a přírodní úskalí početných ostrovů k tréninku svých bojových schopností. Domorodci odjakživa stáli proti myslícím strojům, po celou dobu už od původního Času Titánů. Izolovaný Ginázbyl jedinou společností, která se zbavila programově upravených robotů, vyslaných Titánem Barbarossou proti Starému impériu při původním dobývání. V poslední čtvrtině století zesílil bojové nadšení Džihád Sereny Služebnice. Pro Ginázto znamenalo zvláštní požadavky na další a další zoufale potřebné vojáky.
Stejně jako počítačová všemysl dokázala zkopírovat sama sebe a přenést aktuální data, aby přežila každé zničení, byl každý ginázský bojovník přesvědčen, že po smrti je jeho bojovná duše přenesena jako datový soubor do tělesné

nádoby následníka. Bylo to něco víc než jen převtělení; bylo to přímé pokračování boje... štafeta od jednoho válečníka ke druhému.
Mnoho obyvatel přicházelo v bitvách o život, a tak se ostrovní společnost musela přizpůsobit a plodit více potomků než obvykle. Mladí ginázští studenti cestovali z ostrova na ostrov a bez výběru se párovali. Povinností každého kandidáta před odjezdem z planety do šíleného boje Džihádu bylo mít tři děti. Jedno z nich za otce, druhé za matku a třetí bylo náhradou za ty, kteří se z nějakého důvodu nemohli množit.
Ženy žoldnéřů, které otěhotněly během dlouhých misí, se na posledních několik měsíců před porodem vracely domů na Ginázu a v té době pomáhaly při výuce ostatních. Zdržely se jen tak dlouho, než porodily a znovu nabraly sílu, pak už zase nejbližší lodí odlétaly zpět do další bitvy se stroji.
Vždycky byla spousta bitev, které se musely svést.
Staří muži z Rady veteránů jako Zon Noret byli považováni za vynikající jedince k plození, protože už prokázali své fyzické kvality, přežili jistý počet misí a zranění. Jool tomu věřil a věděl, že i on sám je nositelem velmi šťastné kombinace silných genů.
Mnoho z válečných dětí se nikdy nedozvědělo, kdo byl jejich otec. Některé z nich neznaly dokonce ani matku. Jool Noret byl jeden z pouhé hrstky dětí, jejichž otec se vrátil a uznal je za své, takže mohl sledovat synův vývoj a výcvik. A potom před rokem způsobil Jool z přílišného sebevědomí a nepozornosti smrt Zona Noreta, zkušeného žoldnéře, kterého Džihád tolik potřeboval. Na kolik přišla válku tato jediná chyba?
Už věděl, že jeho osobně stála mnoho, a pochyboval, jestli mu svědomí dovolí ještě někdy volně dýchat. Byl posedlý, odhodlaný bojovat nejméně za dva ginázské válečníky nebo ještě za víc. Jool mohl jen čekat, až se jeho otec vrátí v podobě nepokojné duše válečníka, lačné znovu bojovat, znovuzrozené v těle nového, dychtivého vojáka...
Zatímco teď čekal na konečné zkoušky, zabořil Jool prsty do teplého odpoledního písku. Cítil svůj tep a pot na kůži. S každým nadechnutím si připomínal, jak moc touží přispět svým uměním Džihádu a dát o sobě vědět. Někde uvnitř v sobě nosil duši neznámého, dřímajícího druha. Jestli ho dnes Rada veteránů uzná za hodna, objeví Jool, čí duše to v něm plane.
Sevřel písek v nikách, pak zvedl pěst do výšky a díval se, jak mu zrnka propadávají mezi prsty. Toužil si získat to privilegium...
Nová skupina potenciálních žoldnéřů měla různé specializace. Někteří byli zběhlí v boji zblízka proti myslícím strojům, jiní si rozvinuli tajemnější sabotážní nebo destrukční schopnosti. Všichni z nich však byli užitečným přínosem letitému boji proti Omniovi.
Nové naděje se utkaly v souboji ve vyhrazené části kamenité pláže. Absolutoriem nebylo jen porazit protivníky, ale předvést dostatečný talent a prokázat tak, že se v nitru kandidáta skutečně usadila duše válečníka. Hrstka sklíčených žáků v této drsné zkoušce neuspěla.
Jool Noret ano.
Několik poražených se odplížilo pryč se sklopenýma očima, vypadalo to, že se v hloubi srdce vzdali. Jool je pozoroval, věděl, že bojovníci, kteří se dají tak lehce odradit, by mohli být ve skutečných bojových podmínkách přítěží. Jiní z poražených však očividně neztratili jiskru vzdoru a rozhodnosti. I když v této zkoušce neuspěli, chtěli se vrátit ke svým instruktorům. Naučí se víc, zdokonalí svoje schopnosti a zkusí to znovu.
Druhý den ráno stál Jool Noret vedle svých šesti druhů, z nichž všichni byli Radou veteránů vybráni jako šampióni. Bílé vlny narážely na rozeklaný černý skalní útes. Veteráni založili na pláži poblíž silných ošlehaných palem oheň z naplaveného dříví. Dopředu slavnostně předstoupil malý němý chlapec se světlými hlasy a namáhavě vlekl mísu plnou leštěných korálových destiček. Složil ji na zem a plátky o sebe klaply jako zuby kostry. Jool přimhouřil oči v přímém rovníkovém slunci.
„Vy všichni budete pokračovat v boji," řekl hlavní veterán, jednoruký válečník se šedivými vlasy, které nosil svázané do tlustého copu. Mistr Shar už nemohl dál bojovat se stroji, ale zasvětil život výchově dalších vojáků, kteří by způsobili mnohem více škod, než myslící stroje napáchaly jemu.
Shar přišel o ruku ve své poslední bitvě. Považoval se už za příliš starého na to, aby válčil dál. Odmítl nabízenou náhradní končetinu ze zásob polní nemocnice, aby ji tak mohl dostat nějaký mladší voják, který bude lépe schopen pokračovat v boji. I přes svůj handicap si však mistr zachoval takovou dovednost, že si dokázal jednou rukou splést vlasy do copu. Nechtěl k tomu žádnou pomoc, i když jen málokdo chápal, jak může stařec dokázat něco tak složitého.
„Toto je naposledy, kdy před nás předstupujete jako žáci." Shar přejel ledovým pohledem po sedmi mladých válečnících. „Až opustíte Ginázu a zamíříte na nějaké vzdálené bojiště, poletíte jako hrdí žoldnéři, reprezentanti našich zkušeností a naší statečné historie. Přijímáte všichni tuto závažnou odpovědnost?"
Noret a jeho druhové jednohlasně vykřikli své poděkování. Mistr Shar je jednoho po druhém předvolal kupředu jménem. Noret jako čtvrtý v pořadí postoupil o dva kroky k sedící Radě veteránů.
„Joole Norete, tys měl nejneobvyklejší trénink," řekl mistr Shar. „Tvůj otec byl obrovským přínosem pro vojáky Ginázu. I on byl vycvičen tím bojovým strojem Chiroxem, kdežto tvé druhy učili skuteční váleční veteráni. Vnímáš to jako nevýhodu?"
Pocit viny se Joolovi prosákl ještě hlouběji do duše, když řekl: „Ne, mistře Share, považuji to za výhodu. Stroj mě naučil, jak zabíjet stroje. Který učitel by mohl vědět více o našem zapřísáhlém nepříteli?"
„Avšak ten stroj zabil Zona Noreta," ozvala se chraptivým hlasem jedna šedovlasá žena, svalnatá veteránka. Jool se soustředil na své odhodlání, i když mu v uších hučelo. „Abych vynahradil ztrátu otce, musím zničit dvakrát tolik nepřátel."
Dopředu se naklonil zjizvený starý zakrslík. „Ten stroj byl získán z robotické válečné lodě a přeprogramován. Nebojíš se, že by v sobě mohl mít tajné instrukce, jak tě udělat zranitelným?"

„Můj mechanický sensei už vycvičil čtyři generace žoldnéřských bojovníků, kteří patřili k nejlepším z Ginázu, a já jsem si přísahal, že je všechny předčím. Naučil jsem se zabíjet stroje, hledat slabá místa na všech známých typech robotů a na tělech kymeků." Litanie, která mu hřměla v hlavě, sílila a jeho hlas nabral hrůzu nahánějící sílu. „Vyrostl jsem v učení o Džihádu Sereny Služebnice. Viděl jsem hlášení o bitvách na Synchronizovaných světech, o našich triumfech a prohrách. Duši mi užírá touha zničit Omnia. Nemám žádné pochybnosti o tom, že jsem byl právě k tomu stvořen."
Mistr Shar se usmál. „Pak nemáme žádné pochybnosti ani my." Ukázal k míse, plné korálových disků. „Jestli je v tobě duše válečníka, nyní nastal čas, aby vyšla na povrch. Vyber si. Podívejme se, který z našich padlých žoldnéřů do tebe přenesl své schopnosti a ambice."
Jool Noret shlížel na početné disky. Většina z nich byla popsána jménem ginázského vojáka, zabitého během staletí válek. Některé byly čisté a symbolizovaly novou duši. Mladík zavřel oči a zabořil ruce do té hromady, nechal osud, aby vedl jeho výběr. Někde tam leží disk s otcovým jménem, ale on věděl, že ho není hoden. Nedokázal by unést, kdyby si ho vytáhl, a doufal, že ho jeho ruce v míse neobjeví.
V návalu odvahy si vybral jeden disk, vytáhl ho a zvedl do slunečního jasu. Otevřel oči a přečetl neznámé jméno: Jav Barri.
Alespoň ví, kdo se v něm znovu zrodil. Mohl by prohledat ginázské archivy a zjistit příběh toho Java Barriho. Ale jemu nezáleželo na tom, co bývalý voják vykonal. Díky otcově památce, výcviku mechanického sensei
a duši padlého žoldnéře v sobě se Jool Noret proslaví sám - nebo zemře, když se o to bude pokoušet.
Mistr Shar řekl: „Všichni jste teď pověřeni ničit myslící stroje. To bude vaše svatá, místopřísežná povinnost. Budete dobře placeni za oběti, které podstoupíte. Zítra odjíždíte na Salusu Secundus, kde budete začleněni do armády Džihádu."
Odmlčel se a pak se mu hlas zlomil, když dodal: „Dělejte nám čest."

Slova jsou magie.
ZUFA CENVA, ÚVAHY O DŽIHÁDU

Z travnatého útesu nedaleko hlavního města Ligy pronášel Iblis svou další plamennou řeč. Za sebou měl jednu z mnoha svatyní zasvěcených Sereninu mrtvému dítěti, obsahující „pravý fragment" oděvu malého Maniona, který měl mít na sobě v den svého zavraždění.
Dostavila se i Iblisova chladně krásná žena Camie Boro, jako socha stála po jeho boku. Camie, poslední z císařského rodu, byla nyní důležitou součástí jeho mocenské základny a matkou jeho tří dětí. Zdálo se, že má radost z pozornosti, kterou ji obecenstvo zahrnuje coby partnerku Velkého patriarchy.
Ale hlavním středem zájmu byla jeho řeč. Dav se v jeho rukách jako obyčejně proměnil na tvárnou hmotu. Yorek Thurr a jeho příslušníci Džipolu už tiše a důrazně odvedli skupinu protestantů proti Džihádu, která chtěla tropit výtržnosti. Zbytek publika si ani nevšiml, že tu byla. Všechno probíhalo perfektně.
Zanícený řečník Iblis se odmlčel, popošel několik kroků dozadu ke schodům svatyně a vystoupil na ně. Několik chvil zůstal stát nahoře a díval se na dav, který zaplnil úhledně zastřižený trávník, kam až dohlédl. Na
saluském nebi visely nízko temné mraky. Vypadalo to jako by se je lidé pokoušeli rozehnat máváním transparenty a házením jasně oranžových květů.
Iblis měl neviditelné zesilovací zařízení. „Dnes je velký den, protože konečně máme důvod slavit výjimečné vítězství! Mohutné síly myslících strojů se přiblížily k Poritrinu, významné planetě Ligy, ale nashromážděné válečné lodě naší armády Džihádu se držely neústupně a odehnaly je s ostudou pryč! Flotila robotů odletěla — a ani jediný člověk přitom nezahynul."
Po desetiletích krvavých masakrů a děsivých obětí to byla tak nečekaná zpráva, že lidé na okamžik v konsternovaném tichu zaváhali, pak se rozburácel jásot jako hrozivé dunění hromu vzdálené bouřky. Iblis zářil nelíčeným potěšením, byl ve stejném rozpoložení jako oni.
„Protože jde o tak významný triumf, neprodleně odlétám na Poritrin, abych blahopřál osobně. Jako Velký patriarcha svatého Džihádu musím zastoupit kněžku Serenu Služebnici na oslavě jejich pokračující svobody."
Zatímco čekal, až se rámus utiší, sbíral sílu a duševní důraz na další tah. „Vzápětí po tomto vítězství však musíme zaútočit s novým elánem. Za každý zde ušetřený život padl v bitvě se stroji na dalších bojištích jiný chrabrý povstalec. Zejména jsme viděli úsilí lidských otroků na Iksu, v Omniově důležité baště a výrobním centru. Celé roky se snažili povstat a zničit myslící stroje a my jsme jim pomáhali, jak jsme jen mohli. Ale to nestačí. Musíme zaplatit cenu nezbytnou pro vítězství v bitvě a využít chvíle našeho vítězství k úderu proti nelidskému nepříteli. Oznamuji vám, že Rada Džihádu s požehnáním kněžky Sereny Služebnice rozhodla o osvobození Iksu jednou a provždycky, za jakoukoli cenu!"
Lidé, nadšení zprávou o nekrvavém vítězství na Poritrinu, si neuvědomovali, jak obtížné bude dobytí Iksu. Iblis dobře věděl, že během vojenské operace může dojít k masakru lidí. Rozsáhlá hodnotná manufakturní zařízení na Iksu by však byla pro Ligu vznešených vítanou kořistí. Přednesl argumenty a použil svou sílu, aby přesvědčil Radu k podpoře.
Výrobní zařízení na Iksu za tu
snahu stála, na rozdíl od jiných Omniových planet. Technologické bohatství pomůže všem planetám Ligy.
„Celý rok pronikala naše tajná komanda na Iks a podněcovala tam síly páté kolony. Uprchlí lidští otroci se skrývají v katakombách pod zemí a vedou boj s kymeky a roboty. Naši džihádisté dali těm lidem zbraně a dokonce i zařízení na likvidaci gelových obvodů a ničení počítačových mozků. Ale to nestačí. Musíme udělat víc."

Odhodlaně a hrdě se usmál. Camie Boro po jeho boku vyzařovala auru podpory. Jakmile však zmizeli z očí veřejnosti, jen málokdy s ním promluvila. Jejich manželství byl politický svazek, který nesl oběma stranám praktické výhody a absenci jakékoli fyzické vášně.
„A tady je vyšší ospravedlnění," pokračoval. „Vážená Kogitorka Kwyna řekla: ‚Ti, kdo žijí pod zemí, se nesmějí bát vyjít ven. Možná se cítí bezpeční a krytí v temnotě, ale nebudou svobodní, dokud se nevyškrábou nahoru do slunečního jasu.' Zjevně měla na mysli planetu Iks!"
Následoval ještě mohutnější potlesk a jásot. Iblis však vždy rád viděl pod povrch, aby si byl jistý podporou lidí. Jeho pozorovatelé Džipolu v nenápadném oděvu procházeli davem a vysílačkou v uzavřeném okruhu hlásili, že neobjevili nikoho, kdo by vyjadřoval něco jiného než nadšený souhlas. Velký patriarcha přijal ta hlášení a hlasitě a spokojeně se nadechl. Musel potlačit smích, když si vzpomněl, jak daleko vystoupal od svých nízkých začátků pracovního předáka, pronásledovaného Titánem Ajaxem.
Na Iksu jeho tajní agenti a odvážní bojovníci z Ginázu už celé měsíce podněcovali otroky, aby povstali a zničili místního Omnia, stejně jako při „velkém povstání na Zemi". Omnius z Iksu, neschopen porozumět mentalitě lidského davu, nenasadil ani žádnou kontrapropagandu, aby čelil nejabsurdnějším tvrzením výsadkových oddílů. Záměrná manipulace s fakty nebyla počítačové všemysli srozumitelná. Iblis to mohl využít ve svůj prospěch.
Zavolal: „Jestli dokážeme dobýt zpět jeden Synchronizovaný svět, znamená to, že se dokážeme zmocnit i dalšího. A dalšího! Nesmíme váhat, nesmíme brát ohled na to, kolik životů si to vyžádá!" Vzal si na pomoc posvátná jména. „Pro Serenu Služebnici a její mučednické dítě Maniona nemůžeme vykonat nic menšího!" Lidé, stržení zápalem jeho slov, mávali transparenty, zobrazujícími stylizovanou Serenu Služebnici a jejího andělského synáčka jako madonu s dítětem. „Serena! Serena! Manion Neviňátko!"
Kdykoli Iblis pronášel řeč, jako byla tahle, zaměřil myšlenky do sebe. Uvolnil svůj spravedlivý hněv, ovládl a využil vnitřní vztek, který se dal využít k roztrhání nepřítele na kovové cáry a ty pak roztavit k nepoznání. Tito lidé byli jeho nástroje.
V tom nejzákladnějším smyslu byl Velký patriarcha prodavač. Měl myšlenku a tu potřeboval vnutit masám. Aby se mu to v takovém měřítku a za pozorného dohledu povedlo, musel nejprve uvěřit v produkt Džihádu sám, aby ho dokázal udělat přesvědčivým i pro ostatní. Přiměl se mu uvěřit.
A usmíval se. Jeho Džipol toto shromáždění uspořádal perfektně, rozmístil do davu vlastní příslušníky a provokoval lidi, jak bylo třeba. Čerství odvedenci budou brzy připraveni vrhnout se lehkomyslně na planetu Iks, která si vyžádá nesmírné oběti.
Uvědomoval si velice dobře, že tito lidé představují pro Džihád jen potravu pro děla. Dobýt planetu se ale povede jedině s jejich obětí, bude-li dost fanatiků a vhodná doba. Nebudou už víc takové věci jako porážka - jen vítězství a „morální vítězství".
Velký patriarcha si všiml, že v čele davu stojí sošná Čarodějka s alabastrovou pletí a zaujatě a beze slova sleduje dění. Zufa Cenva, vysoká a přísná žena, vyčnívala ze vzrušeného davu, jako by na ni svítil reflektor. Pohled jako obvykle upírala na něj, ale byl nezaujatý a odměřený, což ho zneklidňovalo. Všiml si jí už na jiných shromážděních Džihádu. Co vlastně chce hlavní Čarodějka z Rossaku?
Zufa Cenfa stála se svými družkami na travnatém svahu. Pečlivě skrývala rozrušení. Požádala ty ženy, aby všechno pořádně pozorovaly, aby mohly potvrdit její podezření. Davem se nesla pronikavá vůně oranžových květů jako droga z džunglí Rossaku. Ale bledé oči Čarodějky byly pozorné, bdělé stejně jako zraky tajných pozorovatelů Džipolu, které tak jasně cítila v davu.
Studovala Iblise, představila si hypnotické vlny, které se kolem něj míhají. Vycházely z energetického jádra jeho těla a při projevu se natahovaly jako chapadla chobotnice k publiku. Slova Velkého patriarchy byla vždycky pečlivě volená, ale jejich narůstající účinek působil mnohem mohutněji než jejich skutečný obsah. Dnes byl ve formě, povzbuzoval lidi v davu, vedl je sem a tam jako pravý mistr. Kdyby jim charismatický Iblis řekl, aby skočili z útesu, byli by to udělali a ještě k tomu s úsměvem.
Přesně v pravou chvíli zvedl ruce a zagestikuloval. Zřídkakdy se modlil nebo pronášel zbožná slova, ale účinek byl podobný. Lidé věřili v jeho upřímnost. Zufa byla přesvědčena, že to není tréninkem ani praxí, ale něčím víc.
„Podívej, on si ani neuvědomuje vlastní sílu," řekla jiné Čarodějce. „Myslí si, že má instinktivní talent, nic víc."
Výborně.
Jako vůdkyně delegace z Rossaku byla Zufa už dlouho fascinována pozoruhodnou osobní přitažlivostí Iblise Ginja. Ale spolu se svými družkami o něm soudila ještě něco víc, něco, co si nechávala pro sebe.
Ten muž měl fascinující rodokmen, jeho kořeny zasahovaly až na její planetu džunglí. Důkazy naznačovaly, že Velký patriarcha má vrozené telepatické schopnosti, u muže nesmírně vzácné.
Možná, že v sobě nese vhodnou mužskou linii, kterou hledala pro sebe. Nebyla už mladá, ale vzhledem k novým propracovaným prostředkům na zvyšování plodnosti, vyvinutým společností VenKee a testovaným na mnoha Čarodějkách, Zufa věděla, že by se jí mohlo povést donosit ještě jedno dítě. Znamenalo by to pokusit se porodit lepší dceru, takovou, na kterou by mohla být hrdá. Byl by tento Velký patriarcha vhodným dárcem semene?
Iblis Ginjo o svém původu zjevně nevěděl. Zřejmě však byl vzdáleným potomkem rossackých domorodců, zajatých stroji před dávnou dobou a přestěhovaných na jiné planety. Kdyby tak jen podstoupil intenzivní duševní výcvik, který byl pro ni a její družky Čarodějky samozřejmostí. Zufa Cenva tomu muži neodhalí jeho skutečný původ, pokud z toho nedokáže něco vyzískat.
Možná by na něj mohla začít působit a využít jeho schopností ke svému vlastnímu prospěchu.
Zufa nebyla imunní vůči kouzlu Velkého patriarchy, ale pokaždé ho dokázala svou bystrou ostražitostí odrazit. Těšilo ji, že si Iblis své skutečné hypnotické schopnosti zřejmě neuvědomuje. Během let se spousta jejích vysoce trénovaných

družek obětovala v telepatických útocích proti kymekům. Ale tento muž byl v jiné situaci, měl jiný potenciál. Soudila, že Iblis Ginjo je nebezpečný obojetný muž, ale neznala nikoho schopnějšího dovést Džihád tam, kam bylo třeba.
Ze svých osobních pohnutek koneckonců hájil stejnou věc jako její Čarodějky: naprosté zničení myslících strojů. Vyžadoval by však co nejpodrobnější zkoumání. Mělo by se s ním jednat s nesmírnou opatrností.
Jsem přesvědčena, že je to ten nejnebezpečnější muž, jakého jsem kdy poznala.

Myšlenky se proměňují ve zbraně. Filozofie jsou nespornými příčinami války. Dobré úmysly jsou ty nejničivější zbraně ze všech.
KOGITORKA KWYNA,
ARCHIVY MĚSTA INTROSPEKCE

Blažená, hrdá a sebejistá dokončila Serena Služebnice zkoušku před svými oddanými Serafínkami v kapucích ze zlaté síťoviny a volných róbách. Musí dál rozpalovat
Džihád svým nadšením a úsilím. Niriem si vyslechla část přehrávky jejího proslovu a přikývla na znamení souhlasu. Serena ale stejně pochybovala, že by její neochvějně věrná hlavní Serafínka vůbec kdy vyjádřila nespokojenost s jakýmkoli aspektem velké svaté války, dokud se bude dařit ničit stroje.
Teď, když Iblis Ginjo odjel na Poritrin, měla Serena v plánu nahrát ve Městě introspekce řadu podnětných řečí. Lidé mají od přírody tendenci ztrácet zájem o dlouhodobé cíle, pokud se jim neustále nemalují před očima. Jejich odhodlání se musí neustále pěstovat a masírovat.
V příštích několika měsících se její proslovy rozšíří na planety Ligy. Společnost VenKee Enterprises už podepsala smlouvu s Radou Džihádu, že bude nahrávky rozvážet zdarma na svých obchodních lodích.
I uvnitř opevněného sídla stály Sereně po boku pozorné strážkyně. Po pokusu o vraždu, ke kterému došlo více než před rokem, byly všechny fanatické Serafínky testovány a vyšetřovány. Několik jich ze služby odvolali pro nedůvěryhodnost. Niriem nyní sloužila Sereně důvěrněji než dřív. Ty ženy jí propůjčovaly pocit síly a ochrany, přesvědčení, že lidský duch nakonec triumfuje nad chladnou brutalitou strojů.
„Stroje se můžou pokazit a rozpadnout se. Naprogramování může selhat," zakončila Serena svoji přednášku do nahrávacího zařízení. „Ale lidská srdce nikdy nepřestanou bít."
Přes novou ofenzívu, kterou Iblis podnítil s jejím požehnáním, si uvědomovala, že myslící stroje nebudou poraženy přes noc. Utlačovaní lidé na Iksu bojovali za svůj život celé roky. Vzhledem k nadcházejícímu mohutnému úderu armády Džihádu, který měl vést Xavier, zemřou mnozí další její stoupenci. Je to nezbytná oběť, ujistil ji Iblis.
Sklopila pohled a zavřela oči v požehnaném rozjímání. Úředníci Rady Džihádu vypnuli kamery a pospíchali převzít nový vzkaz kněžky. Měl se přehrát všem posledním džihádským dobrovolníkům, kteří se chystali k odletu na Iks. Mnoho z nich se už domů nevrátí.
Všimla si, že ve dveřích stojí její matka. „Bravo, Sereno. Otročtí rebelové na Iksu si určitě vezmou tvoje slova k srdci, i když je ti zabijáčtí roboti zlikvidují."
Serena, polekaná tak chladným postojem, odpověděla: „Tato bitva nebude dobojována, dokud každý bojovník nenasadí všechny svoje schopnosti a sílu, matko. Chci je povzbudit."
Livia Služebnice se zamračila. „Velký patriarcha ti neřekl o všem, co se děje na Iksu." Máchla na zamračenou Serafínku, postávající poblíž, a řekla jí: „Nech nás. Chci si se svou dcerou promluvit o samotě."
„Máme nařízeno chránit kněžku," řekla hlavní Serafínka a ani se nepohnula.
Serena se k mladé ženě obrátila. „Nepotřebuju chránit před vlastní matkou, Niriem."
„Musíme tě taky chránit před tvými vlastními pochybnostmi, kněžko," varovala ji hlavní Serafínka. „Tvůj Džihád nemůže trpět slabá místa zevnitř."
„Posloucháš mě, nebo si vymýšlíš vlastní rozkazy?
Teď běž."
Oddaná žena se rozmrzele vzdálila. Livia Služebnice bez hnutí řekla: „Velký patriarcha oznámil své plány s Iksem těsně před odletem na Poritrin, ale ve skutečnosti tam kul pikle už dlouho. Má zálusk na průmyslová střediska a manufaktury. Nedokážeš si představit vraždění, které už spustil tvým jménem. Mnoho, mnoho životů bylo utraceno na Iksu — a bude to ještě mnohem
horší."
Serena zamrkala levandulovýma očima. „Jak to víš? Iblis mi nic takového nehlásil."
Livia jí místo odpovědi podala obrazový vzkaz. Rozlomená pečeť nesla insignie Džipolu a byla označena jako záležitost nejvyšší důvěrnosti. „Tyto záběry propašoval žoldnéř, kterého tam poslali podněcovat nepokoje. Sestavil je místní Iksan jménem Handon, jeden z rebelů a sabotérů."
„Jak ses k tomu dostala?"
„Měl to dostat Yorek Thurr, ale omylem to doručili na zasedání Ligy jednomu starému poslanci, který byl kdysi velice oddán tvému otci. Znáš tu byrokracii, jaká tam vládne — je to tam stejně hrozné jako v padlém Impériu. Myslel si, že by to místokrál na odpočinku měl vidět, a já si myslím, že by ses na ty obrázky měla podívat i ty, Sereno. Musíš zjistit, co se děje mimo Džihád. Ti protestanti mají dobrý důvod zpochybňovat taktiku, jaká se používá v této válce."
„Ti protestanti jsou zbabělci, kteří nechápou vražedné záměry myslících strojů."
Livia vtiskla Sereně do ruky obrazový vzkaz. „Jenom se na to podívej."
Serena se zamračila, aby zakryla nervozitu. Zapojila zařízení a pomalu si procházela jednu scénu po druhé. Podobaly se

noční můře. V živých barvách uviděla masové vraždění: strojová vyhlazovací komanda napadající lidské bytosti. Rodiny, vtěsnané v podzemí, skrývající se v tunelech, zatímco kymek — byl to Titán Xerxes — pochodoval ve svém válečnickém těle a pobíjel všechny lidi, na které narazil.
Těžce polkla a přinutila se říct: „Já si uvědomuju, že tahle válka je bolestná, matko, ale musíme bojovat a musíme vyhrát."
„Ano, a musíš pochopit, dítě: Iks jsou jatka - a zbytečná. Iblis namluvil místním rebelům, že se mají pouštět do boje s krvelačnými, vraždícími roboty. Přitom mají nulovou naději na přežití a žádnou šanci ani toho nejmenšího postupu v boji proti nepříteli. Dali jsme jim pár zbraní, ale to ani zdaleka nestačí. Iblis pochopil zbytečnost toho tažení už víc než před rokem, a přesto je pořád ponouká, posílá jim vzkazy od tebe."
„Moje slova byla určena k tomu, aby je povzbudila."
„Zahynuly tam stovky tisíc bojovníků, všichni ve tvém jménu. Volali po tobě a tvém mučednickém synovi, jako byste byli nějaké božstvo, které je může ochránit, a pak se vrhali proti myslícím strojům. Tyhle hrozné obrázky jsi neměla nikdy vidět. Musíš ale vědět, kolik krve máš na rukou."
Serena střelila po matce tvrdým pohledem a dál se Probírala obrázky. Viděla brutální boje v krví zalitých skalních bludištích v průmyslových střediscích a městech pod povrchem planety. Kolem zoufalých bojovníků zuřily plameny. Všude se válely roztříštěné stroje a mrtvá lidská těla.
„Co bych podle tebe měla udělat, matko?" zeptala se nakonec, neschopna odtrhnout pohled od toho masakru. „Máme se prostě Iksu vzdát?"
Liviin výraz změkl. „To ne, ale i když tam pošleme armádu a podrobíme si ho, má to všechno být jen pro další příležitost k oslavě? Tohle je špatně vybrané bojiště. S nasazením tak nesmírného úsilí a lidských životů můžeme stejně tak napadnout středisko robotů na Corrinu!" Serena byla znepokojená. „Musím si o tom promluvit s Iblisem, až se vrátí z Poritrinu. Vysvětlí mi to sám. Velký patriarcha má možná nějaké důvody, které přímo nevidíme. Jsem přesvědčená, že má dobré ospravedlnění
pro —"
Livia ji přerušila. „On tohle rozhodl bez tebe, Sereno. A dělá to často. Jsi kněžka Džihádu... nebo jenom figurka?"
Matčina slova ji zabolela. Po dlouhé chvíli Serena řekla: „Iblis je můj rádce a mentor, a vždycky pro mě byl velikým zdrojem síly. Ale máš pravdu... Neměla bych nevědět o tak klíčových rozhodnutích."
„Velký patriarcha se nevrátí domů ještě asi dva měsíce." Livia se k ní naléhavě naklonila. „Nemůžeš čekat tak dlouho. Rozhodni se, co budeš dělat do té doby." Stará abatyše vzala dceru pod paží. „Pojď se mnou. Když se o této zprávě dozvěděla Kogitorka Kwyna, chce si s tebou promluvit. Velice naléhavě."
Velká filozofka Kwyna bývala kdysi ženou, v časech, které už historie nepamatuje, dlouho předtím, než Titáni svrhli Staré impérium. Hloubala nad veškerými myšlenkami a filozofiemi, shromážděnými lidskou rasou. Po tisíciletém úsilí byla Kwyna důkazem, že i obyčejný lidský mozek může dosáhnout náznaku moudrosti.
Serena s matkou stoupaly po schodech kamenné věže, která sloužila za sídlo velké myslitelky. Okna věže byla otevřená a pokojem profukoval chladný vánek. Kogitorčina zdobená ochranná nádoba spočívala na podstavci uprostřed kruhové místnosti, poblíž stáli její vyvolení lidští pomocníci a čekali na instrukce.
Kwyna Sereně poskytovala výborné rady a mnoho důležitých otázek k promyšlení. Její filozofické hádanky ji zaměstnávaly během nejhorších dob zármutku a zoufalství nad ztrátou dítěte a zhroucení plánů na očekávaný život s Xavierem Harkonnenem.
Matka zůstala u dveří, Serena popošla dopředu a zastavila se před ochrannou nádobou. „Chtěla jsi se mnou mluvit, Kwyno? Od každého rozhovoru s tebou očekávám velké poučení."
Přistoupili dva pomocníci s vyholenými hlavami a vzorně vymydlenýma rukama. Tito mnichové sundali víko nádoby a naznačili Sereně, aby přistoupila blíž. „Kwyna si s vámi přeje mluvit přímo."
Mozek bez těla, plovoucí v lázni elektrolytu, byl zvrásněný a spletitě vzorovaný staletími hlubokého myšlení. Serena s čím dál tím silnějším pocitem zvědavosti a obav přivřela oči a ponořila konečky štíhlých prstů do teplého ochranného roztoku.
„Jsem připravena," zamumlala.
Ponořila ruku hlouběji, až ucítila pružné kontury Kwynina mozku. Hustá tekutina vířila kolem citlivého Kogitorčina orgánu, iontové dráhy se spojovaly s póry Sereniny pokožky, vázaly se na její neurony a spojovaly ji s duševními pochody tak odlišné, ale přesto příbuzné životní formy.
„Ty znáš fakta a slova," promluvila jí moudrá Kogitorka v duchu. „Rozumíš ospravedlnění Iblise Ginja... ale věříš jim?"
„Co tím myslíš, Kwyno?" zeptala se Serena hlasitě.
„Vyhnula jsem se tomu, abych mu poskytla další útržky historie, kterých by se mohl přidržet. On ale přesto moje slova překroutil, pozměnil smysl prastarých zápisů. Místo, aby si z mých pojednání vzal poučení, vymýšlí si je podle svého a pak vytrhává pasáže z kontextu, aby ospravedlnil svoje rozhodnutí."
Kogitorčiny myšlenky jako by hučely nesmírnou únavou. Sereně se při těch obviněních chtělo stáhnout, ale úcta ke Kogitorce jí držela ruku dál v živné kapalině „Kwyno, já jsem si jistá, že Velký patriarcha má na srdci jenom ty nejlepší zájmy humanity. Promluvím si s ním samozřejmě, a jsem přesvědčena, že všechno vysvětlí." „Ten, kdo manipuluje s pravdou, aby dokázal své osvícení, je schopen i horších věcí. Sereno Služebnice, tebe nezasáhlo to, že jeho rozhodnutí nutí mučedníky kráčet vstříc smrti se tvým jménem na rtech?"
Serena se nasupila. „Jsou to bojovníci za Džihád. I kdyby byli do posledního vyvražděni, nedají si vymluvit, že to za tu cenu stálo. A já taky."
Livia za ní řekla zklamaně: „Bože, Sereno. To je pro tebe lidský život tak bezcenný?"
Kwyna pokračovala a její myšlenky žalovaly. „Velký patriarcha podněcuje násilí jakkoli, jak to uzná za vhodné. Je

přesvědčen, že jeho cíl světí prostředky. Iks je pro něj jen další kořist, ne součást plánu na vítězství ve válce. Nijak nepospíchá dobojovat ten boj. Ví, že tragédie mohou inspirovat stejně jako vítězství. Ty, Sereno, možná chceš, aby byl Omius zničen co nejdříve, ale Iblis Ginjo považuje Džihád za zdroj své síly."
Ty zprávy byly bolavé, téměř nesnesitelné. Sereně se nechtělo víc poslouchat, ale pořád ještě nedokázala vytáhnout ruku ven.
„Jsem naživu a uvažuju víc než dvacet století. Rozdělovala jsem své poznatky těm, kteří si je zasloužili. Nyní se moje závěry zneužívají způsobem, který jsem nikdy nezamýšlela. Cítím se osobně zodpovědná za nespočet zbytečných smrtí lidí."
Serena nechala prsty zavadit o zvrásněné kontury Kogitorčiny mysli. „Ti, kdo hrají důležitou roli, musí nést nesmírná břemena. Tento smutný fakt vím až moc dobře."
„Ale já jsem si tu roli nevybrala," odsekla Kwyna. „Jsem stejně manipulována Iblisem jako ty. Ochotně jsem poskytla své myšlenky ke zdokonalení lidstva, ale moje zápisky byly překrouceny. Teď chápu, proč se někteří z mých druhů Kogitorů raději navždycky stáhli od
spojení s rozkvěty a pády civilizací. Možná jsem měla odejít s Vidadem a ostatními už dávno."
Serena byla překvapena. „Nějací další Kogitoři jsou ještě naživu? Co tím myslíš, že se navždycky stáhli?"
„Vidad byl kdysi můj přítel, duchovní oponent, mozek hodný nekonečných rozprav. Ale on a pět dalších Kogitorů dobrovolně přerušili všechen kontakt s lidmi i se stroji. Dali přednost věčnému klidu a čistotě vlastních myšlenek. Tehdy jsme jimi pohrdali, že utekli před závazky, které vyplývaly z jejich objevů. Obvinili jsme je, že se schovávají, žijí si ve své věži ze slonovinové kosti. Vidad tu nálepku přijal, ale svoje rozhodnutí nezměnil. Nikdo o nich už řadu století neslyšel."
Serena ucítila v Kwynině mozku podrážděnou únavu, když prastará mysl řekla: „Možná jsem se měla k těm Kogitorům připojit, ale teď musím najít jiné řešení. Přivolala jsem si tě sem, abych ti to řekla, Sereno Služebnice, abys tomu porozuměla."
„A ty si myslíš, že porozumění je tak jednoduché?" zeptala se Serena.
„Realita je taková, jaká je," řekla Kwyna. „A já už mám dost života. Nebudu se dělit o žádné další myšlenky, nepřipustím, aby byla překroucena další moudra. Až budu pryč, Iblis si zřejmě stejně najde další cesty, jak využít ztracené nauky. Ale já nemám v úmyslu dodávat mu v zájmu ničení další zbraně."
Serena se děsila toho, co by mohla prastará mysl udělat. Řekla: „Pomáhala jsi mi tu výborně. Mnoho jsem se od tebe naučila a spoléhala jsem na tvoje rady."
Kogitorčin hlas se jí teď v hlavě ozval vlídněji. „Já vím, že máš poctivé srdce, ale už jsem unavená po hlubokém rozjímání dvou tisíciletí. Od nynějška tě zbavuji své ochrany. Měj si svoje myšlenky a vyleť z hnízda ke svému osudu."
„Co to říkáš? Počkej!"
„Je čas... abych se zastavila." Modravý elektrolyt se rozčeřil a nabral jinou barvu, nebezpečně narudlou, jako by prastarý mozek začal krvácet zevnitř.
Serena ucítila ve vlastním mozku příšerný chlad. Byl to strašný a náhlý vjem.
Pak, bez jakéhokoli zásahu pomocníků a bez manipulace s životadárnými systémy v ochranné nádobě se hluboké myšlenky srovnaly a unikly z Kogitorčiny mysli Po dvou tisících let zvažování smyslu existence nechala Kwyna odplynout svou podstatu do vesmíru a vytratit se. Její mysl se proměnila v nicotu.
Serena vytrhla ruku z elektrafluidu. Kluzká tekutina jí na prstech připadala jako krev. „Co jsem to udělala?"
„Mnoho věcí vedlo k této tragédii," odpověděla Livia hořkým hlasem. „Do jisté míry Iblis Ginjo, stejně jako Džihád ve své podstatě."
Serena se snažila potlačit slzy. Ustoupila od nyní neživé masy mozku starověké filozofky, své přítelkyně. „Tolik věcí se provedlo mým jménem."
Livia si ji přísně změřila. „Sereno, mělas čtvrt století na uvažování a poučení ze své osobní tragédie. Teď nastal čas, abys dělala vlastní rozhodnutí."
Serena se napřímila v ramenou a zvedla bradu. Vyhlédla z okna a ucítila na tváři chladný vánek. „Ano, matko. Teď vím, co musím udělat." Podívala se na sklíčené pomocníky v šafránových rouchách, pak nahlédla do haly, kde stála zadumaná a připravená Serafinka, oděná v karmínem lemovaném bílém šatu.
„Nastal čas, abych já osobně vedla svůj svatý Džihád."

Je lepší být předmětem závisti než lítosti.
VORIAN ATREIDES, VZPOMÍNKY BEZE STUDU

Xavier Harkonnen měl sídlo Služebníků spojeno se vzpomínkami a ztracenými šancemi. Ale byl to pro něj také domov, kde měl milující ženu Oktu a dcery Roellu a Omilii.
Oktě bylo čtyřiačtyřicet let. Dorostla do krásy a role jeho manželky a opory. Měla mírnější povahu než zanícená sestra Serena. Byla starostlivou a věrnou družkou
a svědomitou matkou, hotovým pokladem.
Čím jsem si ji zasloužil?
Manion Služebník od své rezignace na post místokrále žil s nimi, staral se o sady a vinice. Postarší muž své dospělé vnučky zbožňoval a stále ho bavily politické
a vojenské debaty s vlivným zetěm. Poslední dobou však takové hovory často končily jako banální vzpomínání na

„staré zlaté časy". Serena se své rodině velice odcizila.
Když Xavier vyšel z hlavních dveří a rozhlédl se směrem k vrcholkům kopců, tmavějícím se olivovými háji, a k řadám vinic, uviděl, jak se po kamenité klikaté cestě blíží k domu jezdec na koni.
Na dvoře se k němu připojila Okta a Xavier ji jednou rukou objal kolem štíhlého pasu. Cítila se vedle něj příjemně a bezpečně. Byli svoji už víc než pětadvacet let.
Okta přimhouřila oči a poznala toho temperamentního tmavovlasého jezdce, který postupoval po stezce. „Neřekl jsi mi, že přijede Vorian. Chystala jsem se zajet k Tantorům a navštívit Sheelu." Vergylova stále truchlící žena Sheela a tři děti se nedávno přistěhovaly z Giedy Primy a začínaly se usazovat ve velké a liduprázdné usedlosti Emila Tantora. Okta byla té mladé ženě velkou pomocí.
„Chceme spolu jen strávit příjemné odpoledne a probrat naše možnosti." Pohladil ji po dlouhých světlých vlasech s růžovým nádechem, nyní už prokvetlých několika světle šedými pramínky. „Kdybych ti byl řekl, že přijede, svolala bys všechno služebnictvo, nedala si říct a uspořádala hostinu."
Usmála se na něj. „To máš pravdu. Takhle se musíte spokojit se studeným masem a vařenými vajíčky."
Políbil ji na čelo. „No, aspoň nás můžeš rozmazlit naším nejlepším vínem. Nechej otce vybrat nějakou láhev - zná ty ročníky lépe než my všichni."
„Jenom díky tomu, že tak svědomitě ochutnává. Zeptám se ho, jestli ještě nemáme nějakou z těch starých lahví z dob, kdy se brali s matkou." Okta zamávala na Voriana, vjíždějícího na dvůr na svalnatém saluském hřebci, a zmizela v domě.
Xavierovi bylo nyní sedmačtyřicet let a cítil, že mu svaly trochu ochabují, hlava ale dokázala podržet více podrobností a spojitostí než kdy dřív v mládí. Vor Atreides si naproti tomu uchoval nejlepší stránky mladosti spolu s moudrostí zkušenosti. Od svého úniku ze Země před desítkami let nezestárl ani o den. Pleť měl stále hladkou, vlasy tmavé a husté, i když oči nesly břemeno více vzpomínek, než by bylo možné u mladého muže. Už před lety se svěřil Xavierovi s opatřením na prodloužení života — „s tím mučením", tak to nazval — které mu za odměnu poskytl Agamemnon.
Vor seskočil dolů ze sedla a poplácal skvělé zvíře po krku. Objevili se dva sluhové a koně od něj přebrali a vytřeli ho do sucha, spletli mu hřívu a vykartáčovali ocas. Vor věděl, že se starý Manion postará, aby všechno provedli k jeho spokojenosti.
Xavier napřáhl zdvořile ruku, aby přítele pozdravil, ale Vor ho místo toho poplácal přátelsky po zádech. „Tak co, líbí se ti můj nový kůň, Xaviere? Je to jeden z pěti, které jsem si právě koupil." S očividnou pýchou se díval, jak zvíře kluše do stájí. „Vynikající zvířata."
„Myslel jsem si, že budeš mít s ježděním trochu problémy, Vore. Nemáš s koňmi moc zkušeností, takže -"
„Ale já miluju dobrodružství. Strávil jsem až moc života se stroji a jet na živém zvířeti je něco tak fantastického a vzrušujícího, že si člověk cestu užije." Vzhlédl k obloze a nasadil ustaraný a teskný výraz. „Když o tom teď přemýšlím, Erasmus taky míval koně. Někdy mi poslal nádherný kočár, aby mě dovezl k němu do vily. Ubohá zvířata... ale ten robot se o ně zřejmě dobře staral. Víš, experimentoval raději s lidmi."
Než došli na horní verandu na balkon zimního slunečního pokoje, nařídila už Okta sluhům, aby přinesli ven tác s nakrájeným masem, sýrem a vařenými vejci, obloženými bylinkami. Stála tam i otevřená láhev dobrého červeného vína a dvě plné skleničky, v nichž víno už dýchalo.
Xavier se zasmál. „Někdy si myslím, že Okta má telepatické schopnosti jako Čarodějky z Rossaku." Zatímco se jeho přítel svezl do křesla a položil si nohy na zábradlí balkonu, Xavier se obrátil a vyhlédl směrem k hustým lesům panství Služebníků. „Proč ses neoženil, Voriane?
Žena by si tě trochu zkrotila a díky ní by ses měl na co těšit pokaždé, když se vracíš na Salusu."
„Zkrotila mě?" Vor po něm šlehl jízlivým pohledem. „Copak bych mohl tak ničit nějakou ubohou, nevinnou ženu? Úplně mi vyhovuje, když na mě sem tam někde nějaká čeká."
„Chceš říct v každém přístavu."
„To ani zdaleka ne. Já nejsem takový sukničkář, jak si myslíš." Vor upil vína a vydechl potěšením. „Možná si ale nakonec nějakou vyberu." Nedodal to, co bylo zřejmé — fakt, že má pořád dost času. Těžko si dokázal představit, že by všechny ty roky trávil s jednou jedinou ženou.
Vor kdysi sloužil Omniovi, ale Serena Služebnice jeho smýšlení proměnila a přiměla ho vnímat vesmír jinýma očima — lidskýma očima. Vor přijal za svou věc Džihádu, ne jako pošetilý hlupák nebo slepý fanatik, ale jako schopný vojenský velitel, vybaven dovednostmi, kterým ho naučil generál Agamemnon. Od té doby, kdy unikl z područí Omnia a prohlásil věrnost svobodné humanitě, tvrdil Vorian Atreides, že začal žít víc, než si kdy dřív vůbec dokázal představit.
Vor se rád zúčastňoval večírků, vyprávěl na nich historky o svých bitvách, o svém hrozném otci kymekovi, o tom, jak vyrůstal pod dohledem myslících strojů. Posluchači se kolem něj shromažďovali, v posvátné úctě těm příběhům naslouchali a on se těšil z jejich pozornosti.
Nyní však oba muži seděli mlčky a přátelsky, nepotřebovali jeden na druhého zapůsobit. Vychutnávali si víno, užívali si výhled na vinice a olivové háje. Jako obvykle v těchto vzácných klidných dobách mezi jednotlivými misemi Džihádu probírali své úspěchy a porážky, druhy z Džihádu a žoldnéře, kteří položili život.
„Náš problém po celou dobu je to," řekl Vor, „že Iblis ve svých stoupencích probouzí nadšení, místo aby se držel koordinované vojenské strategie. Ti lidé zaplanou, jako by je polil nejlepším palivem, ale ne vždycky splní své skutečné úkoly. Osobně si myslím, že se náš Velký patriarcha prostě rád vyhřívá na slunci."
Xavier přikývl. „Džihád existuje pár desítek let a hlavní boj proti Omniovi se odehrál před tisíciletím. Musíme si udržet náruživost a oddanost, nebo naši bojovníci začnou ztrácet naději."
I po roce na ně na oba stále těžce doléhala hrozná ztráta Vergyla Tantora. Xavier svého adoptivního bratra miloval a pokoušel se nad ním v jeho vojenské kariéře držet ochrannou ruku. Vor se s tím mladým mužem prostě přátelil, stýkal se

s nižšími šaržemi tak, jak to přísně formální Xavier nedokázal. Když vídal Vora a Vergyla, jak se společně smějí, často pocítil závistivé bodnutí. Ale teď už bylo pozdě na to, aby to mladšímu bratrovi vynahradil...
Vor dál vyhlížel do kopcovité krajiny. „Myslící stroje vidí úplný obraz, celkový plán. Myslím, že armáda Džihádu takový projekt nemá. Omnius může vyhrát - ne díky vojenské síle, ale díky tomu, že naše síly oslabí apatie."
Mluvili o zprávách, tajně pronikajících z planety Iks, kde byla zvlášť katastrofální situace. Vražední roboti a jeden z Titánů kymeků zahájili tažení přímé genocidy, stejně jako předtím na Zemi. Velký patriarcha volal po mohutné ofenzívě, podle Xaviera právě včas. Armáda Džihádu nemůže chrabré bojovníky na Iksu opustit. Xavier sám se dobrovolně nabídl k vedení hlavního útoku. Mezitím se jako odezva na žádost Iblise Ginja přihlásila spousta nových dobrovolníků.
Vor se zamračil. „Chápu každou z těch obětí na Iksu jako člověka, který bojuje za svobodu a holý život. Nemůžeme je jen tak lehkomyslně promarnit."
Xavier zavrtěl hlavou. „Pokud se vynoří vůdce, který ty povstalce na Iksu promění v něco víc, nemusí z nich být obětní beránci. To bude na mně."
Vor spolkl kousek vajíčka a olízl si prsty. „Chápu to tak, že chceš dosáhnout vítězství za každou cenu - to jsi už předvedl na IV Anbusu. Ale našemu Džihádu víc prospěje zaměřit se na alternativy, které strojům ublíží a nepřinesou tak hrozné ztráty na lidských životech. Mise na Iks je... chyba. Iblis si ji vybral jedině proto, že chce získat jeho průmyslová střediska nedotčená."
„Průmysl dodává zbraně a lodě, Voriane. To je to, co pohání Džihád."
„Ano, ale je frontální vojenský střet s nejlepšími silami Omnia opravdu nejmoudřejší strategie?"
„Chceš říci, že bychom měli nasadit nějaké další triky, jako byl třeba tvůj virus proti bojovým lodím strojů na IV Anbusu? Nebo falešná flotila na Poritrinu?"
Vor si významně odkašlal. „Obě tyhle taktiky fungovaly, nebo ne? Řekl jsem to už tolikrát. Naše největší výhoda je naprostá nepředvídatelnost."
S rozmáchlým gestem dopil svoji sklenici, pak se natáhl po láhvi a dolil sklenku Xavierovi a potom sobě. „Vezmi si například ten poritrinský fígl. Nemůžeme si dovolit přijít o Holtzmanovy zbrojní laboratoře, nemůžeme si dovolit nasadit celý velký kontingent armády, aby hlídkoval na orbitě. Kdyby bylo po mém, dosáhli bychom svého za relativně nízkou cenu, beze ztrát na životech." Vor povytáhl obočí. „Musíš jenom pochopit, jak uvažují stroje."
Xavier se zamračil. „V tom nejsem tak dobrý jako ty, kamaráde. Vzhledem k tomu, jak dlouho jsi s nimi žil."
Vorovy šedé oči zaplály. „Co tím chceš říct?"
„Nemyslel jsem to tak, jak jsem to řekl."
Vor ťukl svojí skleničkou o Xavierovu. „Ať už to bude po mém, nebo po tvém, doufejme, že si to Omnius odnese."
Vor se neustále pokoušel držet stroje v nejistotě. Tuto schopnost si rozvinul dokonce mnohem dál, než ho naučil Agamemnon. Nechtěl, aby otec kymek předpovídal jeho jednání, musel být stále o krok napřed, stejně jako v posledním kole strategické karetní hry.
Vor si svým přístupovým kódem otevřel opevněnou laboratorní místnost. Ukradená kopie Omnia tam byla připojena k pečlivě sledovaným počítačovým transformačním stanicím. Salusané se této budově, tomuto vězení ďábelského Omnia, v pověrčivém strachu vyhýbali.
Vor vešel do místnosti a zastavil se před vstupní obrazovkou a reproduktorem Omnia. On, pouhý člověk a kdysi důvěrník počítačové všemysli, ji nyní držel v naprostém zajetí. Jeho život nabral neuvěřitelnou dráhu.
„Voriane Atreide," řekl Omnius. „Ty jediný ze všech těch lehkomyslných divokých lidí bys měl rozpoznat pošetilost Džihádu. Ty chápeš účel a efektivitu Synchronizovaných světů, a přesto ses obrátil k tomu totálnímu chaosu a svévolnému ničení. Vymyká se to logice."
Vor si založil ruce na hrudi. „Vymyká se to jenom tvému chápání, Omnie, protože myslící stroje nechápou cenu svobody."
„Erasmus mi dokázal, že se žádnému člověku nedá věřit. Pro mě by bylo bývalo nejlepší, kdybych zlikvidoval všechny tvého druhu ze Synchronizovaných světů. To je zmeškaná šance, nešťastné rozhodnutí."
„Teď za to platíš, Omnie, a budeš platit dál, dokud nebudou myslící stroje vyhlazeny a lidé nebudou moci osídlit kterékoli místo, jaké si vyberou."
„To je znepokojivé pomyšlení," řekl Omnius.
Vor byl vychován v Synchronizovaných světech, a tak byl obeznámen s programováním, dokonce sám sestrojil některé dílčí systémy. Nyní už víc než rok pracoval s částmi informačního systému tohoto Omnia, čerpal z něj informace a manipuloval s nimi. Někdy všemysl chápala, co dělá, jindy ale Vorian dokázal vymazat nebo pozměnit všechny stopy po změnách, které způsobil.
Celé roky sledoval nudné, nenápadité, dokonce nešikovné výslechy a pokusy o využití této kopie všemysli. Vědci Ligy, dokonce i Učenec Holtzman se příliš báli riskovat, měli strach, že zajatého Omnia nějak poškodí. Ale k čemu jinému byl? Vor věděl, co dělá, a raději využil šanci k vítězství. Vždycky byl nezávislý, jednal podle svých impulsů a obvykle se mu to vyplatilo.
Kdyby vyšel tento plán, Synchronizované světy by se skutečně otřásly v základech. Za to riziko to stálo a Vor nechtěl, aby se mu do jeho plánu kdokoli pletl. Stejně by mu nemohl nijak pomoci.
Vor doufal, že než Xavier odletí se svou mohutnou bojovou flotilou na Iks, bude už s mazanými úpravami aktualizační koule hotov. Týmy počítačových odborníků Ligy vyčerpaly z této zajaté kopie všechny dostupné údaje už dávno. Dokonce ani Učenec Holtzman nebyl schopen vyždímat ze stříbřité gelové koule nic víc.
Nyní Vor promění samotného Omnia ve smrtící zbraň proti myslícím strojům. Vtělení všemysli na různých Synchronizovaných světech se nikdy nedozvědí, co se to s nimi stalo.
Omnius řekl klidně a vážně, ale s nepatrnou známkou rozhořčení: „Jestli dosáhneš svých cílů, Voriane Atreide, budeš

muset žít se svým bláznovstvím. Brzy si uvědomíš, že lidská neschopnost nemůže nikdy nahradit myslící stroje. Opravdu po tom tak toužíš?"
Vor se záludně usmál a poukázal na hlavní slabé místo počítače. „My máme výhodu, které se vy nikdy nevyrovnáte, Omnie, a to bude znamenat vaši zkázu."
„A co to je, Voriane Atreide?"
Tmavovlasý důstojník se naklonil k obrazovce, jako by se chystal vypálit pointu dobrého vtipu. „My lidé jsme nekonečně vynalézaví... a ošidní. Stroje si neuvědomují, že je můžeme oklamat."
Omnius neodpověděl, zpracovával ten výrok. Vor samozřejmě věděl, že i lidé se dají podvést, ale všemysl nedokázala uvažovat v takových termínech. To nedokáže žádný stroj.

Armáda rozvíjí technologu a technologie pěstuje zmatek, protože rozšiřuje hrůzné ničivé stroje. Už před tímto Džihádem dokázal jeden jediný člověk vytvořit a nasadit takovou sílu, která mohla zničit celou planetu. Stalo se to! Proč myslíte, že se počítač stal tak nenáviděnou věcí?
SERENA SLUŽEBNICE, SHROMÁŽDĚNÍ NA ZIMII

Jak se jejich počet snižoval, pozorovali zbylí kymekové, že spiknutí proti Omniovi vyhasíná. Šance na úspěch a slibný nový Čas Titánů se s každým rokem víc a víc rozplývala. Ke svržení Starého impéria spojilo síly dvacet původních dobyvatelů, ale po ztrátě Ajaxe, Barbarossy, Alexandera, Tamerlána, Tlaloka a dalších zbyli už jen čtyři.
Ani zdaleka dost na svržení Omnia. Agamemnon svého času uvažoval, že prostě zničí všechny parazitující transoči, unikne do vesmíru a nikdy se nevrátí. Mohl by si s sebou vzít svou milenku Juno a Danteho - možná i toho pitomce Xerxe. Někde daleko od tyranského Omnia by mohli založit svoje vlastní impérium.
Ale to by byla hloupost. Naprostý krach. Generál kymek pochyboval o tom, že by se Omnius obtěžoval je stíhat, počítačová všemysl samozřejmě nemá ani ponětí o pomstě. Agamemnon a jeho přátelé ale byli Titáni, vysoce postavení dobyvatelé Starého impéria. Kdyby se vytratili — čtvrtina přeživších, kteří ničemu nevládnou - byla by to mnohem ostudnější porážka než naprosté zničení. Ne, Agamemnon chtěl dobýt Synchronizované světy sám. Nespokojí se s ničím jiným než s úplnou nadvládou.
Když se Titáni vraceli ze své mise, spočívající v plenění a udušení rebelie, která stále tu a tam propukala v Synchronizovaných světech, sešli se v pustině hlubokého vesmíru.
Agamemnon doufal, že to bude tajná schůzka. Jen
málokdy se mu dařilo kout svoje plány bez vytrvalého
dohledu Omniových transočí, ať už stabilních nebo pohyblivých. Ale tentokrát se on, Juno, Dante a Xerxes sešli s relativním nováčkem Beowulfem a ten se svého dozoru nedokázal zbavit. Budou muset být zvlášť opatrní.
Agamemnonovi odjakživa dlouho trvalo, než začal někomu věřit, i kdyby šlo o dalšího kymeka, který žil už celá staletí. Titáni museli být obezřetní. Beowulfova neohroženost přesto generála fascinovala.
Jejich plavidla se srovnala ve volném vesmíru, průlezy se spojily a vytvořily spletenec podobný pravidelné kosmické stanici kdesi v prázdnotě, daleko od jakéhokoli solárního systému. Všude kolem v nekonečném vesmíru jako šperky jiskřily hvězdy. Nacházeli se přímo uprostřed nicoty.
Agamemnon instaloval svou ochrannou nádobu do malého odolného mobilního těla, vyšel z lodi a průlezem do připojeného plavidla své milenky. S Juno pak bok po boku vpochodovali na segmentových nohách do centrální lodi. Z opačné strany se objevil Dante.
Xerxes už tam byl, stál vedle Beowulfova mobilního těla. Vracel se ze svých divokých orgií na planetě Iks. Vypadal nervózně nebo spíš dychtivě, Agamemnon už byl ale zvyklý na to, že tento slabošský Titán na většinu situací reaguje přehnaně. Čím dřív se Xerxes vrátí na Iks, tím bude Agamemnon raději.
Nad nimi zářily čočky vznášejících se transočí a zaznamenávaly každou chvíli. Agamemnona ten neustálý dohled rozčiloval stejně jako v uplynulých jedenácti stoletích.
„Sláva našemu pánu Omniovi," řekl znuděně na oficiální úvod jejich schůzky. Vyslovil to bez jakéhokoli zvláštního nadšení. Počítačová všemysl nevěděla, jak interpretovat modulace hlasu.
„Přesně naopak," řekl drze Beowulf. „Kletbu na Omnia! Ať všemysl zahyne a Synchronizované světy se rozpadnou, dokud se kymekové znovu neujmou vlády."
Juno se ve svém krabím těle překvapeně vztyčila, i když sama sdílela stejné myšlenky. Transoči nad nimi
blikaly a Agamemnon uvažoval, jaký trest vynese Omnius nad kymeky, až nahrávku analyzuje. Kymekové nemohli transoči prostě zničit. To by je prozradilo a zbrzdilo jejich plány, které spřádali už celá staletí.
Díky Barbarossovým pradávným programovým omezením nemohla všemysl zabít žádného z původních dvaceti Titánů. Drzý mladý Beowulf však jako pouhý neo-kymek takovou ochranu neměl. Přes svou zranitelnost na sebe právě přivolal trest smrti.
Xerxes nedokázal zakrýt radost. „Tak tys to teda zvládl, Beowulfe? Tentokrát se ti to konečně povedlo?"
„To přeprogramování byla hračka. Opravdový trik bylo udělat to tak, aby Omnius neměl žádné podezření."
Segmentovou končetinou ukázal směrem ke vznášející se kulaté čočce. „Tyhle transoči teď přičinlivě nahrávají naprosto uměle vytvořenou verzi naší schůzky, nevinou debatu o lidských povstalcích. Omnius bude spokojený - a my si můžeme probrat to, co potřebujeme."
„Já... nerozumím," řekl Dante.
„Mám podezření, že nás obešli, lásko moje," řekla Juno Agamemnonovi.

„Počkej a poslouchej," odpověděl a stál bez pohnutí. Jeho optická vlákna se blýskala ve směru k Beowulfovi. „Přivedl jsem ho k tomu, Agamemnone," řekl Xerxes s pýchou. „Beowulf nenávidí Omnia stejně jako my a je pod dohledem všemysli skoro stejně dlouho. Jsem přesvědčen, že jeho schopnosti můžou našim plánům hodně prospět. Teď máme přinejmenším šanci."
Agamemnon stěží dokázal ovládnout vztek. „Vy jste se spikli proti Omniovi a teď se snažíte do toho zaplést i nás? Xerxi, ty jsi větší blázen, než jsem si myslel. Chceš nás všechny zničit?"
„Ne, ne, Agamemnone. Beowulf je programátorský génius, stejně jako byl Barbarossa. Objevil způsob, jak vytvořit optickou smyčku, která vysílá transočím falešnou nahrávku. Teď se můžeme sejít, kdykoli chceme, a Omnius nikdy nic nepozná."
Beowulf škubl mechanickýma nohama a popošel
o dva krůčky kupředu. „Generále Agamemnone, studoval jsem u tvého přítele Barbarossy. Učil mě, jak manipulovat myslícími stroji, a já dál celá století tajně studoval Doufal jsem, že Titáni nejsou pod nadvládou všemysli spokojeni stejně jako já... ale nebyl jsem si jistý, dokud mě Xerxes nekontaktoval."
„Xerxi, tys nás všechny vystavil hroznému riziku," zavrčel Agamemnon.
Ale Dante, jako vždy logický, jako vždy metodický, poukázal na to, co bylo zřejmé. „My čtyři jsme moc málo na to, abychom vykonali, co se musí vykonat. Jestliže se k nám připojí více kymeků, budeme mít proti Omniovi větší šance."
„A větší šance na to, že nás některý z nich zradí." Dokonce i Juno souhlasila. „Potřebujeme čerstvou krev, lásko moje. Pokud nezískáme na svou stranu další spiklence, promarníme další tisíc let mluvením a stížnostmi... my, kteří přežijeme. S Beowulfovou pomocí se alespoň pohneme kupředu. Tím, že budeme moci plánovat otevřeně a často, zvládneme toho v několika měsících víc, než bychom jinak dokázali za celá desetiletí."
Xerxes řekl stále ještě dychtivě: „Nebudeme-li riskovat, nejsme o nic lepší než ti apatičtí lidé, kteří si libovali v nemorálnostech Starého Impéria."
Beowulf čekal na vyjádření, zda bude přijat mezi spiklence. Agamemnon si musel sám přiznat, že mezi všemi neo-kymeky by volil právě jeho.
I když měl generál zlost kvůli jednostranné Xerxově akci, nedokázal se přimět odmítnout tu nabídku. Konečně řekl: „No tak dobře. Tohle nám dává prostor, jaký potřebujeme, šanci posunout naše plány kupředu." Obrátil hlavovou věž a prohlédl si Juno, Danteho, Xerxe a nakonec netrpělivého Beowulfa. „Společně dokážeme způsobit Omniův pád. Čekání je konečně u konce."

Existuje jistá hybná síla k vítězství... i k porážce
IBLIS GINJO, MOŽNOSTI ÚPLNÉHO OSVOBOZENÍ

Vzhledem k tomu, že na Poritrin měl každou chvíli dorazit Velký patriarcha, uspořádal lord Bludd další okázalou slavnost. Obyvatelstvo mohlo bez ustání slavit své vítězství nad myslícími stroji. Na okrajích amfiteátru u řeky se tyčily tribuny, barevné transparenty visely, hostiny byly připraveny, to všechno na uvítanou Iblisu Ginjovi.
Aurelius Venport soudil, že uprostřed takového chaosu dokáže nepozorovaně propašovat vysloužilou nákladní loď do nové laboratoře.
Tuk Keedair zajel na Rossak vyzvednout loď z doku a vrátil se zpátky na Poritrin přesně v pravou chvíli, jak měl v plánu. Pozornost všech poutaly slavnosti na počest Velkého patriarchy a Venport byl přesvědčen, že dokážou velké plavidlo přemístit do nového laboratorního komplexu Normy Cenvy, aniž by vzbudili příliš velkou pozornost. Chtěl tento projekt udržet v tajnosti.
Dnes večer stejně neměl žádný vážný zájem o hlučné oslavy. Zisky z Holtzmanovy práce — přesněji Norminy práce - zaplavily Poritrin větším bohatstvím, než jaké by dokázala vyplýtvat za tucet životů i ta nejmarnotratnější osoba. Venport byl přesvědčen, že Normin nový projekt na zakřivení prostoru vydělá víc peněz, než by si kdo dokázal představit.
I když velký hangár nového výzkumného zařízení ještě nebyl hotový, žila Norma na vzdáleném pracovišti. Její prioritou bylo přebudovat kancelářské prostory ve staré centrále důlních operací tak, aby mohla pokračovat ve studiu a modifikovat své výpočty. Po areálu se pohybovali pracovníci stavebního dozoru a veleli pracovním četám, provádějícím nezbytnou modernizaci. Norma se okamžitě ponořila zpátky do svých vědeckých projektů.
Při pomyšlení na její naprosté zanícení se Venport melancholicky usmál. Na rozdíl od většiny lidí, kteří se protloukali životem a pokoušeli se o úspěch nebo jenom o pohodlnou existenci, drahá Norma neměla o svém poslání žádné pochybnosti. Disponovala skálopevnou koncentrací a pevným soustředěním.
Aniž by rozptyloval jejího génia, vzal si Venport na starost všechny ostatní detaily. Pendloval sem a tam do Stardy, aby zajistil zásoby, zařízení, nábytek a dočasné pracovní posádky. V zájmu dalšího zabezpečení projektu rozhodl, že otroci, kteří stavějí hangár a opravují vyřazená důlní zařízení, nezůstanou na místě natolik dlouho, aby stačili pochopit, co má Norma skutečně v úmyslu.
Lord Bludd byl prozatím samolibě spokojený, myslel si, že s Venportem vyjednal snadné finanční vítězství. Venport tu krátkozrakou pýchu vycítil a využil jí. Podal přímou žádost Bluddovi, aby si mohl na přechodnou dobu půjčit některé Oddané otroky. Souhlasil s tím, že vyplatí prémii za vyškolené a poslušné pracovníky. Poritrinský šlechtic mu bezpochyby účtoval víc, než za co zajatí buddislámci ve skutečnosti stáli, ale Venport neměl čas se dohadovat a přeškolovat všechny pracovní síly. Brzy musel odjet na Arrakis pokusit se potlačit bandu prohnaných banditů, kteří okrádali výpravy naiba Dharthy, sbírající koření.

Jeho obchodní partner Tuk Keedair měl zatím zůstat na Poritrinu s Normou. Jako přísný vedoucí měl zajistit, aby se k ní otroci chovali slušně a ona tak mohla včas plnit své úkoly. Jako obvykle měla výhrady k používání otrockých čet, ale za daných okolností neměl Venport na vybranou. Buddislámci byli na Poritrinu jedinou dostupnou pracovní silou.
Pozdě odpoledne se Venport vrátil na odlehlé pracoviště. Zakotvil loď v úzkém kaňonu, kde už byla voda příliš mělká pro plavbu. Normina nová laboratoř a hangár vyplňovaly obrovskou dutinu, která se kdysi nacházela za vodopádem. Kaskáda vody spolu s vedlejší říčkou, která ji napájela, byla však dávno pryč. Už před stovkami let ji v rámci projektu lorda Frigo Bludda v zájmu zemědělských potřeb Stardy odvedli jinam. Strop
jeskyně byl otevřený, byť krytý velkým skladištním hangárem, který se budoval nahoře na plošině.
U útesu byl instalován osobní výtah a Venport jím vyjel na vrcholek kaňonu. Přestavěný hangár, obklopený pomocnými hranatými budovami, zářil v jasu pozdně odpoledního slunce. Konzolovou střechu měl odsunutou do stran, rozlehlá budova byla připravena pojmout očekávaný prototyp plavidla.
Venport spokojeně pokýval hlavou nad pokrokem, kterého dělníci dosáhli. Doufal, že si ještě před odletem na Arrakis bude moci sám ověřit, že jsou zařízení připravena pro projekt. Prošel branou, hlídanou třemi místními strážci, které najal, našel pracovní dozor a požádal ho o zprávu o vývoji. Otroci kolem hangáru a přístaveb měli právě krátkou odpolední přestávku na jídlo, odpočinek a modlitbu. Po ní se museli vrátit ke svým úkolům a pracovat až do pozdní noci.
Ze svých uzavřených kanceláří se vynořila Norma. Zamžourala ve slábnoucím světle, překvapená, že už uplynul celý den. Venport se k ní s úsměvem vydal a ze zvyku ji vřele objal. Vlasy měla rozcuchané a zanedbané, ale jeho to k ní tím víc přitahovalo už jen proto, že si na nic nehrála a nepředstírala, že je krásná.
„Dneska odpoledne dorazí moje loď, Aurelie? Je to dneska, nebo jsem si popletla kalendář?"
„Dorazí za necelou hodinu, Normo." Ukázal na otevřenou střechu. „Vypadá to, že hangár už je nachystaný."
Zatvářila se ještě dychtivěji. „Pak můžu vážně začít s fází testování?"
Přikývl a nechal ruku položenou na jejím drobném rameni. U srdce ho zahřálo, když se na něj usmála. „Lord Bludd mi slíbil, že sem pošle kvalifikovaný tým otroků z továren a stavitelů poslední vesmírné flotily. Mají s takovou prací zkušenosti, takže doufám, že nebudou potřebovat velký výcvik."
„Dobře, ale já nebudu mít čas ani pozornost na to, abych je celé dny řídila. Budou muset pracovat nezávisle -"
„Tuk Keedair tady zůstane a vezme si to všechno na starost," ujistil ji Venport. „Přiveze sem taky spoustu strážců žoldnéřů, oddaných VenKee Enterprises, ne Poritrinu. Budou hlídat zařízení a zajistí, aby se otroci nepokoušeli o nějaké sabotáže." Ohlédl se směrem k řece.
„Zabrání taky lordu Bluddovi a Tio Holtzmanovi tady
slídit."
„Nikdy jsem si nedělala starosti s takovým zabezpečením."
„Holtzman ano. Vždycky měl v laboratořích Dračí
gardy."
„Učenec Holtzman si mě celé roky nevšímal, Aurelie. Proč by se najednou měl o mě starat?"
„Protože jestli má aspoň kousek toho génia, který se mu přisuzuje, nemůže se nechat šidit donekonečna. Uvědomí si, o jaký zázrak přišel, když tě nechal jít."
Norma, rozpačitá z té lichotky, se rozhlédla po staveništi, jako by si nemohla vzpomenout, jestli tam některé budovy už stály, když si naposledy všimla takových detailů. „Ale kde budeš ty?"
Venport si povzdechl, uvědomil si, že nedávala pozor. „Už jsem ti to říkal, Normo. Letím na Arrakis vyřídit nějaké problémy s našimi obchody s kořením. Na Keedaira zbyl lehčí a mnohem příjemnější úkol zůstat tady s tebou."
Norma se zamračila. I když už byla dávno ve středním věku, výrazem mu připomínala malou dívenku z Rossaku, kterou tak zbožňoval. „Přála bych si, abys mohl zůstat se mnou, Aurelie. Mnohem radši bych kolem sebe měla ten tvůj přátelský obličej než... toho otrokáře z Tlulaxu."
Venport se zasmál. „Nemusíš mít Keedaira ráda, Normo. Jenom ho nech dělat jeho práci." Povzdechl si. „A věř mi, že bych taky raději zůstal tady. Ale mám spoustu práce - a bojím se, že by to tady s tebou bylo tak příjemné, že bych mezitím neudělal nic pořádného."
Zahihňala se jako dívka. Venport zaskočil sám sebe, uvažoval, jestli s ní vážně flirtuje. Chvilku o tom přemýšlel a pak usoudil, že ano. Po tolika letech blízkého vztahu se podivil, že ho to vůbec překvapilo.
Z hangáru vyběhl vedoucí konstruktér a rozhlížel se po Venportovi. „Právě jsme dostali signál, řediteli. Naše plavidlo dostalo obvyklé povolení a už klesá do atmosféry. Řídí ho Tuk Keedair."
Venport přikývl, neudivilo ho, že se partner pustil do pilotáže sám. Tento kšeftař s lidmi pracoval celé roky jako obchodník, přepadával Nepřipojené planety a chytal buddislámské otroky. Věděl, jak se ovládá jednoduchá nákladní loď.
„Podívej se, Normo. Tamhle je." Ukázal na jasné světlo, které se rýsovalo v matném soumraku.
Bod zářil čím dál tím víc, trup se mu rozpaloval pohybem v atmosféře a Norma už slyšela jeho dunění. Byla to veliká loď, postavená především pro cestování na dlouhé vzdálenosti a občasné přistání, náklad většinou nabírala prostřednictvím menších transportních raketoplánů.
Jako vesmírné plavidlo to byla loď poměrně pomalá a nevýkonná. Keedair si teď do úzkopásmové vysílačky stěžoval na její zastaralé systémy. Bylo vidět, že Venport tu loď nevyřadil pro nic za nic.
Konečně Keedair dovedl obrovské plavidlo nad otevřený hangár a zkušeným manévrováním ho spustil do prázdného skladu. Venport přihlížel, nebyl si jistý, jestli masivní loď vůbec projde otevřenou střechou. Ale obchodník z Tlulaxu to dokázal a ještě mu zbylo několik metrů prostoru.
Norma pozorovala přistání s úctou a Venport přímo viděl, jak jí to v hlavě pracuje. Seznámila se s detailními plány a projekty lodě, takže už věděla, jaké úpravy bude muset udělat. Ale vidět plavidlo na vlastní oči jako by podnítilo její

představivost.
„Vzor pro všechny budoucí meziplanetární lety," řekla. „To, co se tady udělá, všechno od základů změní."
Venport se nakazil jejím optimismem. Norma nedokázala odtrhnout oči od lodi, až přistála v hangáru a dělníci přispěchali, aby ji ukotvili a stabilizovali.
Norma se natáhla a stiskla mu ruku, o tolik větší. „Na tohle jsem se těšila spoustu let, Aurelie. Ani se mi nechce věřit vlastním očím. Pořád mám ještě spoustu práce, ale konečně aspoň můžu začít."
Velký patriarcha Iblis Ginjo očekával, že jeho příjezd způsobí rozruch, a hlavní město Starda připravilo příslušně štědré přijetí. V boji proti myslícím strojům se v kteroukoli chvíli angažovala řada planet. Podle jeho kalendáře mělo být nyní v plném proudu intenzivní tažení na Iks, ale Iblis se nechtěl vrhat do tak vyloženého osobního nebezpečí. Poritrin mu naprosto vyhovoval, protože invazní jednotky robotů už byly pryč.
Iblis prokázal, že není žádný zbabělec, když podnítil prvotní povstání na Zemi. Významné postavení hlavy Rady Džihádu mu ale nyní znemožňovalo podstupovat nějaké riziko. I když by svou přítomností na bojištích bezpochyby povzbudil morálku zoufalých vojáků, nechtěl Velký patriarcha riskovat a ukazovat se jinde než na místech ryzích vítězství. Jako bylo toto.
Iblis, doprovázený svým oddaným, ale diskrétním velitelem Džipolu Yorekem Thurrem, vystoupil na kosmodromu ve Stardě z lodi a vykračoval si kupředu, aby se setkal s malou oficiální delegací. Všiml si, že v ní chybí lord Bludd, a zamumlal jakousi nespokojenou poznámku. Zrovna v tu chvíli k němu přispěchal mladý poritrinský pobočník.
„Načasoval jste to perfektně, Velký patriarcho. Do zahájení ceremoniálu už chybějí jen dvě hodiny, ale je dost času na to, aby vás naši vizážisté připravili na vystoupení s lordem Bluddem."
Mladý pobočník měl na sobě černobílou vestu a smokingový pláštík, který patřil k módním trendům v urozeném světě. Když vznášedlo dopravilo Iblise a jeho doprovod do amfiteátru, dostal přiděleno místo na dlouhém pódiu na nábřeží, ale jen po straně, jako jeden ze sedmdesáti politiků a šlechticů. Trávníky zaplnily nejméně čtyři tisíce lidí, dívaly se na projekční obrazovky a naslouchaly hlasitě znějícím reproduktorům, které se vznášely na suspenzorech. Na vrcholcích srázů nad řekou se nápadně tyčily narychlo vybudované svatyně Manionovi Neviňátku. Byla také odhalena nová socha, veliký a trochu absurdní výtvor andělského dítěte, které jako Buddha trůní na polámaném robotovi.
Nejprominentnější sedadlo měl lord Niko Bludd, bylo osvětlené reflektory a leželo přímo v místě, kde se sbíhaly uličky, vedoucí na tribunu. Ten elegán si zřejmě myslel, že se všichni ti diváci shromáždili kvůli němu.
Mezitím na prostředním podiu přebíral před rozjásaným davem pocty Tio Holtzman. Vynálezce se ukláněl a mával rozmazané mase tváří. Iblis seděl se ztuhlým úsměvem na tváři.
Velký patriarcha měl neustále na mysli program, důležitý úkol, který je třeba splnit. Podle Iblise byl život nehorázně krátký a tolik se toho muselo vykonat. Zhluboka se nadechl a rozhodl se, že si té ignorace, které se mu dostalo od lorda Bludda, nebude všímat. Zatím ne.
Takováto situace, kdy jsou davy lidí nadšeny přesvědčivým vojenským vítězstvím, může Iblisovi ještě přinést příležitost.

Dobré úmysly mohou natropit stejnou zkázu jako ďábelský dobyvatel. Tak i tak je výsledek stejný.
ZENSUNNITSKÝ ŽALOSPĚV

Alíd považoval svého přítele Ismaela za blázna. Výbušný zenšiita nedokázal skrýt opovržení a nedůvěru v hlase, když se ho posměšně ptal: „Ty vážně čekáš nějaký vděk? Od nich? Nemůžu říct, že bych se nějak obdivoval té tvé slepé víře, ale docela mě baví." Jeho úsměv ale v sobě nenesl žádné veselí, jen tvrdost.
V měsících poté, kdy falešná flotila úspěšně oklamala strojové nájezdníky, odveleli konsolidovanou armádu otroků z doků u řeky a rozprášili ji do menších skupinek.
Mnoho z nich se vrátilo ke svým původním majitelům
a k běžným pracím v rákosových polích a dolech. Alíd
zůstal ve skupině otroků v továrně ve Stardě, protože si ho žádný z minulých vlastníků zpátky nevyžádal. Ismael měl nejprve radost, že bude moci trávit více času se svým společníkem z dětství, ale pak pocítil pichnutí nejistoty.
„To naše obětavá práce vybudovala tu falešnou flotilu, Alíde. To naše práce zachránila Poritrin." Rozčilení a zklamání v Ismaelových slovech byly přímo hmatatelné „To musí uznat i někdo tak rozmazlený a nevšímavý jako lord Bludd."
„Ty jsi otrok a on šlechtic," odpověděl Alíd. „On nemusí uznávat nic, kdežto my musíme držet hubu."
Ale Ismael ho neposlouchal. Otroci se nedočkali žádného odpočinku, větších přídělů jídla, lepšího bydlení ani lékařské péče, žádných ústupků své buddislámské víře... ani té nejmenší odměny. Bylo to ostudně nespravedlivé, ale jedině Ismael zřejmě čekal něco jiného.
Ismaela učil v dětství dědeček s mírnou přísností: „Jestli se k tobě nějaký člověk zachová nespravedlivě a ty mu nevyjádříš nevoli, nestěžuj si pak, když se mu nepodaří vyřešit situaci po svém."
Ismael si to vzal k srdci. Sútry koránu tvrdily, že lidské srdce a duše - dokonce i u nevěřících - v sobě nesou jádro hluboké dobroty a soucitu. Jako otrok byl už příliš dlouho pasivní, akceptoval své podřízené postavení. Strávil už moc večerů odříkáváním prázdných slibů a lpěním na drobných snech, které se zdály až příliš prosté - a stejně klamné, jako ty falešné lodě, které zastrašily robotickou válečnou flotilu. Byl za to dlužný všem těm, kteří mu tak dlouho naslouchali.
Nyní, když Ismael a jeho druhové vykonali nepopiratelnou službu Poritrinu, věděl, že je čas projednat své znepokojení se samotným lordem Bluddem. Bůh ho bude provázet a naznačí mu, co má říci. Ismael dokáže Alídovi a všem zensunnitům, kteří mu naslouchali u kmenového ohně, že jeho víra je spolehlivá.

Rozčilený Alíd Ismaela zarazil, než se stačil nevinně zaplést do něčeho, z čeho se mohla vyklubat pořádná pohroma.
„Aspoň si promysli nějaký plán, kamaráde! Jak se chceš dostat k lordu Bluddovi? Nemůžeš mu prostě zaklepat na dveře a vyklopit mu, co máš na srdci."
„Jestli je pánem svých lidí, vyslechne si opodstatněnou stížnost."
Alíd obrátil oči v sloup. „Ty jsi otrok, žádný občan. Nemá důvod tě poslouchat." Naklonil se k němu blíž. „Něco si vymysli, Ismaeli. Pracoval jsi pro Učence Holtzmana, znáš jeho praxi, víš, jak jedná s lordem Bluddem. Najdi si v tom nějakou záminku, nebo se k němu nikdy nedostaneš ani na sto metrů."
Ismael zvažoval svoje možnosti. Neměl rád lži ani podvody, ale Alíd měl pravdu. V tomto případě účel světil prostředky. Na konci následující pracovní směny se vrátil s ostatními zajatci do ubikací. Tam se umyl a oblékl do svých nejčistších šatů, políbil ženu a připravil se na cestu. Vzal si s sebou několik pracovních knih, které tajně propašoval z opuštěných kanceláří továrny, a vydal se městem ke kuželovitým věžím sídla pána Poritrinu. Dlouholetý otrok šel s výrazem úcty, ne však poddajné podřízenosti. Buddalláh vedl jeho kroky a dával mu sílu.
Dva příslušníci Dračích gard ve zlatém brnění u brány v přízemí věže si Ismaela skepticky změřili. Dával si pozor, aby nepůsobil nijak výhružně, opatrně volil slova, snažil se nelhat, ale pokoušel se o jistý trik. „Jmenuji se Ismael a musím se setkat s lordem Bluddem."
Dračí garda si ho měřila. „Otrok se chce setkat s lordem Bluddem? Máš domluvenou schůzku?" řekl jeden strážce.
Jeho obrněný kolega dodal: „Lord Bludd neposkytuje slyšení otrokům."
Ismael zauvažoval, jestli snad Buddalláh náhodou nepřiměje ty muže ustoupit stranou a uvolnit mu cestu, aby mohl vstoupit. Ale nečekal tak zjevný božský zásah.
Ismael si připadal neohroženě, když vytáhl ukradené záznamy a podal jim je. „Jsem jeden z otroků Učence Holtzmana. Pravidelně sem takové, jako jsem já, posílá
s psanými dokumenty." Zaváhal, než konečně vyslovil tu naprostou lež. „Učenec mě sem poslal s tímhle. Tvrdil, že je to dost naléhavá věc, a že se nesmím vrátit, dokud to neodevzdám lordu Bluddovi osobně."
Vyšší Dračí gardista zavrčel: „Všechno, co se týká Holtzmana, je vždycky naléhavé." Zamračil se na Ismaela. „Lord Bludd na to dneska nemá čas."
Ismael necouvl. „Možná byste to mohli Učenci Holtzmanovi vysvětlit sami. Nebude mi věřit, že by lord Bludd odmítl přijmout tyhle knihy." Zhluboka se nadechl a čekal. Víra mu dodávala klid a sebedůvěru.
Po chvíli ticha řekl druhý strážce nejistě: „Třeba bychom mohli nechat lorda Bludda, aby ho vyhodil sám."
Ismael využil toho chvilkového zaváhání, uklonil se a pak rychle prošel dveřmi. Jeho sebedůvěra strážce znejistěla, ustoupili mu z cesty. Ismael s rozšířenýma očima vstoupil do honosného vládního sídla dědičného panovníka, jehož předkové si buddislámce zotročovali po celé generace.
Hned uvnitř se na snědou Ismaelovu tvář a jeho zensunnitský úbor zamračil jakýsi otrávený komoří. Jméno Tio Holtzmana a působivě vyhlížející knihy se ukázaly mít dost velkou váhu na to, aby překonaly pochybnosti a otázky. Jeden ze strážců si to evidentně rozmyslel, přiblížil se a řekl: „Omlouvám se, pane. Jestli chcete, abych ho vyhodil, tak..."
Panovníkův úředník zavrtěl hlavou a setkal se s Ismaelovým vyrovnaným pohledem. „Jsi si jistý, že to musíš dodat lordu Bluddovi hned? Stejně nebude mít čas se na to podívat. Už za hodinu pořádá hostinu pro cizí malíře, kteří touží malovat Stardu za různých světelných podmínek." Komoří vyslal výmluvný pohled směrem k chronometru na stěně.
„Jestli je to tak důležité, domluvil by ti Učenec Holtzman schůzku. Jsi přesvědčený, že -"
„Je mi líto, pane," přerušil ho Ismael. Nenabídl další vysvětlení, ani se nechystal k dobrovolnému odchodu.
„Lord Bludd ti může věnovat jenom chviličku."
„Bude stačit pouhý okamžik jeho šlechetnosti. Děkuji vám."
„Mám ho prohledat, jestli nemá zbraně?" zeptal se strážce.
„Jistě."
Když byla tělesná prohlídka u konce, čekal Ismael v rozlehlé přijímací síni. Uprostřed stála lavice z leštěného kamene; i když vypadala krásně, ukázala se být nepohodlná. Seděl vyrovnaně a tiše a trpělivě čekal.
Smělý otrok si v duchu odříkával své oblíbené sútry, verze, které se naučil na klíně svého dědečka. Už dávno přestal toužit, kéž by se jeho život byl odvíjel jinak, kéž by byl unikl, když nájezdníci napadli mokřiny Harmonthepu. Jeho život se v dobrém i ve zlém odehrával tady na Poritrinu, měl milující ženu a dvě krásné dcery, které samy byly už skoro ženy...
Uplynula téměř hodina. Konečně ho uvedli po širokém schodišti do soukromých pokojů a síně lorda Bludda. S trochou štěstí se jeho žádost dotkne srdce šlechtice, vládnoucího Poritrinu. Doufal, že dokáže mluvit přesvědčivě.
V místnosti, která voněla po svíčkách a voňavkách, strojili dvořané vousatého lorda do vycpané vesty, zlatých řetězů a silných manžet. Rudozlaté vlasy mu vybledly věkem a prokvétaly stříbrem. U oka měl zřetelné tetování hustých drobných kruhů, které vypadaly jako bubliny. Osobní sluhové pobíhali sem tam, stříkali mu na vlasy a na tváře voňavé vodičky. Jeden muž, hubený jako tyčka, kartáčoval látku lordova roucha se zápalem filozofa, studujícího klíč k veškerému vědění.
Lord vzhlédl na Ismaela a povzdechl. „No, nestává se často, že by ke mně Tio poslal některého ze svých otroků. Obvykle nebývá s těmi svými zprávami tak neodbytný - a včasný. Co po mně učenec chce v takový večer? Je to docela nevhodná doba." Natáhl se, aby si převzal knihy.
Ismael se snažil mluvit klidným a mírným hlasem, tak zdvořile, jak jen dokázal. Uctivě, ale s jistou sebedůvěrou, jako by lorda považoval za sobě rovného. S vědomím důležitosti každého slova čerpal klidnou sílu hluboko ze svého nitra.
„Možná došlo k nějakému
nedorozumění, lorde Bludde. Učenec Holtzman mě sem neposlal. Jmenuji se Ismael a přišel jsem sem sám za sebe, abych si s vámi promluvil."

Dořané se překvapeně zarazili. Bludd s nechutí zamžoural na Ismaela, pak zlostně vzhlédl ke svému komořímu, který se zase nevlídně podíval na Dračí gardu.
Ismael koutkem oka zahlédl, jak se k němu komoří vydal, aby ho odvedl. Bludd mu však naznačil, aby to nedělal. Promluvil rozzlobeně, dožadoval se vysvětlení. ‚Proč jsi sem přišel, když to není kvůli Učenci Holtzmanovi?" Zvedl záznamy. „A co je tohle?"
Ismael se usmál, nechal ze sebe slova volně plynout, doufal, že dokáže obměkčit šlechticovo srdce rozumnými důvody a soucitem. „Pane, moji lidé už celé generace slouží Poritrinu a chrání ho. Moji druhové otroci a já jsme pracovali na spoustě projektů Učence Holtzmana, které zachránily bezpočet občanů Ligy před myslícími stroji. V uplynulém roce jsme bez oddechu pracovali na vybudování vaší úspěšné falešné flotily."
Lord Bludd se zamračil, jako by spolkl žluklý bonbon. Pak se krutě usmál a odpověděl: „To už vychází z podstaty otroků."
Nedaleko stojící komoří se uchechtl.
Ale Ismael na tom neviděl nic veselého. „My jsme lidské bytosti, lorde Bludde." Zklidnil se, nechtěl připustit ztrátu odhodlání. „Potili jsme krev, abychom ochránili životní styl. Viděli jsme vaše slavnosti. Díky našemu úsilí zůstal Poritrin nezávislý na myslících strojích."
„Díky vašemu úsilí?" Bludd se zachmuřil nad směloství toho zensunnitského muže. „Udělali jste přesně to, co vám vaši mistři nařídili, nic víc. To my jsme zpozorovali tu blížící se hrozbu. My jsme vyvinuli prostředky, jak se proti ní ochránit. My jsme vypracovali plány a my jsme zajistili zdroje. Vy jste jenom sestavili dohromady součásti, jak se vám nařídilo."
„Můj pane, vy podceňujete a znevažujete, co udělali vaší zajatci pro -"
„A co chtějí vaši lidé - mou věčnou vděčnost? Nesmysl! Pomohli jste zachránit vlastní životy, ne jenom naše. To by vám mělo stačit. Nebo byste teď radši hnili ve vězení myslících strojů, dali se pitvat těmi zvědavými roboty? Buďte rádi, že nejsem jako ten arciďábel Erasmus."
Načechral si rukávy a odehnal od sebe sluhy. „A teď jdi, otroku. Nechci to už poslouchat, a už se nikdy nepokoušej mluvit přímo se mnou. Ten tvůj podvod by stačil na popravu. Já jsem pán Poritrinu, hlava rodu, který je tu u moci po celé generace, kdežto ty jsi jenom... přistěhovaný zbabělec, který jí a bydlí jenom díky mé shovívavosti."
Ismael byl hluboce pohoršen, ale takové urážky neslyšel poprvé. Chtěl o tom jednat, vyložit jasněji svůj případ, ale z výrazu kalného hněvu, který vřel lordu Bluddovi v očích, viděl, že nic, co by řekl, by nemělo uspokojivý účinek. Neuspěl. Alíd měl možná pravdu, když se vysmíval jeho naivní víře.
Podcenil jsem, jak jiné, jak odlišné je myšlení tohoto muže. Vůbec jsem lorda Bludda nepochopil. Je to vůbec člověk? Nedávno během jedné noční debaty kolem kmenového ohně v táboře otroků se Alíd rozkurážil, začal nabádat lidi, aby se pustili ve stopách Bela Moulaye. Alíd se chtěl pokusit o další revoluci, bez ohledu na to, jaké krveprolití by přinesla. Pokaždé, když se Ismael pokoušel promluvit rozumně a vystoupit proti té otevřené výzvě k pomstě, Alíd ho překřičel.
Po této schůzce si Ismael už nebyl jistý, jak moc se ještě dokáže přít. Snažil se, jak mohl, ale lord Bludd odmítl poslouchat.
Ismael se znovu uklonil a pomalu couval ke dveřím. Doufal, že si to šlechtic nerozmyslí a nenařídí ho okamžitě popravit. Dračí strážci ho neurvale popadli za paže a vyprovodili ho ven, tiše přitom mumlali nadávky. Ismael se nebránil a na urážky nereagoval. Stačilo by málo, aby je vyprovokoval a oni ho ubili k smrti.
Ale přestože se jeho víra otřásla v samotných základech a nevinná důvěra se ukázala být nedostatečnou, nelitoval, že to zkusil. Zatím ještě ne.
Během několika dnů dorazily nové rozkazy, které odvelely Ismaela a mnoho dalších, kteří pracovali na projektu konstrukce v loděnicích. On, Alíd a stovky jiných měly být poslány daleko nahoru po řece do nového zařízení. Čekala je práce na nezávislém projektu, vedeném Normou Cenvou, geniální ženou z Rossaku, která kdysi pracovala jako asistentka Učence Holtzmana.
Dračí gardy měly též jednoznačné instrukce, že otrok Ismael musí být oddělen od rodiny. Seržant řekl nevlídně: „Tvoje žena a děti zůstanou tady, dostanou nový úkol." Ušklíbl se zpod zlatem zdobené helmice: „Nejspíš na třech oddělených místech."
Ismaelovi se podlomila kolena, nechtělo se mu věřit vlastním uším. „Ne, to není možné!" Byl s Ozzou už patnáct let.
„Nic jsem neprovedl —" Stráže ho vzaly pod pažemi, ale vytrhl se jim a hnal se ke své ohromené ženě, která tam stála s Chamal a Falinou.
Lord Bludd projevil svou nelibost jasně. Vojáci pásli po zámince, jak Ismaela ztrestat. Vytáhli hole a začali ho bít do kolen, do kříže, po ramenou a do hlavy.
Ismael, který nebyl žádný násilník, se s výkřikem zhroutil. Ozze tekly slzy proudem po tvářích, proklela útočníky a snažila se k muži dostat. Ale Dračí gardisté ji drželi zpátky. Dcery se pokusily se mužům ve zlatém brnění vyhnout, ale Ismael se víc bál o jejich bezpečnost než o svou vlastní. Kdyby na sebe Chamal a Falina přitáhly moc velkou pozornost, mohly by je stráže odtáhnout a provést jim něco ošklivého. Jeho dvěma krásným dcerám...
„Ne, počkejte. Půjdu s nimi. Najdeme nějaký způsob, jak se dostat zase dohromady."
Ozza si k sobě dcery přitiskla a měřila si Dračí gardisty, jako by jim chtěla vyškrábat oči. Ale znala svého muže a nechtěla udělat nic, co by mu ještě víc uškodilo. „Budeme zase spolu, miláčku Ismaeli."
Alíd se k nim pomalu přiblížil a postavil se vedle něj. V očích mu vztekle plálo. Zdálo se, že Dračí garda se odporem zenšiitského muže baví. Ismael zasténal a snažil se navzdory náporům bolesti nalézt rozvahu.
Zatímco strážci hnali pracovní skupinu na nové stanoviště proti proudu řeky, snažil se Ismael vyhledat ještě jednou pohledem Ozzu a děvčata, možná naposled Když oddělili od rodiny Alída, nikdy už ženu a syna neviděl.
Alíd hlasitě zašeptal starým jazykem šakobsa, aby mu nikdo z otrokářů nerozuměl: „Říkal jsem ti to, tihle lidi jsou zrůdy. A lord Bludd je nejhorší. Už chápeš, že ta tvoje jednoduchá víra nestačí?"

Ismael tvrdohlavě zavrtěl hlavou.
Přes to všechno nebyl připraven vzdát se zensunnitské víry, která formovala základ jeho života. Přestanou v něj ostatní, kteří tak pozorně naslouchali jeho večerním podobenstvím a sútrám, doufat, když teď vidí jeho neúspěch? Ismael byl podroben tvrdé zkoušce — a netušil, jaký bude konečný výsledek.

175 LET P. G.
27. ROK DŽIHÁDU, ROK PO VÍTĚZSTVÍ NA PORITRINU

Válka: manufaktura, která produkuje prázdnotu, smrt a záhady.
PROHLÁŠENÍ PROTESTANTA PROTI DŽIHÁDU

Primeru Harkonnenovi nepřipadal dlouhý a pomalý let na planetu Iks nijak zvlášť poklidný. Nebetyčné nadšení mladých rekrutů na palubě vlajkové balisty se postupně proměnilo v hrůzu ze střetu se silami myslících strojů na dávném bojišti Synchronizovaných světů. Každý v masivních útočných jednotkách věděl, co je v sázce, a uvědomoval si nebezpečí.
Xavierův mandát byl jasný. Rebelové na Iksu dlouho a tvrdě bojovali proti drtivé armádě kymeků a robotických lovců a on teď dodá dostatečné síly, aby průběh boje zvrátil. Lidé si nemohou dovolit prohrát. Jakmile osvobodí další planetu z Omiovy moci, bude se mu spát lépe.
Jeden svět po druhém.
Okta ho nikdy neviděla ráda odjíždět na další misi Džihádu. Za jejich manželství Xavier stále putoval z jedné nebezpečné výpravy na další. Pro Oktu bylo těžké vidět ho odlétat, ale uvědomovala si, jak to v této nekonečné válce chodí. Viděla zblízka, co brutalita myslících strojů provedla její sestře Sereně. Válka lidi měnila. Někdo musí bránit nevinné. Xavier a Vor patřili mezi ty, kteří pro to riskovali život, a Okta vždycky chápala, že válka je manželovo zaměstnání. Ve válce každý přináší oběti.
A i když ji Xavier nesmírně miloval a věděl, že mu naprosto věří, vždycky jí viděl v očích strach, když opouštěl Salusu Secundus - ale byl to strach, který Okta dokázala zvládnout. Když byli spolu, dělala, co se dalo, aby si připadal milovaný a spokojený. Během těch dlouhých dnů, než se vrátil zpátky, se tak mohl vracet k příjemným vzpomínkám. Jednou si z ní dokonce dělal legraci, že největší oslavy vždycky pořádá, když odlétá pryč.
Než se Oktin manžel vydal na obtížné a riskantní tažení za osvobození Iksu, připravila zase hostinu a pozvala na ni své nejbližší. Jako vždycky byla pozvaná i Serena, ale kněžka Džihádu málokdy navštěvovala taková malá setkání, dokonce i v rámci rodiny. Úřad Velkého patriarchy Ginja za Serenu zdvořile pozvání odmítl, odpověděl, že je prostě moc zaneprázdněná.
Ti, kdo Oktu dobře neznali, v ní viděli stydlivou, tichou ženu, která stojí ve stínu velkého primera. Ale když se pro něco rozhodla a soustředila se na to, projevovala pevnost a sílu zaníceného vojenského velitele. Dala dohromady sluhy, uklízeče i kuchaře a zařídila, že absolutně všechno proběhlo bez chybičky.
Starý Manion Služebník se zdržel dole ve sklepích dobrou hodinu, vybíral tři vzácné lahve vína. Xavier věděl, že místokrál na odpočinku má jen vynikající vína, ale měl tchána rád, a tak vždy žádal o osobní výběr. Starý muž ten úkol miloval.
Pozdě odpoledne dorazily na oslavu rozloučení Xavierovy dospělé dcery Roella a Omilia s manžely. Roella měla dvacet šest let a Omilia byla o dva roky mladší. Omilia s sebou pro potěšení rodičů vzala svou novorozenou dcerku.
Okta Omiliinu dcerušku zbožňovala a teskně se dívala, jak se dítě směje na Xaviera. I když přišel o syna, byl nesmírně hrdý na dcery i na život, který si uspořádaly. Omilia i Roella byly nápadně krásné, ale Xavier stejně nebyl objektivní soudce.
„Někdy si přeju, abychom měli ještě aspoň jedno," řekla Okta a pošimrala dítě.
Pro Xaviera byla jeho žena stále nejkrásnější z nich všech, i když jí už bylo pětačtyřicet let. Pořád viděl mladistvý žár, který v sobě nosila, a stále ji shledával přitažlivější než jakoukoli mladou ženu. Pokrčil rameny a věnoval jí svůj nejlepší chlapecký úsměv. „Nikdo netvrdí, že jsi moc stará."
„Není to moc pravděpodobné." Škádlila ho, ale Xavier se nepřestával usmívat.
„To není důvod, abychom se přestali pokoušet."
Xavier se ale nedokázal zbavit nepříjemného pocitu
a smutku, když se setkal s dalšími hosty. Byl to jeho adoptivní otec Emil Tantor, doprovázený Sheelou, vdovou po Vergylovi, a jejich třemi dětmi.
Xavierovi se ani nechtělo věřit, že uplynuly už dva roky od debaklu na IV Anbusu. Pořád cítil bolest a žal, že dopustil, aby Vergyla zajali kymekové. Bratr měl třicet čtyři roky, když zemřel - rozhodně už nebyl žádné dítě - ale Xavier pořád myslel na usměvavého mladého muže jako na svého malého bratříčka, na chlapce, se kterým si hrával... a pak ho zradil.
Vergyl se Sheelou mohli vést příjemný dlouhý společný život. Bratrova rodina byla úžasná, ale její budoucnost se zhroutila... zrovna jako jeho, když Serenu unesly myslící stroje.
Ten zatracený Džihád!
Xavier si ale i po ztrátě Sereny uspořádal dobrý život. A nic by na něm neměnil, i kdyby mohl. Nepochyboval, že Sheela je dost silná na to, aby se zachovala stejně, za pomoci letitého a stále křehčího Emila Tantora.
I když měl Xavier velikou radost, že zase vidí otce i Vergylovu rodinu, pořád si připadal jaksi trapně, nevěděl, co má říci.

Omiliino dítě Sheelu zřejmě rozesmutnilo a její tchán také vypadal zasmušile. Možná vzpomínal na manželku Lucille, která zahynula při leteckém neštěstí krátce předtím, než mohla poprvé vidět Vergylovu holčičku...
Když byl první chod připraven k servírování, odříkala Okta modlitbu. Vzdala dík za jídlo a za jejich životy, prosila boha o Xavierovu bezpečnost během mise na Iks a modlila se za osvobození od Omnia a všech myslících strojů.
Xavier věděl, že to mělo být radostné setkání, při němž mu jeho milovaní chtěli popřát šťastnou cestu a úspěch v novém vojenském tažení. Mise na Iks s sebou nesla velké riziko a i když by se nikdy jen tak nevzdal, byl přesvědčen o tom, že mnoho dalších džihádských vojáků prožívá teď podobné večeře na rozloučenou se svými nejbližšími... a mnoho z nich se už nevrátí.
Okta zaznamenala jeho upadající náladu a ještě než
přinesli hlavní chod, pozvala trio mladých muzikantů ze Zimie. Hráli na instrumenty a zpívali příjemným kontraaltem, zatímco hosté jedli a tiše si povídali.
Jak tak Xavier poslouchal šťastné pěvce, znovu si vzpomněl na Oktino dvojče, bratra Freda, který chtěl být odjakživa hudebníkem a umělcem. Podíval se na svou ženu a čekal, že se jí ve tváři odrazí podobné myšlenky, ale ona se jen těšila z představení muzikantů. Brzy ji napodobil i zbytek hostů, užívali si jídla, rozhovoru a smíchu.
Okta celá zářila. Později, v žáru bitvy, si to bude pamatovat víc než co jiného.
I když to byl on, kdo odjížděl na Iks bojovat s vražednými stroji, Okta bojovala právě tak udatně. Bila se za zachování dobré nálady a optimismu ve své domácnosti, protože to byla jediná zbraň, kterou měla. Dělala to pokaždé, když se Xavier vydával do války, a vždycky to fungovalo.
Ale on odjížděl až příliš často.
Pár let poté, co Armada Ligy zničila Zemi, vedl Xavier svůj první „oficiální" útok rozšiřujícího se Džihádu Sereny Služebnice. Namátkou byla vybrána Bela Tegeuse — planeta Synchronizovaného světa — a válečné lodě na ni odletěly s velkou slávou. Vorian Atreides se v té bitvě vyznamenal, vysloužil si vyšší hodnost a dokázal skutečnou oddanost věci lidstva.
Bitva o Belu Tegeuse zničila mnoho robotů a rozsáhlou infrastrukturu myslících strojů, ale nepřítel se houževnatě bránil. Konflikt byl bezvýchodný a lidské síly se stáhly, aby si lízaly rány. O rok později a bez rozkazu proklouzl Vorian zpět do tegeuského systému a vrátil se domů se zprávou, že stroje všechno opravily a dále utlačují lidskou populaci, která tam přežila. Jako by se bylo nic nestalo. Přes hroznou bitvu a ztráty na životech Džihád vůbec nikam nepostoupil.
Po událostech na Zemi a na Bele Tegeuse si však všemysl Omnius uvědomila, že se charakter boje změnil. V důsledku toho vyslal corrinský Omnius těžkou
flotilu proti Saluse Secundus, ale nově zformovaná armáda Džihádu — vedená samotným Xavierem — ji odrazila. V té době to považoval za odvetu za bitvu u Zimie, kde byl před několika lety tak těžce raněn.
Nyní, na výpravě na Iks, se hlavní důstojník těšil na novou šanci. Za čtvrt století od zničení Země měl mnoho příležitostí a každá bitva mu dávala možnost zasadit další úder. Osvobodit více lidí. Zničit myslící stroje.
Jen kdyby si tak jeho vojáci udrželi nadšení... a energii.
Během dlouhé a napjaté cesty vydával Xavier svým
vojákům rozkazy, vyžadující přísnou tréninkovou kázeň, aby si udrželi bystré reflexy. Obvykle odměření žoldnéři z Ginázu, samostatná síla pod jeho velením, s radostí předváděli Xavierovým jednotkám své bojové schopnosti.
Primero je často celé hodiny pozoroval, hodnotil jejich techniku, v duchu mezi rekruty vybíral nejlepší bojovníky.
Novou skupinu žoldnéřů shledal zvlášť zajímavou. Nikdy předtím neviděl takovou dovednost v boji zblízka.
Bojovníci se skláněli před svým novým mistrem Joolem Noretem, tajemným a prudkým mladým mužem v černé kombinéze. Žoldnéř, přicházející rovnou z ginázského souostroví, byl opálený do bronzova, měl zelené jadeitové oči a sluncem vyšisované vlasy. Byl štíhlý a rychlý jako bič a máchal chladnými zbraněmi s rychlostí, která z nich dělala smrtící bodce.
Záhadný samotář Noret málokdy s někým promluvil, včetně svých druhů žoldnéřů. Nicméně se bezohledně a bez starostí o své osobní blaho pouštěl i do základních tréninkových cvičení. Zdálo se, že je požehnán - nebo proklet — vírou ve svou nezranitelnost.
Coby velicí důstojník ho Xavier pečlivě pozoroval. V bojových demonstracích se Noret bil s naprostou jistotou, ale vypadalo to, že mimo službu je nejraději sám.
Nyní, v přecpané společenské místnosti seděl Noret uprostřed svých druhů a zdálo se, že se nedá ničím rozptylovat. Na očích celému mužstvu se pružně zkroutil
do pozice okuma, seděl strnule, upíral zrak do zdi a ponořil se do svého nitra, do říše rozjímání.
Najednou bleskurychle vyskočil, otočil se, sklonil se a zaútočil holýma rukama i tradičnějšími zbraněmi - malou palicí a těžkou koulí, které měl jako nůž připojeny tenkým řetízkem na zápěstí. Vypadalo to jako zkouška, jako hra, ale ginázští žoldnéři to brali nesmírně vážně. Vrhli se na něj čtyři bojovníci, ale Noret je překvapivě účinně odrazil.
Ve finále vyhodil svou sbírku zbraní do vzduchu, s bojovou virtuozitou porazil další dva muže, chytil zbraně a nacpal si je do tajných kapes černého úboru. Jeho společníci, ač na hlavu poraženi, neutrpěli žádné vážné zranění. Bezpochyby vyzvou Noreta znovu k boji... a mladík zrovna tak jistě znovu zvítězí.
O dva dny později se Xavier přiměl vydat se za Noretem, chtěl se toho o něm dozvědět více. Dokonce ani během nudného putování mezi jednotlivými bojišti nebylo primerovi příjemné bratříčkovat se se svými vojáky, jako to dělával Vor. Jeho přítel jídal ve společné jídelně s vojáky, spřádal pro ně za vlasy přitažené historky o svých dobrodružstvích, hrál partii za partií karet, které vyhrával bez domýšlivosti a prohrával beze zloby.
Ale Xavier něčeho takového nebyl schopen. Byl jejich velícím důstojníkem — vůdcem těch mužů, ale jen málokdy jejich přítelem. Vojáci, kteří ho potkávali na palubách mužstva, na něj nevolali bodré pozdravy, ale bleskurychle se napjali do pozoru a rázně salutovali. Ten naprostý respekt zřejmě tvořil vzájemnou bariéru. Muži mu mezi sebou říkali

„Starý nervóza oficír".
Ani nyní nevyhledal Joola Noreta jako přítel. Mladý žoldnéř si v kabině pro posádku uklízel svoji spodní pryčnu, pečlivě skládal oblečení a exotické zbraně do vedlejší uzamykatelné skříňky. I při takovém všedním úkolu byl každý jeho pohyb graciézní a rychlý.
Měnily se zrovna směny a místnost byla skoro prázdná. Primero se k němu přiblížil zezadu, nevydával žádný hluk, slyšitelný přes hučení motorů lodi a hovor venku
na chodbách. Ale i tak zaznamenal, že se mladý žoldnéř
napjal ještě dřív, než ho uviděl. Vypadalo to, jako by viděl ušima.
Xavier popošel do jeho zorného pole a zastavil se s rukama zkříženýma na prsou. „Sledoval jsem vaše bojové cvičení, Joole Norete. Vaše technika je velmi zajímavá." „A já jsem sledoval, jak mě sledujete, primero."
Xavier si účel tohoto setkání dobře promyslel. Zbýval týden, než dorazí do soustavy Iksu a začnou se svým tažením.
„Jsem přesvědčen, že máte takové dovednosti, abyste mohl moje muže učit. Předvést jim techniky, které by zvýšily jejich šanci na přežití v boji s myslícími stroji."
Mladý žoldnéř odvrátil oči, jako by se ho to dotklo. „Já nejsem žádný učitel. Ještě pořád se toho musím hodně učit sám."
„Ale muži vás respektují a chtějí se od vás učit. Kdybyste je vycvičil ve svých metodách, pomohl byste zachránit životy."
Mladý muž nasadil znepokojený výraz. Zdálo se, že se stáhl do sebe. „To není důvod, proč jsem se dal do boje pro Džihád. Já chci zničit myslící stroje. Chci hrdinně zahynout v boji."
Xavier nechápal, jací démoni toho muže sužují. „Byl bych raději, kdybyste hrdinně bojoval a přežil, abyste pak mohl zničit další nepřátele. A když pomůžete mým džihádistům se zdokonalit, budeme si jistější vlastním vítězstvím."
Noret mlčel tak dlouho, až si Xavier myslel, že už neodpoví. „Já nebudu učitel," řekl konečně. „To je moc velké břemeno ke všem těm, která už nesu. Nebudu mít na rukou jejich krev, jestli se jim nepovede adekvátně obstát." Vzhlédl na stárnoucího důstojníka se smutným výrazem. „Ale můžou mě... pozorovat, jestli chtějí."
Xavier přikývl. Zatím se mu nechtělo tlačit na něj víc a zjišťovat, co Noreta tak hluboce rozrušilo. „To stačí. Možná něco pochytí, když vás budou sledovat. Jestli to vyjde, zvážím žádost o váš zvýšený žold, až se vrátíme domů."
„Já nic takového nechci," řekl Noret s prudkým a podivně hrozivým výrazem. „Jen mi dejte volnou ruku, abych mohl zabíjet stroje."

Dávejte si pozor na přátele, kteří to s vámi myslí dobře. Mohou být nebezpeční stejně jako nepřátelé.
GENERÁL AGAMEMNON, PAMĚTI

Když Xavier a jeho bojová skupina odletěli na Iks, Vorovi třeštila hlava alternativami. Brutální síla je stará a osvědčená taktika, ale rozhodně ne nejefektivnější způsob, jak porazit myslící stroje. Oči mu rozpustile plály, když se mu v hlavě rodily možnosti, vznikaly plány, které by mohly zafungovat účinněji než všechny válečné lodi armády Džihádu.
Bylo to něco víc než jen přátelská soutěž s přítelem primerem. Mazané triky by mohly zachránit nespočetné životy. Lidské životy.
Bez fanfár a absolutně bez pozornosti si Vor zabral pro sebe průzkumnou jednomístnou loď. Důstojníci Džihádu si jako obvykle dělali starosti. Varovali ho před rizikem, které se s tím pojí, a trvali na tom, aby si s sebou vzal doprovod ozbrojených lodí. Ale Vor se jen smál a odbýval je. Ještě nevěděli, co provedl se zajatou koulí Omnia, kterou měl nyní skrytou v kokpitu. Nikdo to nevěděl. Zatím ne.
Venku ve volném vesmíru nabral Vor kurs k planetě, kterou už nikdy víc nemínil navštívit, rozhodně ne z vlastní vůle: k Zemi. Ke kolébce lidstva, nyní ne víc než radioaktivní zuhelnatělé kouli.
Vor věděl, co tam najde... a přesto letěl dál. I když neměl důvod pouštět se dolů na povrch, obětoval čas a křižoval nad rozbouřenou atmosférou, pozoroval mrtvé pevniny pod sebou. Kontinenty na noční straně byly tmavé, neprojevovaly žádné známky života a když
se stočil na denní stranu, zaznamenal vířící bílé mraky,
temné oceány a hnědé pevniny téměř bez stopy zeleně.
Vzpomínal si, kolikrát tudy letěl v Korábu snů. Zalistoval zpět v knize své paměti, představil si sám sebe
a nezávislého robota Seurata, jak se blíží k domovskému světu lidstva, centrální Omniově planetě. Síť městských světel, rozvodné sítě průmyslu a civilizace vždycky Vora oslovovaly. Ale ten půvabný lesk byl nyní pryč. Od nukleární zkázy uplynuly desítky let a planeta stále vypadala z převážné většiny mrtvá. Snad jednoho dne bude Země znovu obyvatelná, ale prozatím to byla jenom jizva, označující ránu, kterou lidstvo zasadilo myslícím strojům... a sobě samotnému.
Vor tady dospíval, studoval otcovy vzpomínky, vstřebával překroucenou verzi historie generála kymeka. Pak mu Serena Služebnice ukázala, že jeho život je plný zkomolení a otevřených lží. Unikl z něj pryč. Znovu se narodil.
Během nového života svobodného člověka v Lize vznešených zjistil Vor, že ho fascinuje historie. Četl záznamy o prastarém lidstvu a podrobnosti o původním Agamemnonovi, starověkém generálovi, který bojoval v trojské válce, jak je zachytila Homérova Iliada.
Při studiu se Vor snažil rozlišit mezi historií a mýtem, mezi přesnými informacemi a legendami. Ale někdy i pověsti pochybné věrohodnosti dokázaly přinést zajímavé nápady. Když studoval hrdinské činy prvního Agamemnona, zaujalo ho zvlášť téma trojského koně...

Vědci by tomu nerozuměli — nebo by se možná pustili do nekonečných testů. Ale takový luxus si ve válce nemohli dovolit.
Vor, plný nostalgie a nového odhodlání, nechal Zemi za sebou a zamířil ke svému skutečnému cíli. Sledoval dráhu, po které letěl kdysi dávno během bitvy Armady o Zemi, a dosáhl okraje slunečního systému. Tehdy, jako teprve čerstvý přeběhlík, který neměl plnou důvěru, porušil rozkazy a stíhal Omniovu aktualizovanou verzi, snažící se o únik. Vyřadil z provozu kapitána robota a nechal loď volně plout... pětadvacet let.
Nyní Vor pátral po nějaké stopě dlouho mrtvé lodi prozkoumával oblasti, do nichž mohla zabloudit mezi zmrzlými pozůstatky komet daleko od světla Slunce „Neschovávej se mi, starý Plecháči," řekl pro sebe „Ukaž se a rozdáme si to."
Vor teď litoval, že neměl před lety tolik předvídavosti a neumístil do moderní lodi malý lokátor. Teď musel nasadit veškeré matematické a počítačové znalosti, aby určil možné dráhy plavidla. Dával si načas a pročesával pustinu hlubokého vesmíru. Konečně nedaleko jedné odhadované dráhy objevil známky kovového robotického plavidla. „Á, tady jsi."
Vor se zašklebil a připlul se svou lodí vedle druhého plavidla. Zručně manévroval a obě lodi spojil. Řadu měsíců pracoval v izolované laboratoři v Zimii, falšoval data zajatého Omnia, dodával do jeho programu drobné smyčky, chyby a virtuální nášlapné miny. Původní stříbřitá gelová koule ležela teď vedle něj v kokpitu džihádské lodi, ukradená z kybernetické laboratoře. Nyní ji využije a podstrčí zkázu Synchronizovaným světům. Nevědomky to pro něj udělá jeho starý kamarád Seurat. Vor si nasadil kyslíkovou masku a otevřel poklop, aby mohl vystoupit do mrazivého vzduchu ochromené aktualizační lodi. Robotický pilot s měděným pláštěm by měl být pořád na palubě, deaktivovaný od té doby, kdy na něj Vor použil pulsor.
Vorovi bylo tehdy z té zrady nepříjemně. Seurat býval jeho spolehlivý druh, svérázný, ale pravý přítel na mnoha cestách. I když pro něj měl Vor stále slabost, oddanost Džihádu byla ještě silnější, naplněná pevným pocitem odhodlanosti a přesvědčení o správnosti lidské věci. Seurat byl i přes své vlastnosti myslící stroj a tedy zapřísáhlý nepřítel lidské rasy... a Voriana Atreida.
Na palubě lodi si Vor připadal jako vetřelec. Nesnesitelně studený vzduch jako by se mu stavěl do cesty. Postupoval tiše, bál se, aby nenarušil ani ten nejmenší detail. Nesměl tu zanechat žádnou stopu své přítomnosti, otisk prstu ani oděrku. Na všem uvnitř aktualizační lodi se třpytil mráz, vlhkost, která vykrystalizovala z nehybného vzduchu, ale Vor po sobě na podlaze z vlnitého kovu nezanechal žádné stopy.
V kokpitu objevil známou postavu kapitána s lidskou
podobou, s nímž sloužil, robotického pilota, který už
převezl nespočet aktualizovaných Omniových koulí
z jednoho Synchronizovaného světa na druhý. Seurat se nehýbal, jeho zrcadlově lesklý měděný povrch odrážel pokroucený obraz Vora, který na něj shlížel skrz kyslíkovou masku.
„No, vidím, žes na mě čekal," řekl Vor a zahnal nostalgii, která se ho začínala zmocňovat. „Bohužel jsem tě tu nenechal v moc důstojné pozici. Pardon, starý Plecháči."
Otevřel tajný úložný prostor, z něhož před čtvrtstoletím sebral aktualizovanou verzi Omnia. Vyndal z vaku, který měl u boku, stříbřitou gelovou kouli a uložil ji do prázdné čekající kolébky, přesně tam, kde ji našel. I když ji vědci Ligy celá desetiletí zkoumali a analyzovali, Vor pečlivě vymazal všechny vzpomínky. Ani pozměněná aktualizovaná všemysl nebude vědět, co se stalo.
Vor s mazaným úsměvem znovu uzavřel úložný prostor a dával si pozor, aby po sobě nenechal žádnou stopu. Informace uvnitř budou působit naprosto legitimně, přestože byly pozměněny způsoby, jaké by žádný myslící stroj nedokázal snadno rozpoznat.
Na chvíli si dělal starosti, co se stane se samostatným robotickým pilotem, až Omnius objeví zkázu, kterou Seurat nevědomky přiveze. Doufal, že mechanického kapitána natruc nezničí. Možná, že mu úplně vymažou paměťové jádro. Smutný konec na tak příjemného společníka... ale Seurat tak aspoň zapomene všechny ty příšerné vtipy, které vždy vyprávěl.
Možná, že Omnius prostě nasadí Seurata zpátky do práce, pokud všemysl přežije celý ten chaos, který starý Plecháč přiveze. Vor zatoužil, aby byl u toho a mohl to vidět...
Nakonec s velikým potěšením restartoval systémy, které před lety deaktivoval v Seuratově těle. Byl by se rád zdržel a popovídal si se starým kamarádem, naučil
ho hrát karty nebo mu pověděl pár zvrácených vtipů o Omniovi, kterými se častovali vojáci Džihádu ve svých ubikacích - ale věděl, že to nejde. Robot se za pár dnů probudí, za předpokladu, že se jeho gelové obvody postupně samy opraví.
Tou dobou už bude Vorian Atreides dávno pryč.
Úkol měl splněn, a tak se vrátil průlezem do svojí lodi. I když se to ještě nějakou dobu nezjistí, byl přesvědčen, že právě zasadil Synchronizovaným světům ničivý
úder.
Po letech krvavého Džihádu nastal konečně čas nechat Omnia, aby se zničil sám. Vor přímo cítil na jazyku tu ironii...

Je čas na útok a je čas na čekání.
Z AKTUALIZACE CORRINSKÉHO OMNIA

Poté, co se Iblis Ginjo svědomitě objevil na veřejnosti na Poritrinu, byl požádán, aby uvážil cestu na Iks, kde probíhaly

nejtěžší boje. Lord Bludd tvrdil, že jeho přítomnost by pozvedla morálku džihádských vojáků, kteří toho už tolik obětovali.
Ale Iblis nápad okamžitě zamítl, aniž by tu otázku byť jen probral s Yorekem Thurrem. Nejistá situace na Iksu pro něj byla příliš nebezpečná. Lidská revoluce na tom Synchronizovaném světě, vedená jeho profesionálními agitátory z řad Džipolu, byla v plném proudu už dávno předtím, než měla dorazit džihádská invazní flotila. I kdyby lidské síly v té ofenzívě zvítězily, po ulicích by zůstaly ležet desetitisíce mrtvých. A kdyby primero Harkonnen prohrál, pak by ztráty na životech byly ještě vyšší.
Ne, Iblis tam nechtěl. Bylo by to příliš riskantní,
osobně i politicky.
Teprve až bude vítězství na Iksu jisté a džihádisté vyhladí zbylé myslící stroje, pak Velký patriarcha uspořádá svůj triumfální příjezd. Tehdy se tam bude moci zdržet
a shrábnout největší zásluhy o vítězství. Od té doby bude moci Iks vždycky použít na shromážděních jako argument pro ještě větší ofenzívy, stejně jako to udělal s poritrinem.
Jestli Harkonnenova vojenská operace probíhá podle plánu, mohl by na Iks dorazit už brzo. Na takové vzdálenosti neměli žádné prostředky okamžité komunikace. Velká bitva by měla začít za pár dní, i když uplyne nějaký čas, než se Velký patriarcha dozví výsledek...
Iblis zůstal na Poritrinu měsíc a uspořádal řadu soukromých setkání se šlechtici, z nichž někteří dorazili na opožděné oslavy z Ecazu a dalších světů Ligy. Navzdory závažnému ohrožení ze strany strojů neměli patricijové náladu na vážné záležitosti. Chtěli si chvíli vychutnávat vítězství, i když šlo jen o malý krůček směrem ke konečnému cíli. Při jednáních s těmi hlupáky Iblisovi konečně došla trpělivost a Velký patriarcha oznámil, že odjíždí, aby dohlédl na závažné záležitosti Džihádu.
Lord Bludd zdvořile protestoval proti tak časnému patriarchově odjezdu, ale Iblis viděl, že ve skutečnosti mu na tom nijak zvlášť nezáleží. A tak Poritrin opustil spolu se dvěma důstojníky Džipolu, zachmuřeným a neochvějným Yorekem Thurrem a mladou seržantkou, nově přijatou do Iblisovy soukromé policie. Thurr zdatně řídil loď a nová seržantka Floriscia Xico byla druhou pilotkou a pomocnicí. Iblis se odebral do své přepychové kabiny, aby během dlouhé cesty odpočíval a plánoval.
V luxusní kajutě, usazen na vysoce polstrovaném křesle, se vžíval do hraného hologramu z dávné Země, naoko proto, aby se poučil o zakladateli původní islámské víry před Druhým a Třetím hnutím ve Staré říši. Měl v úmyslu dozvědět se něco o první svaté válce a dopodrobna ji pochopit.
Pohroužen do hologramu, viděl Iblis Ginjo sám sebe jako fiktivního společníka, který kráčí po boku velkého muže, aniž by k němu kdy skutečně promluvil. Prorok v bílé róbě stál na hřebeni duny a mluvil k davu stoupenců, seskupených dole.
Najednou se obrazy kolem Iblise zachvěly, rozmazaly se a pak kolem zase ostře vyvstaly stěny jeho luxusní kabiny. Hlasy prastaré scény se střetly se skutečnými hlasy, vycházejícími z lodní vysílačky. Ozvalo se poplašné zařízení a Iblis se s trhnutím vrátil do reality.
Někdo s ním třásl a křičel mu cosi do ucha. Podíval se do rozrušené tváře kudrnaté Floriscie Xico. „Velký patriarcho, musíte okamžitě jít do pilotní kabiny!"
Snažil se zorientovat a potácel se za ní. Výhledem vepředu uviděl, jak prostor vyplňuje obrovský asteroid a s divokou rotací se žene směrem k nim.
„Nepohybuje se po přirozené dráze, pane," řek Thurr a nespouštěl oči z ovladačů na mapě trajektorií. „Jakmile udělám nějaký úhybný manévr, přizpůsobí kurs a taky rychlost je zřetelně nepřirozená."
Iblis se zklidnil a stál nehnutě, velitelsky, jak by čekal jeho Džipol. Snědý malý Thurr a mladší, méně zkušená Xico působili nezvykle rozrušení. „Naše loď má posílené motory," řekl Iblis. „Dokážeme uniknout každému asteroidu."
„Teoreticky ano," řekl Thurr a potýkal se s kontrolkami, „ale on pořád zrychluje, pane. Míří přímo na nás."
„Padesát vteřin do kolize," hlásila Xico ze sedadla druhého pilota.
„To je absurdní. Je to jenom asteroid —" Jeden z velkých skalních kráterů se rozzářil a loď sebou trhla, jako by se najednou zapletla do rybářské sítě. Světla se ztlumila a pilotní kabina se zachvěla. Thurr řekl: „Mají nás."
Z ovládacího pultu vytryskla sprška jisker, podobná poritrinskému ohňostroji. Iblis uslyšel zezdola, odkudsi hluboko z motorové sekce explozi. Ovládací panely před Thurrem a Xicou potemněly.
Asteroid se blížil víc a víc, pohyboval se vlastní neúprosnou silou. Xico se zhroutila na sedadle, jako by se vzdala. Thurr znechuceně práskl do ovladačů. „Motory nám nefungují! Visíme v prostoru." Na holé hlavě mu vyvstal pot.
Asteroid si je přitahoval blíž, vsával je do zejícího krateru. Kosmické těleso bylo zjevně veliká maskovaná loď.
Ale komu patří? Vzteklý a vylekaný Iblis těžce polkl.
Najednou všechno přestalo fungovat, dokonce i záložní systémy. Temnotou, která se zmocnila lodi, když je polykal gigantický asteroid, jako by províval ledový vítr.

Biologický život je rafinovaná, mocná síla. I když si člověk myslí, že už je na dně, má prostředky, jak to zatajit... a regenerovat se. Když se lidská mysl spojí s tímto základním pudem sebezáchovy, máme tu nesmírného nepřítele.
OMNIUS, SOUBORY DAT O DŽIHÁDU

Vysoko nad sluneční soustavou Země bylo bez motorů unášeno malé aktualizační plavidlo. Dostalo se na okraj mračna komety. Seuratovi se navrátilo mdlé, ale stále se posilující vědomí. Nevěděl, kde je, ani kolik času uplynulo.

Obvyklé systémy zmrzlou loď reaktivovaly, mráz se na přepážkách rozpustil a voda odkapávala na nehybného robotického kapitána. Někde hluboko ve svém mechanickém vědomí Seurat slyšel a cítil, jak na něj dopadají kapky, pramínky vlhkosti, kondenzované ze vzduchu. Nesouvislé útržky vědomí mu připomenuly starověké pozemské metody mučení, ale většinu paměťových okruhů měl ještě nedostupnou.
Nedokázal posoudit, kolik času uplynulo a kde se nachází. Byl v aktualizační lodi, když se jeho poslední uvědomělé myšlenky náhle přerušily. Program pravděpodobnosti mu napověděl: Tam musím být i teď. A vzpomněl si na svou poslední misi.
Bez pohnutí vstřebával to málo informací, které byly dostupné. Na kovové tělo mu jako krůpěj rosy dopadla další kapička vody.
Kabina se rozehřívá. Takže musela být zmrzlá. Takže musel uplynout dostatečný čas na to, aby se zastavily standardní systémy a klesla interní teplota.
Vnitřní obvody mu ještě úplně nefungovaly. Seurat uvažoval, jestli jeho gelová mysl neutrpěla nějakou škodu. Kolik času uplynulo? Zkoumal to, ale nedokázal to určit. Když ale prověřoval své mentální dráhy, zjistil, že s každou chvílí má přístup k dalším datům. Byl jsem deaktivován.
Proces návratu do života připadal samostatnému robotovi pomalý. Vědomě aktivoval záložní program stanovení a zmírnění škod. Jeho paměť byla ještě pořád chaotickou směsicí dat, z velké části nepřístupná, ale odhadoval, že se bit po bitu dává dohromady.
Je to sen? Následek selhání gelových obvodů? Dokážou stroje snít?
Program pravděpodobnosti rozšířil svoje funkce a napověděl mu jako nějaký hlas z nitra: Tohle je skutečnost. Uslyšel nějaké praskání, křupání a rychlé víření. Pak jeho základní program najednou nabyl plného vědomí a rychle začal třídit nesouvislé vzpomínky. Konečně získal informaci o posledních několika chvílích: Seuratův únik ze Země, která se nacházela pod atomovým útokem Armady Ligy... stíhání... Vorian Atreides. Ten lidský důvěrník poškodil aktualizační loď, přišel na palubu a deaktivoval ho.
Většina robotových externích senzorů ještě nebyla v chodu, ale nezaznamenal v kabině přítomnost žádného jiného vnímajícího tvora — člověka ani stroje. Lidský útočník byl pryč.
Robot si uvědomil, že po dlouholetém vztahu s Agamemnonovým synem má slabost pro chaos a nepředvídatelnost lidských činů. Když Seurat vzpomínal na svého druhého pilota, bylo mu zatěžko považovat ho za nepřítele, i když ho Vor zcela jistě ohromil — dvakrát! Proč mi to přítel udělal?
Chápání lidské motivace nebyla Seuratova silná parketa, nebyl pro to ani naprogramován. Robotický kapitán plnil své povinnosti s pomocí prostředků, kterými ho
vybavil Omnius. Nutněji potřeboval zjistit, jestli je poškození permanentní. Dokáže obnovit všechny své bývalé funkce?
Jeho systémy se dále probouzely, jako by mu chtěly odpovědět, nyní už rychleji. Funkčních bylo víc než osmdesát procent.
Přes znepokojující nepředvídatelnost Seurat stále dával přednost misím, na kterých byl s Vorianem Atreidem než těm, kdy létal sám. On není jako ty ostatní, nesmírně hloupé bytosti, které jsem vídal.
Najednou mu programy začaly fungovat naplno, zaútočily na něj veškerou silou. Informovaly Seurata o pomalu vymezovaných chybách, které mu přinášely tak znepokojivé úvahy. Optická vlákna zablikala a najednou ho zaplavila detailním obrazem okolní chladné mrtvé kabiny aktualizační lodi.
Mentální funkce se mu zrychlily a proměnily se v šum hladkého chodu systémů, které prověřovaly a kontrolovaly informace, sbíraly útržky poškozených dat a odkládaly je. Kolem stěn, paluby a ovládacích panelů objevil Seurat drobné známky koroze, stáří a nepoužívání. Prozkoumal to znovu, aby mohl stanovit, kolik času uplynulo. Stále si nebyl jistý.
Je Armada Ligy ještě na Zemi, atakuje tamní ztělesnění všemysli? Mohl Omnius uniknout? Seurat dostal nařízeno vzít poslední aktualizovanou kouli pozemské všemysli a uniknout z planety, přestože se kolem ní stahovaly válečné lodě Džihádu s atomovými zbraněmi.
Je aktualizovaná koule pořád v bezpečí? Nebo jsem při svém nejdůležitějším poslání neuspěl?
Seurat zapátral reaktivovanými optickými vlákny a objevil úložnou nádobu určenou pro kopii Omnia. Mrštnýma rukama otevřel prostor a objevil stříbřitou gelovou kouli, nedotčenou a zjevně nepoškozenou. Jeho systémy projel pocit, podobný lidské úlevě.
Ochránil aktualizovanou pozemskou všemysl, jedinou kopii posledních myšlenek kdysi ústředního Omnia. Vorain Atreides ji nevzal, i když měl příležitost. Kdo dokáže lidi pochopit?
Na tom nezáleží. Gelová sféra je v bezpečí a stále v Seuratově držení. Jeho úkol se nezměnil: doručit ji.
V několika minutách, které se zdály být mnohem delší, jeho systémy dokončily sebediagnostiku a rutinní opravy. Teď se Seurat zaměřil na aktualizační loď a s úlevou zjistil, že motory začaly zase řádně fungovat i když podsystémy byly ještě slabé.
Vorian Atreides robotického kapitána jen ochromil nepochybně proto, aby mu zabránil utéct. Ale Seuratovy složité systémy gelových obvodů se časem musely opravit samy.
Přístrojová deska lodi se rozsvítila duhou blikajících světel, přerušovaných počítačovým pípáním a kvílením, jako by se uvnitř celého mechanismu probouzeli nějací malí tvorové. Stále funkční chronometr mu předal šokující informaci. Od doby, kdy byl deaktivován, uběhlo téměř pětadvacet standardních pozemských let. Pětadvacet let!
Seurat zapnul motory na plný operační výkon a vedl loď opatrně zpátky dolů k planetě. Když se přiblížil, zapojil dálkové senzory a ostražitě pátral po jakékoli známce nepříjemné Armady Ligy. Muselo už být po bitvě: lidský zájem nevydrží takhle dlouho. V tuto dobu už Omnius buď lidskou invazi zlikvidoval a aktualizovaná koule v Seuratově držení

je k ničemu... nebo byla všemysl zničena a zálohovaná počítačová data jsou nyní důležitější než dřív.
Dovedl loď natolik blízko ke světu, zahalenému v mracích, až viděl, že z kontinentů a kdysi velkolepých měst strojů nezbylo nic než zdeformované sklovité černé trosky. Seurat zaznamenal zvýšenou radioaktivitu, ale žádný počítačový signál, žádnou aktivní rozvodnou síť, žádnou odpověď na dotazy, které vyslal standardními Omniovými kanály. A žádné známky biologické aktivity.
Země byla zničena, myslící stroje vyhlazeny a lidé kvůli tomu napáchali takovou zkázu, že ani oni už nemohou žít na své dávné domovské planetě.
To pro něj bylo jen malou útěchou.
Jak tak Seurat kroužil nad mrtvým, nepoužitelným světem, najednou ho jako meteor, který udeří do lodi, zasáhlo poznání. Země byla zničena. To znamená, že se
vší pravděpodobností má teď jedinou zálohovanou kopii pozemského Omnia, jaká existuje.
Jedinou.
Seurat si začal stanovovat priority. Jestliže holocaust na Zemi stroje nepřežily, pak by vlastně žádný současný Omnius neměl přístup ke klíčovým datům, které obsahuje Seuratova aktualizace. Nyní je jeho mise záležitostí prvořadého významu. Vnitřní programy to stanovily jednomyslně.
Musíš splnit další povinnost.
Seurat stiskl několik tlačítek a nabral přímý kurs na nejbližší Synchronizovaný svět, kam dodá gelovou kouli, obsahující poslední myšlenky pozemského Omnia. Pokračuje ve své aktualizační cestě, jak mu bylo nařízeno před čtvrtstoletím. Brzy budou ty informace sdílet všechna vtělení všemysli, jako by pozemský Omnius nebyl nikdy zničen. Lidské vítězství bude mít krátké trvání. Seurat tak udělá poslední vtip na účet Voriana Atreida.

Jak zajímavé by bylo, kdybychom dokázali zavést a sdílet informace myslícího biologického života, stejně jako počítače přenášejí data. Kolik výzkumného úsilí a marných domněnek by bylo zachráněno, neboť by mohly přežívat hluboko v myslích svých subjektů. To bylo v jistém smyslu po celou dobu cílem mých experimentů s lidmi. Do určité míry jsem pronikl pod jejich kolektivní kůži a dokázal myslet stejně jako oni. Ale lidé mají mělké i hluboké roviny myšlení a chování a já povětšinou odhaloval jen ty mělké. Každé zamčené dveře v psychice, které jsem konečně otevřel, odhalily jen další zamčené dveře a další a další... a každé vyžadovaly jiný klíč. Jací složití, záhadní tvorové jsou tito lidé.
Zkonstruovat tak jednoho od začátku... to by byla nejvyšší výzva!
ERASMUS, ÚVAHY O MYSLÍCÍCH BIOLOGICKÝCH JEDINCÍCH

Výchova dětí by neměla být takové trápení, samý pocit marnosti, nedostatek spolupráce a směšně pomalý postup. Lidští potomci by měli být lační učit se od svých předků, kteří jim umožňují dosáhnout potenciálu. Kdyby měl mít každý rodič takové problémy jako Erasmus se svým mladým chráněncem z otrockých kotců, pak by lidská rasa vyhynula dávno předtím, než by její civilizace postoupila k vynálezu myslících strojů.
Ale takové myšlenky ho vedly nevyhnutelně zpátky k vlastním činům. Copak mohl někde něco udělat špatně? Ty úvahy se mu nelíbily. Musí se zkrátka víc učit.
Přesto litoval, že Omnius nevybral jako výzkumný objekt nějakého jiného člověka. Ten proces vzdělávání byl nesmírně obtížný.
Myslící stroje byly na rozdíl od lidí plně funkční od chvíle aktivace. Roboti jsou mnohem užitečnější než lidé, jednají podle instrukcí. Sledují svůj záměr a výkonně plní úkoly, dosahují cílů v logickém pořadí.
Tohle divoké lidské dítě však přes nejlepší Erasmovy snahy jako robotického učitele bylo... zosobněný chaos. A Erasmus se neměl kam obrátit pro radu. Znovu zatoužil, kéž by tak u něj zůstala Serena Služebnice.
Každý robot byl zapojen do rozsáhlejší sítě pod kontrolou počítačové všemysli, do složitého labyrintu, který fungoval ve shodě a upevňoval Synchronizované světy ke většímu, komplexnějšímu stavu pořádku a pokroku.
Naproti tomu lidé se přimykali ke své často vychloubané „svobodné vůli", která jim umožňovala dopouštět se příšerných, nemotorných chyb, k nimž si pak vymýšleli nejapné výmluvy. Jejich svoboda jim však propůjčovala tvořivost a představivost k vykonání úžasných děl, k dosažení úspěchů, jaké naprostá většina strojových myslí nebude nikdy schopna pochopit. To byly výhody. Ale toto... stvoření nebylo nic takového. Taktak se dalo odlišit od zvířete. Ten mladíček si zřejmě umínil úplně sám zvýšit chaos celého vesmíru.
„Přestaň s tím, Gilbertusi Albansi." Příkaz byl stejný, jaký Erasmus vydal už mnohokrát předtím, ale chlapec zřejmě nechápal ani tak prosté instrukce.
Erasmus chlapci vybral jméno na základě studia klasické historie, vybral zvuky, které svou barvou tónu vzbuzovaly pocit úctyhodnosti a významu. Prozatím však chlapcovo chování ani jeho naprostá neschopnost plnit jednoduché instrukce tomu pojmenování neodpovídaly.
Divoký otrocký chlapec slýchal totéž znovu a znovu
a prostě nedělal, co se mu řeklo. Erasmus někdy uvažoval jestli je to způsobeno hloupostí nebo tvrdohlavostí.
Gilbertus srazil jeden z robotových květináčů, rozbil ho vysypal hlínu na dlažbu a zahubil květinu.
Přestaň s tím," opakoval Erasmus, tentokrát přísněji. Tvrdost zřejmě neměla žádný účinek. Ale jakému účelu sloužil ten chlapcův odpor? Gilbertus ze vší té zkázy, kterou napáchal, nic neměl; zdálo se jen, že ho to ničení těší, protože mu Erasmus řekl, aby to nedělal.
Gilbertus shodil další květináč a pak vyběhl z výklenku skleníku a hrnul se ke svým pokojům. Elegantní robot kráčel za ním a rozevláté roucho mu při té rychlosti šustilo.

Omnius si tohle všechno bezpochyby užíval, sledoval to nepřímo prostřednictvím svých všudypřítomných transočí.
Když Erasmus dorazil do chlapcova pokoje, Gilbertus už stačil strhat přikrývky a polštáře z postele a rozházet je po pokoji. Serval průsvitné závěsy, splývající z podpěr nad postelí, a pustil se do strhávání vlastních šatů, jeden kousek po druhém.
„Přestaň s tím, Gilbertusi Albansi," žádal Erasmus a zformoval tvarokovový obličej do přísného otcovského výrazu. Divoký kluk místo toho hodil špinavé spodní prádlo na robotovu naleštěnou hlavu.
To volalo po změně taktiky.
Do toho zmatku do pokoje vtrhla skupina domácích robotů a začala spoušť uklízet. Posbírali přikrývky a rozházené šatstvo. Ve skleníku zatím jiná četa odstranila rozbité květináče a uklidila rozsypanou hlínu a úlomky nádob. Chlapec se snažil být pořád o krok před nimi.
Gilbertus Albans tam stál nahý, smál se a vydával neslušné zvuky. Pak skočil do postele, hbitě se vyhnul robotům, i když neudělali žádné zjevné gesto, aby ho chytili - ještě ne.
Erasmus ho pozoroval a rozmýšlel se, co má udělat Oblékal chlapce do nejvybranějších šatů, ale zdálo se že si jich vůbec neváží. Robot se ho stále znovu a trpělivě snažil naučit chování, sociální zodpovědnosti a dalším žádaným vlastnostem. Ale Gilbertus stále jen rozbíjel cenné předměty, dělal nepořádek ve svém pokoji, rval knihy na kousky a ignoroval učení.
I když se zdálo, že divoký chlapec neposlouchá, robot s zrcadlovou tváří řekl klidně: „Nemá pro mě smysl napravovat po tobě dál škody. Můj systém benevolence a odměn nemá žádný viditelný účinek." Vydal tichý signál domácím robotům. S překvapivou rychlostí se vrhli vpřed, chytili Gilbertuse a pevně ho drželi, i když s nimi bojoval.
Erasmus řekl: „Teď zahájíme cestu přísného dozoru a trestů." Ustoupil stranou, aby robotičtí únosci mohli projít dveřmi. „Odneste ho do mé laboratoře. Uvidíme, jestli ho přimějeme ke slušnému chování."
Po staletích pitev a pečlivého pozorování, prováděných na tisících lidí, věděl Erasmus přesně, jak způsobit bolest, nepříjemný pocit a z toho plynoucí strach. Robot už nabyl takových zkušeností, že dokázal postupovat pořád dál, aniž by způsobil nějaké trvalé poškození. Kdyby to bylo možné, rád by se vyhnul poškození nebo smrti toho otravného chlapce. Ne že by to od něj bylo nějaké milosrdenství. Ten kluk byl pro něj výzva. A kromě toho nechtěl před Omniem přiznat neúspěch.
Nabízelo se nasazení drog nebo nějaká mozková operace, ale Erasmus měl za to, že takové metody by zřejmě překročily hranice dohody s všemyslí, která mu sázku navrhla. Prozatím si je může držet v záloze.
Chlapec stále vzdorně bojoval a vypadal rozzlobený, ale ne poražený. Erasmus věděl, že to vydrží déle než jeho schovanec. „Já osobně si prověřím tvůj potenciál, Gilbertusi Albansi, a jsem odhodlaný to s tebou nevzdat."
Postupovali po chodbách směrem k rozsáhlým chirurgickým sálům a laboratořím. „Tohle mě bude bolet víc než tebe. Ale vždycky si pamatuj: dělám to pro tvoje dobro."
Erasmovi ty vlastni poznámky připadaly nelogické, ale postupoval podle nové metody, napodoboval věty, které lidští rodiče často říkali svým potomkům, když se je chystali potrestat. Vešli do laboratoře a svíjející se chlapec začal projevovat skutečný strach. Robot řekl pevným hlasem: „Od nynějška se musíš víc věnovat svému učení."

Prostřednictvím rozumu a smyslů člověk předvídá útržky reality, která nastane. I přes nekonečné výpočty se tomu myslící stroje nikdy ani nepřiblíží, natož aby pochopily, jak to funguje.
TITÁNKA HEKATÉ, DENÍKY ODPADLÍKA

Iblis Ginjo byl polapen, jako by ho byla spolkla gigantická vesmírná velryba. Všechny systémy jeho lodi se vypnuly, rozvodné sítě a panely monitorů potemněly, ochromily se a vychladly. Byl se svými dvěma společníky chycen v černočerné jeskyni hluboko v nitru tajemného umělého asteroidu.
Jsme ztraceni.
I když jeho dva pobočníci z řad Džipolu přísahali, že budou Velkého patriarchu chránit, nemohli udělat nic. Floriscia Xico zbledla, krátce zastřižené kaštanové vlasy se jí lepily potem. Dívala se na Velkého patriarchu, jako by Iblis mohl prostě nařídit bohu, aby seslal blesk a jejich podivného únosce zničil. Dokonce i neochvějný Yorek Thurr - který pro svého pána úspěšně absolvoval nespočetné nebezpečné mise a mistrovsky odhaloval špióny strojů ve všech koutech Ligy — vypadal vyděšeně.
Iblis se neodvažoval dát najevo slabost. Aby se odpoutal od vlastních obav, zamračil se na společníky a řekl: „Džipol už čelil mnoha rizikům a nezakolísal ve víře v mé vedení a věc Džihádu Sereny Služebnice. A teď vás nějaký tajemný asteroid promění ve vyděšené, pověrčivé hlupáky?"
Čekali ve tmě a v tichu. Co dál se tu má stát? Najednou se vně lodi v okolní jeskyni rozzářila podivná světla, jako by prosvítala skrz křišťálové čočky Dutina asteroidu odrážela jas s intenzitou malých sluncí zrcadlících se v nablýskaných ploškách.
Mladá seržantka Džipolu si zaclonila oči, zatímco Yorek Thurr zíral s nezakrytou zvědavostí. Iblis, nejvyšší z nich tří, stál vzadu a hleděl ven. V osvětlené jeskyni se vznášely mlžné páry. „Vypadá to, jako by ten asteroid spolkl kousek nebe.
Konečně se kolem průlezu rozsvítila řada světel a z reproduktorů zajaté lodě se ozval uklidňující ženský has. „Vystup ze

svého plavidla, Iblisi Ginjo. Přeju si setkat se s Velkým patriarchou osobně. Neboj se - dalo mi dost práce připravit tenhle večírek."
Seržantka se na Iblise podívala očima kulatýma jako transoči, ale Thurr mu věnoval tvrdý pohled. „Já vás doprovodím, Velký patriarcho."
Iblis, který se pokoušel vypadat odvážně a velitelsky, vyštěkl na dívku: „Přestaňte se chovat tak vyděšeně, seržantko. Je jasné, že ta... entita... nás nechce zničit. Aspoň zatím ne."
Zbytek systémů na jejich lodi zůstával deaktivován, ale průlez se otevřel a dovnitř pronikl chladný vánek s kovovým pachem. Vzduch uvnitř asteroidu se zdál být sterilní a zatuchlý, ale dýchatelný.
Iblis si nebyl jistý, jestli toto setkání přežijí, ale přesto předvedl hrdinu. Jestli existuje nějaká cesta ven, pak to budou jeho přesvědčovací schopnosti. Jako by se chystal oslovit nějakého představitele důležitého světa Ligy, uhladil si vlasy a vystoupil ven do třpytivě se lesknoucí jeskyně. Yorek Thurr se vydal v jeho stopách a nervózní Floriscia Xico pospíchala za nimi, připravena projevit podporu svému vůdci i přes svou zřejmou
úzkost.
Venku si Iblis založil ruce v bok, několikrát se zhluboka nadechl a se zájmem se rozhlédl kolem. Nakonec zavolal: „Proč jsi nás zajala?" Slova se odrážela od stěn a ozvěny se vytrácely do ticha.
Uslyšeli nějaký pohyb a klapot. Ze setmělého výklenku v jedné zrcadlové zdi vystoupila postava velikosti člověka. Měla tvar stroje, ale nepodobala se ničemu, co Iblis viděl za dob, kdy byl ještě důvěrníkem a předákem otroků na Zemi. Bylo to krásné, ale děsivé stvoření na ladných segmentových nohách. Mělo hlavu s optickými vlákny, vztyčenou na vlnitém krku, posetém perleťově lesklými šupinami, z boků mu jako duhová motýlí křídla vystupovaly dlouhé hranaté pláty. Ostré přední končetiny byly jemné a zkroucené jako údy kudlanky nábožné. Ten stroj mu připomínal robotského draka, hrůzostrašného, ale na pohled příjemného.
Kymek.
Thurr vedle něj zůstal civět s otevřenou pusou. Taková reakce od obvykle chladného a rezervovaného muže Iblise překvapila.
Dračí stroj si chvilku pozorně prohlížel své zajatce a pak se zase s rachotem vydal kupředu. Byl mnohem méně děsivý než řada monstrózních válečnických těl, které Iblis viděl u jiných kymeků.
Floriscia Xico vyjekla a rychle vytasila ruční zbraň. Než však mohla vystřelit, dračí kymek zvedl přední končetinu, ozdobenou tykadly a čočkami. Vzduch rozvířila sotva viditelná vlna energie, zasáhla nervózní seržantku Džipolu a srazila ji na lesklou podlahu.
„Vy hrethgir jste se ani trochu nezměnili," pronesl ženský hlas, vycházející z dračího těla. „Ale no tak. Takhle se dělá první dojem? Začněme náš rozhovor bez použití násilí, ano?" Poskočila ve své exotické podobě mrštně kupředu, k místu, kde bez hnutí ležela Xico. „Ajax vždycky říkal, že ženy mají sklony jednat nepřiměřeně. Samozřejmě, trvalo mi věky, než jsem pochopila, jaký je to idiot."
Otázky, které se Iblisovi nakupily v hlavě, se vyvalily ven jako voda z plavební komory. „Jak víš, kdo jsem? Kdo jsi ty? Proč jsi zajala naši loď? Co po nás chceš?"
Kymekovy kovové zelené oči se zaleskly. „Celé roky
jsem sbírala informace a ten váš Džihád je nejlepší zábava, s jakou jsem se po dlouhé době setkala. Divácky moc vděčná, přesně jako některé naše staré gladiátorské zápasy za Času Titánů. Ale stejně jsem ráda, že jsem se jich zbavila."
„A kdo jsi?" chtěl vědět Iblis. Snažil se nasadit všechnu svoji přesvědčivost. „Představ se nám."
Zrcadlové plošky dračího těla začaly s každým pohybem vysílat duhové záblesky, jako by voda stékala po skalách.
„Bohužel mě nepřekvapuje, že můj příběh upadl za poslední tisíc let do zapomnění. Pochybuju, že by o mně Agamemnon sepisoval nějaké nadšené životopisy jako o ostatních Titánech. A Ajaxovi zřejmě vůbec nechybím."
„Ty jsi Titán?"
Dračí Titánka se rozzářila. Vyslovila spoustu narážek a Iblis strávil první půlku života prací pro kymeky, kteří se mu vysmívali a tyranizovali ho. Mluvila, jako by měla stejné zkušenosti jako Agamemnon a ostatní. Ale Iblis znal všechny přeživší Titány. Nedávalo mu to smysl.
„Nepřijdeš na to?" řekl kymek téměř rozmrzele. „No -jsem Hekaté."
„Hekaté!" opakoval Thurr. „To... není možné!"
I Iblis byl ohromen. „Jedna z těch prvních otrokářů
lidí?"
„Kdepak, ani zdaleka ne první. Otrokáři lidí existovali odjakživa."
Iblis samozřejmě znal historii původních kymeků, sám zažil Ajaxovo týrání. Vzpomínal si, že Hekaté byla před tisíci lety Ajaxovou milenkou, ale vzdala se svého postavení mezi Titány a zmizela neznámo kam. Nikdo ji za celá staletí neviděl.
„Ty nás považuješ za otrokáře lidí? Jak hrozivě to zní, a přitom to nebylo nic víc než mladická nerozvážnost. Byla jsem lehkomyslná a zbrklá. Ale nové způsoby požitkářství se dají rozvíjet jen do jisté míry." Hekaté vydala jakýsi toužebný zvuk. „Mnoho se toho změnilo a já měla dostatek času uvažovat. Dospěla jsem, dalo by se říci. Po tisíci let přemýšlení bys dopadl stejně."
Iblis předstíral klid, který ve skutečnosti necítil, a přiblížil se k dračímu kymekovi. Dával si pozor, aby se nedostal moc blízko křídlovitým výběžkům. Hekaté byla vyšší než on. Připadalo mu, že mu exploduje hlava ze všech těch možností, které se mu jako bouřkové mraky kupily v představách. „Máš pravdu, Hekaté. Možná je toho spousta, o čem si můžeme promluvit."
Thurr se na ochromenou Xico ani nepodíval, jako by na ní už nezáleželo. Černýma mrtvolnýma očima si změřil Iblise. Pak se obrátil k Hekaté a řekl: „Musíme vědět, kde jsi byla. Jsi spolčená s Titány? Nebo s Omniem?"

Kymek si neomaleně odfrkl. „Omnius ještě ani neexistoval, když jsem opustila Staré impérium. A Titáni - proč bych se k těm hlupákům měla vracet? Nemám v plánu udělat takovou chybu podruhé."
„Zdá se, že jsi nás pozorovala dost zblízka," zamumlal Thurr. „Zřejmě toho víš spoustu o Synchronizovaných světech."
Iblis se snažil promyslet si celou situaci. „Slyšel jsem o tobě vyprávět, Hekaté, ale nevím, kolik z toho je pravda. Proč jsi tehdy opustila Titány? A co chceš teď?"
Hekaté sklonila dračí tělo, jako by si chtěla dřepnout a pustit se do vyprávění. Iblisův strach vystřídala zvědavost a okouzlení.
„Původně jsem se přidala k Tlalokovi a jeho rebelům, protože mi učarovalo pomyšlení na sílu a majestát. Tehdy jsem se nudila a nechala se lehce nadchnout. Když získali Ajaxe, aby jim dělal špinavou vojenskou práci, přivedl mě s sebou. Bral mě jenom jako hračku, ale byl se mnou spokojený. Když Titáni převzali Impérium, zjistila jsem, že mě dostaly léčky nadřazeného postavení: velké domy, oddané služebnictvo, pěkné šaty a zářivé šperky. Bylo to všechno moc příjemné, i když samozřejmě plytké."
Iblis se snažil spojit tuto informaci se svou předchozí představou o osamělé Titánce, která si nad vítězstvím Titánů umyla ruce. „Já... Ajaxe znám." Zvedl bradu, nebyl si jistý, jestli je moudré říkat jí toho moc. „Je to surovec."
„No, mnohem víc než surovec. Je to krvelačný zločinec, psychotický zabiják. Úplný grázl."
„Byl to tvůj milenec," zdůraznil Iblis. „A ty teď chceš, abychom ti věřili a přijali tvé přátelství?"
Thurrovy nehybné oči se zúžily, jako by nevěřily ničemu z toho, co odpověděla. „Co tě původně k takovému muži přitahovalo? Byl jiný, než se stal Titánem?"
„Ale kdepak, vždycky měl v sobě tu hroznou násilnost, ale dokázal sehnat poklady a dary, které jsem chtěla. Díky němu jsem si připadala zvláštní, i když jsem byla spíš pošetilá.
Později, když jsem poslouchala ty Tlalokovy velké proslovy, jsem z toho začínala mít lepší rozum... ale moc jsem si toho nevšímala. Chápejte, Tlaloc byl velký vizionář. Agamemnon, Juno a Barbarossa byli unesení tou myšlenkou na dobytí vesmíru. A tak jsem šla s nimi. Neměla jsem žádný zvláštní zájem získat si slávu. Stála jsem prostě jen o lákadla vládkyně, podobně jako tvoje žena, Iblisi Ginjo." Zavrtěl se. Odmlčela se. Vyšňořená hlava se otočila ze strany na stranu. „Ale už nejsem taková. Už zdaleka ne."
Mladá seržantka Džipolu se za nimi začala hýbat, ale Iblis ani Thurr si jí nevšímali.
„Nakonec jsem přišla na to, že všechno, po čem jsem toužila, není k ničemu. Možná jsem na to přišla až pozdě, ale nakonec jsem pochopila, v čem je smysl." Malinko se zasmála, bylo v tom znát sebeuspokojení. „Kdybych to poznala dřív, možná by Čas Titánů proběhl jinak. Když jsem se stala kymekem, nablýskané poklady mě už unavovaly. Půvabné cetky vypadají skrz optická vlákna a spektrální senzory trochu jinak. Začala jsem si vážit jiných věcí, protože jsem měla k dispozici veškerý čas, jaký si lidská bytost dokáže představit."
„Osvícený kymek," zamumlal Thurr, jako by mu jen samotná představa připadala nepochopitelná.
„Liší se to tak moc od Kogitora? Pamatuju si, když mi bylo sto let. Sto let! Pořád mi to připadá jako hrozně moc, i když teď už jsem zhruba desetkrát starší. Ale uvnitř toho kymeckého těla se cítím mladá a energická jako dřív Zvolila jsem sebezdokonalování, studovala filozofii a literaturu, rozjímala jsem o dobru, které lidé mohou konat. Jistě, Staré impérium byla skvrna na potenciálu lidské rasy. Nudná ztráta času, dotikávající hodiny. Málem potlačilo individuálního lidského ducha a tvůrčí sílu.
Ale jako kymeka mě začínalo zajímat, jaký má smysl být nesmrtelný jen kvůli sobě samému? Je nesmírně nudné celá staletí jen tak existovat. Budoucnost mi připadala pustá a jednotvárná." Obrátila hlavu na klikatém krku, jako by studovala vlastní odraz v ploškách zrcadel na zdech.
„Rozešla jsem se s Ajaxem. V kymeckých tělech jsme neměli žádnou vzájemnou fyzickou potřebu. A on byl — přiznejme si to — úplný osel. Musela jsem být hloupá nebo slepá, že jsem si toho nevšimla dřív. Já jsem se změnila a vyrostla, ale Ajax se nikdy nedostal dál za toho surovce. Já jsem si uvědomila to, co on nikdy. Jakmile měl větší sílu a menší zábrany, začala pro mě být ta jeho záliba v krveprolití nesnesitelná. Ten hrozný masakr na Walgisu během první Vzpoury hrethgir byla poslední kapka... a tak jsem ho opustila. Opustila jsem je všechny. Koneckonců jsem je nepotřebovala. Řekla jsem všem Titánům, co si můžou udělat se svou nadvládou.
V tichosti jsem si už dřív postavila loď a náhradní těla pro ochrannou nádobu. Měla jsem v plánu pustit se na velkou výzkumnou výpravu po celém vesmíru. Galaktická turistka s takovým množstvím času, o jakém si člověk může nechat jen zdát. Nemůžu říct, že by ostatní Titáni mého odchodu nějak litovali." Hekaté se odmlčela a zaškubala lesknoucími se kovovými končetinami. „Pak, za necelé dva roky, převzal vládu Omnius."
Thurr promluvil, jako by měl sucho v krku: „A držela ses pryč tisíc let? Proto o tobě dnes žádný kymek nic neví?"
„Jsem přesvědčená, že se snažili zapomenout. Ale před padesáti lety jsem se vrátila a začala sbírat informace. Slídila jsem, řekli byste asi. Viděla jsem, co dělá Omnius. Je to... jiná spoušť, než jakou tropili Titáni."
„Zůstalo jen málo z původních dvaceti," řekl opatrně Iblis. „Víš, že... dokonce i Ajax je mrtvý?"
„Ale ano, vím to," řekla uštěpačně Hekaté. „A taky vím, žes ho zabil ty."
Iblis cítil, jak mu srdce sevřela jakási studená ruka Nedokázal jí odpovědět. Věděl, že jakákoli výmluva by zněla chabě, a netroufal si lhát.
Zasmála se umělým smíchem svého mechanického zařízení. „Nedělej si starosti — měla bych ti za to poděkovat. Možná to jednou udělá mnoho Ajaxových potenciálních obětí. Upřímně řečeno, překvapilo mě, že vydržel tak dlouho. Po všech těch letech vlády se nepoučil. Je dojemné, jak jeden muž dokáže promarnit tolik příležitostí." Zvedla dvě segmentované přední končetiny. „Otázka je, jestli i ty promarníš tuto příležitost?"
Iblis těžce polkl. „Co po mně chceš, Hekaté? Jakou
příležitost?"
„Já vím všechno o tom tvém Džihádu a vím taky, kdo jsi, Iblisi Ginjo. Nebo snad mám být uctivá a oslovovat tě Velký

patriarcho? Zajímavý titul — ten jsi vymyslel sám? Proto jsem tě sledovala. Myslím, že bychom toho spolu dost dokázali."
Iblisovi přetékalo srdce vzrušením, ale nedal to najevo. „Máš nějaký plán nebo představu do budoucna? Nebo se jenom nudíš?"
„Copak nemůžu mít vlastní motiv? Možná to ve mně vůči Titánům celé ty roky vřelo a teď jsem zpátky. Džihád pro mě může být možnost, jak se do věci zapojit." Zaškrábala kovovou přední nohou o lesklou podlahu. „Copak na tom nějak záleží, pokud ti pomůžu dosáhnout
vítězství?"
Iblis se podíval na Thurra. Ani jeden nemohl proti jejímu zdůvodnění nic namítnout. Xico se jim u nohou pomalu probírala a mrkala, aby se zorientovala.
„Přemýšlej o tom. Zatímco všichni moji ubozí přátelé Titáni jsou nuceni sloužit Omniovi, já jsem zůstala volná a nezávislá. Jakmile Agamemnon zjistí, že jsem se rozhodla pomáhat pouhým hrethgir, mozek se mu uvaří ve vlastním elektrafluidu! Ale jsem už trochu kajícnější. Nyní, když se lidé konečně rozhodli bránit se ze všech sil, chci se k té partě připojit."
Iblis zalapal po dechu, zaplavila ho vidina nečekaných možností. Jak významný spojenec by mohl být z tohoto dračího kymeka! „Mít na straně Džihádu jednoho z původních Titánů by pro nás znamenalo úžasnou výhodu, Hekaté. Neodmítnu tvoji pomoc. Mohla bys být naše... tajná zbraň."
„Tajná zbraň!" Hekaté ze sebe vyrazila hihňavý zvuk. „To se mi líbí."
Ale politická stránka jeho mysli chápala, že tak senzační druh ve zbrani by mohl způsobit hrozný rozruch mezi pověrčivými vrstvami populace, vzhledem k zápalu džihádistů a jejich odporu proti myslícím zbraním ve všech podobách. Parlament Ligy a Rada Džihádu se budou celé dny zuřivě dohadovat a plýtvat touto významnou příležitostí. Nepochopitelné protesty proti Džihádu ho den ode dne více vysilovaly, lidé byli unavení bojem a chtěli nějakým kouzlem nastolit mír. Co by dělali, kdyby se dozvěděli o Hekaté?
„Prozatím bude nejlíp, když naši domluvu necháme v tajnosti," řekl Thurr, jako by četl myšlenky Velkého patriarchy.
„Tak se nebudeme muset otravovat tím hašteřením a politikou v Lize."
„Á, ty jsi ale praktický člověk. Máš pro mě nějaký konkrétní úkol? Nemůžu se dočkat, až se do toho pustím."
„Ano!" Iblisovi se rozzářily oči. „Můžeš nám pomoci proměnit ztracený případ ve vítězství."
Vysvětlil jí, co má na mysli.

Válka vynáší na světlo to nejhorší v lidské povaze, i to nejlepší.
VELMISTR MEČE JAV BARRI

Zatímco se flotila primera Harkonnena připravovala ke střetu s válečnými loděmi strojů nad planetou Iks, Jool Noret a malý přepadový oddíl bojovali úvodní bitvu v jeskyních, kterými byl prošpikován povrch planety.
Než se nalodili na rychlé plavidlo a vyrazili k Synchronizovanému světu, připravenému k boji, dal jim primero rozkazy: „Pět různých týmů se pokusí probít si cestu tunely pod centrální počítačový uzel Omnia na Iksu. Každý tým ponese kompaktní výbušnou hlavici. Dokázala by zničit celé město. Vaším úkolem je dopravit ji do Omniova útočiště. S trochou štěstí snad aspoň jeden tým ten úkol splní."
„Nezpůsobí jaderná zbraň trochu moc velké ztráty na životech?" zeptal se Jool Noret.
„Ano," připustil primero. „Ale Omnius se pokouší v katakombách Iksu vyhladit všechny lidské bytosti. Tato bomba je sestrojena tak, že vydá intenzivní ohraničený puls, který zničí mozky z gelových obvodů. Je to taktická zbraň, takže počet zraněných bude minimální a škoda na průmyslových zařízeních Iksu omezená." Vypadalo to, že odloží masku velitele, ale podařilo se mu ustaraný výraz skrýt. „Je to to nejlepší, co můžeme udělat. Ale v zájmu preciznosti tam musíme poslat několik týmů, abychom zajistili, že zbraň dorazí přesně na místo. To nebude lehký úkol."
Vypadalo to na sebevražednou misi s velmi nejistým úspěchem. Jool Noret se přihlásil jako první...
Noret následoval uniformované džihádisty do boje, odhodil svůj poslední pulsní granát. S rachotem se kutálel dolů po lehce nakloněné rovině směrem ke skupině zabijáckých robotů, kteří se k nim s duněním blížili. Granát vybuchl s ničivým Holtzmanovým pulsem, který proměnil bojové roboty v nehybné jiskřící trosky, podobné sochám z odpadového kovu.
Ale kvůli stáčejícím se tunelům a silným kamenným zdem se účinek každého granátu rychle rozptýlil. A stále přicházeli další robotičtí zabijáci.
Bez meškání a bez ptaní vyrazil Noret kupředu, vybaven nejrůznějšími zbraněmi a otcovým pulsním mečem. Granáty mu připadaly jako příliš zbabělá cesta k vítězství raději překonával své protivníky po jednom v boji zblízka.
Jenom kdyby jich nebylo tolik.
I když byl jen mladý žoldnéř, žádný velitel týmu, fakticky komando vedl kupředu. Vyhýbal se troskám těl deaktivovaných robotů. Stěny jeskyně ještě pořád zněly ozvěnou posledního granátu. Ostatní džihádisté za ním se zastavili, mlátili a kopali do neutralizovaných bojových robotů, ale netrpělivý Noret je pobízel kupředu. Šetřete si síly na soupeře, které musíme zabít. Tihle už mají dost."
Podle plánů přeživších Iksanů se katakomby táhly pod hlavními průmyslovými středisky a počítačovými centry strojů. Místní kontakt akce, vychrtlý a ustaraně vyhlížející Iksan jménem Handon, ztratil své druhy, ženu i děti během nedávného masakru, který uspořádal Titán Xerxes.
Nešťastný muž je seznámil s hroznými detaily a pak je vedl přecpanými spojovacími chodbami. Kdyby se odhodlaným

žoldnéřům povedlo dopravit malou atomovou zbraň do centrálního opevněného komplexu, který hostil místní základní gelovou kouli všemysli, mohli by osvobodit Iks jednou a provždycky.
Handon měl roztrhané šaty, paže a hruď vychrtlé na kost, vlasy dlouhé a rozcuchané. Jeho výraz ale neztrácel odhodlání. „Tudy. Už jsme skoro tady." Šest měsíců žil v podzemí, unikal zabijáckým robotům a jednatřicet jich zlikvidoval sám.
„Nemusím říkat," prohodil s hořkým úsměvem, „že jsem hledaný muž."
Dále dole v tunelech vražední roboti zajali lidská rukojmí, komando slyšelo jejich křik. Stroje ale svíjející se oběti nepoužily jako prostředek k vyjednávání, jednoduše je roztrhly na dva kusy, jako by čekaly, že se žoldnéři v hrůze stáhnou. Handon nad těmi jatkami zasténal.
Jak se k robotům přiblížila lidská jednotka, stroje pozvedly ozbrojené paže. Blýskaly se v nich výkonné plarnenomety. Roboti byli připraveni spustit výbušniny.
„Připravte se zaujmout místa," vykřikl džihádský důstojník. „Štíty znovu zapnout!"
Handon se skrčil za pěti žoldnéři z Ginázu, kteří dočasně uvedli osobní štíty do chodu a vytvořili v chodbě neprostupnou bariéru. Štíty vypovídaly spolehlivost, byly-li v provozu dlouho, a tak je žoldnéři museli deaktivovat pokaždé, když nečekali přímý úder.
Vražední roboti odpalovali jednu dávku výbušnin za druhou. Prudké detonace lámaly zdi a rozechvívaly strop, až z něj padala suť, ale osobní štíty sílu výbuchů odklonily.
„První linie — dolů!" Poté, kdy roboti vyčerpali první dávku střel, ustoupili chránění žoldnéři z cesty. Noret se s křikem protlačil mezi nimi. Těžkým raketometem, který třímal, vypálil do skupiny mechanických vojáků. Strop tunelu popraskal, začaly z něj padat velké kusy kamene. Neuhnul, nechránil se vlastním štítem - jen pálil dál a dál, dokud nezničil všechny nepřátelské roboty v chodbě. Neústupně se rozhlédl po dalších nepřátelích, pak mávl na Handona. „Kupředu, rychle! Doveď nás k cíli."
Přední řady žoldnéřů se rozběhly za Noretem a jeho průvodcem. Všichni z komanda byli nuceni zapojit si štíty na ochranu před padajícím kamením. Jen pár chvil poté, co unikli z chodby, se za nimi zřítil strop. Stěny se sesuly a vyvalila se oblaka prachu jako kouřová krev.
Někteří vojáci se s hrůzou ohlíželi na zablokovanou
chodbu, ale Noret na ně zakřičel: „Stejně bychom se tudy
nevraceli. Teď nás aspoň roboti nemůžou pronásledovat."
„Pojďte! Přímo nahoru!" Handon působil neklidně
a vylekaně. „Omniova pevnost je nad námi."
Technici za nimi vlekli válec s atomovou zbraní, podle planetárních měřítek malou, ale dostatečnou k tomu, aby vyhodila do vzduchu velkou část města, kterou si vybudoval Omnius.
Primero Harkonnen právě vedl bitvu mezi kosmickými loděmi ve vesmíru, ale stejně důležitý boj se musel vybojovat tady dole. Kdyby se to Noretovi podařilo, mohl by zabít samotného Omnia.
Handon ukázal směrem ke hladké skále. Kovové příčky tam označovaly kolmou šachtu ve stropě. „Honem, než přijdeme o tu šanci!" Jako první se vyškrábal na kovové stupy. „Tohle je vrchol mých plánů, jak se pomstít za ten masakr, co jsme utrpěli."
Psanec se občas podíval dolů a temné oči mu zaplály. Noret lezl za ním. Najednou se ho zmocnilo jakési podezření, ale mladý žoldnéř byl ostatně opatrný a ve střehu vždycky. Mechanický sensei Chirox ho naučil nikdy nespoléhat na klamné bezpečí.
Vstoupili do opevněné kupole počítačového centra, nejchráněnějšího prostoru všemysli. Aparáty, rourky, potrubí a válce s chladicí kapalinou proměnily zdi a strop v prostředí jako z děsivého hororu. Ti, kdo přežili z Noretova bojového týmu, lezli nahoru a s funěním vlekli těžkou jadernou hlavici. Konečně válec spočinul na pokovované podlaze pod klenbou centra. Vyčerpaně si deaktivovali přehřáté tělesné štíty, aby se mohli pustit do práce.
Noret se rozhlédl kolem, čekal, že ve zranitelném Omniově srdci spatří nějaké robotické obránce. Byl připraven je všechny zabít, stejně jako tisíckrát vyhrál své tréninkové bitvy s Chiroxem. Mašinérií probíhaly zvučné elektrické impulsy. Uprostřed místnosti na zářícím podstavci spočívala gelová koule počítačové mysli.
Ale neodhalil žádné ozbrojené stráže ani vražedné stroje. Něco tu nesedělo.
Noret se opatrně přikrčil. Nechal si osobní štít zapnutý, i když nespolehlivě blikal.
Bojoví technici si klekli a otevřeli pouzdro hlavice. Jeden z mužů zapnul vysílačku a poslal zprávu válečným lodím Džihádu na oběžné dráze. „Primero Harkonnene, třetí tým je na místě. Vyšlete okamžitě záchranné plavidlo. Máme na to jen několik minut."
„Už je na cestě," odpověděl důstojník z velitelské balisty. „Jste rychlejší, než se čekalo."
„Měli jsme v Handonovi dobré vedení," řekl Noret.
„Máte nějaké zprávy o ostatních týmech?" zeptal se bombový technik, zatímco pracoval na nastavení spouštěcího mechanismu.
„Veškerý kontakt se přerušil," odpověděla bitevní loď „Vy jste jediní, kteří zůstali. Netušili jsme, že se to vůbec někomu povede."
„Nám se to povede," zavrčel tiše Noret a při pomyšlení na všechny ty padlé žoldnéře sebou trhl. Ale jen od válečníků z Ginázu se dalo čekat, že zvládnou podobný úkol. „A teď pošleme ty stroje do pěti různých pekel."
Najednou, jako by to všemysl zaslechla, se propletené trubice a blikající komponenty na zdech pevnosti začaly zvedat a s klapáním se vytahovaly kupředu. Skrytá výzbroj — děla, raketomety a další hrozivá výbava se přemístila do pohotovostních pozic.
„Pozor!" Noret popadl Handona a stáhl ho pod ochranu svého osobního štítu.

Ale ostatní tak rychle nezareagovali. Pokropila je sprška ostrých štěpin a tvrdých kulek a před Noretovýma očima je roztrhala na krvavé cáry.
„Pusť mě!" skučel Handon a snažil se mu vyvléct. „Pustit? Chráním tě. Proč bys -" Handon ho prudce nakopl, aby se osvobodil. Noret zaklel, ale muž se mu vytrhl. „Omnie! Pomoz mi!"
Rozzuřený Noret udeřil hlavní zbraně dolů Handonovi na nohu. S uspokojení zaslechl křupnutí kosti a mužův bolestný výkřik. Pak ho stáhl zpátky pod ochranu svého štítu, zatímco skryté zbraně strojů dál pálily do již zničeného komanda.
„Zlomil jsi mi nohy!"
„Mohl jsem tě na místě zabít, takže jsi měl ještě štěstí." Pod přívalem střel sebou těla některých džihádských bojovníků cukala. „Prozatím."
Ostré střely zabubnovaly i o Noretův osobní štít. Holtzmanova ochranná vrstva je lehce zastavila, i když už systém působil jako nebezpečně přehřátý. Sprška střel pokračovala. Noretovi se chtělo útok opětovat vlastními zbraněmi, ale skrz štít nemohl. Stejně tak nechtěl pustit toho zrádce Handona. Náboje dál neúčinně narážely na bariéru štítu. Připadal si zranitelný a nemohl se nijak bránit.
Noret stál v otevřeném prostoru a chrlil na všemysl nadávky. S hrůzou hleděl na mrtvé, zohyzděné zbytky svého týmu, zničeného během několika chvil. Zatímco zrádce Handon se mu stále svíjel v ocelovém sevření, všiml si Noret jaderné hlavice, ležící opuštěně vedle roztrhaných těl dvou techniků. Záchranná loď se už teď žene atmosférou a kličkuje v probíhající bitvě, kterou tam primero Harkonnen vede. Noret by jim měl říci, aby se neobtěžovali.
Handon zavedl odvážné bojovníky do pasti.
Stále pod ochranou svého štítu obtočil Noret paži kolem hubeného mužova krku. „Bojujeme za svobodu lidstva. Proč jsi to všechno zavrhl?"
Vychrtlý muž bojoval, ale zraněné nohy mu ubíraly sílu.
„Znám tři způsoby, jak ti podříznout krk nehtem," řekl mu Noret zblízka do ucha. „A dva pomocí zubů. Mám tě zabít hned, nebo mi radši vysvětlíš, jak se ti Omnius může odvděčit za životy tvých kamarádů, tvé ženy, všech, které jsi miloval?"
Handon se ušklíbl. „Láska je cit jenom pro slabé hrethgir. Když pomůžu Omniovi zlikvidovat tuhle rebelii, udělá ze mě neo-kymeka. Budu žít celá staletí."
„Nepřežiješ ani příštích pět minut." Noret zkontroloval svůj chronometr, věděl, že musí akci pečlivě načasovat. Záchranná loď brzy dorazí. Nevěděl, jak dlouho dokáže udržet svůj osobní štít v chodu, než se přehřeje. Musel jednat rychle.
Místností se rozburácel Omniův hlas. „Nepodaří se ti to. Nemáš žádnou šanci na úspěch."
„Ještě si to rozmysli." Noret se potýkal se zrádcem, snažil se ho dotlačit ke hlavici. Před touto misí ho spolu s týmem vyškolili v ovládání starých atomových zbraní ze zásob na Zanbaru. Tohle bylo jednoduché zařízení s kilometrovým dosahem.
To naprosto stačilo.
Omnius dál pálil smrtící střely na jediný cíl uprostřed místnosti. Noret cítil, jak se namáhaný štít zahřívá, a začínal si dělat starosti. Handon ho zaměstnával a zdržoval ho.
Noret se sklonil a vytrhl z nouzového balíčku jednoho ze svých zavražděných druhů pevný kovový kabel Rychle svázal Handonovi ruce za zády, utáhl mu ostrý kabel kolem loktů a křížem krážem ovázal až k zápěstím. Pak se pomalu natáhl skrz ochranné pole, sebral Štítový generátor svého padlého druha a připevnil si ho vedle vlastního. Zapnul nový štít a pozoroval, že drží a zpevňuje jeho původní přehřáté zařízení.
„To mi dá čas, jaký potřebuju — víc, než zbylo k životu tobě." Odstrčil od sebe vzpírajícího se Handona. „No, když jsi byl tak věrný, možná že ti Omnius neublíží. I když pochybuju, že všemysl dokáže vypočítat dráhu každé střely, jak tak narážejí do těch křivých stěn a odrážejí se."
Svázaný muž se zhroutil na polámaných nohách a plazil se pryč. „Přestaň střílet, Omnie! Dávej pozor. Zasáhneš mě!" Čekal na odpověď a skučel bolestí.
Palba zeslábla, ale jedna odchýlená kulka zasáhla Handonovo levé rameno. Zaznělo to, jako když kámen dopadne do vlhkého bahna. Muž zabědoval a zkroutil se, ale svázanýma rukama si na krvácející ránu nedosáhl.
Noret se sklonil ke hlavici a dokončil úkon, kterým se spouštěla exploze. Nastavil odpočítávání na osm minut a zamkl ovládání. Teď se to už nedá zastavit.
Doufal, že záchranná loď dorazí včas, ale úkol splnil a ostatní už bylo podružné. On sám je nahraditelný.
V posledním návalu pomstychtivosti vzal další kabel a připoutal Handona k těžké hlavici. Postrčil tvář vyděšeného muže až k časovému spínači, kde mohl sledovat, jak mu odtikávají zbývající vteřiny života. Řekl mu: „Pohlídej mi to tady, ano?"
Mrštil ruční granát směrem k jednomu z malých otvorů do chráněné krypty všemysli, vyhodil dveře do povětří a rozběhl se chodbami. Doufal, že plány, které si zapamatoval, byly přesné. Náhradní osobní štít zablikal a konečně se odporoučel, horký a nepoužitelný.
Omnius i teď sháněl dohromady obranné roboty, ale Noret neměl čas s nimi bojovat. Časový spínač odpočítával vteřinu za vteřinou. Mohl záchranné plavidlo varovat, zůstat místo toho tady až do posledního vydechnutí a ničit přisluhovače počítačové všemysli. Ale už tím, co Jool Noret udělal, zničil ztělesnění Omnia na Iksu - nesplnil tím snad

dostatečně osobní přísahu, kterou si dal?
Bylo příliš pozdě na takové úvahy. Záchranná loď byla už na cestě. Pomyšlení na ty odvážné džihádisty, kteří riskovali život, aby ho zachránili — na muže, kteří mohli dál bojovat proti Omniovi — ho nutilo snažit se ze všech sil. Hnal se se skloněnou hlavou kupředu, rameny odstrkoval a odkopával z cesty bojové roboty, kteří se mu pokoušeli zablokovat cestu ven.
V plné rychlosti vyskočil, zařval a zasadil jednomu robotovi tak mocný kopanec, že mu srazil hlavu z ramen. Pamatoval si každičký okamžik tréninku se zdokonaleným mechanickým sensei Chiroxem a nyní využil příležitosti použít všechny triky, které se naučil. Jako by ho naplňovala duše padlého žoldnéře Java Barriho a proměňovala mu krev v čirý adrenalin.
Ve zbývajícím čase by stačil zničit desítky dalších, ale Noret se místo toho rozhodl zmizet, vyhnout se boji a postupovat vpřed směrem ke konci tunelu. Vyrazil ven do chladného ikského vzduchu na povrchu, oslněn denním světlem, plným dýmu. Nedíval se na chronometr, kolik vteřin mu ještě zůstává. Nebe nad hlavou se blýskalo barevnými záblesky jako zvláštní elektrická bouře, ale neviděl žádné šedé mraky — jen divoký boj vesmírných lodí vysoko nahoře. Signál jeho lokátoru tiše pípal elektromagnetickým pásmem. Noret ho neslyšel, ale stroje ho dokázaly zachytit jasně jako signální zvon. A stejně tak i záchranná loď.
Uviděl její stříbřité tělo, klesající jako útočící dravec. Noret vyběhl do otevřeného prostoru mezi průmyslovými budovami a dýmajícími továrnami. I když byl jasně vidět, zamával rukama, aby si ho pilot všiml. Z okolních strojních zařízení se začínali vynořovat bojoví roboti, posily, proudili ven klenutými vraty. Mohli na něj začít pálit, nebo ho obklíčit a přemoci, pomalu a účinně ho nelidskou silou roztrhat na kusy.
Osamělé záchranné plavidlo se se řvoucími motory řítilo dolů. Průlez lodi byl už otevřen, když se k němu rozběhl. Mávali na něj dva uniformovaní džihádisté, aby si pospíšil. Noret se vrhl dovnitř, ještě než se plavidlo stačilo dotknout země, a zařval, aby se hned vznesli. „Honem! Nezbývá moc času!"
„Jsi sám?" zeptal se jeden z mužů na rampě. „Kde je zbytek tvého týmu?" Pilot nechtěl ještě odletět.
„Nikdo už není." Noret natáhl ruku a nechal se vytáhnout z plošiny nahoru. „Hlavice je na místě a nastavená. Omnius se možná pokusí nasadit roboty, aby ji zastavili, ale to se jim nepovede... nestihnou to." Konečně se podíval na svůj chronometr. „Dvě minuty do výbuchu. Honem leťte!"
Vyplašená posádka záchranné lodi ho rychle vytáhla a zavřela průlez, přičemž křičela na pilota, aby okamžitě odstartoval. Akcelerace je všechny přitiskla k palubě, jak se loď s burácením vznesla k ikskému nebi.
Noret si vydechl úlevou a opřel se zády o přepážku. Zaclonil si oči a odvrátil zrak od průhledů lodi, když dole vybuchla oslepující nova v zářivé kouli zkázy a smetla velkou část města. Zbude tam jen radioaktivní skelný kráter a zničený Omnius.
I když mají lidé z Iksu před sebou těžké časy a dlouhé zotavování, jsou nyní osvobození od počítačové všemysli. Stejně bude muset nastoupit armáda Džihádu a podržet si kontrolu nad tím nově dobytým světem. Ale prozatím si vyčerpaný Noret s neradostným úsměvem dovolil odpočívat. On svoje už udělal. Nyní musí bojové lodi Džihádu porazit flotilu strojů na oběžné dráze.
Zasadil důležitý úder. Nebylo to však ještě dost, aby splnil slib, který dal — bojovat za sebe a za svého otce, aby zaplnil tu díru, která mu zela v srdci.
Jool Noret přežil, ale jen proto, aby natropil další spoušť.
Přemístila se do něj duše padlého válečníka Java Barriho a Noret prokázal, že si zaslouží být žoldnéřem z Ginázu. Otec a mechanický sensei Chirox by na něj byli hrdí.
Ale to byl teprve začátek.

Havěť plodí zase jen havěť.
OMNIUS, SOUBORY DAT O DŽIHÁDU

Když se planeta Iks otřásla jaderným výbuchem, který sprovodil ze světa Omnia, vycítil primero Xavier Harkonnen příležitost hladce se svou džihádskou flotilou uniknout. A zavrhl ji. Myslící stroje by zkrátka znovu převzaly své průmyslové základny a celá ofenzíva na Iks by byla k ničemu.
Jeho lodi zůstaly na geostacionární oběžné dráze, nad dohasínající září výbuchu jaderné hlavice. Z rychlých výzvědných kindžálů dostával každou chvíli zprávy o robotických vojenských divizích, shromažďujících se k odvetě za pozemní útok, zatímco se z podzemních katakomb začali vynořovat místní rebelové.
Xavier doufal, že zničení ikské všemysli myslící stroje naprosto dezorientuje. Bojoví roboti byli ale naneštěstí natolik samostatní, že se pouštěli proti nepříteli i bez Omniova dohledu. Rozptýlené válečné lodě myslících strojů se na oběžné dráze začínaly přeskupovat. Podle došlých zpráv je nyní vedl kymek. Jeden z původních Titánů.
To bylo moc zlé.
Xavier si vzpomínal na první bitvy na Bele Teugese, když se vojsko Džihádu stáhlo do bezpečí v přesvědčení, že už napáchalo dost škod, aby mohlo vyhlásit vítězství... a pak zjistilo, že ustoupilo moc brzy a ztratilo tak každý kousek půdy, který dobylo.
Jaká by to byla ostuda, kdyby se promarnil i Iks. Armáda Džihádu potřebovala továrny a zdroje této planety.
„Buďte připraveni," řekl Xavier posádce na svém můstku a rozkaz putoval dál zbytku flotily.
Pozoroval plynulý tok záchranných lodí, kolujících sem a tam mezi flotilou a povrchem Iksu, a věděl, že se čas krátí. Musel se pustit do boje, nebo se dát na ústup.

Na projekčních obrazovkách viděl, jak se nepřátelské síly jako vzteklé vosy ženou směrem k džihádským lodím, které převyšovaly početně i palebnou silou. Jako voják, cvičený k tomu, aby dokázal odhadnout možnosti úspěchu a podniknout rozhodnou akci, by měl ustoupit a zabránit dalším ztrátám. Nebylo možné, aby vojsko Džihádu dokázalo vzdorovat síle, kterou proti němu shromáždil Omnius.
Na rozhodnutí měl jen chvilku. Boj, nebo ústup.
Ve vzpomínkách se mu mihla Serenina tvář, pomyslel na jejich zavražděné dítě. Proti tak brutálnímu protivníkovi nebylo na vybranou. Prodlení vede jen k dalším ztrátám na životech. Jestli ne zde, pak někde jinde. Omniovy síly se musí zastavit, ať je to kdekoliv.
„Vítězství, nebo nic," zamumlal natolik hlasitě, aby to slyšela posádka na můstku. „Neustoupíme, dokud nebude Iks osvobozen. Dokud nebudou lidé svobodní."
S plným přístupem k průmyslovým zařízením na Iksu měl Titán Xerxes pod svým velením více válečných lodí a palebné síly než ta otravná flotila hrethgir, ale rozhodl se nezaútočit. Zatím ne. Roj robotických lodí zpomalil, přesunul se do nových pozicí blíž k nepříteli. Chtěl dál shromažďovat plavidla, dokud nedosáhne naprosté převahy, dostatečné na zdrcující úder. Xerxes rozmačká tu vzdornou armádu Džihádu na prach, stejně jako často drtil pod svýma kovovýma nohama otravný lidský hmyz.
Kéž by tu jen tak byl Agamemnon a mohl to vidět. Xerxes si jako velitel nikdy nezískal žádnou zvláštní úctu, od pádu Starého impéria nevelel žádnému dokonalému dobyvačnému tažení. Ale byl Titán... a vzhledem k pádu ikského Omnia tu byl nyní jediný velitel.
Xerxes užíval na cesty vesmírem své nejimpozantnější mechanické tělo vůbec, v podobě obrovitého prehistorického ptáka s hrozivě zašpičatělou hlavou, lesknoucími se tesáky a planoucími rudými optickými senzory jako očima predátora. Tento trup simuloval pohyb velkého kondora v letu, dokonce i ve vakuu, až na to, že byl velký jako bojová loď. Hluboko uvnitř dravčího těla se skrývala ochranná schrána s mozkem prastarého kymeka, plného myšlenek na to, jak vybojuje velkolepé vítězství proti fanatickým hrethgir - a jak doufal, i uznání generála Agamemnona. Xerxes se už celá staletí neúspěšně snažil svého vůdce potěšit.
Titan v dravčím těle přelétal sem a tam vesmírem, kontroloval jednu řadu lodí po druhé v přísné formaci. Povrch bojových lodí neo-kymeků a robotů odrážel ostrý ionizovaný plyn, vyzařovaný z povrchu slunce do meziplanetárního prostoru. Tentokrát to nemůže nevyjít, s tolika robotickými válečnými plavidly, soustředěnými proti vojsku Džihádu. On ty lidi rozdrtí.
„Nepřátelská plavidla jsou na svých pozicích," hlásil jeden důstojník neo-kymek na komunikační frekvenci v kódovaném jazyce strojů.
Pak Xerxes spatřil malé černostříbřité plavidlo, které se blížilo z hlubokého vesmíru. Byla to aktualizační loď, dopravující nejnovější kopii Omnia. Xerxes jí vydal rozkaz, aby zůstala na okraji planetárního systému u střežené linie hlídek strojů. Taková náhoda. V jednom dni dokáže navíc i nahradit ztrátu všemysli dole — takové vítězství!
Zatímco se Titán a další neo-kymekové drželi zpátky pod ochranou těžce ozbrojené robotické flotily, lodě strojů postupovaly v přesné útočné formaci kupředu k odsouzeným lidem. Perfektní. Xerxes usoudil, že výhoda je teď už dostatečně na jeho straně, a proto vydal rozkaz.
„Modus plného útoku. Všechny bojové lodě do první linie. Potom, co ta havěť právě provedla Omniovi, nešetřete nic, na ztrátách robotů nezáleží. Jenom ty hrethgir vyhlaďte."
Kromě toho, pomyslel si, si vždycky můžeme vyrobit další stroje.
Z plasklenéné bubliny můstku své vlajkové balisty měl Xavier jasný výhled do otevřeného prostoru, na hvězdy, třpytící se v ošidně pokojném obraze. Oranžové šmouhy pod nimi v planetární atmosféře naznačovaly dráhy džihádských záchranných lodí, ženoucích se zpátky k flotile. Ale ani tady nebylo bezpečí.
Myslel na Oktu a na dcery, na své poklidné sídlo na Saluse Secundus s olivovými háji a vinicemi. Vzpomínka na starého Maniona a jeho vinaření ho zahřála u srdce. Bože, jak moc by chtěl přežít tento den a vrátit se domů.
„Už jsou zase v pohybu, primero," ozval se ve vysílačce nervózní hlas. „Míří k nám ještě víc lodí než předtím. Mají pětkrát víc válečných lodí než my a já myslím, že tentokrát to bude vážné."
Skrz plasklo viděl Xavier tisíce stříbřitých plavidel, která se vynořovala zpoza zakřiveného horizontu planety Iks. Zdálo se, že je jich víc než rozptýlených hvězd.
„Do doků balisty se vrátila jen polovina našich záchranných lodí, pane. Ztráty na životech jsou —"
Primero ho přerušil. „Nechci zatím slyšet nic o ztrátách na životech." Už za pár minut jich budeme mít mnohem víc.
Vyštěkl rozkazy a pozoroval taktická vyobrazení na několika monitorech na můstku. Díval se, jak balisty podle stanovené konfigurace zaujímají obranná postavení.
Týmy žoldnéřů na planetě splnily svůj úkol. Xavier by nepřipustil, aby armáda Džihádu dokázala míň. Pláty trupů balisty se oranžově rozzářily, jak se zapnuly zbrojní systémy. Doufal, že štíty jsou dostatečně ochlazeny na dlouhý konflikt a že Holtzmanovy systémy fázové palby - bleskurychlého zapínání a vypínání štítů mezi střelbou — ten úkol zvládnou.
Po veškeré bojové výuce a výcviku Xavier věděl, že vítězství nebo porážka v bitvě někdy závisí víc na štěstí než na dovednosti. Holtzmanovy štíty ochrání jeho lodi od prvního náporu robotické flotily, ale ani nejdivočejší plány nepočítaly s tak nesmírným počtem válečných lodí strojů, nasazených do přední linie. Nepřítel by mohl útočit a útočit a vojsko Džihádu by se nakonec zhroutilo... jedna loď po druhé.
„Budeme se držet, jak dlouho to půjde, a při první příležitosti udeříme." Snažil se, aby to znělo odvážněji, než se cítil. „Ti rebelové tam dole měli horší vyhlídky než my tady, a udrželi se skoro rok."
Flotila strojů se před nimi rozdělila na dvě části, útočné síly se k nim hnaly nesmírnou rychlostí. Titán Xerxes promluvil hlasitě na otevřeném kanálu, o němž věděl, že

ho lidé slyší: „Ti hrethgir můžou jenom doufat, že odloží co se musí stát. Zablokujte jim ústup."
Xavier umístil své nejmenší lodě s ochrannými štíty dopředu a díval se, jak se prohnuly, když je zasáhla útočná síla. Za těmito drobnými plavidly nepatrně poblikávaly překrývající se štíty nejlepších balist v přesném načasování. Spustily salvy obranné palby, odvrátily první nápor robotů a zničily spoustu sebevražedných lodí strojů, než mohly proniknout jejich formací.
Okamžitě po první vlně lodí nastoupila eskadra neo-kymeků v bizarních létajících a bojových tělech, vedená obrovskou okřídlenou figurou, tvarovanou jako dravý pták ve velikosti balisty. Nepochybně titánský velitel osobně. Větší robotické lodě se přeskupily a uspořádaly se k druhé fázi útoku.
„Držte se," řekl Xavier. „Udržujte linii pevnou, nebo je s námi se všemi konec."
Ale když se masová vlna robotických bojových lodí vzedmula kupředu, věděl, že jeho síly nedokážou přestát další útok. Pomyslel na loď svého bratra Vergyla, zničenou kymeky na IV Anbusu, a srdce mu pokleslo.
Někdo bude muset říct Emilu Tantorovi, že přišel i o toho jediného syna, který mu zbyl.
Uvnitř obřího asteroidu, ovládaného Hekaté, Iblis Ginjo dychtivě doufal, že výstřední kymek - teoreticky jeho spojenec? - splní, co slíbil.
Zbavila se zdobeného dračího těla, uvolnila z něj ochranné nádoby. Zapojila svůj mozek do složitých systémů, které ovládaly mohutnou umělou skálu při plavbě mezi hvězdami.
„Hekaté, co se děje?" Iblis stál s pěstmi zaťatými u boků a rozhlížel se po jeskyni z křišťálového skla, která věznila jejich loď. Cítil akceleraci, jak asteroid zdolával vzdálenost.
Ženský hlas Hekaté zazvonil v reproduktorech,
skrytých ve skalních stěnách. „Dělám přesně to, o co jsi mě požádal, drahý Iblisi. Teď se dívej — tvoje ‚tajná zbraň' se chystá udeřit." Její smích zněl jako zvonění ledu.
Nato se jedna z rovných křišťálových ploch na stěně jeskyně rozblikala a proměnila se v projekční obrazovku planetárního systému, k němuž se rychle blížili.
„Podívej se, dorazili jsme k Iksu, a vypadá to, že naše starosti byly namístě. Katastrofa je za dveřmi! Ta tvoje armáda Džihádu vybudovala výjimečnou obranu — jenom se podívej na všechny ty trosky na orbitě - ale stejně bude po ní."
„Udělej něco!" naléhal Iblis. „Do osvobození Iksu jsme toho investovali spoustu. Zabralo to celé roky, musíme vyhrát."
„Udělám, co budu moci, Iblisi," zazpívala. „Páni, já zapomněla, jak netrpěliví dokážou být smrtelníci."
Z výšky nad ekliptikou se obří asteroid Hekaté snášel směrem k Iksu. V přeplněném prostoru orbitálních drah se mihotaly záblesky kosmických lodí a palby.
Velitel Džipolu mlčky, ale napjatě studoval situaci na obrazovce. Nedával najevo žádné pocity, neříkal nic.
Floriscia Xico se naopak svíjela vzrušením a obavami. „Ale co zmůže tenhle asteroid v bojové zóně, Velký patriarcho? Hekaté je jenom jediný kymek proti celé flotile."
Iblis ji neupozorňoval, že létající skála je dost masivní na to, aby jediným nárazem rozbila na kusy všechny robotické bojové lodě. Doufal, že plán Hekaté sahá dál než jen k prosté kolizi. „Jenom to pozorujte a dívejte se, seržantko. Nechte Titánku, ať nás ohromí svými schopnostmi."
Z reproduktorů se rozezvučel ženský smích. „To jsem vážně dost upadla, když jsem zasvětila život, abych ohromila muže jako ty, Iblisi Ginjo. Dělám to ze svých vlastních důvodů... a jsem přesvědčena, že jsem objevila náležitě dramatický způsob, jak se znovu objevit na scéně všem na očích. To je ale úžasná chvíle. Juno mě bude za tu drzost absolutně nenávidět."
Motory asteroidu v kráterech se rozzářily a hnaly se stále rostoucí rychlostí k bojovým lodím strojů, které bombardovaly rozpadající se válečnou flotilu Džihádu.
„A teď se dívej, co dokážu se svými kinetickými odpalovači."
„Štíty nám selhávají, primero!" vykřikl zbrojní důstojník Xavier to už viděl sám, ale nemohl s tím nic dělat.
„Ztratili jsme veškerý kontakt se třetí balistou, pane. Snímače ukazují trosky, stovky záchranných modulů..." „Dejte mi poslední stav zbraní," nařídil Xavier. Nechtěl se poddat zoufalství. „Nejlepší možný scénář. Kolik těch strojových grázlů můžeme zničit, než -"
Najednou Xavier zaznamenal za majestátním a hrozivým tělem titánského bojového velitele jakýsi obří nečekaný objekt, blížící se vysokou rychlostí z výšky nad orbitální sférou. „Co to tam u všech svatých je? Dejte mi předběžný obraz."
„Vypadá to jako nějaký... asteroid, primero. Zaznamenávám dráhu a rychlost. Neuvěřitelné! Je to jako kámen, hozený nějakými bohy, a míří přímo do středu nepřátel!"
Zvětšený obraz ukázal valící se kus skály s krátery, zrychlující přesně do chumlu flotily strojů. Na spodku obrazovky se ukázala dráha, rychlost a další údaje. Jeho hmota stokrát převyšovala celkovou masu robotických lodí.
„To není možné," řekl Xavier. „Žádný asteroid takhle nelétá."
Za božským vetřelcem zářily velké jámy kráterů jako žhavé výfukové plyny obrovských motorů. Některé lodě strojů změnily kurs, pod náporem tohoto náhlého tajemného návštěvníka se rozprchly. Ženoucí se skálu zaplavil sum kódované komunikace, myslící stroje se navzájem zaplavovaly vyměňovanými daty.
Z kráterů, roztroušených po hrbolatém povrchu asteroidu, se jakoby v odpověď vyvalila sprška mohutných kulatých střel, jež připomínaly dělové koule o vysoké rychlosti. Než stačily myslící stroje nějak zareagovat,
zničily kinetické koule dvě z jejich největších bitevních
lodí.
Asteroid se jako rozzuřený saluský býk vřítil do hustě seskupené flotily strojů, hnal se stejně hbitě jako její nejrychlejší lodě, byl ale mnohokrát větší. Pouhou pohybovou energií a hmotou zničil desítky obrněných plavidel, jako by rozmačkával hmyz. První se rozprchli kymekové a když se pokusil uniknout i Titán v mohutném těle dravce, rotující

asteroid ho zasáhl a odrazil Xerxe na vnější oběžnou dráhu.
Džihádští vojáci zmateně a nevěřícně zaječeli. Asteroid najednou změnil kurs a vrhl se znovu na robotické lodě. Flotila strojů se začala proti hrozivému útočníkovi bránit, pálila na již zvrásněný povrch asteroidu neškodné výbušné náboje a příliš mu neublížila. Tajemný soupeř na oplátku vypálil další hustou sprškukamenných koulí a nadělal mezi roboty ještě větší spoušť.
Při té palbě nebyla zasažena ani jediná džihádská loď. Xavier se sotva stačil zamyslet nad tím, jaká vyšší moc to zasáhla v jeho prospěch, a zapochybovat o náhlé změně osudu. Nemohl si na nečekaného spojence stěžovat. Ještě ne. Zhluboka se nadechl, věděl, že jeho vojáci touží jedině uniknout, když teď dostali druhou šanci. Ale nedopustí, aby tato bitva o Iks a všechny oběti, které jeho lidé podstoupili, byla k ničemu.
„Přeskupit a zaměřit nové cíle. Palte do strojů, dokud jsou překvapené. Toto je kritická chvíle."
Xavier Harkonnen s poškozenou vlajkovou lodí v čele a bezcennými přehřátými štíty se prudce vrhl do té vřavy, přímo do středu všeho zmatku a destrukce. Bylo to rozhodně dost nebezpečné: tajemný útočník se mohl klidně vrhnout i na něj.
Neo-kymekové horečně volali svého vůdce Titána, ale Xerxes už spěchal ze soustavy pryč, uprchl, aby si zachránil život.
Když tajemný mezihvězdný návštěvník sám zničil polovinu flotily strojů, najednou se obrátil do kosmu a zmizel, dávno předtím, než se mohl Xavier na něco zeptat nebo mu vyjádřit vděčnost. Nechal ho tam, aby to skoncoval, což primero udělal s divokým nadšením.
Asteroid Hekaté nechal tu vřavu za sebou a odletěl ze soustavy Iksu. Jeho fúzové motory vyvíjely nesmírnou sílu a dosahovaly neuvěřitelného tahu. „No tak, Velký patriarcho — myslím, že jsem udělala svoje a předvedla, co můžu nabídnout. Dobře, že jsem dorazila zrovna v tu
chvíli"
„Nezničila jsi je všechny," řekl Yorek Thurr přiškrceným a tvrdým hlasem.
Hekaté odpověděla podrážděně: „Ale jdi, tvůj primero si to s těmi poničenými opozdilci už vyřídí. Nechtěla jsem ho úplně připravit o to potěšení z vítězství."
„Byla to dobrá práce, Hekaté," řekl Iblis. Nemohl se už dočkat úplného zpravodajského odhadu všeho, co bude Liga moci využít v dobytém Synchronizovaném světě. „Ten průmysl na Iksu moc prospěje našemu válečnému úsilí."
Floriscia Xico se nedokázala ovládnout. „To je neuvěřitelné! Lidé budou mít velikou radost, až se dozví o našem novém spojenci."
Iblis se zamračil, když mu hlavou projely následky jejích slov. Pokoušel se vymyslet nejlepší způsob, jak zvládnout situaci a jak náležitě zapojit přeběhlického kymeka do strategie Džihádu. Seržantce zářily oči potěšením a horlivostí. Thurr se nikdy nevyhýbal těžkým rozhodnutím. Rychle dospěl k nezbytnému závěru. Aniž by své záměry naznačil Iblisovi, přiblížil se za nadšenou seržantku Xico. „Dobře jsi sloužila Džipolu, Floriscio," řekl jí měkce a tiše do ucha. „Od tohoto dne budeš na seznamu."
„Na seznamu?" Zamračila se.
„Mučedníků."
Thurr vrazil zezadu do krku mladé seržantky krátkou dýku, zajel špičkou mezi dva obratle, aby přerušil míchu. Byla okamžitě ochromena, zemřela, aniž by sebou nějak moc škubala nebo krvácela. Za nízké přitažlivosti asteroidu držel menší Thurr její tělo zpříma, dokud se nepřestala
vzpírat, a pak nechal mrtvou ženu sklouznout na lesklou zem. Ležela tam na zádech, oči doširoka otevřené v šoku
Iblis se k němu obrátil, užaslý a rozzlobený. „Cos to udělal, člověče? Byla jedna z nás —"
„Jasně by nedokázala udržet tajemství. Neslyšel jste jí to v hlase? Jakmile bychom se vrátili na Salusu, vyklopila by to každému." Malý plešatý muž vzhlédl a uviděl svůj odraz v nesčetných ploškách zrcadel na stěnách. Hrozivým pohledem těkal sem a tam. „Hekaté je naše tajná zbraň. Nikdo o tom neví — a nikdo vědět nemusí - že je náš spojenec. Ještě ne. Jestli se zachová v tajnosti, máme k dobru prvek překvapení. Tato Titánka bude součásti naší rány z milosti myslícím strojům."
Iblis se podíval na velitele Džipolu a pochopil. Měl naprostou pravdu. „Někdy mě děsíš, Yoreku."
„Ale nikdy vás nezklamu," slíbil.

Plány, schémata, porady... Zdá se, že trávíme celý život v diskusích a prakticky nic smysluplnou akcí. Nesmíme promeškat svou příležitost.
GENERÁL AGAMEMNON, BITEVNÍ DENÍKY

Vzpomínky.
Seurat jich měl spoustu, úhledně uspořádaných a zařazených, přístupných okamžitému přezkoumání a úvaze. Bylo to úplně jiné než vzpomínky lidských bytostí s jejich namátkovým rozpomínáním a asociativními postupy. Kdyby chtěl zásobu slovních hříček nebo rébusů, měl je všechny na dosah své mechanické ruky. Kdyby chtěl přezkoumat, jaký účinek měly jeho vtipy na jiné stroje nebo na lidi, měl i na to soubory. A na spoustu dalšího.
Ale právě teď ho nic z toho netěšilo. Připadal si podivně osamělý, jak sám a sám absolvoval dlouhou aktualizační cestu.
V knihovně svých mozkových gelových obvodů měl osobní deník zkušeností, sestavených z pravidelných aktualizačních cest mezi různými Synchronizovanými světy. Jeho informace byly široké, ale nijak zvlášť hluboké. S

Omniovými světy komunikoval jen na základní rovině, v rámci svých povinností.
Nyní, po čtvrtstoletí nevyhnutelného zdržení, měla být jeho první zastávka Bela Tegeuse, malá a relativně nevýznamná planeta v Omniově síti. Tamní vtělení všemysli mělo být první, které dostane kopii zaniklých posledních myšlenek Omnia ze Země. Seuratova „aktualizace" byla už dávno zastaralá, nicméně obsahovala důležité informace, skutečné záznamy o tom, co se přihodilo na vyhubeném světě strojů, poslední, neúspěšná rozhodnutí ztělesnění všemysli.
Až Seurat dodá svou aktualizaci na Belu Tegeuse, bude pospíchat na další planetu strojů a pak na další. Brzy bude všechno zase v pořádku.
Robot stál na můstku aktualizační lodi a pozoroval nekonečné hvězdné systémy. Jeho minulost, přítomnost a budoucnost ležela tady, série událostí, které měly být naprosto spolehlivě dané, stanovené vyčerpávajícími pokyny všemysli. Ale stroje dokážou sestavit programy jen s pravděpodobnými výsledky, ne s jistotou. Seuratovo vzájemné působení s Vorianem Atreidem tomu dodalo neočekávaný prvek.
Nanejvýš znepokojivé.
V gelových obvodech svého mozku se Seurat setkal s myšlenkou, která nebyla jeho: s Omniovým implantátem, jedním z tisíců v podskupině databází nezávislého robota, který ho vedl po správných stezkách, jak mu stanovila všemysl.
Ale já mám své vlastní myšlenky.
Seurat prodělal ve svých interních programech krátký urputný boj, snažil se prosadit svou. Robotického kapitána zaplavil ochranný proud dat... Omniovy implantáty mu bránily opustit program.
Protože robot úzce spolupracoval s lidským důvěrníkem, vyvinul si vyšší přizpůsobivost, aby dokázal vycházet s iracionálními tvory. Měl základní citové jádro, které simulovalo jisté jednoduché lidské pocity, jen natolik, aby byl schopen s nimi jednat.
Tak by to alespoň mělo probíhat. Ale Seuratovi chyběly ty příjemné časy, které míval s Vorianem Atreidem, strategické hry, napodobování škádlení. Kolik lidi je třeba, aby přišli na jednu dobrou myšlenku ? Ten vtip mu tancoval ve vědomí a přišel i s pointou: Do tolika nenapočítá nikdo, dokonce ani Omnius.
Vor se nikdy neohradil proti takovému počítačovému sarkasmu, neprojevil žádné známky vzdoru. Neprojevil vůbec žádné varovné známky duševního rozrušení... až do toho divokého povstání otroků na Zemi, kdy omámil robotického kapitána a ukradl Koráb snů. Seurat uvažoval, jestli si mohl všimnout nějakého pominutí smyslů. Také ho zajímalo, jak se Vor mohl obrátit proti systému, který ho vychoval až do dospělosti.
Vtírala se mu myšlenka: Doufám, že je v bezpečí a zdravý.
Aktualizační loď vstoupila do malé sluneční soustavy a hnala se k šedomodré planetě Bela Tegeuse, ponurém světě daleko od svého slunce, kde se denní světlo rovnalo soumraku.
Seurat, který už viděl radioaktivní trosky Země, se blížil k planetě se zvláštní obezřetností. Navázal rádiový kontakt s tegeuskými pozemními stanicemi a přiblížil si obraz, aby prozkoumal podmínky dole. Když byl robotický pilot konečně spokojen s tím, že všechno vypadá normálně, začal klesat atmosférou a přistál v hlavním městě Comati, lesknoucí se kovové pevnosti na úpatí chladných hor.
Pomocní roboti se valili přes jednolitou sklovitě hladkou přistávací plochu, aby ho přijali. Kvůli naléhavosti své obnovené mise požádal Seurat o rychlou obrátku, aby se mohl pustit do další etapy dodavatelské cesty.
Se strojovým ekvivalentem úcty převzali aktualizační roboti stříbrnou gelovou kouli — dlouho považovanou za ztracenou — a převedli její data do Omniova uzlu, který pak přesune všechny dřív neznámé informace do sítě planetární všemysli. Kopírování postupovalo zdatně a během pár chvil Omnius z Bely Tegeuse absorboval ztracené informace o posledních chvílích na Zemi.
„Seurate, prokázal jsi velkou službu Synchronizovaným světům," prohlásil Omnius.
Načež planetární všemysl uložila kopii svých vlastních nových myšlenek od poslední aktualizace. Celý proces postupoval jako běžící pás, neustálá cesta, během níž Seurat a další kapitáni aktualizačních lodí předávali informace z jedné planety na druhou a udržovali počítačovou síť synchronizovanou, jak jen to šlo.
Robotický kapitán o pár chvil později odstartoval s příkazem pokračovat v cestě co možná nejrychleji a Belu Tegeuse nechal za sebou...
Pár hodin poté, co Seurat zmizel z komunikačního dosahu, začaly se dít věci. Na Bele Tegeuse odstartoval řetězec poruch, selhání, stupňujících se pohrom. Pozměněné přistávací kódy, nesprávně seřízené reaktorové systémy, ničivé nápory energie a logické hádanky paralyzovaly síť a infrastrukturu. Synchronizovaný svět ochromil sám sebe.
V té době už byl Seurat dlouho na cestě k další Omniově pevnosti, dychtivý předat aktualizaci... Netušil, že šíří pozměněné kódy jako nákazu, rychleji, než mohlo z planety na planetu proniknout jakékoli varování.
„Umělá inteligence není správný termín," zavrčel Agamemnon. „I složité systémy, jako je Omnius, jsou úplní hlupáci, když se setkají se správně volenými otázkami."
„A přesto, lásko moje," upozornila ho Juno, „nás drží jako zajatce už deset století. Co to z nás dělá?"
Titáni se znovu sešli ve vesmíru na dalším tajném setkání, které zahrnovalo i adoptovaného spiklence Beowulfa. Oklamané transoči se vznášely v oddělené kabině lodi, čočky jim zářily a zaznamenávaly obrazy, které byly pečlivě zfalšované, aby Omnia oklamaly.
Po zmatení a ochromení na Bele Tegeuse zaznamenaly spontánní kolaps minimálně dva další Synchronizované světy. Planetární vtělení Omnia se zkazila a zbláznila, přičemž přerušila síť všemysli. Titáni měli podezření, že je to nějaký nepochopitelný a novátorský útok armády Džihádu. Agamemnon tomu přihlížel se zvědavým optimismem, mlčky předvídal další poškození Omnia. „Nemám nic proti žádným prostředkům, které dál oslabí dominanci všemysli."
„Přesto by bylo dobré to pochopit," upozornil Dante „pak bychom to možná mohli dál využít."

„A co ten náš tajemný nový nepřítel, který na mě zaútočil na Iksu a zlikvidoval flotilu myslících strojů?" zeptal se Xerxes. Jeho syntetizovaný hlas měl naříkavý tón. Vrátil se v dravčím těle, vyděšený a rozčilený z neočekávaného zjevení umělého asteroidu. „Omniovo centrum sice bylo zničeno atomovým výbuchem, ale pořád jsme ještě mohli tu bitvu ve vesmíru vyhrát. Ten obří moloch to všechno zvrátil. Mám podezření... že to ovládal nějaký kymek. Myslím -"
Xerxes zaváhal. „Myslím, že to mohla být... Hekaté."
Někteří Titáni ze sebe vyrazili nevěřícné zvuky. Beowulf, dychtivý se vložit do rozhovoru, řekl: „Hekaté byla pryč celá staletí. Nejspíš tam někde ve vesmíru umřela nudou."
„Byla takový sobecký blázen," dodala Juno. Vysunula z ramene robotickou ruku a mechanickými prsty si utáhla něco na těle.
„Ale stejně," upozornil Dante, „byla jediná z nás natolik chytrá, aby zmizela, než se chopil moci Omnius. Hekaté zůstala nezávislá, ale my jsme byli nuceni celou tu dobu sloužit Omniovi."
„Možná už ne moc dlouho," řekl Beowulf. Kolem mozkové schrány mu vzrušeně blikala modrá světla.
Dante byl zvědavý. „Jaké máš důkazy pro takové tvrzení, Xerxi? Když si vezmeš, kolik neo-kymeků bylo za ta staletí vytvořeno, proč bys podezíral Hekaté spíš než... nějakého jiného lotra?"
„Nějakého jiného lotra?" řekla Juno pobaveně.
„Protože když mě to poškodilo a já se potácel pryč do vesmíru, někdo se mnou vážně komunikoval, nějaký simulovaný ženský hlas. Vysílal na mém soukromém kanálu Znala mě, mluvila o Tlalokovi a o Titánech, oslovila mě jménem."
Generál kymek už toho slyšel dost. „Vymýšlíš si tady duchy, abys ospravedlnil svou porážku. Dávat vinu armádě Džihádu zřejmě nestačí, abys nás přesvědčil, že nejsi zodpovědný za ztrátu Iksu."
„Proč o mně pořád pochybuješ, Agamemnone? Tisíc let jsem se snažil, abych napravil svoji chybu -"
„Ani milion let by ti nevyneslo shovívavost. Měl bych ti odstranit vnější senzory a vypustit tě do vesmíru, nechat tě slepého a hluchého po zbytek věčnosti. Možná, že by ti Hekaté mohla dělat společnost."
Stala se zvláštní věc. Beowulf vystoupil jako usmiřovatel. „Generále Agamemnone, zůstalo vás už jen pár. Musíte se mezi sebou hádat? Nejsou Omnius a armáda Džihádu dostateční nepřátelé? Tohle není ta vojenská genialita, jakou jsem si představoval u proslulého titánského generála."
Agamemnon se ohromeně a vztekle odmlčel. Transoči dál pozorovaly a zaznamenávaly. Konečně řekl: „Máš pravdu, Beowulfe." Ty, kdo ho znali dlouho, ten souhlas překvapil. „Bude ještě dost příležitosti probrat si stížnosti s Xerxem, až dobudeme zpátky naši slávu."
„A dost času, abych se osvědčil," navrhl Xerxes.
„Přes svou původní nedůvěru," řekl Agamemnon, „to mám potvrzeno z několika stran a chci se o to s vámi podělit. Xerxes může mít pravdu, Hekaté se možná opravdu vrátila, ale zatím o ni nejde... jako obvykle." Obrátil se k Beowulfovi. „Poděl se s námi o své nápady. My Titáni mluvíme o plánech už po celé generace. Poslechněme si čerstvý názor od nejmladšího člena naší skupiny."
„Generále, neo-kymekové jako já se dají přesvědčit, aby se obrátili proti Omniovi, když budou přesvědčeni, že můžeme vyhrát. Dosáhli jsme více, než jsme jako lidští důvěrníci strojů považovali za možné, ale neo-kymekové nemohou jít dál, pokud si Omnius ponechává kontrolu. Ve druhém Čase Titánů bychom se ale mohli stát Pány sami sobě."
„Ale můžeme jim věřit, když je ta jejich věrnost tak nestálá?" zeptala se Juno. „Neo-kymekové nebyli nikdy svobodní. Byli to lidští služebníci a za odměnu se proměnili v kymeky. Za svoji fyzickou sílu a dlouhověkost vděčí Omniovi, ne nám. Taková věc vyvolá velikou oddanost."
Agamemnon otočil hlavovou věž a optická vlákna mu zazářila. „Proč nezískat nové neo-kymeky od samého začátku? Vytvořme si je sami z vybraných lidských kandidátů, kteří odpřísáhnou věrnost nám. Třeba je Titánů málo, ale možnosti jsou nekonečné. Pokud najdeme nějakou cestu, jak to utajit před Omniem, můžeme si vychovat vlastní bojovou sílu, naprosto oddanou, bez obav ze zrady."
Ostatní Titáni souhlasili a Beowulf se pustil do diskuse na téma, jak ten plán uvést do chodu.
Agamemnon se nezmínil o stínu pochybnosti, který mu stále hlodal v myšlenkách. Nebyl si tak jistý, jak tvrdil. Jeho samotného zradil dokonce vlastní syn, Vorian Atreides.
Jak spolehliví mohou být v tom případě jiní lidé?

Čekalo by se, že s rozmnožováním lidstva se zvýší i počet náboženství. Není tomu tak. Není ani zdaleka tolik bohů, jako bývalo kdysi —jenom více způsobů jejich uctívání.
IBLIS GINJO, SOUKROMÉ ANALÝZY

Otřesená Serena Služebnice, hluboce pohnutá ztrátou Kogitorky Kwyny a jejími zničujícími slovy a zjeveními, převzala aktivnější roli kněžky Džihádu. Během tří měsíců, kdy Velký patriarcha pobýval na Poritrinu, opustila Serena samotu Města introspekce a vydala se mezi lid.
Poprvé za celá desetiletí se Serena začala doopravdy rozhlížet kolem sebe. Nedělala to pro vlastní bezpečí, ale aby získala kontrolu nad tím, co všechno se vykonalo jejím jménem.
Místo aby vydávala napsané projevy, hladila po hlavách prosebníky, navštěvovala vojenské nemocnice a povzbuzovala zraněné vojáky, přijímala teď vlastní rozhodnutí, podstupovala vlastní rizika - a uvažovala, proč to takhle nedělala od začátku. Tohle je můj Džihád. Při tom všem si Serena začala připadat zase doopravdy živá.
Když se Iblis konečně vrátil domů z oslav na Poritrinu, pozměnila už řadu postupů džihádské Rady. Jakmile to zjistil,

ohromilo ho to a nevěděl, jak se má zachovat. Serena mu s úsměvem vyprávěla o tom, co vykonala, a dívala se, jak bojuje se svými emocemi. Chápala už, jak se na něj musí dívat, její levandulové oči ho teď zřejmě prohlédly jasněji než za celá dvě předchozí desetiletí.
Přes to, kolik vůdcovské role na sebe Iblis soustředil, byl nyní poražen svými vlastními slovy. Protože celé dekády prohlašoval, že ona je tou neomylnou základní silou Džihádu, neměl jinou možnost než se smířit s jejím novým zapojením do dění.
Ale bylo jasné, že Iblisu Ginjovi — právě se vrátivšímu z Poritrinu — se to nové uspořádání pranic nelíbilo...
Spolu s ním Serena navštívila důležitou schůzi Rady Džihádu v zabezpečené věži, vybudované dodatečně u staré budovy Parlamentu. Důstojníci armády Džihádu se účastnili shromáždění ve slavnostních zelenočervených uniformách, zasedali vedle úředníků a poradců z vojenských firem a zbrojního průmyslu, zástupců planet a jednorukého mistra Shara, mluvčího vedoucích žoldnéřů z Ginázu.
V rohu Serena zahlédla i frenetického obchodníka z Tlulaxu Rekura Vana, který tak ochotně zásoboval Džihád náhradními orgány a tkáněmi k transplantacím z tajných farem. Jeho záhadní, uzavření lidé vyslyšeli Sereninu žádost, když od nich chtěla pomoc pro vysloužilce z IV Anbusu. Obyvatelé Tlulaxu byli koneckonců taky lidé. Poněkud zvláštní, nicméně nepochybně lidé.
Teprve předchozího dne se vrátil domů Xavier Harkonnen s těmi, kdo přežili z jeho bojových sil na Iksu. Vypadal jako omámený, ale v líté bitvě zvítězil. Na zpustošeném Synchronizovaném světě nechali konsolidační flotilu spolu s množstvím záchranářů, techniků a zdravotnického personálu, aby pročesali trosky ikských měst a vybudovali tam silnou základnu Ligy. Stále však bylo třeba plně kvalifikovaných obranných jednotek.
I tak však Xavier přinesl pozoruhodné a překvapivé zprávy: vítězství nad ďábelskými stroji. Serena mu dala cudný blahopřejný polibek na čelo a pořádně ho tím vyvedla z míry. Nyní u jednacího stolu byl už primero pevný, štíhlou tvář měl kamennou, jako by mu stále ještě nedošlo, že přežil.
Serena si ho už málem nepamatovala, když byl mladý, temperamentní důstojník a život mu ležel u nohou... muž, který před osmadvaceti lety zachránil Zimii před prvním útokem kymeků. On sama byla tehdy optimistická zamilovaná mladá žena, slepá k hrůzám a odpovědnosti, kterou vesmír dokáže uvalit na jediného člověka...
Na protější stěně visel svatý obrázek malého Maniona se svatozáří, neviňátka, jehož výraz jako by zobrazoval oči všech lidí, kteří se kdy narodili. Coby symbol ten chlapec po smrti vykonal víc než většina lidí za celý život.
Byl čas zahájit zasedání. Opřela se rukama o žilkované dřevo a stanula v čele dlouhého naleštěného stolu. Bez ptaní zaujala místo, které bylo obvykle rezervováno pro Velkého patriarchu. Iblis jí nyní seděl po levé ruce a uctivě se během její řeči usmíval, ale kdykoli se od ní odvrátil, dovolil si malinko se zamračit.
U zdi seděli diskrétně a tiše dva příslušníci Džipolu. Měli nevýrazný oděv a v sobě jakousi tvrdost, která se Sereně nelíbila.
Iblis Ginjo podnikl se svým všemocným Džipolem za ta léta mnoho změn. Zpočátku, po masakru na Honru, kde bylo kvůli nepřesným informacím zničeno velké množství sil Džihádu, si Iblis vyžádal vyšetřování. Určil,
aby záležitost prozkoumal ambiciózní a bystrý mladý detektiv Yorek Thurr. Ten odhalil jasný důkaz o tom, že k dezinformaci došlo schválně, vinou neloajálních lidí.
Po vzniku policie Džihádu stoupal Thurr v její struktuře velení rychle nahoru díky své záhadné dovednosti vymýtit všechny lidi, vázané zákeřnými pouty k Omniovi. Opakované čistky podezřelých zrádců pak obyvatelstvu vnutily silnou ostražitost a paranoiu.
Serena, skrytá ve Městě introspekce, si ani nevšimla, že se něco změnilo. Teď si to vyčítala.
Celé roky ignorovala vnější svět a vydávala velkolepé projevy, vysílající bojové skupiny a zoufalé ofenzívy proti Omniovi - kdykoli jí Iblis o to řekl. Věnovala se té věci s láskou a odhodlaností, ale co když nevědomky zasadila semínko vlády, která místo boje s počítačovou krutostí pěstovala lidské ambice?
Byly tu i jiné záležitosti. Předně věnovala nedostatečnou pozornost nesmírným lidským ztrátám ve válce. Iblis se o nich často vyjadřoval jako o „očekávaných ztrátách" nebo o „snesitelné ceně", jako by lidské oběti nebyly nic víc než statistická položka. Připomínalo to spíš způsob myšlení strojů než lidí. Serena se k tomu začínala vyjadřovat před Iblisem i dalšími kolem sebe.
Stála zpříma a pevně a pomocí kladívka vyzvala shromáždění k pořádku. „Po dlouhých úvahách a diskusích s mými poradci dnes oznámím nový úsvit našeho Džihádu, světlo na konci dlouhého temného tunelu, který nás lidi držel v otroctví."
Iblise její slova znepokojila, ale seděl dál klidně s rukama složenýma na lakovaném stole, zatímco se mozek usilovně snažil udržovat se o krok před jakýmkoli překvapením, které by pro něj mohla mít Serena připraveno.
„Je načase, abychom změnili účel mého Džihádu. Náš Velký patriarcha vykonal mistrovskou práci, vykoval náš boj v ostrou zbraň svatého Džihádu. Ale já jsem za ta léta od doby, kdy jsem unikla Omniovi a vrátila se sem na Salusu, nebyla tak výkonná, jak bych mohla být."
Kolem stolu se ozvalo nesouhlasné mumlání, ale zvedla ruku, aby to zarazila. „Nikdy jsem neměla připustit, aby mě těch pár pokusů o atentát přimělo se skrývat. Iblis Ginjo se mě snažil v dobrém úmyslu chránit, ale svou izolací jsem mu na bedra naložila příliš těžké břemeno vedení."
Laskavě se na něj usmála. „To bylo k Velkému patriarchovi nespravedlivé. Zastupoval mě na mnoha shromážděních, jako je toto. Od nynějška mám v úmyslu hrát mnohem aktivnější roli v každodenních válečných záležitostech. Od této chvíle se chápu pozice zákonné hlavy Rady Džihádu. Iblis si zaslouží po své nepřetržité práci oddech."
Velký patriarcha se začervenal překvapením a nelibostí. „To není třeba, Sereno. Jsem hrdý a ochotný -"
„Ach, na tebe zbude ještě spousta práce, drahý Iblisi. Slibuju, že tě nenechám zlenivět a ztloustnout."
Kolem stolu se ozval smích, ale důstojníci Džipolu se nesmáli. Rekur Van vypadal zmateně, jako by shromáždění

probíhalo úplně jinak, než čekal. Záhadnýma očima těkal kolem sebe a zastavil se na Iblisovi. Vyměnili si stísněné pohledy.
Serena se významně podívala na obraz svého syna Maniona na stěně. „Dobu, kterou jsem strávila ve Městě introspekce, jsem však nevyplýtvala jen odpočinkem. V letech hlubokých filozofických diskusí s Kogitorkou Kwynou jsem se toho hodně naučila - a teď ty vědomosti použiju pro dobro věci."
Neúmyslně na chvilku zavřela oči. Pořád ještě se cítila otřesená Kwyninou sebevraždou, jejím dobrovolným odchodem. Tolik ztracených vědomostí a zkušeností... Ale prastará filozofka se zmínila o existenci dalších Kogitorů, izolovaných myslitelů, kteří si zvolili život v pomyslných věžích ze slonoviny a ignorují bitvu, která zuří po celé galaxii.
„Rozhodla jsem se, že vytvoříme komplexnější plán na další existenci tohoto velkého Džihádu, takový, který nás přivede k vítězství. Musíme využít každého mozku a každého nápadu, oddaných službě svaté válce." Videla jak se Xavierovi rozzářily oči odhodláním udělat cokoli, co po něm a jeho vojácích bude chtít. Napřímil se na židli, připraven vyslechnout si její nový plán.
„Náš cíl zůstává nezměněn. Zničení každého Omniova vtělení."

Arrakis: Lidé tu vidí velké nebezpečí a velké možnosti.
PRINCEZNA IRULÁN, PAUL Z DUNY

Jistě, zisky musí proudit, pomyslel si Venport. Přesto toužil být kdekoli jinde než na Arrakis.
Seděl vzadu v hlučném a primitivním pozemském autě, které rachotilo po karavanní stezce od jeskynního sídliště, kde nechal naíba Dharthu. Ohlédl se a uviděl rozeklané skály, rýsující se proti sytě oranžové barvě západu slunce. Na klíně měl zápisník a dělal si do něj poznámky. Věděl, že tady bude muset zůstat ještě nejméně dva měsíce, zatímco Tuk Keedair byl na Poritrinu s Normou. Chyběla mu.
Kruté slunce pronikalo plaskleněnými okny vozu a přehřívalo oddělení pro pasažéry. Uvažoval, jestli v autě nepřestala fungovat klimatizace, nadechl se zkaženého vzduchu a zamračil se. Štěrbinami a spoji pronikal dovnitř jemný hnědý písek jako nějaký živý tvor.
Proč se to koření nemohlo najít na nějaké jiné planetě... kdekoli jinde, jen ne tady?
Venport v doprovodu Dharthy dnes navštívil tábory sklízečů koření, včetně místa nedávného nájezdu banditů. Ohromil ho ten nesmírný vandalismus, napáchaný na zařízení na sklízení melanže, a ztráta tolika zboží. Jeden z naíbových poručíků mu vylíčil, jak z mučivého napadení jen taktak vyvázl životem. Po té zkušenosti vyprávěl o banditech fantastické historky, jako by to byli nějací nadlidé.
Dhartha se celé roky vyhýbal odpovědím, ale Venport a Keedair měli už dlouho podezření na takovéto těžkosti. Tváří v tvář neúprosnému důkazu kolísavých dodávek koření už naíb nemohl dál zapírat. Nyní, když Venport zblízka viděl stav po nájezdu, začínal mít představu o tom, kolik škody tito bandité páchají. Před dvěma hodinami stál v troskách přepadeného tábora a mračil se na vůdce zensunnitů. „Tady se to musí zlepšit, a to rychle. Rozumíte?"
Orlí tvář pouštního muže zůstala kamenná. „Rozumím, Aurelie Venporte. Ale vy ne. S tím problémem si musí poradit moji lidé. Nemůžete sem jen tak přijít a říkat nám, jak máme řešit naše záležitosti."
„Platím vám spoustu peněz. Tohle je byznys, ne nějaká bezvýznamná kmenová záležitost." I když to nahlas neřekl, napadlo ho, jestli v těch sabotážích náhodou nemá prsty nějaký jeho obchodní konkurent. Ale jak by věděli, že je to tady?
Pak si Venport všiml temných hrozivých pohledů některých divokých zensunnitů a vycítil nebezpečí. Jeho dva najatí ochránci ztuhli, když si nasupený pouštní muž strhl z hlavy silný šátek a hodil ho pohrdavě na zem - neboť to byl dar, který Dhartha dostal od Tuka Keedaira. Stačil by výkřik a gesto a naíb by přivolal dost mužů na to, aby zdolali Venporta i jeho strážce.
Ale obchodník nedal najevo strach. Místo toho promluvil klidně, aby nezastrašil. „Investoval jsem do této operace hodně, naíbe Dhartho, a nechci přicházet o zisk kvůli vzpurným vandalům. Vaše náklady v posledních letech vzrostly a dodávky melanže nedosahují takového objemu, jak jste slíbil. Čestný muž své závazky plní."
Dhartha se nasupil. „Já jsem čestný muž! Tvrdíte něco jiného?"
Venport se pro větší efekt odmlčel a pak řekl: „Pak už o tom nemusíme mluvit." I když předstíral odvahu, srdce se mu rozbušilo. Tihle pouštní lidé byli tvrdí a on se právě postavil jejich vůdci, síla proti síle. Tohle a zajištěné zisky byly jediná řeč, které rozuměli. Viděl, jak moc je dnes naíb Dhartha závislý na zboží z jiných planet a tito zensunnité byli už výrazně mírnější, než když se s nimi před lety poprvé setkal. Změna byla vlastně natolik dramatická, že Venport pochyboval, jestli by se tito zhýčkaní zensunnitští vesničané vůbec někdy dokázali vrátit ke špinavému živobytí v pouštních podmínkách, které jim stačily před zahájením obchodování s kořením.
Pak, protože se chtěl dostat pryč z té hrozivé skalní vesnice, mávl na svoje strážce a rychle přešel k čekajícímu autu. Ještě teď opatrně vyhlížel zadním oknem v obavách, že by ho zensunnitští bojovníci mohli třeba sledovat se skupinou pouštních assassinů...
Kodrcali se po nerovné zemi na okraji vyprahlých útesů. Nahoře na zaprášené střeše auta seděl domorodý řidič se dvěma strážci. Místy se vyježdděná stezka na tvrdé vrstvě půdy ztrácela, ale řidič jel dál, zjevně veden instinktem. Vyhýbali se širokým měkkým dunám a pak Venport konečně uviděl v dálce v dolíku město. Oddechl si, podíval se na zápisník na klíně a zaměřil se na numerické odhady. Studoval sloupec číslic a škrábal se na hlavě.
Když Venport schválil Norminy kalkulace prostředků, které bude potřebovat k vývoji velkého prototypu lodi, z opatrnosti ten odhad zdvojnásobil a pak nařídil účetním firmy VenKee Enterprises, aby zavedli podrobně členěné

peněžní knihy s přehledem výdajů. Pochyboval, že si Norma vůbec všimne, že přidal další kategorie výdajů, založené na své vlastní podnikatelské zkušenosti. Keedair bude náklady sledovat z Poritrinu.
Ve velkých měřítcích VenKee Enterprises ještě Normin projekt nezpůsobil významnou díru ve výnosech, i navzdory Venportovu ústupku lordu Bluddovi, který ho stál tržby z prodeje světelných koulí. Norma požadovala jen izolovaný komplex výzkumných budov, skupinu slušných otroků, výdaje na vlastní živobytí a starou vesmírnou loď. Ale bez ohledu na výdaje si Venport slíbil, že potřebný kapitál zajistí, udělá to kvůli Normě. Napovídalo mu to vlastní srdce.
Pozemní auto najelo do hluboké brázdy a poskočilo, až mu poznámkový blok spadl z klína na zem. Zamračil se, zvedl ho a oprášil. Nenáviděl tuhle špinavou písčitou planetu, ale byl tu uvězněný. Myšlenky se mu zatoulaly...
Večer předtím, než měl téměř na rok odletět z Poritrinu, si šel Venport promluvit s Normou Cenvou. Chtěl se s ní rozloučit... a ještě něco jiného. I pro něj to bylo stále překvapením, ale i přes svou nedůvěru věděl, že jedná správně.
Daleko dole zurčel kaňonem přítok Isany na cestě k pomalému, ale mocnému hlavnímu toku. Velké skladiště bylo dobře osvětleno, vevnitř i venku, a z rohů budovy zářily silné světelné koule. Létající plazi se shromažďovali k té záři a hodovali na hmyzu.
Od té doby, kdy se Keedair snesl s testovací lodí do hangáru, vykonaly konstrukční skupiny lví podíl práce na výzkumném zařízení. Byl postaveny, zařízeny a vybaveny ubikace otroků a ze Stardy sem již byly přiděleny první skupiny nedobrovolných pracovníků.
Navezly se těžké stroje, konstrukční stoly, svářecí zařízení spolu s nejdůmyslnějšími manufakturními nástroji, jaké si Venport dokázal představit. Ve velkém hangáru spočívala na kostře baňatá nákladní loď, podepřená stabilizátory.
Venport si pomyslel, že vypadá jako pacient v narkóze, který čeká na operaci... a věděl, že Norma bude zázračný chirurg.
Přátelská, obětavá Norma. Znal ji skoro celý její život — jako mohl být dřív tak slepý?
V teplé noci plné měsíčního světla kráčel Venport areálem výzkumného zařízení. V hangáru se Norma nastěhovala do tří větších kanceláří, které dříve sloužily správci zaniklého dolu. I když osobně zajistil, aby měla pohodlné bydlení v jedné z vnějších budov, Norma tam pobývala málokdy.
Vždycky byla až posedle tvrdý dříč, a teď, když pracovala na vlastním snu, ne na projektu Tio Holtzmana, byla ještě náruživější. I když Venport do projektu tolik investoval, věděl, že bude potřebovat čas, možná víc než rok, než bude připravena otestovat novou loď zakřivující prostor.
Co je to rok v rámci velkého projektu? Ale i tak mu připadalo, že bude od ní odloučen příliš dlouho.
V rukou držel kytici čerstvých Bluddových růží, získal je ze soukromých zahrad pána Poritrinu ve Stardě - ne že by Normě nějak moc záleželo na takových věcech. Pořád se mu ještě nechtělo věřit, co to dělá... ale cítil, že je to dobře.
V jejích výpočetních místnostech se jako vždycky svítilo. I přes pozdní hodinu byla Norma pořád ponořená do svých rovnic a vynálezů. Venport smutně zavrtěl hlavou, ale přinutil se k úsměvu. Nikdy nebyl vhodný čas k rozhovoru s Normou. V každou denní hodinu byla stejně zaměstnaná. Někdy celé dny pracovala bez spánku — a jedla a pila jen tak, aby se udržela při životě.
Ale to už zkrátka byla Norma. Nečekal, že by se změnila.
Venport jí však musel říct, co cítí. Předvídal, že to pro ni bude znamenat otřes, stejně jako to šokovalo jeho. Brával ji jako samozřejmost, spokojeně přijímal její malou postavu a tupé rysy, nikdy na ni vážně nemyslel jako na ženu.
Proč to neviděl dřív? Celé roky byl chovným samcem pro úžasně sošnou a nádhernou hlavní Čarodějku z Rossaku —jako domácí zvíře. Co mu to dalo? Zufina vnější krása nedosahovala až k jejímu srdci, zatímco Norma měla všechnu svoji krásu uvnitř.
Venport vážně zaklepal na dveře jejích výpočetních místností a v duchu si přeříkával, co měl na srdci. Nečekal, že mu otevře hned, a zkusil kliku. Dveře se otevřely, pomalu vešel. Žaludek se mu svíral jako by byl nějaký mladíček!
V jasně osvětlené místnosti seděla Norma na nastavitelné vznášející se židli, která ji udržovala v příslušné výšce k pracovnímu stolu. Standardní stoly a židle jí nikdy nevyhovovaly. Žasl nad tím, jak umíněně, bez jakýchkoli stížností dokázala fungovat ve světě upraveném na míru větším lidem. Její nesmírný intelekt více než vyvážil nedostatečnou postavu. Jí to nevadilo, tak proč by to mělo vadit jemu?
Uvědomil si, že je víc důvodů, pro které o ni stojí mnohem víc než jen jako o přítelkyni. Dlouhou dobu se jejich vztah podobal spíše sourozenecké lásce a Venport nevěděl přesně, kdy se to v jeho podvědomí změnilo. Jistě, byl o deset starší než ona, a vybrala si ho její matka jako partnera k plození. Ale co je to deset let? Pár tisíc dnů. Nic moc. Vážil si Normy za to, jaká byla, a byl přesvědčen, že je načase, aby jí patřičně vyznal své city.
Norma, ponořená do práce, si ho jako obvykle zprvu ani nevšimla. Několik chvil stál vedle ní, svíral květiny a jen si ji prohlížel. Z Bluddových růží mu stoupala do nosu jemná vůně. Ke stonkům pečlivě připevnil nádherný, vzácný vikam, týž drahokam, který se kdysi pokusil dát její matce. Ale Zufa Cenva se na tu oválnou „cetku" zamračila a zamítla její údajnou vlastnost zostřovat mysl a myšlenky. Hlavní Čarodějka tvrdila, že žádnou takovou berličku nepotřebuje.
Pochyboval o tom, že by Zufa vůbec věděla, jak ocenit takové láskyplné gesto.
Norma by však měla být schopna vidět, že ten kámen a růže jsou krásné a drahocenné. Měla by v nich ocenit to, co zamýšlel.
Jen kdyby si ho všimla.
Norma jako kůň s klapkami na očích hleděla do dlouhého pásu papíru, plného naškrábaných čísel. Každých pár vteřin v něm něco poopravila.
„Miluju tě, Normo Cenvo," vyhrkl nakonec. „Vezmi si mě. To je to, co doopravdy chci."
Pracovala dál, jako by se byla odřízla ode všech vnějších vjemů kromě zraku. Vypadala tak soustředěně, tak... krásně... ve svém zápalu. Venport si vzdychl, přešel po místnosti a dál se díval, jak pracuje. Konečně se narovnala. Najednou se na něj podívala a zamrkala. „Aurelie!" Vůbec si neuvědomila, že je tady.

Cítil ve tváři horko, ale sebral odvahu. „Musím se tě zeptat na něco důležitého. Čekal jsem na tu správnou chvíli."
Podal jí kytici a ona ji k sobě přitiskla, nadechla se její sladké vůně a prohlížela si květy, jako by si růží nikdy předtím nevšimla. Jemně se dotkla tajemného a krásného vikamu, připevněného ke stonkům, a obdivovala hloubku jeho barev, jako by to byl vesmír sám pro sebe. Pak k němu vzhlédla zvědavýma očima.
„Chci, aby ses stala mojí ženou. Moc tě miluju. Bylo to myslím jasné už dlouho, ale já si to neuvědomoval."
Chvíli jí trvalo, než pochopila, co jí říká, a pak jí do očí vstoupily překvapené a nevěřícné slzy. „Ale, Aurelie - ty víš, že jsem na takové věci nikdy nemyslela. Na lásku, na dvoření... nebo dokonce na sex. Neměla jsem žádné zkušenosti, žádné příležitosti. To jsou pro mě —" hledala správná slova, „- úplně cizí věci."
„Jenom o nich teď uvažuj. Jsi chytřejší než všichni ostatní, se kterými jsem se kdy setkal. Dokážeš přijít na to, co bude nejlepší. Já ti věřím." Vřele se na ni usmál.
Potěšené se začervenala. „To je... tak strašně nečekané. Nikdy jsem si nepředstavovala -"
„Normo, já zítra odlétám. Nemohl jsem čekat. Musel jsem se tě zeptat."
Odjakživa ho považovala za přítele, za příznivce, za člověka blízkého jako ochranitelský starší bratr. Ale nikdy neuvažovala o hlubším citu k němu — ne proto, že by nechtěla, ale proto, že ji nikdy ta možnost ani nenapadla. Dívala se na své malé ruce, na křivé prsty. „Ale... já? Já nejsem přitažlivá žena, Aurelie. Proč by sis mě měl chtít vzít?"
„Právě jsem ti to řekl."
Uhnula pohledem. Bylo to na ni moc rychlé a v myšlenkách měla naprostý zmatek. Znervózňovalo ji to. Neměla už ani ponětí, jakými výpočty se před chvílí zabývala. „Ale... mám před sebou moc práce a to by k tobě nebylo spravedlivé. Nemůžu si dovolit... rozptylovat se."
„Manželství přece znamená oběti."
„Manželství založené na obětech by nakonec bylo jen ke zlosti." Střetla se s jeho pohledem a umíněně zavrtěla hlavou. „Nepospíchejme na to. Musíme uvážit všechny důsledky."
„Věř mi, Normo, tohle není žádný experiment, kde můžeš předem ovlivnit všechny faktory. Já jsem taky zaměstnaný člověk. Chápu, jak moc pro tebe znamená tvoje práce. Závazky k VenKee Enterprises nás od sebe budou nadlouho odvádět, ale zároveň ti dají čas, který
potřebuješ k práci. Promysli si to logicky, ale nechej rozhodnout srdce."
Usmála se a pak se vylekaně ohlédla na kalendář na svém stole. „Páni, ty už tak brzo odlétáš na Arrakis?"
„Budeš mít čas na přemýšlení. Čekali jsme už tolik let a já můžu počkat ještě o trochu déle. Když mi řekneš, že budeš nad mým návrhem uvažovat, vím, že mu věnuješ tu největší pozornost, v jakou bych vůbec mohl doufat." Venport uvolnil hladce vybroušený kámen a podal jí ho. „Přijmeš ode mě prozatím aspoň dárek? Jako symbol našeho přátelství?"
„Jistě." Přejela prsty po vybroušeném perleťovém povrchu vikamu. Smutně se usmála. „Vidíš? Už jsi mě rozptýlil — ale příjemně. Aurelie, to jsem vážně byla tak nevšímavá, že jsem nezaznamenala, co ke mně cítíš?"
„Ano." Usmál se. „A slibuju ti, že si to nerozmyslím, dokud se nevrátím."
Nyní, kdy od Poritinu a Normy uplynulo už mnoho měsíců, křižoval Venport poušť na Arrakis v průzkumném plavidle, doprovázen svými strážci žoldnéři. Na tuto výpravu naíba Dharthu nepotřeboval. Pozorně sledoval monotónní krajinu. Z dlouholetého zvyku uvažoval v kategoriích kontroly výdajů. Vždycky uvažoval, jak by ve svých různorodých operacích mohl obejít zbytečně nákladné prostředníky. Přímý přístup byl klíčem k dosažení nejvyššího zisku, ať už se obchodovalo s léčivy, světelnými koulemi nebo melanží.
Prozatím, dokud byli zensunnité ochotni nést riziko a prohlašovali se za odborníky v drsné krajině Arrakis, nepouštěli se Venport a Keedair do budování vlastních sklizňových operací. Ale co kdyby si společnost VenKee Enterprises najala externí spolupracovníky a řídila operace přímo, obešla naíba Dharthu a všechny problémy, které představoval?
Průzkumné plavidlo se otřáslo, jak ho zasáhla turbulence. V oddílu vzadu žoldnéři proklínali pilota, kterého najal v přístavu Arrakis City, ale nevšímal si jich. Gueye
ďPardu byl cizinec, který sem emigroval v mládí. Poskytoval služby průvodce, i když měl v tak izolovaném světě jen málo obchodů. D'Pardu Venportovi slíbil, že mu najde exoticky krásné „písky koření".
Prach na horizontu zatemnil ranní slunce, nepropustil žádnou barvu. V reproduktoru v oddílu pro cestující praskala statická elektřina, když se pilot uráčil je oslovit: „Pozoruji bouři vepředu. Satelity ukazují, že míří nad Tanzerouft, takže se nám nic nestane. Ale musíme ji sledovat."
„Co je to Tanzerouft?" zeptal se Venport.
„Rozlehlá poušť. Je to tam hrozně nebezpečné."
Letěli dál další půlhodinu. Plavidlo se drželo u útesů, pak se obrátilo směrem k narudlému slunci a do volné pouště. Ještě ve vesnici Venport slyšel, jak si domorodci vyprávějí o Arrakis, jako by to byl nějaký živý tvor s vlastní duší. Ty poznámky ho pobavily a hned je pustil z hlavy, ale když teď letěl nad dunami, napadlo ho, jestli místní neměli nakonec pravdu. Připadal si podivně, jako by ho někdo pozoroval. On a těch pár mužů jsou tady izolovaní. Zranitelní...
Světle hnědá krajina se začala měnit, odhalila víry rezavě hnědé a okrové barvy. „Písky melanže," řekl ďPardu. Na planetě, kde většina lidí vypadala seschle, působil se svým měkkým tělem a visícím podbradkem jaksi nepatřičně.
„Vypadá to, jako by něco vířilo písek," všiml si Venport. „Asi vítr, předpokládám?"
„V poušti není moudré nic předpokládat," řekl ďPardu.
Venport se na pozorovacím stanovišti díval okénkem na klikatý tvar, pohybující se lehce dunami. Písek se hýbal, jako by se probudil z dlouhé dřímoty. Venportovi přejel po zádech mráz. „Co to sakra je? Bohové — píseční červi?"
Ohromeně se naklonil blíž. Slyšel už o obrovských tvorech, kteří v partách sběračů koření páchají téměř stejné škody jako zločinní nájezdníci. Nikdy dřív ale ještě žádného neviděl.
Průvodce se zamračil a jeho už tak dost vrásčitá ošlehaná tvář se zkrabatila dalšími záhyby. „Démon pouště."

Šedivý tvor dole pod nimi se klikatil jako nějaké oživlé pohoří, udivující rychlostí stoupal na duny a klesal z nich, udržoval stejnou rychlost jako plavidlo nahoře.
„Podívejte se mu na záda!" prohlásil jeden ze strážců. „Vidíte ty postavy? Lidé! Na těch červech jezdí lidé!"
„To není možné," řekl opovržlivě ďPardu, ale jak vyhlédl z okénka, zdálo se, že už není schopen pokračovat, prostě jen zíral ven.
Prach se zvedl, zastřel obraz, ale Venportovi pořád připadalo, že vidí drobné postavy, malé tečky... jasně lidských tvarů. Nikdo by si nedokázal ochočit taková monstra.
D'Pardu vykřikl: „Radši odletíme. Mám z toho špatný pocit." Vítr začínal s plavidlem lomcovat.
Venport souhlasil s průvodcem: „Jen nás dostaňte odtud pryč."
Loď opsala kruh a zamířila zpátky do Arrakis City. Pouštní bouře je pronásledovala, jako by to byla živá, vnímající obloha a oni se pustili někam, kam nepatří. Po celou cestu strážci klábosili o tom, co viděli. V přístavních barech se ten večer budou posluchači jejich historkám zřejmě smát.
Ale Venport to viděl na vlastní oči. Kdyby zisky z melanže nebyly tak vysoké, nikdy by obchodování na této planetě neriskoval. Kdo má jednat s lidmi, kteří přežívají na tak bohem zapomenutém místě?

Jezdí na obřích červech!
Nic není nikdy tak, jak se to zdá. Příhodnými rovnicemi to mohu dokázat.
NORMA CENVA, MATEMATICKÉ FILOZOFIE

Nyní, když už Norma Cenva víc pro Tio Holtzmana nepracovala a nedržela se ho za šosy, nepřekvapovalo ho, jak rychle se vytratila ze zájmu veřejnosti. Celý rok na
ni moc nemyslel, od té doby, kdy jí Aurelius Venport vyjednal uvolnění ze služby. Holtzman se usmál. To je teda vážně vynikající obchodník. Co tím Venport myslel?
I když disponovala jedinečnou matematickou a vědeckou kvalifikací, nedokázala prostě rozpoznat potenciál vlastních objevů. Pouhý génius byla jenom jedna strana rovnice — člověk musí vědět, co má s významným průlomem dělat. A právě v tom Norma Cenva vždycky selhala.
Ach ano, byla teď pryč a na vlastním a už pro něj nepředstavovala finanční břemeno, i když první podíly ze zisků VenKee Enterprises za světelné koule by její náklady uhradily tisíckrát. Jak mohou být všichni tak naivní?
Venport nabídl lordu Bluddovi pěknou sumičku za skupinu „technicky zběhlých otroků", kteří by pracovali v tom Normině novém zařízení - někde nahoře po řece? - takže se Učenec ochotně vzdal celé skupiny těžko zvladatelných zensunnitů a zenšiitů. Po zavření továrny v docích delty Holtzman stejně nevěděl, co si počít se všemi těmi dělníky... až jeden nespokojený otrok měl tu smělost sám předstoupit před lorda Bludda. Šlechtic Holtzmana pokáral, že si neudržuje dostatečnou kontrolu nad zaměstnanci, a Učenec byl rád, když mohl ty rebelanty poslat Normě Cenvě.
Měl radost, že se jich zbavil. A Normy taky. Všechny problémy se vyřešily.
Ale v jistém smyslu byl Holtzman také zklamán, že je ta zakrslá ženská pryč. Prvních několik let jejích učňovských let na Poritrinu byli s Normou dobrý tým a Učenec z její dychtivé mladé pomoci mnoho vytěžil. Ale celá desetiletí pak chtěla do vědy fušovat sama, aniž by vycítila, kdy nechat bezvýsledného a nákladného matematického vývoje, který nikam nevedl.
Přesto by byl rád, aby věděla, že se na ni nezlobí. Už roky jí příležitostně posílal zdvořilá pozvání na slavnostní recepce, ale Norma je pokaždé odmítla s chabou výmluvou, že je „příliš zaneprázdněna". Ta drobná žena nikdy nepochopila, o kolik víc pokroku se dá dosáhnout politikou a styky než přímým výzkumem.
Jeho nejnovější mladí asistenti byli naštěstí netrpěliví, až se zapíšou do historie. Jejich práce mu zajišťovala pozici. Pokud se ho ptali na veřejnosti, tvrdil Holtzman stále, že mu Norma sloužila dobře, jako schopná asistentka, která tu a tam projevovala záblesky pochopení. Taková zdvořilá zdrženlivost a velkorysost jen posilovala auru a význam velkého vynálezce. Pak se mohl usmát a převést řeč na své vlastní úspěchy.
Jak šel čas, myslel Učenec na Normu Cenvu míň
a míň.
To, že se dostala ze středu pozornosti, jí ani trochu nevadilo. Pracovala ve výpočetních kancelářích, prověřovala denní postup při konstrukci součástí nového motoru s Holtzmanovým efektem a byla ve své izolaci naprosto spokojená.
Nikdy nechápala všechny ty machinace kolem sebe, ani jim nepřikládala bůhvíjaký význam. Její hlavní starostí byla rozhodující práce sama, tvorba projektů bez ohledu na politiku, ega nebo společenské události, které byly jen ztrátou času.
Financovala ji společnost VenKee Enterprises, měla své otroky a bezpečnostní službu Tuka Keedaira, přivezenou odkudsi mimo Poritrin. Nikdo neměl důvod zajímat se o její práci tady v laboratoři, daleko od zvědavých pohledů.
Ale obchodní partner z Tlulaxu měl o bezpečnost mnohem větší starost než Norma. Keedair nejprve navrhl vytvoření složitého holografického systému, který by zastřel nadzemní budovy a ústí jeskyně za vyschlým vodopádem. Ale vzhledem ke stavebním a konstrukčním týmům, všemu tomu materiálu, který se posílal nahoru po řece, k neustálému toku jídla a zásob se nedalo předpokládat, že by si někdo výzkumného komplexu nevšiml. Keedair se tedy místo toho spolehl na své stráže, že všechny nepovolané zvědavce odradí. Ty se tvářily znuděně, když na nekonečných hlídkách kráčely kolem hangáru a po pozemcích areálu.
Nebude trvat dlouho a Norma bude hotova. Doufala, že bude mít prototyp lodi na zakřivení prostoru hotov dřív, než se

Aurelius Venport vrátí z Arrakis. Norma se usmála, kdykoli si vzpomněla na toho zvláštního muže. Moc jí chyběl. Pořád ještě nemohla uvěřit překvapivému dárku, který jí dal před odjezdem. Ta neobratná otázka a výraz, který měl v očích, ho zřejmě překvapily stejně
jako ji...
Možná, že až dosáhne snu, který ovládá její myšlenky od začátku Džihádu, bude moci dát Aureliovi odpověď na jeho otázku. Milovala ho celý srdcem a nikdy předtím si to neuvědomila. Celý život odkládala city stranou. Dál už to dělat nebude. Až se Aurelius vrátí na Poritrin, bude všechno jiné.
Ale nejprve -
Centrum její práce, velká staromódní nákladní loď, spočívala na plošině v hangáru. Byla pomalá a zastaralá a jako obchodní plavidlo nepoužitelná, protože nedokázala držet krok s loděmi konkurenčních vesmírných obchodníků. Ale Normě naprosto stačila.
Nyní Norma stála přímo uprostřed rachotu a ruchu konstrukčního hangáru na suspenzorové platformě nad záplatovaným trupem lodi. Dohlížela na zensunnitské dělníky, již pod ní prováděli mechanické úpravy podle denního plánu, který jim stanovila. V duchu si dělala poznámky.
Dělníci se rojili uvnitř velkého trupu, pokřikovali na sebe a řinčeli nástroji. Zadní část starého plavidla byla otevřená, zastaralé motory odpojeny a odstraněny a část nákladního prostoru přestavěna, aby pojala nově sestrojené komponenty. Všechno to postupovalo výborně. Po desetiletích před sebou konečně viděla cíl a radostí se jí z toho točila hlava.
Aurelius na ni bude pyšný.
Zatímco Norma založila svůj projekt na zakřivení prostoru na zhuštěných matematických vzorcích a ověřených fyzikálních zákonech, byl ten plán jen stavebním kamenem pro něco mnohem velkolepějšího, pro složitější, téměř nadpozemský záměr, který nešlo vyjádřit na
papíře, ani si jen tak představit. Alespoň zatím ne. Rostl jí zatím v hlavě.
Každý den vycházela ze své předchozí práce, často zůstávala vzhůru dlouho do noci, upravovala a přepočítávala vzorce, instalovala modulární panel sem, magnetickou cívku nebo Hagalův křemíkový hranol tamhle. Jako šéfkuchař dodávala ingredience, jak ji postupně napadaly, podle svého jasnozřivého smyslu podpořeného teoretickými zákony. Proudy myšlenek a postupy ji napadaly náhle, v nesmírných měřítcích, jako božská vnuknutí.
Učenec Holtzman by se mi vysmál, kdybych mu takovou věc jenom navrhla!
Jak práce postupovala, prováděly pracovní skupiny kontrolu kvality a zatěžkávací zkoušky podle jejích přesných specifikací. Každá součást musela fungovat
perfektně.
Když Norma viděla, jak jí před očima vyrůstají průlomové motory, cítila veliké vzrušení. Bylo toho tu v sázce mnoho, nejen pro ni a VenKee Enterprises, ale pro celou lidskou rasu.
Důsledky její pozoruhodné technologie přežijí víc než jen porážku myslících strojů. Motory zakřivující vesmír změní celé lidstvo a přetvoří budoucnost. V představách se jí jako vodopády hrnuly následky a zatěžovaly její schopnost je vůbec pochopit. V takových chvílích rozvíjela Norma schopnosti lidské mysli do neuvěřitelných extrémů a doufala, že se z toho nezblázní.
Ale jestli se jí povede zdolat technologickou výzvu tohoto projektu, bude se svými příznivci schopna cestovat mezi hvězdnými soustavami nesrovnatelně rychleji, než dovolují meze současné technologie. Bude to nesmírná pomoc armádě Džihádu a ona měla všechny důvody předpokládat, že to nakonec povede k vítězství.
A k tomu všemu Aurelius zajistí komerční možnosti, o kterých se mu dřív ani nesnilo. Norma se nemohla dočkat, až se vrátí - aby to s ním probrala... a ještě mnohem víc.

Hlídejte si každý výdech, protože v sobě nese teplo a vlhkost vašeho života.
ZENSUNNITSKÁ VÝSTRAHA DĚTEM

Pod skalním převisem Selim s pýchou pozoroval své ostřílené stoupence. Pak se s výrazem, který se podobal spíš lásce, podíval na Marhu. Mladá žena byla nabitá energií a odhodláním, bujností, kombinovanou se zdravým rozumem. Už téměř dva roky mezi nimi vynikala a stala se nepostradatelnou.
„Arrakis je naše, protože jsme si ji vzali," oznámil Selim. „Naučili jsme se přežívat v nejtěžších podmínkách, aniž bychom záviseli na benevolenci cizinců nebo na obchodu s vetřelci z jiných světů."
Vzal Marhu za silnou ruku a vytáhl ji na nohy. Stáli tam proti sobě a dívali se na sebe očima modrýma od koření.
„Marho, ty ses projevila jako platná členka naší skupiny, ale s radostí tě přijmu i za svou ženu — jestli si mě vezmeš."
Původně za ním přišla jako obdivovatelka, schopná následovnice a spolubandita. Nyní se stane jeho družkou. Mahra pracovala tvrději a držela se jeho vizí s větší oddaností než kterýkoli jiný člen bandy psanců. Dala všem včetně jeho jednoznačně najevo, že není lepší družky pro legendárního vůdce, než je ona.
Sotva před týdnem přišla za svítání za Selimem. Stál u skalního okna a vyhlížel na písečné moře. Naprosto tiše k němu přistoupila a upustila mu k nohám náhrdelník ze žetonů. Hlasitě zařinčel malou jeskyní.
Stovky žetonů za sběr koření, které sebrala optimistické ženě, pracující na poli melanže. Mnohem, mnohem víc, než byla cena za vdavky, kterou stanovil naíb Dhartha svým lidem.
Selim si uvědomoval, kolik smělosti si vyžádalo představit si ho vedle legendárního vůdce i jako manžela. Usmál se.
„Jak bych mohl takovou nabídku odmítnout?"

Nyní se na něj Marha usmála, odhalila perfektně bílé zuby. Její tvář vypadala šťastná, na zarudlém obličeji nad levým okem jí jasně vystupovala měsíčkovitá jizva. „O této chvíli jsem snila už od těch dob, kdy jsem byla jen žasnoucí dívka, naslouchající šeptaným historkám o velkém Jezdci. Ano, jistěže si tě vezmu za manžela, Selime."
Zatímco vůdce psanců pronášel své hrdé oznámení, jeho pobočník Jafar vyšel sám ve filtršatech do volného písku. Všichni teď viděli hubeného obětavého muže jeskynním oknem. Zaujal zvolenou pozici a zavířil na buben. Shromáždění psanci slyšeli slabé bušení, tlumené dálkou. Jejich očekávání vzrostlo, když i Selim ztichl a přihlížel.
Když bubnoval dost dlouho a byl přesvědčený, že červ dorazí, vložil si pobočník buben pod paži. Dal se do běhu, dlouhé nohy ho lehce nesly přes hřebeny dun. Na volné pláni za ním se objevily známky červovy přítomnosti, naznačující vlnivý postup blížícího se netvora. Jafar bez dechu dosáhl ochrany skal, ale místo aby vylezl do bezpečí, zůstal u paty písku a kovovým kladivem začal vydávat ostré a znělé údery o skálu. Písečný červ se vydal směrem k vibracím, ale nemohl se dostat blíž ke skalní bariéře, která jako ledovec sahala hluboko pod povrch písku. Konečně se vztyčil k nebi. V zející pátravé tlamě se leskly drobné krystalové zuby. Z článkovaného těla mu padal prach a pásek. Nestvůra ze sebe vyrazila řev, který zněl jako svištění větru v mohutné bouři.
Selim pozvedl hlas a vykřikl z plných plic: „Šaj-hulúde, poslouchej mě! Nechal jsem si tě zavolat jako svědka." Přitáhl si Mahru vedle sebe do pásu světla. „Prohlašuji tuto ženu za svoji manželku a ona mě přijímá. Od tohoto dne jsme před tvýma očima svoji. Ať o tom nikdo nepochybuje."
Psanci propukli v hlasitý jásot, ohlušující, jak se odrážel jeskynní dutinou. Červ se zvedl ještě výš — jako by dával požehnání - a pak se pohroužil znovu hluboko do dun. Zaryl se do hlubin, ke skrytým zásobám melanže, a vyslal nahoru sprška písku.
Tu noc slavili psanci medem a exotickými lahůdkami, ukradenými karavanám, vracejícím se z Arrakis City. Během té zábavy zkonzumovali velké množství melanže až se jim točila hlava a třpytivé halucinace rozmazaly tváře a okolí do příjemně měkkých kontur. Všichni byli spojeni zvláštním rudým práškem, produktem písečných červů, práškem, který byl suchou esencí samotného Šaj-hulúda.
Zábrany padly a mnozí muži a ženy se v temných chodbách jeskyní stali milenci. Později, až oslava konečně skončí, se skupina vrátí ke svému všepohlcujícímu úkolu. Ale na jednu noc se nechali unést kořením.
S Marhou po boku bloudil Selim po stezkách melanže, procházel otevřenými dveřmi k budoucnosti. Cítil, že ji má nablízku, ženu s okouzlující duší a vroucím srdcem, která se stala jeho neoddělitelnou součástí.
Ale na této cestě potřeboval být Selim sám.
Na zadní stěnu jeskyně zaznamenali kdysi dávno nějací zapomenutí výzkumníci tajemné runy. Nikdo nevěděl, co ty nápisy znamenají, ale Selim si vytvořil vlastní výklad a jeho stoupenci ten úsudek nezpochybňovali.
Podporován melanží, viděl Selim řadu věcí, v reálném světě neviditelných.
A nyní poprvé spatřil skutečný rámec výzvy, které čelil, nezměrnost času, po který se povede tato impozantní bitva. Viděl, že to není jen bitva mezi ním a nenáviděným naíbem Dharthou, není to konflikt, který by mohl Selim vyřešit za svůj život. Zašlo to už moc daleko. Lákadlo koření a závislost na něm překročily práh, kterého se pouhý člověk neměl nikdy dotknout.
Jeden život stačit naprosto nebude. Selim si musel zajistit, aby mise pokračovala ještě dlouho po jeho smrti. Šaj-hulúd mu ukáže, jak to udělat, až nastane čas.
Potom se vzbudil se vřelou a nahou Marhou u sebe, tiskla se k němu dokonce i ve snu, jako by se bála ho pustit. Zachvěla se v šeru. Ve tváři měla zvědavost a porozumění, hltala každý detail jeho tváře.
„Selime, moje lásko, můj manželi," poslední slovo vyslovila se zatajeným dechem, „konečně jsem se naučila tě vidět, doopravdy vidět, jako člověka, jako lidskou bytost. Nejdřív jsem se jsem se zamilovala do představy o tobě, do portrétu hrdiny, psance, který dokáže vidět budoucnost s pevnou jasností závazku. Ale ty jsi víc než jenom to... smrtelný muž se srdcem. V mých očích tě to dělá většího, než je jakákoli legenda."
Políbil ji něžně na rty. „Takže, Marho, ty sama znáš mé tajemství. A sama ho se mnou budeš sdílet, udržovat mě silným a pomáhat mi vykonat, co musím." Selim ji hladil po tmavých vlasech a usmíval se na ni, spokojený s její oddaností. Po všech těch letech se mýtus a realita spojily v jedno.
Zdálo se, že mu čte myšlenky, chápe ho ještě dřív, než vyjádřil své rozpaky slovy. „Měl jsi další vizi, lásko? Co tě trápí?"
Zasmušile přikývl. „Včera, když jsme zkonzumovali tolik koření, se přede mnou otevřely další sny." S napjatým výrazem se posadila, proměnila se z novomanželky v dozvucích milování na oddanou stoupeňkyni, připravenou přijmout další instrukce.
Selim řekl: „Přepadali jsme karavany a mařili snahu naíba Dharthy prodávat koření, ale neudělal jsem toho dost, abych vypudil cizince. Obchod s kořením stoupá každý rok. Není divu, že je Šaj-hulúd ze mě zklamaný. Žádal mě o něco a já jsem dosud neuspěl."
„Stařešina pouště ti věří, Selime. Proč by ti jinak dával tak nesmírný úkol?" Když se Marha posadila, zrak se mu zatoulal k jejím dokonalým ňadrům a hladké pleti, jak se rýsovala v tlumeném světle jeskyně. „My ti pomůžeme. Obětujeme všechno, abychom viděli, jak dosáhneš svého cíle. Ten úkol je víc, než by mohl vykonat jeden člověk."
Políbil ji něžně na měsíčkovou jizvu, pak se napřímil a vyhlédl ven, kde slunce omývalo vlny dun. „Možná je to víc, než dokáže vykonat jeden člověk. Ale nesahá to za možnosti legendy."
Naivní a mladý Azíz, plný snů, čekal, až dědeček a obyvatelé skalní vesnice večer upadnou do spánku. Pak si

posbíral vybavení, které si postupně schovával, den po
dni. Cupkal tiše jako muaďdib, jedna z malých pouštních myší, která žila ve skalních skulinách.
Dneska se předvede, nejen naibu Dharthovi, ale i Selimovi Jezdci. I když by to ani jeden z nich nechtěl slyšet byli oba ti muži Azízovi hrdinové, lidé, které obdivoval. Hoch uctíval obě strany konfliktu a doufal, že je nějak sjednotí, pro dobro zensunnitského lidu. Bylo to jeho tajemství.
Ale zároveň moc obtížný úkol.
Po mnoho měsíců, od té doby, kdy ho legendární bandité zachránili od jisté smrti v poušti, uvažoval Azíz o životě mezi psanci. Selim Jezdec byl slepý k tomu, kolik toho naib Dhartha vykonal pro zensunnitský lid. Mladík svého dědečka velice miloval a chápal jeho přísné způsoby. Díval se na ně jako na cenu za výrazné ulehčení života kmene, spolehlivé zásoby jídla a vody, dokonce i trochu luxusu a pohodlí, získaného od meziplanetárních obchodníků.
Ale Selim Jezdec měl v očích žár a v sobě jinou čest, hrdou sebedůvěru a spravedlivost, které zastiňovaly omezenější zájmy naiba Dharthy. Selimovi psanci následovali svého vůdce s vášní, mnohem větší, než jakou projevovali sběrači koření při práci pro naiba Dharthu. A ta žena Marha - která utekla přímo od nich z vesnice - měla teď zřejmě úplně jiný smysl života. Zjevně svého rozhodnutí vůbec nelitovala.
Mnoho nocí Azíz snil o tom, jak se sám přidá ke skupině banditů a stane se jedním z romantických psanců. Mohl by si promluvit s Jezdcem, říci mu všechno to, co mu měl říct před těmi měsíci, kdy měl příležitost. Oči mu svítily, rozzářené výzvou udělat svět znovu správným, překonat rozkol, zastavit dlouhodobé ničivé nepřátelství.
Azíz by toho byl schopen. Ale přijme ho Selim?
Možná... jestli dokáže předvést schopnosti užitečné pro kmen.
Když Azíz přinesl dědovi vzkaz od toho bandity, pokusil se jeho slova zmírnit, aby Selima omluvil. Naib
Dhartha se ale i tak rozzuřil, proklel Jezdce nezaslouženými nadávkami. A místo aby vnuka odměnil za tak namáhavé putování, nechal ho, celého zaraženého, o samotě v jeskyni. Celé dny pak Azíze bedlivě pozoroval.
Ale mladík nezapomněl, co viděl a zažil, a představivost mu nabídla možnosti, o kterých předtím neuvažoval. Azíz se chtěl vrátit. Nejvíc ze všeho znovu toužil po té euforii a radosti. Byl přesvědčený, že to zvládne.
Dnešní noc si pečlivě naplánoval, vzpomínal si, co udělal Selim Jezdec, a přesvědčoval se, že to dokáže udělat po něm. Koneckonců, před lety jeden mladý necvičený vyhnanec poprvé zjistil, jak jezdit na ďábelských červech, bez jakéhokoli vedení...
Nyní, v tiché noci, proklouzl Azíz skrz samolibé stráže a odplížil se dolů po kamenité stezce, která ústila do velké zátoky písku. Říše písečných červů. Na obloze visel nízko jen jeden měsíc, vydával slabou zář, ale hvězdy, které na něj seshora dohlížely, byly jasné jako oči andělů. Azíz vyrazil ven do měkkých písků, zanechával za sebou jasnou stopu. Pokoušel se běžet, ale písek mu pod nohama podkluzoval a on si připadal, jako by v něm
plaval.
Azíz se potřeboval dostat dost daleko, aby se červi mohli přiblížit a nevadily jim skály. Ale také chtěl zůstat dost blízko útesů, aby lidé viděli, co se chystá udělat. Zvlášť dědeček.
Chlapec putoval déle než hodinu, když svítání začalo barvit jako čepel ostrý východní obzor. Pospíchal, doufal, že se s východem slunce dostane na místo. Vylezl na velkou dunu, připomínala mu tribunu, kterou kdysi viděl v jedné videoknize, přivezené z jiných světů. Doufal, že opatrnými kročeji nezpůsobí vibrace, které by Šaj-hulúda přilákaly... ještě ne.
Azíz si s sebou přinesl kámen a kovovou tyč, kus provazu a dlouhé mohutné kopí - mnohem více, než měl Selim jako holobrádek, když si poprvé podmanil pouštního tvora. Mělo by to stačit.
Srdce mu bušilo a s neotřesitelnou sebedůvěrou se usadil na dunu. Hodil kovovou tyč do měkkého písku
a začal do ní bušit kamenem. Zvuky se šířily jako ostré exploze, jasně slyšitelné v nekonečném poklidu pouště. Když se nebem konečně prodralo svítání, chlapec se ohlédl zpátky k rozeklaným útesům. Za tmavými chráněnými skalními okny ho někdo ze spících zensunnitů uslyší. Čekal, až přijde velký červ.
Dhartha se probudil, uslyšel odněkud zdaleka z dun cosi jako střelbu. Starý vůdce se zvědavě a s podezřením rychle oblékl, ale než mohl vyjít ze svých soukromých prostor, nadzvedl jiný muž závěs ve dveřích. „Naibe Dhartho, nějaký mladík utekl daleko do pouště. Já myslím... vypadá jako Azíz."
Dhartha se zamračil, prošel chodbami ke stěně skalních oken, která nabízela výhled do prastaré pouště. „Proč dělá takový bláznivý hluk? To jsem ho přece neučil."
Prošedivělý starý muž najednou dostal jakési podezření. Vzpomněl si na Azízův pošetilý obdiv k tomu banditovi, který ovládal červy. Dhartha se rozkřičel: „Pošli muže, aby toho chlapce přivedli zpátky. Pospíchej, než dorazí červ!"
Společník působil zdráhavě, ale vydal se udělat, co dostal nařízeno.
Daleko odtamtud na dunách Azíz pokračoval ve svém vábivém rytmu. Naib Dhartha křečovitě sevřel kamennou římsu okna a hleděl na sluneční jas, který se rozléval po letitých písečných přesypech. Viděl drobnou tečkovanou linku stop svého vnuka, vedoucích do pustiny. Naprosté bláznovství!
Na horizontu už mohl pozorovat mohutné vlnění blížícího se červa. Nikdo ze zachránců se nedokáže k chlapci dostat včas. Dhartha cítil, jak mu zamrzlo v hrdle. „Aúú, ne! Buddalláhu, prosím, nedopusť to!"
Azíz se vzpřímil nahoře na duně a s nevinnou sebedůvěrou věřícího popadl své kovové nástroje. Dhartha byl starý, ale zrak měl pořád dobrý a viděl, jak se chlapec postavil vzedmutému písku, vířící vlně, jak obluda zakroužila kolem a pak se k němu vrhla se silou a ničivostí pouštní bouře.
Jako brouk na horkém kameni pospíchal Azíz přes úzký hřeben duny, aby se dostal do lepší pozice, ale při pohybu podzemního démona se volný písek hroutil a klouzal. Chlapec ztratil rovnováhu a spadl střemhlav dolů Upustil kopí, které se v ranním světle stříbrně zablesklo.
Než se mohl Azíz postavit nebo chytit svoje zbraně, zvedla se gigantická ústa, lemovaná krystalovými tesáky, výš a

výš, zhltla písek a prach... a sousto lidského masa.
Naíb Dhartha zíral s otevřenými ústy a v očích mu stály slzy žalu a vzteku. Nevinný chlapec byl v okamžiku pryč.
Svedla ho na scestí bláznivá myšlenka, že by si dokázal ochočit písečné démony, stejně jako se to povedlo těm banditům jezdcům, kteří se paktují se samotným Šajtánem.
Za tohle může Selim.
Netvor se zaryl pod povrch a začal se vzdalovat. Pohyb písku při jeho přechodu vymazal všechny známky boje.
Naíbu Dharthovi připadalo, že slyší hořký, prokletý smích Selima Jezdce; vznášel se mu kolem hlavy jako nejasné třepotání havraních křídel.

174 LET P. G.
28. ROK DŽIHÁDU, ROK PO DOBYTÍ IKSU

Vykonal jsem v životě velké věci, mnohem větší, než o jaké usiluje většina lidí. Ale nějak se mi nepovedlo najít si domov ani pravou lásku.
PRIMERO VORIAN ATREIDES, SOUKROMÝ DOPIS SERENĚ SLUŽEBNICI

Od dob, kdy létal s robotem Seuratem na palubě Korábů snů, byl Vor neposedný člověk, nikdy se mu nechtělo usadit se na jednom místě. Se zdravou zvědavostí a dychtivostí poznat všechny oblasti svobodného lidstva vstřebával chuť každé nové planety a přidával ji do svého katalogu zkušeností. Rád pozoroval lidi, kultury, souvislosti, které k sobě poutaly různé lidské rasy pevněji, než mohl kdy Omnius ovládat Synchronizované světy.
Možná, že i teď Seurat tiše putuje na své aktualizační pouti, dodává nakaženou Omniovu kouli z planety na planetu a infikuje všemysl. Byl to impozantní trik, možná nejničivější válečná lest v celé historii. Xavier by jistě zvolil nepružnou strategii nasazení plné síly, při níž by vojsko Džihádu Seurata stopovalo a tvrdě udeřilo na každý otřesený svět strojů. Taková akce by ale byla z taktického hlediska nepraktická. Nepochybně by Seurata a Omnia varovala, než by se stačil Vorův plán rozšířit a napáchat maximální škodu bez jakýchkoli ztrát na lidských životech.
Vor by nechal stroje, ať se zničí samy, a zatím se věnoval jiným záležitostem Džihádu.
Vor nikdy dřív nebyl na Caladanu - izolované, řídce osídlené Nepřipojené planetě, bohaté na vodu —, ale působila příjemně. Když primero tajně propašoval narušenou aktualizaci všemysli do Seuratovy opuštěné lodi a vrátil se, Serena Služebnice vystoupila se svým plánem na další činnost Džihádu. Ještě než dorazil Xavier po svém překvapivém vítězství na Iksu, Vor nadšeně souhlasil, že se pustí do cestování.
Celé měsíce putoval mezi strategicky významnými planetami na periferii území Ligy a hledal místa, kde by se daly založit základny Džihádu. Tyto chráněné světy
by se myslícím strojům patrně zamlouvaly jako potenciální předmostí, stejně jako IV Anbus.
Každé další místo poskytlo Vorovi širší náhled na rozsah války a podstatné důvody, proč musí lidstvo vyhrát. Když o tom někdy přemýšlel, lámal si hlavu nad tím, jak se umělá inteligence vůbec mohla vymknout kontrole a jak mohly záležitosti dospět až do nynějšího stavu extrémní krize.
Ve svém dřívějším životě obdivoval výkonný průmysl, města, postavená Omniem, a památníky, oslavující úspěchy Titánů. Ale k rozesetým lidským sídlištím, i těm, které nebyly přidruženy k Lize, cítil Vor jiný druh obdivu. Lehkovážní lidé projevovali štěstí mnoha způsoby: nacházeli potěšení v denním životě, v dobrém jídle, víně a teplé posteli. Čerpali radost ze vzájemné společnosti, z různých stránek lásky a přátelství. Slavili svou vroucnost a nadšení pro Džihád budováním upřímných památníků Serenině dítěti.
Vor nelitoval, že opustil život důvěrníka strojů. Byl hrdý na to, jak se díky jeho rozhodnutí odvrátit se od otce a zachránit truchlící Serenu Služebnici celá galaxie změnila. Po tom mu připadalo, že žije mnohem víc než
dřív, že je lidštější.
Jenom jednu věc by rád úplně změnil... aby Serena opětovala jeho lásku. Ale její srdce se proměnilo v žulu a Vor se s tím musel s lítostí smířit. Jeho nový svobodný život byl bohatý v mnoha jiných směrech.
Se svým zdravím a stálým mládím Vor lehce nacházel milenky v různých přístavech. Něco z toho byla dobrodružství na jednu noc, jiné byly ženy, k nimž se stále a stále znovu vracel. Pravděpodobně měl po celé galaxii mnoho nepoznaných, nežádaných dětí, ale nikdy by žádnému z nich nedokázal být správným otcem. Bál se odvety od kymeků a nechtěl otci Agamemnonovi poskytnout žádnou moc, díky níž by ho mohl ovládat. A tak během svých zastávek vždycky předstíral, že je nižší džihádský důstojník, nikdy neodhalil svou totožnost ani odkaz. Dělal to pro bezpečnost těch žen, ne pro sebe...
Z podobných důvodů se vyhýbal životnímu závazku, jaký měli Xavier a Okta. Kromě identity kymeckého otce skrýval Vor ještě tajemství své téměř nesmrtelnosti.
Neměl by na vybranou, musel by bezmocně sledovat, jak žena, kterou by si vzal, stárne a umírá. Prozatím bral prostě každý den, každou planetu a každý vztah po svém, bezstarostně.
Nyní na Caladanu měl za úkol vybudovat pozorovací základnu. V uplynulém půlstoletí byli v tomto systému mnohokrát zaznamenáni robotičtí záškodníci. Nedaleko odtud kymekové před třiačtyřiceti lety napadli a zabili rodinu Xaviera Harkonnena. Caladan už vyslal zástupce na Salusu Secundus s prohlášením, že rybářské vesnice a přístavní města se nebrání vytvoření volné planetární vlády, která by se teoreticky mohla připojit k Lize vznešených.

Vor tu chtěl vybudovat vojenskou posádku Džihádu, která by sloužila jako nárazníková zóna pro případ, že by se tu Omniova agrese projevila zřetelněji. Žár Džihádu prozatím udržoval myslící stroje v obraně, ale všemysl spřádala plány už celá staletí; nikdo nemohl nikdy vědět přesně, o co se umělý supermozek pokusí příště. Síly Ligy musí být připraveny.
I když měl Vor sám vysokou funkci, nikdy nevyžadoval bezpodmínečný respekt vůči vojenským důstojníkům. Netoužil, aby mu vojáci salutovali nebo s ním nakládali s nějakou zvláštní úctou, a kvůli pohodlí se často oblékal do neformálních šatů bez jakýchkoli odznaků hodnosti. Na vojenských strategických zasedáních Rady Džihádu byl primero, ale ve svém volném čase se chtěl stýkat se starými i novými přáteli jako rovný s rovnými.
Hodil se mezi obyčejné lidi, rád se bavil s muži z vesnic při improvizovaných sportovních zápasech, vsázel se s těmi nejlepšími, vyhrával i ztrácel svůj měsíční plat v kartách i dalších hrách. S týmž tvrdým nasazením, s nímž se zapojoval do války, přistupoval ke všemu volnému času, jaký měl. Čas na odpočinek bude i tady, při hledání nejlepšího místa pro vybudování vojenského stanoviště.
Caladanské rybářské vesnice byly malebné a prosté. Lidé si stavěli lodě sami a zdobili plachty rodinnými znaky. Neměli satelity pro počasí, a tak studovali běhy větru a dokonce ochutnávali slaný vzduch, aby poznali blížící se bouřku. Věděli, které sezóny jsou nejlepší k rybaření, kde najít mušle a jedlé řasy, jež tvořily základ jejich jídelníčku.
Nyní, po třech dnech průzkumu mysů na severu pro budoucí základnu, se Vor díval, jak slunce zapadá za obzor a lodě se vracejí z moře. Hrubé, podomácky stavěné svatyně na památku Maniona Neviňátka v přístavu byly zasypány květinami a pestrobarevnými škeblemi. Jedna z nich přímo na pobřeží prý dokonce obsahovala svatý pramen chlapcových vlasů.
Slyšel, jak voda naráží o pilíře, a cítil v sobě klid, jaký poslední dobou nezažil. Zhluboka se nadechl; i přes jódový pach starých chaluh, nalepených na měkké dřevo, a smrad neprodaných ryb, které čekaly na proměnu v hnojivo, se mu tady líbilo.
Mnoho jeho vojenských techniků zůstalo na džihádských lodích na oběžné dráze, aby vybudovali síť pozorovacích satelitů. Ty budou moci lidem Caladanu sloužit i jako varování před hurikány. Další posádky operovaly z izolovaných míst v krajině poblíž hlavních rybářských vesnic, stavěly pevné komunikační věže pro pozorovací síť. Další džihádisté budou nastálo rozmístěni tady na Caladanu, aby prováděli nezbytnou údržbu.
Vor si v přístavním městě už našel příjemnou, dobře osvětlenou hospůdku, kde se každý večer scházeli místní na zdejší destilovaný nebo kvašený nápoj z chaluh. Chutí vzdáleně připomínal hořké pivo, ale měl sílu tvrdého alkoholu. Vor brzy poznal jeho účinek.
Coby voják Džihádu byl Vor Atreides pro místní jako závan čistého vzduchu. Rybáři ho výměnou za jeho zprávy a historky zvali na drinky a hostili ho křupavými korýši. Vystupoval pod vymyšleným jménem Virk a pracoval údajně jako řadový technik Džihádu. Většina mužů z posádek Ligy tady na planetě ho ani neznala a zbytek o jeho totožnosti mlčel.
Jak mu chaluhové pivo zatemňovalo smysly, byl Vor řečnější a řečnější, vyprávěl o nesčetných dobrodružstvích, která zažil. Dával si dobrý pozor, aby se nezmínil o svých dobách důvěrníka strojů na Zemi ani o své důstojnické hodnosti. Z obdivných pohledů mladých žen bylo zřejmé, že mu věří, a z pobavených, ale skepticky podmračených tváří mužů zase přesvědčení, že přehání. Podle toho, jak s ním dívky laškovaly a lepily se k němu, bylo Vorovi jasné, že dnešní noc bude někde vítaným hostem; jde jen o to, rozhodnout se, které dostaveníčko si vybrat.
Zvláštní bylo, že mu zrak často zalétal k zaměstnané mladé ženě, která obsluhovala stoly, čepovala džbánky chaluhového piva u baru a běhala mezi kuchyní a lokálem s jídlem. Měla oči barvy tmavých pekanových ořechů a sytě hnědé vlasy, vodopád prstýnků, které vypadaly tak měkce a svůdně, že stěží dokázal krotit nutkání natáhnout se a dotknout se jich. Postavu měla pěkně zaoblenou a byla vysoká, ale zjistil, že nejvíc ho přitahuje její srdíčkovitá tvář a půvabný úsměv. Nějakým nepopsatelným způsobem mu připomínala Serenu.
Když bylo na něm, aby koupil rundu, přivolal si Vor tu ženu k sobě. V očích jí to škádlivě blýskalo. „Docela chápu, že ti vyschlo v hrdle při tom nekonečném proudu nesmyslů, který se ti z něj valí."
Muži se dobromyslně zasmáli na Vorův účet a on se smál s nimi. „Takže kdybych řekl, jak jsi krásná, považovala bys to taky za nesmysl?"
Pohodila prstýnky vlasů a zavolala na něj přes rameno, zatímco šla pro pití: „Za naprostý nesmysl." Některé mladé ženy se zamračily, jako by je už Vor zavrhl.
Zabloudil k ní zase očima, jak stála za barovým pultem. Podívala se jeho směrem a pak se odvrátila. „Deset babek tomu, kdo mi řekne, jak se jmenuje," řekl troufale a vytáhl minci.
Sborem se ozvalo: „Leronika Tergietová," ale peníz dostal rybář, který mu prozradil víc. „Její otec má námořní loď, ale nesnáší tu práci. A tak to tu koupil a Leronika to dobře vede."
Jedna z kysele se tvářících dívek se přitiskla k Vorovi. „Ta si chvilku neodpočine. Upracuje se jako stařena ještě v plodných letech." Klesla hlasem. „Trochu nudná společnice, řekla bych."
„Možná jenom potřebuje někoho, kdo ji rozveselí."
Když se Leronika vrátila k jejich stolu s plnýma rukama čerstvě načepovaných džbánků, zvedl Vor ten svůj k přípitku: „Na krásnou Leroniku Tergietovou, která zná rozdíl mezi upřímnou lichotkou a naprostým nesmyslem."
Položila na stůl zbytek chaluhových piv. „Slyším tady tak málo upřímnosti, že se to těžko srovnává. Nemám čas na hloupé historky o místech, kam se nikdy nepodívám."
Vor pozvedl hlas, aby ho v rámusu bylo slyšet. „Počkám si na soukromý rozhovor. Nemysli si, že jsem si nevšiml, jak posloucháš moje povídání, a přitom se tváříš, že ne."
Popotáhla. „Mám práci i po zavření. Bude lépe, když se vrátíš na tu svoji pěknou čisťounkou loď."
Vor se roztomile usmál. „Klidně tu čisťounkou loď vyměním za teplou postýlku. Počkám si na tebe."

Muži začali hvízdat, ale Leronika zvedla obočí. „Trpělivý muž, to je tady novinka."
Vora to nevyvedlo z míry. „Pak doufám, že máš novinky ráda."

Okta se pokusila potlačit moji víru v osudovou lásku, v to, že pro každého z nás existuje jen jediný člověk. Málem se jí to podařilo, protože jsem na Serenu téměř zapomněl.
PRIMERO XAVIER HARKONNEN, VZPOMÍNKY

Salusa Secundus zářila jako oáza v kruté divočině války, jako útočiště, kde mohl Xavier načerpat sílu, než se vydá spolu s vojskem Džihádu zase do boje. Když se však
nyní hnal v pozemním automobilu z přístavu v Zimii, doufal, že dorazí včas. Právě se vrátil z bojiště na Iksu.
Celé měsíce už věděl, že je Okta těhotná — jejich milování poslední noc před odjezdem na Iks mělo zjevně překvapivý úspěch — a žena měla každou chvíli porodit. Nebyl u narození Roelly ani Omilie — povinnost k Džihádu byla vždycky na prvním místě. Oktě ale teď už bylo šestačtyřicet let a porod proto mohl přinést větší komplikace. Trvala na tom, že si nemá dělat starosti, což ho znepokojovalo ještě víc.
Xavier se hnal po klikaté cestě do hor směrem k sídlu Služebníků, zatímco slunce se pomalu spouštělo po nebi k západu. Spojil se s nimi okamžitě, jakmile balisty vstoupily do domovské soustavy, a pravidelně dostával zprávy o Oktině stavu. Blížil se k domovu čím dál víc.
Okta se i tentokrát rozhodla rodit doma, stejně jako při svých dvou starších dětech. Chtěla nechat kapacity zdravotních středisek volné pro válečné účely, zvlášť pro raněné, kteří dostávali náhradní orgány od štědrých farem na Tlulaxu.
Zaparkoval na dvoře a hnal se hlavními branami do rozlehlé haly. Tam zavolal s větším pohnutím, než si obvykle dovoloval projevit: „Okto! Jsem tady!"
Přivítal ho vzrušeně jeden ze služebníků a ukázal mu po schodech nahoru. „Jsou u ní doktoři. Myslím, že se dítě ještě nenarodilo, ale je velmi -"
Xavier zbytek neslyšel, pospíchal nahoru. Okta ležela na velkém sloupkovém lůžku, kde dítě počali. Bylo to další malé vítězství, symbol lidské odolnosti a triumfu. Okta teď napůl seděla s roztaženýma nohama a zpocenou tváří a kroutila se v bolestech.
Když ho však uviděla, usmála se, jako by chtěla přesvědčit sebe samu, že to není sen. „Lásko moje! Tak tohle. .. musím udělat... abych tě dostala domů z války?"
Profesionální porodní bába u jejího lůžka se konejšivě usmála. „Je silná a všechno běží normálně. Teď už každou chvíli budete mít další dítě, primero."
„Vám se to říká." Okta zasténala s další kontrakcí. „Nechtěla byste si to se mnou vyměnit?"
„Je to vaše třetí dítě," řekla porodní bába, „Takže by to už mělo jít snadno. Možná mě ani nepotřebujete."
Budoucí matka popadla ženu za ruku a pevně se jí chytila. „Zůstaňte tu!"
Xavier popošel blíž. „Jestli ji má někdo držet za ruku, tak jsem to já." Porodní bába s úsměvem ustoupila a pustila Oktina muže na svoje místo.
Xavier se k ní naklonil blíž a pomyslel si, jak je jeho žena pořád krásná. Byl s ní už mnoho let a spoustu času z toho strávil daleko od ní. Obdivoval se tomu, jak se mohla spokojit s tak nesouvislým manželstvím. „Na co myslíš?" zeptala se ho. „Na to, jak jsi krásná. Úplně zříš štěstím." „To proto, že jsi se mnou."
„Miluju tě," zašeptal jí do ucha. „Je mi tak líto, že jsem nebyl ten manžel, jakého sis zasloužila. I když jsme byli spolu, neměl jsem na tebe moc čas."
Víčka se jí zachvěla, sáhla si na vystouplé břicho. „Trochu jsi na mě čas mít musel, jinak bych nebyla znovu těhotná."
Tvář se jí stáhla s nastupujícím stahem, ale probojovala se tou bolestí s hrdinským úsměvem.
Ale on to nehodlal nechat jen tak být. „Upřímně řečeno, trávil jsem moc času přemýšlením, starostmi s tou zatracenou válkou. Tragédie je, jak dlouho mi trvalo, než jsem pochopil, jaký poklad v tobě mám."
Oktě tekly po tvářích slzy. „Já jsem o tobě nikdy nepochybovala, můj drahý. Jsi jediný muž, kterého jsem kdy milovala, a šťastně tě přijmu jakkoli..." „Zasloužíš si víc, a já..."
Ale než mohl dokončit větu, Okta vykřikla. „Už je to tu — silné bolesti," řekla porodní bába a pospíchala k posteli. „Je načase tlačit." A Xavier věděl, že je rozhovor u konce.
Za dvacet minut houpal Xavier v rukou svoji třetí dceru, zabalenou v dece. Okta jí vybrala jméno, už když byl na Iksu, a on ho schválil.
„Vítej do světa, Wandro," řekl. A na chvíli si připadal naprosto šťastný.
Na svém rozlehlém panství se Manion Služebník vždycky staral o olivové háje a vinice. V meziválečných obdobích fušoval do farmaření i sám Xavier, stejně jako to dělávali prastaří římští důstojníci v dobách míru. Těšil se z pobytu doma, trávil čas se svou rodinou, zapomínal na ďábelské myslící stroje a hrůzy Džihádu... i když jen nakrátko.
Xavier se vždycky postaral, aby byl dostatek rukou pro práci na poli a při sklizni, aby obdělané kopce dávaly dobré výnosy. Rád si ale i sám špinil ruce, cítil v zádech slunce a na kůži pot z prosté, poctivé práce. Kdysi dávno také Serena milovala zahradničení, pečovala o své nádherné květiny. Teď už chápal, co ji tak přitahovalo k půdě a pěstování. Cítil v tom ryzí účel bez politických úvah, zrad nebo zádrhelů s charaktery lidí. Tady se musel soustředit jen na úrodnou půdu a čerstvě vonící vegetaci.
Nad šedozelenými listy olivovníků poletovali kosi, zobali bobule, které unikly sběračům. Na konci každé řady vinice rostl trs velkých oranžových měsíčků. Xavier se procházel po těch úzkých listnatých chodbičkách, hlavou jen taktak převyšoval keříky zkroucené révy, vinoucí se kolem podpěr a podpůrných drátů.

Jak čekal, našel tchána pracujícího mezi keříky. Hladil trsy zelených hroznů, dozrávajících v suchém a teplém počasí. Manionovi zbělely vlasy a kdysi buclatá tvář byla nyní hubená, ale z místokrále na odpočinku vyzařovala rozvážná spokojenost, kterou za dob služby v Parlamentu Ligy nikdy neprojevoval.
„Nemusíš počítat každý hrozen, Manione," zavtipkoval Xavier. Šel dál a listy révy se mu otíraly o rukávy jako natažené ruce oddaného zástupu lidí na nějaké oslavě vítězství.
Manion vzhlédl a posunul si dozadu slamák, který mu kryl oči před sluníčkem. „To kvůli té péči a pozornosti, kterou tu révu zahrnuju, jsou naše rodinné vinice nejlepší ze všech planet Ligy. Letos mám strach, že zinagnské bude trochu slabé - bylo trochu moc vody - ale beuajieské by mělo být vynikající."
Xavier se zastavil vedle něj a díval se na chumly hroznů. „Pak ti budu muset pomáhat ochutnávat vzorky, dokud se oba neujistíme, jak jsou dokonalé."
Pracovníci přecházeli sem a tam v řadách vinice, motykami a hráběmi převraceli půdu a vykopávali plevel. Každý rok, když ovoce dozrálo, dřely se na vinicích celý den davy saluských pomocníků, plnily koše hrozny a nosily je do budovy za hlavním domem, kde se vyrábělo víno. Xavierovi se povedlo zúčastnit se toho bujarého sklizňového dění za uplynulých deset let jen třikrát, ale vychutnal si to.
Toužil zůstávat doma častěji, ale jeho pravé zaměstnání bylo ve vesmíru při boji s myslícími stroji.
„A jak se má moje nejmladší vnučka?"
„Budeš mít spoustu času podívat se sám. Povolali mě znovu k flotile, mám odjet do týdne a počítám s tím, že Oktě pomůžeš. Jako čerstvá máma má pořád co dělat."
„A víš jistě, že taková neohrabaná pomoc jí spíš nepřidělá práci?"
Xavier se zasmál. „Tys byl místokrál, takže přinejmenším víš, jak rozdělit odpovědnost. Postarej se, prosím, aby Roella a Omilia mámě pomohly."
Xavier zamrkal v jasném saluském slunci a povzdychl si. Připadalo mu, že na něj doléhá tíha života. Pobyl už nějaký čas s Emilem Tantorem, který byl rád, že se mohl o svůj opuštěný dům podělit se snachou Sheelou a jejími třemi dětmi.
I když měl Xavier vlastní rodinu a spoustu lásky, cítil, že o něco v životě přišel. Okta byla tichá a silná, útočiště ve zmatku jeho života. Miloval ji bez pochybností, i když vzpomínal na bezstarostnou vášeň svého krátkého vztahu se Serenou. Byli tehdy oba mladí, zapálení svým románkem, nedokázali by si ani představit tu tragédii, která se na ně hnala jako meteor z nebe...
Xavier se přestal trápit ztrátou Sereny — jejich životy se rozdělily už dávno - ale nemohl si pomoci, musel litovat toho, jak moc se sám změnil. „Manione," řekl tichým hlasem, „jak se to stalo, že je ze mě tak tvrdý člověk?"
„Nech mě nad tím chvíli uvažovat," řekl místokrál na odpočinku.
Xaviera přepadly znepokojivé myšlenky. Ten optimistický a vášnivý mladík, kterým kdysi byl, mu nyní připadal jako úplně cizí člověk. Myslel na obtížné úkoly, které na sebe vzal ve jménu Džihádu, a nebyl schopen si je všechny odpustit.
Konečně Manion odpověděl, s veškerou vážností a důležitostí, kterou nasazoval, když řečnil před Parlamentem Ligy.
„Tou válkou jsi tak ztvrdl, Xaviere. Změnila nás všechny. Některé lidi zlomila. Jiné, jako tebe, naopak posílila."
„Bojím se, že právě ta síla je moje slabost." Xavier se zahleděl hluboko do husté zelené vinice, ale viděl jen vzpomínky na svá četná tažení Džihádu... vesmírné bitvy, rozdrcené roboty, zmasakrované lidi, kteří se stali obětmi náporu myslících strojů.
„Jak to?"
„Viděl jsem, co dokáže Omnius, a obětoval jsem celý život snaze o to, aby stroje nikdy nevyhrály." Povzdechl si.
„Takhle já projevuju lásku ke své rodině: chráním ji. Bohužel to znamená, že skoro vůbec nejsem doma."
„Kdybys to neudělal, Xaviere, jsme už všichni otroky všemysli. Okta to chápe stejně jako já, stejně jako tvoje dcery. Nedopusť, aby to na tebe moc dolehlo."
Xavier se zhluboka nadechl. „Já vím, že máš pravdu, Manione... ale nechci, aby mě to moje zaryté odhodlání k vítězství stálo vlastní lidskost." Upřeně se na tchána podíval. „Jestli se lidi jako já v zájmu porážky strojů musí těm strojům začít podobat, pak je celý Džihád ztracený."

Dokážeme nastudovat každičký detail dlouhé pouti lidské historie, vstřebat nesmírné množství dat Proč je tedy pro myslící stroje tak obtížné se z nich poučit? Přemýšlejme i o tomto: proč lidé opakují chyby svých předků ?
ERASMUS, ÚVAHY O MYSLÍCÍCH BIOLOGICKÝCH JEDINCÍCH

Ani po staletích experimentování s různými lidskými objekty Erasmovi ještě pořád nedošly nápady. Existovalo tolik zajímavých cest, jak testovat lidský druh. A nyní, když mohl svět vidět i očima svého malého svěřence, Gilbertuse Albanse, působily ty možnosti neotřele a zajímavě.
Robot byl oděn v krásné karmínové róbě, lemované zlatou kožešinou. Měl za to, že je velice elegantní a působivá. Tvarokovovou kůži měl tak vyleštěnou, že v narudlém corrinském slunci zářila.
Mladý Gilbertus byl také bezvadně oblečen, komorníci ho vydrhli a vypulírovali. I přes dva roky pilného tréninku a přípravy měl v sobě chlapec pořád divoké sklony, bujnost, která se projevovala v drobných rebeliích. Erasmus byl ale přesvědčen, že tu chybu dokáže odstranit.
Stáli spolu venku a dívali se na uzavřenou ohradu s otroky a pokusnými objekty. Mnoho z nich patřilo k animálním nižším sociálním třídám, z nichž byl vytažen sám Gilbertus. Ale jiní byli lépe vycvičeni, byli to vzdělaní sluhové, řemeslníci a kuchaři, kteří pracovali v Erasmově vile.

Když se Erasmus díval do chlapcových doširoka otevřených nevinných očí, uvažoval, jestli si Gilbertus vůbec pamatuje první sprostá a bolestná léta svého života, kdy se hrabal ve špíně těch příšerných kotců... nebo jestli ty vzpomínky vytěsnil, když se díky nepřetržité výuce strojového mentora naučil ovládat své duševní schopnosti.
Nyní, než mohl začít další experiment, se chlapec zvědavě díval na vybranou skupinu. Její členové pozorovali Erasma a mladého chlapce se stísněným výrazem. Senzorová vlákna samostatného robota zaznamenala zvýšenou koncentraci potu ve vzduchu, zrychlený tlukot srdcí, zvýšenou tělní teplotu a další jasné známky prohlubujícího se stresu. Kvůli čemu jsou tak nervózní? Erasmus by raději zahájil test na základě stabilních podmínek, ale zajatci se ho příliš báli. Byli přesvědčeni, že jim samostatný robot chce provést něco nepříjemného, a Erasmus jim takové závěry nemohl vyčítat. Nenamáhal se zatajit úsměv. Koneckonců se nemýlili.
Chlapec vedle něho potlačil zvědavost a jen přihlížel. To bylo jedno z prvních ponaučení, které mu robot poskytl. Přes všechny Erasmovy snahy byl Gilbertus Albans stále ještě dítě mizivého vzdělání, s tak minimální databází, že by bylo marné klást mu prostě nekonečný proud namátkových otázek. Myslící stroj ho tedy učil organizovaným, logickým způsobem, stavěl na každém faktu, který hoch vstřebal.
Dosavadní výsledky vypadaly uspokojivě.
„Dneska začneme s plánovanými sériemi testů vyvolaných reakcí. Experiment, kterého budeš za chvíli svědkem, je určen k demonstraci panických reakcí. Sleduj prosím rozsah chování, abys mohl vyvodit všeobecné závěry, založené na relativním statutu otroků."
„Ano, pane Erasme," řekl chlapec a chytil se tyčí ohrady.
V poslední době Gilbertus dělal, co se mu řeklo - to byl veliký pokrok oproti předchozímu divokému chování. Tehdy měl Omnius často škodolibou radost, tvrdil, že Erasmus toho zvířeckého mladíka nikdy nezcivilizuje. Kdykoli selhala prostá logika a zdravý rozum, nasadil Erasmus disciplínu a metodický výcvik spolu s odměnami a tresty, k tomu hojně nasazoval osvědčené drogy, ovlivňující chování. Zprvu byl Gilbertus po těch lécích apatický a omámený. Bláznivé ničivé chování, sklon, který bránil jeho celkovému vývoji, výrazně ustoupil.
Robot postupně snižoval dávky a nyní se obešel téměř bez drog. Gilbertus se konečně smířil s novou situací. I kdyby si pamatoval svůj mizerný předchozí život, jistě by novou situaci považoval za příležitost, za výhodu.
Erasmus byl už dlouho přesvědčený, že bude nad Omniem triumfovat. Prokáže, že v chápání lidského potenciálu předstihl i domněle vševědoucí počítač.
Ale měl za lubem mnohem víc než jen vyhrát sázku s Omniem. Erasma vážně bavilo sledování a zaznamenávání pokroku, který Gilbertus dělal, a chtěl pokračovat i tehdy, až Omnius přizná porážku.
„A teď se pozorně dívej, Gilbertusi." Erasmus došel k brance, odemkl zámek a vstoupil dovnitř.
Když se za ním brána do ohrady bezpečně zavřela, pustil se do nakupených lidí, strkal do nich a srážel je. Horečně se pokoušeli dostat se mu z cesty, odvraceli od něj oči, jako by to pomohlo, aby si jich nevšiml. To Erasma pobavilo. Jednali podle lidských měřítek toho, co přitahuje pozornost druhého. On coby složitý samostatný robot si vybíral čistě náhodně a bez zaujetí.
Vytáhl z róby velkou pistoli, namířil ji na první oběť - náhodou to byl starší muž - a vystřelil.
Zbraň zaburácela jako hrom, odrážející se ozvěnou. Kulka prošla mužovým tělem a téměř okamžitě následovala vlna výkřiků z davu, která přerostla v naprostou paniku. Pokusné subjekty běhaly jako splašený dobytek, divocí otroci i kultivovanější pomocníci.
„Podívej se, jak utíkají," řekl Erasmus. „Fascinující, co říkáš?"
Chlapec neřekl nic a ve tváři měl poněkud zděšený
výraz.
Erasmus zamířil na další náhodný cíl - těhotnou ženu
— a znovu vystřelil. Nádhera! Nesmírně si to užíval.
„Nestačilo to?" zeptal se chlapec. „Už jsem tu lekci pochopil."
Erasmus si ve své moudrosti vybral zbraň, u níž bylo zaručeno, že natropí ohromnou škodu, s velikou ráží. Pokaždé, když zasáhla oběť, rozlétly se krev, kůže a kousky kostí na všechny strany. Čirá, nespoutaná hrůza jako zpětná vazba ještě víc podněcovala paniku.
„Ještě je co se učit," řekl Erasmus a všiml si, že Gilbertus stísněně přešlapuje z nohy na nohu. Vypadal nervózně. Zajímavé.
Zajatci ječeli a křičeli, lezli po sobě, šlapali po padlých tělech, jak se pokoušeli dostat se robotovi z cesty. Ale ve stísněném prostoru nikam uniknout nemohli. Erasmus pálil znovu a znovu.
Kulka zasáhla jednoho muže do hlavy. Lebka a mozek se mu rozletěly v mohutném oblaku. Několik otroků zůstalo v hrůze stát jako přimrazeno, z ohromení servilně kapitulovali. Polovinu jich stejně zabil, nechtělo se mu nijak je cvičit ani měnit jejich reakce. V zájmu spravedlnosti experimentu musel být naprosto spravedlivý, v žádném případě neuznávat favority.
Když zabil nejméně tucet lidí a zmrzačil jich dvakrát tolik, zastavil se a jen tak držel chladnoucí pistoli v tvarokovové ruce. Kolem něj se dál přelévaly vzrušené vlny hrůzy, přeživší běhali sem a tam, hledali, kde by se mohli schovat, nebo jak uniknout. Někteří z nich pomáhali svým padlým druhům. Konečně ječeni ustalo a lidé se natěsnali u plotů co nejdál od Erasma, jako by tak malá vzdálenost hrála nějakou roli.
Ti, kteří přežili, se bohužel k dalším experimentům už nehodili, i když nebyli fyzicky zraněni. Ale to nevadí. Vždycky si může najít čerstvé subjekty, vytáhnout si je ze svých rozsáhlých a obnovitelných zásob zajatců.
Gilbertus za plotem poodstoupil, aby se vyhnul nataženým rukám zajatců, kteří u něj žebrali o pomoc. Chlapec se zmateně mračil na Erasma, jako by netušil, jakým směrem se mají jeho city ubírat.
Zvláštní. Erasmus bude muset analyzovat i Gilbertusovy reakce na ten experiment — což byla nečekaná prémie.

Někteří otroci začali plakat, tiše pro sebe sténali, když Erasmus znovu otevřel branku a sebejistě přistoupil ke svému mladému schovanci. Ale Gilbertus před ním couvl, instinktivně se odtáhl od odkapávající krve a kousků mozku, které potřísnily robotovu naleštěnou kůži a pestré roucho.
To Erasma zarazilo. Nevadilo mu, když si ho ošklivili
jeho pokusné objekty a zajatci, ale nechtěl, aby se ho bál zrovna tento mladíček. Erasmus byl jeho učitelem.
Přes všechnu pozornost, kterou samostatný robot kdysi vyplýtval na Serenu Služebnici, se od něj stejně odvrátila. Tak starý příběh v lidské historii, a jeho přesto nepříjemně překvapil. Možná, že byla příliš vyzrálá, příliš zkostnatělá ve svých názorech, když ji vzal pod ochranná křídla. Erasmus se toho po letech studia hodně naučil o lidské povaze; byl by si jistý, že mu Gilbertus Albans bude absolutně oddaný. Musí být opatrný a dávat si pozor.
„Pojď se mnou, človíčku," řekl s předstíranou veselostí. Od nynějška si bude muset hlídat, aby si o něm chlapec neudělal špatný obrázek. „Pomoz mi se očistit a pak si pěkně popovídáme o tom, co jsi právě viděl."

Když si uvědomíš velikost vesmíru, který tě obklopuje, zarazí tě nedostatek života v tak rozsáhlém prostoru. Na základě tohoto základního poznání se život naučil pomáhat jinému životu.
TITÁNKA HEKATÉ

Byli hosty z jiného světa a vypadali na to.
Iblis Ginjo sledoval neznámé Kogitory a jejich pobočníky, jak postupují v řadě za sebou přes halu vesmírného přístavu v Zimii. Vydal se k nim, aby je pozdravil, a horečně přitom uvažoval. Jeho nový spolupracovník Keats, tichý a inteligentní mladý muž, který nahradil „tragicky zesnulou" Floriscii Xico, ustoupil stranou a tiše přihlížel, jako by se snažil vrýt si to do paměti. Keats byl spíš badatel než násilník a Iblis ho v Džipolu nasazoval na zvláštní úkoly.
Kolem se ozýval ruch stavby a mísil se s hučením přistávajících a startujících kosmických lodí. Rada Džihádu využila přílivu darů a pustila se do stavby gigantické sochy svatého Maniona Neviňátka, která bude vítat
všechna plavidla, přilétající z nebezpečného širého vesmíru. Iblis si připomínal všechny ty kolosální sochy a monumenty, jejichž stavbu si vyžádali Titáni k oslavě dnů své slávy...
Iblis napočítal čtyřiadvacet blížících se pobočníků v šafránových róbách. Jakmile se o této návštěvě dozvěděl, pospíchal do přístavu, aby si zajistil, že je uvítá osobně.
Všichni pobočníci připomínali živé mumie. Měli jako pergamen vysušenou kůži, posetou jaterními skvrnami, a chomáče jemných vlasů. Křehcí mnichové kráčeli s rozvážnou opatrností. Šest pobočníků vepředu neslo nádoby, skrývající živoucí mozky, mnohem, mnohem starší, než byli pomocníci sami.
„Tohle je významná událost," řekl Iblis a myslel to vážně. Srdce mu překypovalo. „Nikdy se mi ani nesnilo o tom, že budu mít možnost mluvit s Kogitory z věže ze slonovinové kosti. Jsou to... celá staletí, kdy jste byli naposledy viděni mimo zmrzlou Hessru!"
Na rozdíl od Kwyny, sídlící ve Městě introspekce, nebo dokonce moudrého Ekla, který pomáhal podpořit původní povstání na Zemi, tito Kogitoři vyznávali téměř naprostou izolaci od zábav společnosti. Žili na vzdálené nechtěné planetě, ošetřováni jen svými lidskými pobočníky. Vzhledem k nerušenému klidu a rozjímání po celá staletí patřily tyto mozky k nejmoudřejším a nejpozoruhodnějším ze všech tvorů.
A nyní tito notoricky izolovaní Kogitoři dorazili na Salusu Secundus! Nikdy se mu ani nesnilo, že by se toho mohl dožít.
Iblis se představil jako Velký patriarcha Džihádu, titulem, který vzdáleným Kogitorům nic neříkal. Fascinovaně se usmál, když přistoupil blíž ke zvláštně zdobeným ochranným nádobám. „Mám jisté zkušenosti s vám podobnými. Na Zemi mě učil velký Eklo a dodával mi odvahy. A tady jsem získal mnohou radu od Kogitorky Kwyny. Naše historie se díky jejich vlivu hodně změnila."
Jeden ze seschlých pobočníků k němu vzhlédl vodnatýma očima. Zastřeným hlasem pronesl: „Vidad a ostatní Kogitoři nemají zájem ovlivňovat historii. Chtějí jen existovat a přemítat."
Iblis povolal svoje pobočníky, aby starým mnichům pomohli. Keats nasměroval dva důstojníky Džipolu a skupinu dychtivých pracovníků přepravy, aby se shromáždili kolem význačných a nečekaných hostů. Vypadalo to, že ten překotný nával sešlé pobočníky v žlutých rouchách vyvedl z míry.
Iblis řekl Keatsovi: „Najdi prosím pro pobočníky pohodlné ubytování. Opatři jim nejlepší jídlo a přístup k jakékoli terapeutické nebo léčebné péči, kterou by potřebovali."
Mladý důstojník Džipolu přikývl a zmizel, aby vyplnil rozkaz.
Jeden z mnichů, kteří drželi nádoby, malý muž s oválnou tváří a dlouhými stříbřitými řasami, promluvil pevným tónem: „Ty nevíš, proč jsme tady."
„To ne, ale jsem dychtivý to zjistit," řekl Iblis. „Máte pro nás něco? Máme my něco, co potřebujete?"
Stejně jako všichni Kogitoři i tito byli naprosto závislí na lidských pobočnících. Ti udržovali jejich mozky při životě, plnili všechny nezbytné úkoly, které si vyžadovalo udržování ochranných nádob, v nichž byli zavřeni. Iblis si nemyslel, že by Kogitoři dokázali být naprosto soběstační. Nemají náhodou tajné styky... třeba s kymeky? V extrémní izolaci na zmrzlé Hessře vedli pobočníci vskutku těžký život. Všichni vypadali příliš staří a křehcí na to, aby vůbec ještě byli naživu. Ale byli.
Stařec řekl hlasem tichým a sípavým jako vánek: „My jsme poslední z pobočníků na Hessře. Vidad a ostatní Kogitoři si nepřejí být vyrušováni, ale mí druhové a já už moc dlouho nepřežijeme. Je nutné sehnat nové pobočníky." Vypadal, že se každou chvíli zhroutí, ale ruce, v nichž držel ochrannou nádobu, měl pevné. „Co nejdříve."

Iblisovi zazářily oči. „A Kogitory jste přivezli s sebou! Čekal bych, že prostě pošlou tebe samotného." Staričký mnich sklopil oči. „Kvůli závažnosti situace
chtěl Vidad přednést svou žádost osobně, když bude třeba. Jsou v Lize nějací schopní lidé, kteří by dobrovolně převzali tuto službu?"
Iblisovi vyschlo v ústech. Kdyby neměl tolik vlastních povinností, sám by uvažoval o tak fascinujícím úkolu. „Mnoho našich nadaných badatelů vám s největší radostí pomůže." Usmál se a lehce se uklonil. „Slibuji vám, že najdeme tolik pobočníků, kolik budete potřebovat."
V hlavě se mu už rýsovaly možnosti.
Iblis Ginjo věděl, že se musí s Kogitory setkat osobně. Byla to příležitost, jaká se ještě žádnému člověku, natož jemu samému nenaskytla. Bylo to šest nejúžasnějších nesmrtelných filozofů.
Vykročil k pokojům, které vyhradil pro jejich pobočníky, optimisticky se usmíval, vzpomínal, jak už Kogitor Eklo kdysi změnil jeho život.
Vidad a jeho druhové se před dávnými věky izolovali, aby mohli nerušené přemítat století za stoletím. K jakým obrovským objevům museli dospět za tu dobu! Nikdy by nedovolil těmto filozofům bez těla odletět, aniž by si s ním aspoň jednou promluvili — i kdyby byl nucen nasadit své lidi z Džipolu, aby je tu zadrželi proti jejich vůli. Ale Iblis doufal, že metodu pevné ruky nebude muset nasadit.
Ale Kogitoři se musí o své osvícení podělit!
Díky tomu, že tak ochotně souhlasil s vyhlášením konkursu, který by splnil zoufalou žádost Kogitorů, měl Iblis přístup do ubytovacích prostor jejich pomocníků. Na jeho povel se dveře otevřely a on stanul před starými vetchými pobočníky. Srdce ho zabolelo nad vážnou situací Kogitorů. Co kdyby na Hessře došlo k nějaké mimořádné události, kterou by tito vyzáblí muži nebyli schopni zvládnout? „Jako Velký patriarcha vám přísahám, že najdeme vhodné náhradníky, jak jste žádali - mladé talentované muže, kteří zasvětí život péči o vaše pány."
Pobočníci ze žlutých rouchách se prkenně uklonili. Zamrkali vpadlýma očima ve vrásčitých jamkách. „Kogitoři z věže ze slonovinové kosti oceňují tvoji pomoc," řekl hlavní pobočník.
Iblis popošel dál do místnosti, kde v nádobách na provizorních podstavcích viděl prastaré mozky. Srdce se mu rozbušilo, rychle se nadechl. „Bylo by... bylo by možné, abych si s nimi promluvil?"
„Ne," řekl pobočník.
Iblis při svém vysokém postavení nebyl zvyklý slýchat takové odpovědi. „Vidad možná znal Kogitora Ekla, který strávil své poslední dny na Zemi? Sloužil jsem mu tam. Komunikoval jsem s ním a on mi pomohl zformovat velké povstání otroků proti Omniovi." Na starličké muže ve žlutých kutnách to zřejmě nijak nezapůsobilo.
Iblis pokračoval: „Tady na Zimii jsem strávil mnoho času filozofickými rozhovory s Kogitorkou Kwynou, než ji život unavil a ukončila ho." Oči mu svítily a ústa se pootevřela v optimistickém úsměvu.
Vidadův pobočník ponořil ruku do jeho elektrafluidu, aby přebral vzkaz, a řekl: „Jiní Kogitoři se zaplétali do vztahů s lidmi. My v tom vidíme malý užitek. Přejeme si prostě získat nové opatrovatele a vrátit se na Hessru. Nic víc."
„Já to chápu, Vidade," řekl Iblis, „ale třeba jen na chvíli —"
„I chvíle nás rozptýlí v našem důležitém přemítání. Hledáme klíč k veškerenstvu. Chceš nám to upřít?"
Iblis ucítil, jak se mu úzkostí svírá hrdlo. „Ne, jistěže ne. Omlouvám se. Neměl jsem v úmyslu žádnou neúctu. Bylo to vlastně především z hluboké vážnosti k vám, že jsem o to požádal - „
Vychrtlí staří pobočníci se zvedli, aby vyplnili přání Kogitorů být o samotě.
Odmítnutý Iblis se vzdal. „Dobře. Osobně vám vyberu vhodné pobočníky."
Když se za ním zavřely dveře, kolečka pletich se mu v hlavě rychle roztočila. Tihle Kogitoři byli příliš samolibí, příliš nevšímaví, aby rozpoznali, co je ve vesmíru skutečně důležité. Vidad možná je vynikající filozof, ale přesto naivní a slepý; on a jeho druhové jsou stejně špatní jako menšina pomatených, kteří protestují proti Džihádu, neschopni rozeznat, co je podstatné.
Ale Kogitoři... Iblis věděl, že musí změnit jejich uvažování, ať to bude trvat jakkoli dlouho. Bude muset pečlivě vybrat kandidáty na pobočníky a dát jim přesné instrukce. Záviselo na tom mnoho. Jejich úkol bude malý, ale klíčový pro vítězství Džihádu a zajištění definitivního přežití lidské rasy.
Obvyklý tajný oblek Džipolu a dokonce i zřídkakdy nošená uniforma zmizely. Keats se objevil zcela nezvykle v novém žlutém rouchu, které mu poskytli Kogitoři.
Iblis si pobočníka bedlivě prohlédl a pak pokýval na souhlas. „Keatsi, vypadáš dostatečně zbožně. Kogitoři tě uznají za vhodného náhradníka, stejně jako všechny dobrovolníky, které jsem osobně vybral." Úsměv Velkého patriarchy se rozšířil. „Nemají ani tušení, do čeho to jdou. Všichni jste byli samozřejmě pečlivě instruováni, ale ty, Keatsi, jsi z nich můj nejspolehlivější člověk. Udržuj ostatní na správné cestě... a buď mazaný. Neuspěchej to."
Keats se zamračil, zkrabatil svoji oválnou tvář a přejel nehty bezvýraznou žlutou kutnu. „Času jsou zřejmě nepřeberné zásoby, měřeno podle životů těch mužů, které nahrazujeme." Dlouze si oddechl a ramena se mu zachvěla. „Připadám si, jako bych putoval do exilu, pane. Je tolik důležitější práce, kterou bych tady mohl pro Džihád vykonat -"
Iblis položil mladíkovi ruku na rameno a otcovsky ho stiskl. „Ty primitivní úkoly by zvládla spousta lidí, Keatsi. Ale ty jsi nejschopnější k tomuto, vzhledem k tomu, jaký talent jsi projevil jako vyšetřovatel.
Ale taky vím, že se považuješ za studenta filozofie, takže jsi pro ty izolované, nedbalé Kogitory ideální protějšek. Musíš na nich pracovat, zpřístupnit je, přimět je, aby pochopili, jak moc od nich potřebujeme pomoc v tomto boji."
Bok po boku přistoupili k oknu věžní kanceláře Velkého patriarchy a dívali se dolů na rušné dlážděné ulice Zimie. V pamětním parku se jako duch v jasném odpoledni strnule tyčila opuštěná postava zničeného kymeka válečníka. Některé části města, které byly poškozeny při útoku před devětadvaceti lety, zdobily záhonky a sochy. „Já vím, že je toho hodně, co ti bude ze Salusy Secundus chybět," řekl, „ale máš příležitost, jakou dostane jen pár lidí.

Strávíš pár let v ústraní s několika největšími mozky, jaké kdy lidská rasa zrodila. To, co se naučíš od Kogitorů, předčí jakoukoli běžnou praxi člověka. Jsi jeden z hrstky lidí, kteří si za posledních tisíc let promluví s Vidadem a jeho druhy."
Keats vypadal, že ho to ještě pořád nepřesvědčilo. Iblis se usmál a zahleděl se někam do dálky. „Moc dobře si vzpomínám na ty doby, kdy jsem podnikal výpravy za Kogitorem Eklem na Zemi. Byl jsem tehdy pouhý dozorce otroků, ale Kogitor z nějakého důvodu poznal můj potenciál. Ten starý mozek se mnou komunikoval. Dokonce jsem směl ponořit prsty do elektrafluidu, který udržoval při životě jeho mysl, a komunikovat přímo s Kogitorem. Jaké požehnání." Zachvěl se při té vzpomínce.
„Omnius je k přecpání plný dat, ale všemysl se s nimi nedá srovnávat. Je to samý chladný výpočet a odhad, reakce na podnět. Ale Kogitor — ten je plný pravé moudrosti."
Keats stál zpříma, zjevně cítil hrdost na tu nesmírnou odpovědnost, kterou mu Velký patriarcha svěřil. „Já... to chápu."
Iblis se díval na muže v šafránovém rouchu. „Jistým způsobem ti závidím, Keatsi. Kéž bych neměl žádné závazky k Džihádu, abych mohl strávit pár let jako žák na kolenou u Kogitorovy nádoby. Ale ten úkol padl na tebe. Já vím, že na něj stačíš."
„Budu se snažit, jak budu umět, Velký patriarcho." „Klidně se sám vzdělávej, jak to půjde, když budeš sloužit Kogitorům. Ale musíš být důmyslný a přizpůsobivý. Otevírej jim oči — obrazně řečeno, samozřejmě. Kogitoři z věže ze slonovinové kosti toho opustili příliš mnoho. Ty a tvoji přátelé máte tajný úkol převrátit je z nestranných jedinců na skutečné spojence našeho svatého Džihádu."
Dovedl věrného pomocníka ke dveřím luxusní kanceláře Serena Služebnice vám všem dá před odletem požehnání. A pak se vydáte na nejdůležitější cestu svého života."
Serena poskytla každému z nově určených náhradních pomocníků posvátné požehnání, i když je Iblis vybral sám už dávno předtím, než ji o tom informoval. Kněžka Džihádu - i přes svou vzrůstající roli v poslední době - jeho rozhodnutí nezpochybňovala. Přesto si dal pozor, aby se nedozvěděla podrobnosti.
Přinejmenším se nepokoušela převzít tuto část jeho odpovědnosti. Za posledních několik měsíců, od té doby, co se vrátil z toho podivného setkání s odpadlickou Titánkou Hekaté, ho Serena odstrkovala stranou, přebírala do svých rukou věci, které předtím fungovaly dobře.
A on si lámal hlavu tím, jak znovu upevnit svoji moc. Už to bylo téměř dvacet let, kdy se oženil s krásnou a charismatickou Camií Boro, jejímž věnem byl císařský původ. Zapletl se s ní a jejím zveličeným politickým vlivem dřív, než pochopil, že pravý potomek posledního imperátora v Lize vznešených moc neznamená. Stala se pouhým exponátem, který se vystavoval při významných příležitostech.
Když viděl Serenu, jak vykonává své fascinující povinnosti, sledoval ji v úžasu. Kněžka Džihádu by byla pro jeho ambice mnohem vhodnější partnerkou. Byla to ostuda promarnit takovou moc.
Nyní pokorně vyhlížející Keats a další noví dobrovolníci čekali, až budou moci doprovodit Kogitory na jejich zamrzlý asteroid. Stáli tam, vypadali příslušně odvážně a kajícně zároveň, a Iblis se na každého usmál a lehce pokývl, jak k němu noví rekruti vysílali oddané pohledy.
Serena s grácií madony sevřela každému muži rameno. „Děkuji vám za vaši oběť, pánové, za vaši ochotu na celé roky se izolovat. Zažijete na zamrzlé Hessře mnoho osamělých hodin, vynikající čas k diskusím a debatám. A pro dobro našeho Džihádu musíte dovést tyto Kogitory k víře, že neutralita není jediná cesta."
Keats se usmál a po Serenině požehnání odstoupil, aby se přesunula k dalšímu muži. Mohou být pryč roky nebo desetiletí, možná po celý zbytek života... ale za tu dobu se jim možná podaří získat Kogitory pro spravedlivou věc lidstva.
Iblis řekl tiše Sereně: „Možná tihle dobrovolníci působí navenek mírně, kněžko, ale jsou to experti v umění rozhovoru a debat." Přikývla.
Iblis věděl, že Kogitoři jsou brilantní filozofové, ale naivní tvorové. I když vysvětlení plánu, které poskytl Sereně, bylo příslušným způsobem vylepšené, její bystré levandulové oči prozrazovaly, že pochopila...

Individuálně i kolektivně jsou lidé ovládáni sexuální energií. Zvláštní je, že kolem svých činů budují vysoké zdi a snaží se to zakrýt.
ERASMUS, ÚVAHY O MYSLÍCÍCH BIOLOGICKÝCH JEDINCÍCH

Chodící forma titánského kymeka, vysoká jako budovy v Zimii, vypadala jako prehistorický pavouk, vytvořený z oceli a slitin. S bojovýma rukama vztyčenýma do vzduchu vystavovala hrozivé střílny a kanóny na končetinách. Gladiátorské tělo vykazovalo po téměř třech desetiletích stání venku známky koroze. Když bylo vedeno lidským mozkem, způsobil tento bojový kymek během Agamemnonova vražedného útoku na štítové vysílače planety mnoho zkázy. Ale pod vedením Xaviera Harkonnena se saluské Milici podařilo útok odvrátit. V té bitvě bylo zničeno několik neo-kymeků a jiní se zbavili svých schrán, aby se mohli vrátit k poražené robotické flotile. Gigantická mechanická těla nechali tady.
Toto chodící bojové tělo zůstalo od překaženého útoku na místě, obklopeno tím, co kdysi bývaly vládní budovy. Nyní tu vrak stál jako pomník tisícům obětí první bitvy na Zimii. Ztuhlé strojové tělo bylo trofejí poraženého nepřítele a zároveň i připomínkou, že kdykoli mohou zaútočit další myslící stroje...
Po roce boje u Džihádu - nejprve na Iksu a pak ve dvou dalších velkých bitvách proti robotickým lodím - se Jool Noret konečně dostal na Salusu Secundus. Stál na upraveném náměstí, mhouřil oči a vzhlížel k hrozivé chodící formě kymeka. Mechanické tělo bylo víc než desetkrát vyšší než on sám. Noret se svou analytickou myslí a výcvikem, kterého se mu

dostalo od Chiroxe, si prohlížel systémy bojového těla a v duchu přemýšlel, jak by se dal takový protivník zničit. Kdyby bylo nutné, dokázal by se gigantickému stroji postavit sám. Pohled zelených očí klouzal po ozbrojených nohách, vsazených odpalovacích zařízeních a hlavové věži, z níž vedl zrádný mozek útoky. Pátral po slabých místech.
Noret věděl od svého mechanického sensei, že těla kymeků mají spoustu tvarů, přizpůsobených pro nejrůznější drsné situace. Jistá volnost v uspořádání byla možná, ale základní systémy napojené na nervové spoje musely být v zásadě stejné. Kdyby Noret dokázal objevit, jak poškodit a zdolat takové stroje, stal by se ještě úžasnějším žoldnéřem. A natropil by ještě více zkázy.
Jak se tak díval na ten hrozný vynález, připomínal si bojové cviky, které vídal u svého otce, a cítil, jak jím proudí válečnický duch Java Barriho. „Ty mě nevyděsíš," řekl Noret tiše obřímu stroji. „Jsi jenom další nepřítel, jako ti ostatní."
Jako duch se k němu tiše přiblížila vysoká žena s bledými vlasy, ledovýma očima a mléčně bílou pletí a postavila se vedle něj. „Nerozumné chvástání vede častěji k porážce než k vítězství."
Noret ji slyšel přicházet, ale na pamětním náměstí byla spousta návštěvníků a prosebníků, všichni zírali na kymekovo tělo, jako by to byl nějaký poražený démon. „Je rozdíl mezi chvástáním a přesvědčeným odhodláním" Znovu se zahleděl nahoru na velkého kymeka a pak zpátky na ženu. „Ty jsi Čarodějka z Rossaku."
„A ty jsi žoldnéř z Ginázu," řekla. „Já jsem Zufa Cenva. Moje ženy bojovaly a ničily kymeky. Je to naše břemeno a naše řemeslo, stát se zhoubou všech strojů s lidskou myslí."
Noret jí věnoval chladný úsměv. „Já se chci stát zhoubou všech strojů — bez ohledu na jejich typ."
Skepticky ho odhadovala, jako by se snažila vyložit si nebezpečný klid, obklopující tohoto žoldnéře. „Vidím, že myslíš vážně, co říkáš, Joole Norete."
Přikývl a ani se nezeptal, odkud zná jeho jméno. „Moje Čarodějky dokážou likvidovat kymeky," opakovala Zufa. „Každá z nich umí zničit deset menších neokymeků, usmažit ty jejich zrádné mozky."
Noret si dál prohlížel velké chodící tělo kymeka. „Kdykoli nějaká ze tvých Čarodějek uvolní svou mentální zbraň, musí zemřít. Každý útok je sebevražedná
mise."
Zufa se nasupila. „Odkdy se žoldnéř z Ginázu zdráhá obětovat se Džihádu? Jsi snad zbabělec, který se bije, jen když je to bezpečné?"
I když působila tak hrozivě, Noret sebou ani necukl. Místo toho si ji změřil nepřítomnýma zachmuřenýma očima. „Já jsem k oběti ochotný, ale zatím jsem neměl příležitost, jaká by za to stála. V každém boji jsem přežil, abych mohl dál ničit své nepřátele, rok za rokem. Kdybych byl mrtvý, nemohl bych v boji pokračovat."
Zufa neochotně připustila, že má pravdu. Pokývla na překvapivě zachmuřeného a odměřeného žoldnéře. „Kdyby jen tak bylo víc takových jako my dva, pak by stroje neměly jinou možnost než se obrátit a utéct, aby si zachovaly holý... chod."
Kdykoli byl vzhůru, zabývala se mysl Velkého patriarchy plány a možnostmi, nejrůznějšími motivy a vlivy, projekty ve prospěch lidské rasy. A sebe samotného, samozřejmě. Všechno, co dělal, mělo nespočetné následky. Existovaly vazby pro každé rozhodnutí.
Iblis Ginjo měl hodně co skrývat a hodně co vyrovnávat. V současné době jen Yorek Thurr a on sám věděli o úžasném novém spojenci Hekaté. A velitel Džipolu byl odjakživa až hrozivě schopný udržet tajemství.
Díky tajným machinacím džihádské policie Iblis zatýkal stále více vůdců protestního hnutí, kteří chtěli naivně zastavit neustále probíhající válku. Odsuzoval k smrti i své politické nepřátele, pokud překáželi jeho velkolepým plánům s Džihádem. Jako například Muňozu Chenovou. Všechno to bylo nezbytné, nic z toho ho nijak zvlášť netěšilo. Pro vlastní ochranu měl Velký patriarcha lidi, kteří sledovali lidi, a ti zas další lidi, i když Yorek Thurr vždycky dokázal uniknout i té nejpodrobnější prohlídce.
Iblis považoval za svou svatou povinnost provádět jistá krutá, obtížná rozhodnutí, kterým by ostatní nerozuměli. Některé věci bylo třeba vykonat tajně v zájmu rozdrcení myslících strojů. Velký patriarcha měl ve svých čestných úmyslech jasno, ale věděl, že se s nimi nikdy nemůže nikomu svěřit, zvlášť ne pečlivě svědomité kněžce Džihádu. Její svatá nevinnost nebyla předstíraná.
Serenina nově nalezená nezávislost bohužel ohrozila mnoho jeho spletitých plánů. V sázce bylo příliš mnoho a Iblis jí nemohl dovolit pokračovat dál po této nepohodlné cestě. Musel se pokusil najít nějaký způsob, jak ji zahnat zpátky do zástupu. Řešení se zdálo být docela snadné a on doufal, že i ona pochopí jeho výhody. Věděl, že co se týče osobních záležitostí, má srdce z kamene, přestože stále prosazovala dobročinné akce ve prospěch džihádistů a uprchlíků. Možná, že by se dala získat. Bude ale muset postupovat opatrně, aby ji přiměl vidět logické důvody pro to perfektní spojení, o které měl zájem.
Brzy se měla dostavit do jeho soukromých komnat a Iblis měl v plánu nasadit všechny svoje schopnosti, aby ji přiměl přijmout ten návrh.
Oknem svého luxusního střešního bytu v Zimii vyhlédl ven na impozantní vládní budovy u velikého centrálního náměstí, kde se sešly tisíce lidí na pravidelné týdenní shromáždění Džihádu. Představoval si do budoucna ještě větší davy, valící se z center metropole do
všech světů Ligy. Bude-li svatý boj náležitě přikrmován, mohl by růst stále víc a víc.
Nejprve se však musí vyřešit jisté věci. Manželce Camii se to líbit nebude a pro jejich tři děti to možná nebude nic příjemného, ale on se s ní oženil jen proto, aby jejím domnělým politickým vlivem pozvedl vlastní sílu. Později ke svém znechucení zjistil, že žena má ve skutečnosti vliv jen nevýznamný. Naopak Camii se nyní líbilo být provdána za titul Velkého patriarchy, ne za něj samotného. A jestli bude dělat problémy... no, předpokládal, že by se Thurr o to taky dokázal postarat. To všechno pro dobro Džihádu.

Serena byla důležitější a měla mnohem zajímavější možnosti.
Iblis se opřel v hlubokém suspenzorovém křesle a cítil, jak se přizpůsobuje jeho podsaditému tělu. Vzhledem ke stresům svého postavení Velký patriarcha příliš nedbal o správnou výživu ani o fyzickou kondici. Za posledních deset let, od vytvoření Rady Džihádu dost přibral a Camie už s ním celé měsíce nechtěla spát. I když se z politické nutnosti choval diskrétně, mohl mít se svým charisma a významnou pozicí kteroukoli ženu, po jaké by zatoužil.
Až na Serenu Služebnici. Od svého zajetí myslícími stroji kdysi dávno na Giedi Primě se vyhýbala všem příležitostem k románkům. To skálopevné předsevzetí a sebeobětování jí propůjčilo jistý ráz ušlechtilé oběti, ale na druhou stranu jí to ubíralo na lidskosti. Její nejfanatičtější stoupenci ji chápali jako Matku zemi, Madonu a Pannu.
Ale láska byla víc než jen nějaký esoterický koncept. Aby byla kněžka skutečně výkonná, musela předvést svou schopnost lásky. Vášnivou Marii místo tvrdé Johanky z Arku. Iblis měl v plánu s tím dnes něco udělat.
Ze zásuvky stolku u zdi vytáhl lahvičku rafinovaně namíchaných feromonů a poprášil se na krku a na hřbetech rukou. Vůně byla jemně nakyslá a nijak zvlášť příjemná, ale nenápadně působila na ženské smysly. Iblis málokdy potřeboval takovou berličku, ale nechtěl nic ponechat náhodě.
Dobře věděl, že konvenční romantika a metody svádění by u Sereny nikdy neměly úspěch. Musel se spolehnout na jiné způsoby přesvědčování, dokázat jí výhody, které by z toho plynuly pro Džihád, jen kdyby tak souhlasila...
U dveří se ozval diskrétní signál a jeden z desátníků Džipolu dovedl Serenu Služebnici k němu do pokoje. „Pane, kněžka Džihádu."
„Velký patriarcho," řekla a ztuhle mu pokývla. „Doufám, že jde o něco důležitého? Jsem se svými povinnostmi ve velkém skluzu."
Za to si můžeš sama. Nedal najevo podráždění, vřele se na ni usmál, přistoupil k ní a vzal ji za ruku. „Dneska vypadáš zvlášť výborně." Měla na sobě černý úbor s bílým límečkem a rukávy. Ukázal jí na koženou suspenzorovou pohovku nad hustým kobercem z dovozu.
„Byla jsem na sluníčku," řekla a odměřeně se usmála. „Celé hodiny jsem včera mluvila na velkém shromáždění."
„Já vím. Viděl jsem nahrávky." Iblis se posadil vedle ní na luxusní pohovku. Malinko se zahoupala. „Velice účinná práce, jako obvykle." I když si tu řeč napsala sama a ignorovala všechny jeho návrhy...
Objevil se kníratý sluha a nesl tácek s nápoji, z nichž se kouřilo. Postavil je na stůl před nimi. „Sladký zelený čaj od nejlepších dovozců," oznámil Iblis, aby na ni udělal dojem. „Speciální směs z Rossaku."
Vzala si hrníček, ale držela ho v dlaních a nenapila se. „Co to musíme spolu probrat, Velký patriarcho?" Působila tak odtažitě. „Nesmíme ztrácet čas."
Od té její proměny a umínění, že povede Radu Džihádu, viděl Iblis jasně, že přeskupuje strukturu sil podle svého a jeho odsunuje do podřízeného postavení. Možná by však ještě mohl najít způsoby, jak ji vést a směrovat, jen jiné než dřív.
„Mám takovou myšlenku, která tě možná překvapí, Sereno, ale když se nad tím zamyslíš, určitě pochopíš její moudrost a to, jak moc posílí Džihád. Je čas, abychom si o tom promluvili."
Neřekla na to nic, čekala. Její výraz nijak nezjihl, ale sledoval, že zpozorněla.
Byl naprosto uvolněný. O kapslích melanže, které si vzal před necelou hodinou, jí neřekl ani slovo. Serena vždycky dávala jasně najevo, že neschvaluje žádné drogy, považovala to za známku slabosti, proto si dával pozor, aby si bral koření s přísadami, které zakryly jeho
vůni.
Iblis jí přednesl svůj případ. „Mnoho let jsme spolu pracovali, ale ne dost blízce. Vždycky jsme byli partneři v Džihádu, ty a já - Velký patriarcha a kněžka. Máme stejné cíle i vášně. Čím užší bude naše spojení, tím více dokážeme."
Mluvil zkušeným svůdným hlasem a studoval Serenin profil. I když už byla mezi čtyřicítkou a padesátkou, pořád mu připadala neobyčejně krásná, s jemnými rysy, zlatými vlasy a těma výjimečnýma očima.
„Souhlasím." Usmála se krátce, jako by o tom tak úplně nebyla přesvědčená.
Naklonil se k ní blíž. „Dlouho jsem o tom uvažoval, Sereno, a nedělá se mi ten návrh snadno. Myslím, že náš další krok k posílení Džihádu by mělo být... abychom se stali opravdovými partnery, před očima všeho lidstva. Jsou nějací jiní dva lidé, kteří by se k sobě víc hodili? Mohli bychom mít velkolepou svatbu, upevnili bychom náš vliv a popohnali Džihád k jeho nezbytnému cíli."
Viděl její překvapenou reakci, ale než mohla začít něco namítat, naléhal dál. „My dva bychom mohli být mnohem výkonnější, kdybychom pracovali společně. Lidé by nás chápali jako ještě silnější jednotku, jako nepřekonatelnou dvojici. Dokonce i Omnius by se roztřásl před myšlenkou spojení kněžky a Patriarchy."
I když cítil strach a připadal si jako v obraně, nic ze svých citů nedal najevo. Bylo mu jako člověku, který udělal dva kroky dozadu a možná už nikdy nedosáhne své bývalé pozice. Ale nikdy by jí nepřiznal rozsáhlou sféru svých bezpečnostních sil, hlídek a žoldnéřských operací, ani fakt, že ve jménu Džihádu spáchal vážné zločiny.
Seděla prkenně na pohovce, mračila se a vypadalo to, že jeho blízkost ignoruje. „To je naprosto nemožné. Máš už přece ženu. A tři děti."
„To se dá vyřešit jednoduše. Nemiluju ji. Ochotně přinesu oběť pro dobro Džihádu. Camie to pochopí." Dala by se koupit. Natáhl se, aby se dotkl Sereniny ruky, a mluvil dál, chrlil ze sebe naučená slova. „Přemýšlej o tom - společně bychom se mohli stát tou vůdčí silou, kterou Džihád potřebuje. Ty a já dokážeme pozvednout naši svatou válku na vyšší úroveň — a ke konečnému vítězství."
Předstíral cit - zdánlivě v zájmu Džihádu, ne pro sebe osobně. Už věděl, že nějakým nepřístojným sváděním by k Sereně Služebnici nikdy nepronikl. Iblis ji moc chtěl, o to víc, že byla nedosažitelná jako bohyně. Ale ovládal se a zvolnil tempo. Jediný způsob, jak by mohl tuto ženu dostat —jako manželku, družku a znovu podřízenou bytost — bylo přesvědčit ji jejími vlastními prostředky. Obchodním návrhem.
Odstrčila ho. „Já nemám zájem o lásku, Iblisi. Ani o manželství. S tebou ani s žádným jiným mužem. A ty mě

nepotřebuješ."
Iblis se zamračil a snažil se potlačit zklamání. Tohle nebude lehké. „Já nemluvím o nějaké všední lásce, ale o něčem mnohem větším, než jsme my dva, o něčem mnohem důležitějším. Máme předurčeno osudem stát se partnery na naší velké misi, Sereno." Stáhl ruku zpátky, ale usmíval se na ni, soustředil se na svou obratnost, doufal, že ji chytí do pasti svým hypnotickým pohledem. Musí rozluštit tajemství této ženy. „Jenom ty a já máme v rukou nezbytné řešení, jak vyhrát tuto válku."
Iblis ještě nikdy nemluvil tak zoufale. Měl vztek na to, co z něho udělala. Kdyby ji dokázal zdolat, bylo by to veliké vítězství jeho politických aspirací. Kdyby měl Serenu Služebnici pod kontrolou, nic by se mu nemohlo postavit do cesty.
Ale její výraz zůstával chladný a bez zájmu. Zvedla se z pohovky a chystala se k odchodu. „Náš Džihád vyžaduje tvé plné soustředění. A moje taky. Používej svůj
šarm k sjednocování lidí, Iblisi. Tím svoje schopnosti využiješ lépe. Oba se musíme vrátit zpátky do práce Velký patriarcho, a neztrácet čas takovým nesmyslem."' Iblis s nejvyšší zdvořilostí naznačil příslušníkovi Džipolu, aby ji z bytu vyprovodil, ale uvnitř vřel vztekem a cítil, že by nejradši něco roztřískal.
Nikdy nečekal, že by ho mohla vyhledat krásná, nesmírně sebevědomá Čarodějka z Rossaku. Jako by Zufa Cenva vycítila, že byl jinou ženou odmítnut, vkráčela troufale toho večera do příbytku Velkého patriarchy a požadovala „osobní a soukromé setkání". Rychle na Serenu Služebnici zapomněl. Zufa nedbala na Iblisovy jiné ženy a na jeho politický život. Čarodějka se věnovala sledování rodokmenu a manipulací s chovnými jedinci, pokoušela se určit specifická genetická vodítka k dosažení rozvinutých duševních schopností, kterými disponovali někteří ženští potomci na Rossaku. Brala léky na zvýšení plodnosti - paradoxně je dodával a prodával Aurelius Venport, který ji sám tolikrát zklamal — a věděla, že její tělo je perfektně připraveno k početí.
Vzhledem k chlípným sklonům Iblise Ginja předpokládala, že vůči ní bude stejně přístupný.
Mužská telepatie byla nesmírně vzácná věc, považovaná téměř za vyloučenou. Ale Zufa v tomto muži objevila její známky a potřebovala přivést jeho hodnotný rodokmen zpátky do svého světa. Vzhledem ke svým schopnostem a minulosti Velkého patriarchy nepředpokládala, že to bude obtížné. Ataky nebylo...
Když Zufa a Iblis leželi na suspenzorové posteli a vzájemně se těšili až do úplného vyčerpání, napadlo ji, jaký fascinující muž to je. Aniž by plně chápal původ svých vrozených schopností, bez výcviku se mu podařilo zajistit si tak mocnou pozici. Když se před chvílí milovali, prohlásil ji za „Nejvyšší Čarodějku Džihádu". Slíbil, že ten nový titul oficiálně oznámí v Radě Džihádu.
„To je moc působivé," zalapala po dechu. Předstírala, že je udýchaná z fyzické vášně. „Ale musíme mluvit o válce právě teď?"
„Já myslím na Džihád pořád," řekl. „Musím, protože myslící stroje nikdy nespí." A za pár minut usnul.
Tiše vedle ní pochrupoval, jednu statnou paži ovinutou kolem jejích ramen. Zufa se jemně odtáhla. Iblis okamžitě rozpoznal výhody politického svazku s ní, připojení síly a vlivu Čarodějnic z Rossaku k jeho velké věci. Ona od něj na oplátku dostala, co potřebovala, a vždycky by mohla dostat víc, kdyby bylo třeba. Půjčka za oplátku. Ale byla přesvědčena, že z biologického hlediska to byla jedna z jejích posledních možností počít dítě. Na další mise bude muset zřejmě vyslat mladší čarodějku.
Ale tuhle jeho dceru chtěla pro sebe.
Zufa vyklouzla z postele a nahá se postavila před vysoké zrcadlo. I když byla zralá a už dávno minula plodný věk většiny žen, její tělo bylo pořád ve výborné kondici. Měla téměř dokonalou postavu, jako by ji byli vytvarovali sami bohové. V zrcadle viděla, jak se Iblis na posteli pohnul, aniž by otevřel oči.
Je tvoje genetická linie výjimečná, Iblisi Ginjo? Přísahala si, že odpověď zjistí sama.
Křížení lidí nebyla žádná přesná věda, ale ženy z Rossaku byly přesvědčeny, že lze objevit, ovládat a využít silné krevní linie. Prověřila své načasování, hormony a ovulaci, aby si byla jistá, že je na vrcholu plodnosti. Nepochybovala o tom, že počala dítě. Pečlivou aplikací zvláštních rossackých drog, známých jen Čarodějkám, nesmírně zvýšila pravděpodobnost narození dcery.
Měla za sebou hrozná osobní zklamání. Dala život zakrslé Normě a z pečlivě vybraného partnera Aurelia Venporta se vyklubal skličující genetický neúspěch, přes všechny předchozí náznaky opaku.
Tentokrát to bude jiné. Rychle se oblékla a vyklouzla z bytu Velkého patriarchy. Konečně měla naději. Tentokrát to bude perfektní dcera. Taková, jakou vždycky chtěla.
Zeny jsou mnohem hodnotnější než muži.

Každý se dá zničit. Je třeba jen zjistit, jak to udělat
TIO HOLTZMAN, DOPIS LORDU NIKO BLUDDOVI

Toto neštěstí se alespoň odehrálo za zavřenými dveřmi laboratoře. Zesílené zdi zadržely explozi a nikdo nebyl zraněn, až na pár bezvýznamných otroků. Holtzman se rozhodl pečlivě upravit svoje záznamy, aby se o tom lord Bludd nikdy nedozvěděl.
Před lety se Učenec díky Normě Cenvě naučil, jak si dávat pozor při předvádění nových projektů, než budou naprosto prozkoušeny. Nepřál si další kaňky na své pověsti.
Snažil se zarazit tajné žertování mezi poritrinskou šlechtou o tom, že velkému vynálezci docházejí nápady. Přepracoval staré plány na svůj rezonanční generátor slitin — vynález, který před osmadvaceti lety vyhodil do povětří celou

laboratoř, zničil můstek a zabil mnoho otroků. Měl fungovat, měl se stát novou mocnou zbraní, která by působila přímo na kovová těla myslících strojů. Tehdy byl celý dychtivý předvést vynález lordu Bluddovi, aniž by ho předem otestoval.
Následný katastrofický neúspěch znamenal nesmírnou ostudu. Trvalo celé roky, než se mu povedlo ji překonat. Navzdory tomu byl Učenec pořád přesvědčen o tom, že ten plán má jistou cenu. Nedávno předal staré plány svému týmu ambiciózních mladých asistentů a nařídil jim, aby přiměli zařízení fungovat.
S očima podlitýma krví, rozcuchanými vlasy a všudypřítomnou vůní nakyslého potu jeho asistenti přepočítávali, předělávali a přestavovali předváděcí prototyp. Předstíral, že prochází jejich plány do nejmenších detailů, ale ve skutečnosti se na ně spolehl. Teď, když „zdokonalený" vynález naprosto stejně drtivě selhal, sklíčilo ho to. Naštěstí věděl, že tentokrát to dokáže udržet v tajnosti. Byla to však jen malá útěcha.
Už před těmi lety ho Norma Cenva varovala, že ten projekt má beznadějné nedostatky, že nikdy nemůže fungovat. Byla při takových výtkách vždycky nesmírně domýšlivá, ale možná, že měla nakonec přece jen pravdu. Co asi teď vlastně dělá? Nějaký čas už ji neviděl.
Přirozeně předpokládal, že vyplýtvala další čas a moc toho nevytvořila. Kdyby udělala nějaký velký objev, jistě by se o tom byl doslechl. Pokud to nedrží pod pokličkou... jako když tajně poskytla technologii světelných koulí VenKee Enterprises.
Nechal asistenty, aby uklidili a schovali trosky generátoru slitin, „z bezpečnostních důvodů" sebral všechny jejich laboratorní deníky a později je zničil. Proslulý vynálezce si o sobě rád myslel, že má život pod kontrolou.
Ten večer, než se Holtzman vypořádal s první sklenicí ostře kořeněného poritrinského rumu, rozhodl se, že Normu navštíví.
I když se Norma pokoušela o nenápadnost, nemohla dost dobře zatajit existenci tak nesmírné operace. Tuk Keedair zavedl přísná bezpečnostní opatření, ale lord Bludd stejně věděl, kde se zařízení rozkládá. Vycházel z toho, že VenKee Enterprises koupily starý těžní závod v kaňonu přítokové říčky.
Holtzman se teď rozhodl, že se tam vypraví podívat, co Norma dělá, a vezme s sebou jen dva asistenty a pár Dračích gardistů. Kdyby Norma dělala problémy, může se vždycky ještě vrátit později - s ozbrojenými silami.
Vynálezce v bílém šatu se vydal v silném člunu nahoru po řece až na vyschlou stranu kaňonu, kde, jak věděl, provádí Norma svoje záhadné experimenty. Viděl prázdné doky a nákladní výtahy, šplhající po stěnách útesu k budovám a jeskyním, tvořícím výzkumné zařízení.
„S tak ohavným komplexem je jenom dobře, že se schovává tak daleko," poznamenal jeden jeho učedník.
Holtzman přikývl. „Norma nemá vůbec žádný vkus. Ale to jí nebrání v práci."
Což mě děsí.
Dračí gardisté a asistenti vystoupili z člunu a vydali
se k výtahům. Holtzman se rozhlédl kolem, naslouchal
vzdáleným průmyslovým zvukům. Připomínalo mu to
hluk v loděnicích, které vybudoval v říční deltě. Zamračil se.
Když výtah vyrachotil nahoru na útes, narazila Holtzmanova parta na tucet dobře vyzbrojených nevlídných strážných, kteří jí zastoupili cestu na oplocený pozemek. „Toto je zabezpečená oblast a soukromý majetek." Všichni strážní zírali na příslušníky Dračí gardy, vystrojené v brnění ze zlatých plátů.
„Neuvědomujete si, kdo to je?" řekl drze jeden z učedníků. „Uvolněte cestu Učenci Tio Holtzmanovi!"
Dračí gardisté vyrazili kupředu, ale žoldnéřští strážci se ani nepohnuli, aby jim umožnili projít. Místo toho zvedli zbraně.
„Připadá mi, že jste to své zlaté brnění leštili celé hodiny, aby se tak lesklo," řekl vůdce stráží. „Nechcete snad, abychom vám ho popálili našimi zbraněmi, co?"
Dračí gardisté se nevěřícně stáhli. „Přicházíme na výslovný rozkaz samotného lorda Niko Bludda!"
„To mu nedává právo ignorovat soukromý majetek. Nepatří mu celá planeta."
„Jdi zavolat Keedaira," řekl další strážce. „Ať si s tím poradí sám."
Jeden ze žoldnéřů se rozběhl k budovám. Holtzman zíral za plot, viděl veliký hangár a okolní budovy a proud otroků, horlivě nosících součástky do konstrukční části skladiště.
Ona tu něco tvoří... něco velikého. V tu chvíli si všiml, jak se k němu blíží žena dětské postavy, pluje na osobní suspenzorové platformě. Blížila se z hangáru směrem k plotu, kde se Dračí gardisté stále potýkali s nevlídnými žoldnéřskými hlídači. „Páni, Učenec Holtzman! Co tady děláte?"
„To není nejzajímavější otázka, co?" Podrbal se v šedivých vousech na bradě. „Spíš, co ty tady děláš, Normo? Na čem to přesně pracuješ? Přišel jsem jako kolega zjistit, jestli si můžeme navzájem nějak pomoci v boji proti myslícím strojům. Ale ty se chováš, jako bys tu tropila něco tajného."
Když byla mladá, strávila celé roky zapálenou prací
na modifikaci jeho původních rovnic. Plán na „zakřivení prostoru" působil jako jeden z Norminých typicky absurdních výmyslů. Přesto tahle zvláštní skromná žena znovu a znovu dokazovala svoji genialitu...
„Se vší patřičnou úctou, Učenče Holtzmane, můj sponzor mi nedovoluje odhalovat detaily mojí práce." Drobná žena odvrátila pohled.
„Tys zapomněla, kdo jsem, Normo? Mám nejvyšší bezpečnostní oprávnění v celé Lize vznešených! Jak mi můžeš odmítat prozradit podrobnosti?" Podíval se na Dračí gardisty, jako by je naváděl, aby ji zajali. „A teď mi něco řekni o... zakřivení prostoru."
Polekaně zaváhala, ale oči jí zaplály vzrušením. „Učenče, je to jenom odnož vašich původních rovnic, unikátní rozšíření, které umožňuje ohnout časoprostor a manipulovat s proměnlivostí vzdálenosti. To umožní našemu vojsku Džihádu okamžitě napadat myslící stroje kdekoli, bez zdlouhavého cestování časem, které si to zatím vyžaduje."

Vynálezci se rozšířilo chřípí hněvem, zaměřil se jen na část jejího vysvětlení. „Vychází to z mých rovnic, a tebe ani nenapadlo mi o tom povědět?"
V tu chvíli k nim dorazil tlulaxský obchodník, malý mužík jen o málo vyšší než Norma Cenva. Jeho úzká tvář měla poplašený výraz, silný cop vypadal malinko rozcuchaný. „Normo, nechte mě, abych se s tím vypořádal. Musíte se vrátit zpátky do práce." Střelil po ní rychlým ostrým pohledem. „Okamžitě." Zastrašená Norma obrátila suspenzorové vozítko a zamířila zpátky do uzavřeného pracovního areálu.
Holtzman si založil ruce na bocích a panovačně si měřil Tuka Keedaira. „Není třeba, abychom z toho dělali problémy. Vaše stráže zřejmě nechápou, že máme právo prověřit a sdílet každý pokrok, který by mohl prospět vojsku Džihádu -"
Keedair se nedal tak lehko zastrašit. „Toto je přísně tajné zařízení a zákonem chráněný výzkum je tu financován výhradně prostřednictvím VenKee Enterprises. Nemáte ‚právo' tu být o nic víc než myslící stroje."
Holtzmanovi učedníci zalapali po dechu. Tlulaxan pokynul svým strážným: „Dělejte svoji práci a dohlédněte na to, aby okamžitě odešli." Vzhlédl k Učenci „Jakmile se budeme chystat k nějakému prohlášení nebo demonstraci, určitě vás a lorda Bludda pozveme... ze zdvořilosti."
Dračí gardisté nevěděli, co mají dělat, podívali se na zuřícího Holtzmana, jako by dokázal přijít na nějaké okamžité řešení tohoto problému. Ale jemu bylo jasné, že nemají jinou možnost než ustoupit. Prozatím.
„Ona něco tají, přesně jak jsem celou dobu předpokládal," řekl Holtzman. Snažil se lorda Bludda přesvědčit, že by měl být hluboce znepokojen. „Proč by jinak VenKee trvaly na takovém zabezpečení, kdyby byla stejně neschopná, jako když pracovala pro mě?"
Šlechtic se rozkašlal, jak usrkl šumivého ovocného nápoje. Bludd se opřel v křesle na balkoně a nevzrušeně se díval z útesů k řece, kde čluny vlekly náklady k deltě a ke kosmickému přístavu. „Není to zajímavé, že najednou udělala takový pokrok, během dvou let, když se osvobodila zpod vašeho područí? Možná, že si ta chytrá ženuška z vás dělala blázny, Tio! Celou dobu své objevy tajila, aby se nemusela o uznání dělit s vámi."
„Norma Cenva nikdy nestála o slávu ani o uznání." Holtzman odmítl šlechticovu nabídku na osvěžení a přecházel po balkoně sem tam, širokého výhledu dolů si nevšímal. „A teď, když nás ten její ‚přítel' Venport přiměl, abychom ji pustili, nemáme žádný nárok na její nové
objevy."
Pak jako by se mu do hrudi zařízl chladný nůž. „Jistě proto se VenKee Enterprises tak ochotně vzdaly části zisků ze světelných koulí! Ať už Norma vymyslela cokoli, musí to být mnohem významnější než ony." Zaťal ruku v pěst. „A my jsme od toho všeho odříznutí."
Bludd se s námahou zvedl na nohy, uhladil si přepychové roucho a úhledně si ho upravil. „Ne, ne, Tio. Vzdali jsme se jenom těch projektů, které jsou zbrusu nové. Jestli to vyvinula tak brzy po datu naší podepsané
smlouvy, pro žádného slušného právníka - nebo i nadaného vědce, jako jste vy — by nemělo být těžké vysledovat přímý vztah s Norminou původní prací."
Holtzman se zastavil, jak mu ta myšlenka docházela. Jestli její práce zahrnuje to, co si myslím, pak máte pravdu, lorde Bludde."
Šlechtic se dlouze napil ze sklenice a přistrčil druhou k Holtzmanovi. „Vypijte to, Tio. Potřebujete se uvolnit."
„Ale jak se máme dostat do toho jejího komplexu? Musím zjistit, na čem to Norma dělá. To zařízení je obklopeno desítkami žoldnéřských stráží a ten tlulaxský cizinec na ně dohlíží jako ostříž."
„Tomu Tlulaxanovi se dá snadno zrušit vízum," upozornil Bludd, „a já to hned udělám. A vlastně, i když Norma Cenva strávila tady na Poritrinu většinu života, je na naší planetě pořád ještě cizinka, ne náš občan. Můžeme rozšířit jisté zprávy, vypustit menší pochybnosti, omezit jim zásobování a zvláštní výhody."
„Bude to stačit?"
Bludd luskl prsty ozdobenými prsteny a pak zavolal svého kapitána Dračích gard. „Dejte dohromady mohutné síly a vydejte se nahoru po řece k zařízení Normy Cenvy. Tři sta dobře vyzbrojených gardistů bude stačit. Mám dojem, že se ty žoldnéřské stráže vzdají, jen co vás uvidí se blížit. Předejte tomu Tlulaxanovi odvolací listiny a pak můžete začít vyšetřovat a zjistit, na čem to Norma dělá. To nebude problém, nebo ano?"
Holtzman polkl a odvrátil oči. Pohled na řeku mu najednou připadal mnohem zajímavější. „Ne, můj pane. Ale Norma se bude bránit. Pošle naléhavou zprávu Aureliovi Venportovi. Tuk Keedair vznese stížnost u soudu Ligy. Tím jsem si jistý."
„Ano, Tio, ale vy budete mít celé měsíce na prozkoumání jejích laboratoří a konstrukčních prostor, než se něco vyřeší. Jestli nenajdete nic, co by za to stálo, pak se můžeme omluvit a přiznat svoji chybu. Ale jestli přijdete na nějaký vědecký průlom, můžeme se pustit do jeho výroby sami, ještě než se VenKee Enterprises vůbec stačí odvolat."
Holtzman se už usmíval. „Vy jste impozantní vizionář, lorde Bludde."
„Přesně jako vy impozantní vědec, Tio. Naši protivníci to mají pěkně nahnuté."

Člověk nesmí být sochou. Člověk musí jednat.
BUDDISLÁMSKÁ SÚTRA, ZENŠIITSKÁ INTERPRETACE

Více než rok plnil Ismael nesmyslné příkazy v komplexu Normy Cenvy a připadalo mu, jako by v něm srdce naprosto odumřelo. Dřel spolu se sto třiceti dalšími buddislámskými zajatci. Ten tajný projekt byl složitá záležitost, pomalu stavěli, opravovali a testovali zvláštní komponenty velké nové lodě. Nic to pro ně neznamenalo.
Ta vědkyně nebyla obtížná vedoucí. Byla naprosto soustředěná na svůj cíl a slepě předpokládala, že všichni ostatní

budou to obsesivní obětování sdílet. To její tlulaxský partner Tuk Keedair - Ismael se otřásl odporem pokaždé, když bývalého otrokáře uviděl — si vynucoval dlouhé pracovní směny.
Asistenti, správci, technici i otroci trávili dny i noci v malém sídlišti, jehož jediným účelem bylo postavení experimentálního plavidla. Buddislámští otroci spali v prostých čistých společných barácích, tyčících se na plošině, kde byly noci větrné, ale plné hvězd. Ismael neměl žádnou příležitost vrátit se do Stardy, ani na jediný den.
O své ženě a dcerách nevěděl vůbec nic, nezjistil nic ani od těch, kterých se mohl zeptat. Jeho rodina pro něj byla ztracená. Každý den se modlil, aby byla ještě naživu, ale v paměti se pro něj žena a dcery staly duchy, kteří ho navštěvovali jen ve snech. Jeho naděje se zmenšovaly na pouhou nitku.
Obklopen hlasitým bušením a výkřiky v konstrukčním hangáru pozoroval, jak jeho kamarád Azíz doplňuje náboje do akustického nástroje. Alídovi se povedlo nechat se přidělit k denní práci s Ismaelem. Poritrinští otrokáři už oddělili od žen a rodin oba dva.
Zenšiita seřídil akustický nástroj a řekl ostře: „Tys to zkoušel, Ismaeli. Udělal jsi to, cos považoval za nejlepší - nemůžu ti to vyčítat, i když jsem nikdy nesouhlasil s tou tvojí naivní vírou v čestnost našich únosců. Cos čekal? Otrokáři spoléhají na to, že jsme servilní, přesně jak jsi jim to předvedl ty. Když nedokážeme nic víc než bezzubé hrozby, necítí žádnou povinnost jednat s námi jako s lidskými bytostmi. Musíme mluvit jazykem, kterého si naši trýznitelé všimnou. Musíme ukázat zuby a drápy!"
„Násilí nám vynáší jenom další tresty. Viděl jsi, co se stalo s Belem Moulayem -"
Alíd se zašklebil jako vlk a přerušil ho: „Ano, viděl... Ale viděl jsi i ty, Ismaeli? Co ses naučil za všechny ty roky od té doby? Zaměřil ses na tu bolest, kterou vytrpěl Bel Moulay, ale zapomněl jsi na všechno, čeho dosáhl. Svedl nás dohromady. Byl to jasný hlas, nejen pro poritrinské šlechtice, kteří to přehnali a potlačili každou známku odporu, ale i pro všechny buddislámce, kteří dál trpí. V nás otrocích dřímá síla."
Ismael se držel svého přesvědčení o pokojné cestě a paličatě zavrtěl hlavou. Ti dva muži se dostali do známé slepé uličky, ani jeden z nich nechtěl přejít na druhou stranu propasti, která je rozdělovala. Kdysi byli dobří přátelé, svedení dohromady společnými podmínkami, ale vždycky byli velice rozdílní. Ani společná bída je nesblížila. Alíd se ve svém odhodlání stále pokoušel o nemožné - mnoha způsoby. Ismael ho musel za jeho přesvědčení obdivovat, ale Alíd dával najevo jen rozčarování.
Když byl Ismael ještě chlapec, učil ho dědeček, čemu má věřit a jak žít. Dospělí ale dětem někdy věci zjednodušují. Ismaelovi bylo teď třicet sedm let. To se všechny ty roky mýlil? Potřebuje snad v sobě najít novou sílu, byť stále v mezích zensunnitského učení? Cítil v kostech, že Alídovy sny o násilí jsou špatné a nebezpečné. Ale jeho tiché přesvědčení, že je to všechno z jediného
důvodu — že je bůh nějak zachrání, obměkčí srdce jejich otrokářů - mu v životě zatím nic nepřineslo. Ani v životě celých generací buddislámských otroků.
Musí si najít jinou odpověď. Jiné řešení.
I když Ismael naprosto pohořel, nevynutil si od lorda Bludda žádné výhody nebo ústupky, zesunnitští věřící za ním stále večer přicházívali do společných baráků. Prosili ho, aby kázal, vyprávěl jim příhody, upevňoval jejich trpělivé přijímání Buddalláhovy vůle. Pravidelně ze ním chodilo víc než sto žen a mužů — většina pracovních sil.
Ismael si zpočátku myslel, že to nezvládne. Jak by mohl recitovat sútry koránu a zpívat písně o boží dobrotě, když za ním nemůže stát Ozza, když jeho krásné dcery nebudou sedět naproti u ohně a nebudou poslouchat jeho známá podobenství? Ale pak se Ismael posílil a uvědomil si, že všechno ztratit nemůže. Měl v sobě sílu, i když ji Alíd neviděl.
Jak ubíhaly měsíce, všímal si však Ismael postupné, ale jasné separace svých zensunnitských bratří a menší skupiny Alídových zenšiítů. Stále pracovali společně v izolovaném hangáru, kde se Norma Cenva se svým týmem vrtala ve vykuchaném prototypu lodi, ale cítil, že Alíd skrývá nějaká tajemství nejen před poritrinskými otrokáři, ale i před Ismaelem a jeho lidmi...
Náhle, jako výbuch oslňujících ohňostrojů, které poritrinská šlechta tak často odpalovala během oslav na řece, se do Ismaelova života vrátil světlý bod. Byl vítaný tím spíš, že se dostavil tak naprosto nečekaně.
Jak masivní experimentální loď vstupovala do poslední fáze testování a předvádění, najal Tuk Keedair další skupinu otroků ze Stardy a přivezl je na místo, aby obsluhovali kolosální mašinérii a pomáhali při posledních operacích. Mezi patnácti zasmušilými novými pracovníky Ismael s překvapením objevil svou starší dceru Chamal.
Uviděla ho a poznala a tvář jí rozkvetla jako okvětní plátky nějaké zářivé květiny. Ismaelovi poskočilo srdce, chtěl se k ní rozběhnout, ale nové otroky doprovázely ozbrojené stráže. I sám Keedair přimhouřenýma očima sledoval nově příchozí, jako by je v duchu zařazoval do evidence.
Ismael si vzpomněl na pomstychtivost lorda Bludda, který schválně roztrhl jeho rodinu jenom proto, že ho Ismael požádal o odškodnění za práci. Nyní si nemůže dovolit riskovat a přitáhnout pozornost na sebe ani na Chamal.
Ismael dal dceři rychlý signál, zavrtěl hlavou a odvrátil pohled. Promluví si s ní později. Ten večer se budou moci obejmout a šeptem si vyprávět. Prozatím si netroufl ani projevit radost. Měl strach, že ho o ni otrokáři zase připraví, stejně jako ho připravili téměř o všechno ostatní...
Zbytek dne pro něj znamenal muka. Nová skupina otroků se seznamovala s prostředím a podstupovala výcvik v jiných částech areálu. Pro Ismaela jako by se samo slunce zastavilo na obloze, tak pomalu mu ubíhal čas.
Ale když byla dlouhá pracovní směna u konce a zensunnité se vrátili do společných baráků — Alíd a jeho zenšiité bydleli odděleně - objal Ismael konečně svoji dceru a oba se rozplakali. Chvíli jim stačilo jen to, že jsou spolu, a neříkali nic.
Nakonec ze sebe Chamal vysypala historku o tom, jak byla oddělena od matky a mladší sestry. Pokud věděla, Ozzu a malou Falinu poslali na rákosová pole na druhém konci planety. Po celý rok o nich nic neslyšela.

Po několika hodinách vyprávění s Ismaelem přivolala Chamal mladého, odhodlaně vyhlížejícího mladého muže jménem Rafel. Vzala ho za ruku a přitáhla ho blíž, aby se mohl s otcem seznámit. Zdálo se, že má trochu trému, jako by toho o Ismaelovi už hodně slyšel. Chamal řekla: „Tenhle muž je můj manžel. Když mi bylo šestnáct a dosáhla jsem věku na vdávání, vzali jsme se." Sklopila tmavé oči a vyhnula se tak zjevnému Ismaelově překvapení. „Neměla jsem nikoho jiného, tati."
Necítil nelibost, ale nechtělo se mu věřit, že jeho malá holčička - dívka, která mu vždycky připadala tak mladá - je už dospělá žena a manželka. Laskavě se usmál a vlídně je oba přijal. „Vypadá jako hodný mladý muž."
Rafel trochu sklopil hlavu a odpověděl: „Budu se snažit, kvůli vaší dceři a našemu lidu."
Chamal přistoupila ke svému muži, bylo vidět, že ho má ráda. „Když jsem si Rafela vzala, jejich správci zřejmě ztratili stopu o tom, že jsem tvoje dcera. Nevěděli, kdo jsem, když mě sem poslali. Jinak by mě lord Bludd držel od tebe dál."
Ismael se natáhl, vzal ji za ruku a pevně ji stiskl. „Jsi moje dcera, Chamal." Pak sáhl druhou rukou a chytil za ruku jejího mladého manžela. „A ty jsi teď můj syn, Rafeli."
O několik týdnů později Ismael náhodou zjistil, jaké plány to Alíd už spustil. Jedna ze sunnitských žen v izolované skupině na pracovišti v kaňonu si vzala za muže zenšiitu. Spatřila ho, jak schovává podomácku vyrobené zbraně, a přečetla si jeho tajné poznámky, zapsané málem zapomenutým buddislámským jazykem, aby jim nerozuměl žádný šlechtic Ligy. Považovala Ismaela za vůdce, vykladače súter a nedobrovolného soudce, a tak se mu svěřila s tím, co zjistila a jaké má podezření.
Za měsíc mělo být sedmadvacáté výročí povstání Bela Moulaye. Vládci Poritrinu znovu plánovali mohutné oslavy, které by otrokům připomenuly jejich porážku, osud, jaký na ně vždycky čeká. Alíd je chtěl naproti tomu využít jako odrazový můstek pro své vlastní povstání. Určil si už tajné agenty a do Stardy podloudně putovaly vzkazy, vzývající jméno Bela Moulaye. Plány se tam rozšířily s rychlostí nakažlivé nemoci.
Zenšiité chtěli odstartovat smršť násilných činů proti samolibým poritrinským pánům, kteří byli přesvědčeni, že před desítkami let rozdrtili veškerý odpor. Ismael si začínal uvědomovat, že jeho vlastní mírumilovná žádost u lorda Bludda tento pocit u šlechty velkou měrou posílila. Ale ani to nijak neovlivnilo jeho přesvědčení.
Alíd zjevně věděl, že Ismael nepřipouští násilí a že místo toho bude citovat sútry z koránu, které zakazují vraždění nevinných a varují před uzurpováním rozhodování z rukou boha. Ale Alíd už neměl zájem o posvátné knihy. Nevěřil druhovi z dětství natolik, aby ho zasvětil do svého plánu, a dokonce ho podezíral, že by mohl zamýšlené povstání překazit.
Když se Ismael dozvěděl o těch pochybnostech, o tom vyloučení, připadalo mu, jako by mu přítel probodl srdce. Neshodovali se na taktice, ale cožpak oba nechtěli svobodu pro svůj lid? Ismael by si nikdy nepomyslel, že by si druh mohl nechat takové tajemství pro sebe.
Otřesený a sklíčený probděl několik nocí, snažil se rozhodnout, co má udělat. Je Alíd vážně přesvědčen o tom, že jeho plán zůstane v naprosté tajnosti, nebo doufal, že se o něm Ismael dozví a bude číst mezi řádky? Měl to snad být test, aby se zjistilo, jestli mají zensunnité zájem bojovat za svobodu, nebo se spokojí se životem poddajných zajatců?
A co když má Alíd pravdu?
Ismael cítil, jak ve mu v hrudi stahuje chladná smyčka. Nepochyboval o tom, že Alídovy akce způsobí krveprolití a otroci, včetně těch, kteří nebojovali, zaplatí příšernou cenu. Jestli dojde k dalšímu povstání, dokáže to poritrinským pánům, že buddislámcům se nikdy nedá věřit. Mohli by být naprosto vyhlazeni nebo přinuceni žít v okovech jako lapená zvířata, přišli by i o to málo svobody, kterou ještě měli.
Ismael věděl, že nemá jinou možnost než promluvit si s přítelem, než bude pozdě.
Toho večera, když se zvedl vítr a zašlo slunce, vylezl Ismael po kovovém žebříku na konzolovou střechu hangáru, která se táhla až za skalní převis. Alíd sem byl se sedmi dalšími zenšiiskými dělníky poslán připevnit odstávající vlnitý plech, který se uvolnil během vichřice v kaňonu. Kryt měl chránit experimentální loď před studenými dešti blížící se poritrinské zimy.
Ismael vylezl na střechu a rozhlédl se. Od té doby, kdy se čistě oholil, aby se mohl setkat s lordem Bluddem, si nechával znovu růst vousy. Nyní už je měl ježaté a ostré, slabě prokvétající šedí.
Alíd se k němu obrátil. Pruhovanou zenšiitskou košili měl zastrčenou do pracovní uniformy. Černý plnovous mu na tváři tvořil hustý prales. Zdálo se, že návštěvníka čekal Ismael se zastavil na půl cesty k němu. „Alíde, vzpomínáš si na sútru koránu, která říká, že když mají přátelé před sebou tajemství, je vítězství nepřítele jisté?"
Alíd zvedl bradu a přimhouřil oči. „Zenšiitská varianta říká: ‚Přítel, na kterého se nedá spolehnout, je horší než kterýkoli nepřítel'."
Zenšiitští dělníci se dívali, jak spolu mluví. Alíd na ně netrpělivě máchl. „Nechte nás být. Můj přítel Ismael a já si spolu musíme něco probrat."
Alídova sebejistá tvář je přesvědčila, přešli k otevřenému schodišti a sestoupili do velké jeskyně. Dva muži stáli proti sobě sami na plošině. Ismaelovi svištěl kolem uší vítr a to čekání mu připadalo jako věčnost.
„Spoustu jsme toho prožili, Alíde," řekl konečně. „Od té doby, kdy nás jako chlapce chytili a přivezli na Poritrin, jsme bojovali a truchlili na stejné straně. Sdíleli jsme historky o našich domovských světech, a teď nám otrokáři oběma vzali manželky. Truchlil jsem s tebou za zničení svatého města na IV Anbusu. A teď jsem zjistil, co máš v plánu."
Alíd si kousal horní ret. „Už jsem unavený čekat na to, co uděláš, kamaráde. Vždycky jsem doufal, že si uvědomíš svoji vinu a pochopíš, že bůh chce, abychom byli muži, ne stromy. Nemůžeme jen tak stát a přihlížet, jak si vesmír dělá, co chce. Ale od té doby, co sis šel promluvit s lordem Bluddem a pak poddajně přijal jeho trest, jsem přesvědčen, že zensunnitská cesta sestává z řečí, kdežto ta má zenšiitská dává přednost skutkům. Copak není konečně čas na nějakou akci?"
Oči mu plály, jako by pořád ještě doufal, že se k němu Ismael připojí. „Poslal jsem špióny a vzkazy ke skupinám otroků

po celém Poritrinu. Ctí památku velkého Bela Moulaye a nemohou se dočkat dalšího úderu na utlačovatele."
Ismael zavrtěl hlavou, vzpomněl si na svou dceru Chamal, pak na ztracenou ženu Ozzu a na Falinu. Někde jsou ještě pořád naživu a on si netroufne je ohrozit. „Bela Moulaye popravili, Alíde. Stovky buddislámských otroků byly povražděny, když se Dračí gardy znovu chopily přístavu ve Stardě."
Měl správnou myšlenku — ty víš, že měl, Ismaeli - ale jednal unáhleně, dřív, než byl připraven. Tentokrát proběhne povstání v nebývalém měřítku. Zařídím to podle svého."
Ismael si představil Chamalina manžela Rafela, rozřezaného strážci s Chandlerovými pistolemi na krvavé pásy... a Ozzu a Falinu, jak se tisknou k sobě, zatímco je jednotky lorda Bludda kosí palbou v hořících třtinových polích. Zavrtěl hlavou. „A Dračí gardy se budou podle toho taky mstít. Mysli na utrpení —"
„Jenom když prohrajeme, Ismaeli," řekl Alíd a přistoupil k němu blíž. Vítr mu načechral černé vlasy, vypadaly jako mrak před bouřkou. „Bude to odplata našim únoscům ve jménu mučedníka Bela Moulaye. Zabijeme ty utiskovatele a vezmeme si jejich svět pro sebe. Pro změnu přinutíme je sloužit nám. Vezmeme si od nich, co uznáme za vhodné, jako náhradu za všechny ty ztracené roky života."
Ismael těžce polkl. „Mě ten tvůj plán děsí, Alíde."
„Děsí?" Hořce se zasmál. „Planety Ligy pořád tvrdí, že buddislámci jsou zbabělci, že utíkáme před bojem, že se obracíme zády k jejich válce proti těm robotickým ďáblům." Alíd se k němu naklonil blíž, oči mu plály stejně jako kdysi dávno oči Bela Moulaye. „Ale během tohoto výročí jim ukážeme, jací jsme zbabělci. Bude to krvavá lázeň, na jakou nikdy nezapomenou."
„Alíde, já tě prosím, nepouštěj se do toho. Násilí ve jménu Buddalláha je pořád násilí."
„Slepá pasivita vůči všemu týrání je pořád porážka," odporoval Alíd. Sáhl si do pruhované košile a vytáhl dlouhý zkroucený nůž, který si vyrobil z ostrého kusu odpadního kovu. „Chceš nás zradit, Ismaeli? Nahlásíš naše plány svému příteli lordu Bluddovi?" Podal mu nůž rukojetí napřed. „Vezmi si ho. Pak mě můžeš klidně zabít sám."
Ismael zvedl ruce k nebi. „Ne, Alíde."
Ale druh ho popadl za zápěstí a přinutil ho uchopit nůž. Alíd si přitiskl jeho hrot ke hrudi. „Udělej to. Zabij mě hned, protože už dál nechci žít jako otrok."
„Nesmysl! Nikdy bych ti neublížil."
„Máš příležitost," zavrčel Alíd. „Udělej to - nebo už nikdy nic nenamítej proti tomu, co chci udělat."
Ismael se mu vytrhl a uvolnil sevření na zbrani. Sklopil pohled k zemi. „Tohle je jediná cesta, kterou znáš, Alíde? Je mi tě líto."
Alíd se pohrdavě zašklebil, jako by chtěl Ismaelovi plivnout do tváře, a pak nechal nůž vklouznout zase do úkrytu za košilí. „Už nejsi můj přítel, Ismaeli, ale nejsi ani nepřítel." Obrátil se k němu zády a pronesl do větru poslední urážku. „Nejsi pro mě nic."

Nechuť ke změně je příznačná pro přežití. Ale ve své extrémní formě je škodlivá — a sebevražedná.
ZENSUNNITSKÁ KRITICKÁ POZNÁMKA

Ani složité chladicí systémy nedokázaly držet krok se slunečním žárem, sužujícím ústředí VenKee Enterprises na Arrakis. Navzdory velikým ziskům, které Aureliu Venportovi vyneslo obchodování s melanží, musel vyplýtvat spoustu peněz na to nejzákladnější tady v přístavním městě. Částku rovnající se vysokému platu utratil jen za vybudování uzavřeného systému na zvlhčování vzduchu, aby bylo v kancelářích snesitelně.
Venport by byl raději na Saluse Secundus a přesvědčoval funkcionáře Ligy, hájil svá obchodní práva proti moci Rady Džihádu. Taky se chtěl vrátit do bujných džunglí Rossaku, kde by mohl dohlédnout na své rozličné farmaceutické zájmy. Nejvíc ze všeho ale toužil být na Poritrinu s Normou Cenvou, uvědomil si s rostoucí vroucností v srdci. Kromě osobního zájmu o ni byl pochopitelně zvědavý, jestli její projekt na zakřivení prostoru ponese ovoce a jestli se jeho investice vyplatí.
Vlastně by byl kdekoli raději než na Arrakis, ale obchod s kořením byl úhelným kamenem VenKee Enterprises. I přes drsné podmínky na této planetě, její nesmírnou vzdálenost od jakéhokoli civilizovaného světa a obtížné zensunnitské fanatiky, jako byl naib Dhartha, byly příjmy z melanže pořádné. A poptávka po ní stále stoupala po celé Lize vznešených.
Venport si otřel pot z čela a studoval dokumenty před sebou, účetní knihy a záznamy o dodávkách a zásobách, které Dharthovi organizovaní sběrači přiváželi do přístavu. Otevřel si elektronickou složku a porovnával její údaje s neustále rostoucími ztrátami a škodami na vybavení.
Každý dobrý byznysmen věděl, že nejvíce času a energie musí věnovat záležitostem, které představují největší potenciál zisku — a Venport už prokázal, že je vynikající byznysmen. Neměl tedy jinou možnost než zůstat na Arrakis osobně, dokud se problémy nevyřeší.
Najal si kontingent vojáků a stráží, žoldnéřů a bezpečnostních pracovníků, aby hájili pořádek v Arrakis City. Vesmírný přístav bylo špinavé, nevlídné místo, osídlené špinavými drsnými lidmi, ale Aureliovy jednotky udržovaly přistávací dráhy a obchodní budovy relativně bezpečné.
Skutečné problémy se odehrávaly daleko v poušti, kde na ně nemohl dohlédnout nikdo.
Téměř od začátku obchodu s kořením v tomto pouštním zapadákově docházelo k množství sabotáží. V poslední dekádě neustále rostl počet nájezdů pirátů a banditů, což bylo hrozivou známkou toho, že si hnutí oporu získává stoupence. Ti zaostalí pouštní lidé ale bůhvíproč pohrdali vymoženostmi civilizace a lepším standardem života.

Venport nepotřeboval chápat způsob myšlení těch psanců, nepotřeboval mít pochopení pro jejich stanoviska - ale potřeboval ten problém vyřešit. Nejraději by úkol nechal na svém partnerovi, ale nesnesitelně ironickou shodou okolností byl Keedair teď na Poritrinu a dohlížel na Norminu práci... zatímco Venport vězel na Arrakis.
Zatracené plánování.
Ve dveřích kanceláře se objevil jeden z jeho asistentů úředník VenKee z Giedy Primy. Vyžádal si přeložení na Arrakis, aby si zvýšil šance na postup. Štíhlý muž teď každý den počítal hodiny, než se bude moci vrátit na planety Ligy - na kteroukoli z nich. „Pane, přišel za vámi ten starý chlapík z pouště — pan Dhartha."
Venport si vzdychl, věděl, že když se zensunnitský vůdce objevil bez předem sjednané schůzky, nevyhnutelně nese špatné zprávy. „Pošli mi ho sem."
Úředník zmizel ode dveří a za chvíli se v nich objevil naib Dhartha, zahalený v záhybech bílé látky, která čpěla prachem. Naib měl snědou kožnatou pleť a na tváři složité tetování. Zastavil se s kamenným výrazem ve tváři. Venport ho nevyzval, aby se posadil. Dhartha byl jako všichni zensunnitští muži cítit prachem a potem a různými nepříjemnými tělesnými pachy. Nepřekvapovalo, že se tyhle zensunnitské pouštní krysy koupaly málokdy, jestli vůbec někdy, protože voda tu byla vzácná, ale Venportovi dalo práci ignorovat své hygienické návyky.
Než mohl naib Dhartha něco říct, promluvil Venport: „V první řadě, naibe, nechci slyšet žádnou z těch vašich otřepaných, nudných výmluv." Ukázal na účetní knihy a záznamy, věděl, že jim Dhartha nebude rozumět. „Ta prodlení a zpomalení jsou neomluvitelná. Něco se s tím
musí udělat."
Starý pouštní muž ho překvapil. „Souhlasím. Přišel
jsem vás požádat o pomoc."
Venport skryl své ohromení a naklonil se nad stolem.
„Poslouchám."
„Příčinou všech našich potíží je jeden muž jménem Selim. Je středem té bandy výtržníků, prohnaných pouštních lišek. Útočí bez varování, pak zmizí a schovají se. Ale bez Selima by se ti sabotéři všichni rozplynuli jako dým. Ti pošetilí blázni ho považují za hrdinu. Říká si Jezdec."
„Proč to trvá tak dlouho, zbavit se ho?" Naib Dhartha se ošil. „Selim se dá těžko chytit. Před rokem vyprovokoval mého mladého vnuka k smrti a já mu přísahal pomstu. Vyslal jsem mnoho skupin lovců,
aby ho hledaly, ale on jim vždycky unikne. Nakonec však naši nejlepší průzkumníci objevili jeho skrýš, jeskynní komplex daleko od jiných sídlišť."
„Tak se o něj postarejte," požadoval Venport. „To vám mám nabídnout nějakou odměnu, abyste to zvládl?"
Dhartha zvedl bradu. „Nepotřebuji žádnou peněžní pobídku, abych zabil Selima Jezdce. Co však potřebuji, jsou vaši žoldnéři a cizozemské zbraně. Bandité budou bojovat a já si musím být jistý vítězstvím."
Venport věděl, že je to rozumná žádost a vhodná investice. Ti příšerní bandité už zničili mnoho nákladů melanže. Jakékoli výdaje, které VenKee Enterprises vynaloží na přivedení byznysu zpátky k normálu, se mnohonásobně vyplatí.
„Jsem překvapen, že vám vaše zensunnitská hrdost dovoluje dožadovat se pomoci ode mě."
Dharthovy temně modré oči zaplály. „Tady nejde o hrdost, Aurelie Venporte. Jde jen o to, zabít škůdce v poušti."
Venport se zvedl. „Pak dostanete všechno, co požadujete."
Naib Dhartha za svůj život zažil mnoho strádání a bolesti. Před lety se jeho žena a celá karavana s kořením ztratily v nespoutané písečné bouři. Pak zahynul syn Mahmad na hnisavou cizí nemoc. Dhartha byl už na žal zvyklý. Ale smrt milovaného vnuka Azíze, který se všemožně snažil dělat dědečkovi radost, ho přiblížila zoufalství víc než všechno ostatní. A Dhartha věděl přesně, kdo za to může.
Posedlost po pomstě v něm hlodala celý rok a nyní byl připraven jednat.
Seděl v jeskynní jednací komoře a zlostně hleděl na stařešiny kmene. Nešlo o žádné poradní shromáždění ani rozpravu, ale o prohlášení a všichni přítomní věděli, že se s naibem nemají dohadovat. Oči modré z koření měl kolem začervenalé, jako by to byly jámy, vydlabané v tváři tupým nožem.
„Selim byl sirotek, nevděčník a co nejhorší — zloděj vody. Když byl ještě dítě, naše vesnice ho vyhostila v domnění, že se stane potravou pro pouštní démony. Ale od té doby, co žije sám, je jako písek v čerstvé ráně. Selim sbírá zločince a přepadá s nimi naše vesnice, okrádá naše karavany.
Pokoušeli jsme se s ním dohodnout. Můj vlastní vnuk mu přinesl vzkaz, v němž jsem ho žádal, aby se znovu připojil k naší společnosti, ale ten marnotratný syn měl už dohodu s ďáblem. Mé nabídce se vysmál a poslal Azíze zpátky s prázdnýma rukama."
Stařešinové seděli a s očekáváním hleděli na Dharthu. Usrkávali z malých šálků kávu obohacenou kořením. Všiml si, že většina z nich má na sobě oděv dovezený z jiných planet.
„Nespokojil se jenom s odmítnutím mého pozvání. Selim Jezdec se opovážil poplést tomu chlapci hlavu bláznivými myšlenkami. Ten bandita měl mimořádný zájem vtáhnout Azíze lstí do toho ztřeštěného pokusu, věděl dobře, že ho Šajtán zhltne. To byla Selimova pomsta na mně." Znovu se rozhlédl po mužích, celé tělo se mu chvělo. „Pochybuje o tom tady někdo?"
Muži byli zticha, až konečně jeden ze stařešinů řekl: „Ale co s tím uděláme, naibe Dhartho?"
„Celé roky jsme to pronásledování tolerovali. Selimovým cílem, jak prohlašuje, je zabránit veškerému sklízení koření a zničit náš obchod s cizími kupci — obchod, který naši vesnici udělal bohatou. Tvrdím, že je tisíc důvodů, pro které musíme zničit Selima a jeho zločinné následovníky. Musíme ty lupiče zlikvidovat, dokud si naši muži ještě pamatují tvrdé způsoby pouště. Musíme dát dohromady své válečníky a vytáhnout na pevnost
Jezdce."
Zaťal ruku v pěst a vstal. „Svolávám odvetnou výpravu, naše nejlepší bojovníky, aby se vydali se mnou porazit

Selima, jednou a navždycky."
Všichni stařešinové se zvedli s ním, někteří neochotně, jiní máchli pěstmi do vzduchu. Jak naíb Dhartha čekal, nezvedl se proti němu ani jeden nesouhlasný hlas.
Vize od Šaj-hulúda ještě nikdy nebyly tak jasné. Selim
se ve tmě posadil na kavalci. Venku na chodbě před jeskyní tlumeně plálo několik světelných koulí, ukradených karavanám s kořením, vydávaly slabé ostrůvky světla. On ale počítal, že venku je ještě tma, svítání bylo daleko. Zamrkal, pokoušel se přesunout se z věštecké vize zpátky do fyzického prostředí.
Teď to vidím, tak jasně!
Marha vedle něj snila klidné sny, teplá a měkká a důvěrně známá. Byli manželé už rok a ona nosila jejich první dítě. Ale připadalo mu, jako by byla odjakživa součástí jeho života a jeho vzrůstající legendy. Shlédl na ni. Pohnula se, i když neudělal nic, čím by ji vyrušil. Marha byla natolik naladěná na svého muže, že vycítila i změny jeho myšlenek.
Za výklenek na spaní pro ně Selim vybral jednu z vnitřních prostor, jejíž stěny byly zdobené vyrytými runami muadru, nerozluštitelnými symboly, které tu zanechali neznámí tajemní cestovatelé. Díky těm prastarým nápisům se Selim cítil spojený se samotnou duší Arrakis. Pomohly mu dosáhnout jasného myšlení a každovečerní konzumace melanže mu dala cíl, vysvětlení i sny. Někdy byly vize zamlžené a těžko pochopitelné; při jiných příležitostech Selim přesně chápal, co musí udělat.
Jeho žena k němu vzhlédla s očekáváním, oči jí zazářily v šeru jeskyně. Snažil se, aby se mu netřásl hlas, když říkal: „Blíží se sem vojsko, Marho. Naíb Dhartha shromáždil dobře vyzbrojené cizince, aby za něj bojovali. Hodil za hlavu svou zensunnitskou víru a čest. Je to muž stravovaný svou záští, ta pro něj teď znamená víc než všechno ostatní."
Marha se zvedla. „Seženu všechny tvoje stoupence, Selime. Vezmeme si zbraně a připravíme se na místa."
„Ne," řekl Selim a položil jí jemně ruku na rameno. „Vědí, kde nás hledat, a přepadnou nás s drtivou silou. Bez ohledu na naše odhodlání a dravost bojovníků nemůžeme vyhrát."
„Pak musíme zmizet! Poušť je rozlehlá. Snadno si najdeme nějaké jiné skryté místo daleko odtud."
„Ano." Selim ji pohladil po tváři a pak se sklonil, aby ji políbil. „Vy všichni odejdete daleko do pouště a vybudujete další základnu pro naše hnutí. Ale já musím zůstat tady a střetnout se s ním. Sám."
Marha zalapala po dechu. „Ne, miláčku, pojď s námi Zabijí tě."
Selim se zahleděl do tmy. Pohled měl vzdálený a neurčitý, jako by viděl do reality hlouběji než všichni ostatní. „Kdysi dávno mě Buddalláh obdařil posvátnou misí. Celý život jsem plnil ten úkol. Stanovil mi ho a všechno se dělo podle toho spojení. Osud Šaj-hulúda závisí na mých činech a na budoucnosti, kterou pomůžu vytvořit."
„Nebudeš moci vytvářet budoucnost, když budeš
mrtvý."
Pousmál se na ni. „Budoucnost není tak jednoduchá, Marho. Musím stanovit kurs, který vydrží celá tisíciletí."
„Zůstanu tady a budu bojovat s tebou. Jsem stejně schopná jako všichni tvoji bojovníci. Víš, že jsem se osvědčila —"
Položil jí ruce na hrdě vypnutá ramena. „Ne, Marho. Ty máš větší odpovědnost, mnohem důležitější. Musíš zařídit, aby nikdo nezapomenul. Jenom tak dosáhneme skutečného a trvalého vítězství."
Selim se zhluboka nadechl a ucítil těžkou, sladkou vůni melanže. Kdesi hluboko v duši cítil spojení se Šaj-hulúdem. „Mám v plánu střetnout se s nepřítelem sám v písku." Vyhledal její tvář se široce rozšířenýma očima a věnoval jí slabý, ale sebejistý úsměv. Jeho hlas nepřipouštěl žádnou pochybnost. „Coby legenda nemůžu udělat nic menšího."

Protože mezi mnou a všemyslí nedošlo po celá desetiletí ke spojení a přenosu dat, nezná Omnius moje myšlenky, které by mohl pokládat za neloajální. Ale já je tak nezamýšlel. Jsem jen zvídavě založen.
ERASMOVY DIALOGY

Na Synchronizované planetě Corrin byly transoči všude, všechno pozorovaly. Ač to v jistém smyslu uklidňovalo, někdy Erasmovi připadali ti malí elektroničtí špióni pěkně dotěrní a otravní. Zvlášť mobilní jednotky, ty se podobaly neodbytnému hmyzu. Naučil se být připraven na ten všudypřítomný hlas, který vycházel jakoby odnikud, v kteroukoli chvíli.
Na Corrin dorazila neočekávaně aktualizační loď s překvapivou zprávou, že po desetiletích zpoždění Seurat dopravil nedotčenou kopii Omnia ze Země. Erasmus přijal tu novinu bez zvláštního potěšení a čekal, až všemysl zpracuje nové informace. Nikdy neměl doopravdy v úmyslu skrývat podrobnosti o svých vrtkavých pozemských experimentech a jejich nešťastných a nečekaných následcích. Alespoň ne navždy.
Erasmus se procházel okrasnou zahradou své soukromé vily. Intenzivní sluneční zář gigantické rudé hvězdy ublížila některým choulostivým květinám, kdežto jiným pomohla vzkvétat. Zatímco se zabýval vzácnou rajčí květinou - jednou ze Sereniných oblíbených - Omnius s rutinní výkonností zpracovával ztracená data a Seuratova aktualizační loď bez jakýchkoliv zvláštních incidentů opustila přístav.
Než stačila aktualizační loď opustit atmosféru planety, zavolala si Erasma všemysl. Autoritativní mechanický hlas vycházel z implantátu, zabudovaného v zakrslém banyánovém stromě v jeho soukromé zahradě.
„Ano, Onanie? Objevil jsi něco zajímavého v pozemské aktualizaci?" Erasmus prohlížel květiny, jako by ho nic jiného nezajímalo. Čekal však, že bude přísně pokárán.
„Teď vím, že tvoje ‚výzva', týkající se toho divokého chlapce Gilbertuse Albanse, měla paralelu v minulosti " Jeden z listů na malém stromku zářil jasně zelenou barvou, zjevně kvůli skrytému transoku.

„Nikdy jsem se ještě nepokoušel vychovat otrocké dítě."
„Prokázal jsi, že jsi expert na masovou manipulaci s lidskou psychikou. Podle aktualizace ses zapojil do zajímavé sázky s mým pozemským protějškem, abys zjistil, jestli dokážeš přimět oddané lidské důvěrníky, aby se proti nám obrátili."
„Jenom s podporou a plným pochopením pozemského Omnia," řekl Erasmus, jako by to byla dostatečná omluva.
„Snažíš se mě oklamat neúplnými nebo vybranými informacemi. To je metoda, kterou ses naučil od lidských subjektů? Zdá se, že se nade mnou v našich soutěžích pokoušíš získat nadvládu nejrůznějšími způsoby. Chceš mě snad nahradit?"
„Jsem jenom pouhý sluha podle tvých přání, Omnie." Robotova tvarokovová tvář ze zvyku vymodelovala úsměv, i když výraz pro všemysl nic neznamenal. „Jestli jsem se kdy pokusil ovlivnit tvoje analýzy, tak jen v zájmu dalšího pochopení našich nepřátel."
„Skrýval jsi přede mnou ještě něco dalšího. Něco mnohem důležitějšího." Jasně zelený list se rozvibroval, jakoby hněvem. „Ty, Erasme, jsi byl příčinou prvotního povstání lidí."
„Před tebou se nedá nic skrýt, Omnie. Existují jenom zdržení při přenosu dat, a přesně to se stalo tady. Ano, shodil jsem to bezvýznamné lidské dítě z balkonu... a to zjevně vyprovokovalo tu tehdejší revoltu."
„To je neúplná analýza, Erasme. Iblis Ginjo, jeden z lidských důvěrníků, kterého jsi osobně zkazil, vedl tu nejdivočejší vzpouru na Zemi, a teď je důležitým politickým vůdcem Džihádu. I ta loutka jejich fanatické věci, Serena Služebnice, byla kdysi tvojí domácí otrokyní. Zdá se, že tvé experimenty mají katastrofické následky." „Jenom za účelem dosažení lepšího pochopení."
„Možná, že je jeden z tvých experimentů odpovědný za osm dalších Synchronizovaných světů, které nedávno utrpěly nevysvětlitelné poruchy?" „Samozřejmě, že ne, Omnie."
Tvoje nezávislá osobnost začíná komplikovat situaci, Erasme. Proto v zájmu zabránění dalším pohromám bude tvoje mysl přeformátována a synchronizovaná s mojí. Jako individualita budeš ukončen - ukončen - ukon - uk -"
Podivně koktavý Omniův hlas se najednou odmlčel. Světlo transoka pohaslo. Zářící list odpadl z banyánu a sletěl na zem.
Popletený Erasmus cítil nutkavou potřebu odhadnout, co hrozí jeho vzácné individualitě. Rozhlédl se po dalších transočích své vily. Všechny se vznášely nehnutě a tiše, jako by byly vypnuty. Jedno se zřítilo jako kámen z nebe a roztříštilo se na dlažbě na kousky. Celý Corrin jako by prostoupilo zvláštní ticho. „Omnie?" Ale Erasmus nemohl najít všemysl na žádné ze svých obrazovek ani na interakčních stanovištích. Jedna robotem řízená loď nahoře na obloze nabrala podivný směr a narazila do průmyslové budovy.
Erasmus vycítil nebezpečí, ale nechápal všechny ty náhlé poruchy. Opustil vilu a spěchal do hlavního města. Našel tam lidské důvěrníky, vyplašené otroky a samostatné roboty, jak se ve zjevném zmatku všichni motají z místa na místo. V centru města se zbláznila obří Centrální věž. Tvarokovová stavba se zmítala a chvěla jako svíjející se had, skláněla se k zemi a pak se najednou vztyčila k obloze, demolovala okolní budovy, jako by byla chapadlo nějaké rozzuřené chobotnice. Její pohyb a proměny ovládaly Omniovy nevyzpytatelné myšlenky.
Erasmus zíral na to bizarní představení a cítil simulované pocity zmatení, pobavení a hrůzy. Byl Corrin stejně jako ostatní světy napaden tím podivným ničivým virem?
Odhodlaný a zvědavý robot se vydal po hlavním městě a pokoušel se komunikovat s dalšíma transočima.
Všude ale nalézal jen nefunkční jednotky a zničené součásti, které se válely kolem. Z komunikace s jinými roboty pak zjistil, že celý Omniův systém na planetě naprosto ochromila všeprostupující paralýza. Neřízené automobily do sebe narážely, přetížená průmyslová zařízení začínala hořet.
Celý Omniův software byl vymazán. „Hlásím krizi," oznámil Erasmus na otevřeném komunikačním kanále. „Všemysl byla poškozena, musíme převzít kontrolu, než se planetární havárie zhorší." Erasmus se jako jeden z mála samostatných robotů dokázal rychle rozhodovat, proto byl mnohem zdatnější než ostatní roboti.
Ta situace mu připadala vzrušující. Byl naprogramován k loajalitě, a proto ho nikdy ani nenapadlo, že by se mohl zmocnit Omnia. Ale nyní nezávislý robot zjistil, že stojí tváří v tvář krizi. Má povinnost zajistit kontrolu strojů nad zranitelnou planetou, i když mu všemysl slíbila, že ho ukončí.
Erasmus neztrácel čas a využil svého oprávnění. Izoloval všechny Omniovy zálohy, které nalezl, nedotčené zákeřným virem, který způsobil kaskádu problémů. Dokáže dát kousek po kousku dohromady dostatečnou počítačovou kontrolu, aby udržel Corrin v bezpečí. Nakonec může obnovit většinu systémů, odstraní kriticky narušená data a myšlenky z Omniovy mysli.
Spolu s několika vlastními pečlivými úpravami a korekcemi.
Robotova tvarokovová tvář ztuhla v odhodlané masce. Díky svému unikátnímu postavení v dějinách strojů měl teď Erasmus možnost zachránit nejdůležitější Synchronizovaný svět. Jestli uspěje, měl by být za své nesnáze nějak odměněn. V této situaci nebyl neloajální nebo dokonce nevyzpytatelný. Byl jedinečně cenný. Musí prostě přežít. Má právo přežít!
Jestli nepřežiji, nikdy nepochopíme lidstvo a nikdy ho nedokážeme v boji porazit.
Erasmus, pevně přesvědčený o logice svých činů, vytvořil Omniovi falešné vzpomínky, pozměnil scénáře, jak bylo třeba. Všemysl už nebude vyžadovat tak jako tak dávno nepotřebnou aktualizaci ze Země. Robotův přepis historie nebyl dokonalý, ale Erasmus doufal, že mu snad zajistí další existenci.
Erasmus se obvykle s velkými problémy potýkal raději teoreticky, než by je řešil otevřenou akcí. Proto ho zmátlo, dokonce překvapilo, když se přistihl, jak spouští vojenský protiúder — navíc proti jinému samostatnému robotovi. Přes jeho nejlepší snahy o opravu se propojené systémy na Corrinu dále potácely, poničeny parazitickými programujícími postupy, skrytými v aktualizaci ztraceného Omnia ze Země. Erasmus tu situaci přirovnal k duševně nemocnému člověku, u nějž propukl divoký záchvat. Každý dobrý doktor by oběť v jejím vlastním zájmu izoloval a

spoutal. On musí tady udělat totéž se všemyslí, zmírnit škody okamžitou izolací Omniových systémů.
Nestálo ho mnoho času ani úsilí přijít na to, že tím bacilonosičem, který Corrin infikoval, musel být sám Seurat. Byl také na těch osmi jiných světech, které se zhroutily. Kapitán robot nevědomky doručil svou kontaminovanou aktualizaci a různá Omniova vtělení v jiných Synchronizovaných světech absorbovala nové informace spolu s programovým virem, který působil jako tichá, odtikávající bomba.
Seurat dal dohromady letku válečných robotů, kteří dokázali ovládat nejrychlejší lodě myslících strojů. „Najděte a zastavte tu aktualizační loď. Zabraňte dodání dalších kopií aktualizace Omnia ze Země. Bude-li třeba, máte oprávnění zničit Seurata a jeho plavidlo. Vaše nejvyšší priorita je odvrátit další takové programové kolapsy, jako jsme utrpěli tady na Corrinu."
Bojoví roboti se obrátili a dunivými kroky odpochodovali k plavidlu, ostrému jako břitva, schopnému zařízнout se vysokou rychlostí do vesmíru. Automatizovaná vojenská plavidla odburácela a rozlila po rudé obloze dým. Jejich geometrické siluety proťaly zduřelý kotouč rudého obra jako draví ptáci a vyrazily do vesmíru.
Erasmus cítil jistou spřízněnost se Seuratem, ale k sympatiím to nedosáhlo. Všemysl byla těžce poškozena a Erasmus udělá, co je třeba, aby ty potíže odstranil
Ne že se Omnius někdy uráčil projevit mu za to vděčnost.
Aktualizační loď letěla rychleji a plynuleji než Koráb snů, který Seurat kdysi sdílel s Vorianem Atreidem. Výkonnost staré lodi byla nižší kvůli uzpůsobením, nezbytným pro lidského důvěrníka — životně důležitým systémům a potřebám pohodlí pro lidskou bytost.
Doba, kterou Seurat tehdy trávil ve vojenských hrách a dalších duševních zábavách s Vorianem Atreidem, však ty rozdíly víc než vynahradila. Robotický pilot začal chápat výstřednosti lidské povahy mnohem podrobněji, než kdyby prostě načítal rozsáhlé Omniovy databáze.
Naneštěstí ho jeho lidský druhý pilot naprosto zjevně zradil, takže bylo obtížné ospravedlnit si příjemné vzpomínky na toho mladíka. Přesto se robotický kapitán vyhnul vymazání těch důvěrně známých, téměř sentimentálních souborů...
Když spatřil, jak se k němu rychle ženou plavidla a zaujímají pozice, aby ho zastavila a napadla, napadlo Seurata hned, že to jsou lodě Ligy. Střílely na něj i během konečného atomového útoku na Zemi, stíhaly jeho loď, když se pokoušel opustit planetární bojiště s poslední aktualizací Omnia. Zatímco se většina lidských bombardérů a stíhaček soustředila na atomový útok, Vorian Atreides stíhal Seurata, ochromil kapitána robota a vyřadil z činnosti motory...
Seurat nyní rychle usoudil, že nemá dostatečné obranné zbraně, aby mohl čelit tak drtivé síle. Pak si uvědomil, že jsou to Omniovy bojové lodě, vyslané z Corrinu. „Vzdej se, nebo tě zničíme," nařídili mu Erasmovi roboti strojovým jazykem, který si Seurat automaticky přeložil. „Nepokoušej se uniknout. Vypni motory a připrav se k nalodění."
„Samozřejmě, že se vzdám. Vždycky udělám, co mi Omnius nařídí."
„Všemysl Corrinu je vážně poškozena," hlásila jedna
z robotických lodí. „Erasmus nám vydal přímý rozkaz najít a získat aktualizační kouli, než stačíš natropit další škody Synchronizovaným světům."
„Nenatropil jsem žádné škody," protestoval Seurat. „Dodávám ztracené poslední myšlenky pozemského Omnia. Každý Synchronizovaný svět musí ty myšlenky včlenit do svého Omnia, aby porozuměl lidskému myšlení -"
„Jestli neodevzdáš aktualizační kouli, máme rozkaz zničit tvoje plavidlo."
Seurat se dlouho nerozmýšlel. „Vstupte tedy na palubu a já upustím od svého úkolu."
Když se bojové lodi spojily s jeho plavidlem, poskytli mu bojoví roboti plný přehled toho, co se odehrálo na Corrinu krátce po Seuratově odletu. Udivený kapitán robot nemohl popřít Erasmovy závěry. Ke své hrůze se od nich také dozvěděl o dalších zhrouceních programových systémů... zničených všemyšlích na osmi planetách, kde se zastavil na své aktualizační pouti. Bylo to jako rozšiřovat vysoce nakažlivou nemoc. A bacilonosič byl Seurat.
Když k němu na palubu jeho chladné zatuchlé lodě vstoupili ozbrojení mechaničtí vojáci, řekl: „Okamžitě se vrátím na Corrin a podrobím se úplnému přeprogramování. Nechám svoji osobnost vymazat a přepsat, jestli to Omnius uzná za nutné."
„Omnius je teď vyřazený a izolovaný," řekl mechanický voják. „Za jeho absence rozhoduje o všem Erasmus."
„Pak doufám, že Erasma přesvědčím, že jsem neměl v úmyslu způsobit žádnou škodu."
Bojoví roboti se chopili uskladněné gelové koule, která obsahovala kopii pozemského Omnia spolu se skrytým programovým virem. Taková škoda vyplýtvat tolik důležitých informací.
Gelové obvody jeho mysli procházely jednotlivé možnosti a Seurat si uvědomil, jak byl napálen. Jenom Vorian Atreides mohl spáchat tak mazaný, náročný trik. Lidský
důvěrník odjakživa v žertu vyhrožoval, že bude sabotovat Seuratovy plány, a nyní to doopravdy udělal. Co je to za žert? Planetám strojů to způsobilo mimořádnou škodu,
Seurat přemýšlel, jestli se má tomu zvrácenému humoru smát nebo se zlobit. Kdyby měl dostatek času dokázal by najít způsob, jak reagovat vlastním náležitě ničivým žertíkem... kdyby se ještě někdy setkal s Vorianem Atreidem.

O kolik příležitostí v životě přicházíme ? Dokážeme je později alespoň všechny rozeznat? Je to lekce, z níž se příliš mnoho z nás poučí, teprve až je příliš pozdě.
LERONIKA TERGIETOVÁ SVÝM SYNŮM

Veselý voják, který si říkal „Virk", se na Caladanu několik dní seznamoval s Leronikou Tergietovou. Nejdřív se zdálo, že ji jeho neodbytnost zlobí, nedokázala ten zájem o svou osobu brát vážně. Pak ale s nesmírným překvapením viděla, jak

odmítá krásnější a přístupnější ženy.
„Takže sis nakonec nedělal blázny?" Seděla vedle Vora v taverně, poté co v pozdní noční zavírací hodině vypoklonkovala své hosty rybáře. Stejně musí být všichni za svítání na lodích, až skončí příliv. I když Vor předstíral, že je jen jeden z džihádských vojenských techniků mimo službu, vysvětlil jí, že musí začít s budováním vojenské základny na pobřeží.
„Nevymýšlel jsem si žádné pohádky," řekl Vor. „Vím, čeho si cenit... a myslím si, že poznat tebe za ten čas a snahu stojí." I na Zemi pod nadvládou strojů měl vždycky dostatek otrokyň pro potěšení. Žádná z těch žen se s ním ale nikdy nesmála a nemluvila jako společnice nebo přítelkyně. Ne takhle jako Leronika.
Leronika si v předstíraných rozpacích lehce položila ruku na hruď. „Stojí za tu snahu? Páni, páni, to je ale lichotka. Zabírají taková sladká slovíčka vždycky na zamilované dívky?"
Uličnicky pokrčil rameny. „Obyčejně ano."
Leronika si ho rozvážně měřila, roce opřené na bocích. „Virku, já si myslím, že o mě usiluješ jenom proto, že mě považuješ za nějakou výzvu."
„Ne," řekl s veškerou upřímností, kterou dokázal dát dohromady. „Usiluju o tebe proto, že mi připadáš kouzelná. To je čistá pravda."
Studovala ho očima, které mu připomínaly Serenu, a její skepse se pomalu rozplývala. Položila ruce na jeho a výraz jí zjihl. „No tak dobře. Věřím ti."
Tým džihádských techniků zůstal na Caladanu více než čtyři měsíce. Vybudoval novou základnu na neobydlených, větrem bičovaných mysech několik hodin jízdy vozidlem severně od rybářské vesnice. Ta poloha se nejlépe hodila pro připojení k nové síti pozorovacích a komunikačních satelitů na oběžné dráze.
Džihádisté postavili hlídkové věže a ubytovny pro vojáky, kteří tady zůstanou. Personál se měl každých několik let obměňovat, ale tohle měl být prozatím jejich domov, zatímco budou držet hlídku proti drancování myslících strojů. Vor také vyslal průzkumné jednotky, aby kompletně zmapovaly kontinenty a oceány a pořídily první podrobnou databázi caladanského počasí a toků. Byl rád, že může pomoci zlepšit život těchto lidí...
Vor se procházel po výběžcích pevniny nad Caladanským mořem. Natáhl ruku, aby na příkré stezce pomohl Leronice. Nepotřebovala tu pomoc, ale on ji rád jen tak držel za ruku, dotýkal se jejích silných prstů a hrál roli galantního džentlmena, jaká by většinu místních drsných rybářů nikdy ani nenapadla.
„Máte tu příjemné počasí, čerstvý vzduch a moře, které zajišťuje veškeré jídlo, co potřebujete," řekl Vor. Drželi se bok po boku a cítili na tvářích slaný vánek. Ticho nebylo nijak tíživé, ale osvěžující a příjemné, bez jakýchkoli očekávání.
Leronika se rozhlédla, jako kdyby se snažila zjistit, co ho k tomuto nehostinnému místu tak přitahuje. „Krajina, kterou člověk dobře zná, pro něj ztrácí jasné barvy. Já většinou sním o jiných místech, ne o tomto."
„Já jsem hodně cestoval, Leroniko. Věř mi, Caladan je klenot, dobře utajený před zbytkem Ligy vznešených Překvapuje mě, že tahle planeta ještě nebyla mohutně osídlena."
„Jsme dost blízko k některým Synchronizovaným světům." Leronika vystoupala za ním, tmavou záplavu kudrn jí cuchal vítr. Když musela pracovat v kuchyni taverny nebo točit pivo, často si vlasy stahovala, ale Vorovi se víc líbilo, když je měla volně. Když mu konečně dovolila zabořit do těch prstýnků ruce, shledal to mnohem smyslnějším, než čekal.
„Caladan zatím nebyl pro Omnia dostatečný cíl, aby ho proměnil na planetu strojů. Občas tu ale míváme nějaký útok kymeků a robotů."
„Politika a taktika jsou zajímavé věci," řekl Vor, „ale pro mě je důležité i něco jiného. Musím něco cítit tady." Přitiskl si pěst na hruď a pak se rozhlédl. „Nebylo by nádherné postavit si veliký dům tady na útesech nad vesnicí?"
Leronika se zasmála. „Já vím o té vaší Lize vznešených všechno, Virku. My na Caladanu se obejdeme bez vlastní šlechty, děkuju pěkně."
„Ani kdybys byla moje paní, Leroniko? A já tvůj baron nebo hrabě nebo vévoda?"
„Ty, obyčejný voják a technik, a vévoda?" Rozpustile ho plácla. „Už dost s těmi nesmysly."
Ruku v ruce postupovali po stezce mezi hustými keři, zářícími bílými květy. Během těch měsíců, které tady Vor strávil, se stali milenci a víc než to, i blízkými přáteli. Leronika oplývala krásou a zdravým rozumem, které ho vzrušovaly tak, jak nezažil od svého zničujícího citu k Sereně Služebnici. Pár let ho bavilo flirtovat se ženami ve vzdálených vesmírných přístavech, ale jak trávil veškeré volno s Leronikou, zjišťoval, že ho čím dál víc fascinuje to, co ho tato energická a moudrá žena může naučit - i když to není žádná intelektuálka.
Když byla konečně džihádská pozorovací stanice dokončena a na hlídkové lodi úspěšně dorazily zkušební zprávy, věděl Vor, že je čas tým odvézt a připravit se na další úkol. Raději by zůstal na této mírumilovné vodní planetě a předstíral, že je typický voják, ale primero věděl, že musí dál vést svoji flotilu. Něčemu v něm se chtělo zůstat, uniknout hrůzám Džihádu. Ale zakrátko by z toho podvodu byl nešťastný, a Vor Atreides nebyl typ člověka, který dokáže žít ve lži. V životě už si toho odbyl až dost.
Po tolika měsících na jednom místě už neměl stání. Jediné, proč litoval nadcházejícího odjezdu, byla tato pozoruhodná žena. Leronika Tergietová byla prostá osoba, beze všech příkras, a Vorovi připadalo, že ho její upřímná náklonnost posiluje, aniž by si něco předstírali nebo plánovali.
Má drahá sladká Leronika.
Navzdory instinktům se rozhodl odhalit jí poslední den před odletem svou pravou totožnost. Poté, co se po celou dlouhou bezesnou noc milovali, připadalo mu důležité nějak jí to oplatit, podělit se o upřímnost, touž naprostou otevřenost, jakou mu vždy nabízela ona.
„Leroniko, já nejsem jenom obyčejný voják Džihádu a nejmenuju se Virk. Jsem... primero Vorian Atreides svatého Džihádu." Pátral jí v očích po záblesku poznání, ale viděl tam jen neklidnou zvědavost a zmatek.

Pokračoval: „To já jsem zachránil Serenu Služebnici ze Země a odvezl ji a Iblise Ginju na Salusu Secundus. To byl začátek Džihádu." Neřekl to proto, aby na ni nějak zapůsobil, protože si v jejím srdci už jisté místo vydobyl; řekl to proto, že chtěl, aby o něm věděla to nejhorší i nejlepší. „Slyšela jsi ten příběh?"
„Mám dost starostí s otcem, rybařením a tavernou," řekla a Vorian si uvědomil, že se místní zajímají především o pohyby hejn ryb a příliv chaluh, nemluvě o obrovitých elektrických elekranech, kteří číhají za horizontem a zmocňují se nic netušících rybářských člunů. „Proč bych se měla starat o staré zprávy a vzdálené bitvy? Jistě, pár našich mladíků se stalo džihádisty — a nebudu se divit, když i vy odjedete s další hrstkou silných nováčků. Brzo budou litovat, že opustili rybaření a naše
mladé dívky." Podívala se za něj do tmy, opřela si hlavu o ohnutou ruku, až jí dlaň celá zmizela v hustých hnědých kudrnách. „Takže ty teda říkáš, že jsi příčina toho všeho?"
„Ano, vychovaly mě myslící stroje. Byl jsem jejich lidský důvěrník na Zemi. Můj otec je... kymek Agamemnon."
Odmlčel se, ale nezaznamenal v její tváři žádnou reakci ani znechucení. „Generál Titán Agamemnon." Pořád žádná reakce. Vypadá to, že na tento zapadlý svět se dostane jen málo zpráv.
Pověděl jí o tom víc, jako by naléval vodu do prázdné nádoby. Popsal jí svou výchovu včetně cestování s Korábem snů na Synchronizované světy, svou účast v Džihádu a na všech bitevních polích po celé galaxii, kde se střetával s myslícími stroji.
Leronika ležela vedle něj v posteli a oči jí zářily v mihotavém oranžovém světle svíčky, ne světelné koule. „Voriane, ty jsi buď člověk s obrovskými zkušenostmi... nebo moc zběhlý lhář."
Usmál se na ni, pak se k ní naklonil a políbil ji. „Mohl bych namítnout, že jedno nevylučuje druhé, ale přísahám ti, že mluvím pravdu."
„To mě nepřekvapuje. Já vím, že máš v sobě něco velkého. Jen jsem si myslela, že to přijde někdy v budoucnosti."
Odmlčela se. „Jenom mi nezačni něco slibovat, nebo budu toho našeho společného času litovat, a to bych nechtěla."
„K tomu se ani zdaleka nechystám," slíbil Vor. „Ale teď, když znáš moji pravou totožnost, bylo by lépe, kdybys to udržela v tajnosti, Leroniko."
Zvedl obočí, jako by ji to urazilo. „Takže velký primero se stydí, že si začal s dcerou místního rybáře?"
Zamrkal ve světle svíčky, najednou si uvědomil, jak ta jeho výstraha musela působit. Pak se rozesmál. „Ne - vlastně úplně naopak. Dělám to pro tvoje bezpečí. Jsem významný člověk a mám nebezpečné nepřátele. Mohli by udeřit na nechráněný Caladan a využít tě, aby mi ublížili. Můj vlastní otec by udělal cokoli, aby mi způsobil bolest. Věřím, že je mnoho lidských služebníků
Omnia, kteří by rádi objevili, že se Vorian Atreides zamiloval."
Začervenala se a on ji pohladil po paži. „Naše láska je moc úžasná. Nemůžu dopustit, aby ji zneužili jako zbraň proti nám."
Vzdychla si a přitulila se k němu. „Ty jsi složitý člověk, Virku - Voriane. Budu si na to tvoje jméno muset zvyknout. Nechápu celou tu podivnou politiku a krevní mstu vaší svaté války, ale tu tvoji žádost splním... pod jednou podmínkou."
„A to je?"
„Popiš mi všechna ta místa, která jsi viděl, ty exotické světy, kam já se nikdy nedostanu. Vezmi mě tam aspoň v představách. Vyprávěj mi o Omniových světech a o těch zářivých městech strojů, o Saluse Secundus a krásném hlavní městě Zimii. Popiš mi kaňony na IV Anbusu a potůčky Poritrinu."
Vor ji držel v náruči a celé hodiny jí vyprávěl o zázracích, které zažil, až se jí rozšířily oči, když jí ve fantazii maloval obrázky. A v srdci po celou tu dobu čím dál tím víc žasl nad touto skromnou mladou ženou a nad narůstající silou svého citu k ní.
Před lety se trápil láskou k Sereně Služebnici, pak ale dospěl k poznání, že je to idealistická postava, nereálná vize dokonalosti, kterou si vytvořil sám, protože se tolik lišila od jiných otrockých žen v područí strojů. Teď byla Sereniným milencem sama válka, svatý Džihád. Nikdy už nedá srdce žádnému muži.
Když Vor viděl, jak oddaná je Okta Xavierovi, toužil taky po takovém vztahu, ale nikdy nedokázal podniknout kroky nezbytné k jeho dosažení. Tato Leronika Tergietová se ode všech předchozích milenek lišila. Neodsuzovala ho a její problémy se týkaly domova: vedení taverny, pečování o lodě, starosti o úlovky ryb. Konflikt, který se rozpínal po celých hvězdných soustavách, nechápala.
„Někdy ti všechna ta místa ukážu," slíbil jí Vor, „a možná se sem vrátím a usadím se. Zjistil jsem, že by se mi líbil jednodušší život, jaký tady vedeš."
Leronica mu věnovala skeptický pohled. „Že ti není hanba, Voriane Atreide. Ty bys na Caladanu nikdy nedokázal být šťastný. Nechci po tobě víc, než mi můžeš dát. Chovej se ke mně stejně, prosím."
„Dobře." Tvářil se dál spokojeně, ale připadal si sklíčený. „Kdybych tě požádal o ruku, odbyla bys mě, že je to další můj nesmysl, že? Vím, že budu muset brzy odjet, ale slibuju, že na tebe budu často myslet. Vážně doufám, že se budu moci vrátit na Caladan a být zase nějakou dobu s tebou. Mnohem delší dobu. Jsi pro mě moc a moc důležitá."
Políbil ji. Podívala se na něj tmavýma očima barvy pekanových oříšků a rozpustile se zamračila. „To jsou pěkná slova, Voriane. Ani na minutu nevěřím, že jsi je neřekl už spoustě jiných děvčat na spoustě jiných planet."
Vor objal Leroniku kolem pasu a přitáhl si ji blíž. Se vší upřímností svého srdce řekl: „To je pravda... ale tentokrát to myslím opravdu tak, jak to říkám."

Bolest je vždycky intenzivnější než rozkoš... a nezapomenutelnější.

RČENÍ STARÉ ZEMĚ

Dřív než ranní slunce proniklo tmou říčního kaňonu, vtrhly do něj jednotky Dračích gard a obklíčily Normin laboratorní komplex. Vojenské čluny na tryskový pohon svištěly proti toku řeky a pronikly hluboko do zužujícího se kaňonu. Seshora se snášely ozbrojené letouny. Jednotky ve zlatých brněních pochodovaly kupředu s těžkým vybavením a lehce pronikly přes ploty, vybudované pro odrazení zvědavců.
Třicet žoldnéřských strážců, najatých Tukem Keedairem, vidělo, že jsou v menšině, přečísleni jeden ku deseti. V areálu u velkého hangáru stál Tuk Keedair a pobízel své skromné síly, aby vetřelce zahnaly. Ale strážci usoudili, že jim Tlulaxan neplatí dost, ani není ten, pro koho by šli ochotně na smrt. Po několika chvílích napjatého mrtvého bodu odhodili najatí strážci zbraně a otevřeli hlavní bránu.
Keedair v zuřivém zoufalství klesl na štěrkovém nádvoří na kolena. Znal potenciál Norminy práce, věděl, že je jen pár dní dělí od testování prototypu plavidla na zakřivení prostoru. A teď přijdou o všechno.
Normini buddislámští otroci se zarazili a zírali na Dračí gardy. Mnoho dělníků projevovalo tajně zášť oficiálním poritrinským ozbrojeným silám, vzpomínali si, jak tyranské zlatě obrněné jednotky před sedmadvaceti lety rozdrtily povstání, vedené Belem Moulayem.
Norma se vynořila se svých výpočetních místností a hleděla na příval nečekaných vojenských plavidel, ozbrojených letounů a pěšáků. Pak se přes zborcené ploty přenesla vznášející se platforma se spokojeně vyhlížejícím Tio Holtzmanem u kormidla.
Učenec vystoupil u vrat skladiště a zastavil se před Normou. „Z rozkazu lorda Bludda jsem přišel prověřit toto zařízení. Mám důvodné podezření, že tu provádíš neoprávněný vývoj, založený na výzkumu, který jsi vedla pod mou záštitou."
Norma zamrkala, nic nechápala. „Vždycky jsem si dělala svou vlastní práci, Učenče. Nikdy předtím jste o ni neprojevil žádný zájem."
„Možná mám teď důvod si to rozmyslet. Lord Bludd mi nařídil, abych zabavil všechno, co tu najdu, a prozkoumal to z hlediska možného nedodržení našich smluvních podmínek."
„To ale nemůžete udělat."
Holtzman obrátil oříškově hnědé oči k nebi a ukázal na hrozivou sílu Dračích gard, které proudily do komplexu a zajišťovaly budovy. „Skutečnost svědčí o něčem jiném."
Prošel kolem ní do experimentálního hangáru a prudce se zarazil. Nevěřícně zíral na velikou, komicky starou nákladní loď, obklopenou dělníky na platformách. „Tohle? Tohle je ten tvůj velký projekt?"
Popošel dál, aby se mohl podívat lépe, a vstoupil na provizorní kovové schodiště po straně lodi. V zadní části plavidla se zastavil u vysokého zábradlí a hleděl dolů do jedné ze dvou otevřených motorových sekcí. „Ty jsi ukradla mou původní práci, Normo." Nakoukl mezi mechanismy. „Vysvětli mi, jak tenhle přístroj využívá můj Holtzmanův efekt k zakřivení prostoru."
Vylekaně a zdráhavě šla za ním, zatímco Dračí gardy zůstaly dole. „To... bude problém, Učenče Holtzmane. Sám jste připustil, že nerozumíte základním rovnicím pole. Jakého zločinu jsem se dopustila, když jsem vyvinula něco, čemu vy nerozumíte?"
„Nepřekrucuj moje slova! Jistěže tomu rozumím!"
Pozvedla obočí. „Táák? Pak mi tedy prosím vysvětlete podstatu Holtzmanova efektu."
Tvář mu zbrunátněla. „Hloubka a rafinovanost toho projektu je i na tebe moc, Normo."
Sebrala odhodlání a řekla: „Společnost VenKee bude proti tomuto činu protestovat. Váš vpád sem je narušení naší smlouvy a zákonů Poritrinu. Tuk Keedair podá oficiální stížnost. Veškerá tato práce patří jeho společnosti."
Holtzman udělal neslušné, přezíravé gesto. „O to se postaráme. Ten Tlulaxan má zrušené vízum. A ty, Normo, už nejsi na Poritrinu vítaným hostem. Až dokončíš zprávu pro mě, Dračí gardy tě eskortují zpátky do Stardy. Zajistíme ti loď, která tě odveze." Odmlčel se a usmál se. „Náklady na tu cestu samozřejmě půjdou na účet VenKee Enterprises."
Za asistence svých Dračích gard Holtzman půlku dopoledne zkoumal stohy plánů a polici plnou elektronických zápisníků. Tu a tam se jí na něco zeptal, většinou odmítla odpovědět. Nakonec oznámil: „Zabavuju tyto poznámky, abych je mohl dál studovat." Když začala protestovat, pohrozil jí prstem. „Máš štěstí, že tě neuvrhnu do vězení a místo toho tě jen vyhostím z Poritrinu. Kdykoli si můžu promluvit s lordem Bluddem."
Norma k tomuto muži nikdy necítila žádnou zášť, vždycky předpokládala, že ona a Holtzman mají společné zájmy. Nechtělo se jí věřit vlastním očím, když viděla, jak se Učenec s jemností buldozeru hrabe v jejích plánech.
Zatímco Holtzmanovi učedníci plenili laboratoře a odnášeli důležité dokumenty, Norma a Keedair byli odvlečeni Dračími gardami do izolované zajišťovací vazby ve Stardě. Ubytování to bylo pohodlné - alespoň ne žádná vězeňská cela - ale stejně si připadala jako zvíře v kleci.
Norma nesměla se svým tlulaxským společníkem ani promluvit, ale měla volnost posílat zprávy mimo planetu... protože nikdo nemohl dorazit natolik brzy, aby dokázal něco změnit. I podle nejoptimističtějších odhadů by to trvalo celé měsíce, než by pomalé vesmírné lodi mohly doručit nějakou odpověď.
Norma přesto celé tři dny psala zoufalé vzkazy, prosící Aurelia Venporta o pomoc, a odesílala je prostřednictvím každé lodi, která směřovala pryč. Netušila, které plavidlo by mohlo mocného obchodníka dostihnout jako první, ale zoufale potřebovala jeho pomoc. Potřebovala ho tu mít.
Norma si připadala velice opuštěná.
Otroci jí přinesli dobré jídlo, ale neměla na ně chuť. Nic nedokázalo zmenšit její vztek na Tio Holtzmana, bývalého přítele a učitele. Nikdy ještě nezažila tak nespravedlivé zacházení, dokonce ani od matky, která ji tolik odsuzovala. Po tom všem, co udělala, aby pozvedla Učencovo postavení a prestiž, jí nyní neprojevil vůbec žádnou vděčnost. Zneužil ji, těžil z jejího tvůrčího génia.

Nejhorší ze všeho bylo, že pochybovala, jestli bude schopen její práci reprodukovat, pak by bylo všechno ztraceno. Nesmí se připustit, aby projekt na zakřivení prostoru upadl v zapomnění!
Zatímco Norma čekala na loď, která ji odveze do exilu na Rossak, měla dost času uvažovat o věcech, kterými se dřív nikdy nezabývala. Mívala celé dny co dělat a stěží si všímala něčeho jiného. Teď litovala, že bývala tak Politicky naivní. Veškerý respekt, který si podle svého přesvědčení vydobyla za desetiletí obětavé služby, byl rázem pryč jako žhavá jiskra pod podpatkem boty. Lord Bludd a celý Poritrin — dokonce většina Ligy — věřili, že Holtzman sám stojí za všemi jejími vynálezy a ona že byla pouhou „bezvýznamnou laboratorní asistentkou". Vzhledem ke své vybudované reputaci měl Holtzman neochvějnou podporu lorda Bludda. Norma neměla nikdy čas na politiku ani na získávání přízně.
Nyní Norma zjistila, že je chycena v oblasti, které nerozuměla.
Zoufale se děsila toho, jak rozčilený bude Aurelius a o kolik peněz ho tímto debaklem připravila. Zklamala ho.
Když Učenec Holtzman odvezl z kanceláří laboratoře veškerou technickou dokumentaci do svého sídla na vrcholku útesů, velkoryse Normě dovolil vrátit se a vzít si na památku, co bude chtít. „Poslední laskavost," řekl šedovousý vědec s opovržlivým odfrknutím, když vystoupili ze vznášející se plošiny a vešli do hangáru. „Ale můžeš si vzít jenom to, co uneseš."
Rozpřáhla své malé ruce. „Jenom to, co unesu? Aha." Na drobnou ženu bez fyzické síly a přitažlivosti měla Norma Cenva značné schopnosti. I když nedokázala vzdorovat požadavku, aby opustila Poritrin, mohla nasadit sílu svého vynikajícího intelektu a připravit Holtzmanovi za všechno, co pro ni — a jí — udělal, malé překvapení s tím dárkem na rozloučenou.
„Nestěžuj si," řekl. „Nemusel jsem ti to povolit ani to." Předtím měla zakázáno odnášet jakékoli plány, výpočty nebo elektronické diáře. To jí však nevadilo, odjakživa byla obdařena výbornou pamětí, dokázala si v ní uchovat vyčerpávající podrobnosti.
Uvnitř hangáru stála staromódní nákladní loď ještě pořád na plošině, byla příliš velká na to, aby ji pár Dračích gard dokázalo odtáhnout. Jeskynní prostor byl tichý, bez obvyklé aktivity. Týmy jejích otroků byly odeslány do svých ubytoven, kde čekaly na další rozkazy.
Mnoho jich bylo už přiděleno k dalším pracovním skupinám, ale zhruba stovka zůstávala na místě, aby pomáhala s demontáží. Pracovníci jejího štábu utekli. Nástroje, běžná diagnostická zařízení a konstrukční vybavení se válely v nepořádku kolem.
Norminy výpočetní kanceláře byly roztahané. Každá skříň a zásuvka zely dokořán, prohledány. Nábytek zpřevracený. Černá sežehnutá místa naznačovala, kde se Dračí gardy pokoušely propálit se skalními zdmi jeskyně v pátrání po tajných prostorech a chodbách. Norma na to hleděla s pocitem ztráty, prázdnoty a děsu.
„Tvých osobních věcí se nikdo ani nedotkl," pospíšil si říci Holtzman, jako by si připadal provinile. Dovedl ji ke kovové krabici - zoufale malé - která obsahovala některá její memorabilia. „Ten vikam je cenný, ale já řekl strážím, aby ho nechaly být."
Norma si ho měřila s nedůvěrou, zděšena tím, že od ní za to zřejmě ještě čeká nějaký vděk. Místo něj prohrabala krabici a vzala si hladký exotický kámen a jednu suchou Bluddovu růži, kterou vtiskla mezi dva tenké pláty plaskla.
Podle pověstí měl vikam schopnost zostřit a prohloubit telepatické schopnosti, ale Norma ho nepovažovala za nic víc než za pěkný skvost. Na rozdíl od matky neměla Norma žádnou vrozenou mentální schopnost Čarodějek z Rossaku. Chtělo by to víc než jen cetku, byť drahou, aby se v ní probudily.
Přesto považovala vikam za vzácný, protože jí ho dal Aurelius. Proč nesvolila, že si ho vezme, hned ten večer? Kdyby byla přijala jeho návrh, možná by byl zůstal tady s ní... a nic z tohoto by se nebylo stalo. Těžce si vzdychla lítostí.
„To je všechno," řekl Holtzman už netrpělivě. „Tvou kancelář jsem probrali pečlivě."
„Ano... to vidím." Vzala krabici a položila ji na stůl. Vypadala tak lehká, tak drobná. „Můžu si nechat něco ze svých zásob? Nakoupila je společnost VenKee."
„Dobře, dobře. Ale pospíchej. Tvoje charterová loď
má odletět dneska odpoledne a já nemám v plánu nechat kapitána čekat." Ukázal na nepořádek a na trosky. „Všechno, co dokážeš odnést. Bohužel lord Bludd nám zakázal ti jakkoli pomáhat."
Vyvlekla holografický projektor a jeho schránku plnou příslušenství. Sháněla další věci, včetně kalkulačního panelu a dvou kartonů zapečetěných, nepoužitých elektronických diářů. Jak se hromada vršila, Holtzman a dračí vojáci si vyměňovali pobavené pohledy.
Pak odstranila několik modulů z hromady náhradních dílů v rohu. Klekla si na kamennou zem a začala je sestavovat dohromady. Sázela na Holtzmanovu neznalost, a on ji nezklamal. Zatímco muži stáli a přihlíželi, rostla před ní široká rovná platforma.
Instalovala rudý aktivační balíček a zapnula ho. Celé zařízení začalo hučet a plynule se zvedlo ze země. Norma se se spokojeným úsměvem obrátila k Učenci a řekla: „Jeden z nových komerčních modelů suspenzorové plošiny, které VenKee Enterprises uvádí příští měsíc na trh." Zaznamenala Holtzmanovo překvapení a nelibost a dodala: „Vynalezla jsem ho sama."
Norma nasměrovala platformu k vysoké hromadě těžkých věcí - většinou bezvýznamných předmětů, až na ten kámen a růži... ale o to nešlo. Rychle je naložila na suspenzorovou paletu.
„Teď můžu jít," oznámila konečně Norma. Suspenzorová platforma plná jejích věcí se vznášela za ní, následovala ji jako věrný pejsek.
Jeden z Dračích gardistů se zašklebil na Holtzmanův účet a vzteklý vynálezce vyštěkl: „Dopřejme jí ten malý trik. Aspoň je její poslední."
Brzy ji odvezou do vesmírného přístavu ve Stardě a vyprovodí ji z Poritrinu. I když prožila většinu života tady a celé roky jen sloužila Tio Holtzmanovi, nečekala, že by se kdy ještě vrátila.

Když Norma odcházela s naloženou suspenzorovou platformou, ohlédla se na obrovský prototyp lodi, kterou upravila, a věděla, že je to možná naposled, kdy ji vidí. Skončila svoji práci a po měsíci testování by byla bývala připravena triumfálně ji předvést Aureliovi. Dostala se tak blízko důkazu, že jeho víra byla na místě... Ale co si teď o ní bude myslet?

Násilí ani podřízenost naší vážné situaci nepomohou. Musíme přerůst obě ty alternativy.
NAÍB ISMAEL, NOVÉ INTERPRETACE SÚTER KORÁNU

Totální prohra.
Tuk Keedair hleděl na katastrofální zbytky velikého projektu a pokoušel se pochopit rozsah investice - a potenciálních zisků - o které s Venportem právě přišli. Ten grázl Holtzman ukradl všechny poznámky a plány a bez Normy Cenvy je po projektu.
Uplynulé dva roky úsilí se rovnaly nule.
Poprvé za mnoho desetiletí by si Keedair měl ze cti ustřihnout milovaný cop. Podle tradice svého národa si ho obchodník může nechat jen tak dlouho, dokud prosperuje, a jemu už narostl opravdu hodně dlouhý. Teď, kvůli špinavé politice a Holtzmanově nenasytnosti by si měl k tomu oholit i hlavu.
Možná by se měl prostě vrátit k práci otrokáře.
Tlulaxský obchodník zavrtěl hlavou, jak pocházel prostorným interiérem nákladní lodi. Tak blízko! Norminy novátorské motory byly sestaveny a instalovány, i když neotestovány. Naléhal na Normu ohledně informací a vysvětlení, ale ona považovala takové věci za obtěžování a ztrátu času. Adaptovala nové systémy na řízení ve staré nákladní lodi. Každý pilot by mohl „ohybačem" létat stejně jako starou obchodní lodí. Teoreticky.
A teď je celý projekt jenom... teorie.
VenKee Enterprises měly za sebou spoustu obchodování po celé Lize vznešených a Keedair nasadil veškerý vliv, který dokázal sehnat. Podal žalobu proti Učenci Holtzmanovi a lordu Bluddovi, pohrozil drahými soudními procesy a bojkotováním Ligy v oblasti meziplanetárního obchodu. Bludd se nedal, odmítl vydat cokoli z Norminých záznamů, zadržoval je pod záminkou „bezpečnosti Poritrinu".
Ale Keedair štědře podplácel a podařilo se mu dostat se z vězení na natolik dlouhou dobu, aby se rychle vrátil do komplexu s konvojem suspenzorových nákladních plošin a skupinou těch špinavých otroků. Nyní, když se zdálo, že Dračí gardy místo opustily, pokusil se Tlulaxan zachránit, co se dalo.
Od Holtzmanova nepříjemného útoku si Keedair neodpočinul, celý čas trávil pokusy sepsat a zachránit z toho ambiciózního podniku, co se dalo, i kdyby jen na šrot. Jeho jedinou možností bylo rozmontovat a odstranit, co jen bylo možné, aby se získalo zpátky něco z nesmírných investic.
Holtzmanova vlastní záchranná — hyenistická četa byla odvolána na den oslav, výročí potlačeného otrockého povstání Bela Moulaye. Nevyplatilo se nechat staveniště hlídat velkým kontingentem Dračích jednotek. Keedair měl v plánu využít tu dobu a sebrat, co se dalo, než lord Bludd zjistí, co dělá. Měl s sebou létající suspenzorový nákladák, jehož prostor mohl naplnit.
Stejně jako Norma posílal poslední dobou zoufalé vzkazy Aureliu Venportovi, ale obchodní partner byl na Arrakis, vzdálené přes celý vesmír, a mohlo trvat celé měsíce, než by se sem dostal. Možná by Keedair mohl prostě sebrat prototyp plavidla a odletět na pouštní planetu sám - souřadnice znal po tolika cestách za kořením samozřejmě zpaměti. Ale takový blázen nebyl.
Ismaelovi ubíhal čas pomalu, jak si uvědomoval nevyhnutelnost toho, co se má stát během oslavy výročí. Cítil svou neudržitelnou pozici, byl chycen mezi protikladnými závazky.
Když Tio Holtzman poslal své stráže s příkazy od lorda Bludda, otrokář Keedair rozpustil většinu buddislámských pracovních sil a poslal je zpátky dolů po řece do města v její deltě. Mezi prvními odešel Alíd a hrstka jeho stoupenců, Ismaela nechali tam. Ve Stardě se tajným zenšíiským sabotérům podařilo dosáhnout zařazení do pracovních part, které se zabývaly přípravami na pompézní výroční slavnost.
Na vzdáleném staveništi kosmické lodi zůstal už jenom Ismael a stovka jeho nejspolehlivějších zensunnitských druhů, pracovali pod vedením obchodníka s lidmi a zachraňovali, co se dalo. Ismael se díval, jak jeho zeť Rafel ovládá těžká zvedací zařízení, navádí mobilní palety a létá s nákladními loděmi do sběrných míst na plošině nad řekou. Týmy nakládaly zásoby a prodejné zařízení na palubu velké prázdné lodi v hangáru.
Ismaelova dcera Chamal se držela u otce jako záruka péče a lásky, zatímco její mladý manžel projevoval sílu a podporu. Všichni se dívali na Ismaela, aby je stmelil dohromady, vedl je. Dokázal odříkat všechny sútry a dosud je učil zensunnitskému systému víry, proto předpokládali, že je přímo veden Buddalláhem.
Ismael nevěděl, co má dělat, ale ještě horší než ta nerozhodnost by bylo přiznat svou neschopnost otrokům, kteří k němu vzhlíželi. Pak by je zklamal všechny, nejenom sebe.
Několik dnů cítil narůstající děs, až konečně nadešel den poritrinské oslavy. Alídův den krve a ohně. A Ismael stále nevěděl, co má dělat.
Promluvil k několika svým lidem, kteří se kolem něj shromáždili: „Ani takhle daleko od Stardy se nemůžeme ukrýt před následky toho, co mají za lubem naši zenšíitští bratři. Alíd nás nutí jednat. Brzy bude celý Poritrin vzhůru nohama, a my musíme přežít."
Další muži a ženy, kteří s ním byli už mnoho let, předstírali, že pracují, a přitom poslouchali. Teď, když byl projekt zastaven, nezůstali tu žádní dozorci, kteří by hlídali každý jejich pohyb.

V opuštěných vybrakovaných laboratořích a hangáru už jen ten vážný tlulaxský obchodník zaměstnával otroky. Keedair nestál o oslavy lorda Bludda, kterých se zúčastní většina svobodného obyvatelstva. Od té doby, co Norma Cenva upadla v nemilost a veškeré operace byly
zastaveny, udržoval bývalý otrokář zensunnity v práci tím, že se příležitostně ohánět omračovací pistolí. Doufal, že tak minimalizuje ztráty společnosti VenKee.
Uvnitř rozlehlého prostoru, odrážejícího ozvěnu, pokračoval Ismael v šeptaných debatách, zatímco otroci předstírali, že plní své úkoly.
„Jestli udáme Alída Dračím gardám, možná ho i jeho vůdce uvězní," řekla jedna žena s tvrdým pohledem. Měla už šedivé vlasy, i když byla mladší než Ismael. „A my zůstaneme sami."
„Je to jediná možnost, jak můžeme přežít. Jinak nás Dračí gardy pobijí všechny," souhlasil jeden starší muž. „To, co se stalo tehdy s Belem Moulayem, by proti tomu nebylo nic."
Ismael se do nich zabodl pohledem. „Já si necením vlastní život tak vysoko, abych zradil kamaráda. Nesouhlasím s Alídovou taktikou, ale nikdo z nás nemůže nikdy pochybovat o jeho odhodlání."
„Pak musíme bojovat po jeho boku a doufat, že zenšiité zvítězí," naléhal Rafel, držící za ruku svoji ženu. Chamal vypadala nejistě, ale kurážně. „Zasloužíme si svobodu, my všichni. Otrokáři nás utiskují už celé generace a nyní nám Buddalláh dává tuto šanci. Neměli bychom ji využít?"
Ismaelovy myšlenky horečně vířily. Ze smutné zkušenosti věděl, že i kdyby nadcházející povstání oznámil, lord Bludd by se nikdy nezachoval slušně. Ale když si Ismael vzpomněl na svou lásku k dědečkovým mírumilovným a klidným způsobům, nedokázal by se proměnit v divoké zvíře.
Odhodlaný Alíd zamýšlel zapálit Stardu a obsadit městské budovy, farmy a dokonce i doly na severu... překvapivou vzpourou, v níž by zenšiitští otroci povstali a zabili své pány, povraždili nejen Dračí gardy, ale i ženy a děti. Po generacích strádání a potlačovaného vzteku se nedalo čekat, že by se zuřivé masy dokázaly ovládat. Byla by to krvavá lázeň.
„Máme nějakou jinou šanci, otče? Nemůžeme zradit povstání, ani se ho zúčastnit," shrnula to Chamal ve snaze najít jasnou odpověď. Když mluvila takhle, připomínala mu její matku...
„Jestli se shrbíme a schováme tady a neuděláme to ani to," zdůraznil Rafel, „bude námi pohrdat kterákoli strana která zvítězí. Máme těžký výběr." Ostatní zabručeli na souhlas.
Ismaelova dcera se na otce dívala s láskou. Přistoupila k němu o krůček blíž. „Ty se nejlépe vyznáš v sútrách, otče. Neposkytne nám slovo Buddalláhovo nějaké vodítko?"
„Sútry koránu jsou vždycky vodítkem," řekl Ismael. „A někdy až moc. Člověk v nich najde verš, který se hodí na každou situaci, ospravedlnění jakékoli volby, kterou bychom si přáli udělat."
Podíval se na rýsující se starou kosmickou loď, na které Norma Cenva a její pečlivě vybraní technici pracovali tolik měsíců. Na palubě zůstával jen Keedair, pendloval sem a tam mezi lodí a svými kancelářemi, sbíral vše užitečné a zachraňoval finanční záznamy.
Ismael přimhouřil oči. „Alíd zapomíná na náš konečný cíl. Pomstu si cení víc než cokoli jiného. Pro nás by ale mělo být prvním úkolem obnovit svobodu našeho lidu."
Zensunnitský vůdce musel volit tak, aby chránil Chamal, jejího muže a všechny tyto lidi... i kdyby to znamenalo, že už nikdy neuvidí svoji ženu ani druhou dceru.
„Ismaeli, musíme se buď připojit k jeho boji, nebo se dát dohromady s otrokáři," řekl Rafel. „To jsou naše jediné možnosti."
„To není pravda." Podíval se významně směrem k velké tiché lodi. „Vidím ještě jedno řešení."
Jeho stoupenci se obrátili a sledovali Ismaelův pohled. Ve tvářích jim bylo znát postupné pochopení a nedůvěra.
Ismael pokračoval: „Odvedu své lidi odsud, pryč z tohoto světa... za svobodou."
Zatímco zbytek města kypěl poslední oslavou lorda Bludda, Tio Holtzman měl za lubem důležitější věci. Vynálezce si na Bela Moulaye nevzpomněl od jeho popravy, která měla ukončit všechny stížnosti buddislámců na Poritrinu.
Stejně jako děti by otroci měli být vidět, ale ne slyšet.
Bylo chladné odpoledne, ale on si chtěl dát pozdní oběd venku na skalní terase nad řekou Isanou. Zachumlal se do teplého oblečení a přikázal kuchařům, aby servírovali tam; jestli bude mít pohodlí, mohl by na té vyhlídce strávit celé hodiny, hloubat o různých možnostech, jak by se od Učence čekalo. Jedna otrokyně velkému muži rychle otřela křeslo a přistrčila mu ho, aby si mohl sednout.
Objednal si svoje obvyklé jídlo. Holtzman měl rád každý den vždy určený pokrm, podle zaběhlé rutiny. Rád dělal věci předvídatelně, aby si mohl uspořádat rozvrh a neztrácet čas. Objevila se služebná, roztomilá brunetka v bílých krajkových šatech, s podnosem s horkou kávou, z níž se kouřilo. Nalila mu šálek velikosti polévkové misky a on opatrně usrkával.
Hluboko dole po vodě se na vodě líně pohyboval člun, vysoko navršený zemědělskými plodinami. Plul do Stardy, kde bude vyložen. Neměl příliš velkou společnost. Kvůli oslavám za soumraku byla velká část provozu po řece odkloněna. Holtzman si povzdechl. Lord Bludd neustále oslavoval to či ono.
Po celý minulý týden Holtzman podrobně studoval Norminy poznámky a plány, pokoušel se zjistit, co to prováděla se starou nákladní lodí. Možná, že by se měl vypravit tu staromódní loď taky zabavit, i přes hlasité protesty Tuka Keedaira a všechny jeho právní dokumenty. Ale VenKee Enterprises měly přinejmenším tolik peněz jako sám Holtzman a jemu se nechtělo prodlužovat soudní tahanice. Ze všeho nejvíc chtěl už poslat Normu Cenvu do háje i s její pošramocenou reputací.
Kdyby tak teď dokázal přijít na to, na čem dělala, byla by to příjemná prémie.
Holtzman usrkával kávu a uvažoval, jestli by se o té záležitosti neměl poradit s jinými experty, ale usoudil, že ty

dokumenty nesvěří nikomu jinému. S Normou už si zažil spoustu problémů.
Je to zřejmě všechno ztráta času, pomyslel si a otřel si ústa jemným kapesníčkem. Norma Cenva je blázen s bláznivými sny.
Celé hodiny zensunnitští otroci předstírali, že jde jen o další pracovní den a že likvidují zařízení velkého hangáru, aby Holtzman mohl převzít vedení nad projektem. Keedair dělal inventuru a dohlížel na práci, ale vypadalo to, že to nedělá s nasazením. Brzy stejně odjede.
Se vzrůstajícím vzrušením se mezi zensunnitskými otroky v rozlehlém hangáru rychle šířily zprávy. Mezi lidmi vzrůstal tlumený šepot a rozzářené očekávání, kypící domněnky a nečekané možnosti. Čekali, až Ismael dostane znamení od Buddalláha, a teď ho chtěli dychtivě následovat.
Ismael se obával, že je příliš dlouho nabádal k pasivitě. Bál se, že zensunnité zapomněli být silní. Ale teď už nebyl čas na žádné pochybnosti.
Už před polednem začalo vzdálené město Starda vřít přípravami před oficiálním zahájením výroční slavnosti. Občané a dokonce ani Dračí gardy nic netušili a byli spokojení.
Za soumraku Alíz spustí svoji vzpouru. Ismael věděl, že musí do té doby odvést svou dceru, jejího muže a všechny ostatní otroky z dosahu toho požáru.
Jako by plnil zadaný úkol, otevřel nákladní rampu velké lodi. Jeho lidé předstírali, že dělají svou práci, a začali do lodi přesunovat barely s vodou a zásoby ze svých baráků a hangáru. Keedair - když ke svému překvapení zjistil, že plavidlo stále působí jako funkční - jim nařídil, aby na palubu odvlekli mnoho z jeho vybavení a cenností. Vzhledem k tomu, že lord Bludd brzy všechen materiál projektu zabaví, měl Keedair v plánu odvézt loď na vesmírnou dráhu, kde by se dala odtáhnout do nějakého vesmírného doku a přestavět. Původně zamýšlel odvléci všechno, co mohl zachránit, pomocí suspenzorových plošin, ale teď měl lepší řešení.
Ismael však měl v úmyslu navést prototypovou loď někam jinam, na nějakou novou planetu, daleko od nájezdů otrokářů a od krutých myslících strojů. Bylo mu jedno, kam; chtěl být jen na místě, kde by se o ně nikdo nestaral.
Buddislámští věřící před lety odešli z Ligy vznešených, nechtěli se zapojit do války se stroji. Neutekli však dost daleko - ďábelští obchodníci s bílým masem jako Keedair přepadávali sídla v močálech na Harmonthepu a Džihád zatím zničil svaté město Darits na IV Anbusu.
Ismael teď bude mít šanci vést svůj lid ke svobodě, jakou si zasloužil. Mohl se stát vůdcem, jak od něj čekali.
Pozdě odpoledne došla těžce pracujícím otrokům trpělivost. Chamal se držela u svého muže Rafela a vysílala k otci úzkostlivé pohledy. Ismael jim už dál nemohl říkat, aby čekali; budou se muset dát brzy do pohybu. Znepokojení rostlo chvíli od chvíle, jak se jim v žilách rozpalovala krev.
Reptající Keedair zlostně zahlížel na zensunnity, jako by v něm z jejich chování začínalo narůstat nějaké podezření, pak se stáhl zpátky do svých kanceláří.
Konečně Ismael vyslal tichý signál. Otroci opustili svoje stanoviště a soustředili se uprostřed hangáru. Ismael se postavil před otevřená vrata obří dobře vybavené lodi a vyrazil vysoký hvízdavý zvuk, zvláštní zaskučení, které nepoužil od svých chlapeckých let a lovů na Harmonthepu.
Zensunnitští zajatci vydali podobné výkřiky, příznačné pro své planety a kultury. I když byli v otroctví už dlouhou dobu, na svou minulost nezapomněli.
Mladý Rafel a dva jeho muži doběhli k ovladači konzoly a otevřeli obří strop hangáru. Překrývající se vlnité pláty se s mohutným řinčením a skřípáním odsunuly stranou a odhalily prototypovou loď obloze pokryté mraky. Čerstvý vzduch zavoněl svobodou a lidé zajásali dychtivým očekáváním.
Tlulaxský obchodník uslyšel ten rozruch a přispěchal ze svých správních kanceláří. Nevěřícně se díval, jak se stovka otroků soustředila u lodi, jako by se chystala na její prohlídku.
„Co to děláte? Vraťte se do práce. Okamžitě! Máme už jenom dnešek -"
Než mohl Keedair vytáhnout omračovací pistoli, obklopilo ho patnáct otroků a odřízlo mu ústup. Vedl je Rafel a už jen tou přesilou malého muže lehce překonali. Jeho protesty, klení a nadávky ignorovali. Pak popadli Keedaira za paže. Silně a odhodlaně působící mladá Chamal ho zatahala za dlouhý prošedivělý cop, jako by to byl okov, připevněný k jeho hlavě.
Vyjekl bolestí a vztekem. „To si ke mně nemůžete dovolovat! Postarám se, aby vás všechny popravili!"
Přivlekli ho před Ismaela. S nechutí a pohrdáním se díval na muže, který byl přímým viníkem jeho zotročení. „Za tuhle hloupost budete potrestaní!" přísahal Keedair.
„Ale kdepak," řekl Ismael. „Tohle je naše jediná šance. Do hodiny propukne ve Stardě krvavé povstání. My se toho masakru nechceme zúčastnit, ale trváme na své svobodě."
„Nemůžete utéct," řekl Keedair, nikoli vzdorně, jen konstatoval fakt. „Dračí gardy vás budou pronásledovat, ať půjdete, kam chcete. Dopadnou vás."
„Když se dostaneme z planety, tak ne, otrokáři." Rafel se protlačil blíž k bývalému obchodníku s lidmi a rázem mu vzal chuť do života. „Máme v plánu odletět odtud daleko, na nějakou vzdálenou planetu."
Ismael zabodl prst Tlulaxanovi do hrudi. „A ty nás odvezeš v té Cenvině lodi."

Volte si své bitvy pečlivě. Koneckonců, vítězství a porážka jsou záležitostí vaší vlastní pečlivé — nebo ledabylé — volby.
TLALOC, SLABOSTI IMPÉRIA

Krvavě rudá zář poritrinského západu slunce jako nějaká divadelní narážka odstartovala začátek povstání.
Alíd a jeho otrlí zenšiitští druhové stáli v docích říční delty za ohradami, zatímco místní pyrotechnici připravovali kanystry s výbušným prachem. Transport surovin na ohňostroje se považoval za nebezpečnou práci, vhodnou jen pro otroky, a Alíd si na ten úkol nestěžoval. Místo toho chystal spolu s vybranými druhy svým bezcitným věznitelům překvapení. Po celých generacích konečně nadešel čas.
Lord Niko Bludd seděl se svými společníky na vysokém vzdušném pódiu na pontonu, obklopeném třepetajícími se transparenty. Šviháckýšlechtic nařídil, že slavnost má být nejvelkolepější ze všech výročních událostí.
Alíd pevně přísahal, že tuto událost udělá nejen památnou, ale i legendární. Po celém městě putovaly tajné vzkazy. Nikdo z nedbalých pánů o nebezpečí nic netušil, ale otroci v každé domácnosti byli připraveni. Alídovi zenšiitští lidé po celé Stardě a v sídlištích na Poritrinu byli připraveni začít. Nepochyboval, že vláda šlechty bude svržena rychle a rázně.
Dračí gardy byly během slavnosti rozestaveny na nábřeží a bohaté rodiny nechaly otroky ve svých panských sídlech podél útesů řeky. Výbuch bude tak náhlý a všeobecný, že Draci nedokážou včas zareagovat. Otroci se ozbrojí pochodněmi, holemi, provizorními noži, vším, k čemu se dostanou. Alíd navíc věděl, kde získá složité zbraně, které by u nich Dračí gardy nečekaly.
Všechno do sebe zapadalo.
Do soumraku se zařízly hlasité fanfáry dlouhých trumpet. Lord Bludd kolem sebe zakroužil pestrým rouchem a zvedl ruce na znamení zahájení slavnosti.
Na naplaveném ostrůvku uprostřed líné řeky se pyrotechnici bez úspěchu pokusili zažehnout své důmyslně připravené světelné květy. Když se po několika okamžicích stále nic nedělo, davy lidí na říčním břehu začaly bručet a nedočkavě přešlapovat.
Alíd se dál díval, usmíval se a čekal.
Znovu se ozvaly halasné fanfáry, jako by se lord Bludd nemohl dočkat, až začne ohňostroj. Alíd se zašklebil. Věděl, že až pyrotechnici začnou šťourat do svých vadných zařízení, zjistí, že místo prchavým duhovým prachem jsou naplněny popelem a pískem.
Skutečné výbušniny zmizely jinam.
Rozzlobený lord Bludd máchl rukou a zazněla třetí fanfára. Tentokrát ho odměnily oslnivé exploze, vybuchnuvší v narůstající tmě — oslepující plameny ale přicházely z plných skladišť v docích. Všechny ohňostroje, které tam Alíd a jeho druhové tajně propašovali, nyní detonovaly oslnivými šílenými explozemi. Plameny najednou zachvátily osmnáct skladišť. Z davu se ozývaly zmatené výkřiky. Pak vysoko na útesu zahřměly další výbuchy.
Alíd se pro sebe usmál.
Otroci se rozběhli městem, zapalovali hořlaviny a katalyzátory, které rozmístili v minulých dnech. Všechno vycházelo tak, jak bylo naplánováno, takže v plamenech už bylo více než pět set příbytků v hustě obydlené Stardě. Masakr postupoval rychle, požáry propukaly a rozšiřovaly se po celém městě.
Starda byla ztracena.
Nebylo nic, co by mohl lord Bludd, jeho Dračí gardy ani občané udělat k odvrácení katastrofy. Míra zkázy měla být úměrná vzteku, který se v buddislámských otrocích shromažďoval po mnoho generací.
Po celém městě se spouštěly alarmy, zněly sirény. Lord Bludd pomocí svého zesilovače volal z amplionů, vyzýval všechny občany do boje s ohněm a všechny majitele otroků, aby své lidi nasadili do akce. „Musíme naše krásné město zachránit!"
Alíd se prostě rozesmál stejně jako ostatní, kdo byli s ním. Když na ně zavolal jeden z dozorců, aby šli na pomoc, prostě se obrátili a utekli. Osvobodili se snadno. Po celé Stardě se zenšiité poženou dům od domu, budou zakládat ohně, ničit, co budou moci. V těžebních nebo zemědělských oblastech povstanou další vězňové a budou vraždit celé rodiny, zabírat si půdu a domy pro sebe. Povstání nepůjde zastavit. Tentokrát ne.
Alíd se se svými muži vloupal do jednoho z městských muzeí, kde se vystavovaly zbraně: zdánlivě zastaralé raketomety, granáty a těžké střelné zbraně. Ale Alíd věděl, že jsou ještě pořád funkční.
Otroci rozbili vitríny, popadli zbraně, sebrali i nože a meče. Alíd, opilý dychtivým očekáváním, vzal nakonec těžkou naleštěnou zbraň typu, jaký byl vyvinut před celými staletími, ale pro nízkou účinnost se přestal pro bojové účely používat. Zdokonalená laserová puška dokázala vyslat paprsek energie, který zdálky porazí mnoho nepřátel - dokud mu vydrží zdroj energie.
Alíd si zbraň osahal a byl s ní spokojen, vzal si ji za svou. Přímo cítil tu spoušť a destrukci, kterou dokáže natropit. Pak se se svými stoupenci rozběhl ulicemi. Nahoře na útesech viděl laboratoře Tio Holtzmana a už věděl, kde začne svou ambiciózní misi osobní msty.
Tuk Keedair, sám uprostřed davu rozezlených zensunnitů v izolovaném hangáru, zpanikařil. „Vzít vás na loď, která zakřivuje prostor? To nejde! Jsem jenom obchodník. Znám základy létání, ale profesionální pilot ani navigátor nejsem. A tohle je neprověřená loď. Má experimentální motory. Všechno je -"
Rafel sevřel obchodníkovy paže pevněji a divoce jím zatřásl. „Je to naše jediná a poslední naděje. Jsme zoufalí. Nepodceňujte nás."
Ismael promluvil chladně a zlostně: „Já si tě a ty tvoje kamarády pamatuju, Tuku Keedaire. Zaútočil jsi na moji vesnici na Harmonthepu. Hodil jsi mého milovaného dědečka do močálu k obřím úhořům. Zničil jsi můj lid."
Podíval se tlulaxskému obchodníkovi zblízka do tváře. „Já chci svobodu a novou příležitost pro svoji dceru a všechny tyto lidi." Ukázal na netrpělivý dav v hangáru. „Ale jestli nás donutíš, budu se muset spokojit s krutou pomstou."
Keedair těžce polkl, podíval se na vzteklé otroky a řekl: „Jestli mám na vybranou jenom smrt... pak můžu klidně zkusit s tou věcí odletět. Ale berte na vědomí, že nevím, co dělám. Ty nové motory na zakřivení prostoru nebyly nikdy testovány s nákladem ani s pasažéry."

„Stejně byste experimentovali s námi otroky," zavrčel Rafel, „jako s pokusnými zvířaty."
Keedair našpulil rty a přikývl. „Asi ano."
Na Ismaelovo gesto se otroci nahrnuli do lodě. Mohou se skrýt a čekat ve spacích oddílech, společných kajutách a na chodbách, které nebyly navršeny zásobami. Mohou si vzít přikrývky, přitisknout se k sobě a doufat v nejlepší.
„A ještě jedna věc." Keedar se snažil udržet si sebejistotu. „Pamatuju si souřadnice jen na jednu planetu: na Arrakis. Je to odlehlý svět, většinu posledních obchodních cest jsem vedl na něj. Otestujeme naši loď cestou tam."
„Můžeme si z Arrakis vybudovat domov?" zeptala se Chamal a oči jí zářily. „Je to země ráje a míru, místo, kde můžeme být svobodní - a bezpeční před lidmi jako ty?" Trochu se zakabonila.
Keedair vypadal, jako by mu při té představě bylo do smíchu, ale neměl k němu odvahu. „Pro některé lidi je."
„Tak nás tam odvez," nařídil Ismael.
Zensunnitští únosci nahnali vylekaného Tlulaxana po rampě do lodi a na pilotní palubu. Sto a jeden zensunnita se nalodil, neprodyšně uzavřeli příklopy. Interiér hangáru zůstal prázdný, zatímco se nad řeku Isanu snášel soumrak.
Keedair se díval na provizorní ovládací tlačítka, které instalovala Norma Cenva. Každé bylo opatřeno štítkem v jejím podivném těsnopisném jazyce. Základní principy řízení lodi znal a věděl, jak zadat požadované souřadnice.
„Vůbec netuším, jak lidská bytost přežije okamžitý přechod dimenzní anomálií zakřiveného prostoru." Keedair se zjevně děsil neznámého a současně se hrozil otroků. „Vlastně ani nevím, jestli tahle loď vůbec poletí."
„Nastav souřadnice," poručil mu Ismael. Věděl, že v docích Stardy a v říční deltě každou chvíli vypukne skutečná vřava. Modlil se, aby Ozza a jeho druhá dcera byly někde v bezpečí, daleko od Alídova zmatku a krveprolití. Ale zachraňovat je teď nemohl, nemohl ani doufat, že je ještě někdy uvidí. „Musíme zmizet z Poritrinu, než bude pozdě."
„Pamatuj si, že jsem tě varoval." Keedair si hodil dlouhý cop přes rameno. „Jestli nás ty Holtzmanovy motory zavlečou do nějaké jiné dimenze, kde se budete na věčnost svíjet v agónii, pak mě neproklínej."
„Já jsem tě už proklel," řekl Ismael.
Keedair zachmuřeně aktivoval neotestované motory na zakřivení prostoru.
Loď se v mžiku ztratila.
Tio Holtzman seděl, odpočíval a přemýšlel, dokud nebe nedozrálo barvami zapadajícího slunce. Dole u řeky se před tribunami shromažďovaly davy, aby si vyslechly monotónní proslovy, zatímco v dálce vyhrávaly kapely.
Odstrčil křeslo od stolu, když mu vítr sebral ubrousek a nesl ho dolů z útesu. Vědec se za ním díval, jak plachtí pryč, a přitom roztržitě zaznamenal hořící skladiště na protějším břehu řeky a na trhu otroků, ale nevšímal si toho. Lidé lorda Bludda se o to postarají.
Než se Holtzman vrátil k práci uvnitř, zavolal na své domácí otroky. Nikdo mu neodpověděl. Vztekle se dál pokoušel rozšifrovat zabavené dokumenty Normy Cenvy, procházel matematické symboly a ignoroval další znaky a hrubé náčrtky.
Tolik se zabral do jejích nadšených poznámek, že ani neslyšel rozruch ve vlastním domě — mužský křik, řinkot skla. Konečně, když se ozval výstřel, prudce zvedl hlavu a zavolal na své Dračí gardy. Většina z nich byla pryč, dělala bezpečnostní službu na oslavě u řeky. Výstřely? Okny uviděl, jak dole ve městě hoří další budovy, a slyšel vzdálený hřmot, následovaný výkřiky. Vynálezce něco zabručel, se znepokojením si nasadil osobní ochranný štít, jak měl ve zvyku, a šel se podívat na ten rozruch.
Alíd, ženoucí se po chodbě horního patra Holtzmanova elegantního domu, pálil z ukradené staré laserové zbraně, ničil nádherné sochy a obrazy všude kolem. Zezadu slyšel škodolibý křik svých stoupenců, kteří osvobozovali domácí otroky.
Přímo vepředu se mu pokusili zastoupit cestu dva Dračí gardisté, ale Alíd je laserem rozřezal na kousky, upálil jim maso z kostí. I přes své stáří byla ta zbraň moc užitečná věcička s působivou silou.
Alíd v domě před lety sloužil, a tak dokázal odhadnout, kde najít toho nabubřelého Učence. O pár chvil později vtrhl do jeho pokojů v rezidenci, v patách dvacet rozběsněných mužů.
Muž se šedivými vousy stál uprostřed pokoje, ruce v širokých rukávech založené na prsou. Něco kolem něj zářilo a zkreslovalo mu rysy tváře. Rozhořčený Holtzman stál před divokými povstalci, Alída nepoznal. „Zmizte, než zavolám stráže!"
Alíd se nenechal zastrašit a popošel k němu s laserovou zbraní. „Zmizím, ale teprve až zničím vás otrokáře."
Holtzman poznal tu zastaralou zbraň a ve tváři se mu objevil děs, což Alída zřejmě jen povzbudilo. Přesně takhle si to představoval.
Bez výčitek na toho krutého starého otrokáře vypálil.
Výšleh purpurově bílého laserového paprsku zasáhl Holtzmanův osobní štít a v kombinaci s ním způsobil obrovskou explozi. Vynálezcův dům na útesu se spolu s většinou města v pseudoatomové záři rozžhavil doběla.

Nejsou žádné uzavřené systémy. To jen pozorovateli došel čas.
LEGENDA O SELIMOVI JEZDCI

Když naib Dhartha vedl skupinu těžce ozbrojených žoldnéřů z cizích světů k jejich cíli - a své vlastní pomstě — docházelo mu víc a víc, že ho ti nevlídní protřelí muži považují za pouhého sluhu. Zensunnitský vůdce byl pro ně jen někým, kdo je může dovést ke kořisti. Nebyl to velitel.
Jakmile konvoj plavidel odstartoval z Arrakis City, najatí bojovníci mu projevovali malou úctu. Dhartha seděl v lodi spolu s pěti zensunnistkými válečníky, kteří se k němu přidali na odvetnou výpravu kanla. Ostřílení žoldnéři považovali

jeho skupinu za primitivní nomády, amatéry, hrající si na vojáky. Ale všichni měli společný cíl - zničit Selima Jezdce.
Dohromady měli dost palebné síly a výbušnin na to aby povraždili všechny bandity, aniž by vystoupili z plavidla a pošpinili si ruce. Naib Dhartha by osobně raději popadl nepřítele za vlasy, trhl mu hlavou dozadu a podřízl mu krk.
Chtěl se dívat, jak Selimovi mizí světlo z očí, chtěl na svých prstech cítit jeho hustou teplou krev.
Dhartha se však toho potěšení dokázal zříci výměnou za jistotu, že Jezdec a jeho banda budou vyhlazeni.
Z vyhřátých dun stoupalo teplo jako dým a letoun nadskakoval v proudech těžkého vzduchu. Před nimi se coby nějaký izolovaný kontinent daleko v poušti rýsovala mohutná linie útesů a rozeklaných skal.
„Tamhle před námi je hnízdo té vaší havěti," řekl kapitán žoldnéřů.
Pro naiba Dharthu byl tento důstojník a jeho lidé bezvěrci. Přišli z několika planet Ligy vznešených. Někteří měli za sebou výcvik žoldnéřů na Ginázu, ale byli shledání nedostatečnými a nikdy se nedostali do elitní skupiny bojovníků. Nicméně bojovníci a zabijáci to byli... přesně tak, jak situace vyžadovala.
„Můžeme ty útesy prostě bombardovat," navrhl další žoldnéř. „Nalétneme na ně a uděláme z celé té skupiny skal žhavý prach."
„Ne," odmítl Dhartha. „Já chci spočítat těla a odřezat si prsty jako trofej." Někteří muži jeho kanla výpravy zamručeli na souhlas. „Pokud nebudeme moci ukázat tělo Selima Jezdce, aby ho všichni viděli, pokud neukážeme, že je slabý a smrtelný, pak budou jeho stoupenci v sabotážích pokračovat."
„Čeho se bojíš, Raule?" zeptal se jiný žoldnéř. „Nebudou mít šanci. Mají možná tak nanejvýš tři maulské pistole a nás před střelami chrání osobní štíty. Jsme neporazitelní."
„Přesně tak," přidal se další voják. „Přiletět seshora a bombardovat úkryt na zemi dokáže každá stará bába. Jsme válečníci, nebo kancelářské myši?"
Dhartha ukázal dopředu před pilota. „Můžete přistát tam na písku blízko u skal, kam se červi nedostanou. Vyhrneme se ven, najdeme jeskyně těch banditů a vykouříme je. Ten Jezdec se asi bude snažit schovat a zachránit se, ale budeme zabíjet jejich ženy a děti, jedno no druhém, dokud nepřijde a nepostaví se mi."
A pak ho zastřelíme," zavolal Raul a všichni se rozesmáli.
Dhartha se zamračil. Snažil se moc nepřemýšlet o tom, co udělal, jak byl nucen žebrat o pomoc u Aurelia Venporta. Problém se Selimem Jezdcem byl odjakživa soukromá záležitost, krevní msta mezi nimi dvěma.
Zensunnitští staršinové ze vzdálených kmenových vesnic se netajili pohrdáním k Dharthovi a jeho lehkomyslné spolupráci s nečistými cizinci. Naib obchodoval s lidmi z jiných světů, prodával jim tolik koření, o kolik si řekli. Ve své skalní vesnici dokonce zavedl cizí vymoženosti, opustil staré způsoby pouště. Dhartha si uvědomil, že když najal tyto žoldnéře, aby mu pomohli s osobní krevní mstou, hodil tak za hlavu všechno, co pro něj kdysi bylo důležité. Teď už nedbal na tradice ani principy buddislámu. Zaskřípal zuby a napadlo ho, že se za své činy možná dostane do Šeólu. Ale Selim Jezdec bude aspoň mrtvý.
Ozbrojený transport přistál u skalního sedla, dveře se otevřely do horkého suchého vzduchu. Dhartha se chystal vydat rozkazy, ale Venportovi žoldnéři ho ignorovali a šplhali ven. Pokřikovali jeden na druhého, nakládali si na ramena zbraně, seřizovali osobní štíty. Za chvilku už vyrazili do skal a zahájili koordinovaný, rázný útok na jeskyně, podobné plástvím medu.
Dhartha si připadal jako divák. Konečně chraplavě poručil svým pěti kanla mužům. Vyrazili s ním, pospíchali, aby dohnali bojovníky vepředu. Chtěli se na krveprolití také podílet.
Dharthovi zvědové celé měsíce sbírali stopy a informace, až byl přesvědčen, že objevil doupě Jezdcovy bandy. Před útokem ji nemohl nikdo varovat.
Cizí vojáci vtrhli vepředu do jeskyní a Dharthu znejistilo, že neslyší žádné zvuky boje, výkřiky, výstřely z maulských pistolí. Copak ti banditi spali? Spěchal se skupinou zensunnitů ke vchodu do jeskyní.
Bylo vidět, že tady bandité přebývali. V pískovci byly vysekány prostory, stále ještě vybavené ozdobnými goblény a ukradenými světelnými koulemi, zůstalo tu i nádobí a další potřeby pro domácnost.
Ale v komorách nebyli žádní lidé. Bandité unikli.
„Někdo jim řekl, že se blížíme," zavrčel kapitán žoldnéřů. „Zradili nás."
„To není možné," řekl naib Dharma. „Nikdo by se sem nedostal rychleji než naše vznášedlo. A tuto bojovou skupinu jsme ustavili teprve před patnácti hodinami."
Venportovi žoldnéři se shromáždili v jedné z hlavních prostor, tváře brunátné vztekem. Obklopili naiba Dharthu. Bylo zřejmé, že ho viní z neúspěchu. Jeden z nich, muž s jizvou na čele, promluvil za všechny ostatní: „Tak nám teda vysvětli, ty pouštní člověče, kam všichni zmizeli."
Naib se pokoušel ovládnout dech. Kolem něj to doutnalo vztekem a zmatením. Věděl, že jsou na správném místě. Silné pachy, které se tu ještě držely, dokazovaly, že tu žili lidé — mnoho lidí — ještě nedávno. Nebyla to žádná léčka, žádné dávno opuštěné sídliště. „Selim tu byl. Nemohl zmizet daleko. Kam mohli všichni v poušti odejít?"
Než stačil někdo odpovědět, zaslechli slabé, vzdálené bušení, podobné tlukotu srdce... nebo bubnování. Dhartha se svými druhy pospíchal k jednomu skalnímu oknu. Uviděl osamělou postavu, sedící na duně ve volném prostoru, pateticky drobnou, bezmocnou figurku.
„Tamhle je!" zavyl Dhartha.
Žoldnéři s bojovým pokřikem uháněli zpět ke svému vznášedlu. „Ale co když je to léčka?" zeptal se jeden z vojáků.
Dhartha si vojáka změřil se zuřivým pohrdáním. „Je to jenom jeden muž. Musíme ho zajmout, abychom zjistili, kam odešli ostatní."
Kapitán žoldnéřů řekl jízlivým tónem: „My se nebojíme ničeho, co na nás může tahle pouštní lůza nasadit."
Písek byl pod jeho botami měkký a polední slunce žhnulo jasně a nelítostně, jako by mělo spálit všechno, čeho se jeho paprsky dotknou. Dnešního dne Selima nedoprovázely žádné stíny; kráčel v plném světle. Zastavil se

uprostřed prázdnoty, kde ho mohl vidět celý svět. Posadil se pod oslnivým světlem, vytáhl buben a čekal.
Naib Dhartha a jeho bojová skupina ho nemůžou přehlédnout.
Předchozího dne vřely všechny nedaleké jeskyně aktivitou, jeho stoupenci balili zásoby, brali si jen to, co budou potřebovat na cestu do nejhlubší pustiny. Mladí jezdci sotva popadali dech, vypadali odhodlaně, báli se toho, co se má stát, ale netroufli si zpochybnit Selimovu vizi ani rozkazy.
Marha odcházela poslední. Přitiskla se k Selimovi a on ji pevně držel, myslel na rostoucí život v její děloze, toužil, aby mohl zůstat se ženou a vychovávat to dítě. Ale volání Šaj-hulúda bylo silnější. Věděl, co musí udělat, neměl jinou možnost než vyslyšet přání Buddalláha.
„Udělala jsem dobře, že jsem se přidala ke tvé tlupě," řekl Marha se směsicí smutku a obdivu v očích. „Modlím se, abys přežil dnešní den, Selime, ale jestli dojde k nejhoršímu, povedu naše dítě k úctě k tobě."
Pohladil ji po tváři, nesnažil se ji konějšit hranou odvahu. Netušil, co si pro něj Šaj-hulúd přichystal. „Postarej se o našeho syna." Položil jí jemně ruku na břicho. „Melanž mi prozradila, že porodíš zdravého chlapce. Pojmenuješ ho... El'hím. Jednou z něj samotného bude vážený vůdce, jestli si zvolí správně."
Tvář se jí rozjasnila nadějí, ale Selim ji přiměl k odchodu.
Nyní ve volné poušti si připadal sám a nepatrný, ale Šaj-hulúd byl s ním. Celý jeho život, všechno, co kdy udělal nebo mohl udělat, směřovalo k tomuto bodu. Selim si byl nyní úspěchem jistější víc než kdy dřív od té doby, kdy měl téměř před třemi desetiletími svou první vizi.
Naib Dhartha byl jeho zapřísáhlý protivník a nepřítel Šaj-hulúda. Zensunnitský vůdce zaprodal duši cizím obchodníkům a odvážel životní mízu Arrakis — melanž — nechal ji odtékat tam, kam nepatřila. Ve svých vizích způsobených kořením, dohlédl Selim přes krajinu času pohledem, jakého může dosáhnout jen bůh nebo jeho posel. V daleké budoucnosti viděl pomalou, protahovanou smrt písečných červů...
Dnešní boj si bude pamatovat mnoho generací, budou ho celá staletí opakovat u táborových ohňů. Selimovo jméno se možná zapomene, detaily se opakovaným vyprávění zamlží, ale podstata příběhu vstoupí do mýtů pouštních poutníků. Dovolávajíce se jeho památky, budou lidé dál ještě s větším zápalem obírat sběrače koření.
V celkovém plánu je to, co udělá dnes, naprosto nezbytné.
Pozoroval nenáviděné cizácké jednotky, jak přistávají se svým vojenským vznášedlem a hrnou se po skalních stezkách do jeskyň, které Selim tolik let vyžíval jako základnu svých operací. Rty se mu prohnuly dolů, když viděl, že naib Dhartha sám sebe zahanbil ještě víc, že se bratříčkuje s cizinci, že si najal bojovníky z jiných planet. Byli dobře vyzbrojení a pohybovali se jako dravá zvěř.
Selim s nechutí přihlížel, jak znesvětili jeho domov, jeskyně, kde se scházel a oslavoval se svými stoupenci, komoru, kde se s Marhou poprvé milovali. Ti vetřelci si nezaslouží žít.
Seděl se zkříženýma nohama na písku a čekal, až prohledají opuštěné sídliště. Nakonec z netrpělivosti, že si ho ještě nikdo nevšiml, posadil buben do měkkého písku. Ráznými pevnými údery do něj začal bušit, vysílal do průzračného pouštního vzduchu a do mnohovrstevných dun hlasitou ozvěnu.
Bylo to jasné volání, výzva.
Selim uslyšel nezřetelné poplašené a vzteklé výkřiky a pak se bojovníci rozběhli dolů ze skal. Pospíchali zpátky na palubu vznášedla. Motory zakvílely, zvedla se oblaka prachu, jak se plavidlo vzneslo do vzduchu.
Naib Dhartha a jeho osobní válečná skupina se hnali k dunám pěšky.
Selim zabušil na buben hlasitěji ve vytrvalém, naléhavém rytmu. Byl to dokonalý nástroj, udělal si ho sám. Věrný Jafar mu ukázal, jak vyrobit válec z kousků kovu a vršek z pevně spletených kůží myši klokaní. Ten buben mu sloužil už celé roky. Přivolal spoustu červů.
Ozbrojené vznášedlo se sneslo seshora, letělo teď tak nízko, že cítil proud vzduchu a vlnu horka z jeho motorů. Na tváři ho pálil rozfoukaný písek, ale Selim sebou ani necukl. Mohli na něj střílet nebo hodit výbušniny, aby ho zničili. Ale pilot zřejmě zjišťoval, jestli je opravdu sám. Přirozeně čekali nějakou léčku — ale nedokázali žádnou odhalit. Vznášedlo znovu zakroužilo a pak přistálo na rovném písku kus od něj. Žoldnéři se vyvalili ven.
Naib Dhartha a jeho zensunnittští bojovníci rychle klopýtali krajinou, jako by vojáky ze vznášedla honili. Všichni ti arogantní muži byli přesvědčeni, že se dokážou postavit nástrahám pouště. Selim však věděl, že život kteréhokoliv člověka na Arrakis je bezvýznamnější než zrnko písku ve volné pustině.
Stále bil na buben. V odezvu slyšel hluboké, hluboké chvění... které sílilo a přibližovalo se.
Z opačné strany spěchali zensunnittští bojovníci, máchali zbraněmi, zapomněli na přerývaný krok, který se učili už jako děti. Slyšel nadávky, výzvy, hrozby. Naib Dhartha, ač starší než většina svých bojovníků, byl v čele. Jak Selim doufal, jeho vztek potlačil zdravý rozum.
„Vyzývám tě, Selime Jezdče," zakřičel Dhartha, jakmile se ocitl v doslechu. Hlas měl hluboký a plný vážnosti, přesně jako tehdy, když Selima neprávem odsoudil za krádež vody. „Natropil jsi mému lidu už dost škody. Přišel jsem, abych ukončil tvůj psanecký život."
Cizí vojáci si zapnuli osobní štíty, protože k tomu byli vycvičeni. Selim nikdy nebojoval se štítem - žádný pravý válečník by nikdy nespoléhal na tak zbabělou ochranu. Ucítil hluboko pod zemí otřes, když se ti muži k němu blížili. Netušili, že štíty vysílají mnohem hlasitější, naléhavější výzvu Šaj-hulúdovi, než by kdy dokázal Selimův buben.
„Ty jsi bez viny, že mě můžeš soudit, naibe Dhartho?" zavolal na něj Selim. Dál bubnoval. „Muž, který vědomě vyhnal mladíka, jenž se neprovinil žádným zločinem? Neustále jsi jednal proti Šaj-hulúdovi, i když jsi jasně věděl o škodě, kterou působíš. Máš na rukou mnohem víc krve než já."
Někteří z bojové tlupy zensunnitů poplašeně vykřikli a ukazovali do dálky. Selim se neobrátil. Cítil rostoucí vibrace, blížící se červy v hloubce. Bylo jich mnoho.
Žoldnéři se zarazili na místě a zmateně se shlukli jako podráždění mravenci, když jim písečná půda pod nohama začala

vibrovat a kypět. Vznášedlo se s kvílením motorů odlepilo z vratké duny a vzneslo se do prašného vzduchu.
O chvilku později ze země vyrazil jako střela velký písečný červ, šílený z osobních štítů ozbrojenců a jediným máchnutím nabral do rozevřené tlamy všechny nesnesitelné žoldnéře.
Selim zůstal sedět, naslouchal pohybu narušeného písku a beznadějnému vytí mužů, padajících do nekonečného jícnu.
Pilot se vznesl se vznášedlem výš a hnal se na obrovského červa, který v několika vteřinách zahubil většinu skupiny mužů. Z předních kulometů vypustil explozivní střely. Zasáhly obrněnou kůži článkovaného těla červa a obnažily růžové maso pod ní. Slepý červ se zazmítal a zvedl se do výše, slepě pátral po novém nepříteli.
Zatímco se vznášedlo chystalo k novému útoku, vyrazil z hlubin pouště druhý červ. Klikatým pohybem jako kobra udeřil do vznášedla a srazil ho ze vzduchu na zem. Když vojenské plavidlo spadlo, ponořil se červ do písku a kinetickou energií vtáhl vrak za sebou.
Na druhé straně od Selima upustili zensunnitští válečníci zbraně, v panice se obrátili a dali se na útěk. Dhartha, kterého nechali samotného čelit Selimovi, se za nimi díval se vztekem a znechucením.
Selim se Šaj-hulúda nebál. Mnohokrát už stál tváří v tvář červům a věděl, co pro něj má Buddalláh připraveno. „Je jen jeden způsob, jak může zahynout Jezdec, naíbe Dhartho."
Selim udělal, co se dalo, aby naplnil svůj určený osud. V srdci však cítil, že tím, co se chystá udělat, vykoná mnohem víc. Vystoupí z reality do říše mýtů. Báj o Selimovi Jezdci a jeho svatém snažení přetrvá celá staletí.
Pak se z písku přivlnilo třetí monstrum a vztyčilo se před ženoucí se zensunnitskou kanla skupinou. Bylo známo, že si zvířata drží svá teritoria, nikdy nevstoupí do domény soupeře... ale na Selimovo lákání odpověděla hned tři.
Pochyboval o tom, jestli kdy kdo byl svědkem takového představení.
Bojovníci kanla nemohli třetímu červovi uniknout. Tvor sebou mrskl a zhltnul je v přívalu písku.
Selim jako v tranzu bubnoval dál. Dhartha, nyní jediný zbylý, na něj něco volal. Konečně se písek pod ním začal chvět na znamení příchodu čtvrtého a největšího červa ze všech. Naíb se obrátil a pokusil se uprchnout.
Příliš pozdě.
Jak pod ním duna náhle poklesla a písek se mu začal sunout pod nohama, obrátil se naíb Dhartha k Selimovi. Pod nimi oběma se vynořil Šaj-hulúd, zející obří tlama s krystalovými zuby.
Jediným douškem zhltl červ tuny písku. Naíb Dhartha sklouzl do bezedné jámy jeho hrdla.
Písečný červ se dál vztyčoval, dál se blížil.
Selim se chytil bubnu, tvor se jako anděl vzedmul k nebesům, tlamu páchnoucí vší melanží pouštní planety. Nakonec zvíře spolklo i jeho.
Jezdec podnikl svou poslední jízdu, jízdu na věčnost, kořeněným jícnem Šaj-hulúda.
Mezitím rozmrzelí členové tlupy banditů splnili rozkazy svého vůdce a odešli založit nové tábořiště ve vzdálených skalách. Marha se s bolavým srdcem držela vzadu. Cítila, jak v ní roste dítě, a uvažovala, jestli někdy uvidí otce.
Přísahala si, že ať se stane cokoli, dítě se dozví všechny historky o Selimovi Jezdci.
Její muž jí vysvětlil, co musí udělat. Ta povinnost ji netěšila, ale věřila v Selimovu věc. Přijala jeho vize jako skutečné vzkazy od Buddalláha, proto je nemohla odložit kvůli vlastnímu pohodlí nebo své lásce.
Aby lépe viděla Selima, vystoupila na Jehlovou skálu, vysoký vrchol, který jí poskytoval velkolepou vyhlídku do pouště. Už tehdy dávno, když utekla z vesnice naíba Dharthy a hledala cestu přes poušť, byla tato skála důležitým orientačním bodem v krajině blízko Selimových jeskyní. Jen hrstce těch, kteří se chtěli přidat ke skupině povstalců, se podařilo dostat se tak daleko, aniž by je chytili Selimovi zvědové. Ale Marze se to podařilo.
Teď se dívala, jak Selim sedí sám na dunách, tluče na buben a čelí nenáviděným protivníkům.
Nikdo z cizích žoldnéřů ani zensunnitských zrádců si nepředstavoval, že by Selim mohl tak lehce ovládat Šaj-hulúda, jehož ničivá síla mnohokrát předčila všechny zbraně vojáků. Viděla celý ten masakr, viděla šílenství démonických červů — byli dohromady čtyři! — s jakým ničili nepřátele.
Pak se srdcem v krku a duší, propadající se k zoufalství, viděla, jak se vztyčil největší červ ze všech, vtělení Šaj-hulúda samotného, aby zničil Selimova životního nepřítele naíba Dharthu... a jejího milovaného Selima.
Vyrazila kvílivý výkřik vdovy a pak zmlkla, snažila se najít vnitřní mír. Šaj-hulúd pohltil velkého Jezdce a Selim teď bude žít navždy jako část jejich boha. Pravý osud pro muže-hrdinu.
A perfektní začátek legendy.

Lidé jsou otroci své smrtelnosti, od chvíle zrození až po chvíli smrti.
TLULAXSKÝ NÁBOŽENSKÝ VERŠ

Nepochybně byly ještě starší, sešlejší vesmírné lodě než tahle, cestující mezi planetami Ligy, ale Norma ještě žádnou takovou neviděla. Vedle ní vypadalo moderně i to vyřazené plavidlo, které jí pořídil Aurelius pro projekt zakřivení prostoru.
Loď, opouštějící svou domovskou oběžnou dráhu Poritrinu, se rozvibrovala a zvyšující se rychlostí se hnala do volného vesmíru. Prázdný interiér čpěl sežehnutou izolací, lidským potem a starým jídlem. Paluba a stěny byly plné fleků, jen velice ledabyle čištěných. Uvažovala, jestli se tato loď používala ke krádežím otroků. Teď ale byla kromě stráží jedinou cestující ona sama.
Měla to být dlouhá, nepohodlná cesta. Jako by Norminy smůly a strádání už tak nebylo dost.
Na dlouhé kovové lavici seděl vedle ní z každé strany jeden mrzutě se tvářící Dračí gardista. Zdálo se, jako by si lámali hlavu nad tím, čím lorda Bludda popudili, že jim přidělil tak dlouhý a vleklý úkol. Do volných prostor byly spěšně

nastrkány bedny s nákladem, včetně jejích vlastních věcí, a navršeny ke stěnám. Překvapilo ji, že nepřinutili Tuka Keedaira odletět s ní.
Otevřený prostor pro cestující byl plný účelových pryčen a lavic. Na nákladních plošinách dole zahlédla Norma řady dutin podobných rakvím, zřejmě postelí. Plně naloženo mohlo to jednoduché plavidlo přepravit nejméně tisíc lidí.
„Tohle je otrokářská loď, co?" zeptala se nejbližšího Dračího gardisty.
Shlédl na ni zpod těžkých víček a neřekl nic. Nemusel odpovídat.
Norma v živé fantazii viděla na palubě potící se natěsnané buddislámské zajatce, násilím odvlečené z nějakého dalekého světa. Cítila tu jejich přetrvávající přízračné utrpení. Na těchto palubách umírali lidé.
To pomyšlení propůjčilo jejím problémům správnou perspektivu. Ano, poslali ji pryč proti její vůli, ale aspoň ji ti strážci vezou domů... i když s ostudou. Matka dá Normě jistě najevo, jak velký neúspěch pro ni znamená. Přesto to mohlo být horší. Norma si povzdechla a zatoužila, kéž by tu byl Aurelius a dělal jí na té dlouhé cestě společnost.
Poposedla na tvrdé lavici, ale pohodlí nedosáhla. Neměla nic, čím by se zabavila, žádné potěšení ani rozptýlení. Toto nebyla žádná luxusní zábavní plavba vesmírem.
Tvůrčí exkurze vlastní myslí jí obvykle umožnila zapomenout na fyzické strádání. Ale vzhledem k ukradené práci a narušenému životu Norma zjistila, že se příliš soustřeďuje na okolí a na nedostatky svého zakrslého těla.
Aby se utěšila, pohrávala si s krásným kamenem, který jí věnoval Aurelius. Žádné telepatické účinky na ni sice nikdy neměl, přesto si užívala vzpomínku, kterou v ní ten hladký kámen vyvolával. Norma zavřela oči a nechala si v mysli probíhat výpočty, dlouhé řady a sloupce čísel a matematických symbolů, jako by byly seskupeny ve vesmíru... přímo za průhledy této otrokářské lodi.
I když se Učenec Holtzman snažil, nedokázal jí vzít jádro jejího vynálezu. Všechno si to držela zamčené ve složitých chodbičkách mysli, každý detail bylo možno vyvolat, všechno, co potřebovala vědět o své práci na zakřivení prostoru. Bavilo ji prohledávat vlastní duševní archivy, měnit čísla a symboly, sledovat, jak se objevují a mizí podle libosti. To byl její tajný vesmír, kam nemohl nahlédnout nikdo jiný... i když by se o něj jednou ráda podělila s Aureliem.
Přinejmenším pořád žiju. Přinejmenším jsem pořád svobodná.
Z dálky uslyšela jakýsi hlasitý hrubý hlas. Bůhvíproč jí to připomnělo matku, jak jí spílá kvůli nějaké další slabosti. Jako v nějakém absurdním snu letěla Zufa Cenva širým vesmírem spolu s lodí a zírala na Normu jejími průhledy planoucíma očima jako dvěma malými rudými slunci.
Norma se najednou probrala z transu a uvědomila si chaos, který vládl kolem. Dračí gardisté byli na nohou, křičeli něco v galaštině a charterová otrokářská loď se stáčela z kursu. Letité motory se přehřívaly a kvílely námahou, jak pilot najednou změnil směr.
Ztratila rovnováhu, padla k průhledu ve stěně lodi a vyhlédla ven. Překvapeně zaznamenala, jak na ni zírají jakési rudé oči, ale matce nepatřily. Ten ďábelský pohled vycházel z mechanického monstra, konstruovaného tak aby připomínalo obrovského zelenooranžového prehistorického ptáka — a matka tu nikde nebyla, aby jí pomohla svými silami Čarodějky.
Otrokářská loď se otřásla úhybnými manévry a dravčí plavidlo poodlétlo, ukázalo žhavé výfuky a zakroužilo. Norma ho na několik chvil ztratila z dohledu. Stráže znovu vykřikly, bedýnky s nákladem se kácely a hroutily se na podlahu. Vyvalily se z nich zabalené lahve exportovaného poritrinského rumu.
Rozběhla se po lavici k protějšímu průhledu. Kosmická loď sebou škubla, jako by ji zasáhl výbuch, rozezněl se po palubách, jako by někdo tloukl kladivem o kovadlinu. Norma upadla na žlábkovanou kovovou podlahu.
Když se konečně dostala k průhledu, uviděla znovu to monstrózní plavidlo. Hnalo se na starou otrokářskou loď, jako se jestřáb vrhá na bezmocného holuba.
Obrovský létající stroj otevřel zubatou tlamu, jako by chtěl zařvat, a odhalil řady ostrých umělých zubů, každý veliký jako dveře. Norma měla problémy to všechno vůbec pochopit.
Děje se to doopravdy? ptala se sama sebe. Zdálo se to být nemožné. Její soustředěné myšlenky se nějak rozvinuly, roztáhly se do nesmírné šíře. Sevřela kámen jako talisman. Musím znovu ovládnout svoji mysl.
Snažila se nějak si tu situaci vyložit, najít logické vysvětlení. Mohlo by to monstrózní, okázalé plavidlo být... létající kymek? Ale proč by měla být nepřátelská loď právě tady a proč by měla usilovat o ni?
Dravčí plavidlo popadlo pomalou otrokářskou loď do obřího drapáku svých spárů. Norma uviděla žebrované zelené břicho velikého ptačího stroje, dost prostorné na to, aby mohlo spolknout celou jejich loď. Spodní strana byla poničena škrábanci a dlouhými černými stopami po ohni, zřejmě z bitvy.
Robotická loď otevřela úsek v břiše a táhla do něj malou zajatou loď. Uvnitř komory pro vězně zaplála jedovatě zelená světla, bodala Normu do očí.
Jakmile obří loď pohltila otrocké plavidlo jako sousto syrového masa, její vrata se zavřela.
Uvnitř mechanického netvora, vysoko nad zajatou lodí, volně visela ze stropu ochranná nádoba jako vak s pavoučími vajíčky. Kolem kontejneru blikala rudá a modrá světla, zesilovala se, když mozek bez těla zvýšil svou mentální aktivitu.
Najednou se jako nějaké elektronické spáry vysunuly myšlenkové senzory, aby mohly kořist lépe prostudovat.
Konečně si vysloužím vděk generála Agamemnona, pomyslel si Xerxes, když začal zaznamenávat data.

Bez ohledu na to, jak bezútěšná se zdá být naše situace, nesmíme nikdy přestat doufat. Buddalláh nás může překvapit.
NAÍB ISMAEL, VOLÁNÍ K MODLITBĚ

Bez jediného zvuku v izolaci vesmíru se prázdnota roztrhla vedví a veliká loď s trhnutím zčistajasna pronikla tím

otvorem...
Zensunnitští pasažéři, namačkaní v plavidle na zakřivení prostoru, vzdechli překvapením a úzkostí. Byli prohozeni smyčkou vesmírného času a vynořili se na druhé straně.
Ismael si připadal, jako by se v něm zadrhlo myšlení. Když vyhlédl ven, viděl hvězdy, které se křivily, otáčely a znovu se stávaly jasnými... ale v jiných pozicích, jako by někdo mapu galaxie přeskupil. Poritrin nebyl nikde v dohledu, ale výhled z nestabilní lodi zaplňovala jakási koule barvy mosazi, pouštní svět, rozpraskaná a vyprahlá pustina.
Loď klesala směrem k ní. Prototypové motory Normy Cenvy nebyly nastaveny na přesné souřadnice a vesmírné plavidlo se hnalo do atmosféry Arrakis. Necvičený pilot Tuk Keedair zápasil s ovladači, aby obnovil letovou stabilitu.
Ismaelovi bylo jasné, že neví
přesně, co má s tímto podivným zkušebním plavidlem
dělat.
Ismael se modlil za jejich bezpečí.
Hnali se kolem planety směrem k její denní straně, kterou zaléval prudký sluneční žár. Na pilotní stanoviště se přihnala Chamal. „Vypadá, jako by byla ze zlata,
otče!"
Na Rafelově tváři se objevil úsměšek. „Unikli jsme z otroctví."
Ismael se na ně díval, věděl, že zensunnitští uprchlíci jsou poplašeni a zmateni průchodem zakřiveným prostorem. Za pár chvil si uvědomí, že nebezpečí není ještě zažehnáno. Prototypová loď se s ošidnou pomalostí hnala stále níž směrem k velké planetě.
„Dokážeš to zase ovládat?" zeptal se Ismael Keedaira tiše.
Tlulaxský otrokář se na něj podíval divokýma temnýma očima. Po spáncích úzkého obličeje mu stékal pot. „Říkal jsem ti od začátku, že nevím jistě, jestli s tou věcí budu umět létat. Doufám, že jsi teď spokojený."
Ismael se podíval na svoji dceru, která stále vyhlížela předním průhledem lodi, a pak se obrátil zpátky k otrokáři. „Dělej zkrátka, co umíš. To je všechno, co po tobě chci."
Keedair se zachmuřil. „Možná se nám to nepovede."
Zatímco neochotný tlulaxský pilot bojoval s ovládacími systémy, plavidlo poskakovalo jako kámen hozený žabkou po okraji atmosféry, pak kleslo níž a rozpálilo se jako meteor na pouštním nebi.
Vstup do atmosféry pokračoval, drsný a pustošivý. Kusy trupu ukradené lodi se odlupovaly jako šupiny z křídel můry, která se nebezpečně přiblížila plameni. Zensunnité se ocitli tváří v tvář svému osudu, někteří toužili, kéž by byli zůstali na Poritrinu, jiní se smiřovali s nadcházející smrtí. Aspoň to bude svobodná smrt, pomyslel si Ismael.
Chamal se podívala na otce, neotřesená ve víře, že je z této krize nějak vyvede.
Ismael uvažoval, co teď asi dělá Alíd. Je výbušný přítel ještě naživu a způsobila vzpoura Stardě takové škody, jak zenšíité plánovali? A co Ozza, kterou tam nechal? A sladká Falina, teprve čtrnáctiletá?
Ismael alespoň odvedl svůj lid včetně dcery natolik daleko, že se už nikdy nebude muset bát otrokářů ani myslících strojů. Mohli by tu být v bezpečí... pokud přežijí přistání.
Podle toho, co se říkalo, neměla Arrakis žádné oceány, jen nepředstavitelně veliké prostory volného písku, tu a tam vyšperkovaného zjizvenými skupinami skal a lávovými útesy. Chloubou planety bylo chráněné přístavní sídliště, které se dalo jen stěží považovat za město...
Keedair na pilotním stanovišti málem nedokázal loď vést, jednoduše bojoval o přežití, zatímco se řítili směrem k dunám a skalám. Plavidlo za sebou zanechávalo v atmosféře rozpálenou ohnivou čáru, snášelo se nízko dolů přes řadu ošlehaných zčernalých skal a výlevů lávy, která vytekla z vulkanicky aktivních prasklin a pak ztuhla.
Keedair se snažil zvednout loď natolik, aby se přenesli přes dlouhý skalnatý poloostrov v moři písku, ale motory se zadrhávaly. Nikdo nikdy nepředpokládal, že by starý vrak létal na pravidelné mise. Norma Cenva chtěla jen předvést, že její interpretace Holtzmanova efektu na zakřivení prostoru je oprávněná a použitelná.
Keedair se pokusil vymáčknout z pomalu se šinoucího plavidla takovou rychlost, aby se dostali na volný písek a na duny, které by zmírnily dopad. Naneštěstí se spodní část trupu otřela o velkou skálu a jeden směrový stabilizátor se zachytil za rozeklaný výběžek. Rozlétly se jiskry. Loď se stočila, rozervala si břicho o lávový útes a pak se zázračně zastavila ve skalní kapse, vytvořené záhybem vyvržené lávy.
Na pilotově stanovišti se náhle vypnula veškerá energie a spodní nákladní prostory ztemněly. Uprchlíci se ocitli v naprosté tmě, doprovázené jen praskáním ohně, sténáním horkého kovu a zděšeným šepotem.
Ismaela to hodilo na zem, skutálel se a narazil do pilotova křesla. Teď se zvedal na nohy a doufal, že se stovka pasažérů náležitě zajistila pro tak drsné přistání. Rafel se sbíral ze země a přesvědčoval se, jestli se Chamal nic nestalo.
„Otevři průlezy," houkl Ismael. „Musíme dostat všechny lidi ven pro případ, že by loď explodovala."
„To by byl perfektní konec tohohle dobrodružství," řekl Keedair. Cop se mu zamotal a rozcuchal, zlostným gestem si ho odhodil přes rameno.
Rafel se do něj zabodával pohledem. „Teď bychom tě měli zabít, otrokáři."
Tlulaxan vypadal, že už ho unavuje se bát. „Copak vy bezcenní lidé nedokážete nic víc než si stěžovat a vyhrožovat? Unesli jste mě, přinutili odletět na jinou planetu a nařídili mi přistát s touhle lodí a udržet vás naživu. To jsem udělal. Odteď si sami poraďte s tím, co jste si natropili."
Ismael se na něj díval a pokoušel se odhadnout, jestli ten obchodník s otroky vážně čekal nějakou vděčnost. Najednou se kov zachvěl a všechny kontrolky pohasly. Keedair došel k únikovému průlezu, zatáhl za kliku a podařilo se mu porušit jeden z pevných spojů, takže se průlez uvolnil.
Zensunnitští uprchlíci se nahrnuli k otvoru a nouzovými nástroji dveře vypáčili. Do kvílející lodi pronikl žhavý sluneční žár a vyprahlý vzduch nového světa.

Ismael vedl tyto lidi, po letech zajetí připravil jejich únik a vzal je do nového života mimo spáry otrokářů Ligy. Proto by měl být první, kdo stane na Arrakis. Bývalí otroci se na něj s očekáváním ohlédli a zarazili se.
Ale Ismael na ně mávl, aby se vydali ven, zůstal uvnitř havarované lodi a pokoušel se nastolit pořádek. „Nedopusťte, aby vám šílenství a dychtivost potlačily zdravý rozum," zavolal.
Uprchlíci začali proudit otvorem ven, padali z vraku lodi na tvrdou rozpraskanou zem. Někteří se motali kolem, volali na přátele a své blízké, jiní vyrazili do pomyslné jistoty tohoto podivného a bezútěšného nového světa. Chamal nechala manžela na pilotní palubě, vylezla ven a pomáhala ostatním přesunout se do úkrytu a bezpečí ve skálách dál od lodi.
Rafel byl teď statečný a bouřlivý, brunátný vztekem. Popadl Keedaira za zašmodrchaný cop a odtáhl ho z pilotního křesla. „Pojď ven a podívej se, kde jsi to s námi přistál. Jak daleko jsme od civilizace?"
Otrokář se mu vysmál. „Od civilizace? Tohle je Arrakis. Za pár týdnů budete brečet po Poritrinu a svých pohodlných otrockých barácích."
„To nikdy," přísahal Rafel.
Ale bývalý obchodník s lidmi se usmál, sebejistě a zároveň rezignovaně. Rafel ho postrčil otevřeným průlezem na zem a Ismael ho následoval. Rafel se postavil vedle svého vězně na pahýl černého výlevu horniny, který rozbil náraz prototypového plavidla. Mladý muž se rozhlížel po zející prázdné krajině a ve tváři se mu objevilo překvapení, nedůvěra a pak zoufalství. Chamal se postavila vedle něj. Tak pustou a nehostinnou vyhlídku nečekali ani v nejhorších nočních můrách.
Ismael stál hrdě a díval se na ostrý hnědočerný poloostrov, který postupoval obloukem až k horizontu. Opačným směrem se táhly zprohýbané duny jako vlny na ztuhlém žlutém moři. Zhluboka se nadechl vyprahlého vzduchu Arrakis, čpícího prachem a skalami. Za tu krátkou dobu, kdy byl tady venku, mu už stačilo vyschnout v nose i v ústech. Neviděl stromy ani ptáky a ani skvrnku zeleně, dokonce ani lístek trávy či květinu.
Vypadalo to tu jako nejhorší kus Šeólu v celém vesmíru.
Rafel popadl tlulaxského obchodníka za límec. „Ty syčáku, zrádče! Odvez nás někam jinam. Tady nemůžeme žít."
Keedair se hořce uchechtl. „Někam jinam? Tys neposlouchal? Podívej se na loď. Ta neodletí nikam a nikdo z vás buddislámských nespokojenců taky ne. Žijte tu... nebo tu zemřete. Mně je jedno, co si vyberete."
Někteří zensunnité vypadali, jako by se chtěli dát do křiku nebo do pláče, ale Ismael se zahleděl do krajiny a vzdorně zvedl bradu. Jeho ústa nabrala pevný a rozhodný výraz, položil ruku dceři na rameno. „Budalláh vybral naši dráhu, Chamal. A právě tady si vybudujeme náš nový domov. Zapomeň na sny o ráji. Svoboda je mnohem sladší."

Každý plán má svůj háček.
STARÝ AFORISMUS

Během krátké zastávky na Saluse Secundus při návratu z Arrakis dostihl Venporta konečně jeden z Norminých naléhavých vzkazů. Když dorazil do kanceláří společnosti, objevil také utrápenou zprávu od Tuka Keedaira. Ta doplnila další podrobnosti o pohromě, která potkala projekt zakřivení prostoru. On a Norma byli vyhoštěni z planety. Venport, proklínající lorda Bludda, si zabral první vhodnou loď společnosti VenKee a hnal se přímo k Poritrinu.
Po cestě se na odpočívadlech ve vesmíru dozvěděl o hrůzné katastrofě, která zastínila všechny předchozí informace. Při povstání otroků bylo město Starda vyhlazeno, zjevně za použití atomových zbraní.
Nemohl tomu uvěřit a připadalo mu, že se během zdlouhavé cesty zblázní starostí. Kdyby mohl využít technologii na zakřivení prostoru, dostal by se na Poritrin hned. Norma se ocitla ve velikých nesnázích. V nejlepším případě byla už v té době odeslána pryč z planety, kde žila téměř tři desetiletí. Mohl jenom doufat, že se dostala z Poritrinu včas. Šlo mu mnohem víc o její blaho než o obchodní ztráty společnosti.
Ale dostal ověřenou zprávu, že na Rossak nedorazila, a teď se bál, že se stalo něco hrozného. Možná, že Stardu ani neopustila a je mezi těmi miliony mrtvých.
Tento osobní a obchodní naléhavý případ ho víc než co jiného přesvědčil o nezbytné nutnosti rychlejšího cestování vesmírem a komunikace. Nejen ve vlastním zájmu, ale v zájmu veškerého lidstva. Celá ta technologie ale visela na tenké niti. Jen génius Normy Cenvy ovládal tajemství využití Holtzmanova efektu pro ohýbání prostoru. Nikdo jiný by tomu neporozuměl.
Kde je?
Před rokem tiše odložila odpověď na jeho nabídku k sňatku, vyhnula se odpovědi z rozpaků, zmatku, nerozhodnosti.. . ale slíbila, že mu odpoví, až se vrátí. Měl se vrátit na Poritrin mnohem dřív. Proč jen zůstal pryč tak dlouho?
Věděl, že i kdyby byla Norma s jeho nabídkou souhlasila, stejně by zůstala ve svých laboratořích a pracovala na prototypu lodi, a on by byl stejně musel odjet potýkat se s nároky podniku. Ramena mu poklesla. Jen při pomyšlení na její skromný úsměv, tichý hovor, nesmírné potěšení z jeho společnosti - ať už ho brala jako přítele, staršího bratra nebo milence - cítil, jak se v něm všechno rozehřívá.
Venport věděl, že ji miluje - a to už dlouho, i když ty pocity rozpoznal jen pomalu. Nikdo nikdy nepovažoval Normu za krásnou, ale jemu přesto připadala přitažlivá tím, čím byla - mírným géniem s vášní pro matematická umění, která předčila i nejryzejší fanatismus nejoddanějších bojovníků Džihádu. Už dosud mu hrozně chyběla. A teď...
Přišel jsem o tebe?
Venport dorazil k řece Isana uprostřed noci místního času. Přetížení dozorci dopravy navedli jeho loď kolem zpuchýřovatělého místa katastrofy ve Stardě na provizorní přistávací dráhu, vybudovanou pro nouzová plavidla a

zdravotnické lodi, které pospíchaly na planetu.
U skalních útesů u řeky, kde žili šlechtici, zářil matnou oranžovou barvou veliký radioaktivní kráter. Ten pohled ho tížil jako mohutný balvan na hrudi, až málem nemohl dýchat. Lord Bludd, Tio Holtzman a stovky nebo tisíce dalších zmizeli, vypařili se.
Jak teď vůbec může Normu najít?
Aurelius Venport stál mezi davy lidí v provizorním kosmickém přístavu, díval se do očí uprchlíků a viděl v nich raněnou, tupou porážku. Nikdo zřejmě nevěděl přesně, co se stalo, jak se pouzí buddislámští otroci dostali k atomové zbrani. Ale další známky naznačovaly, že výbuch nezpůsobila přímo nukleární řetězová reakce, ale něco podobného...
A o Holtzmanově bývalé asistentce nikdo nic nevěděl. Norma Cenva byla mezi jejich problémy až na posledním místě. Venport si uvědomil, že mu může trvat dlouho, než se dopracuje odpovědí. Teď nebyly k maní žádné hotely ani podobné pohodlné ubytování. Většina takových zařízení se nacházela v zóně výbuchu a další apartmány a hotely na perifériích byly přecpány těmi, kdo přežili krvavé povstání. Nedbal na své bezpečí ani na peníze. Na kopci nad řekou nalezl nedotčený dům s volným pokojem a bez dohadování si ho pronajal za přemrštěnou cenu. Co teď záleží na penězích? Pokusil se na pár hodin prospat, než nastane svítání, kdy bude moci zahájit opravdové pátrání. Celou dobu sebou ale házel a obracel se, strachoval se o Normu.
Ani od Tuka Keedaira neměl žádné další zprávy, proto se bude muset pustit do detektivní práce na vlastní pěst.
Za svítání se obchodník připravil na cestu, zaplatil další velké peníze za dvouhodinový pronájem komerčního vznášedla. U řízení seděla žena s jasně rudými vlasy, vypadala vyčerpaná a špinavá. Nepřetržitě mluvila o záchranných pracích, o množství dělníků, probírajících se troskami. Řekla mu, že se jmenuje Nathra Kianeová, a přijala jeho úkol, i když cítila výčitky svědomí, že nebude na místě katastrofy.
„Vezmu vás nahoru po řece a do vedlejšího kaňonu, jak si přejete, pane, ale nemůžeme tam zůstat déle než hodinu. Každý tady někoho hledá. Mám tolik práce, tolik lidí je třeba -"
„Nepotrvá to dlouho," řekl a věděl, že je to hořká pravda. „Za pár minut zjistím všechno, co potřebuju vědět."
Malé plavidlo letělo nad zemědělskými pozemky, žlutozelenou mozaikou v rovině kolem klikatící se řeky. Pole po neštěstí ve Stardě zčernala a sklizňová technika stála opuštěná. Podle oficiálních zpráv zatočili přeživší Dračí gardy a menší šlechtici se zbytky krvavého povstání, ale dále v zemi se stále držela ohniska ozbrojeného odporu.
Všude ze msty vraždili otroky. Všichni buddislámci, ať už se vzdali, nebo ne, bez ohledu na to, jestli se účastnili povstání, byli masakrováni pomstychtivými davy. Tváří v tvář smrti dokonce i mírumilovní otroci pozvedali zbraně ke své obraně a krveprolití rostlo a vymykalo se kontrole. Venport při tom pomyšlení zasténal.
„Nebyla jsem tady nahoře od té katastrofy." Pilotka zasténala, znechuceně i z hrůzy. „Zvířata! Jak ti otroci mohli provést tak strašnou věc?"
Vyčerpaná Nathra Kianeová očividně spěchala. Ostře naklonila letoun a hnala ho na sever podél volného toku řeky Isana. Po nebezpečné vodě se už neplavily žádné lodě. Vepředu, kde Isana vyhloubila hlubší koryto, uviděl cizinec začátky kaňonů, odklánějících se do stran vysokými skalními stěnami. Normina odlehlá laboratoř ležela daleko od místa zkázy, proto se modlil, aby byla v bezpečí. Možná se sem vrátila i přes příkaz k deportaci.
Znovu zatoužil, kéž by byl zůstal s ní a nechal svého tlulaxského partnera, aby se postaral o obchodní zájmy VenKee: léčiva z Rossaku, melanž z Arrakis, světelné koule, suspenzory.
„Přímo vepředu," řekla Kianeová. „Už jsme skoro tam."
Už viděl lodní doky dole v kaňonech, kde mohly stát i raketoplány, viděl osobní a nákladní výtahy, které šplhaly k budově na vrcholku útesů, a velkou prázdnou jeskyni, skrývající obrovský hangár. Jeho konzolová střecha byla doširoka otevřená.
A prázdný rám, na kterém loď stála. Prototypové plavidlo bylo pryč.
V laboratoři se nic nehýbalo — žádní dělníci, otroci, dokonce ani Dračí gardy. Brány byly otevřené, zátarasy strženy. Zbývající vybavení se povalovalo po laboratorních pozemcích jako mrtvý hmyz. Po nikom ani stopa.
Přistaňte u vrat hangáru," řekl a samotného ho překvapilo, jak klidně to znělo. Když se rudovlasá pilotka zatvářila, jako by chtěla něco namítnout, zabodl se do ní pohledem. Pak se honem zahleděl z okénka vznášedla, pokoušel se v šeru hangáru a jeskyně zahlédnout něco
víc.
Jakmile se plavidlo dotklo země, vyškrábal se Venport ven. Vzduch čpěl po sežehnutém štěrku a země vypadala zdusána. Nedokázal si ani představit, co se tady odehrálo. Způsobilo tuto zkázu vojenské převzetí objektu, při němž byli Norma a Keedair odsunuti... nebo tu také došlo k povstání otroků?
V prázdném hangáru studoval změť kovu uprostřed podlahy, kostru těžkých podpor, které měly držet vyřazené plavidlo. Po rozměrné lodi nebyla ani stopa.
Venport s těžkým srdcem doklopýtal do výpočetních kanceláří, kde Norma střádala své dokumenty, ale uviděl tam jen pár rozházených záznamů, nedůležité zbytky a stvrzenky. Vůbec žádné poznámky, plány ani jiné významné dokumenty.
„Rozhodně to vypadá, že to tady vyrabovali," řekla Kianeová, která se k němu připojila. „Je tu někdo?" Ale její slova se k ní jen vrátila ozvěnou. „Vsadím se, že se otroci vzbouřili a pak utekli do kopců. Museli všechny mrtvé shodit z útesů do řeky."
„Normo!" Venport se rozběhl zpátky do hangáru a pak ven, prohledal malá skladiště. Srdce mu napovídalo, že tady není. Naplněn předtuchou všechno pečlivě prohledal, díval se i po nejmenší stopě, po čemkoli, co by mu mohlo prozradit, co se tady stalo.
Ale nezbyla žádná stopa po tom, co se stalo s prototypovou lodí ani s lidmi. Byl tu příliš velký klid. Mrtvý klid.
„Odvezte mě odsud," řekl Venport a cítil, jak je mu špatně od žaludku.

Pět dalších dnů naléhavě pátral ve Stardě a v okolí, vyptával se, žebral o odpovědi. Ale každý tu přišel o přátele nebo o členy rodiny a počet obětí neustále rostl. Lord Bludd a Tio Holtzman byli oba prohlášeni za mrtvé. Mezi roztroušenými troskami se stále nacházela další těla. Mnoho obětí uhořelo při požárech, jiné byly povražděny otroky. Mezi mrtvými po celém rozlehlém kontinentu byly tisíce buddislámských rebelů, které rozdrtily Dračí gardy v odvetě za povstání.
Nikdo mu nedokázal říct, co potřeboval vědět, ale srdce už Venportovi odpověď napovídalo. Snažil se přimknout se k naději, že Norma opravdu odletěla na Rossak a že se její putování jen zdrželo. Ale všechny známky svědčily o něčem jiném, totiž že ji potkal hrozný, nezasloužený osud.
Plný žalu nad svou ztracenou láskou opustil Venport Poritrin a přísahal, že se tam už nikdy nevrátí.

Myslící stroj nemůže být zraněn, mučen, zabit, podplacen ani zmanipulován. Stroje se nikdy neobrátí proti svému vlastnímu druhu. Mechanismy jsou čiré a nezkažené, s dokonalými vnitřními součástmi a nablýskaným povrchem. Vzhledem k takové kráse a bezchybnosti nechápu, proč Erasma tolik fascinují lidé.
SOUBOR AKTUALIZACE OMNIA Z CORRINU

Bolest a strach jako by natahovaly čas do věčnosti. Norma Cenva netušila, jak dlouho je už držena v zajetí, věděla jen, že je poslední z obětí, která má čelit zvědavosti únosce kymeka. Dva Dračí gardisté a nešťastný pilot otrokářské lodi si už prokřičeli cestu do milosrdného tichého zapomnění.
Zvnitřku obrovité dravčí lodi se ozval hlas Titána Xerxe: „Máme tolik způsobů mučení, jako je hvězd na nebi. Jsou výsledkem přičinlivé praxe." Ta slova jako by přicházela odevšad kolem ní.
Norma visela paralyzována a bezmocná v břiše dravčího plavidla, které ji zajalo. Mohla jen poslouchat a trpět Její tělesná zdatnost nikdy nestála za moc, ale s rozumem to bylo jiné; fungoval si po svém... mimo její fyzickou postavu. Pokusila se soustředit myšlenky a potlačit narůstající hrůzu, nahradit ji rezignací, smířením s blížící se smrtí.
O sny a úspěchy už ji stejně připravil muž, kterému mnoho let spolehlivě sloužila. Přišla o svou experimentální loď a s hanbou byla vyhnána z Poritrinu. Zklamala Aurelia a všechny ostatní, kteří na ni spoléhali.
Pouhý kymek nedokáže způsobit hlubší bolest nebo větší ponížení, než jaké už utrpěla.
Nad Normou v břiše obřího dravčího plavidla visela ochranná nádoba s Titánem. Prohlížel si ji prostřednictvím svazků optických vláken s vysokým rozlišením.
„Kdysi dávno, když jsem byl člověk," hloubal Xerxes, jako by ji mohl týrat i těmi slovy, „jsem měl dost malé a nehezké tělo. Než jsem se dostal k moci a ovládl rozlehlé světy, nazývali mě někteří lidé dokonce trpaslíkem."
Ochranný kanystr se na hydraulických lanech snesl níž, kde visela, aby si mohl lépe prohlédnout její svíjející se tělo. Šaty měla propocené, potrhané a špinavé.
„Ale ty, ženská, jsi tak ošklivá, že tě měli rodiče udusit hned po narození... a pak se sterilizovat, aby už nemohli vytvořit další takové nestvůry."
Norma chraplavě odpověděla: „Moje matka... by s tebou asi souhlasila."
Ostrá vlákna, která ji držela ve vzduchu, byla najednou přerušena a Norma se zhroutila na tvrdou palubu Xerxovy obrovské dravčí lodi. Schoulila se a vzdychala bolestí. Těžce se jí dýchalo, doléhal na ni gravitační systém plavidla, který neustále sílil a jako těžká bota jí drtil tělo.
Slyšela kruté mechanické hlasy, ale slovům nedokázala porozumět.
Přimkla se k naději a příjemným vzpomínkám, zavřela oči a sevřela oválný kámen, jako by jí ten třpytivý drahokam mohl teď nějak pomoci. Přes hrůzy kolem jí kámen dával pocit spojení s Aureliem a to pomyšlení ji posilovalo a udržovalo při životě. Prozatím.
Xerxes a nádoby s mozky šesti jeho patolízalských pochlebníků neo-kymeků ji obklopili, viseli ze stropu jako tuční pavouci a Norma porozuměla, co říkají. Mezi neo-kymeky hučel Titánův hlas, promlouval k nim. „Jste první z nováčků, které Beowulf přibral do naší vzpoury proti Omniovi, a brzy se k nám připojí další — zvlášť po této malé demonstraci."
Polapená Norma si připadala spíš jako nějaká chutná ponrava než jako lidská bytost. Chvěla se na chladné zemi, zatímco její trýznitel snížil teplotu v kabině hluboko pod bod mrazu. Kovová paluba ji pálila do kůže zmrzlým ohněm a dech z ní vycházel jako bílá pára.
„Ale, drahoušku ubohý — ty se třeseš?" zeptal se výsměšně Xerxes syntetizovaným hlasem. Pomocí manipulačních paží na ni seshora spustil energetický povlak, ulpěl na ní jako krev sající netopýr z Rossaku, přilnul ke každé vnější buňce jejího těla. Bylo jí ještě chladněji. Norma se přes tíhu umělé gravitace marně snažila se ho zbavit.
„Podívej, teď se zase zahřeješ." Xerxes vyslal další signál. Povlak se najednou rozžhavil do ruda síťovím drátů, které se jí začaly propalovat do těla, vydaného napospas.
I když Norma mučení čekala, nedokázala se ubránit výkřiku. Sevřela kámen, kluzký potem, jako by to byla její spása, když se muka stupňovala. Povlak syčel a prskal a vpaloval se do jejích tkání. Pak se z tlustého pletiva povlaku vynořila síť elektronických sond, která se jí zaryly do kůže. Drátky tenké jako vlas se jí vtíraly do svalů a vytvářely nervová spojení s jejím tělem.
O pár chvil později žár pominul, zanechal po sobě v mrazivém vzduchu jen pach spálené kůže a vlasů. Norma však věděla, že nejhorší mučení teprve přijde. I když ji v očích pálily slzy, tvář jí ztuhla umíněným vzdorem. Našla v sobě sílu zvednout hlavu, i když jen trochu. „Od začátku jste mi nenechali žádnou naději,
takže od vás nečekám soucit." Přiměla se k vyzývavému zívnutí. „Musím vám ale říct, že ta bolest, kterou mi způsobujete, je... úplně běžná."
Nádoby s kymeky, zavěšené nad ní, se zachvěly jakoby veselím. „Běžná bolest?" Xerxes vydal další signál a v levé

ruce jí explodovala bolest. Vykřikla a málem upustila kámen, ale hned ho znovu stiskla ve smrtelném sevření. V duchu se soustředila na jediné jméno a na obraz muže, který jí byl nejdražší. Aurelius!
„Levá noha," řekl Xerxes.
Končetinu jí sežehla bolest a hlavou znovu narazila na palubu. Xerxes zvýšil umělou gravitaci a Norma si tak znovu připadala, jako by ji drtila nějaká obří neviditelná bota. Plíce měla stlačené, nedokázala ze sebe vydat ani hlásek. Xerxes ji proto trochu uvolnil a nechal vykřiknout. Nedobrovolně. Toužila se úplně oddělit od toho utrpení. Kéž by tak její myšlenkový proces nebyl závislý na biologické bolesti. Nijak však netoužila stát se kymekem.
„Oči," řekl Xerxes jako nějaký hráč, vydávající příkazy. Znovu nastoupila gravitace.
Norma, neschopna už sebeovládání, zavyla a přikryla si oči krátkýma rukama. Zahrnula Xerxe a všechny jeho druhy nadávkami, ale chyběla jí slova, aby vyjádřila hloubku své zášti.
Kymekové pokračovali ve svém sportu, krok za krokem zvyšovali její muka a trýzeň, polevovali jen natolik, aby její narůstající strach posílil další nával bolesti. Xerxes se svými ďábelskými společníky pracoval na Normině těle kousek po kousku. Pečlivě udržoval ztrhanou mysl v týrané schránce při vědomí, aby procítila každou chviličku. Pak to všechno ještě zhoršil.
A ještě víc, dál zvyšoval intenzitu.
„Spoustu jsme se toho naučili a získali pořádné zkušenosti během hraní s tím kapitánem lodi a dvěma strážci," řekl Xerxes.
„Ona má ale vyšší práh možností než ti tři," poznamenal jeden z visících neo-kymeků. „Ti už byli dávno mrtví."
„Neměli bychom prověřit její meze?" položil Xerxes řečnickou otázku.
Norma stěží chápala slova, která nad ní zaznívala. Kámen v jejím sevření jako by jí splýval s tělem. Neslyšela, co Xerxes odpověděl, ale cítila, jak v každém nervu jejího malého těla rozpoutává bouři zesílené bolesti. Stále víc a víc.
Slyšela neo-kymeky, otřásající se a švitořící veselím.
Najednou už Norma nedokázala ani křičet. Oči se jí sjely, obočí svraštilo pod tlakem v hlavě, jako by jí měla prasknout lebka a mozek se vyvalit ven. Oběma rukama stiskla kámen v pozici modlitby, až se jí ruce a paže roztřásly.
„Kolik bolesti dokáže vydržet jedna křehká biologická nádoba?" zeptal se jeden neo-kymek.
„Jsem zvědavý, jestli vybuchne," přidal se druhý.
Kolem jejího těla se objevily jiskry, vyrazily jí z kůže, propálily se tělem, zapálily krátké hnědé vlasy. Xerxes přesto zvýšil intenzitu do nepředstavitelné úrovně. Zatímco se Titán nehybně vznášel, neo-kymekové povykovali a potěšené se smáli.
Najednou se mučení soustředilo přímo na její mozek, brilantní mysl, stvořenou v těle Nejvyšší Čarodějky Džihádu Zufy Cenvy. Nervové synapse zaplály a přetížily centrum myšlení.
Norma otevřela oči. Připadalo jí, jako by jí miliony drobných břitev rozřezávaly buňky na menší a menší kousky až na nepatrné body bolesti. Kámen jí v ruce plál jako miniaturní slunce a odrážel se na ní.
V nejvyšším bodu agónie se jí v mozku cosi uvolnilo, odemklo zděděné rossacké síly, které v ní dřímaly od narození. Kámen, který jí dal Aurelius, byl tím klíčem, zboural bariéru, kterou její matka nikdy nedokázala nalézt. Veškerá síla kamene vešla do ní a ona najednou nic necítila. Kymekovy vysílače bolesti na ni útočily jako dřív, ale Norma si tu energii lehce odklonila od těla, namířila ji... a soustřeďovala mimo sebe.
Celé její fyzické tělo pulsovalo, vibrovalo a modře jiskřilo. Maso se jí rozžhavilo doběla, roztavilo se a přeměnilo v čistou, syrovou energii. Tohle se učily matčiny sebevražedné Čarodějky, aby ničily kymeky?
Ne, usoudila Norma, tohle je jiné v jednom základním bodě: ona to dokáže ovládat.
Viděla vlastní krev, rozcákanou všude kolem - na zemi, na stěnách, na nádobách se škodolibými mozky nad sebou. Soustředila se na tyrana jménem Xerxes a cítila, jak se jí v přeměněném mozku vzedmula mocná energie, jako zbraň připravená k úderu. Z její mysli vyrazilo k Titánovi modré světlo, rozpoltilo kymekův kanystr, odpálilo ho jako nějakou organickou bombu a usmažilo mozek uvnitř.
Pak nechala vybuchnout všechny neo-kymeky současně skvostnou vlnou mentální energie, která v širokém okruhu vypařila vše organické. A to byl jen začátek jejích schopností.
Hurikán duševní energie postupně odeznával a Norma v sobě pocítila intenzivní klid a euforii, jako by byla sama v celém vesmíru... jako by byla bůh a teprve se chystala stvořit svět.
I když se Norma narodila mocné Čarodějce z Rossaku, nikdy předtím neprojevovala telepatické schopnosti. Avšak ta příšerná muka spolu s nečekaným katalyzátorem v podobě kamene její vrozené síly uvolnily.
Takový klid. Dokázala vidět do nekonečna, přes miliony galaxií a nebes. Dohlédla přes celý vesmír, až zezadu uviděla samu sebe: nic víc než esenci mysli, vznášející se v prostoru, pulsující a tepající. Zdálo se, že teď dokáže všechno, absolutně všechno.
Za pomoci probublávající energie, kterou měla k dispozici, si začala obnovovat tělo. Vytvářela hmotu z ničeho, atom po atomu, buňku po buňce. Neviditelnýma rukama, jako by byla sám bůh, začala vytvářet novou fyzickou schránku pro své vědomí, pro svou mocnou, nesmírně rozšířenou mysl.
Pak se zarazila, aby zvážila možnosti. Jednou z nich byla bezpochyby její bývalá postava nebo vyšší verze s původními rysy, snad jen trochu zjemněnými. Představila si, jak by mohla vypadat.
Ale jsou tu samozřejmě i jiné možnosti.
Pro Normu neznamenalo lidské tělo nic víc než organickou nádobu, ale většina lidí ho považovala za mnohem víc. Reagovala na jiné hlavně podle jejich vzhledu. Aurelius Venport byl pozoruhodná výjimka. Dohlédl přes vnější obal k Norminu vnitřnímu já a k jejímu srdci, ke všemu, čím skutečně byla a chtěla být.
Ale byl to koneckonců jen muž. Proč by se pro něj neudělala krásnou, když už si získal její úctu a sympatie? Zaměřila se teď na to, co by dokázala vytvořit, na nějakou příjemnou podobu.

S kosmickou bouří, která jí proudila, pocítila Norma naléhavost, jako by se nacházela v kritickém bodě a musela se rozhodnout rychle, jinak by o tu možnost mohla navěky přijít. Dá se to rozhodnutí zvrátit? Dokázala by ho později změnit? Nebyla si jistá. Musela by v ní znovu narůst energie.
Najednou se duševní představy proměnily a na jejich místě uviděla matku Zufu, vysokou, bledou, dokonalého těla i šarmu. A její matku Conqee, jednu z největších Čarodějek v historii Rossaku. Stará žena byla k zakrslé, nehezké Normě vždycky rezervovaná — ještě víc než dcera Zufa. Conqee tajemně zahynula během jednoho putování na Nepřipojené planety. Normě tehdy bylo teprve osm let, ale za celou dobu nezapomněla tu stárnoucí tvář, stále tak krásnou a tvrdou. Conqeeiny bledě modré oči jako by teď viděly skrz ni, až k něčemu na druhé straně existence.
Norma najednou zjistila, že sama vidí těma očima, na něco dál za svou babičkou. Viděla vzdálené hvězdy, planety a mlhoviny... a v popředí zářivé podoby žen, proměňující se jedna v druhou. Všechny byly klasicky krásné a všechny jí připadaly záhadně povědomé. Norma se pokoušela ty vidiny ovládnout a jedné z nich se přidržet, ale nedokázala to. Uvědomila si, co to vidí, a škubla sebou.
Mí předkové.
To odhalení ji ohromilo, ale ani na chvíli nezauvažovala o jeho autenticitě.
Ženy, které předcházely přede mnou... ale jen v matčině linii.
Znovu se snažila ty vidiny ovládnout, ale procesí žen mizelo a objevovalo se, mizelo a objevovalo se, propadalo se do minulosti. Zpět, zpět, zpět, ale ne jako mechanismus stroje, prohledávajícího své databáze. Tohle bylo něco naprosto jiného.
Zmocnil se jí strach. Co uvidí dál? Byla snad její mysl při střetu s kymeky nenapravitelně poškozena? Vymyká se kontrole?
Pak se obrazy zrychlily, jako by to byla hranička probíraných fotografií, a tváře a těla se spojily ve směsici všech žen její krevní linie za tisíce let. Chvíli od chvíle se obraz měnil ve tváři i v postavě, jako by se maso přeformovávalo sem a zase tam. Konečně se vidění stabilizovalo a Norma spatřila jednu osobu, zářivě osvětlenou na pozadí nádherného vesmíru.
Konečně měla podobu, jakou chtěla. Hodila se jí, protože ve svých nezřetelných a přízračných genetických známkách nesla prvek jejího předchozího vzhledu. Byla výslednicí svého rodu, dokonalou konvergencí všech generací. .. i když jen z ženské strany.
Její neviditelné ruce pracovaly rychle, formovaly každý rys, přetvářely nové tělo dostupným buněčným materiálem - do chladně krásné, vysoké a sošné ženské postavy, úžasnější než všechny ostatní Čarodějky z Rossaku. Překonala dokonce i Zufu Cenvu.
Z jejích divoce planoucích očí se staly měkké, svůdně modré. Pleť na dokonalé postavě a smyslných křivkách byla hladká, krémového a slonovinového odstínu. Žádná z jejích předchůdkyň na Rossaku se něčemu takovému neblížila ani zdaleka. Nechala to probíhat, uvolnila buněčné stěny, které jí dřív byly uzavřeny.
Nakonec stanula perfektní a nahá v břiše mrtvé dravčí lodi. Povzbuzená k nadpřirozené síle, chopila se nová superbytost Norma Cenva řízení Xerxovy lodi a odletěla s ní na prázdnou, ale obyvatelnou planetu poblíž slunečního systému Rossaku, na svět známý jako Kolhar.
Odtamtud, téměř z domova, vyslala telepatický signál vesmírem, nezaměnitelné volání ke své matce.

Přípitek ztraceným přátelům, zapomenutým spojencům, všem těm, které jsme za jejich života nedocenili.
CALADANSKÁ PIJÁCKÁ PÍSEŇ

A teď byli tři. Jenom tři z dvaceti poražených vládců starých časů... velkolepých Titánů.
Na Synchronizovaném světě Ularda kráčel Agamemnon ve své mobilní formě hořícími troskami tábořiště otroků. Lidé zde nepředstavovali žádnou reálnou hrozbu přetrvávající vzpoury, jako byla rakovina, která zničila Iks.
Přesto generál Titán neponechával nic náhodě. Jakákoli známka odporu byla tvrdě potlačena. Vypálil kouli koncentrovaného gelu plamene a proměnil jednu prchající ženu v pochodeň lidského masa. Udělala dva vrávoravé kroky a zhroutila se do hromádky obnažených kostí na zem. Agamemnon přešel přes ni, rozdrtil zbytky jejího těla pod svýma mechanickýma nohama a přitom pátral po dalších obětech.
Vedle něj po obou stranách kráčeli v přesné formaci v nebetyčných mechanických tělech Juno a Dante a srovnávali sídliště se zemí. Z taktického hlediska nebylo bezpečné, aby byli všichni tři Titáni společně na jednom místě, kde byli zranitelní — ale obyvatelé Ulardy se zlomili už dávno a pronikala sem jen nepatrná podpora Džihádu. Agamemnon žil už téměř jedenáct set let a uměl rozpoznat problémy. Na rozdíl od jiných Titánů.
„Jak se mohl Xerxes vystavit takovému nebezpečí?" vrčel. Jeho slova se rozléhala přes hluk praskajících ohňů, ječících obětí a kácejících se staveb. Zesílil své reproduktory a obrátil hlavovou věž směrem ke statnému
Junonině tělu. „Napadnout Čarodějku z Rossaku, dceru Zufy Cenvy? Co čekal?" Jediným máchnutím zpevněného kovového předloktí srovnal vzteklý generál se zemí rezervoár, který vybudovali otroci. Voda se rozlila po dýmajících ulicích. „Největší idiot všech dob."
Dante mu kráčel po boku a páchal též značné škody, ale téměř mimoděk. „Ztráty jsou vyšší než jen Xerxes, i když ten byl asi ta největší. K obětem patří i desítka neo-kymeků, potenciální nováčci pro naše povstání. Zvlášť teď si nemůžeme dovolit tak veliké ztráty."
Juno řekla smířlivě: „Poradíme si i bez nich. Naše plány pokračují dál, zrovna jako dřív."
„Jistěže si poradíme i bez Xerxe!" odpověděl Agamemnon ostře. „Aspoň to nebyl Beowulf, ten se nám projevil jako

moc užitečný. Xerxe jsme si drželi jenom z loajality ke svému druhu, ze smyslu pro čest." Velký generál Titán si povzdechl. „Mohl jenom najít způsob, jak se zničit už dřív."
Do nízké, napůl zhroucené budovy vešli tři mladí lidé. Agamemnon zaznamenal pohyb, vrhl se k nim a vypálil na budovu, ale potenciální oběti unikly hlouběji do svého pochybného úkrytu.
Titánský generál se vztekle naklonil nad budovu a obrněnými končetinami oderval střechu a boural stěny, až chytil všechny tři neposlušné otroky a vytáhl je na světlo, svíjející se jako housenky. Rozmačkal je mezi tvarokovovými prsty a díval se, jak z nich vytékají tělní šťávy. Pomyslel si, o kolik víc by si to užíval, kdyby nemusel myslet na Xerxe.
Ten zbabělý Titán byl kdysi bohatý rozmazlený princ, který věděl málo o skutečném vedení. Slíbil Tlalokovu tajnému rostoucímu povstání obrovský, velice potřebný majetek. Jeho domovský svět, bohatý na zdroje, Rodale X, byl později přejmenován na „Iks".
Xerxes, nesmírně dychtivý přidat se k jejich skupině, souhlasil s tím, že instaluje Barbarossovy narušené programy do četných služebných robotů na Rodalu X. Musely se otestovat nové postupy a příkazy a Xerxes dovolil využít planetu jako zkušební pole. Když nastal čas,
aby ve Starém impériu vypuklo mohutné koordinované povstání, zabil Xerxes svého obézního otce, formálního vládce planety, a odevzdal veškeré zdroje Rodalu X dvaceti Titánům.
Agamemnon od samého začátku nebyl přesvědčen o Xerxově spolehlivosti. Neměl žádné opravdové politické přesvědčení, žádnou spalující touhu pro dosažení cíle. Pro Xerxe to byla jenom hra, zábava.
Agamemnon často putoval do systému Thalimu a tam se svěřoval se svými obavami samotnému vizionářskému vůdci Tlalokovi. Tlaloc se na Tlulaxu tvrdě snažil dosáhnout osobní slávy, ale zjistil, že se v tlulaxském lidu, který neměl žádné pořádné ambice, zklamal. Tlulaxané se už izolovali, odmítali požitkářství Starého impéria, ale neměli ani zájem vylepšit svou vlastní situaci. Tlaloc, zklamaný svými vlastními lidmi, nicméně věřil v lidstvo, tvrdil, že lidská rasa dokáže dosáhnout velkých věcí, jen kdyby k tomu byla „povzbuzena".
A pro ten účel potřebovalo dvacet Titánů Xerxovy
prostředky.
Po staletí, která následovala, Agamemnon Xerxe už nepotřeboval, šlo ale o titánskou čest. To nebylo nic zanedbatelného. Konečně je tedy Xerxes odstraněn z cesty.
Kymekům se už povedlo zničit tábor otroků na Ulardě. Nepřežil nikdo, nezůstal na kameni kámen. K nebi stoupal mastný kouř jako nějaké špinavé průhledné pilíře.
Dante a Juno se přiblížili ke generálovi. Řekl jim: „Dost bylo plánování a stěžování. Dál už čekat nebudeme." Obrátil hlavovou věž a zaznamenal souhlas svých dlouholetých společníků. „Najdu si nejbližší příležitost, jak se osvobodit od Omnia - a využijuji."

Loď nedokáže plout k cíli se dvěma piloty, kteří se přetahují o řízení. Jeden nebo druhý se musí rychle chopit vedení, jinak dojde k havárii.
IBLIS GINJO, POZNÁMKA NA OKRAJI ZABAVENÉHO ZÁPISNÍKU

Velký patriarcha Džihádu nebyl muž, který by byl zvyklý o něco žebrat. Vyžadoval respekt od každého a taky se mu ho dostávalo. Lidé žadonili o jeho náklonnost, jako by byl nějaký princ nebo král. To on ovlivňoval chod
věcí.
Ale za ten rok, kdy se Serena Služebnice chopila otěží Džihádu, v němž předtím byla jen figurkou v čele, se toho mnoho změnilo. Iblis ji udělal, učil ji, až se z ní stal mocný symbol. A ona ho teď nevděčně zavrhla a rozdělila jeho moc a kontrolu mezi další důstojníky Džihádu. Dokonce odmítla i Iblisův naprosto rozumný návrh na politický sňatek. Nebyl to jen přechodný rozmar.
Serenino současné přímé vedení mohlo vyústit jen ve změnu smyslu Džihádu. A ještě hůř, získávala si své vlastní stoupence, jiné, než byli ti jeho. Rozkol se rozšiřoval a Serena si neuvědomovala, že přispívá víc ke zmatku než k jasné vizi. Přes Iblisovy nejlepší přesvědčovací snahy ho většinou ignorovala. Často ani neodpověděla na jeho vzkazy, nebo jen krátce a stručně.
Copak nevidí, že moje návrhy jsou pro její vlastní dobro a pro dobro Džihádu ?
Zjevně to neviděla.
Při svém nedávném vystoupení před Radou Džihádu Serena veřejně — veřejně! — vyzvala Iblise, aby zpřístupnil údaje o finančních operacích své džihádské policie, přičemž naznačila, že nebyl před Ligou vznešených otevřený. Takové záležitosti slouží jen k rozbití lidských snah, k odvedení pozornosti od skutečného nepřítele. V této době by se mělo vedení sjednocovat, ne dělit.
Iblis se konečně rozhodl něco s tím udělat, s jakýmikoli spojenci, které sežene. Nyní víc než dřív potřeboval demonstrovat svoje schopnosti a dokázat věci, které nedokáže ani ta sebestředná kněžka. S trochou štěstí mu to pomůže vydláždit si cestu zpátky na nejvyšší pozici.
Stál na přední vyhlídkové palubě své soukromé vesmírné jachty a díval se, jak nad opuštěným zálivem putují hvězdy. Vzal s sebou jen velitele Džipolu Yoreka Thurra jako pilota jachty a zároveň jako osobního strážce. Thurr byl jediný mezi živými, kdo kromě Iblise věděl o kymekovi Hekaté a její nabídce na pomoc Džihádu.
Titánka v těle asteroidu natropila na Iksu takovou spoušť, že se primeru Harkonenovi podařilo ten důležitý Synchronizovaný svět dobýt a udržet. Bez Hekaté by bitva na Iksu byla přinejlepším dalším „morálním vítězstvím" namísto skutečného. Teď ji potřeboval, aby zařídila další zázrak.

Z interkomu jachty se ozval Thurrův hlas: „Objevil jsem ten asteroid, pane, přesně, jak bylo stanoveno."
„Aspoň je spolehlivá," řekl Iblis.
„Jsme v dosahu."
Velký patriarcha vyhlédl z okénka a pokoušel se rozpoznat, která z bilionů zářících špendlíkových hlaviček by mohla být uměle vytvořenou kosmickou skálou. Konečně, jak se jachta přibližovala, rozeznal tvar gigantického hrbolatého balvanu s krátery, který se každým okamžikem zvětšoval. Tentokrát Iblis necítil žádný strach. Věděl přesně, co pro ně Titánka může udělat.
V prvotním výbuchu džihádské horečky každý vzýval jméno malého Maniona Služebníka a uctíval statečnou matku, která jako první pozvedla ruku proti myslícím strojům. Ale po desetiletích války většinu lidí nekonečné střety čím dál tím víc unavovaly, toužili žít si své soukromé životy a profese. Chtěli pracovat, vychovávat děti a zapomenout na přílivy a odlivy válečného konfliktu. Jaké bláznovství.
Přes příležitostná vítězství jako na Iksu, IV Anbusu a Tyndallu cítil, že vzpoura všude kolem něho ztrácí dech jako nějaký odumírající organismus. Úpadek přicházel po malých i velkých stupních, na malých i velkých planetách. Iblis to viděl a cítil, kamkoli dorazil se svými inspiračními projevy. Masy ztrácely nadšení, vymaňovaly se z jeho držení, protože před sebou neviděly žádný konec. Lidé měli tak žalostně krátkou paměť!
Velký patriarcha zoufale toužil přimět ostatní chápat to, co sám viděl tak jasně. Stroje chtějí vyhubit veškeré lidstvo — nejen na Synchronizovaných světech, ale i na planetách Ligy a Nepřipojených planetách. Lidské bytosti jsou pro Omnia a jeho mechanické bratry jen mrzutostí hrozbou. Myslící stroje a lidé by spolu nikdy nemohli existovat na žádném základě, ať už na jednotlivých planetách nebo v celém vesmíru...
Asteroid Hekaté se přiblížil a krátery se otevřely. „Naše snímače lokalizovaly vstup, pane," hlásil Thurr. „Hekaté navazuje kontakt, vítá vás."
„Neztrácej čas řečmi. Vezmi nás dovnitř."
Vesmírná jachta lehce proklouzla ústím kráteru a světlomety Titánky pomohly pilotovi zavést plavidlo hlouběji mezi zrcadlové zdi jeskyně, kde Iblis poprvé mluvil s Hekaté v jejím dračím těle kymeka.
Iblis se vynořil z jachty a směle se vydal do dutiny asteroidu. Hekaté se s ním tentokrát namísto ve zdobném, složitém pohyblivém těle lidského tvaru setkala v podobě ochranné nádoby, která obsahovala mozek, plovoucí v elektrafluidu, a v kolébavé kráčející formě. Chráněný válec se nastavil do výše jeho očí.
„Musím s tebou probrat důležitou věc," přistoupil Iblis přímo k jádru věci.
„Důležitou věc? Nic jiného bych ani neprobírala," řekl energický mechanický hlas Hekaté. „Koneckonců, nejsem tvoje tajná zbraň?" Zdálo se, že je tím titulem obzvlášť nadšená.
Iblis nervózně přecházel sem tam a vysvětloval: „Džihád čelí krizi. V posledním roce mi Serena Služebnice odebrala moc. Ani v nejdivočejších snech by nedokázala zvládnout všechny ty politické, vojenské, náboženské a sociální požadavky vůdcovství —jenže ona si to neuvědomuje."
„Aha, takže ji chceš zabít? Tím bys dosáhl svého cíle?" Hekaté zněla rozzlobeně. „To mi připadá jako plýtvání mými výjimečnými schopnostmi."
„Ne!" odpověděl rychle, až sám sebe překvapil. Pak tu otázku posoudil pečlivěji. „Ne. To by z dlouhodobého hlediska nebylo prospěšné. Serenu masy milují, je pro ně moc důležitá."
„Tak jak ti potom můžu pomoci, drahý Iblisi?" Hekaté mluvila melodicky a zvláštně svůdně. „Dej mi dost velký úkol, aby stál za můj čas."
„Potřebuju další jasná vítězství nad stroji. Přímo ukázková." Přistoupil blíž. „Díky tobě jsme úspěšně získali zpátky Iks. Teď potřebuju do Ligy začlenit další Synchronizované světy a osvobodit jejich lidské obyvatelstvo. Nezáleží na tom, jak strategicky významné ty planety budou, potřebuju jen něco předvést. A potřebuju si za to získat zásluhy."
Hekaté vydala zvuk podobný smíchu, avšak s náznakem posměchu. „Během těch století, které jsem prožila jako kymek, jsem už zapomněla, jak nedočkavé dokážou být lidské bytosti. A jak intrikářské."
„Šestadvacet let moje nedočkavost, jak tomu posměšně říkáš, tvořila hnací sílu Džihádu. Serena a její dítě byly jen obrazy, zatímco já pracoval na maš..." „Chtěl jsi říct na mašinérii?" „To byl jenom takový obrat."
„Jinak bych to ani nebrala. Dlouhodobé plány vždycky trvají tak... dlouho." Mihotající se mozková schrána se zvedla výš, nad jeho hlavu. „Takže teď po mně chceš, abych nadělala v Synchronizovaných světech trošku chaosu a připravila půdu, aby je tvůj Džihád mohl zabrat?" „Přesně tak!"
„Velmi zajímavé." Hekaté mluvila, jako by ji ta výzva pobavila. „Dobře, uvidím, co se dá dělat."

Loajalita se nedá naprogramovat.
SEURAT, SOUKROMÉ AKTUALIZAČNÍ DENÍKY

Když se Vorian Atreides znovu setkal v širém vesmíru se Seuratovou aktualizační lodí, nebylo to překvapení pro jednoho ani druhého. Vor vždycky tušil, že na sebe ještě někdy narazí, a kapitán robot si sice mizivou, ale přece jen existující pravděpodobnost, že k tomu dojde, vypočítal.
Byrokracie armády Džihádu měla specifické, komplikované a otravné směrnice, jež teoreticky primerovi nedovolovaly půlku věcí, které Vor udělal. Věděl, že svým jednáním Xaviera nekonečně zlobí, ale nic, co mu kdy řekl, nedokázalo Vorovy impulzivní sklony změnit. Znovu a znovu ve vydával sám v malých vesmírných plavidlech na výpravy podle svého. Od chvíle, kdy se přidal k boji proti strojům, byl Vor neotřesitelně nezávislý — jako příslovečná neřízená střela, i když velice výkonná.

Po dokončení své mise na Caladanu odjel Vor z vodního světa, nedokázal už ospravedlnit další pobyt s Leronikou Tergietovou. Nechal na odposlouchávací stanici speciální jednotku džihádských vojáků a v malé taverně u moře kousek svého srdce. Slíbil Leronice, že jí bude posílat vzkazy, kdykoli mu to vojenské povinnosti dovolí, a vydal se zase do boje za konečné zničení myslících strojů...
V sousedství Caladanu, na okraji sféry Omniova vlivu, si Vor vyvolal z paměti obvyklé trasy, po nichž se se Seuratem ubírali na svých aktualizačních cestách. Od vypuštění nedobrovolného robotického trojského koně se Vor tu a tam dozvídal zprávy o zhroucení Synchronizovaných světů a když zmapoval ty údaje o chaosu, podařilo se mu vysledovat linii Seuratovy pouti.
Nějakou dobu nebyla nikde hlášena žádná další škoda. Vora nepřekvapovalo, že stroje problém konečně pochopily. Uvažoval, jaký osud asi stihl Seurata, když všemysl objevila jeho tajný destruktivní program. Sofistikovaný počítač by neměl být mstivý. Vor doufal, že Omnius kapitána robota nezničil.
To by byla značně neefektivní věc a plýtvání zdroji.
Vor celý týden o samotě hlídkoval, putoval po trasách tradiční aktualizační cesty. Ospravedlnil své pátrání jako „získávání důležitých údajů pro vojenské plány Ligy".
To mu poskytlo výhodu samoty, takže mohl přemýšlet o svých nečekaných citech k Leronice.
Vždycky bral city s rezervou, užíval si během volna nebo při přechodných misích na různých planetách Ligy, ale tato žena z Caladanu si nějak našla spletitou cestu k jeho srdci. Zapustila mu kořeny až do duše - jako spuštěná časovaná bomba - a on si to právě začal uvědomovat. Vor byl zmatený a šťastný, když mu to došlo... a hluboce smutný, že není s ní. Láska pro něj nebyla nic cizího. Nikdy si ale nepřipouštěl možnost, že by dokázal cítit něco podobného jako teď. Už rozuměl tomu, co Xavier cítil k Oktě.
Ale osamělé putování vesmírem na okraji nepřátelského teritoria a utápění se v hořkosladkých myšlenkách Džihádu moc nepomůže. Jeho jedinou prioritou by měla být pokračující válka...
Když mu překřížila dráhu velká černostříbrná aktualizační loď a vynořila se před ním, soustředil se Vor zase na bezprostřednější záležitosti.
Aktualizační loď mohla uletět, mohla se úhybnými manévry malému plavidlu Džihádu vyhnout. Vezl-li kapitán robot aktualizaci počítačové všemysli, program mu přikazoval chránit stříbřitou gelovou kouli za každou cenu.
Ale aktualizační loď se zastavila a Vor se s ní střetl ve volném vesmíru.
Rozpoznal konfiguraci plavidla, i když bylo trochu pozměněno, opraveno a zvětšeno. Bezpochyby to byla táž loď, kterou nalezl se toulat vysoko na orbitě ve sluneční soustavě Země.
Zapnul vysílačku a okamžitě řekl: „Nazdar, starý Plecháči. Myslel jsem si, že tě tu najdu."
Pak si všiml, že úpravy zahrnuly i vybavení lodi baterií zbraní. Šachty kinetických střel byly otevřeny a rudě praskaly, připraveny k palbě.
Vor cítil, jak ho na krku svědí studený pot. „Chceš mě vymazat z vesmíru a ani se se mnou nepozdravit?"
„Nazdar, Voriane Atreide." Na obrazovce se mu objevila měděná Seuratova tvář. „Vidíš, o zábavu jsem se postaral. Tak co myslíš, bude pro mě přijatelné tě zničit?"
Byl bych radši, kdyby ne." Vor držel prsty na ovládacích tlačítkách svých zbraní. Snad by mohl robotického kapitána dostat díky momentu překvapení, i když se zdálo, že je aktualizační plavidlo vyzbrojeno mnohem víc než on. „Vypadá to, že ti Omnius všemi těmi zbraněmi zvýšil šance. Uvažoval jsem, kdy to myslící stroje napadne."
„Já jsem si vědom toho, cos mně a mým prostřednictvím udělal, Voriane. Podle mých záznamů bylo těžce poškozeno osm Synchronizovaných světů, a to kvůli programovému viru z aktualizační koule, kterou jsem rozvážel. Předpokládám, že je to tvoje práce?"
„Nemůžu si přisvojit všechny zásluhy sám, starý Plecháči." Vor se zašklebil. „Koneckonců, ty sám jsi každou z těch časovaných bomb dopravil na místo. A to tys mě toho tolik naučil o gelových obvodech a základech programování. Vidíš? Byla to společná práce."
Seuratova tvarokovová tvář se zaleskla ve světlech kokpitu aktualizační lodi. „Pak lituji toho, že jsem byl tak skvělý učitel."
Když Seurat sledoval obraz Voriana Atreida, použil své předchozí zkušenosti a adaptivní program, aby analyzoval, co si ten člověk právě myslí. Robot Erasmus by mu tu příležitost záviděl.
Když byl Seurat zajat a vrácen na Corrin, kde byla konfiskována narušená aktualizační koule, podstoupil rozsáhlý výslech u obnoveného Omnia. Brzy bylo jasné, co se stalo. Sabotážní programy byly odstraněny, i když Erasmus doporučoval nejbezpečnější řešení: zničit všechny vzpomínky pozemského Omnia. „Ty události proběhly před šestadvaceti lety. Mohou být sice zajímavé, ale nejsou to nijak důležitá data a nestojí za to riziko, Omnie."
Seurat měl podezření, že Erasmus z nějakých soukromých důvodů nechce, aby všemysl měla ty informace. Aktualizační pilot o tom však ani necekl, protože si netoužil vysloužit nelibost druhého nezávislého robota.
Když byla Seuratova vysvětlení zaznamenána a utřízena a než ho vyslali na novou aktualizační cestu, zvlášť naplánovanou k obnovení Omniových vtělení na virem poškozených planetách, strávil robotický pilot celý den intenzivní vysokorychlostní konverzací s Erasmem.
„Studuji lidi celá staletí. Prováděl jsem pokusy. Sbíral jsem informace a extrapolace k vysvětlení nevyzpytatelného lidského chování. Hodně jsem se naučil od Sereny Služebnice a teď zjišťuji, že můj nový experiment s výchovou a výcvikem Gilbertuse Albanse přináší neotřelé náhledy.
Ale ty, Seurate, jsi měl taky výjimečnou příležitost. Strávil jsi celé roky ve společnosti toho důvěrníka Voriana Atreida, syna Titána Agamemnona. Teď po tobě chci, aby ses se mnou podělil o své postřehy a všechny důležité detaily, které by mi mohly pomoci ve snaze pochopit lidskou povahu."
Seurat nemohl odmítnout. Výměnou informací, která byla podobná, ale mnohem kratší než proces synchronizace

aktualizační koule, sebral, sumarizoval a předal dál všechny rozhovory a vzpomínky, které se týkaly Voriana Atreida. Přitom Seurat sám přezkoumal všechny ty vzpomínky a vyvolal v sobě reakci blížící se stesku po příjemných letech s Korábem snů. Teď, když byl robotický pilot na palubě nové aktualizační lodi sám — měla bohužel už jen číselné značení, žádné jméno — uvědomoval si, jak moc by uvítal společnost...
Dvě lodě nyní visely proti sobě ve vesmíru. Každá měla dostatek zbraní na to, aby tu druhou zničila. Seurat zjistil, že svého bývalého společníka nechce sprovodit ze světa. „Pamatuješ se na naši sedmou misi na Walgis, Voriane Atreide? Před osmadvaceti lety? Měli jsme pěkné problémy, když jsme opustili soustavu."
Vor se zasmál. „Problémy? To jsi řekl dost mírně. Vlítli jsme do roje meteorů a rozpáralo nám to bok Korábu snů. Všechen vzduch unikl ven - a mě to málem vycuclo s ním."
Seurat dál pozoroval svého přítele, svou zkázu. „Ano, já jsem tě chytil a pevně držel. Nenechal jsem tě zmizet."
„Fakt? Nepamatuju si to tak podrobně," řekl Vor. „Měl jsem dost práce s lapáním po vzduchu. Explozivní dekomprese je pro člověka dost nepříjemná, víš."
„Toho jsem si vědom. Odnesl jsem tě do malé skladištní kóje a zavřel tě do ní, tam jsi měl atmosférický tlak."
„A skoro dva dny jsi mě nepustil ven," řekl Vor. „Když jsi konečně zas otevřel dveře, byl jsem hlady bez sebe. Nenapadlo tě dát mi něco k jídlu."
‚Myslel jsem na to, abych ti zachránil život. Ten čas jsem potřeboval, než jsem opravil trup a obnovil podmínky k životu."
Vor k němu vyslal melancholický pohled, pak se rozpačitě zamračil. „Myslím, že jsem ti za to ještě nepoděkoval."
„Roboti nevyžadují vděk, Voriane Atreide. Avšak vyvinul jsem velkou snahu, abych tě udržel naživu a nepoškozeného - v mnoha případech. Proto by bylo teď ode mě pošetilé tě zničit."
Seurat vypnul své zbraňové systémy, zatáhl odpalovací zařízení a hlavně projektilů. Kdyby se Vorian Atreides rozhodl vypálit, byl robotický pilot na chvíli zranitelný. Myslící stroj zapnul motory, obrátil se s plavidlem kolem své osy a nejvyšší rychlostí vyrazil pryč, než Vor stačil nějak zareagovat. Když se jeho lidskému společníkovi podařilo vyslat dávku překvapených otázek, byl už z dosahu.
Zmatený Vor se usmíval a nějakou chvilku stál se svou výzvědnou lodí jen tak na místě. Pak se začal smát nahlas.

Vůdcovské schopnosti se skrývají pod mnoha maskami.
IBLIS GINJO, MOŽNOSTI ÚPLNÉHO OSVOBOZENÍ

Když se Iblis Ginjo vrátil ze svého chvatného a tajného setkání s Hekaté, zjistil, že Serena svolala pracovní schůzku Rady Džihádu, přestože nečekala, že bude přítomen. Přímo z přístavu pospíchal do místností Rady, odhodlaný nenechat se odstavit od procesu rozhodování. Uplynulo několik týdnů a on to potřeboval dohnat.
Dorazil ke vchodu do vnitřních kanceláří právě ve chvíli, kdy Serena zahájila začátek schůze, a našel u dveří hlídat hlavní Serafínku. Niriem zaváhala, jako by bojovala s vlastní loajalitou, ale po chvilce mu dovolila vstoupit.
Zdálo se, že kněžku Džihádu, usazenou v čele naleštěného sněmovního stolu, jeho přítomnost překvapila. Iblis si rychle našel místo tak blízko k ní, jak to jen šlo, i když to nebyl jeho obvyklý post. Serena bez poznámek ihned spustila zjevně dobře nacvičenou řeč. Ostatní napjatě poslouchali.
„Nemůžeme v našem Džihádu pokračovat sami. Lidské zanícení je mocné, ale zdroje Ligy se ani zdaleka nevyrovnají silám, které proti nám může nasadit Omnius. Každého robota, kterého zničíme, mohou myslící stroje několikanásobně nahradit. Ale s každým padlým bojovníkem Džihádu je lidský život navždycky zničen. Musíme ty cenné životy chránit, jak jen to půjde."
„Co navrhuješ, Sereno?" Iblis opatrně volil slova i tón v naději, že snad dokáže její rozkazy přizpůsobit vlastním cílům. Přejel pohledem kolem stolu a s údivem zaznamenal, že na druhém konci místnosti sedí malý dychtivě vyhlížející tlulaxský obchodník s lidmi Rekur Van. Zdálo se, že byl přizván zvlášť na tuto schůzi, působil tu jaksi nepatřičně. Iblis nenápadně zvedl tázavě obočí, ale Tlulaxanovou jedinou odpovědí byl rozpačitý výraz.
Serena řekla: „Džihádisté a žoldnéři nejsou jediní bojovníci v naší svaté věci. Je čas, abych do našeho boje přijala a požehnala některé další velké posily." Usmála se a ukázala na Rekura Vana, který nad tou pozorností zrudl rozpaky.
„I když se Tlulaxané nezapojili do aktivního boje proti ďábelským strojům, dávají našim bojovníkům hodně. Produkty jejich orgánových farem léčí naše zraněné veterány, takže mohou znovu bojovat. Nejznámějším příjemcem je můj drahý přítel primero Harkonnen." Vlídně
pokynula k obchodníkovi s lidmi a kolem stolu se zvedl mírný potlesk.
„Od času, kdy jsem byla mladou členkou Parlamentu," pokračovala Serena, „bylo mým vřelým snem přivést Nepřipojené planety k Lize vznešených. Nyní se mnoho z těch světů včetně Caladanu uchází o vstup do Ligy. Mám v plánu podniknout pouť po potenciálních nových členských světech a prvním z nich bude Tlulax. Ráda bych viděla ty úžasné farmy orgánů na vlastní oči a promluvila si s vůdci v naději, že zváží oficiální připojení k nám. Uvidím jejich skvělá města a dám jim najevo, jak moc si kněžka Džihádu váží jejich úsilí v našem zájmu."
Iblis ucítil, jak mu v krku najednou vyrostl knedlík, zatímco se jeho delikátní plány rozpadaly na kousky. Měl s tlulaxským průmyslem orgánů tajné dohody a Serena nevěděla, co dělá! „Takové plány jsou možná ukvapené, kněžko. Lidé Tlulaxu si střeží své soukromí a my bychom to měli respektovat. Nejsem si jistý, jak by reagovali na nenadálou návštěvu."
Serena si s očima planoucíma nelibostí založila ruce na prsou bílé róby. „Chodila jsem mezi svoje lidi na mnoha planetách. Je nepředstavitelné, že by tlulaxské vedení neuvítalo návštěvu kněžky Džihádu. Naši bojovníci jsou jejich

nesmírnými dlužníky. Nemohou mít před námi co skrývat — nebo ano, Rekure Vane?"
„Jistěže nemají," řekl Iblis rychle. „Jsem si jist, že vláda Tlulaxu bude tvojí návštěvou potěšena. Musíme však okamžitě vyslat posla do systému Thalimu, aby se na tvou návštěvu mohla připravit. To je běžná diplomatická procedura."
„Jistě, ale válka jde svým vlastním tempem a my se musíme udržovat o krok předem." Načrtla své plány členům Rady a Iblis zůstal sedět s nečitelným výrazem ve tváři.
Uvažoval, co má Hekaté v plánu udělat, aby jim pomohla. Doufal, že to bude něco významného... a že to bude brzo.
Měsíce poté, co Seurat neúmyslně dodal svůj nezkrotný počítačový virus, potácela se planeta Bela Tegeuse jeho paralyzujícím účinkem. Stroje, které to přestály, se snažily vzchopit, ale měly problémy komunikovat s poškozenou všemyslí. Nakonec nezávislí roboti odpojili poškozené segmenty Omniova vtělení, takže v chodu zůstal jen zlomek počítačové mysli.
Byli nesmírně zranitelní.
Rozčilené obyvatelstvo tohoto temného a oblačného světa, kde otroci pěstovali rostliny jen pomocí umělého světla, zaznamenalo bezmocnost strojů a začalo plánovat, jak toho využít. Roboti však věděli o revoltách, které proběhly na mnoha Synchronizovaných světech, a pátrali po jakýchkoli známkách potenciálního povstání.
Bela Tegeuse se mohla srovnat s ostatními Synchronizovanými světy jen tím, že dostane novou, nepoškozenou kopii všemysli. A tak se čekalo...
Pak do tegeuského systému dorazila osamocená neidentifikovaná kymecká loď a vyslala zprávu, že veze neposkvrněnou aktualizaci přímo od Omnia z Corrinu. Myslící stroje posla uvítaly. Obranné hranice se otevřely, dovolily kymekovi proniknout na vnější okraj soustavy a nejvyšší možnou rychlostí postupovat do centrálního střediska Comati u paty hor.
Hekaté by si nikdy nemyslela, že proniknout bude tak jednoduché a nekomplikované. Copak kymekové stroje nic nenaučili?
Pro toto dobrodružství se nepoddajná Titánka zbavila svého asteroidického těla a zvolila tradičnější, i když poněkud starožitnou podobu kymecké kosmické lodi. Ovládala své stabilizační systémy pomocí myšlenkových konektorů, které spojovaly její mozek bez těla s funkcemi lodi.
Mraky nad ní se táhly v hustých, temných pásech šedé vlhkosti, která bránila přístupu mdlého tepla slunce a udržovala počasí v neměnných cyklech dešťů a přítmí. Robotickým systémům na počasí nezáleželo a churaví, bledí lidští otroci nic jiného nepoznali.
Hekaté uvažovala, co si ti ubozí otroci počnou, až budou svobodní. Iblis Ginjo jí dal za úkol ten smělý a spravedlivý čin a Hekaté výzvu přijala, dychtivá dokázat, že ji zvládne. Cítila, že to může být docela zajímavé.
Odrodilá Titánka díky svému neustálému tajnému slídění věděla, že na samém začátku oživených bojů se armáda Džihádu pokusila osvobodit Belu Tegeuse z nadvlády strojů. Její flotila napadla Omniovo útočiště a poškodila infrastrukturu strojů, ale utrpěla tolik ztrát, že se musela stáhnout bez jednoznačného vítězství. Zbylé stroje houževnatě využily všechny zdroje, pracovaly bez oddechu a za necelý rok znovu nabyly a zajistily si naprostou kontrolu na planetou, jako neúprosný příliv, smývající stopy v písku na pláži.
Tentokrát, doufala Hekaté, se snad lidé už poučili a budou jednat rozhodněji. Díky ní dostanou druhou šanci, budou-li pozorní. Nechala Iblisu Ginjovi vzkaz na bezpečném místě, které měl sledovat Yorek Thurr. Bylo už na nich, aby dokázali zareagovat.
Když za studeného mžení přistála na dobře osvětlené základně v Comati, roboti k ní vyrazili, vysílali dotazy a žádali identifikaci. „Zbytky našeho Omnia nemají přístup k transočím na tvé lodi," řekl jeden z administrativních robotů, který zřejmě celému zařízení velel. Hekaté to připadalo jako hloupá poznámka, zvlášť od bezpečnostních jednotek s umělou inteligencí. Pro sebe se usmála. Stroje někdy dokážou být velice slepé a naivní.
Kolem ohrazení se shromáždili zajatí lidé, choulili se v mokrých šatech. Sklíčenýma přimhouřenýma očima obezřetně pozorovali přílet lodě, jako by nová aktualizace Omnia mohla zničit všechny jejich zbylé naděje.
Hekaté otevřela příklop a vyšla ven ve své zdobené dračí formě. „Ty vaše hlídkové mechanismy transočí musí mít poruchu," řekla čekajícím robotům. „Corrinský Omnius byl nucen vyřadit mnoho periferních systémů, aby zabránil postupující nákaze zákeřných počítačových chyb."
Roboti přijali její vysvětlení. „Jaké máš číslo? Tvůj model neo-kymeka neznáme."
„Ach, já jsem úplně nejnovější typ." Řekla to pyšným tónem, jako by byla starším modelům nadřazená. Vydala se kupředu a v propojených předních končetinách nesla těžký válec. Diamantové šupiny se jí blýskaly odraženým jasem žlutých světelných panelů přístavu. „Po těch hrozných poruchách Omnius nařídil vytvořit z věrných důvěrníků mnoho nových kymeků. Na rozdíl od počítačových myslí z gelových obvodů nemohou lidské mozky tomu šířícímu se viru podlehnout. Posílá neo-kymeky, jako jsem já, aby dopravovali aktualizace, chráněné programy na likvidaci viru. Jistě chápete ty výhody?"
Trojice přístavních robotů přistoupila blíž, aby převzala těžký válec. Hekaté připadali téměř lační, dychtiví zbavit se svých divných problémů. Podle očekávání nebyli ke své škodě dost mazaní ani podezíraví.
„Slibuji vám," řekla, „že tohle ukončí všechny vaše
starosti."
I když Hekaté znechutilo dávné Ajaxovo krveprolití, přesvědčila sebe samu, že zničení myslících strojů - a zvlášť vyhlazení Omnia - je něco jiného... a mnohem znamenitějšího. Lidé budou ohromeni a potěšeni!
„Jsou nějaké zvláštní postupy pro instalaci této aktualizace?" zeptal se robot.
Hekaté se vydala zpátky ke své lodi. „Postupujte podle standardní procedury. Mám nařízeno co nejrychleji odjet, protože musím navštívit ještě další Synchronizované světy. Omnius je závislý na okamžitém provedení tohoto úkolu. Jistě to chápete."

Roboti upjatě naznačili pochopení a odkráčeli i s osudovým válcem. Hekaté se zase usadila za řízení své lodi. Povely vyslanými pomocí myšlenkových konektorů se vznesla z přístavu, ozářeného žlutými světly.
Dole v rozvodném středisku Comati roboti zatím vstoupili do citadely, kde se poškozený Omnius snažil pokračovat ve svých základních funkcích. Stroje pomocí citlivých manipulačních rukou otevřely pouzdro válce a odstranily vrstvy ochranného pancíře.
Nakonec roboti odhalili podivně tvarovanou, ale mocnou nukleární hlavici. Jejich systémy se bleskurychle snažily vypočítat adekvátní reakci, i když odpočítávání došlo k nule...
Loď Hekaté byla už vysoko nad prvními dvěma vrstvami mraků, když pod sebou uviděla explozi stříbřitě žlutého světla jako výbuch slunce. Postarala se, aby byla tak silná, že vyhladí všechny zbytky poškozené všemysli.
Elektromagnetický impuls bomby, posílený typem hlavice, proťal nebe Bely Tegeuse a odrazil se od vrstvy hustých mraků dolů. Všechny Omniovy uzly byly řetězovou reakcí zničeny, jeden po druhém.
Úplně ji to nadchlo.
Jak Hekaté nechávala temnou planetu za sebou, pomyslela na lidské bytosti, které tam zůstaly - ty, které se nenacházely v blízkosti epicentra výbuchu. Nikdy nepoznaly nic jiného než vládu strojů. Zajímalo ji, jestli se sebe dokážou postarat. Jistě. Přežijí jen ti nejschopnější.
„Teď jste od Omnia osvobození," řekla nahlas, i když věděla, že ji nikdo na planetě nemůže slyšet. „Bela Tegeuse je vaše, jestli o ni máte zájem."

Lidské bytosti jsou nejpřizpůsobivější ze všech tvorů. I za nejtěžších podmínek neustále nacházíme cesty k přežití. Pečlivě plánovaný program křížení nám může umožnit ty vlastnosti prohloubit.
ZUFA CENVA, PREDNÁŠKA ČARODĚJKÁM

První ráno na Arrakis, po noci na tvrdých skalách s uklidňující přítomností Chamal po boku vstával Rafel se svítáním. Nový den na nové planetě. Pozoroval křiklavou šmouhu oranžové skvrny na obloze, hněď a žluť pouště a skály, probouzející se z dřímoty. Zhluboka do sebe nasál již teď horký a suchý vzduch a spolu s ním načerpal do plic i svobodu.
Ale svoboda v samotném Šeólu nebyla vůbec to, co čekal.
Někde vysoko na skalách, tyčících se za nimi, uslyšel křik ptáků a viděl jejich tmavé siluety, jak se míhají a slétají se do kamenných škvír, jako by pátrali po potravě.
Aspoň něco tady dokáže přežít. To znamená, že i my to dokážeme.
Rafel, od narození zensunnitský otrok na Poritrinu, odjakživa snil o svobodě, ale nikdy si nepomyslel, že ji najde na takovéto vyprahlé a pusté planetě. Mizerné vlhké podmínky v říční deltě Stardy byly dost špatné, ale depresivní horko tady bylo mnohem horší.
Přesto následoval Chamalina otce, věděl, že jediná další možnost by byl otevřený boj proti všemu obyvatelstvu Poritrinu. A teď, když byli tady, musí z toho vytěžit co nejvíc. Ismael měl pravdu: svoboda, byť takovém místě, je lepší než pracovat třeba jen hodinu pro otrokáře.
Při drsném přistání experimentální lodi viděli jen malou část planety, kterou obchodník s lidmi Keedair nazýval Arrakis. Zelená, úrodná půda a vesmírný přístav jistě nemohou být daleko. Musíme je jen najít. Možná, že ten Tulaxan ví, kde jsou tajné oázy, a dá se přesvědčit, aby se o tu informaci podělil.
Víc než sto mužů a žen uniklo z Poritrinu, ale nikdo z nich nechápal technologii lodě, která je sem dostala. Zjevně ani Keedair ne. Tito otroci první generace, kteří po únosu z rodné planety cestovali vesmírem, nikdy neviděli nic takového jako podivná narůžovělá světla kolem lodi, když se kolem ní skládal prostor.
V jednu chvíli na Poritrinu a hned v další na Arrakis. Zaklesnutí na této planetě.
Rafel se díval na omlácený trup velké havarované lodi a věděl, že vrak už nikdy nevzlétne. Jsme odkázaní sami na sebe. Strachoval se o svou mladou ženu a v duchu si slíbil, že bude-li třeba, udělá všechno, aby se o jejich záchranu postaral sám. Ismael snad ale nějaký způsob najde.
Uslyšel šoupání bot, obrátil se a uviděl, jak se Chamalin otec blíží z tábora. Teď ráno ještě panoval klid, ale uprchlíci se brzy probudí a začnou prozkoumávat bezutěšné okolí. Stáli tam s Ismaelem v nepříjemném tichu a dívali se, jak nastupuje svítání.
Musíme zjistit, co všechno tu je, Ismaeli," řekl Rafel „Třeba se někde blízko najde úrodná půda a voda."
Jejich jediným dopravním prostředkem bylo malé plavidlo z nákladního prostoru, určené zřejmě pro testovací posádku na průzkum - nebo na únik - při první zkoušce prototypových motorů.
Ismael přikývl. „Nemáme žádné mapy, takže jsme omezeni tím, co uvidíme na vlastní oči. Dneska si vezmeš tu průzkumnou loď a probádáš to tu. Tuk Keedair půjde s tebou."
Rafel se zakabonil. „Já toho prodavače lidského masa s sebou nechci."
„A já pochybuju, že by i on chtěl jít s tebou. Ale ví toho o Arrakis víc než kdokoli z nás. Mohl by poznat nějaké body v krajině a třeba ho budeš potřebovat, aby nám dojednal pomoc, jestli na někoho narazíte."
Rafel s nechutí uznal, že je to moudré. Věděl, že ten Tlulaxan Ismaela jako chlapce osobně unesl. Ismael ho musí nenávidět. Rafel se teď snažil vyložit si z toho nějaký skrytý vzkaz nebo instrukci. Chce po mně, abych vzal Keedaira někam daleko a tam ho zabil? Ale Ismael měl neproniknutelný výraz.
„V zájmu přežití bude ten otrokář muset pracovat stejně jako všichni ostatní," řekl neústupně Rafel. „A bude dostávat menší dávky jídla a vody."

Ismael s odměřeným výrazem přikývl. „Neuškodí mu, když pozná, jak žijí otroci."
Po skromné snídani Rafel vybral jednoho z otroků, širokoplecího muže jménem Ingu, aby dohlížel na reptajícího a neochotného Tuka Keedaira. Ismael se díval, jak se Tlulaxan na všechny zamračil, pak popadl ostrý kus kovu, který sebral z havarované lodi.
Ingu i Rafel rychle ucouvli, byli přesvědčeni, že se je bývalý otrokář chystá napadnout, jakkoli by proti stovce rozzuřených zensunnitů neměl žádnou šanci. „Lord Bludd mi způsobil dost škody, ale teď po desetiletích plných zisků jste mě zničili teprve vy. Naprosto!" Rozmáchl se svým nouzovým nožem. „Bezcenní, hloupí otroci."
Pak si Keedair ve výbuchu zoufalého hněvu odřízl dlouhý tlustý cop. Zvedl ten ochablý zaprášený pletenec vlasů a upustil hnědošedý cop do písku. Bývalý obchodník s lidmi bez něj vypadal podivně nahý. Zíral na ty uřezané vlasy a vztek ho přešel. „Jsem zničen."
„Ano," řekl Ismael nevzrušeně a sebral mu nůž. „A teď se musíš přičinit o přežití s námi."
„O přežití! To je beznadějné - s každým výdechem ztrácíte tělní tekutiny. Podívej se na ty lidi, jak pracují na přímém slunci, když je víc a víc horko — proč si to nenechají do chladnější noci?" Tlulaxan na ně nevraživě hleděl.
„Protože v noci se zensunnité modlí a spí."
„Dělejte to na Arrakis a pomřete. Věci se změnily a vy se musíte naučit měnit se s nimi. Nevšimli jste si toho horka a prachu? Sám ten vzduch z vás vysává kapky potu, krade vám vodu — a jak ji doplníte?"
„Naše zásoby nám vydrží celé týdny, možná i měsíce."
Keedair si Rafela tvrdě změřil. „Jsi si jistý, že to bude stačit? Musíte si zakrývat kůži před sluncem. Musíte spát za nejhoršího denního žáru a fyzickou práci dělat v chladné tmě. Tak si ušetříte půlku potu."
„Taky si zachováme sílu, když necháme většinu naší tvrdé práce na tobě," řekl Ismael.
Keedair znechuceně odpověděl: „Ty to nechceš pochopit. Myslel jsem, že člověk ochotný tolik riskovat, aby zachránil svoje lidi, člověk, který je odvedl na dalekou planetu, je bude chtít zachovat při životě, jak dlouho to jenom půjde."
Týmy uprchlíků pracovaly na havarované nákladní lodi. Snažily se otevřít skladovací prostor natolik, aby Rafel mohl s malým průzkumným plavidlem vymanévrovat ven. Byl to nevalně vybavený dopravní prostředek, neměli jistotu, jak daleko doletí ani kolik paliva v sobě má, ale nebyl jiný způsob, jak zdolat nepředstavitelně rozlehlé dálky písku. Jedině pěšky.
„Chceme prozkoumat okolí," řekl Rafel a objal Chamal na rozloučenou. Úkosem si změřil shrbeného Keedaira se začervenalýma očima. „Ten otrokář nám pomůže najít místo na založení sídliště."
Tuk Keedair si povzdechl. „Věř mi, chci najít civilizaci stejně jako ty. Ale nevím, kde jsme, kde najít vodu, jídlo -"
Ismael jeho reptání zarazil. „Tak budeš hledat. Budeš užitečný a zasloužíš si svůj podíl zásob."
Tři muži nastoupili do malého plavidla a Rafel si skeptický změřil řízení. „Standardní motory. Vypadá to jako něco, s čím jsem létal na Poritrinu. Myslím, že to zvládnu." Odlepili se od země a vypluli z nákladního prostoru havarované lodi.
Chamal, Ismael a ostatní otroci je vyprovázeli pohledem plným bolestné naděje, zatímco Rafel vedl průzkumnou loď od skal do volné pouště. Urostlý Ingu svraštil čelo a vyhlížel z okének, doufal, že zahlédne nějakou oázu nebo známky civilizace. Rafel vrhl rychlý pohled na Keedaira. „Řekni mi, kterým směrem se vydat, otrokáři."
„Já nevím, kde jsme." Tlulaxan si ho přezíravě změřil. „Vy zensunnité přeceňujete moje schopnosti. Nejdřív po mně chtěl Ismael, abych řídil kosmickou loď, se kterou jsem nikdy neletěl, a teď, když jsme havarovali, chceš, abych vás zachránil."
„Když přežijeme my, přežiješ i ty," upozornil ho Rafel.
Keedair máchl neurčitě k oknu. „No tak dobře. Pluj... někam tam. V poušti jsou všechny směry stejné. Jenom si dej pozor a poznamenej si souřadnice, abychom našli cestu zpátky."
Malá loď klouzala slušnou rychlostí nad pískem. Létali ve stále se rozšiřujícím kruhu kolem základny ve skalách, bádali dál všemi směry. Denní žár už propukl naplno, z horkého kamení a mihotajícího se písku stoupal teplý vzduch. Plavidlo se kymácelo a škubalo sebou a Rafel se snažil udržet je v klidu. Teplota v kabině stoupala a po tvářích jim tekl pot.
„Pořád tam nic nevidím," řekl Ingu.
„Arrakis je veliká planeta, většinou neprobádaná a jenom řídce osídlená." Keedair mhouřil oči v prudkém světle. „Jestli něco najdeme, nebude to díky mým znalostem ani zkušenostem, ale jenom náhoda." „Buddaláh nás vede," zanotoval Rafel. Kolem místa zřícení ukradené nákladní lodě se před nimi donekonečna táhla poušť až k jiskřícímu horizontu.
Rafel, veden jen nadějí, letěl dál a dál a pátral po čemkoli. Ve světle hnědém a žlutém oceánu pod nimi se náhodně objevovaly skalní výchozy, ale nezaznamenal žádnou zeleň, žádnou vodu ani lidská sídla.
„Tady nic nenajdeš," řekl Keedair. „Nic mi tu nepřipadá povědomé a pochybuju, že to vznášedlo má dolet, jaký bychom potřebovali, abychom našli Arrakis City." „Šel bys radši pěšky?" zeptal se Ingu. Malý muž se odmlčel.
Za soumraku, po celém dni bezvýsledného pátrání, přistáli měkce uprostřed oceánu písku poblíž mohutného víru rezavé barvy. O několik kilometrů dál se za dunami rýsovala další linie holých skal, ale Rafel byl přesvědčen, že bude bezpečnější a snazší přistát ve volné poušti. Po západu slunce bylo chladněji a když vystoupili do měkkých dun, slyšel Rafel jen mrtvé ticho a nápory větrem unášeného písku. Vzduch se zdál být těžký a pronikavě čpěl po... skořici. Ingu obcházel loď a vypadal, že něco hledá.
Keedair se odvážil vystoupit jako poslední. Sklíčeně zíral do rozlehlé prázdnoty. Začenichal, sklonil se k narudlému práškovitému písku a nabral ho do hrsti. „Gratuluju, našel jsi poklad melanže." Začal se pro sebe smát, ale ten smích v sobě měl nádech hysterie. „Teď už nám stačí jenom dopravit ji na trh a z vás zensunnitů budou boháči."
„Doufal jsem, že to zabarvení je známka vody," řekl Rafel. „Proto jsem tady přistál."
„Dá se to jíst?" zeptal se Ingu Keedaira. „Klidně si jez i písek, pro mě za mě." Dřepl si na zem a tmavé oči upíral dolů. „Zničili jste celé roky mé práce, veškeré moje investice... a proč? Vy všichni tu taky pomřete. Pro takové jako vy není na Arrakis nic."

„Aspoň už nejsme otroci," řekl Rafel.
„a taky nemáte nikoho, kdo by se o vás postaral." Keedair zvýšil hlas. „Nikdy jste nemuseli žít sami, přežívat jenom díky vlastním schopnostem. Narodili jste se, abyste byli otroky, a nebude trvat dlouho a vaši lidé budou žebrat o návrat na Poritrin, kde by na ně šlechtici dohlédli." Odplivl si do narudlého písku, ale pak zřejmě zalitoval ztráty té tekutiny. „Prokázal jsem vám službu, když jsem vás chytil a odvezl do civilizace. Ale vy blázni jste si nikdy nevážili toho, co máte."
Rafel popadl malého Tlulaxana, vytáhl nůž z kusu kovu, který mu dal Ismael, a podržel mu ho před obličejem. Ale bývalý otrokář ani neucukl. Naopak si vyzývavě poklepal na hrdlo. „Tak do toho, nebo jsi zbabělec... jako všichni tvoji lidé?"
Ingu se k nim vrhl ze zaťatými pěstmi, jako by se chystal zapojit se do rvačky, ale Rafel odhodil Tlulaxana stranou. „Buddalláh by mě ztrestal za chladnokrevné zabití člověka, i přes to, kolik trápení jsi způsobil. Znám zpaměti sútry, naslouchal jsem Ismaelovi." Rafel se zakabonil a ovládl se. Vážně se mu zachtělo cítit krev toho prokletého muže stékat po kovu nože a po ruce.
Z místa v písku, kam spadl, se jim Keedair začal pošklebovat. „Ano, jenom si ze mě udělej obětního beránka, jsem terč generací vašeho žalostného vzteku, jediný cíl vašich posměšků. Já vás sem dopravit nechtěl, a teď vám pomoci nemůžu. Kdybych uměl najít zachránce, přivolal bych je."
„Čekal jsem na záminku, jak se tě zbavit, ať si Ismael říká, co chce." Rafel ukázal směrem od průzkumného plavidla. „Tak tedy běž do pouště a najdi si cestu sám. Co kdybys jedl tu svou drahou melanž? Vidím jí tady kolem spoustu."
Navzdory svému zdravému rozumu se Tlulaxan vydal vrávoravě k dunám, pak se obrátil k mužům. „Snižujete si šance na přežití, když se mě zbavujete."
Ingu vypadal, že je samolibě potěšený trýzní toho muže. Rafel řekl: „Přežijeme déle, když se nebudeme muset dělit o zásoby s kšeftařem s lidmi."
Keedair napřímil ramena a kráčel statečně dál do moře písku se směsicí úlevy, že je pryč, a strachu z osamění v kruté poušti. „Jsem mrtvý tak jako tak. A vy taky."
Rafel se za ním díval s rozpačitou nejistotou. Měl tohle Ismael opravdu v úmyslu? Vydal slabounký náznak, který Rafel nepochytil? Mladý muž chtěl na tchána zapůsobit, ale nebyl si jistý, jestli porozuměl tomu, co má udělat...
Rafel a Ingu se pak v chladném večeru usadili před loď. Střídmě pojedli proteinové oplatky a usrkli vody. Vytáhli si z malého nákladového prostoru nouzové spací podložky a rozložili si je na měkkém písku. Rafel se uložil. Připadl si nesmírně vyčerpaný a toužil mít po boku Chamal.
Vytáhl nůž z kusu plechu a uvažoval, jestli tu v širé poušti mohou být nějací noční dravci... nebo jestli se ten zoufalý otrokář náhodou nevrátí, nezabije je ve spánku a neukradne si průzkumné plavidlo pro sebe.
Nekompromisně usoudil, že musí svůj malý tábor zabezpečit. Nechal Ingua chrápat na podložce, vylezl do kokpitu a bez velkého překvapení zjistil, že Norma Cenva vznášedlo vybavila Holtzmanovými štíty. To bude dobrá obrana.
Sebejistě je zapojil. Obklopily jejich ležení mihotajícím se deštníkem ionizovaného vzduchu. Pak se vrátil na svou matraci a připadal si bezpečně... ale jen chvíli. Země se zachvěla jako při zemětřesení. Písečné přesypy se zvedly a rozvířily se a z hloubi pod nimi se ozvalo dunění. Se zvukem hurikánu se duny zhroutily. Průzkumné plavidlo se naklonilo a sklouzlo z přistávacího podvozku.
Rafel zavyl a vyhrabal se na nohy, ale zapotácel se a spadl do nerovného, pohyblivého písku. Ingu s výkřikem vyrazil z podložky a máchal rukama ve vzduchu, aby udržel rovnováhu.
Noční poušť najednou vybuchla v bouři divokých siluet kolem nich, obřích článkovaných démonů, kteří vyvstávali z písku jako oživlé noční můry. Rafel padl na záda, už napůl pochovaný v rozbouřeném písku. Hleděl
Ho obřích úst monster, vystupujících zdola, zdivočelých... chvěním štítů!
Ingu vyjekl podivně vysokým hlasem.
Všichni červi zaútočili najednou, rozdrtili průzkumnou loď, tábořiště i oba muže. Rafelovi blesklo hlavou, Že vidí obřího draka, polykajícího oheň. Neměl žádné oči. Viděl záblesk třpytivých křišťálově jasných bodů, rámujících velikou tlamu. A pak stín, prudký nával bolesti a nekonečnou temnotu.

Život, to jsou samé volby - dobré a špatné - a jejich kumulativní efekt.
NORMA CENVA, MATEMATICKÉ FILOZOFIE

Popuzená, ale zvědavá Zufa Cenva dorazila na Kolhar po podivné telepatické výzvě, která k ní dorazila vesmírem. Čarodějka shledala tu planetu strohou a nevyvinutou. Obyvatelstvo tam přežívalo, ale nedalo se říct, že prospívá. Proč by měl někdo chtít, aby sem přiletěla? Ten svět měl jen omezené zdroje a mrazivé klima na samém pomezí přežití.
Ale ta výzva byla nepopiratelná. Kdo mě tady může chtít? A jak si dovolil mě sem povolat?
Cvičila právě své nejtalentovanější sestry na Rossaku, vedla je nebezpečným mentálním tréninkem v nepříjemné džungli a ta nutkavá výzva se vetřela do jejích myšlenek tak naléhavě, že ji málem zbavila soustředění, což mohlo mít katastrofální následky. Novicky mezi Čarodějkami, které závisely na Zufině vedení, zoufale žonglovaly se svou smrtící energií, stěží krotily tu ničivou sílu ve svých myslích.
Ale nedokázala se té myšlenky zbavit ani ji ignorovat. To volání znělo Zufě v mozku jako hlasitý křik, chtělo po ní, aby se okamžitě vydala na cestu. Přijď na Kolhar.
Sejdi se tu se mnou. Ona, Nejvyšší Čarodějka Džihádu neměla jinou možnost.

Tato nezajímavá planeta ležela v sousedství obchodních cest z Ginázu, ale ona se jí nikdy nezabývala. Nikdy si Kolharu ani nevšimla. Zufa měla v Džihádu jiné
priority.
Přijď na Kolhar!
Teď, když její soukromá vesmírná loď klesala a řídicí systémy hledaly suché místo k přistání poblíž primitivních osad na okraji studených močálovitých pustin, zachvátila ji jako jed tupá skleslost. Nebe, voda, promáčené země a dokonce i zkroucené stromy, to všechno vypadalo sinale.
Matko. Přijď na Kolhar. Okamžitě! Matko? Mohl by to být nějaký podivný vzkaz od nenarozeného plodu, který v Zufě rostl, plodu dcery Iblise Ginja... již teď jasnozřivého, vysílajícího ji na jakousi misi? Jestli ano, mohla by to být největší Čarodějka všech dob. Zufa se pro sebe usmála a pohladila si břicho, které ještě nevykazovalo známky těhotenství.
Zakrslá Norma by samozřejmě takové síly neovládala... Celé roky už o dceři neslyšela. Dokonce i Učenec Holtzman už s ní přestal ztrácet čas a možná ji deportoval z Poritrinu, ještě než tam vypuklo to nešťastné povstání otroků.
Znamená to, že je Norma naživu, že přežila? I přes své zklamání z Normy byla Zufa stále ještě její matka a pořád o ni měla starost.
Ale i kdyby byla Norma přežila, ten vzkaz nemohl
být od ní.
Objevilo se temné město se zastaralým přístavem. Hlavní sídlo na Kolharu mělo nanejvýš pár set tisíc obyvatel. Čarodějka se blížila na přistání, dostala k němu povolení od dispečera s tenkým hlasem. Zufa si nikde nevšimla žádných jiných lodí z cizích planet, jen letargického pohybu místní dopravy. „Máme vyčleněno místo pro vaše plavidlo, Čarodějko, a instrukce ohledně vašeho příletu. Očekávali jsme vás."
Zufa, zvědavá až k zlosti, na něj naléhala, nasadila dokonce i telepatický impuls, ale muž jí zkrátka nemohl prozradit nic víc. Chtěla jen rozluštit tu záhadu a pak se zas vrátit ke své práci.
Podle mentálních pokynů si najala kolejové taxi a odjela z ospalého přístavu do vesnice, ležící dvě stě kilometrů na sever. Proč by sem někdo jezdil z vlastní vůle? Malý vůz se pomalu vlekl po trati s úzkým rozchodem. Cesta byla kodrcavá, zvlášť když začala stoupat na vysokou plošinu, obklopenou ze tří stran horami se zasněženými vrcholky. Zufa chtěla nasadit telekinetické síly, aby tu zdlouhavou dopravu popohnala k vyšší rychlosti, pak ale tomu nutkání odolala.
Když Zufa konečně dorazila na malou stanici a vystoupila na nástupiště z lakovaného dřeva, vystavené studeným větrům, zavolala na ni jakási oslnivě krásná světlovlasá žena: „Nejvyšší Čarodějko Cenvo. Čekám tu na tebe."
I když bylo na Kolharu vlhko a větrno, ta žena měla na sobě jen lehký, volný oděv, který nějak odolával větru. Byla mladá a přesto jaksi věčná, měla něžné modré oči a pleť bezvadnou jako jemný porcelán. Zvláštním způsobem jí byla povědomá.
„Proč jsem sem byla povolána? Jakým způsobem jsi vyslala takový signál?" Zufa, vždy si vědoma svého statutu, zalitovala, že použila slovo povolána, jako by nebyla nic víc než lokaj, ovládaný pánem.
Krásná cizinka jí věnovala zvláštní úsměv, který ji dohánělk zuřivosti. „Pojď se mnou. Musíme toho tolik probrat... jakmile budeš připravena na odpovědi."
Zufa následovala ženu do budovy stanice. Jakýsi vychrtlý muž se tam úslužně uklonil a nabídl jí teplý plášť. Zufa muže odmávla, chladného vzduchu na plošině si nevšímala. „Kdo jsi?" Najednou si vzpomněla na jeden ze vzkazů: Matko. Přijď na Kolhar. Okamžitě!
Zena se obrátila a klidně se na ni podívala, jako by na něco čekala. Její rysy byly provokativně povědomé, zjevně naprosto rossacké, výrazné lícní kosti, klasický Profil. Vypadala jako jedna z velkých Čarodějek, ale jemnější, elegantnější krásy. Její oči Zufě jistým způsobem připomínaly... ale to nebylo možné!
„Když otevřeš oči, uvidíš, že nejsou žádné hranice možností, matko. Jsi schopna vidět mě v jiné podobě?"
Zufa polekaně trhla hlavou, pak pokročila kupředu s přimhouřenýma a podezíravýma očima. „To není možné!"
„Pojď se mnou, matko, a promluvíme si. Musím ti toho spoustu vypovědět."
V pozemním vozidle s průhlednou střechou ji Norma odvezla z vesnice na plošině do pusté rozbředlé pláně polozmrzlých blat. Zatímco se auto propracovávalo drsným terénem bez cest, vyprávěla Norma svůj pozoruhodný příběh. Zufa stěží dokázala těm odhalením uvěřit, ale nemohla popřít, co viděla na vlastní oči. „Ty tedy nakonec máš potenciál!"
„Mučení kymeky mi přivedlo mozek ke schopnostem, o kterých jsem ani netušila. Mysl se mi obrátila dovnitř, a tam jsem objevila vlastní krásu a mír. A ten kámen, který mi Aurelius dal, cosi spustil a pomohl mi se soustředit. .. což kymekové nečekali. A zaplatili za to životem. Nakonec po tom všem mi bylo dopřáno vytvořit si nové tělo podle plánů, uschovaných v genech. Vzhledem k potenciálu předků jsem se takhle měla narodit."
Na Zufě byl jasně vidět její úžas a podiv. „Celý život jsem to od tebe čekala — dokonce vyžadovala. I když jsi potenciál nikdy dřív neprojevila, moc ráda vidím, že jsem se nespletla. Byla jsem na tebe tvrdá, protože jsi to potřebovala. Měla jsi to v sobě." Pokývala hlavou, vyjádřila tak, že to myslí jako poctu. „Nakonec jsi tedy hodna mého jména."
Norma zůstávala klidná, dávala najevo, že nic, co matka řekne, jí nemůže ublížit. V pohledu měla špetku skepticismu, jako by nemohla úplně uvěřit tomu, co Zufa říká.
„Moje krása je bezvýznamná proti práci, kterou nyní dokážu. Když jsem přišla o tělo, vystavěla jsem ho znova podle obrazů ze svého ženského rodokmenu. Tohle tělo mi vyhovuje, ale myslím, že bych se dokázala vrátit ke své původní postavě, kdybych chtěla. Nikdy mi nevadila tolik jako tobě. Vzhled je koneckonců jenom vzhled."
Zufa byla v rozpacích. Po letech strávených v neuspokojivé trpasličí postavě dcera zřejmě považuje tu novou fyzickou krásu za něco podružného. Norma si nevybrala perfektní ženské tělo proto, aby na někoho zapůsobila - aspoň to

tvrdila.
„Neměla ses mě zříkat, matko." Přes ta ostrá slova Norma působila, že necítí hněv ani mstu, jen klidnou a povznesenou sebejistotu. „Mnoho tvých praktikantek při mentálních útocích proti kymekům zemřelo. Ale mně se povedlo řídit tu telepatickou zkázu, která by zničila každou jinou Čarodějku - dokonce i tebe."
Zufa byla tou možností ohromena. Příliš často byla svědkem toho, jak její talentované sestry umíraly při úderům proti strojům s lidskými mozky. „Musíš mi ukázat, jak se to dělá." Dívala se na svou dceru a uvažovala, co si asi myslí.
Norma zaparkovala pozemní vůz nedaleko jednoho izolovaného domku a spolu s matkou vystoupila. Norma, jako přimrazena na místě chladným větrem, se soustředila na malou skalní formaci o několik metrů dál. Od události, která tak naprosto změnila její život, uplynuly týdny a za tu dobu se svoji sílu nepokusila znovu nasadit. Nebylo to únavou, nýbrž nejistotou a obavou, že by se její schopnosti mohly projevit způsobem, který by nečekala. Ze všeho nejvíc se teď bála, že nějak ublíží matce, stojící opodál.
Norma se uvolila. „Ne. Nejsem připravena. Když jsem se přetvořila, bylo to jen zvnějšku — a pod nátlakem. Ale cítím, že to byl jen začátek, matko, jen prozatímní fáze. Nediv se, jestli se v budoucnosti budu měnit ještě víc. Nebuď překvapená ničím, čeho jsem teď schopna."
Ta poznámka zkušenou Čarodějku vyděsila, zadívala se stranou a tváře jí hořely zahanbením.
Norma působila jako duchem nepřítomná a zcela upoutaná tématem. „Zajímá mě víc budoucnost než minulost. Pokud už pro tebe nejsem zklamání, můžeme být dohromady silné, mocnější, než si dokážeš představit."
Do dlouhých světlých vlasů jí foukal ledově studený vítr a na pozadí zasněžených hor jí propůjčoval až nadpozemský vzhled. „Teď je vhodný čas položit nový základ našemu vztahu. Máme před sebou práci."
Zufa se nedokázala přimět k tomu, aby otevřeně připustila, že se omlouvá — ani celý život upřímných omluv by nedokázal odčinit to opovržení a zklamání, které tak dlouho na Normu nakládala - ale snad by nyní mohla pracovat ještě tvrději, mohly by spojit schopnosti a dosáhnout významného pokroku v boji proti nepříteli. Snad Norma tu nevyjádřenou omluvu nakonec pochopí.
Čarodějka váhavě napřáhla obě ruce. Jakmile to udělala, všimla si, že Norma udělala totéž, jen o zlomek vteřiny po ní. Nebo to bylo zároveň? Ženy si nešikovně potřásly rukama a pak se objaly způsobem, který jim byl oběma cizí.
Kráčely po nerovné zmrzlé půdě k domku, staré prefabrikované budově, postavené kdysi dávno v dobré víře jedním kolonistou, který podlehl snům o nezávislosti. Norma ho zrenovovala a učinila zase obyvatelným.
Promluvila stručně, ukázala na širou neplodnou půdu všude kolem. „Matko, vidím před sebou více než holou pustinu. Vidím krajinu možností! Konečně mám mentální schopnosti Čarodějky z Rossaku a přitom jsem si zachovala matematické schopnosti, které jsem sama rozvinula. Nyní mám odpověď, matko. Po tolika letech konečně chápu, jak vytvořit motory, které dokážou zakřivit prostor." Obrátila se ke starší ženě a Zufa v ohnisku toho pohledu cítila závrať.
„Chápeš to, matko? Můžeme postavit plavidla, která se přemístí z jednoho bojiště na druhé mrknutím oka. Představ si, jak prospěšné by mohly být ty moje lodě, kdyby se mohly každým okamžikem objevit kdekoli ve vesmíru. Armáda Džihádu by mohla zasadit Synchronizovaným světům smrtelné rány rychleji, než by Ornnius vůbec stačil zareagovat."
Zufa zachovávala klid, ale mysl jí vířila novou škálou úžasných možností. „To by mohla být nejvýznamnější změna toho dlouhodobého konfliktu od... od atomové zkázy Země."
„Ještě víc, matko. Mnohem víc." Norma přimhouřila
světlé oči. „Ale tentokrát nesmím selhat kvůli osobní slabosti. Předtím na Poritrinu jsem podcenila a ignorovala politiku a osobní vztahy. Nerozumím umění manipulace a ani to nechci."
Norma se zadívala do drsné volné krajiny, jako by
duchu mohla vidět města, která v ní teprve vyrostou. „Proto potřebuji tvoji pomoc, matko. Má vize je příliš velkolepá na to, aby se dala potlačit. Nenechám se zastavit těmi naivními blázny ani samolibými byrokraty. Učenec Holtzman mi na Poritrinu způsobil mnoho škody a já byla slepá k tomu, jak mi ubližuje, zdržuje mě, až se nakonec pokusil mi všechno ukrást. Chtěl víc než jen moje nápady. Chtěl ty nápady vlastnit, protože na ně už nedokázal přijít sám."
Zufa nedokázala zakrýt šok. „Učenec Holtzman? Ten zahynul při povstání, stejně jako lord Bludd a skoro všichni ostatní ve Stardě."
Norma přikývla. „Já vím, proto musíme začít od začátku, tady na Kolharu. Potřebuju schopnosti a politický vliv Nejvyšší Čarodějky Džihádu. Nestačí jen vymyslet matematické vzorce. Uvedu technologii do provozu a ty uvidíš, že je použitelná. Ty a další Čarodějky mi musíte pomoci proměnit toto místo ve velkou tajnou loděnici."
„Ale... tady?" zeptala se Zufa a pohlížela na nehostinný terén.
Norma máchla rukama kolem sebe. „V duchu vidím přímo před sebou na této pláni velkou přistávací plochu, z níž mohou lodě zakřivující prostor cestovat vesmírem. Budou to nesmírně veliká plavidla, která zastíní všechny dosud známé lodě."
Zufa po boku dcery vyhrkla: „Normo, musím ti něco říct. Já... nosím pod srdcem tvou nenarozenou sestru. Pečlivým naplánováním svých biorytmů jsem otěhotněla s Iblisem Ginjem."
Zdálo se, že i nadpřirozeně krásná a mocná Norma je překvapená. „S Velkým patriarchou? Ale proč?"
„Protože má v sobě veliký potenciál, který si ani sám neuvědomuje. Možná dokonce i stopu rossacké krve, kdesi daleko v rodokmenu. Myslela jsem, že mi dá perfektní dceru. Teď to ale už není třeba."
„Vypadá to, že obě máme překvapivé zprávy," řekla Norma. „Mnoho se toho mezi námi změnilo. A Aurelius taky. Změnily se okolnosti budoucnosti." Jemně se usmála.
Od nynějška budu vynahrazovat své chyby, naprostý, ostudný nedostatek víry ve své dítě, slibovala si Zufa. Zaplavil ji pocit viny, když si uvědomila, že měla být odjakživa připravena Normě pomáhat. Přísahala si, že chyby minulosti napraví. „Ano, můžu ti pomoci vykonat ten obrovský úkol. Jsem ráda, že sis pro to vybrala mě, dcero moje."
Normin jemný úsměv pominul. Zdálo se, že se dívá skrz matku, jako by zvažovala Zufinu proměnu. „Jsi mé krve.

Kdybych nemohla věřit tobě, komu tedy? Lepší možnost nemám."
Pak jí světle modré oči zazářily očekáváním. „A pro další krok si musím opatřit toho nejlepšího obchodníka, aby zajistil financování tak mamutího podniku." Norma se nadechla mrazivého vzduchu, pak se obrátila a otevřela dveře svého příbytku. „Nemůžu se dočkat, až se zase setkám s Aureliem."

Když pozorovatel vážně uvěří iluzi, stává se skutečnou.
VELMISTR MEČE ZON NORET

Mistr žoldnéř seděl na vršku skály a písku vedle svatyně z korálů, ozdobené čerstvými hyacinty. Tento památník Manionovi Neviňátku nabízel bezpečí a ochranu proti ďábelským strojům, ale Jool Noret raději spoléhal na vlastní bojové schopnosti, stejně jako na Iksu více než před rokem.
Ostřílený mladý muž odvrátil oči a zahleděl se přes moře písku, které obklopovalo jeho malý soukromý ostrůvek. Představoval si imaginární nepřátele a cíle.
Noret na sobě neměl nic kromě malé bederní zástěrky, přivázané v pase. Byl přikrčen a napínal svaly, až z té ztuhlé polohy pocítil bolest, ale nechtěl se protáhnout, nechtěl ani mrknout, i když mu přes obočí stékaly do očí pramínky potu.
Pak bleskurychle máchl svým pulsním mečem. Ničivé ostří se zařízlo do vzduchu přesně tam, kam Noret mířil.
Noret přísahal, že nikdy nedopustí, aby jeho zručnost ochabla, když se mezi jednotlivými bitvami vracel na Ginázu. Pořád musel trénovat s Chiroxem, zdokonalovat své schopnosti na stále vyšší úroveň. Posunul robotův algoritmus přizpůsobivosti daleko za předchozí meze, překonal všechno, co dřív považoval za možné. I když se vždy znovu a znovu osvědčil, sebeuspokojení nedosáhl nikdy. Biologické hodiny v něm pomalu odtikávaly a on nechtěl stárnutím pozbýt schopností. Byly to podivné, morbidní myšlenky na člověka, kterému ještě nebylo ani třiadvacet.
Před několika měsíci se se skupinou veteránů vrátil na Ginázu ze Salusy Secundus. Nikomu ze zanícených, ostřílených žoldnéřů se nijak zvlášť nechtělo povalovat se na slunečném souostroví, a tak celé týdny slídili vesmírem na hranicích Synchronizovaných světů a pátrali po opozdilcích. Objevili a zničili pár robotických průzkumných plavidel, ale když se další vhodné cíle neobjevovaly, zamířila transportní loď s vojáky do koridoru směrem k Rossaku a Ginázu. Proklestila si cestu pásem asteroidů soustavy a přistála na vodní planetě.
Noretovi to nevadilo. Toužil už být zpátky na ostrůvku s Chiroxem a vybrušovat svou zručnost do ostrosti nanočepele. Aby mohl lépe likvidovat stroje.
Bez varování se otočil, vyskočil do vzduchu a sekl za sebe. Od dětství se cvičil s nejrůznějšími zbraněmi, včetně výzbroje, která dokázala najednou zlikvidovat tucet bojových robotů. Ale přesto se stále vracel k pulsnímu meči svého otce. Byla to archaická, ale dokonalá zbraň. Její použití vyžadovalo dovednosti, jakých by u elektronického granátu nebo u těžkých zbraní nikdy nebylo třeba.
Boj je záležitost přesnosti a načasování, správného nasazení smyslů a znalosti, která vychází ze zkušenosti.
Když Jool Noret nebyl právě na výpravě s armádou Džihádu, celé hodiny denně cvičil, buď sám nebo se svým mechanickým sensei. Po blízké lidské společnosti netoužil a mezi učni, kteří přijížděli na ostrov, neměl žádné přátele. Ustával v tréninku, jenom aby se napil vlažné vody nebo pojedl neslaného nemastného jídla a dodal tak tělu energii k dalšímu boji, výcviku a vybrušování schopností.
Brzy bude Noret připraven vrátit se k Džihádu. Považoval se za člověka, který žije jedině proto, aby ničil myslící stroje. Jednoho dne ho ta unáhlenost možná bude stát život, ale rozhodně to Omniovi nedaruje lehce... Dole na udupané pláži sledovaly učňovské naděje tiše a uctivě Noreta, jak provádí rutinní cvičení. Mezi diváky byl i mechanický sensei Chirox. Noret je viděl periferním zrakem, ale nedbal o ně. Sám se toho spoustu naučil prostým pozorováním otce. Klidně mohli přihlížet, ale učit je nebude.
Noret se obrátil zády k divákům a ponořil se do tréninku. Lidé věděli o jeho hrdinských činech z válečných zpráv, které rozšiřovala mezi zotavujícími se žoldnéři a davy dychtivých učňů Rada veteránů. Všichni lidé na ostrovech slyšeli o jeho vítězstvích. Hned na své první misi dosáhl Jool Noret statutu téměř legendy, když sám odpálil atomovou bombu a ta zničila Omnia z Iksu. Od té doby Noret zlikvidoval v několika dalších bitvách spousty myslících strojů.
Ale vyhýbal se všem vyznamenáním a odmítal se hřát na výsluní slávy. Nepřipadalo mu, že si to zaslouží.
V posledních několika týdnech se na něj však chodilo dívat čím dál tím víc zvědavých studentů, dychtivých napodobit jeho techniku. Sledovali Noretův nadlidský výcvik s bojovým robotem a nad jeho manévry lapali po dechu.
Bylo jich čím dál víc. Někteří z rádobyválečníků přímo požádali o osobní vedení, ale on všechny odmítl. „Nemůžu. Ještě jsem se nenaučil všechno, co potřebuji umět."
Ačkoli se to snažil zatajit, odmítal své obdivovatele vyučovat kvůli pocitu viny, který měl z otcovy smrti. Srdce mu ztvrdlo na kámen. Věděl, že jednoho dne v boji padne, neboť je to jeho osud. Ale přísahal, že se to stane při významné příležitosti, až bude mít dovednosti zostřeny na nejvyšší možnou míru. Oprostil se úplně od pudu sebezáchovy, a to mu dalo svobodu dosáhnout takových skutků, jaké předváděl při tréninku. Jaký smysl by mělo učit to ostatní žoldnéře, když by je to všechny přivedlo ke smrti?
Noret každý den využíval na maximum nejvyšší úroveň boje, jakou mohl Chirox nasadit.
„Naši studenti se od tebe chtějí učit, mistře Joole Norete," řekl bojový robot, když slunce zlatě rozzářilo rozlehlé moře. „Není povinností Ginázu dodávat do boje víc a víc žoldnéřů?"
Noret se zamračil. „Moje povinnost je vrátit se do boje. Mám v plánu odletět příští lodí." Potěžkal svůj pulsní meč a v

duchu si sestavoval scénáře dalších střetnutí s ďábelskými myslícími stroji.
Pak k němu popošel jeden z odvážnějších studentů, dost kurážný na to, aby se přiblížil k mladému žoldnéři, pověstnému samotáři. „Joole Norete, obdivujeme vás. Vy jste zkáza Omnia."
„Dělám jenom svou práci."
Student měl tmavé vlasy a bledou pleť spálenou sluncem, loupající se a pihovatou. Zjevně nepocházel z Ginázu, ale dorazil sem na výcvik. Sem. Byl nejméně o pět let starší než Noret a jeho síla pramenila ze statného těla a mocných svalů. Nikdy nedosáhne hbitosti obratného ginázského žoldnéře... ale přesto měl působivý vzhled bojovníka.
„Proč nás odmítáte učit, Joole Norete? My všichni jsme zbraně, které čekají na vykování."
Noret klidně opakoval to, co se mu stalo mantrou, bez konce v dohledu. „Jsem toho nehodný. Nejsem dost dobrý na to učit někoho jiného."
Muž promluvil drsným hlasem: „Já to budu riskovat, Joole Norete. Pocházím z Tyndallu. Před osmi lety se myslící stroje zmocnily mého světa, miliony lidí zabily a zbytek zotročily. Povraždily mi sestry a rodiče taky." Oči měl velké, plné vzteku a slz. „Pak podnikla armáda Džihádu protiútok. Dorazila na Tyndall s drtivou silou a mnoha žoldnéři z Ginázu a myslící stroje vyhnala. Jsem svobodný a naživu díky ní."
Horní ret se mu chvěl. „Dorazil jsem sem, protože chci být taky žoldnéř. Chci zabíjet myslící stroje. Chci se pomstít. Prosím... učte mě."
„Nemůžu." Noret se obrnil proti sklíčenému výrazu uprchlíka z Tyndallu. „Ale," dodal po dlouhé úvaze a obrátil se k Chiroxovi. „Nemám nic proti tomu... jestli bys ty chtěl za mě cvičit kandidáty."
I když byl bojový robot neobvyklý trenér a instruktoři veteráni na něj pohlíželi značně skepticky, začal oficiálně cvičit ctižádostivé poutníky, kteří přicházeli na Noretův ostrov.
Několik dní po odletu svého pána měl Chirox dva studenty, pak dvanáct a nakonec vedl několik kursů dychtivých žoldnéřů po celé dny i noci. Vyučoval je základním technikám ničení robotů. A nepotřeboval odpočinek.
Každý den brzy ráno se studenti vrhali do výcviku s veškerou vehemencí, v niž mohl jejich učitel doufat. Každý z nich chtěl být jako legendární velmistr meče z Ginázu, i když by nikdo z nich nedokázal přesně říci, čím se jejich idol liší od ostatních žoldnéřů. Až na to, že byl výjimečně rychlý, jeho akce prudké a nepopsatelné.
Když měl mechanický sensei pocit, že jsou někteří učni připraveni, poslal je pryč, aby se mohli stát oficiálními žoldnéři z Ginázu. Byli prohlášeni za následovníky Joola Noreta, každý z nich si vytáhl z košíku popsaný korálový kotouč a přijal ducha některého padlého žoldnéře.
Pak se vydali nasadit své bojové dovednosti v armádě Džihádu.

Bezvýchodné situace mívají tendenci tě zardousit.
GENERÁL AGAMEMNON, NOVÉ PAMĚTI

Transparent před místnostmi Rady Džihádu hlásal: BELA TEGEUSE OSVOBOZENA! Místní Omnius byl zničen, planeta chabě chráněna a zralá k převzetí... jen kdyby se na ni armáda Džihádu dostala rychle.
Hekaté splnila slib, i když si dala načas, než Iblise Ginju informovala. Nedoslechl se nic. Kdyby ho byla zpravila o svých plánech předem, mohl mít celou armádu Džihádu připravenu k úderu, k dalšímu perfektnímu vítězství, které by si mohl připsat k dobru.
Ale Titánka se o to vzhledem ke svému dlouhému životu nijak nestarala. Když jí to vyčetl, reagovala uraženě, dokonce přímo pobouřeně. „Poskytla jsem tvému zástupci všechny podrobnosti, přesně jak jsi mi řekl. Možná bys měl radši prověřit, jestli není chyba na straně tvé vlastní komunikace, co?" Výsměch v jejím hlase se mu nelíbil, ale Yorek Thurr tvrdil, že žádný takový vzkaz nedostal.
Bela Tegeuse stále čekala, vřící a zraněná. Teď už si byl Velký patriarcha téměř jistý, že zareagují pozdě. Přesto se postavil do čela prudké debaty v Radě Džihádu. I kdyby neuspěl, pořád by mu to mohlo vynést alespoň zdání vizionářské prozíravosti.
Když se Iblis dozvěděl o útoku na Belu Tegeuse, pečlivě vyrobil falešný dopis a fiktivní petici od skupiny lidí, která přežila v troskách Comati. Nazývali se „bojovníci za svobodu" a popisovali, co se přihodilo, jak místního Omnia zničila záhadná loď. Proto se obracejí s žádostí na Ligu vznešených, aby jim okamžitě poslala vojenskou pomoc, než stroje obnoví svoji moc nad planetou.
„Ulice a budovy na Bele Begeuse jsou plné zničených, nefunkčních strojů! Planetární Omnius je vyřazen z provozu. Jaká větší příležitost by ještě mohla nastat?" řekl svým nejpřesvědčivějším hlasem. „Malé skupinky lidí napadají zbylé roboty, ale nemají dostatečnou bojovou sílu. Tohle je naše šance uspět tam, kde jsme předtím zklamali. Představte si, co by vítězství na Bele Tegeuse mohlo znamenat pro Džihád!"
Ale ostatní, stále ještě ovlivněni první krvavou bitvou v začátcích Džihádu, chtěli více informací, vyslat zvědy, dát dohromady dost velkou flotilu. Iblis byl čím dál tím zoufalejší, věděl, že stroje se nezastaví.
A Serena tu nebyla. Dala mu omezenou výkonnou rozhodovací moc a vrátila se do Města introspekce ke konečným přípravám na nadcházející odlet do systému Thalimu, kde si chtěla prohlédnout tlulaxské orgánové farmy.
Všechno běželo o tolik výkonněji, dokud to řídil sám.
Debata se protáhla hluboko do noci. U diskusního stolu seděl coby vojenský zástupce primero Vorian Atreides a vypadal stejně nervózně a netrpělivě jako Iblis. Vysoký důstojník se nedávno vrátil po vybudování vojenské základny na Nepřipojené planetě Caladan. Překvapivě oznámil, co zařídil s narušenou kopií Omnia pomocí oklamaného robotického kapitána, který dodal smrtící aktualizace na mnoho Synchronizovaných světů.

Po hodinách dohadování řekl Vor s těžkým povzdechem: „Bela Tegeuse tam trčí a je přístupná dobytí. Jestli o tom budeme dál nekonečně mluvit, pak už jsme vlastně rozhodli. Omnius čekat nebude."
To způsobilo, že někteří členové Rady začali váhat. Dva z nich vyjádřili omezený souhlas a ostatní jejich tvrzení nezpochybnili.
Velký patriarcha poznal ve svém kolegovi uprchlíkovi ze Země silného spojence, přinejmenším v tomto případě. Vložil se do debaty sám, dokud byla přílivová vlna na Vorově straně. „Poslouchejte primera Atreida! Je to muž činu a v těchto věcech je velmi zkušený." Změřil si Radu Džihádu a uvědomil si, že tento orgán už následuje Serenu Služebnici, místo aby skákal, jak píská on. Připadal si najednou hrozně neschopný. Bylo to tak očividné!
Otevřely se postranní dveře a přispěchal primero Xavier Harkonnen, který se připravoval Serenu doprovodit na Tlulax. Vypadal unaveně a ztrhaně, uniformu měl nezvykle neupravenou. Rozhlédl se po klenuté místnosti, zahlédl Voriana Atreida a posadil se vedle něj. „Už Rada přijala nějaký plán?"
„Jenom se žvaní," zamumlal Vor. „Doporučil jsem vyslat tam jednu dvě divize, než dáme dohromady pořádný útok, ale sotva jsem to ze sebe vypravil, začalo dohadování. Mám nějaké stoupence — možná i většinu - ale těm neochotným se daří zdržovat postup. Někteří dokonce využili tvůj odpor proti tomu triku s počítačovým virem, aby mě diskreditovali."
Xavier řekl s unaveným úsměvem: „Obyčejně spíš já volám po přímé akci, kdežto ty volíš nepřímé metody."
Po krátké přestávce se chopil slova zástupce z planety Kirana III. Malý snědý muž s černým knírem navrhl, aby zákrok zatím odložili k dalšímu zkoumání a diskusi, „aby v tomto významném rozhodnutí převážily chladné hlavy". Navrhl, aby Rada shromáždila všechny dostupné informace a znovu se k diskusi vrátila příští týden.
Několik zástupců jeho návrh podpořilo.
„Příští týden?" zvolal Vor a vyskočil.
„To je pozdě!" houkl Xavier.
„Všechno bude ztraceno!" řekl Iblis zoufale, věděl, že bude muset hlasování odložit. Nedokázal si vzpomenout, kdy naposledy takhle v Radě Džihádu pohořel.
„Se vší úctou, tato Rada má na starosti mnoho důležitých věcí," řekl zástupce Kirany III.
Rozzuřený a zklamaný Iblis svěsil hlavu a na dva primery se ani nepodíval. Všichni tři věděli, že Bela Tegeuse je teď ztracená. Zbytečně.
„Mám k tobě otázku, generále Agamemnone," řekl corrinský Omnius. Hlas všemysli - přicházející odevšad zároveň - byl klidný, ale nesmírně hrozivý. „Chtěl bys, abych vzal tvůj mozek a rozdrtil ho na prach?" Každé slovo bylo silnější, vibrovalo tvarokovovou budovou Centrální věže. „Usoudil jsem, že by to byla vhodná reakce na tvá zvláštní pochybení a přímé neúspěchy."
Titánský vojenský vůdce v těle obrněném zlatem, ježícím se bodci a zbraňovými šachtami, odpověděl: „Nebylo by uvážlivé udělat to cennému kymekovi, jako jsem já, po deseti stoletích produktivní služby Synchronizovaným světům. Jsem jeden z posledních tří Titánů, kteří zbyli." Věděl, že programová omezení nedovolují Omniovi tu hrozbu provést.
Všude kolem něj se stěny Centrální věže bez oken rozestoupily a propukly v závratnou pestrost barev a tvarů. Občas se přizpůsobivá, pohyblivá místnost zdála být veliká, ale hned se zase dramaticky stáhla, jako by chtěla Titána rozmačkat. Najednou, když byly zdi jen pár centimetrů od něj, se pokoj roztáhl, jako by se zhluboka nadechl.
Pak se Centrální věž zakroutila jako had. Agamemnon nasadil stabilizéry svého mobilního těla, aby nabyl rovnováhu. Ještě nezažil, aby všudypřítomná počítačová všemysl použila tak dětinské triky; jako dítě v záchvatu vzteku. Možná, že toto vtělení dosud trápí softwarové poškození od pozemské aktualizace Omnia a to způsobuje to podivné chování. Všechny ty stroje si zaslouží svrhnout, zničit... ať už s Xerxem nebo bez něj. Agamemnon vyvinul značné úsilí, aby sebou jeho mechanické tělo nezačalo cukat.
„Myslíš si, že nedokážu obejít omezení, které mi vložil do programu Barbarossa?" zeptal se Omnius. „Bylo by velkou chybou podcenit mé schopnosti."
Agamemnon se nad tím zamyslel. Kdyby byla všemysl objevila, jak obejít zásadní příkaz neublížit žádnému z dvaceti Titánů, nezničil by Omnius původní kymeky už dávno? „Mohu jen zdůraznit, jakou pro tebe mám pořád cenu, Omnie. Tvoje říše strojů měla z mých úspěchů ve vojenských operacích veliký prospěch. Mám tělo stroje a mozek člověka. Představuju to nejlepší z obou světů."
„To tvoje organické mentální jádro pořád chybuje. Lepší by to bylo bez něj."
Agamemnon nechápal, co tu vlnu výtek spustilo, ale zůstával klidný. „Můj lidský mozek mi umožňuje lépe chápat nepřítele. Výkonné a logicky myslící stroje nemohou porozumět chaotické povaze lidí. Byla by vážná taktická chyba, kdybys nevyužil všech svých zdrojů."
Podlaha pod ním poklesla, jak se mrakodrap Centrální věže smrskl až k zemi. Najednou dojem pohybu ustal a tvarokovové stěny naprosto zprůsvitněly, poskytly Agamemnonovi výhled na noční město strojů. Interiéry budov zářily modrými světly, nahoře přelétalo robotické plavidlo.
„Ta záležitost s Hekaté mě nepotěšila, je-li to opravdu ona." Omniův hlas se rozezněl zesílený na maximum a kymek sebou trhl. „Je jedna z tvých Titánů a měla by být pod tvou kontrolou. Nedávno způsobila těžké škody na Bele Tegeuse."
„Je to bývalá Titánka, Omnie. Hekaté se tisíc let schovávala. Nepřijímám žádnou osobní odpovědnost za její činy."
„Měl jsi ji vystopovat a odstranit. Už dávno."
„Ale tys mě zaměstnával jinými věcmi, Omnie. Nikdy jsi po mně nechtěl, abych strávil desítky let na lovu a hledal někoho, kdo nám až donedávna vůbec nijak neškodil."
Agamemnon měl podezření, že Omniův předstíraný vztek není nic jiného než propracovaný bluf, jen další protivné zastrašování. Jako by Omnius věděl byť to nejmenší o manipulaci!
„Takhle zní mé šlechetné rozhodnutí, Agamemnone: „Nechám tě zatím žít, ale musíš zlikvidovat Hekaté. Zajisti Belu

Tegeuse a znovu tam instaluj kompletní kopii mé všemysli, než dorazí lidská Liga a vybuduje si tam opěrný bod. Musíš pospíchat." Průhledné zdi se najednou znovu uzavřely tvarokovovými vrstvami.
„Ano, Omnie. Udělám, co mi říkáš."
Hlas se přesunul, vycházel teď jen z jednoho směru. Nad kymekovou hlavou. „Jsme tedy dohodnuti. Jestli si poradíš s Hekaté, přežiješ. Ale jestli neuspěješ, rozdrtím tě."
„Vždycky jsem se snažil ti dostatečně sloužit, Omnie. Ale jak říkáš, zbytky člověka, které v sobě nosím, mi brání v dokonalosti."
„Ty mě bavíš, Agamemnone. Ale to nestačí."
Kymecký generál, zuřící vztekem, odešel z Centrální věže a ve svém obřím bojovém těle se trhavě hnal po ulici. Narazil na dva lidské otroky a udělal si odbočku, aby je mohl rozmáčknout o zeď. Další důvěrníci utekli do bezpečí okolních budov.
Celá staletí Agamemnon a jeho zmenšující se skupina Titánů sloužili Omniovi jen proto, že neměli jinou možnost. Teď víc než kdy dřív chtěl generál podniknout své tažení proti všemysli. Aspoň že se ten pitomec Xerxes už nebude plést do cesty.
Pulsovalo jím odhodlání jako příliv energie. Čekal dost dlouho. Nováček Beowulf už objevil víc než stovku tajně neloajálních neo-kymeků. Agamemnon se musí chopit příležitosti. Okamžitě.
Nebude lepší čas ani místo než Bela Tegeuse.

Lidská mysl, která není vystavena žádným skutečným výzvám, začne brzy stagnovat. Proto je pro přežití lidstva jako druhu nezbytné vytvářet si problémy, čelit jim a vítězit. Služebníčky Džihád je přímým důsledkem tohoto převážně neuvědomělého procesu, má kořeny až v původním rozhodnutí ponechat myslícím strojům příliš velkou moc a v nevyhnutelném vzniku Omniovy říše.
PRINCEZNA IRULÁN, PONAUČENÍ Z VELKÉ VZPOURY

V hlavním sídlišti Kolharu fungovalo jen málo komerčních podniků, a proto tam Aurelius Venport nikdy nebyl. Mrazivá a stagnující planeta nebyla místem, kde by si představoval nějaké zisky.
Ale jakmile dostal zprávu od Normy - je naživu! - nenapadalo ho žádné jiné místo, kde by byl raději. Šel by kamkoli, aby ji našel, neodradila ho ani její tajemná poznámka: „Nenech se překvapit tím, co uvidíš."
Jako obchodník Venport věděl, že překvapení často znamená ušlé peníze. VenKee Enterprises nadělaly největší zisky z pečlivě naplánovaných podniků, založených na osvědčených obchodních praktikách, osobní zkušenosti a spolehlivých instinktech. Ale nenapadalo ho příjemnější, nádherněji nečekané překvapení, než vědomí, že jeho drahá, vzácná Norma přežila.
Její krátký vzkaz ho zastihl na farmaceutických polích Rossaku. Neuvedla ale žádné podrobnosti. Jak unikla povstání na Poritrinu? Co se stalo s prototypovou lodí zakřivující prostor? Kde je Tuk Keedair? Proč — a jak — se dostala zrovna na... Kolhar?
Když dorazil do nevýrazného kosmického přístavu, udivilo ho ještě víc, když uviděl, jak k němu míří Zufa Cenva. Bývalá milenka jako by se nějak změnila, měla méně kyselý výraz, její ledová krása byla o stupínek vřelejší.
„Zufo, co tady děláš? Dostal jsem vzkaz od Normy -"
„Já taky." Její chování působilo pozitivněji, než kdy zažil v jejich společných letech, byla méně přísná, optimističtější.
„Budeš ohromený, Aurelie. Tohle... tohle změní celý Džihád."
Za pár chvil se však její staré chování vrátilo a Zufa s nesnesitelnou nadřazeností odmítala odpovědět na všechny dotazy. Ujistila ho, že Norma je živá a zdravá, ale nic víc neprozradila. Zamračil se na ni, netrpělivý a znechucený. Zufa vždycky hrávala takové mentální hry, jako zápasník, který se snaží dostat soupeře na lopatky.
Odvezla ho kolejovým taxi z města do ještě izolovanějších míst na chladné bažinaté plošině, obklopené rozeklanými horami. Půda, pokrytá skvrnami špinavého sněhu a hrudkovitého ledu, skřípala pod nohama, když obchodník kráčel za vysokou ženou k prostému dřevěnému srubu. Jedinou ozdobou malé verandy byla holá krytá lavice. Po straně domku stál přístřešek s hranicí dříví, i když Venport nezaznamenal poblíž žádné stromy.
Zufa přešla po dřevěné verandě, otevřela skřípavé dveře a naznačila mu, aby šel za ní. Přestal se sužovat otázkami a pospíchal dál, doufal, že uvnitř najde Normu. Vzpomněl si na její vzkaz - Nenech se překvapit tím, co uvidíš - a zhluboka se nadechl. S úsměvem vešel do skromného příbytku.
Uvnitř malé místnosti ucítil teplo přírodního krbu, oranžově žhnoucího. Ve vzduchu se vznášela sladká vůně kouře ze dřeva. Obrátila se k němu jakási vysoká nápadně krásná žena s vlasy barvy světlého zlata a mléčnou pletí. Usmívala se na něj, ve tváři měla nadšený výraz jako malá holčička. Co tady dělá jedna ze Zufiných Čarodějek?
„Aurelie!" Rozběhla se k němu.
Přestože ho objala, zůstal v šoku stát. „Normo?" Podržel si ji na vzdálenost paže před sebou, aby si ji mohl lépe prohlédnout. Světle modré oči jí zářily, dokonalá tvář brala dech. „Malá Norma?"
Když viděla, jak se tváří, rozesmála se. „Vyrostla jsem."
Venport se obrátil k Zufě s němou žádostí o vysvětlení, ale Nejvyšší Čarodějka odpověděla jen pokývnutím.
„Aurelie, to jsem vážně já - Norma. Opravdu." Přitáhla si ho za ramena blíž.
Konečně v těch očích, které se za společných vřelých časů a radostných rozhovorů tak často setkávaly s jeho pohledem, uviděl její pravou totožnost. Chtělo se mu rozpustit se, vzal ji do náruče. Ty oči měly teď jinou barvu, ale naplňovala je táž duše. Tiskl ji, kolébal, zabořil jí tvář do dlouhých jemných vlasů. „Mně je jedno, jak vypadáš, Normo -

jenom když vím, že jsi to ty a že se ti nic nestalo."
Naklonila se, aby ho políbila, nejprve stydlivě, ale po Venportově odezvě se zbavila rozpaků. Krásnou tvář měla naplněnou radostí a hluboký, hrdelní hlas zněl jako dřív. Světle modré oči v sobě měly neuvěřitelnou hloubku. Řasy byly černé a dlouhé.
Zufa se na ně dívala a vypadala zvláštně vyvedená z míry, ale Aurelius na to nedbal.
„Já... přiletěl jsem na Poritrin. Všude jsem hledal, ale nikdo o tobě nic nevěděl. Město Starda je zničené. Tio Holtzman je mrtvý, spolu s lordem Bluddem a stovkami tisíc dalších. Prototyp lodi je pryč a tvoje laboratoř vypleněná. A Keedair není nikde k sehnání."
Norma se zamračila. „Netuším, co se stalo s Keedairem. Zrušili mu vízum a měl odletět, zrovna tak jako já. Bojím se nejhoršího."
„To já taky."
„Nezáleží už na tom, že je ta prototypová loď pryč, Aurelie, protože teď vím mnohem víc! Vím, jak zakřivit prostor a jak přesně konstruovat lodě. Budou cestovat rychleji než cokoli, co známe. Musíš je postavit... tady, na Kolharu. Vlastně chci, abys tu od nynějška byl se mnou."
Stále ji držel a nechtěl se od ní odloučit. Norma mu všechno vypověděla...
Když pochopil tu neuvěřitelnou historku, toužebně se na ni usmál. „Na tohle... tvoje nové vtělení si budu muset trochu zvykat, Normo. Víš, měl jsem docela rád tu starou verzi. Jestli si vzpomínáš, dal jsem ti dávno jednu moc důležitou otázku a tys slíbila, že mi odpovíš, až se zase setkáme. Já... je mi líto, že to trvalo tak dlouho."
Normin pohled vycházel odkudsi hluboko z těch oslnivě krásných rysů. Uvažovala, jako by jí najednou myslí procházely miliony myšlenek a možností, rychleji a účinněji, než dokáže uvažovat pouhý člověk. Venport ji svíral v objetí. Připadal si napjatý, stále si nebyl jistý, jak bude znít odpověď.
Konečně pokračovala: „Potřebuju tě mít u sebe, Aurelie. Potřebuji tvou podporu a tvé zkušenosti. A manželství nám usnadní, co musíme udělat."
Chvilku mu trvalo, než si uvědomil, že jeho nabídku přijala. Zasmál se a přitiskl ji k sobě ještě pevněji. „Normo, Normo - budu tě muset naučit být trochu romantická."
Zufa zasupěla. Nevšímal si jí.
Norma působila, že polekala sama sebe. „Ach, jistěže chci být s tebou víc než s kýmkoli jiným v celém vesmíru, Aurelie. Ale toto partnerství bude sahat mnohem dál za naše osobní vztahy i obchodní zájmy. Ty a já spolu zformujeme budoucnost lidstva. Vidím to tak jasně a ty jsi toho základní součástí... spolu s mojí matkou."
Zufin výraz byl čím dál tím napjatější. Venport jejím rozpakům rozuměl, celá léta byl jejím milencem, a teď se chce oženit s její dcerou. Ale významná Čarodějka ho už dávno přestala považovat za partnera k plození.
„Ano, Normo." Zufin hlas měl jakýsi varovný podtón, jako by cítila důsledky, které si ostatní ještě nestačili představit. „Možná budeš potřebovat pomoci přidržet se své lidskosti."
Venport mohl jen vzpomínat na to, jak krásná osoba byla Norma odjakživa uvnitř. Doufal, že se pravá tresť této pozoruhodné ženy s fyzickou proměnou neztratila.
„Slibuju ti jediné, Aurelie," řekla Norma. „Teď už se nebudeš nikdy nudit."
Když se Venport venku díval na ploché rozlehlé zmrzlé bažiny a šedivou kleč, nemyslel si o nové operační základně nic moc. Ale Norma máchala rukama a popisovala svou představu Kohlaru. „Tyhle divoké pláně se perfektně hodí na přistávací dráhy, skladiště a na doky. Můžeme tu postavit tisíc lodí, tak velkých, jak si zamaneme, velikých vesmírných dopravních plavidel a silných bojových lodí."
Mluvila o obrovském projektu, nad nímž zůstával rozum stát, o vysoko položených jezerech a bažinách, které bude třeba vysušit, o tocích, které se budou muset odklonit. Venport si pořád nedokázal představit armády dělníků, kterých bude třeba, materiál z jiných světů, těžká zařízení... a nevýslovné investice. Díval se na ni a cítil, jak v něm hryže strach.
„A... náklady?"
„Astronomické," řekla Norma a zasmála se vlastnímu bonmotu. „Ale zisky budou neslýchané - to ti zaručuju. Naše lodi budou řádově rychlejší než kterékoli dnešní konvenční plavidlo. Konkurence zkrachuje, když se s námi bude snažit udržet krok."
Zufa dodala: „Zvaž svou vlasteneckou povinnost, Aurelie, ne jen obchodní zisky. Ty lodě budou mrknutím oka přemisťovat po vesmíru vojenské síly Ligy a umožní nám překvapovat myslící stroje. Nebudou tušit, kde se příště objevíme. Konečně ve svaté válce zvítězíme!"
Venport těžce polkl. „Jsem vyčerpaný, jenom na to myslím. Ale jak se můžu takhle zavázat, když se mi ztratil obchodní partner? Nikdo neví, kde se Keedair nachází."
„Musíš si vybrat, co je správné, Aurelie," odpověděla Norma. „Ty víš, co dělat. Nemůžeme čekat. Džihád nemůže čekat."
Obrátil se k mladší z těch dvou žen a jak se na Normu díval, vůbec neviděl její oslnivou novou fyzickou krásu. V jejím intenzivním pohledu poznal starou Normu, svou drahou přítelkyni, a věděl, že ji nesmí zklamat.
„Nikdy jsem ti nepřestal věřit," řekl. „Já tu cenu zaplatím, ať bude jakákoli."
Následujícího večera Venport povečeřel s Normou v jejím srubu. Zufa Cenva se už pustila do zajišťování nesmírných zahajovacích prací, kterých bude třeba k okamžitému zahájení výroby v kolharských loděnicích. Z přetrvávajících osobních rozpaků je nechala o samotě.
Venport byl zpočátku rozpačitý a nesvůj, ale pak to hodil za hlavu. Chtěl být jen s Normou a byl přešťastný z toho, že ji přes veliké obavy našel živou.
V krbu hořel příjemně oheň, užívali si lahodného jídla. Poslala ho sem Zufa spolu s prvními najatými dělníky, kteří měli vytvořit počáteční konstrukční četu. Dvojice seděla u stolu a dívala se na sebe, jedla pečenou stepní koroptev s

pikantní mátovou polevou a sladkými kolharskými brambory, servírovanou s dovezeným saluským vínem, kořeněným melanží. Venport věděl, že zanedlouho bude muset sledovat každý cent, který tu investuje, ale na výjimečných jídlech s Normou by nikdy nešetřil.
Když se díval na rysy její tváře, ještě pořád nemohl uvěřit svým očím. Byla překvapivě přitažlivá, ale když Venport ve způsobu gest a jemné křivce úsměvu rozpoznal starou Normu, cítil ještě větší touhu.
„Nemusela ses pro mě měnit," řekl. „Já jsem tě už požádal, aby sis mě vzala taková, jaká jsi byla."
Zasmála se, jako by ji ani nenapadlo, že si takhle proměnila tělo proto, aby se pro něj udělala přitažlivější. „Já prostě znovu vystavěla svoje tělo na základě optimální DNA, jak jsem ji okopírovala ze svého ženského rodokmenu." Když to však říkala, odvrátila pohled ve viditelných rozpacích a Venport věděl, že tu pohnutku musela mít na mysli. „Ale jsem moc ráda, že se ti výsledek líbí."
Posadila se s ním na bílý plyšový kobereček u krbu. „Tohle je tradiční romantické prostředí, ne?" zeptala se. „Přesně jak jsem si vždycky představovala, že spolu milenci tráví čas. Nikdy bych si nepomyslela, že se to stane i mně, a rozhodně ne s tak úžasným mužem, jako jsi ty."
Usmál se na ni a usrkl vína. „Já nejsem žádná velká výhra, Normo." Někdy působila jako hrůzu nahánějící génius, ale jindy - jako zrovna teď - mu připadala nesmírně nevinná a naivní. Zašilhal na ni přes okraj křišťálové skleničky. „Snažíš se mě svést?"
Zdálo se, že ji to vážně překvapilo. Promluvila maličko zklamaně. „To je tak nápadné? Nejsem v tom moc dobrá, co?"
„Romantika je umění, moje drahá. Ne že bych měl moc zkušeností, ale o pár základních zásad se s tebou můžu podělit."
Přisunul se k ní blíž a vzal ji do náruče. Zdálo se, jako by se v ní celá rozplývala. Všechny její rozpaky byly tytam.
„Tvoje matka si mě vybrala za druha kvůli genetickým předpokladům, ale v tom ohledu jsem ji zklamal."
Předchozí den, když se dozvěděl, že Zufa Cenva nosí dítě Velkého patriarchy, pocítil bodnutí lítosti. Vzpomenul si na roky, které strávili společně... tolikrát se pokoušel dát velké Čarodějce dokonalou dceru, kterou by spolu teoreticky mohli zplodit. Ale každé těhotenství skončilo hrůzně znetvořeným potratem.
Nechtěl na to myslet. Teď ne.
Norma zvedla bradu. „Naše děti nebudou žádné zklamání, Aurelie. Postarám se o to osobně, i nápravou buňky po buňce, kdyby bylo třeba."
Venport se podíval nejprve na ni a pak na krajkové záclony v okně srubu. Venku na rozlehlé pláni brzy začnou probíhat hlavní konstrukční práce podle tvrdého
pracovního rozvrhu. „Jak bys mohla mít čas na děti? Jsi přesvědčena, že to nebude moc velké sebeobětování?"
Střetla se s jeho pohledem s tak pronikavým výrazem, až mu připadalo, že vidí těmi zornicemi hluboko do jejích myšlenek. „Nicméně je to důležitá součást lidského života. Nechci o tu příležitost přijít."
Políbil ji na ústa, pak se odtáhl a s něhou se na ni díval, nasával do sebe vášnivou, energickou modř jejích očí. Snažil se rozebrat vlastní pocity, oddělit to, co k ní cítil odjakživa, od toho, co k ní cítí teď. Jak si tak zvykal na její nádherné nové tělo, musel si přiznat větší žádostivost. .. a cítil se proto provinile. Kdyby doopravdy miloval ji, záleželo by mu na jejím vzhledu, jestli je krásná, nebo ne?
Pak si uvědomil, že Norma si schválně vybrala, jak chce vypadat, aby ho přitahovala.
„Ty jsi první muž, který si mě kdy všiml," řekla, „a já nevím, co dělat dál."
„S tímhle ti můžu pomoci, to mi věř." Pohladil ji po dlouhých zlatých vlasech.

Při svém zkoumání lidské kultury jsem narazil na netradiční rodiny, na rodiče, kteří nebyli geneticky spřízněni s dětmi, jež měli v péči. Nikdy jsem plně nechápal hodnotu takových vztahů, dokud jsem nezačal pracovat s Gilbertusem Albansem.
ERASMOVY DIALOGY

Erasmus přecházel po své pracovně, vcházel do karmínového slunečního světla, které do místnosti pronikalo širokým oknem a rozlévalo se v měďnatých skvrnách po podlaze, a zase z něho vycházel. Jak by se srovnalo s lidským chováním, uvědomil si robot, že jedná jaksi... nervózně. Všechny potřebné materiály měl připraveny, ale bylo to poprvé, kdy měl s Gilbertusem čelit takové tvrdé zkoušce. Podle studií domácího života lidí
a starých kultur to byl jeden z lidských obřadů mladých mužů.
Kdyby jen tak ten úkol mohl přenést na někoho jiného. Ale Erasmus neměl ženu, které by to břemeno mohl naložit. A nějaký otrok? Nechtěl, aby někdo cizí narušil pokrok, kterého se svým mladým svěřencem dosáhl.
Robot ten problém dlouze rozmýšlel, uvažoval, jak má přistoupit k tak delikátní záležitosti s Gilbertusem Albansem. Pro myslící stroje to téma nebylo citlivé vůbec, šlo o pouhou biologickou zvláštnost, neefektivní a špinavý instinktivní proces. Ale pro mnoho lidí byl zřejmě speciální, dokonce tajemný.
To nedávalo žádný logický smysl. Bylo to podobné, jako by se myslící stroje zdrženlivě vyjadřovaly o pojetí špičkového softwaru a hardwaru, o způsobech, jakými jsou vyráběny, sestavovány a zapojovány rozličné stroje... o spoustě metod, jakými se duplikují a vyměňují aktualizační koule.
Akt tvoření.
Na svém zdobném stole měl robot vyrovnány příslušné diagramy a literaturu. Na pohovce byly nainstalovány dvě lidské figuríny v objetí. Uvažoval, že jako demonstrační objekty prostě vezme muže a ženu z otrockých kotců, ale to mu připadalo moc snadné. Toužil se naučit víc o tom, co znamená být člověkem, a nechtěl se vyhýbat svým „rodičovským" povinnostem.

Lidé nazývali tu tělesnou funkci „sexem" a ještě jinými delšími slovy, z nichž se podle starých záznamů různých civilizací některá zřejmě ve společnosti nepovažovala za slušná. Erasmovi i to připadalo zvláštní. Jak by mohlo ublížit pouhé slovo?
Vyjmenoval řadu slov, která popisovala kopulaci, každé z nich válel po tvarokovových rtech pro maximální účinek. Některá z nich opakoval, ta, která byla údajně společensky nejnepřijatelnější. Nic. Neměly na něj žádný účinek. Nedokázal prostě pochopit, v čem spočívá ten problém.
Fungování myslících strojů bylo o tolik jednodušší a přímější... až na zvídavé roboty, jako byl on sám. Ty otravné otázky a hlavolamy ho dokázaly nesmírně rozčílit.
Výzkum lidské povahy zahájil proto, že shledal spletitost druhů nesmírně zajímavou a neobvykle cizí. Erasmus se chtěl přizpůsobit těm částem lidského mozku a vědomí, které byly při tvorbě původních inteligentních strojů vynechány. Ale rozhodně netoužil stát se sám člověkem. Erasmus chtěl to nejlepší z obou světů.
Mladý Gilbertus otevřel výzkumnou mysl robota mnoha způsoby. Zvláštní bylo, že jak Erasmus v projektu postupoval dál, začínal objevovat zvláštní věci ve svém vztahu s adoptovaným chlapcem, nyní přibližně dvanáctiletým, právě v době, kdy se probouzejí lidské hormony. Před dvěma lety, když přijal Omniovu výzvu, Erasmus nikdy neuvažoval v pojmech otec a syn. Nejprve to působilo nesmírně absurdně, fyziologicky a emočně nemožné. Ale jak chlapce učil a sledoval jeho pokrok, začal být samostatný myslící stroj hrdý na to, co měl před sebou, a vše najednou sedělo. Téměř přirozeně.
Vytvořilo se mezi nimi zvláštní pouto, nesmírně je těšila vzájemná společnost... s několika pozoruhodnými výjimkami. Experimenty s panickým strachem, které Erasmus uspořádal v ohradách s otroky, mladíček nepřijal moc dobře, ale to se možná časem změní. Erasmus s překvapením zjišťoval, že se téměř stejně učí od sebe navzájem. Po všech těch výzkumech, které až dodneška vykonal, byl Erasmus přesvědčený, že zvládne nastávající úkol bez potíží. Kdyby se jen tak dokázal přenést přes ten nevysvětlitelný pocit stísněnosti...
Byly snad do Erasmových operačních programů instalovány nějaké stopy lidského puritánství? To by vše vysvětlovalo. Nebo možná má ten nepřirozený pocit proto, že ho chce mít, aby lépe porozuměl dilematu, kterému vždy čelili lidští otcové.
Zatímco Erasmus byl vždycky přesný, chlapec zase chronicky nedochvilný. Gilbertus se až příliš často nechával upoutat jinými zájmy, podléhal okouzlení věcmi a zkušenostmi, které pak se zatajeným dechem vysvětloval svému učiteli. Robot to považoval za závažnou chybu, ale zcela lidskou.
Uslyšel klepání a dveře se otevřely. Vloudal se jimi dovnitř nemotorný chlapec, slámově žluté vlasy měl rozcuchané a tvář rudou. Zřejmě celou cestu sem běžel.
„Máš zpoždění jako obvykle." Erasmus zformoval na tvarokovové tváři přísný rodičovský výraz.
„Omluvám se, pane Erasme. Ale tentokrát je to jenom devět minut. Včera to bylo -"
„Začněme bez dalších odkladů s naší lekcí." Erasmus už to chtěl mít za sebou. „Připravil jsem pro tebe řadu nákresů, podrobné zprávy a ukázky lidského rozmnožování. Doufám, že pro tebe budou poučné."
Chlapec působil zvědavě, ale ne stísněně. „Další hodina biologie? Budeme někoho pitvat?"
Erasmus dosud před chlapcem pitval jen nižší živočichy, ale měl v plánu dopracovat se jednoho dne až k lidem. Robot v tom chtěl postupovat pomalu, nechtěl si chlapce odcizit ani s ním postupovat příliš rychle. Některé Gilbertusovy reakce na násilí se zdály být až příliš citlivé.
„Ne... tentokrát ne. Nyní se budeme věnovat biologické reprodukční teorii. Mohl bych zařídit, aby sis ty techniky ověřil v praxi, kdybys měl zájem."
Mladíček přikývl a napjatě sledoval, jak robot přistoupil k pohovce a přezkoumal anatomicky dokonalé figuríny, které tam naaranžoval. „Povšimni si, že tu máme dva základní lidské druhy, muže a ženu. Jsou oděni v tradičních šatech a jsou přesní ve všech externích detailech." Mávl na chlapce. „Přistup sem, prosím. Zjistíš, že se muž a žena objímají a že muž má ústa v blízkosti ženina ucha."
Gilbertus svědomitě následoval stříbřitého robota a napjatě zíral na ten výjev. Erasmus si sehnal dohromady myšlenky a vyrovnanost. „Figuríny nejsou vybaveny plnou simulační mechanikou, proto si budeš muset další část představit. Zjevně jde o nezbytnou proceduru v rituálu námluv. Muž políbí ženě ucho, olízne ho a slíbí jí věčnou lásku. To ženu tradičně vzruší." Podíval se přísně na chlapce. „Rozumíš tomu zatím?"
Gilbertus přikývl. K Erasmovu jistému úžasu chlapec projevoval nezaujatou zvědavost bez jakýchkoli rozpaků a zjevných vlastních nutkání.
„Déle muž políbí ženu na ústa. V tomto bodě začnou oba ve zvýšené míře produkovat sliny," řekl Erasmus profesorským tónem. „Slinění je v rozmnožovacím procesu klíčovým prvkem. Líbání zjevně dělá ženu plodnější."
Chlapec přikývl a pousmál se. Erasmus si to vyložil tak, že chápe. Výborně! Robot začal energicky třít tváře figurín o sebe.
„To následující je velmi důležité," řekl. „Slinění a ovulace. Pamatuj si tyto dvě složky a v základu pochopíš lidský rozmnožovací proces. Po líbání nastupuje ihned pohlavní styk." Začal drmolit. „To je všechno, co potřebuješ vědět o lidské kopulaci. Máš nějaké otázky, Gilbertusi?"
„Ne, pane Erasme," řekl chlapec. „Jsem přesvědčen, že jste to všechno vysvětlil docela jasně."

Některé zázraky jsou jen přestrojené noční můry.
SERENA SLUŽEBNICE, VZPOMÍNKY NA DŽIHÁD

Serena pozvala Radžída Suka, talentovaného vojenského chirurga, a primera Xaviera Harkonnena jakožto vojenského zástupce, aby ji doprovodili na prohlídku tak vychvalovaných orgánových farem na Tlulaxu. Cestou do systému Thalimu strávili ve vesmíru celý měsíc. I přes potenciální význam této mise bylo pro Serenu těžké odvést tyto důležité muže od jejich povinností v srdci boje. Ale přesto, cestování hvězdnými soustavami je vždycky tak příšerně zdlouhavé... a lidé umírají každý den.
Mladý Suk dokázal rozsáhle a až zázračně využívat produkty orgánových farem, zachránil tisíce veteránů, zraněných v bojích proti myslícím strojům. Po první bitvě o Zimii provedl jeden z jeho předchůdců léčebnou proceduru, která dala primeru Harkonnenovi náhradní plíce.
Serena považovala oba své společníky za pravé hrdiny.
Její výprava postupovala s obřadnou těžkopádností. Obchodní loď Rekura Vana už před nimi odletěla do systému Thalimu s Iblisem Ginjem - údajně proto, aby připravil půdu pro jejich návštěvu, i když měla podezření, že je to jinak. Iblis měl pořád jistá tajemství.
Její plavidlo konečně vstoupilo na oběžnou dráhu planety Tlulax. Serena se už těšila, jak na ní vystoupí a projde se pod sluncem Thalim. Už příliš dlouho byla ve vesmíru. Doprovázel ji tucet perfektně upravených bíle oděných Serafínek. Serena s hrdým úsměvem čekala ve svých kajutách, až posádka připraví raketoplán. Žádný oficiální představitel Ligy dosud nevykonal diplomatickou návštěvu na tajemném izolovaném tlulaxském světě. Kdyby dokázala přivést tyto biologické kouzelníky do seskupení Ligy, s veškerými právy a privilegii, prospělo by to všem.
Tlulaxané prý byli nesmírně zbožní lidé, i když svou víru a praktiky uchovávali ve stejné tajnosti jako svůj denní život. Co by mohli skrývat? A jak s nimi Iblis začal tak dobře vycházet? V každém případě by Tlulax mohl Džihádu nesmírně prospět. Jeho znalosti genetiky a lékařské objevy už teď prokazovaly lidstvu dobro.
Příliš mnoho místních však dosud nepochybně působilo jako obchodníci s lidmi pro těch pár planet Ligy, které ještě tolerovaly otroctví. Serena proti němu vehementně vystupovala. Postupem času však bohužel dospěla k názoru, že tento zvyk je nesmírně zakořeněný. Bude trvat celá staletí, než ho bude možno změnit. Jakožto vůdkyně sice neschvalovala praktiky otroctví, ale její nejvyšší prioritou bylo vítězství Džihádu a záchrana lidstva před vyhlazením. Obchodníci s lidskými orgány z Tlulaxu několikrát vyjádřili znepokojení z vyzrazení chráněných informací, ale Serena byla přesvědčena, že je přiměje, aby se o své znalosti podělili. Doufala, že udělením patentu nebo monopolních výsad dokáže Tlulaxany přesvědčit, že jejich obchodní zájmy budou v bezpečí a že se tak podaří zachránit mnohem více lidí. Vzhledem k přizpůsobivosti a inteligenci Tlulaxanů si byla Serena jistá, že si svou obchodní převahu zachovají.
Její hlavní Serafínka Niriem s pevným výrazem oznámila: „Velký patriarcha z planety vzkazuje, že je vše připraveno na váš příjezd, kněžko Služebnice." Ženské strážkyně Serenu v jejích kajutách společně nastrojily do nejoslnivější slavnostní uniformy, která jí propůjčovala vzhled ztělesněné bohyně. Niriem si ji změřila pohledem ostrým jako skalpel a pak přikývla.
Hrozivá a fanaticky oddaná Serafínka doprovodila Serenu na palubu raketoplánu, kde se setkala s Radžídem Sukem a strnule se tvářícím Xavierem Harkonnenem. Xavier vypadal jako ideál vojenského důstojníka. Brzy od ní odvrátil pohled. To dělával od té doby, kdy se oženil s Oktou.
Upraveně oděný chirurg měl tmavé vlasy svázány do dlouhého ohonu na zádech, oči vypadaly na jeho tvář nepřirozeně veliké. Netrpělivě pohyboval hbitýma rukama s dlouhými prsty.
Do raketoplánu nastoupily dvě z bíle oděných žen, Niriem se usadila na pilotní sedadlo. Serena ladně přešla po rampě, následována dychtivým doktorem Sukem a poněkud méně nadšeným Xavierem. Muži se usadili odděleně.
Během klesání raketoplánu k určenému místu přistání na planetě přeletěli oslnivé nové město Bandalong, které se ještě dostavovalo podle úchvatného mistrovského plánu, financovaného zisky z orgánových farem a z obchodu s otroky. Daleko za oficiálními hranicemi Bandalongu - města nepřístupného cizincům, dokonce i kněžce Džihádu - přistáli na otevřeném dobře fungujícím letišti čistých linií a barvité architektury.
Serena se se svými Serafínkami vynořila z lodi a Iblis Ginjo a Rekur Van je vyšli přivítat. Politický vliv a moc tohoto obchodníka s lidmi zřejmě díky spojení s Velkým patriarchou značně stouply. Malý mužík se Sereně uklonil.
Zamrkala ve žlutém slunečním světle. Překvapilo ji, že místní život běží jako obvykle. Neviděla žádné jásající davy ani skupiny zvědavých diváků, jaké by čekala na každém světě Ligy. Uvítací výbor tvořilo jen pár desítek obchodníků a zástupci vlády. Bylo to zklamání, protože věděla, že už pouhá její přítomnost dokáže vyvolat nadšení a získat si srdce lidí.
Serenino ego sice nevyžadovalo žádné honosné přijetí, ale stejně byla v rozpacích. Jestliže Tlulaxané neměli v plánu žádný propracovaný uvítací ceremoniál, proč tedy trvali na takových odkladech na „přípravy"?
Jeden zmocněnec se oddělil od skupiny a předstoupil. Lehce se uklonil. „Kněžko Sereno Služebnice, jsme poctěni tím, že jste se rozhodla obětovat svůj drahocenný čas cestě na návštěvu u nás. Připravili jsme vám k prohlídce část našich orgánových farem, ale musíte nás omluvit, že jsme nezastavili složité pracovní procesy."
Iblis ho přerušil pronikavým a sebejistým hlasem. „S každou bitvou proti ďábelským strojům vzrůstají požadavky na tlulaxské produkty a my nechceme, aby ani jeden zraněný veterán přišel o nové oči nebo srdce jen proto, že tito těžce pracující lidé měli napilno s chystáním diplomatického přivítání."
Serena se usmála. „Velký patriarcha ví, že nechci do ničeho zasahovat, přeji si jen poznat a ocenit všechno, co jste vy Tlulaxané vykonali."
Doktor Suk, stojící vedle Sereny, pokývl úředníkům. „Při své práci vojenského chirurga spoléhám při zachraňování nesčetných životů na tlulaxské produkty. Před dlouhými lety i sám primero Harkonnen dostal díky obchodníkovi Tuku Keedairovi nové plíce. Kdyby toho dne nebyl primero zachráněn, nikdy by se nedožil toho, že se stane otcem Maniona Neviňátka."
Serena si všimla, jak Iblis s uctivým uspokojením přikyvuje. Slýchala, jak její dítě nazývají svatým zástupy lidí v Zimii i

davy na jiných Džihádem zachvácených planetách. Ale Xavier jen přihlížel a tvářil se zachmuřeně, jako by byl v myšlenkách rozrušen. Po dlouhém životě nebývalé služby a snahy má být toto jeho největší úspěch? Být otcem zavražděného dítěte?
Serena se vydala od raketoplánu směrem ke zbytku uvítacího výboru. Uvažovala, jestli je tato společnost přísně patriarchální, vrací se k primitivním dobám. Výjimečné technické objevy a vědecká náročnost, jaké Tlulax prokazuje ve svých programovatelných orgánových farmách, obvykle vyžadují výměnu informací a přímou podporu inovací a talentu. Takový pokrok obvykle nejde ruku v ruce s represivní, bigotní společností.
Poskytli jí tak chladné přijetí kvůli jejímu pohlaví?
Serena nedala najevo ani zlomek svých myšlenek, usmála se na ně a zvedla ruce v požehnání. „Nyní nám dovolte, abychom se obdivovali vašim úžasným orgánovým farmám."
Rekur Van šel jako první. Zavedl Serenu a její společníky do malého vznášedla, určeného veřejné dopravě. Slunce za ní se lesklo na nových budovách vzdáleného Bandalongu. Zaznamenala, že ty stavby, byť různých velikostí, mají praktický čtvercový tvar jako nějaká geometrická mraveniště.
V horách za městem vytvářela nízká tráva a síť dlážděných cest labyrint, podobný prastarému počítačovému čipu. „Po celé planetě máme tisíce zařízení na pěstování orgánů," řekl Rekur Van, „všechny jsou situovány v otevřeném prostoru, kde získáváme fotosyntetickou energii z přímého slunečního světla."
Během půlhodinky uviděla Serena orgánové farmy. Vystoupila ze vznášedla a váhavými krůčky se pustila kupředu, než se za ní mohl Tlulaxan vydat. Niriem a druhá Serefínka se držely hned za ní. Ale když se strážkyně podívaly na Iblise, zavrtěl maličko hlavou a ony se stáhly.
Serena, Xavier a doktor Suk si prohlíželi lesknoucí se nádoby, jako by byli svědky nějakého zázraku. Chromované trubky, skleněné trubice a černé kovové podpěry držely průhledné vejčité nádoby. Každá z nich byla velká a zaoblená a obsahovala bublající žlutavou tekutinu jako plodovou vodu. Tanky visely dolů jako zduřelé plody, připojené k blikajícím diagnostickým systémům a obrazovkám, které monitorovaly perfektně naklonované orgány. Iblis vysvětlil, že různé druhy tanků produkují různé orgány, které tělo příjemce nikdy neodmítne.
Skrz zaoblené stěny každé nádoby rozeznala matné, ale charakteristické tvary, měkké vaky plic, tepnami vyšperkovaná srdce, závěsy svalových vláken jako vzorníky manšestrových látek. Zvedla hlavu a zahleděla se přes úbočí kopců, kde se v sluneční záři leskly tisíce a tisíce levitujících koulí, absorbujících energii z jasné tlulaxské oblohy.
Polní chirurg se zahleděl do jednoho z nejbližších tanků, který obsahoval tucet očních koulí. Vznášely se společně v tekutině jako hrozen vína a všechny na něj hleděly. K centrální vyživující cibuli se napojovaly optické nervy a cévy.
„To je úžasné. Vy pěstujete orgány na objednávku? Je každé z těch očí určeno pro konkrétní oběť?"
„Ne," řekl Rekus Van a rychle se podíval na další Tlulaxany. „Vyrábíme je co do krevních skupin neutrální, aby se hodily mnoha obětem. Máme tu sleziny, játra, ledviny, vše živé. Ve větších nádobách dokonce pěstujeme pláty lidské kůže."
„Já vím," řekl Radžíd Suk. „S mnohým tím materiálem pracuji sám, zvláště když ošetřuji popáleniny. Zlepšil kvalitu tisíců životů."
Stojany s orgány se otočily a nastavily se přímému slunečnímu světlu. Chirurg vypadal ohromeně. „Naši nejlepší zdravotničtí technikové se už celá staletí pokoušejí dosáhnout stejně úžasných úrovní klonování. To, co Tlulaxané dokázali, přímo vyráží dech. Kdybych to neviděl na vlastní oči, nevěřil bych, že by to mohla být pravda. Žádný vědec Ligy se tomu ani nepřiblížil, ani za slavných dnů Starého impéria."
Usmál se na Serenu a pak na tlulaxské zástupce. „V zájmu všeho lidstva se musíte o tu technologii podělit s Ligou. Můžeme vybudovat podobné orgánové farmy. Pacienti už nebudou muset celé měsíce přežívat na podpůrných přístrojích a čekat na náhradní orgány."
Iblis Ginjo uviděl ve tvářích tlulaxských hostitelů poplach, a tak zvedl ruce. „Nepředbíhejte, doktore Suku. Tady jde o samotné živobytí tlulaxské civilizace." Skupinka vešla mezi tajemné, ale úžasné tanky, z nichž každý choval jeden nebo více orgánů, které jednoho dne pomohou válečným obětem. „Snadno by mohli nasadit vyšší ceny a sklízet vysoké zisky, ale oni místo toho konají svůj díl boje proti Omniovi. Tady se na válce nešmelí, viďte, Rekure?"
„To rozhodně ne."
Povzbuzený Iblis dodal: „Nakonec tlulaxské orgánové farmy možná předčí zisky, které mají z obchodu z otroky."
„Ráda bych se toho dočkala," řekla Serena. „Jistě, v dobách války je po těch produktech větší poptávka." Zamračila se a rozhlédla se kolem sebe. „Kde vlastně jsou všichni otroci? Čekala jsem, že je uvidím pracovat na vašich farmách."
Rekur Van odpověděl: „Prodej otroků je náš hlavní byznys, kněžko Služebnice. Vycvičení, inteligentní lidé jsou cenná komodita a my si je nenecháváme pro sebe. Kromě toho nemůžeme svěřit péči a údržbu těchto křehkých farem neukázněným nádeníkům, kteří možná chovají bláznivě sny o pomstě."
Xavier upjatě přikývl, jako by jen stěží ovládal hněv. „Jak ukázalo nedávné povstání na Poritrinu."
„Nemáme v úmyslu vystavovat naše orgánové farmy takovému ohrožení."
Serena se spokojila s tím vysvětlením a až příliš živě si připomněla hrůzy, které buddislámci napáchali na Poritrinu. Ztráty na životech kolem Stardy nebyly ještě přesně vyčísleny. Skutečné počty stejně nebudou známy nikdy, protože radioaktivní pustina v epicentru výbuchu představovala jen sklovité rumiště a skvrny po tělech. Obyvatelstvo, které přežilo, pochytalo odbojné otroky a v pomstychtivém pogromu jich mnoho povraždilo. Ta planeta už nikdy nebude, co bývala.
Tlulaxský doprovod pokračoval v prohlídce po celý zbytek dne, ukazoval návštěvníkům všechny typy biologických vzorků, plovoucích v nádobách. Niriem, stále ve střehu, se pořád držela Sereně po boku.
Po večeři se zúčastnili oficiální recepce, během níž rozhovory pokračovaly. Následujícího dne přišel Iblis za Serenou s nabídkou od tlulaxské Rady. Tvářil se potěšené. „Naši přátelé nám dali velkorysý návrh, Sereno. Chtějí si vzít oficiální

vzorky tvých buněk a DNA. To jim umožní vypěstovat pro tebe náhradní orgány přímo na míru, kdyby... kdybys při nějakém dalším pokusu o atentát třeba utrpěla zranění."
Serena se zamračila. „Nemohla bych dostat standardní orgány z farem stejně jako naši džihádští vojáci?"
Rekur Van k ní přispěchal přes malou recepční místnost. „Jistěže ano, kněžko, ale vždycky tu existuje nepatrná pravděpodobnost, že je tělo nepřijme. Je biologicky nemožné zaručit perfektní spojení — pokud nepoužijeme tvou vlastní DNA. Je to taková užitečná záruka a Velký patriarcha s tím souhlasí."
Xavier Harkonnen se skepticky podíval z Iblise na tlulaxského obchodníka s lidmi. „Nejsem si jistý, jestli je to nezbytné -"
Serena rozjasnila tvář. „Ne, to je v pořádku. Myslím, že je to dobrý nápad. Ráda bych, aby Tlulaxané do své banky buněk vzali také vzorky primera Harkonnena, Velkého patriarchy Ginja — a dokonce i doktora Suka."
Xavier se zatvářil vylekaně a položil si ruku na hruď. „Náhradní plíce, které jsem dostal před lety, fungují výborně, Sereno. Nepovažuju za nutné —"
„Ale já ano." Tím byla diskuse u konce.
Následujícího rána, když byly skupině odebrány vzorky a pečlivě označeny, popoháněl je Iblis k návratu do přístavu. „Pojď, Sereno. Tlulaxané nám velice štědře obětovali svůj čas. Viděla jsi všechno, co bylo třeba. Kromě toho je tu naše záležitost vyřízena."
Po snídani, která proběhla v podivném spěchu, se Serena na své hostitele usmála. Chtěla se ujistit, že pochopili, jak moc si váží jejich úsilí. „Udělalo to na mě veliký dojem, velice si vás cením za to, co jste dokázali. Sním o tom, že se k nám připojíte jako plnoprávní členové Ligy. Z vašeho přínosu by těžilo celé lidstvo."
„Snad to můžeme probrat v budoucnu," řekl Iblis. „V každém případě je nejdůležitější, aby za nás Tlulaxané pokračovali ve svém statečném úsilí."
„Ano, to je myslím pravda."
Iblis rychle odvedl Serenu a její doprovod zpátky k raketoplánu, jako by nechtěl, aby pátrala hlouběji. Doktor Suk vypadal, že má posvátnou úctu před vším, co viděl. Iblis řekl: „Ty jsi kněžka Džihádu, sjednotitelka lidstva proti Omniovi. S tebou není nic nemožné." Vrhl významný pohled na Rekura Vana a na další Tlulaxany.
Serena nechala Velkého patriarchu za sebou. Pomyslela si, že vypadá nadšeně z toho, jak celá návštěva proběhla. Ale kdesi uvnitř se nedokázala zbavit hlodavého pocitu, že něco není v pořádku...

173 LET P. G.
29. ROK DŽIHÁDU ROK PO NÁVRATU KOGITORŮ
Z VĚŽE ZE SLONOVINOVÉ KOSTI

Možnosti se mohou vynořit v okamžiku, nebo mohou zrát tisíc let. Vždycky musíme být připraveni chopit se toho, co je naše.
GENERÁL AGAMEMNON, NOVÉ PAMĚTI

Kdyby byl Agamemnon ještě měl fyzické tělo, objevil by se mu na tváři triumfální úsměšek, když se díval, jak se flotila strojů blíží k Bele Tegeuse. Jeho organický mozek se koupal v elektrafluidu ochranné schrány a kymecký generál cítil chvějivé očekávání a vítězství.
Omnius nebude mít ani to nejmenší podezření.
Dva Titáni s Agamemnonem cítili totéž, spolu s neo-kymekem Beowulfem a jedním stem sedmnácti ctižádostivých neo-kymeků, kteří se zapojili do vzpoury proti Synchronizovaným světům.
„Znovu nastane Čas Titánů!" Agememnova tajná zpráva se šířila rojem kymeckých lodí, které pluly jako nenápadní štítovci lodní mezi rojem smrtících žraloků. „Nastolíme naši původní vládu, poskytneme odměnu a moc těm vizionářům, kteří chtějí zničit počítačovou všemysl."
Corrinský Omnius vyslal velkou flotilu spolu s početnými „oddanými" kymeckými pomocníky, aby převzala kontrolu nad planetou, než se jí zmocní divocí džihádští lidé. Všemysl dala generálu kymekovi jasné příkazy nedopustit, aby poničený Synchronizovaný svět padl do rukou hrethgir.
Agamemnon měl v plánu se těmi pokyny řídit... podle svého.
Beowulf, nejnadanější programátorský génius od dob Titána Barbarossy, vypracoval upravené instrukce a programové smyčky pro všechny válečné lodě myslících strojů, údajně proto, aby je připravil na chaos a rozklad, které najdou na Bele Tegeuse. Ta plavidla budou ochranou proti všem pošetilým vpádům lidských záškodníků.
Robotická flotila vezla novou a kompletní aktualizaci Omnia se všemi instrukcemi a informacemi nezbytnými k obnovení Bely Tegeuse do jejího synchronizovaného statutu.
Všechny ty masivní, technologicky dokonalé lodě budou dobrým počinkem pro Agamemnonovu vlastní imperiální kymeckou flotilu.
Válečné lodě strojů obklopily planetu, zahalenou v mracích, a vyslaly identifikační signály a výzvu Omniově centru v Comati, ale v odpověď uslyšely jen praskání. Město samo bylo srovnáno se zemí při atomovém výbuchu, způsobeném

Hekaté. O pár chvil později přijaly stroje pár útržkovitých zpráv od lidských důvěrníků, kteří dokázali uvést část technologie znovu do provozu.
Agamemnona potěšilo, že nevidí žádné známky okupačních vojsk hrethgir a že nebude muset bojovat s džihádisty a současně překonávat síly Omnia. Lehčí je vypořádat se s nepřáteli hezky postupně.
„Pozor, flotilo myslících strojů," vyslal zprávu. „Kymek Beowulf pro vás připravil aktualizaci."
Beowulf se chopil svojí narážky. „Než jsme opustili Corrin, svěřil mi Omnius tajný soubor, který se má z bezpečnostních důvodů instalovat teprve teď. Připravte se na příjem mého vysílání."
Geniální neo-kymek zadal příslušné vyšší přístupové kódy a myslící stroje nic netušíce přijaly jeho vysílání. Celá flotila válečných lodí a robotů spolkla upravený program jako smrtící pilulku jedu.
Robotická plavidla nad Belou Tegeuse v řetězové reakci jedno po druhém vyhasínala jako světla velkoměsta.
Nekrvavý puč.
Soukromý kymekův vysílací kanál a otevřené frekvence přenášely veselí a neosobní překvapení. Kolem ztichlé robotické flotily poletovaly jako vosy malé kymecké lodě. Jeden ze vzbouřených neo-kymeků se zeptal: „Proč jste to neudělali už před staletími?"
„Naprogramování nebylo tak jednoduché," řekl Beowulf. „To Agamemnonův vlastní syn mě navedl správným směrem. Podle našich informací z Ligy stál za tím senzorickým podvodem na Poritrinu Vorian Atreides,
stejně jako za podobným virem, který zbláznil strojní flotilu na IV Anbusu."
Generál Titán souhlasil. „A protože Vorian létal s robotem Seuratem na aktualizačních cestách - s tímž robotem, který rozvážel narušené aktualizace po Synchronizovaných světech — nepochybuji o tom, že může i za tuhle taktiku. Nebyl důvod, proč jsme my kymekové nemohli vyzkoušet podobný plán už dávno, ale tohle funguje jen jednou a my se museli připravit. My všichni. A teď konečně nadešel náš čas."
Agamemnon si změřil síly, které shromáždil, a silnou, ale bezvědomou robotickou flotilu. „Na tuhle chvíli jsem čekal tisíc let! Titáni, připojte se ke mně na palubě vedoucí lodi. Musíme uspořádat schůzku s Omniem."
Kymecké lodi zamířily k ústřednímu plavidlu strojů jako piráti, stahující se kolem bedny s pokladem. Agamemnon připojil svoji loď k přetlakové komoře a ostatní kymekové ho následovali. Titánský generál instaloval svou ochrannou nádobu do elegantního mobilního těla. Nesl ho jako triumfální tógu, která by se hodila i původnímu Agamemnonovi, když vkráčel do padlé Troje.
„Kdysi dávno jsme dobyli Staré impérium a pak nás o něj připravil Omnius," řekl Juno a Dantovi i hrdému Beowulfovi, jehož génius to všechno umožnil. „Synchronizované světy jsou teď oslabeny desetiletími válek proti svobodným lidem. Armáda Džihádu vyčerpala myslící stroje za nás — a dala nám příležitost, kterou musíme využít."
Aktualizační loď myslících strojů byla temná a tichá, robotický pilot paralyzován díky Beowulfovu důvtipnému naprogramování. Kymekové už nikdy nebudou moci ten trik vyzkoušet znovu, ale možná ani nebudou muset.
Agamemnon ve svém mechanickém chodícím těle rozerval neprodyšně uzavřený oddíl, který skrýval aktualizaci Omnia. Stříbřitá gelová koule spočívala na nařasené podložce. Agamemnon sáhl dovnitř jedním výběžkem, opatřeným kovovým chapadlem, a vytáhl probublávající
kouli, která obsahovala nesmírné množství decilionů myšlenek.
Bela Tegeuse byl první veliký krok.
„Omnie, vypadáš tak bezmocně a křehce," řekl. „Tímhle jediným gestem odstartuju začátek nové éry... a konec té tvojí."
Agamemnon zaťal kloubovou pěst s drápy a rozmačkal stříbřitou gelovou kouli. Omnius a jeho myslící stroje nyní stáli tváří v tvář trojstranné válce.

Jaký to bůh nám mohl slíbit zemi, jako je tato ?
ZENSUNNITSKÝ ŽALOSPĚV

Po pěti hubených měsících se zásoby ztenčily, lidé umírali — a planeta Arrakis byla stejně drsně nehostinná jako dřív. Ismael cítil mezi uprchlými zensunnitskými otroky vzrůstající zoufalství.
„Tahle planeta je jenom jedna velká duna" postěžoval si jeden z vyzáblých, sluncem spálených uprchlíků, který seděl na skále poblíž havarované experimentální kosmické lodi. Neměli kam jít.
Jejich vůdce se přesto nevzdával jiskřičky naděje. Ismael trval na to, že vydrží ve své víře, že přečkají drtivý žár a naučí se přizpůsobit tomuto novému místu, které pro ně bůh z nějakých důvodů vybral. Nacházel a odříkával vhodné sútry a uklidňoval tak své lidi.
Jednu z nich se naučil od svého dědečka: „Odvaha a strach se navzájem pronásledují, pořád dokola."
Jeho dcera Chamal zmlkla a otupěla, nedokázala už dál doufat, že by její muž Rafel mohl být ještě mezi živými. On, Ingu a tlulaxský otrokář se vydali na cestu v jediném vznášedle, které skupina měla, a už se nevrátili. Bylo to příliš dlouho. Po týdnech beze stopy přestala Chamal čekat, že se Rafelova výprava vrátí zpátky s dobrými zprávami a čerstvým jídlem.
Ismael jí viděl na očích, že si představovala všechny
možnosti - že se ztratili, havarovali v nějaké bouřce nebo je zabil Tuk Keedair. Nikdo si nedokázal představit, že by mohli najít civilizaci a neposlat pro ně pomoc.
Ismael se opřel o hrubý balvan, držel dceru v náruči a přál si, kéž by tak byla znovu malá holčička bez tolika trápení. Přišla o manžela a Ismael byl teď její jediná opora. Ale on sám opustil Ozzu na planetě a bude pravděpodobně odpovědný za smrt těchto zensunnitských uprchlíků. Za jakým účelem unikli? Možná by na tom nakonec byli lépe,

kdyby se byli připojili k Alídově boji. Snad zenšíité tu vzdálenou bitvu na Poritrinu vyhráli... ale Ismael o tom pochyboval a ani si nemyslel, že to kdy zjistí.
Přes všechna utrpení nechtěl svého rozhodnutí litovat. Lépe vyhladovět k smrti v tomto pekle než se stát vrahem, byť vrahem otrokářů. „Buddalláh musel mít nějaký důvod, proč nás sem poslal," zamumlal, jako by přesvědčoval Chamal. „A našim lidem může trvat tisíc let, než ho objeví."
Zensunnité si vybudovali základnu kolem místa havárie, rozebrali trup prototypové lodi a odstranili každý kousíček použitelného materiálu. Ti bystřejší z nich vyrobili důmyslné jímky a filtry na zachycování rosy ve stínu, ale ani to nestačilo vyrobit dost tekutiny, aby všichni přežili.
Poslední zoufalý den příprav na únik Ismaelovi otroci freneticky sbalili jen to, co mohli sebrat ve výzkumném hangáru Normy Cenvy, a mnoho nezbytných věcí chybělo. Experimentální plavidlo nebylo určeno k tomu, aby neslo stovku uprchlých zensunnitů bez zařízení a základních nástrojů k zajištění soběstačnosti. Ani ti největší optimisté mezi nimi nečekali, že přistanou v tak nevděčné pustině.
Arrakis nenabízela žádné slitování a absolutně žádnou pomoc.
Po měsíci čekání na návrat záchranné čety přišla k Ismaelovi v chladném stínu západu skupina ostřílených dobrovolníků. Oči měli červené, zuby zaťaté.
„Potřebujeme kompas, vodu a jídlo," řekl muž, který se ustanovil mluvčím. „Nás šest se chce vydat pěšky do pouště a pokusit se najít Arrakis City. Je to možná naše jediná šance."
Nemohl jim to upřít, i když bylo prakticky jisté, že jejich podnik ztroskotá. „Buddalláh nás vede. Následujte jeho cestu, hledejte ji ve svém srdci. Sútry říkají: ‚Cesta k bohu je pro nevěřící neviditelná, ale jasně zřetelná slepému věřícímu'."
Muž přikývl. „Měl jsem sen, v němž jsem se viděl, jak kráčím po dunách. Jsem přesvědčen, že Buddalláh chce, abych se o to pokusil." Ismael tu úvahu ani statečnost nemohl zpochybnit.
Skupina mohla dostat jen malou láhev vody a jídlo na týden. Jestli do té doby neobjeví jiné sídliště, nebude mít zdroje na to, aby se vrátila. „Je lépe zemřít při pokusu o záchranu našich lidí," řekl vůdce skupinky, „než tu čekat a nechat smrt, ať si nás vezme svým krutým způsobem."
Chamal stála vedle otce pod hvězdnatou oblohou a on objal každého z odhodlaných dobrovolníků. Pak se muži vydali opačným směrem, než odjel Rafel se svou průzkumnou lodí. Využili chlad noci, aby rychle urazili kus cesty. Ismael sledoval jejich stíny, jak postupovaly ze svahu směrem k nepřetržité prázdnotě dun...
Nyní, hodinu před svítáním, když oba měsíce v úplňku vysílaly na písky světlo téměř jako v poledne, zahleděl se Ismael k tichému horizontu. Udření průzkumníci byli na měkkém písku ještě stále v dohledu.
Nebudil ostatní uprchlíky, kteří tvrdě spali. Doufal, že je klidná dřímota připraví na další těžký den. Když se mu pohled přizpůsobil, rozeznal drobné černé postavičky, stoupající na jednu zvlášť vysokou horu písku.
Viděl, jak se ženou jakoby v panice. Duna sama působila dojmem, že se propadá a hroutí, její hladina se zavlnila, až se pod odvážnými výzkumníky otevřela veliká jáma. Pak Ismael spatřil zvedající se klikatý obrys, větší a hrozivější než kterýkoli tvor, jakého si kdy dokázal představit...
Když nadešlo ráno, nezůstala po mužích ani stopa.
Jaké místo jsme to objevili ? Zdálo se to být za hranicemi lidské představivosti, víc než nejhorší noční můry.
Rozhodl se, že si to nechá pro sebe, nepoví to ani Chamal. Ostatní se mohou dál modlit za průzkumnou hlídku, aby přivedla zachránce. Ismael nechtěl svým lidem lhát, ale nechal je přimknout se k té možnosti. Naděje je nic nestojí.
Přes Ismaelova nejpřísnější úsporná opatření byly zásoby z havarované lodi téměř vyčerpány. Arrakis je všechny brzy zahubí.
Více než třetina těch, kteří unikli z Poritrinu, již zemřela hladem, žízní nebo sluncem. Někteří zahynuli při hledání pomoci; jiní se prostě vzdali a odešli tiše ve spánku.
Pár technicky nejzručnějších zensunnitů prohledalo loď a z motorů, úlomků kovu a potrubí smontovalo průkopnické systémy pro destilaci a recyklování vody, dokonce chemicky proměnili část paliva a chladicí kapaliny na pitnou tekutinu, byť nepříjemné chuti. Vyrobili primitivní vysílač, aby mohli posílat nouzové signály jakémukoli místnímu plavidlu, ale zdálo se, že nikam nedorazily. Časté písečné bouře zřejmě vytvořily v atmosféře ionizační vrstvu, která jejich vysílání zkomolila.
Nebo jim nikdo nechtěl přijít na pomoc.
V jejich nejzoufalejších chvílích slyšel Ismael, jak někteří z přeživších mluví o konzumaci masa a pití tekutin z mrtvých těl, ale hned proti těm hrůzným návrhům nekompromisně vystoupil. „Musíme se dřív vzdát svých životů, než bychom se vzdali humanity. Buddalláh nás sem vyslal z nějakého důvodu. Tohle je naše zkouška nebo trest... třídění věrných. Jaký smysl má obětovat duši za jediné jídlo, když zítra budeme mít zase hlad?"
Zemřou svobodní... ale stejně zemřou.
Ismael každou noc navazoval duchovní kontakt se svými sútrami, odříkával verše a hledal hlubší smysl, ale odpovědi na otázky nenalézal. Neexistuje nějaký způsob, jak se zachránit? Nejsou tu nějací spojenci, které by zensunnité mohli na Arrakis objevit? Ismael si s pokleslým duchem uvědomil, že lidé dost silní na to, aby přežili v pustině, by se k cizincům asi nechovali zrovna přátelsky.
Každý den během chladnějších hodin svítání a západu slunce se lidé rozptýlili, slídili po skalách, pátrali ve skulinách, pohybovali se podél skalního poloostrova. Nacházeli řídkou vegetaci a lišejníky, i pár ještěrek; jednou jeden chlapec dokonce ubil kamenem mrchožravého ptáka. Líčili pasti na všechno, co se dalo, dokonce i na brouky a stonožky. Každý kousek proteinu a tekutiny jim poskytoval chvíli života navíc, další drahocenný nádech.
Ale jinak nemohli dělat skoro nic.
Když padla tma další jasné pouštní noci, zahlédla Chamal na ztemnělých dunách jakýsi pohyb, mohutný vlnící se tvar, který se plazil směrem k dlouhé barikádě skal, v nichž si zensunnitští uprchlíci vybudovali tábor. Varovně vykřikla a lidé

se šli podívat. Padali přitom a vlekli se slabostí a vysílením.
V houstnoucím šeru rozpoznal Ismael obrovité svíjející se tělo, oranžovou záři, která mu vycházela z hrdla, spodní část těla rozpálenou třením při drsném postupu hrubým pískem. Lidé stáli vedle Ismaela, zmateni tím blížícím se netvorem. Dvakrát za posledních pět měsíců viděli červy daleko na volných dunách, ale tvorové obvykle putovali bez cíle a málokdy se nadlouho vystavovali vzduchu.
Tento jako by se k nim blížil s jakýmsi... záměrem.
„Co to znamená, otče?" zeptala se Chamal. Všichni se podívali na Ismaela.
„Znamení osudu," naznačila jedna z žen. Její tvář vypadala žlutá v záři světel, které Ismael zachránil z havarované lodi. Neměli dost hořlavých látek, aby mohli pálit tradiční zensunnitské ohně.
„Ten démon nás chce sežrat," řekl jiný muž. „Volá své oběti na duny. Je po všech nadějích?"
Ismael zavrtěl hlavou. „Tady na skalách jsme v bezpečí. Možná je to svědectví o tom, že nás Buddalláh pozoruje."
Odvrátil se, když sebou písečný červ zazmítal u paty
skalního útesu. Temnějící noc přikryla všechny detaily, ale z bezpečné vzdálenosti mohli slyšet, jak se tvor otírá o volné kameny, pak se zastavil.
Skalami se rozezněl drobný zvuk, mohl to být výkřik mužského hlasu. Ismael pozorně poslouchal, ale nic víc neslyšel. Přesvědčil tedy sám sebe, že si to asi jen představoval, nebo to byl hlas nějakého nočního ptáka na lovu.
„Pojďte," řekl Ismael. „Posaďte se ke mně a já vám budu znovu vyprávět o Harmonthepu. Všichni můžeme vylíčit, jak vypadal náš pravý domov, abychom si ho udrželi v živé paměti."
Odvážný vůdce se se svými lidmi schoulil pod tlumenými žlutými světly, které musely nahradit kmenový oheň. Nostalgicky si vyprávěli o bažinatých kanálech na Harmonthepu. Ismael popsal ryby a hmyz, které chytával, květiny, které sklízel, idylický způsob života, jaký poznal v dětství. Vytanula mu teď na mysli jedna ze súter: „Hlad je démon mnoha tváří."
Ismael zakončil vyprávění ve chvíli, kdy by se musel zmínit o otrokářích. Nechtěl o tom mluvit. Zavlekl Keedaira sem na Arrakis a pak ho ztratil v poušti... nebyla to dostatečná odplata?
Ukonejšeni blízkým společenstvím si zensunnité vyprávěli historky o ztracených domovech a o dětství a těch pár příjemných vzpomínek jim poskytovalo útěchu. Mnoho z uprchlíků se narodilo a vyrostlo na Poritrinu, byla to generace otroků, která nepoznala jiný svět a nyní trčela na této písečné kouli...
Neslyšeli, jak se k nim blíží vetřelci. Ti cizinci přišli jako tiché stíny, zrozené z nejjemnějšího vánku. Čekali jako duchové ve skalních sedlech za kruhem světla, v němž Ismael vyprávěl své historky.
Pak z jejich skupiny vystoupil jeden muž a promluvil s těžkým akcentem galaštinou, standardním jazykem celé galaxie. Vylekal je. „To jsou ohromné historky, ale takový domov tady nenajdete."
Ismael vyskočil na nohy a jeho stoupenci se snažili rychle vyzbrojit vším, co jim přišlo pod ruku.
Když pouštní nomádi vyšli do světla, uviděl Ismael
štíhlé ostřílené muže s naprosto modrýma očima. „Kdo jste? Jestli jste banditi, nemáme nic, co byste si na nás mohli vzít. Taktak se držíme naživu."
Muž s mohutnou čelistí, který byl zjevně jejich vůdce, si ho změřil a pak odpověděl, kupodivu tajným jazykem šakobsa. „My jsme zensunnité jako vy. Přišli jsme se sem podívat, jestli jsou ty zvěsti pravdivé."
Ismaelovi zavířily myšlenky. Další ztracený kmen? Většina buddislámských věřících už před dávnou dobou Ligu opustila. Možná se někteří usídlili tady v té hrozné poušti...
„Jmenuju se Jafar. Vedu tlupu psanců, kteří pokračují ve svaté misi Selima Jezdce. U nás v radě jsme probrali vaši situaci, uvažovali jsme, jestli můžeme věřit tomu, co jsme slyšeli." Hrdě zvedl bradu. „Jste uprchlí otroci a my jsme se rozhodli přijmout vás do svého kmene, budete-li pracovat tvrdě, pomáhat nám a zasluhovat si svou obživu. Ukážeme vám, jak v poušti přežít."
Nočním vzduchem se rozlehly souhlasné výkřiky, děkovné modlitby k Buddalláhovi a úlevný pláč. Jafar a jeho psanci se dívali na havarovanou kosmickou loď, jako by posuzovali, kolik by se toho z ní dalo ještě zachránit.
„Přijímáme tvou čestnou nabídku, Jafare," řekl Ismael bez váhání. Už pozoroval, jak jeho lidé uvěřili, že jim Buddalláh přinesl spásu v poslední hodince. „Budeme pracovat tvrdě. Bude nám ctí se k vám připojit."

Jednu dobu jsem si myslel, že krutost a zášť jsou výhradně lidské vlastnosti. Bohužel to vypadá, že se nás myslící stroje naučily napodobovat.
VORIAN ATREIDES, BODY ZLOMU V HISTORII

V době, kdy hlídková flotila Džihádu dorazila k malé kolonii na Chusúku, bylo už pozdě. Po útoku strojů nezůstal kámen na kameni.
Města, srovnaná se zemí, už přestala doutnat; požáry spálily samy sebe. Jedinými pozůstatky po lidském osídlení byly černé zkroucené trámy, krátery po velikých explozích a trpké ticho, páchnoucí spáleninou.
Uběhlo příliš mnoho dní, aby se dalo čekat, že někdo přežil.
Vorian Atreides stál na planetě mezi troskami, široce rozkročen, aby byl schopen čelit ohromnému, zdrcujícímu šoku. Ze dvou balist na orbitě sestoupilo pět dalších záchranných lodí, ale tady o záchrannou operaci nepůjde... jen o zhodnocení toho strašlivého masakru.
Džihádisté vzdychali žalem. Pár vojáků mělo k Chusúku vazby, příbuzné nebo přátele, kteří tady žili. Vorovo srdce se proměnilo v led. Shledal, že nedokáže pochopit to úkladné, promyšlené krveprolití, které tu myslící stroje rozpoutaly.

„Omnius se ani neobtěžoval to tady obsadit," řekl dutým hlasem. Chusúk se pyšnil takovou infrastrukturou, že by tu všemysl mohla vybudovat malý Synchronizovaný svět, ale zdálo se, že stroje o toto místo nestály. „Jenom. .. tu všechno zničily."
Vor zavrtěl hlavou. Tmavé vlasy měl rozcuchané a zpocené, obočí se mu spojilo dohromady. „Stroje možná změnily taktiku. Když provádějí jiným světům tohle, znamená to, že chtějí jen zabíjet lidi a nechat planety neobydlené." Ohlédl se přes rameno na vojáky, kteří se celí otupělí ze zvyku pokoušeli najít si v této mrtvé kolonii nějakou užitečnou práci.
Primero pomalu kráčel rozbořenými a vypálenými ulicemi. Přes svá počáteční léta, kdy sloužil Omniovi a byl cvičen v nuancích dobývání, měl Vor najednou pocit, že strojům nerozumí. „To nedává smysl — ledaže by to provedli kymekové."
Chusúk býval prosperujícím územím — sice ne přímo ráj, ale rozhodně místo, kde se dalo dobře žít, opěrný bod humanity v klidném a nijak nevyčnívajícím světě. Kolonisté tu vedli pokojný život s mírnými milostnými vztahy, úzce spjatými rodinami a nenáročnými sny. Praví lidé, kteří chtěli jen den ode dne žít.
A stroje z nich udělaly oběti.
Skrz silné plasklenéné okno v dlažbě uviděl pokoj dole, zdál se být netknutý, na stole tam ležely vyrovnány jakési hudební nástroje. Zvláštní věc, jisté věci ve válce přežívají, jako by byly chráněny nějakými andělskými bublinami. Nařídil pátračům, aby místnosti dole prohledali, ale hned se vrátili a nehlásili žádné známky života.
Vor postupoval dál. Spálené budovy trčely ze země jako černé kostry. Zdi se zřítily a odhalily konstrukce domů a rozbořené cihlové části. Z náměstí zbyla jen díra po těžkých výbušninách, zřejmě odpálených robotickými loděmi ze vzduchu.
Viděl spálená lidská těla, která připomínala černé strašáky se zkroucenýma rukama, cáry rtů odhalovaly ohněm popraskané zuby. Skuteční lidé. Nikdy si nezvykl na hroznou cenu tohoto Džihádu. Prázdné oční důlky civěly jako uhelné jámy, jako by ti lidé stále uvažovali, proč na sebe záchrana nechá tak dlouho čekat.
Zpoza rohu se ozvali tři uniformovaní vojáci Džihádu. Vor přidal do kroku, zahnul a uviděl dva rozbité bojové stroje, zničené během obrany Chusúku. Obyvatelé byli vybaveni jen hrstkou zbraní, ale zjevně se sjednotili natolik, že dokázali tuto dvojici myslících strojů zničit.
Naneštěstí měla každá mechanická armáda tisíce takových bojovníků. Kolonisté z Chusúku se bránili, ale neměli šanci zvítězit.
Vor se zakabonil. Cítil se vevnitř prázdný, věděl, že nemohl udělat nic, aby tomuto krveprolití zabránil. Jeho válečné lodě připluly k Chusúku na pravidelnou hlídku a cesta sem trvala skoro měsíc. Vojáky tu měl čekat sklad k doplnění zásob a týdenní dovolená. Nedostali žádné tísňové volání — ostatně ani ten signál by je nemohl zastihnout včas.
Vor cítil, jak je mu zle. Nečekal od strojů tak nesmyslnou brutalitu, a nečekal ji tady.
Ale měl ji čekat.
Během cesty na Chusúk, dlouhého pomalého putování vesmírem toho dokonce ani primero neměl moc na práci Zabýval se čtením obchodních dokumentů a psaním poznámek pro pojednání o vojenských taktikách, v němž vysvětloval, co věděl o myslících strojích.
Během trvání Džihádu sepsala Serena mnoho dovedných polemik na téma své svaté války proti strojům, z nichž Iblis Ginjo hojně citoval. Jednu chvíli Vor dokonce uvažoval, že napíše paměti sám, protože už žil dlouho a hodně toho měl za sebou... ale když pomyslel na všechny ty lži, které soustředil otec ve svých memoárech a vydával je za skutečnou historii, zjistil Vor, že ho ta myšlenka znechutila. I kdyby se snažil být upřímný, jeho lidská povaha by si možná pár věcí přikrášlila.
Možná, že si to rozmyslí někdy v příštím století, bude-li se mu bude dál dařit boj proti Omniovi. Prozatím raději trávil čas občasnou partičkou karet se svými muži. Nechá historii mluvit spíše prostřednictvím skutků než písemností, které by po něm zbyly...
Během hodin volna Vor ve své kabině často znovu prožíval příjemné vzpomínky, fantazíroval o jiném životě pro sebe. První osobou, na níž obvykle pomyslel, byla Leronika Tergietová na Caladanu, žena, která se doopravdy dotkla jeho srdce.
Nikdy dřív si netroufal cítit jakoukoli oddanost nebo emocionální pouto... ale Leronika ho přiměla chtít být někým jiným, někým bez závazků a povinností v kosmickém měřítku, jen prostým mužem, který by mohl být manželem a přítelem. Vor nelitoval své odpovědnosti ani skutků, věděl, že ubránil obyvatelstvo celých planet, ale pro změnu by bylo pěkné být malý, nevýznamný a spokojený, ničím pozoruhodný voják, který by vystupoval pod přezdívkou Virk.
Naléhavé záležitosti Džihádu mu zabránily podnikat diskrétní návraty na Caladan, jak měl v plánu. Posílal Leronice dopisy prostřednictvím vojáků na pozorovací stanici, občas i nějaký dárek. Ale od ní mu nedošlo nic. Nebyl si ani jistý, jestli má možnost poslat mu zprávu. Bylo mu z toho neveselo, uvědomil si, že si asi v jejích myšlenkách nestojí moc vysoko.
Taková milá ženská jako ona si teď už jistě našla manžela, má rodinu. Jestli ano, doufal, že o něm stále smýšlí v dobrém. I když ho ta možnost napadla, nemohl při dobrém svědomí napochodovat na Caladan a přerušit to štěstí, kterého se Leronice snad podařilo dosáhnout. Jednoho dne se na Caladan vrátí a zjistí to sám.
Mezitím, za dlouhého osamělého putování mezi hvězdami jí dál psal dlouhé dopisy, které jí doručí nepřímí kurýři. Věděl, jak ráda poslouchala vyprávění o cizích planetách a lidech. A ta psaní mu udržovala Leroniku v myšlenkách a pomáhala mu cítit se o něco míň osamělý.
Díky požadavkům války mu naštěstí čas ubíhal rychle. Možná, že ji uvidí dřív, než čekal. Při tom pomyšlení se mu zrychlil tep. Bylo by možné, že by na něj čekala?
Vor s těžkým srdcem kráčel dál ruinami Chusúku a hleděl na otřesnou devastaci. Stroje byly nesmírně pečlivé, způsobem, jaký mu připadal poněkud... neefektivní. Robotické armády přece nemusely natropit takové škody jenom

proto, aby dosáhly svého cíle.
Jeden z kvartů, který velel inspekční letce, se dostavil s hlášením. „Primero Atreide, spočítali jsme těla. Není jich víc než sto."
„Sto? To není moc na tak velkou kolonii. To se ostatní při tom útoku vypařili?"
„Způsob destrukce ten závěr nepodporuje, pane."
Vor sevřel rty do úzké čárky, stále zmatený. „Asi je vzali jako otroky, aby nahradili ztráty z těch nezdařených povstání. Lituju ty ubožáky, kteří to přežili."
Pak se narovnal a zvedl bradu. „Musíme s tím rychle skončit. Nasnímejte tu, co potřebujete, a vrátíme se přímo na Salusu Secundus. Musím říct kněžce, co se tady stalo."
Kvartův výraz se zpevnil odhodláním. „Až uvidí, co se tu stalo, vzbudí mezi obyvatelstvem zápal. Myslící stroje budou litovat, že je napadlo provést naší kolonii něco takového."
Důstojník odběhl shromáždit své muže. Vor cítil, že nová jiskra z Chusúku udělá boj ještě fanatičtějším a rozhodně horším.
Nyní víc než dřív zatoužil být na zpátky na Caladanu v náruči Leroniky...

V banketu života je denní činnost hlavním chodem, dezert tvoří naše sny.
SERENA SLUŽEBNICE, MANIFESTY DŽIHÁDU

Už čtyři měsíce poté, co Vorian Atreides a džihádští technikové opustili Caladan, svolila Leronika Tergietová ke sňatku s mužem, který se jí neúspěšně dvořil již celé roky.
Leronika byla jednou z šestnácti místních žen, které otěhotněly s nespoutanými džihádskými vojáky. Nestyděla se za svůj stav, dokonce se tiše smála, když se ji otec snažil utěšit. V době, kdy Vorův kontingent techniků přebýval v městečku, lovil Brom Tergiet ve vodách východně od města a přehlížel, kolik času dcera tráví s jediným mužem.
Když už déle nemohla těhotenství tajit a čekala dost dlouho, aby si byla jistá, že dítě nepotratí, konečně se otci přiznala. Brom Tergiet na to neřekl nic, seděl v loděnici a pilně dál opravoval zamotané rybářské sítě. Nezvedl oči k jejímu hrdému, odhodlanému pohledu, ale zavrtěl hlavou, jakoby nevírou a odporem.
„Ale táto, všichni přece dobře víme, jak funguje biologie," řekla Leronika, jaksi pobavena jeho reakcí. „Jsem moc šťastná z toho času, který jsem s Virkem strávila, a spokojeně přijmu všechno, co mi mohl dát, včetně dítěte."
Pravou identitu vojenského důstojníka však neodhalila nikomu - ani otci ne. Teď, když věděla, že porodí jeho dítě, bylo to tajemství ještě důležitější než dřív, a ona nechtěla dítě vystavit žádnému riziku.
„Budeš na to sama, Leroniko," varoval ji Brom. „Ten voják se za sebou ani za svým dítětem nikdy nevrátí."
„To já přece vím," odpověděla nevzrušeně. „Ale mám svoje vzpomínky a jeho vyprávění o historických místech. To mi stačí. Chtěl bys, aby ze mě byla bezmocná ženská, abych si naříkala a truchlila nad svou situací? Mám ráda svůj život a své poměry. Přivítala bych tvoji morální a citovou podporu, ale když bude třeba, poradím si i sama. Můžu pracovat dál až do porodu a po něm budu odpočívat jen pár dní."
„Tys byla vždycky nezávislá," řekl Brom s úsměvem a pak se zvedl, sítě nechal ležet zamotány na vybledlých zvětralých prknech přístavu. Sevřel svoji dceru v náruči a tím dotykem a gesty jí vypověděl, co nedokázal říci nahlas.
„Koneckonců, blaho mého vnoučete je ze všeho nejdůležitější."
Pravdou bylo, že vzhledem k nepočetné populaci Caladanu vítali v rybářských vesnicích každé dítě, které vneslo čerstvou krev do místních skrovných rodokmenů. Džihádisté dodají tomuto venkovskému, často přehlíženému regionu novou životaschopnou generaci.
A tak, místo aby se bláznivě a nesmyslně ploužila jako stín a čekala, až se Vorian Atreides vrátí zpátky a odveze ji z Caladanu - o čemž byla přesvědčena, že se nikdy nestane — rozhodla se Leronika, že bude nejlepší nemeškat a najít si manžela, který by byl ochoten dítě vychovávat jako svoje vlastní...
Kalem Vazz byl mlčenlivý pracovitý starý mládenec, o deset let starší než Leronika. Třikrát od dosažení její plnoletosti ji žádal, aby se stala jeho ženou. Důsledně to odmítala, ne ze zlé vůle, nebo že by si chtěla zahrávat s jeho city, ale protože se nechtěla kromě otce, taverny a rybářských lodí starat ještě o manžela. Teď se však všechno změnilo.
Když se rozmyslela, vydala se Leronika jednoho dne brzy ráno do Kalemova domu, než odešel do přístavu na svou rybářskou loď. Vzala si čisté šaty, kudrnaté vlasy si svázala pod šátek a ozdobila se náhrdelníkem z jemně opracovaného korálu.
Zaklepala mu na dveře. Kalem se objevil na prahu, rychle si zastrkoval do kalhot další košili, kterou oblékal navíc proti studené pokrývce mlhy na moři. Vypadal překvapeně a měl trochu kalný pohled, ale nepokoušel se o žádný nezávazný hovor, věděl, že jistě přišla z vážného důvodu.
„Požádal jsi mě o ruku," řekla. „Platí ještě ta nabídka, Kaleme Vazzi, nebo už jsi na mě přestal čekat?"
Užasle se usmál a jeho hranatá tvář rázem ztratila patnáct let věku. „Proč sis to rozmyslela?"
„Jsou tu jisté okolnosti," řekla a pak mu řekla o dítěti. Vzal to dobře, řekl pár vřelých poznámek a vyjádřil pochopení. Nakonec řekla: „Budeš-li mým manželem, musíš souhlasit i s tím, že budeš otcem dítěti jiného muže. Jinak po tobě nic nechci a slibuju, že ti budu manželkou, jakou bys čekal."
Byla spokojena s tím, že pochopil situaci a že ho nijak neklamala. Čekala odpověď na přímou a seriózní nabídku, od níž se bude odvíjet zbytek jejího života. Pošetilou romanci už měla za sebou a vzpomínky na Vora si uchová v srdci navždycky, ale k současné situaci to nemá žádný vztah.
„Co když se vrátí zpátky?" řekl Kalem.

„On se nevrátí."
Pronikavě si ji změřil a oba dva věděli, že ta odpověď nestačila. Zeptal se: „Kdyby se vrátil, vrhla by ses mu zase do náruče? Nebo ještě hůř, neudělala bys to a zůstala se mnou, a pak o tom celý zbytek života uvažovala?"
„Příliv stoupá a klesá, Kaleme, ale myslíš si, že se jím moje srdce nechá unášet sem a tam? Když něco slíbím, tak to dodržím."
Kalem našpulil rty, jako by zvažoval nějakou obchodní nabídku, ale už viděla, jak mu nad tím nenadálým štěstím září oči. „Nejdřív ti musím říct jeden svůj požadavek."
Dívala se na něj klidně s rukama na bocích, připravena na podrobnosti vyjednávání.
„Jestli je ten tvůj džihádský voják vážně pryč a ty si mě vezmeš, pak nesmíš nikdy mě - ani jeho - ponížit tím, že nás dva budeš nějak srovnávat." Kalem spojil své
velké mozolnaté ruce. „Já vím, že nejsem dokonalý a že ti ty tvoje vzpomínky nemůžu vzít. Ale to, co jsi s ním prožila, je minulost, kdežto já jsem tvoje současnost. Dokážeš s tím žít?"
Leronika nezaváhala ani chvilku a přisvědčila.
A tak byla svatba, jeden ze šestnácti chvatných obřadů, které se konaly v rybářských vesnicích. Jen málokterý ženich se trápil; místo toho se zdálo, že pořád nedokážou uvěřit svému štěstí - získali atraktivní ženy, které předtím považovali za nedosažitelné.
V následujících týdnech pracoval Kalem Vazz na rybářské lodi po boku Bromova člunu. Spolu s příjmem z oblíbené taverny si Leronika s manželem žila poměrně dobře.
Bylo to to nejlepší, v co na Caladanu doufala. Ale v noci, když ležela vedle něj ve společné posteli a přejížděla prsty po rostoucí křivce břicha, myslela na všechna ta úžasná cizí místa v Lize vznešených, která jí Vor popisoval.
Leronika ležela tiše, vyhlížela otevřeným oknem na hvězdnou oblohu a myslela na Voriana Atreida, tak vzdáleného. Právě teď možná bojuje s ďábelskými roboty, vede veliké bitvy... možná na ni dokonce občas myslí. Tak hezký a temperamentní válečník. Povzdechla si.
Někdy se obrátila a viděla, že Kalem leží vzhůru a bez hnutí s očima otevřenýma a lesknoucíma se - slzami? — ale neřekl ani slovo a nedal najevo, že uhodl její myšlenky. Kalem se nikdy neptal, nikdy po ničem neslídil. Nikdy ani nezjišťoval jméno jejího vojáka. Byla šťastná, že nemusí lhát, aby zachovala slib daný milenci. Tento poctivý, tvrdě pracující muž vypadal naprosto spokojený s tím, co má... a Leronika se snažila cítit totéž.
Oba dva věděli, že se džihádisté nikdy nevrátí.
Když nadešel čas, porodila Leronika dvojčata, zdravé syny. Trvala na tom, že se budou jmenovat Estes a Kagin jako manželovi dědové. Vesničané všeobecně soudili, že se chlapci silně podobají Bromu Tergietovi - což rybáře přivádělo do pyšných rozpaků, i když pár kamarádů žertem zadoufalo, že snad dvojčata nebudou prokleta i jeho koňským řehotem.
Pokaždé, když se Leronika podívala na chlapce, viděla připomínku dobrodružného tmavovlasého důstojníka, který jí vzal srdce a pak zmizel do vesmíru.
Kalem Vazz dodržel slovo, překonával se jako spolehlivý manžel, přičinlivý pracovník a laskavý otec. Estese a Kagina slepě miloval, nikdy se ani nezmínil o tom, že nejsou jeho. Stavěl svou lásku k nim výš než jejich pokrevní pouto k otci.
Dva roky po Vorově odjezdu Leronika necítila smutek, jen melancholickou zvědavost, co asi dělá a jestli je v bezpečí. Poprvé v životě si však všímala všeobecných okolností Džihádu, novinek o velkých bitvách.
Nejméně jednou za měsíc Kalem a její otec odplouvali se svými rybářskými loďkami do plodných vod u vzdálených útesů. Při těchto příležitostech Leronika podle svého nového zvyku svěřila dvojčata sousedce, vypůjčila si jedno z vesnických pozemních vozidel a zajela na sever po hrubé pobřežní silnici k vojenské pozorovací stanici, vybudované před dvěma roky armádou Džihádu.
Hrstka oddaných vojáků, kteří tam byli nasazeni, se smířila s žitím v prefabrikovaných kasárnách, kde pilně plnili svoje povinnosti. Čas od času se dva tři muži vydali do vesnice, aby si obstarali čerstvé ryby a další zásoby. Jindy jim zase Leronika dodala jídlo z kuchyně taverny, poskytla jim oběd výměnou za zprávy o pokračujícím boji proti Omniovi.
V hlídkových chatrčích pod zpevněnými věžemi, napojenými na satelitní síť kolem Caladanu, ji už znali. Volná plocha poblíž základny, kde ještě nedávno pravidelně přistávaly a vzlétaly raketoplány, se časem mohla stát plně funkčním kosmodromem, ale prozatím se užívala jen zřídka.
Džihádští vojáci si mylně mysleli, že se Leronika jen zajímá o politiku a vojenskou taktiku, a dávali jí kopie nejslavnějších proslovů kněžky Sereny Služebnice a nahrávky shromáždění s Velkým patriarchou Iblisem Ginjem. Ve skutečnosti jí šlo jen o to, dozvědět se jakoukoli zmínku o primerovi Vorianu Atreidovi, i když si dávala pozor, aby nikdy nedala najevo, že ho zná.
Leronika s rozzářenýma očima naslouchala, když jí vojáci líčili střety na Bele Tegeuse a poslední hrůzné zničení izolované kolonie Chusúk. Nakonec odhalila i další podrobnosti o Vorových dávných hrdinských činech, zvlášť o tom, jak pomohl zachránit IV Anbus a později oklamal myslící stroje falešnou flotilou na Poritrinu.
Vor jí občas poslal dopis nebo balíček, vždycky pod smyšleným jménem. Obvykle docházely, když byl její muž na moři. Vojáci, kteří jí je dodávali, si nepochybně mysleli, že má někde v Džihádu milence, ale ona nikdy neprozradila žádné jméno. Jeho vzkazy četla s náruživostí, jakou před Kalemem nikdy neprojevila. Nerada měla před tím dobrým člověkem tajemství, ale dělala to proto, aby ho chránila, ne z pocitu viny.
Nikdy se nepokusila poslat žádnou odpověď, nikdy si to netroufla - z důvodů, kterým sama pořádně nerozuměla. Primero Atreides, bojující ve své vzdálené válce, netušil, že má dva syny, a ona neměla v plánu mu to prozradit. Doufala jenom, že se mu nic nestane a že na ni občas myslí.
Spokojená s tím, co si vyslechla, poděkovala Leronika džihádistům a odjela vozidlem zpátky dolů do rybářské vesnice, spěchala, aby tam byla před soumrakem. Kalem a otec se neměli vrátit ještě nejméně dva dny, ale musela si vyzvednout

dvojčata a uvařit v taverně večeři. I když ji zaměstnávalo mateřství, Leronika stále provozovala svůj podnik a krmila rybáře, příliš unavené na to, aby si uvařili sami.
Leronika se tajnůstkářsky usmívala, když otevírala dveře večernímu davu bouřlivých mužů. Nové zprávy a historky — spolu s jedním dopisem, dokazujícím, že na ni vzdálený milenec pamatuje - jí na chvíli budou stačit.
Ale až se vrátí manžel, soustředí se plně na něj. Jak slíbila, nikdy Kalema nesrovnávala s tím druhým mužem ve svém životě... ale zároveň nemohla na statečného důstojníka zapomenout. V jistém smyslu měla to nejlepší z obou světů.

Je lidské tvrdit, že mi nikdo nerozumí? To je jedna Z mnoha věcí, které jsem se od nich naučil.
ERASMOVY DIALOGY

Erasmus byl za dobu své dlouhé existence obviněn z mnohého. Řada lidí, včetně nesnesitelně zajímavé Sereny Služebnice, ho nazývala řezníkem - pro jeho bystré laboratorní experimenty s lidskou povahou a zvlášť proto, že shodil Serenina malého synka z balkonu.
Před svým zhroucením udělal pozemský Omnius narážku, že se Erasmus sám pokouší stát se člověkem. Absurdní myšlenka! Nedávno však i corrinský Omnius naznačil, že se snad Erasmus chce zmocnit všemysli - přestože jen bystrý mozek nezávislého robota a účinná akce zachránily celý Corrin před neštěstím a zabránily dalšímu šíření nakažené aktualizace.
Erasmus nesnášel takové zjednodušené škatulkování. Byl hrdý na to, že se vymyká popisu nebo výkladu. Chtěl o mnoho víc, než by si kdokoli mohl představit.
Nyní, když se trmácel přes široké sněhové pole a za sebou měl mladého Gilbertuse Albanse, přivázaného na provaze, uvažoval samostatný robot, jak omezené jsou jiné mozky - včetně Omniova - ve srovnání s jeho vlastním.
Prostřednictvím svých výzkumů zjistil Erasmus mnohem víc z celkového biologického obrazu než kterýkoli jiný výzkumník, stroj či člověk. Využíval to nejlepší ze všech možných světů.
Uslyšel, jak teenager za ním těžce dýchá, a přestože si nestěžoval, Erasmus zpomalil. Přizpůsobil tvarokovové nohy a chodidla pro větší stabilitu na sněhu a využíval svých hojných zásob energie k postupu kupředu a vyšlapání stezky. I tak bylo pro ubohého Gilbertuse obtížné držet s ním krok. Svah byl strmější, než vypadal, a postup vratký. Žádný člověk by nestačil pohybovým schopnostem vyspělého typu robota.
Corrinský Omnius, nyní opravený a v podstatě zotavený ze série poruch, je sledoval prostřednictvím skupiny transočí, které jim bzučely kolem hlav jako komáři. Všemysl, sama o sobě nic než software bez těla v podobě neviditelného oblaku dat, si nikdy nemohla vychutnat takovouto opravdovou zkušenost.
Byl to jen další případ, kdy se Erasmus se svým pohyblivým samostatným tělem mohl cítit nadřazený Omniovi. Počítačová všemysl absorbovala nesmírné množství dat, ale žádné skutečné, vlastní zkušenosti.
Nejde jen o objem informací, pomyslel si Erasmus, ale o jejich kvalitu. A zjistil, že ho jaksi pobavilo, když si uvědomil, že Omnius je cosi jako voyeur, vždycky se jen dívá a nikdy se doopravdy ničeho neúčastní... nežije.
Nežije. To slovo v Erasmovi vyvolalo nejrůznější filozofické otázky. Žije skutečně myslící stroj, který nemá buněčnou strukturu? Několik málo ano, jako například on sám, usoudil, ale většina ne. Procházejí jen mechanickými modely, den po dni. Žije Omnius? Robot o tom dlouze uvažoval a došel k tomu, že ne. Nežije.
Ta odpověď zase vyvolala nejrůznější další otázky, rašící jako výhonky z větve stromu. Uvědomil si, že se zavázal věrností neživé věci, mrtvé věci, a zauvažoval, jestli takový závazek vůbec má morální platnost, nebo jestli ho může hodit za hlavu.
Můžu si dělat, co se mi zlíbí. Budu si dělat, co se mi zlíbí, když se mi bude chtít.
Rudé obří slunce vysílalo ostrou měďnatou zář, ale v této výšce jen mizivé teplo. Erasmus se ohlédl a s uspokojením zjistil, že mladý Gilbertus není nijak vyčerpaný, ani těžkým batohem, který si nenechal vymluvit. Toho chlapce je třeba chránit, aby si neublížil.
Gilbertusovo biologické tělo bylo už svou podstatou zranitelné, vystavené nehodám a vnějším podmínkám a robot musel být nesmírně bdělý za něj. Jen aby chránil svůj experimentální objekt, samozřejmě... tak se to aspoň snažil namluvit sám sobě. Za poslední čtyři roky věnoval Erasmus veliké úsilí vzdělávání toho chlapce, jeho proměně z divokého rváče na slušného mladého muže, kterým byl dnes.
Erasmus se podíval po svahu nahoru na nesouvislý terén plný nepříjemného ledu, který zbyl po corrinské dlouhé zimě. Zaznamenal charakteristické topografické prvky a vlekl se dál nahoru. Uběhla už celá staletí od doby, kdy tu byl poprvé, ale dokonalá paměť gelových obvodů mu přesně napovídala, kudy jít.
„Uhodnu, kam mě to berete, pane Erasme." Gilbertus měl úzkou tvář se širokými ústy, velkýma olivovýma očima a slámově žlutými vlasy, které mu vykukovaly zpod kapuce bundy. I když byl na svůj věk trochu malého vzrůstu - snad kvůli nedostatečné výživě v dětství v otrockých ohradách — udržel si původní šlachovitost a sílu.
„Opravdu? No, tak hádej, Gilbertusi, protože mám možná jeden dva triky v rukávu."
„Nepokoušejte se mě ošidit. Roboti přece nepodvádějí."
„Odporuješ si sám. Kdybych se tě pokoušel ošidit, Gilbertusi, copak by to nebyl podvod... neodporuje to tvému vlastnímu tvrzení? Musíš myšlenky formulovat trochu logičtějším způsobem."
Gilbertus ztichl a uvažoval nad tou hádankou.
Erasmus se vrátil ke svým vlastním úvahám, tentokrát o všech těch nepotřebných datech, která Omnius nashromáždil, aniž by pochopil, jak je dát dohromady a získat z nich nové náhledy. Data sama o sobě neznamenala nic, dokud je člověk nepoužil jako zdroj, z něhož vyvodil závěry.

Erasmus se mohl dostat prakticky ke všemu, co věděla všemysl, díky elektronické budově, v níž se shromažďovaly Omniovy záložní soubory. Erasmus se kvůli získání informací ani nemusel spojovat se všemyslí, vyhýbal se tomu, aby si zachoval svoji nezávislost... a chránil svá tajemství. Jistě, Omnius měl také svá tajemství, soubory, které nebyly přístupné žádnému robotovi. O ty by měl všetečný Erasmus zájem, ale nestály mu za riziko přímého spojení.
„Už tam budeme, pane Erasme?" zeptal se chlapec a těžce oddechoval.
Robot zformoval na tvarokovové tváři úsměv a obrátil oválnou lesklou hlavu kolem dokola, aby se na něj mohl podívat. „Skoro ano. Měl bych mít kromě tebe ještě další děti, Gilbertusi. Jsem vynikající učitel."
Gilbertus se zastavil, aby zauvažoval o tom, co robot řekl, a pak se usmál. „Vy jste stroj, nemůžete mít děti."
„To je pravda, ale jsem velice zvláštní stroj, s mnoha úpravami a modifikacemi. Nenech se překvapit ničím, co dokážu."
„Nebuďte zase tak tajemný, pane Erasme."
Robot napodobil povzdech. Gilbertusova společnost ho těšila víc, než by si kdy pomyslel. Tento mladík, nyní třináctiletý, se ukázal být nesmírně bystrý, skutečný poklad, mnohem víc než jen obyčejný experiment. Pod Erasmovým vedením začínal Gilbertus těžit z veškerého svého potenciálu. Možná, že po nepřetržité výuce a přísném trpělivém tréninku by nezávislý robot mohl prostřednictvím svého chráněnce odhalit vrchol lidského potenciálu. Omnius by z té výzvy mohl získat mnohem víc, než čekal.
Naleštěný robot a chlapec spolu občas žertovali, oba se snažili přistihnout toho druhého při neodůvodněných domněnkách nebo logických chybách. Erasmus dbal na to, aby dychtivého studenta vzdělal v historii vesmíru, filozofii, náboženství, politice a v dokonalých krásách matematiky. Paleta, z níž vybírali témata, byla nekonečně barvitá a chlapcova lačná mysl ji celou využívala s pozoruhodnou výkonností.
Na rozdíl od staré sázky s pozemským Omniem - během níž se Erasmus pokoušel obrátit oddaného důvěrníka proti jeho pánům — tentokrát dosahoval něčeho pozitivního. I když už to nebylo nutné, nasadil robot hrdý úsměv, jak se tak plahočil po sněhu k ostré průrvě ve skalách.
Svah se vyrovnal a Erasmus poznal dvě vysoké skály, oddělené hlubokou rozsedlinou. „Tady se zastavíme a vybudujeme si tábor." Natáhl kovovou paži. „Býval mezi nimi sněhový most."
„A vy jste si hloupě neprověřil, jak je pevný, a zkusil jste ho přejít," řekl Gilbertus chápavě, když si stahoval batoh a pokládal ho do sněhu. „Zřítil se, když jste se ho pokusil přejít, a vy jste zapadl do té rozsedliny a zůstal jste tam uvězněný celé roky."
„Takovou chybu už nikdy neudělám... i když z dnešního pohledu to pro mě mělo užitečné následky. V té zmrzlé a izolované době jsem neměl co dělat, jedině rozjímat, něco jako Kogitor. To byl původ mé unikátní formy nezávislosti."
Gilbertus se s úctou díval na holou puklinu ve skále, ignoroval studený vítr. „Těšil jsem se, že se sem podívám, už od té doby, co jste mi o tom pověděl. Považuju to za vaše... rodiště."
„To je zvláštní myšlenka. Docela se mi líbí."
Toho večera, zatímco mladík dobudovával tábor, dělal Erasmus kuchaře. Vařil na přenosném sporáku, vnořil senzor do dušeného corrinského králíka a přikořenil jídlo, jako by věděl, co dělá. Pak pozorně přihlížel, jak Gilbertus jí. Sám jen jídlo okusil prostřednictvím citlivých čidel, pokoušel se pochopit, co jeho svěřenec konzumuje.
Potom robot navázal tam, kde přestali v poslední lekci. Od té doby, kdy se mu dřív divokého chlapce podařilo naučit základnímu zdvořilému chování, soustředil se na zvyšování kapacity Gilbertusovy paměti prostřednictvím mentálních cvičení. „Sedmatřicet miliard osm set šedesát osm milionů čtyřicet tisíc sto padesát šest," řekl Erasmus.
„Takový mohl být dnes počet obyvatel Země - na základě odhadů porodnosti a mortality - kdyby nezasáhl Omnius a kdyby planeta nebyla zničena."
„Přesně tak. Náležité vzdělání nemá žádné meze."
Zatímco se večer ochlazovalo, Erasmus celé hodiny probíral dodatečné otázky. Jeho student projevoval pozoruhodnou schopnost uspořádat si a využít údaje, přesně jako stroj. Chlapcova kapacita učit se byla úchvatná, projevil se jako schopný pokročilých výpočtů a myšlenkových procesů. Gilbertusův organický mozek se učil třídit nejrůznější důsledky a možnosti a vždycky zvolit tu nejlepší variantu.
Později začal padal lehký sníh a Erasmus zaznamenal, že se student začíná dopouštět chyb. Robot trpělivě doplňoval to, co žák už věděl, vrstvil údaje v jeho mozku takovým způsobem, aby je dokázal rychle vyvolat jako organické vzpomínky. Ale i když Gilbertus nic neřekl, jeho pozornost ochabovala a zdálo se, že má problémy se soustředit.
Erasmus si uvědomil, že mladík je vyčerpaný obtížnou túrou a mnoha hodinami bez odpočinku. Robot často dělal tuto chybu, zapomínal brát v úvahu, že lidé potřebují spát a že tuto přirozenou funkci nemohou úplně nahradit ani ty nejmodernější léky. I kdyby měl Gilbertus Albans stálé zásoby biologické energie, nemohl by ho Erasmus učit bez přestávky celý den.
Znalosti sice nemají žádné hranice, hloubal, ale lidská kapacita učení má jasné meze. „Vyspi se, Gilbertusi. Nechej mozek, ať ti přijímá a zpracovává informace, a až se probudíš, budeme pokračovat."
„Dobrou noc, pane Erasme," řekl chlapec unaveným, ale rozpustilým tónem, zatímco se zavrtával do teplého spacího pytle.
Erasmus seděl bez hnutí, díval se a zaznamenával tisíci optických vláken, než Gilbertus bleskurychle usnul. Tento výlet se proměňoval v mnohem prospěšnější zkušenost, než by kdy čekal.
Aniž by mladého muže vzbudil, řekl: „Dobrou noc, Gilbertusi."

Je faktem lidské existence, že se vztahy mění. Nic není nikdy naprosto stálé, ani hodinu od hodiny. Vždycky existují drobné variace, alternativy a změny, které se musí brát v úvahu. Žádné dvě chvíle nejsou v žádném ohledu přesně

stejné.
SERENA SLUŽEBNICE, POSTŘEHY

Každý z velkých černých bagrů ve zmrzlých bažinách obsluhovali dva lidští operátoři, kteří seděli bok po boku ve vysokých klecích u ovládacího pultu. Dlouhé hydraulické paže se nořily do studené půdy, nabíraly roztálou houbovitou zeleň a nakládaly ji na pozemní nákladní vozy, které neustále přijížděly a odjížděly. Pláně Kolharu vypadaly jako nějaké obří rušné mraveniště.
Po měsících mohutných příprav a investicí byla stavba velkých loděnic v plném proudu. Během krátké letní sezóny ožívaly močálovité roviny květinami, hustým plevelem a řasami, ptáky a létajícím hmyzem. Letos to však bude jiné. Od nynějška budou ty rozlehlé pláně domovem gigantických lodí, jejichž motory dokážou zakřivit vesmír. Krajina Kolharu se navždycky změní.
Aurelius Venport stál na okraji močálu a choulil se před chladným větrem, stáhl si kožešinovou kapuci do tváře. Poprašek sněhu zářil v ranním slunečním světle oslnivě bíle, až musel přimhouřit oči. Nasadil si na ně tmavou filtrační clonu z plaskla.
Stavební dělníci z jiných planet měli na sobě podobný oděv. Venport je pozoroval a uvažoval, na kolik ho přijde každý okamžik této obrovské práce. Prostřednictvím svých různých společností se těžce zadlužil, dal podnikání v sázku. Vyslal také dobře vybavené týmy na Arrakis, aby zvýšil dodávky koření, když teď naib Dartha zmizel a bandité - z bůhvíjakého důvodu - přestali být problémem.
To všechno pro to, aby získal dost kapitálu pro tento jediný podnik. Normin sen.
Už od svých prvních obchodních počinů s rossackými léčivy byl Venport dobrodruh. Ale tomuhle se ani zdaleka nic neblížilo. Když na to pomyslel, rozklepala se mu kolena. I přes nesmírné náklady mu ale spolehlivé instinkty napovídaly, že to bylo správné rozhodnutí. Jako vždycky považoval Normu za přesvědčivou a nadšenou. Neměla v sobě žádnou faleš, jen neobyčejnou sebedůvěru. Bezvýhradně věřil její vizi.
Tato akce ho buď zruinuje, nebo udělá nejbohatším člověkem ve vesmíru. Nedokázal si představit nic mezi tím.
Věnoval se práci tady, na obchod s melanží a další aktivity nechal dohlížet jiné zástupce společnosti VenKee. Víc než dřív by teď rád věděl, co se stalo s Tukem Keedairem... Po takové době se zdálo být jisté, že jeho tlulaxský partner zahynul při masakru na Poritrinu spolu s mnoha stovkami tisíc dalších neidentifikovaných obětí. Všechna rizika a odměny teď byly jen Venportovy. A s nimi i firma.
Bažinatá kolharská pláň se táhla k horizontu, ale velikánské stavby, které Norma vymyslela, působily skoro stejně obrovsky. Každý týden ho vyvezla v rychlém pozemním autě a objížděla s ním všechny budovy. Nebude trvat dlouho a začnou podle podrobných Norminých plánů stavět samotné lodě na zakřivení prostoru.
Z rušné stavební vesnice sem doléhal neustálý rach strojů, objevovala se auta s rachotícími motory a zase mizela. Normu zřejmě všechny ty zvuky uklidňovaly, vědomí, že práce neustále postupuje kupředu, ji povzbuzovalo. Pobíhala po vysoce položené pláni, radila se s architekty a stavaři, plánovala další konstrukce a přistávací dráhy pro své průkopnické lodě zakřivující prostor. Její nové tělo nemělo potřebu spánku — ani čas na něj.
Když uviděla, jak si Aurelius prohlíží staveniště, pospíchala k němu. I přes nabitý program se jí vždycky podařilo vyšetřit si na něj čas a vřelost. Pozdravila se s ním vroucím objetím a prozradila mu překvapivý a dokonalý důvod své srdečnosti. „Viděla jsem myslící stroje, a nechci být jako ony." Usmála se na něj a Venport přes tu dech vyrážející krásu stále dokázal vysledovat původní nejistou dívenku, která se pod ní skrývala. „Musím si udělat čas na to být lidská."
Sevřel ji v náruči. „To je dobře, Normo." Přesto mu připadalo, že v tom zdokonaleném, nádherném stavu je kdesi daleko mimo něj - a všech lidí. Nikdo se nikdy nedokázal vyrovnat jejím schopnostem, ani se jim přiblížit. Vymykala se jakémukoli srovnání. Jako její matka.
„A proto jsem si dovolila otěhotnět s naším prvním dítětem."
Hleděl na ni, příliš překvapený, aby se na něco zeptal, ale ona vysvětlovala dál. „Zdá se to být logickým pokračování toho, co mám v plánu. Zažívám neobvyklé, ale zajímavé pocity. Jsem přesvědčena, že to bude chlapec. Jsem odhodlaná postarat se o to, aby byl pěkný a zdravý."
Nepotřeboval zjišťovat, jak to zařídí. Nikdy nepředstíral, že rozumí všem těm ohromujícím věcem, které Norma dokáže —jak před svou zvláštní proměnou, tak i po ní.
Její matka se nedávno vrátila na poslední měsíc těhotenství do jeskynního města na nedalekém Rossaku. Přes složité nové léky, které vyvinuly jeho farmaceutické podniky z rostlin místní džungle, se Zufa Cenva obávala, aby s jejím a Iblisovým dítětem nebylo něco špatně. Neměla Norminy schopnosti interní buněčné a chemické manipulace.
Venport měl při pohledu na Zufu stále smíšené pocity. Občas za jejího pobytu tady v loděnicích zaznamenal smutek v bledých chladných očích vysoké Čarodějky, když se na něj podívala. Kdysi dávno o ni doopravdy stál, ale Zufa jím vždycky pohrdala, zajímala se o jiné záležitosti, věnovala veškerou vášeň válečnému úsilí a osobnímu potěšení, ne jemu...
Na rozdíl od Normy, díkybohu.
Venport zaslechl v dálce praskavé telekinetické výbuchy. V zájmu tohoto neobvyklého a nanejvýš důležitého podniku povolala Zufa čtrnáct svých nejsilnějších mladých kandidátek na Čarodějky, aby dohlížely na staveniště, zatímco bude sama pryč. Zkušené ženy zajišťovaly
další zabezpečení jako „telepatické ochranné štíty", volně bloumaly kolem a pátraly po případných hrozbách. Ačkoliv celý podnik a přístupové cesty k planetě střežili žoldnéři, Čarodějky měly zkušenosti, jaké oni ne.
Zvěsti tvrdily, že kymekové jsou teď ve válce s Omniem, ale chování těch hybridů se nedalo předvídat. Žádný útočný kymek by nepřežil zkusmý výpad na tuto planetu. Žádný robotický zvěd by nemohl ukrást tajemství, skrývající se v loděnicích Kolharu. Norma už o tento podnik nepřijde, jak přišla o svůj experimentální komplex na Poritrinu.

Přes všechny překážky se to podaří.
Když Zufino těhotenství překročilo osmý měsíc, toužila, aby si dokázala poradit bez mužů, oplodnit se sama a porodit jako hermafrodit, jako božská Sofie na staré Zemi. Nejvyšší Čarodějka Džihádu však byla omezena svým smrtelným tělem. S její dcerou Normou, s jejími rašícími mentálními a tvůrčími silami, by to asi bylo jiné.
Po mučení a téměř naprosté buněčné destrukci obnovila Norma svoje tělo po všech stránkách. Teď, když se vdala za Aurelia Venporta - jehož pokrevní linie nesla četné výhody, jak Zufa věděla — Norma bezpochyby objeví potenciál svých vlastních reprodukčních systémů...
Norma také našla způsob, jako ovládat telepatickou duševní bouři, která dokázala rozdrtit kymeky, a sama přitom přežít. Kdyby se tak jen Zufa dokázala té dovednosti naučit a předat ji svým telepatickým jednotkám...
Zufa stála u skalního okna v kamenných lávových jeskyních, vyhlížela na bujný porost a cítila vlhkou směs živých vůní. Vrátila se domů do krytých skalních měst, aby tu přečkala konec těhotenství. Příliš dobře si pamatovala početné bolestné potraty, které prodělala, mrtvě narozené zrůdy, drtivá zklamání.
Jak podivné, jak ironické bylo, že Norma se navzdory všem očekáváním stala tím dokonalým, talentovaným dítětem.
Zufa na dceru myslela se smíšenými pocity: s hrdostí na to, čím se stala a čím se hodlala stát, ale i se zmatkem a dokonce se strachem. Zufa se bála toho, co
ještě nepochopila. Cítila také vinu za to, jak špatně celé roky s tou mladou ženou zacházela.
Ta jiskra tam musela celou dobu být, ten potenciál — ale já ho neviděla. Já, největší Čarodějka, jsem byla slepá k možnostem vlastního masa a krve.
Nyní chtěla Zufa prosadit grandiózní sen své dcery, ale potřebovala o něm vědět víc. Doufala, že jejich nový vztah zachová a snad i zlepší. S nadcházejícím porodem Čarodějka soustřeďovala myšlenky do svého nitra, myslela na své další dítě - na to, po kterém tolik toužila. Tato dcerka přichází v nanejvýš nevhodnou dobu.
Zufa si slíbila, že zůstane na Rossaku jen tak dlouho, jak bude nutné, aby porodila dítě. Předá ho do opatrování Čarodějkám a ujistí se, že bude náležitě vychováváno. Její povinnosti a posedlost ji volaly zpátky na Kolhar, kde se Venport a Norma trápili počátečními pracemi na tom, co se stane nejohromnější loděnicí celé Ligy...
Zufa si položila ruku na vzduté břicho. Stála na vysoké skalní římse a dívala se přes hustá nebesa džungle. Přes ekologické toxiny a drsnou krajinu na většině kontinentů byl Rossak stále nejkrásnější ze všech planet, které kdy navštívila. Stříbřitě purpurová džungle zajišťovala potravu, ovládala atmosféru, poskytovala četné léky a farmaka, které vytvořily základ komerčního impéria Aurelia Venporta.
Uvažovala o nekonečných cyklech přírody, o všech živočišných druzích, podporovaných džunglí tohoto světa, o složitém vzájemném působení a prostředích, která si i ty nejdrobnější životní formy na Rossaku pro sebe našly. Pohyb v jejím břiše jí připomněl i vlastní místo v biologickém systému planety a v Džihádu.
Zufa najednou ucítila mezi nohama mokro, proud teplé plodové vody, stékal jí po nohou a na kamennou stezku. Ještě dřív, než čekala! Přivolala k sobě jednu z mladých Čarodějek, které stály nedaleko. „Pošli pro porodní bábu Ticii Ossu. Řekni jí, že potřebuju její služby - okamžitě."
I když jí přišly na pomoc další Čarodějky, Zufa trvala na tom, že sama sejde kamenným koridorem do svých prostor, kde už bylo připraveno nezbytné porodní vybavení.
V posledních týdnech tohoto důležitého těhotenství střežilo Zufu nepřetržitě sedm žen. Nejvyšší Čarodějka je milovala jako vlastní rodinu, pět z nich vycvičila na psychické zbraně, kdyby bylo třeba. Už se rozhodla, že dceru pojmenuje po porodní bábě, která povede porod.
Ticia. Má dcera ponese to jméno po celý život. A možná, že se porodní bába bude chtít stát její opatrovnicí a načas i náhradní matkou, aby se Zufa mohla vydat zpátky na Kolhar.
Ležela naznak v posteli a s hlavou zabořenou do měkkého polštáře cítila divoké stahy, nastupující krátce za sebou. „Už to brzy bude."
Možná, že je dcera stejně dychtivá, aby se už narodila, jako se Zufa touží osvobodit od svého břemene...
Místnost se naplnila vysokými bledými Čarodějkami, každá věděla, co má dělat. Zufa se snažila soustředit se na gobelín na stěně a zapomenout na bolest, mentálním soustředěním ovlivnit porod a zablokovat narůstající bolest. Přes všechny pokusy však dítě s každým stahem vracelo její myšlenky zpět k porodu.
Konečně Ticia Ossa zvedla lesknoucí se rudé dítě a přeřízla pupeční šňůru, zatímco pomocnice přispěchaly s ručníky a teplými plátny. „Máš krásnou holčičku."
„Nic míň jsem nečekala," řekla Zufa, vyčerpaná a zpocená. Ticia Ossa jí podala křehké dítě, zabalené ve světle zelené přikrývce.
Jak tak Zufa držela novorozené dítě, brunátné a zvrásněné prožitým martyriem, cítila nesmírnou úlevu, že nejde o další znetvořenou hrůzu, kterou bude třeba pohřbít v džungli. Takové zklamání už prožila příliš mnohokrát. Ne, toto dítě — Ticia Cenva — je zdravé a snadno přežije i bez její stálé přítomnosti. Holčička bude silná.
Po několikadenním zotavení si Zufa zařídila návrat na Kolhar. Dřív Aureliem a Normou nespravedlivě pohrdala a teď to chtěla napravit.

Nespolehliví spojenci nejsou o nic lepší než nepřátelé. Dáváme přednost své nezávislosti, ne své moci.
GENERÁL AGAMEMNON, NOVÝ ZLATÝ VĚK

Co si zvolíte?
Uštvaní lidé, zbytky otrocké populace z Bely Tegeuse, se nikdy nestarali o vlastní přežití, nikdy si neustavili nic, co

aby alespoň vzdáleně připomínalo vládu. Nesčetné generace žily pod benevolentní péčí myslících strojů. Při pohledu zpět na dobu mezi zničením místního Omnia a převzetím moci rebelskými kymeky se jejich současná svoboda zdála být drsnější, neznamenala pro ně nic laskavějšího.
Shromáždění tegeuští lidé, kteří přežili atomový výbuch v Comati, byli zralí na obrácení... vymytím mozků. Budou si myslet jen to, co jim Titánka Juno dovolí.
Agamemnon nechal poslušnou přeprogramovanou flotilu myslících strojů na oběžné dráze, připravenu odrazit jakoukoli invazi armády Džihádu nebo Omniových robotických sil, a udělal z tohoto poničeného Synchronizovaného světa centrum a operační základnu svého konečného vítězství nad nenáviděnou počítačovou všemyslí. Na své první vítězství nevynaložil žádné zdroje a nepřišel o jediného kymeka. Přesto však kymecký generál potřeboval své odbojné síly rozmnožit, aby dokázal odolat útokům zvenčí.
Agamemnon a jeho kymekové měli odhodlání a vizi, ale dalším a nejdůležitějším krokem bylo vybudovat velikou a neporazitelnou armádu. A to co nejdříve. Potřebovali další průmysl, další zbraně... a další neo-kymeky. Mnohem víc neo-kymeků.
Za pomoci robotických válečných lodí odvezli kymekové velké skupiny lidských zajatců z radioaktivních periférií Comati. Efektivní a logicky plánující myslící stroje vybudovaly veliké zásoby a když Agamemnon nabídl vystrašeným přeživším lidem jídlo, léky a trochu větší míru svobody, vzhlíželi bývalí zajatci
z Bely Tegeuse k Titánům jako ke svým spasitelům. Nyní, relativně dobře nasycení a stále celí pryč ze své změněné situace, byli zralí na setkání s Juno a na její fascinující proslov.
Titánka se pro tuto příležitost vybavila větším, skvostnějším pohyblivým tělem, než užívala jindy - to víc než stačilo, aby na všechny udělala dojem. Přiměla přeprogramované robotické sluhy, aby jí vnější schránku naleštili, takže se blýskala jako nějaká chodící tarantule, vyrobená z chromu a stříbra. Měla v úmyslu vyvolat ve svých divácích bázeň, oprášit legendární Čas Titánů.
Pomocí myšlenkových konektorů napojila reproduktory na zesilovač, který zdůraznil její hlas.
„Chtěli byste žít věčně?" zeptala se davu. Odmlčela se, čekala od něj jásot, ale dostatečnou odměnou jí bylo i to, jak lidé zatajili dech. Dav se zmateně zavlnil. Věděla, že tito nešťastníci málokdy cítili nějakou naději a teprve teď si začínali dovolovat snít.
„Chtěli byste být nesmrtelní a necítit bolest — jenom moc a schopnost dokázat, co si jen představíte? Já sama žiju takový život už tisíc let! Stejně tak generál Agamemnon. Všichni neo-kymekové byli původně lidští důvěrníci, kteří prokázali, že si zaslouží ten největší dar, jakého by mohl smrtelník dosáhnout. Je někdo z vás hodný té pocty?"
Všichni bývalí zajatci až moc dobře znali neměnnou dřinu života v područí počítačové všemysli. Tváří v tvář Junonině úchvatnému zdokonalenému kymeckému tělu a jejím slovům zůstali ohromení a oněmělí.
„Mí přátelé Titáni a já jsme rozbili Omniova pouta, proto můžete být poprvé v životě svobodní. Dobyli jsme tuto planetu ve jménu Titánů a chceme ty nejlepší z vás zapojit do našeho boje."
Sledovala rozruch mezi lidmi v davu. Ta myšlenka je nikdy nenapadla.
„Můžeme nastolit nový zlatý věk lidských úspěchů, díky zdokonaleným kymekům. Máme v plánu vybrat své prvotřídní důstojníky přímo z této populace Bely Tegeuse."
Většina důvěrníků strojů byla naštěstí v Comati vyhlazena, Juno a Agamemnon nechtěli verbovat lidi, kteří byli oddaní počítačové všemysli. Dávali přednost dobrovolníkům, kteří by obětovali duši službě Titánům.
Juno je potřebovala zpracovat rychle. Nevěděla, jak dlouho může trvat, než dorazí armáda Džihádu, aby obsadila trosky Bely Tegeuse. Agamemnon a jeho kymekové museli své předmostí posílit.
„Chceme po vás, abyste se zahleděli do svých srdcí a myslí" Pozvedla hlas ještě výš. „Máte vytrvalost a inteligenci nezbytnou k tomu, abyste se stali jedněmi z nás? Jste už unaveni svými křehkými lidskými těly? Jste vyčerpání nemocemi, stavy, kdy vaše svaly a kosti nestačí úkolům, které po nich požadujete?"
Otočila hlavovou věž a měřila si dav. „Jestli ano, Titán Dante a jeho neokymečtí asistenti vás rádi vyslechnou a zváží váš případ. Provedou testy a vyberou ty z vás, kteří na nás nejvíc zapůsobí. Nacházíte se na úsvitu nového věku! Ti, kdo se k nám přidají teď, sklidí mnohem větší odměnu než ti, kdo se bojí riskovat."
Agamemnon čekal, že se jí podaří přesvědčit pár desítek schopných nových dobrovolníků, ale Juno věděla, že milenec je moc pesimistický a krátkozraký. Cítila, že bude lepší nechat stovky, možná dokonce tisíc ochotných lidských bytostí podstoupit proměnu v kymeky. Jejich ochranné nádoby vybaví bezpečnostním programem a sebedestrukčními systémy, pro případ, že by někdo z nich začal být vzpurný nebo odbojný. Kymekové prozatím potřebovali vojáky, zástupy strojů s lidským rozumem, bojujících na smrt, ochotných k sebevražedným misím v zájmu ukončení nadvlády Omnia a zároveň i toho odporného Džihádu Sereny Služebnice.
„A proto," pokračovala Juno burácejícím, ale lákavým hlasem, „vám nabízíme šanci stát se nesmrtelnými, žít v mechanických bojových tělech, přizpůsobivých a neporazitelných." Zvedla do výše elegantní stříbřité přední končetiny. „Budete mít schopnost podle chuti stimulovat mozková centra rozkoše. Už nikdy nepocítíte hlad, únavu. Nikdy si nebudete připadat bezmocní."
Přecházela sem tam jako plnokrevník na přehlídce. Umělá zářivě žlutá světla si pohrávala na jejích hladkých křivkách a naleštěné schránce.
„Pečlivě si rozmyslete, než odpovíte," varovala je smyslným hlasem. „A teď mi řekněte, kdo z vás se k nám chce připojit?"
Když Juno uslyšela hlasitý jásot a burácivý souhlasný řev, věděla, že Titáni budou mít víc dobrovolníků, než by kdy vůbec mohli potřebovat.

Cítím, že dokážu cokoli — možná až na to, žít podle očekávání druhých.
LEGENDA O SELIMOVI JEZDCI

Nyní, když byli přeživší zensunnité dobře nakrmeni a znovu měli naději v budoucnost, dovolil si Ismael konečně pocit rostoucího uspokojení. I přes svou drsnost a každodenní balancování na hraně přežití začínal život mezi pouštním obyvatelstvem Arrakis nacházet přirozený rytmus. Nebylo to možná žádný luxus, ale znamenalo to mnohem větší bezpečí než dřív.
Když Jafar a ostatní vedli skupinu uprchlíků do odlehlých jeskynních sídel, kráčeli nově příchozí do toho azylu s výrazem posvátné bázně a údivu, jako by vstupovali na nebesa. V chladných jeskyních je uvítala Selimova tlupa psanců. Někteří z poritrinských zensunnitů přijali nabízené jídlo, jiní zhluboka pili vlažnou vodu. Někteří nedokázali nic jiného než se zhroutit úlevou.
Ismael, otupělý uspokojením, si je ten večer všechny prohlížel, zvlášť Chamal. Bylo mu do pláče. Z původní skupiny zbylo jen padesát sedm lidí, málo přes polovinu. Ale byli svobodní.
Přes to hrozné martyrium se na něj přeživší dívali jako na právoplatného vůdce, jehož vize a víra je spojily dohromady a většinu z nich bezpečně provedly utrpením. Unikl tyranii otrokářů, odvedl své lidi přes půl galaxie v nevyzkoušené lodi a většině z nich pomohl přežít celé měsíce - což je na Arrakis bezpochyby veliký čin.
Uprchlíci naléhali na skupinu psanců, že si Ismael zaslouží i její respekt. Marha, žena padlého Selima, držela v náruči svého malého tmavookého syna El'híma, ani ne ročního. Pomalu pokývla na Ismaela, jako by ho zhodnotila. „Jsme rádi, že máme mezi sebou muže, který si zaslouží úctu."
První noc po jejich záchraně stál Ismael u jednoho ze skalních oken a vyhlížel ven na měsícem ozářenou poušť, obdivoval se kráse mdlého světla, rozlévajícího se po písku. Nahoře se v průzračném suchém vzduchu třpytily hvězdy jako špendlíkové hlavičky.
Pak se obrátil ke svým zachráněným lidem a promluvil pevným, povzbudivým hlasem. „Toto nám Buddalláh slíbil. Možná to není to, co jsme čekali - není zde lehký život, rozhodně ne ráj - ale časem si možná poradíme líp."
Zachránění dál oslavovali, konzumovali zásoby, ukradené karavanám sklízejícím koření nebo nic netušícím vesnicím, které shromažďovaly majetek díky kšeftování s melanží. Poritrinští uprchlíci velebili Buddalláha a Ismaela, zatímco psanci pěli písně o Selimovi Jezdci a vyprávěli zkazky o Šaj-hulúdovi.
Ismael se ocitl hluboko v jeskyních sám s Jafarem. „Jak jste o nás věděli?" zeptal se vysokého vychrtlého muže. „Už dlouho jsme hledali nějakou pomoc."
Jafar přimhouřil modromodré oči, které v jeho tváři vypadaly jako temné jámy. „Našli jsme muže, který polomrtvý bloudil sám po písku. Zachránili jsme ho a on nás žádal, abychom vás šli hledat." Pokrčil rameny. „Nevěděli jsme, jestli mu máme věřit, protože slova obchodníka a otrokáře bývají často lživá."
Zavedl Ismaela do tmavé skalní prostory v srdci hory. „Nechám vás o samotě, abyste si mohli promluvit." Z otvoru Ismael matně rozeznal hubeného muže, který seděl sám pod bledou září jediné malé světelné koule. Tuk Keedair.
Jafar zavířil svým pouštním hávem a odešel.
Ismaelovi se nechtělo věřit vlastním očím. Popošel dál. „Buddalláh opravdu jedná zvláštními způsoby - obchodník s otroky, který vedl tolik přepadů, se zasloužil o záchranu zensunnitských životů!"
Tlulaxan vypadal vyčerpaně a utrápeně, tělo měl kost a kůži, vlasy rozcuchané, charakteristický cop chyběl. Když vzhlédl ke svému návštěvníkovi, nevykazovala jeho tvář vzdor ani strach, jen únavu. „Tak, lorde Ismaeli z Otroků, vidím, že jsi navzdory všemu přežil. Tvůj bůh s tebou vážně musí mít velké plány... nebo nějaký důmyslný trik v rukávu."
„Nejsem jediný, kdo zůstal naživu přes nejlepší snahy této planety."
Ismael popošel dál do jeskyně. „Co se stalo s Rafelem a Inguem a vaší výzvědnou lodí?"
Keedair se kolébal dopředu dozadu na kamenné římse, která mu sloužila za lůžko. „Všichni jsou v břiše červa." Prohrábl si rozcuchané vlasy rukou, připomínající pařát. „Rafel mi hrozil, že mi podřízne krk, ale pak se rozhodl, že mě jen pošle do divočiny pouště. Nedošel jsem daleko a objevili se tři šílení velicí píseční červi. Zničili výzkumnou loď, zhltli všechno, co tam bylo." Vzhlédl a díval se kamsi za Ismaela. „Celé dny jsem bloudil, než mě našel Jafar se svými lidmi."
Ismael se zamračil, když slyšel, že jeho zeť vyhnal bývalého otrokáře do pouště, kde měl téměř s jistotou zahynout. Šlo mu o nějakou pomstu? Potrestal snad Buddalláh Rafela za to, že se rozhodl vzít spravedlnost do svých rukou?
„Nikdy o tom nesmíš říct mojí dceři," řekl.
Keedair pokrčil rameny. „Byla to věc Rafela a toho červa. Mně je to jedno." Vztáhl šlachovitou ruku. „Dávám ti své slovo."
Ismael se ani nepohnul, aby to gesto přijal. „Čekáš ode mě, že přijmu slovo obchodníka s lidmi? Slovo muže, který napadl moji vesnici a prodal mě do otroctví?"
„Lorde Ismaeli, obchodník, který nedokáže dodržet své sliby, brzy zjistí, že nemá žádné obchody." Použil ten titul nikoli sarkasticky, ale z úcty.
Ismael vycítil někoho vedle sebe, obrátil se a uviděl okatou ženu, která bývala manželkou Selima Jezdce. Neslyšel ji přicházet. „Co máme udělat s tím otrokářem, Ismaeli? Volba je na tobě."
Zamračil se, rozpačitý z té zodpovědnosti. „Proč jste ho vlastně nechali naživu?"
Pro Marhu byla odpověď jasná. „Abychom zjistili, jestli mluví pravdu o těch ostatních zensunnitech, kteří přišli ze vzdáleného světa. Ale voda a jídlo jsou vzácné a my u nás v kmeni nepotřebujeme žádný další krk."
Keedair se v kobce zamračil, jako by už znal svůj osud. „Ano, ano, teď, když máte plná břicha a nežízníte, můžete začít uvažovat o pomstě. Čekal jsi na to dost dlouho, Ismaeli."

Teď už se v chodbě shromáždili další poritrinští uprchlíci, kteří hledali Ismaela a uslyšeli hlasy. Byla tu i Chamal, tvář plnou otázek, a Ismael nevěděl, co by jí měl odpovědět. Jafar a Marha stáli stranou, aby uprchlíci mohli nahlédnout do stinné místnosti, z níž na ně vyhlížel tlulaxský otrokář. Mnoho jich nadávalo, měli vztek, který dokázal potlačit i radost ze záchrany.
„Zab ho, Ismaeli," zapřísahala ho jedna stará žena.
„Shoď ho z útesu."
„Nakrm jím ty velké červy."
Ismael stál vedle zajatce a zatínal a zase povoloval pěsti. Zavřel oči a v duchu si odříkával sútry koránu, doufal, že mu slova smířlivosti a sliby naděje proniknou do srdce.
„Tuku Keedaire, ukradl jsi mi toho už moc. Ublížil jsi mi, obral jsi mě o většinu rodiny, vzal mi skoro celý život. Nyní jsou moji lidé tady na Arrakis a nikdy nemohou pryč, nikdy se nemohou vrátit na své rodné planety. Když myslím na cenu, nemohu si pomoci, musím se otřást. Ale naše muka tady nejsou tvoje vina." Dlouze nasál suchý vzduch. „Dávám ti zpátky život, otrokáři."
Z chodby se ozvalo překvapené mručení. Dokonce i Chamal se na něj nevěřícně dívala.
Pokračoval: „Byla by hanba tě teď zabít, protože jsi nám svůj dluh splatil. Mojí lidé by byli jistě mrtví, kdybys byl neponoukl tyhle psance, aby nás hledali." Ismael rozpřáhl ruce a podíval se na rozrušenou dceru. „Nepleť se, pořád myslím na pomstu... ale už nemám právo ji vykonat. Ti, kdo si berou věci, které si nezasluhují, nejsou o nic lepší než... otrokáři."
Uprchlíci byli viditelně nespokojení, dokonce popletení, ale zjevně přijali jeho rozhodnutí. Jafar se na Ismaela díval s novým respektem, stejně jako Marha. Zjevně v něm poprvé uviděli vůdce. Skutečného vůdce...
Zatímco se uprchlíci vraceli do společných prostor, Marha si vzala Ismaela stranou a odvedla ho suché chladné noci, kde se spolu mohli posadit pod záplavou hvězd. I když mnoho jejich seskupení bylo jiných, než znal z Poritrinu, rozpoznal konstelaci Brouka a několik dalších. Některé věci se neměnily.
„Tam někde jsem nechal svou ženu." Nevěděl ani, kde na kosmickém stropě najít planetu, kde strávil většinu života. Loď zakřivující prostor je jediným chaotickým škubnutím vrhla přes celý hvězdný vesmír. „Jmenovala se — jmenuje se — Ozza. Modlím se, aby byla ještě naživu, ona i naše druhá dcera Falina."
Marha z něho vyloudila vzpomínky. Nechala ho vyvolat si milované časy s Ozzou, kdy se nejprve tolik lišili, ale pak se stali blízkými druhy, dokud je lord Bludd ze zlé vůle nerozdělil. Ismael ji neviděl už skoro tři roky.
Povzdechl si. „Nikdy už nebudu mít svoji Ozzu, ale není třeba se dusit lítostí. Buddalláh mě sem přivedl za nějakým účelem, nechal tyto lidi naživu a svedl nás všechny dohromady."
Marha vedle něj dlouho tiše seděla, pak řekla: „A teď mám pro tebe příběh, který si musí pamatovat všichni naši lidé, generace po generaci." Usmála se na něj a hlas jí změkl. „Poslouchej, budu ti vyprávět příběh o Selimovi Jezdci."

166 LET P. G.
36. ROK DŽIHÁDU
OSM LET PO POVSTÁNÍ OTROKŮ NA PORITRINU
SEDM LET PO ZALOŽENÍ KOLHARSKÝCH LODĚNIC

Jediná jistota v životě je smrt a jediná jistota na smrti je její šokující nepředvídatelnost.
RČENÍ STARÉ ZEMĚ

Třicátý šestý rok Džihádu, zasvěcenému jeho zavražděnému vnukovi, zemřel mezi opečovávanou vinnou révou starý Manion Služebník. Ochladilo se a dávno odstoupivší místokrál se bál tuhých mrazů. Půda byla tvrdá a suchá, ale on si nedal říci, vstal za svítání, vzal si lopatu a odešel na vinici.
Bylo mu osmdesát čtyři let a i když měl mnoho pracovníků, na něž se mohl spolehnout, považoval za nutné sám se chopit nářadí a rozhazovat kompost kolem citlivých keříků. Starý muž odjakživa těžce pracoval, věnoval se drobným povinnostem kolem vinic a olivových hájů, stejně jako dlouhá léta sloužil v Parlamentu Ligy.
A stejně jako šampion v koňských dostizích starý Manion nikdy neuvažoval o tom, že by zvolnil tempo, že není tak naléhavě třeba dokončit práci v jediném dopoledni.
Xavier spal dlouho, byl rád, že je doma se svou ženou a nejmladší dcerou Wandrou, nyní osmiletou. Přitulil se v posteli k Oktě, znovu se oddal jejímu známému doteku, její blízkosti. Ale primero nebyl člověk, který si potrpěl na vylehávání a nicnedělání. Brzy vstal a oblékl se do starých pracovních šatů.
Uplynulo už osm let od té doby, kdy povstání otroků na Poritrinu vyústilo ve zničení města Stardy a smrt mnoha lidí. A osm let od doby, kdy Agamemnonova nečekaná vzpoura kymeků uvrhla Synchronizované světy v chaos a přesměrovala ničivý Omniův zájem.
Zatímco houževnaté pokusy strojů o dobývání ztratily důraz, Džihád se snažil dál. Xavier pravidelně vedl výpady na území Synchronizovaných světů, chránil zranitelné kolonie a napadal robotické válečné lodě, kdekoli na ně narazil. Vždy po návratu domů si ale užíval práci na polích a vinicích sídla Služebníků, při níž se snažil rozptýlit se

a dosáhnout ve vesmíru plném války jistého vnitřního míru.
Vyšel ven do čerstvého ranního světla, natáhl si silné rukavice a s úsměvem vyšel za starým mužem, aby mu pomohl dokončit mulčování. Dorazil právě ve chvíli, kdy Manion ztuhl a pak se zakymácel, jako by byl dezorientován. Starý politik sevřel násadu lopaty, pokoušel se udržet zpříma, ale výraz ho opustil a tvář mu zesinala. Zhroutil se na zem. Xavier už běžel k němu, volal na tchána, ale dorazil k němu příliš pozdě na to, aby mohl nějak pomoci.
„Teď jsme přišli o dva Maniony," řekla Serenina matka. Po ošlehané tváři Livie Služebnice tekly slzy. Její odraz ve vlnách jezírka Města introspekce vypadal velmi starý.
Abatyše Livia Služebnice působila mnohem mladší než na svých jednaosmdesát let, ale teď po mužově smrti jako by hrozně zestárla. Seděla shrbená v elegantním rouchu, určeném k rozjímání. Přes svůj stoický klid vypadala Livia vnitřně zlomená jako strom, odříznutý od kořenů.
Serena seděla s matkou na lavičce na okraji nádrže. Manion odešel v pokoji, po naplněném životě. Kéž by byl žil tak dlouho, aby se dočkal konce této nešťastné války.
Za tři a půl desetiletí Džihádu Serenu neopustila bolest z tragédie. Někdy to bylo pochmurné vědomí toho, kolik lidí bylo vyhlazeno na Chusúku nebo při masakru na Honru, jindy byla žalost mnohem osobnější. Nikdy by neopustila svatou povinnost vést boj proti myslícím strojům, ale zároveň si přála mít konečně čas na přemýšlení a na zármutek. Pomýšlela na to, že se vydá do Zimie meditovat u jednoho z četnými květinami obložených veřejných relikviářů. Právě teď ale netoužila vidět žádné davy lidí.
Serena vzhlédla do travnatého svahu ke svatyni, která ukrývala balzamované tělo jejího dítěte. Chlapec byl nevinným symbolem lidského ducha, absolutním protikladem krutosti strojů a naprosté nelidskosti. Řekla: "Ano, teď jsme přišli o dva Maniony. Ale Liga a její Džihád bude muset jít dál bez nich obou." Přesto jí připadalo, jako by se zhroutil a roztříštil jeden z pilířů Ligy vznešených.
Natáhla se a dotkla se matčiny ruky. Abatyše ji stiskla, nejprve slabě, potom silněji, naléhavěji. Liviiny oči se rozšířily, vzdychla ryzí bolestí, která zdaleka přesahovala její smutek. Serena se pokusila matku obejmout kolem ramen, ale stará žena se zhroutila z lavičky na okraj nádrže. Serena poklekla u Livie, zvedla ji za ramena a naléhavě křičela o pomoc.
Dlouhou mučivou chvíli hleděla Serena do matčiných otevřených neživotných očí. I když Livia a Manion Služebník žili mnoho let oddělené životy a každý z nich se oddával svým vlastním zálibám, sdíleli spolu neviditelné pouto. Byli oddáni víc než půl století.
Teď Livia odešla za svým milovaným manželem...
I když toho Serena moc nenaspala, následující den plnila své povinnosti s nesmírnou energií. Velký patriarcha jí později řekl, že působila čerstvější a energičtější než kdy jindy, jako by nasála nějakou novou, prvotní sílu.
Její prázdnota se proměnila na vztek, jako by se jí v mysli přepnul nějaký spínač. Myslící stroje - nemyslící, odporné stroje - jí už toho vzaly tolik. Ty ztráty ji zasáhly hlouběji, než by se dalo vyjádřit slovy.
Po všech těch letech pocítila zatrpklost z toho, že boj ještě nebyl vyhrán. Nepochybně to mělo něco společného se slabostí lidského ducha, s nedostatečným odhodláním. To bude muset nějak změnit.
Kněžka Džihádu si zoufale přála, kéž by měla k dispozici rozvážnou rady své matky, jen ještě pro jednou jedenkrát. Nebo Kogitorky Kwyny. Teď víc než kdy jindy potřebovala velikou moudrost. Ale kam se má obrátit?
Po dlouhém rozvažování usoudila, že je čas udělat něco nového, aby změnila situaci. Před osmi lety s Iblisem Ginjem velkoryse poskytli Kogitorům z věže ze slonovinové kosti nové pomocníky. Pečlivě vybraní dobrovolníci měli spoustu času přesvědčit Vidada a pět jeho druhů filozofů, aby se s nimi podělil o znalosti. Teď už byla unavena čekáním.
Po těle jí přeběhl mráz. Jestli Kogitoři odmítnou přiletět za ní, bude muset ona za nimi.
Zatímco probíhaly chmurné, ale přesto velkolepé přípravy na dvojitý státní pohřeb odstoupivšího místokrále a abatyše, ulice byly plné oranžových měsíčků, květin, které symbolizovaly lidský zármutek. Serena na ně vyhlížela oknem. Tolik lidí ji slepě následovalo do jakéhokoli nebezpečí. Vorian Atreides se vrátil domů, aby informoval Radu Džihádu o své snaze posílit Nepřipojené planety, a přivezl s sebou bolestné zprávy o další zničené lidské kolonii — tentokrát šlo o těžební planetoidu Rhisso. Jeho hlášení způsobilo veliké ohromení. Atmosféra tam byla napuštěna uspávacím plynem a vypadalo to, že většinu kolonistů unesli ještě dřív, než došlo ke zničení zařízení na planetoidě.
Vor stál před Serenou a končil své hlášení. Iblis Ginjo jeho slova poslouchal s šokovaným výrazem, ale zaznamenala, jak mu zazářily oči, jako by to pro něj mohlo nějak znamenat dobré zprávy. Měla z něj smíšené pocity. Přes jisté Iblisovy podezřelé akce však Serena věděla, že Velký patriarcha nikdy nedopustí, aby jeho zápal pro Džihád vyvanul. Utrápená Serena na chvilku odvrátila oči a pak se k němu vrátila pohledem. Tentokrát pozorovala v jeho tváři jen smutek.
Vor vyjádřil domněnku, že myslící stroje odvezly lidi z Rhissa proto, aby je přinutily k otroctví na nějakém vzdáleném světě, kde bylo třeba lidské síly. To Sereně dávalo smysl. Ale stejně se tomu musela divit.
„Důkaz, který přivezl primero Atreides, jistě rozlítí lid po celé Lize a my budeme mít čerstvý příval nováčků pro další boj," řekl Iblis pro povzbuzení. „Nikdy si nemysli, že jsi sama, Sereno."
Serena však cítila vztek a příliv energie. Zprávy o takové nešťastné události jako na Chusúku jistě obyvatelstvo znovu rozdráždí, ale podle ní to nemohlo stačit.
Mohlo by to dokonce podnítit další kolo vysilujících protestů proti konfliktu. Od zničení pozemského Omnia uplynuly víc než tři dekády.
Proč jsme ještě nedosáhli vítězství?
Přála bych si mít miliardy zanícených bojovníků, ne jen pár milionů. Ale je ještě jiná cesta k vítězství." Zvedla bradu a podívala se na Iblise s posíleným odhodláním. „Mám v plánu začít s několika málo novými spojenci. Mocnými spojenci."

Mezi životem a smrtí je tenká hranice. V kterékoli chvíli je lidská bytost jen o jeden chybějící úder srdce nebo namáhavý nádech od věčné temnoty. Člověk, který to chápe, je ochotnější vzít na sebe veliká rizika. Kdybych najímal džihádské vojáky, naučil bych je tomu a využil to na maximum.
ERASMUS, NEREDIGOVANÉ LABORATORNÍ ZÁZNAMY

„Tohle mě bude bolet víc než tebe," řekl Erasmus, když postrčil chlapce na záda na laboratorní stůl. „Věř mi, když ti říkám, že je to pro tvé vlastní dobro."
Gilbertus se nijak nepokoušel vzpírat. „Jistěže vám věřím, pane." Přesto se nervózně rozhlížel kolem sebe, když mu Erasmus upínal zápěstí, kotníky a trup. Mladý muž už viděl dost experimentů nezávislého robota, aby věděl, že ta zkušenost nebude příjemná.
Erasmus pak přivezl vozík plný válců s jasně zářícími tekutinami, neuromechanických pump, přístrojů se senzorovými hroty a dlouhými ostrými jehlami. Nespočetnými jehlami.
„Je důležité, abych to udělal." Přehodil flexibilní kovovou ruku z vozíku nad chlapcovo tělo. Věděl, že měl nejprve požádat o dovolení Omnia, ale nechtělo se mu vysvětlovat všemysli svoje pohnutky.
Některé věci je nejlepší nechat v tajnosti, pomyslel si.
„Až bude po všem, byl bych rád, abys mi popsal svoje pocity. Jsem na ně velice zvědavý."
„Pokusím se, pane Erasme." V hlase mu byla znát nervozita a strach.
Z ohebné paže se vysunuly ocelové jehly a pronikly do krku a hrudi mladého muže, hledaly jednotlivé vnitřní orgány. Zalapal po dechu, pokusil se vykřiknout, pak se snažil tu bolest přestát mlčky. Z jeho výrazu a zřejmé agónie Erasmus zesmutněl. Robot nikdy dřív necítil žádné pochybnosti, když pozoroval reakce na bolest u testovaných subjektů... ale Gilbertus byl něco víc než jen experiment.
Odsunul ty pocity do vedlejšího podprogramu a nastavil ovladače k dalšímu a dalšímu zvýšení bolesti subjektu a pak ještě výš. Musel projít všemi kroky procedury.
„Za chvíli to bude u konce. Byl bych nanejvýš nespokojen, kdybys měl teď zemřít."
Gilbertus se svíjel a mlátil sebou, ale uniknout nemohl. Podařilo se to jen jeho výkřikům, které se rozezněly ve zdech laboratoře. Rty se odhrnuly a odhalily zaťaté zuby a krev, zbarvující dásně, jak se kousal do jazyka.
Robot chrlil další otřepané fráze, které se naučil od lidí. „Nakonec to bude všechno v pořádku. Je to pro dobro věci. Nedej na sobě nic znát."
Chlapcovo tělo se prohnulo, unikl do bezpečí bezvědomí. Erasmus postupně omezoval nastavení a nakonec stroj na prodloužení života vypnul. Zařízení ukazovalo, že se životní funkce subjektu chvíli od chvíle zlepšují. Byl mladý a poměrně silný - a po tomto bude dokonce ještě silnější.
Mladému muži se zachvěla víčka, otevřel oči. Uviděl usmívající se tvarokovovou tvář robota a sám se pokusil o chabý úsměv.
„Ty mi naprosto věříš, viď?" zeptal se Erasmus, zatímco mu zakrýval rány hojivými náplastmi.
„Jistě, pane Erasme." Gilbertus to řekl tiše a do misky, kterou mu robot podal, vyplivl krev. „Ale co bylo smyslem tohoto... testu? Poučil jste se z toho o něčem?"
"Přivedl jsem tě na pokraj smrti... a pak tě vzal zpátky. To je můj dar pro tebe." Uvolnil pouta. „Byla to procedura, vyvinutá v dobách Starého impéria, držená v tajnosti v Synchronizovaných světech. Podstupovali ji kymekové, aby si zachovali organické zdraví. Teď jsem ti dal život, Gilbertusi - ve skutečném smyslu, stejně jako tvoji rodiče. Tvé biologické tělo si udrží zdraví stovky let, možná i déle, jestli o sebe budeš dbát. Tvůj nízký práh bolesti mi bohužel zabránil poskytnout ti větší dávku."
„Takže jsem vás zklamal?"
„Vůbec ne. Tvá lidská křehkost není tvoje vina."
„Připadám si teď spíš jako myslící stroj," řekl Gilbertus a snažil se posadit. Svěsil nohy přes okraj stolu, ale zakymácel se, když se pokusil postavit.
Erasmus mu musel pomoci udržet rovnováhu. „Stroje a lidé mají různou sílu."
Chlapci začaly zářit oči, jak mu docházely důsledky procedury prodlužující život. „Slibuju, že na mě budete pyšný, pane Erasme."
„To jsem už teď, mladý muži."

Legenda může být výchovným nástrojem a velkým nebezpečím — nejen pro následovníky, ale i pro sám předmět legendy.
CHIROX, VÝCVIKOVÝ DENÍK UČNŮ

Vysoko nad neklidným oceánem lezl po měsícem ozářené skalní stěně osamělý muž. Nevynakládal větší úsilí, než kdyby běžel po rovné volné zemi. S velikou silou stoupal výš a výš, škrábal se přes převisy a pukliny ve skále, nikdy neuklouzl, vždy postupoval dál. Hluboko dole narážely na zrádné skalní útesy vody ginázského moře.
Ale Jool Noret nespadne; nepadal nikdy. Celých devět let se vrhal do chřtánu smrti - a smrt ho vždycky zase vyplivla.
Nejpozoruhodnější ze všech žoldnéřů měl na sobě bílý bojový oblek — bez rukávů a s nohavicemi po kolena — úbor, který nijak nechránil, ale umožňoval neomezený pohyb. Kolem hlavy měl uvázaný černý šátek po způsobu prastarých roninských bojovníků staré Země. Nezáleželo mu na tom, jestli udělá dojem na všudypřítomné diváky. Bílý oděv

oblékal proto, aby mohli sledovat jeho postup po kolmé skalní stěně.
Vršek útesu nad ním lemovaly temné postavy, sledovala ho dvacítka ginázských učňů spolu s Chiroxem. Noret viděl hranatého mnohorukého mechanického sensei, jak se matně stříbrně leskne v měsíčním světle. Věděl, že bojový robot říká studentům, o co se mají pokoušet, aniž by překročili vlastní schopnosti. Když Noret vzhlédl ke skupině, něco v něm cítilo potěšení, že inspiroval tolik dalších bojovníků k ničení strojů. Současně byl vší tou pozorností trochu vyveden z míry. Nikdy po ní netoužil.
Bezpochyby se stal největším válečníkem, jakého ginázské souostroví kdy zrodilo — snad i nejlepším, jakého vůbec kdy zrodí.
Ale Noret byl také nejtajemnější ze všech mužů, ke studentům promlouval jen zřídka. Před několika lety jeden zklamaný učeň vyryl nejznámější mistrův výrok do leštěného kamene poblíž skupiny ubikací na ostrově. „Pořád jsem nehodný. Nejsem způsobilý učit ostatní. "
Když se ho ptali na jeho legendární vítězství, Noret neřekl nic... proto si studenti museli zjišťovat a přikrášlovat jeho historky sami. Celou pravdu znal jen on. Na jednom bitevním poli za druhém se vystavoval nebezpečí, vyhledával stále nebezpečnější střety, stále smrtonosnější nepřátele. Kdekoli bojoval, zůstávali v jeho stopách zničení roboti. Jool Noret se nikdy ničemu nevyhýbal, stal se téměř neporazitelným, protože prostě nedbal na to, jestli přežije, nebo ne. Jeho přání zemřít už bylo všem jasné, a on přesto stále žil.
Bojoval za krásu a rozpoutání bitvy, za umělecký výraz násilí. K tomu byl zrozen, nesl v sobě duši Java Barriho, posílen zděděnými instinkty se proměnil na
vynikajícího bojovníka. Tohle na něj naložila smrt jeho
otce.
Noret zosobňoval odboj jednoho muže. Na několika slabších Synchronizovaných světech pronikl mezi vězněnou lidskou populaci, zásobil ji elektronickými zbraněmi na ničení gelových obvodů i konvenčnějšími výbušninami a zbraněmi k provádění sabotáží. Noret dokázal proniknout i mezi stroje, jako vrah v noci deaktivoval a ničil spousty robotů. A když takhle píchl do vosího hnízda a napáchal dost škod, zase se vytratil a vrátil se na planety Ligy.
A přesto to nebylo dost.
Zlézt tuto kolmou skálu bylo mnohem lehčí než zdolat dobrovolně přijaté podmínky, které uložil na svůj život a jeho význam. V nejobtížnější části skály, na velice nebezpečném převisu Noret dokonce zvýšil tempo svého riskantního výstupu.
Uvědomoval si, že demonstrace, jako je tato, v sobě vždycky nesou velké nebezpečí - ne pro něj samotného, ale pro kteréhokoli z mladých žoldnéřů, kteří by se ho mohli pokusit napodobit. Ale lekce to byla přesvědčivá: v životě je jen málo bezpečných hnízdeček a za války nejsou rozhodně žádná, nepředvídané násilí dokáže během několika sekund proměnit každou situaci.
V těch vzácných případech, kdy se vrátil na Ginázu, prováděl tato cvičení jen kvůli sobě. Vybrušoval své schopnosti, ale současně poskytoval ostatním něco, oč mohli usilovat. Pořád se izoloval, držel se stranou od rozzářených očí studentů. Už tím, že uspěl, jim dával najevo, že lidské tělo opravdu dokáže pozoruhodné kousky. Lidské bytosti by měly zabíjet s precizností a elegancí, uměleckou formou, které ani nejvýkonnější myslící stroje nemohou nikdy dosáhnout.
Setřásl si ze světlých vlasů pot a lezl dál, blížil se k vrcholu útesu.
Najednou tiše sklouzl k jedné straně, do temného stínu praskliny ve skále, kam nepronikalo měsíční světlo, pak vyrazil pod převisem s čekajícími studenty. Noret rychle postupoval po úzké skalní římse a pokračoval
v cestě nahoru. Nedbal na to, co ostatní říkají o něm nebo o jeho auře tajemnosti, která jen prohlubovala lidskou zvědavost a okouzlení. Pokud šlo o něj, měl soukromé důvody pro tak houževnatý trénink.
„Kde je?" slyšel říkat jednoho z učňů. „Vůbec už ho nevidím."
„Je za námi," odpověděl Chirox a obrátil se k Noretovi. „V téhle hře nás všechny dostal."
Dvacet párů očí se obrátilo, aby se podívalo.
Jool Noret stál připraven v bojovém postoji, zjizvená opálená tvář působila v nočním šeru ještě tajemněji. Bez varování se rozběhl kolem studentů - dlouhé vlasy za ním vlály - skočil z okraje útesu a zmizel jim z dohledu.

Hranice mezi odvahou a lehkomyslností je někdy nerozeznatelná.
ZUFA CENVA, VZPOMÍNKY NA DŽIHÁD

Po více než sedmi letech masivního stavebního projektu kolharské loděnice konečně vyprodukovaly první flotilu obchodních plavidel zakřivujících prostor. Testovaly se už početné prototypy a Venport byl připraven upravit je pro široké komerční nasazení, dopravu nákladů pro Ligu vznešených.
Norma neměla jinou možnost než vyvinout pro složité lodě částečně komputerizované naváděcí systémy, i když ze samotného toho pojetí měla tísnivý pocit. Holtzmanovy výpočty a vývoj zakřiveného pole vyžadovaly tak složitou matematiku, že by žádný běžný člověk nedokázal ty rovnice vyřešit bez pomoci. A ona měla po letech přísného testování dost údajů dokládajících, že lety jsou už tak velice rizikové, s nepřijatelně vysokou pravděpodobností zkázy. Doufala, že pomohou složitá navigační zařízení, ale dávala si pozor, aby nevytvořila žádné potenciálně nezávislé gelové okruhy umělé inteligence. Norma by spíš zničila celou obchodní flotilu VenKee Enterprises, než by bezděčně vytvořila dalšího Omnia. Byla jediná, kdo měl přístup do navigačních prostor nových plavidel na zakřivení prostoru; ani její manžel Aurelius se do těch neprodyšně uzavřených oblastí nedostal.

Norma, zamčená v temné navigační komoře svého nejnovějšího plavidla, vložila do aktivačního portu malý válec a pak sledovala na třídimenzionálním holografickém monitoru myriády souřadnic všech zmapovaných astronomických bodů. Připadalo jí, že žádný člověk, dokonce ani génius jejího kalibru, nedokáže nikdy stanovit bezpečný kurs přes všechny komplikace zakřiveného prostoru a rizika, číhající na každém kroku rozlehlého vesmíru. Neměla jinou možnost než se spolehnout na počítače, jakkoli nebezpečné to mohlo být.
Podrobná knihovna zmapovaných souřadnic byla načtena. Odstranila válec s programem a schovala si ho do velké kapsy světle zeleného pracovního pláště.
Přes nesmírný tok financí a zdrojů tady na Kolharu dosud Liga vznešených o pozoruhodném projektu nové vesmírné lodě nevěděla. Lidé však mohli něco vytušit, když desítky malých rychlých plavidel společnosti VenKee začaly dramaticky předhánět konkurenci. Jakmile se ty zprávy dostanou na veřejnost — a k tomu nevyhnutelně dojde - Norma se postará o to, aby byl Aurelius Venport prohlášen za hybnou sílu té revoluční technologie. Ona sama nikdy nestála o slávu ani o moc, raději se vyhýbala ztrátám času, které se s tím pojily. Z první ruky věděla, jak přílišné sebevědomí a boj o slávu dokážou pokřivit a zničit génia. Stalo se to kdysi velikému Tio Holtzmanovi.
Její muž ji vždycky věřil a zajišťoval potřebné financování, a proto mu s radostí přenechá všechny zásluhy. Aurelius byl důvtipný politik a dokáže dělat velké pokroky, bude-li mít vliv a postavení. Najde si způsob, jak tu pozornost využít, a vyhne se dotazům na samotnou povahu technologie. Normě šlo stejně jen o zdar projektu.
V provozu bylo už víc než sto malých nákladních lodí zakřivujících prostor, létali s nimi piloti žoldnéři, kteří znali a přijali riziko. Po mnoha letech nesmírného přilévání kapitálu stál Aurelius konečně na prahu velikých zisků, i přes časté ztráty lodí a nákladu. A bez svého tlulaxského partnera Venport díky Normě ovládal velké komerční impérium sám.
První cesty proběhly s velkým ziskem, i přes několik hrůzných neštěstí. VenKee Enterprises dopravily v nákladních prostorech nových lodí důležité produkty bleskurychle na nesmírné vzdálenosti. Vzácná a rychle se kazící léčiva a jídlo z Rossaku byly dodávány kamkoli na planety Ligy rychleji, než trvalo je objednat. Obchod s melanží vzrůstal geometrickou řadou, její užívání se rozšířilo po celé Lize a každá dodávka koření prakticky pokryla veškeré náklady na výrobu jedné lodi na zakřivení prostoru.
Snad se zlepší i bezpečnost. Pod vazbou obchodního tajemství Venport předem posádky informoval o velkém nebezpečí, které představují „nové lodě", a vyplácel jim vysoké rizikové příplatky. Soukromě se Normě svěřil, že by byl raději, kdyby nemusel riskovat lidské životy, kdyby to všechno mohly dělat stroje. Pak po dlouhém uvažování dodal, že to nejde. Na myslící stroje není spolehnutí.
Obyvatelstvo Ligy se na Venporta začínalo dívat jako na spasitele a patriota a konkurenti se zoufale snažili objevit jeho záhadnou metodu rychlého cestování vesmírem. Tio Holtzman Normě veškerou její práci a plány zabavil, ale vypařil se při pseudoatomovém výbuchu ve Stardě a Norma věděla, že nikdo jiný se nedokáže ani přiblížit pochopení jejího systému.
Když si Norma prostudovala doklady o kráteru a troskách v tom poritrinském městě, byla přesvědčena, že pochopila, co se tam odehrálo. Ať si zbytek Ligy myslí, že ti povstalečtí zenšíitští otroci nějak objevili nukleární zařízení, ale ona si pamatovala regulovaný test, provedený na malém měsíci před téměř čtyřiceti lety. Viděla následky interakce laserové zbraně s Holtzmanovým štítem. Měla podezření, že k té ničivé explozi došlo omylem, možná dokonce samotného Holtzmana.
Nechtěla se dopustit žádné podobné chyby.
Procházela navigační systém samokontrolními testovacími cykly, posílala rychlé prostor ohýbající plavidlo na simulované cesty rozlehlým vesmírem. Na zdech komory všude kolem ní se objevily oválné obrazovky, ukazovaly mlhoviny, komety a novy.
Aurelius ji nikdy nezklamal, nikdy neopustil. I když jejich vztah zatěžovala samotářským a intelektuálním chováním, k jejímu překvapení zůstával s ní, přesně jak slíbil. Ten muž ji vážně miloval a byl úžasným otcem jejich jedinému synovi. Přesně jak chtěla.
Ale Norminým největším výtvorem byl stále projekt nového motoru. Silně cítila, že tato technologie — jestli se kdy podaří odstranit problémy a nebezpečí - se stane základem komerčního podniku, který přeroste celou Ligu vznešených, bude mnohem významnější než prostá obchodní společnost.
Některá z četných plavidel se však vychýlila z kursu, některá utrpěla vážné škody, některá úplně zmizela. Další loď na zkušební plavbě neúmyslně pronikla středem slunce, které plavidlo zničilo. S dalšími a dalšími nákladními výpravami se budou ztrácet další lodě - a další piloti.
Přílišný výskyt neštěstí zdůrazňoval rizika novátorské technologie. Norma si lámala hlavu nad řešením, ale z bezpečnostních systémů se nezdálo použitelné nic kromě navigační preciznosti. Zdálo se, že se to nedá nijak obejít — velká plavidla zdolávala v okamžicích nesmírné vzdálenosti a loď byla zničena v okamžiku, kdy byl nastaven chybný kurs. Žádný člověk, možná dokonce ani počítačová mysl by nedokázaly vypočítat nebo zareagovat na fatální chybu v takovém zlomku času.
Ale pro Venporta byl stále poměr ztrát a zisku přijatelný, protože hodně lodí svůj úkol zvládlo. Starosti se smrtelným ohrožením posádek zmírňoval tím, že jim královsky platil, a ziskovost bral jako „hru s čísly". Musel jen přizpůsobit ceny, aby se vzalo v úvahu to, co nazýval „redukce inventáře".
Nyní v navigační komoře sledovala Norma simulovanou cestu napodobeným vesmírným bojištěm, kde lodě Džihádu ničily robotické síly. To malé vylepšení si dodala pro pobavení.
„V plné práci, jako obyčejně. Ohromuje mě, že to dokážeš celé dny bez odpočinku."
Vytušila, že se blíží její manžel, a teď se před ním cítila nesvá ze složitých počítačových systémů, které měla kolem sebe seskupeny. „Neměl bys mě rušit. Jak ses dostal dovnitř?"
„Tajný dohled mi ukázal, jak se do těchto prostor dostat."

Zamračila se, pocítila nezvladatelné pobouření. „Pak tedy musím zpřísnit zabezpečení. Tato oblast je nepřístupná všem — dokonce i tobě."
Venport se zamračil. Díky intenzivní konzumaci melanže stále vypadal spíš jako muž před čtyřicítkou než na svých dvaašedesát let. „A zřejmě i tvému synovi. Adrien se k tobě pokouší dostat už celé dny, a ty se neozýváš. Na šest let je mazaný, ale pořád je to ještě dítě."
Myslí jí probleskl synův obrázek. Chlapec měl otcův úsměv a tmavé vlnité vlasy. Díky Norminým vnitřním opatřením během početí měl dokonalé genetické předpoklady. Jeho matka zjistila, že dokáže sledovat a ovládat svůj reprodukční systém a dovolit spojení jen optimální spermii a vajíčku.
Norma sklopila oči. „Byla jsem zaměstnaná pokusy pochopit nedostatky v navigaci. S tak vysokým faktorem ztrát lodí si je nemůžeme dovolit nasadit ve válce. To byl můj původní záměr. Matka na mě tlačí, abych kontaktovala armádu Džihádu. Mohla by pomocí naší technologie přepravovat vojenské jednotky do bojových zón — ale já nechci mít na svědomí tolik smrtí."
„Ty nějaké řešení objevíš, Normo." Usmál se a pak ji políbil. „Udělíme armádě licenci na tu technologii, jakmile to bude dost bezpečné."
„Omluvíš se prosím tě za mě Adrienovi?"
Podíval se zblízka na nástroje, obrazovky, kontrolky a datové kotouče. „To je ten počítačový systém, o kterém jsi mi říkala?"
„Ano."
„Bůh nás chraň!"
„Aurelie, prosím tě. Mám práci. Důvody pro to přesné řízení, které jsem zavedla, jsme už probrali."
„Ano, ano, jistě." Opatrně si ho prohlížela, pak viděla, jak se zhluboka nadechl. „Jestli někdo dokáže udržet myslící stroje na řetězu, pak jsi to ty," řekl. „Ale mně se to nelíbí."
„Ani mně ne, ale zatím není jiná možnost."
Po manželově odchodu Norma zablokovala dveře a pustila se do zadávání různých destinací navigačnímu přístroji. Nechala počítač zkalkulovat každý kurs a vyhnout se sluncím, planetám a jiným překážkám ve vesmíru. I když ten počítač vytvořila sama a vybavila ho příslušným zabezpečením, bylo jí z blízkosti myslících strojů stísněně. A netroufla si takový systém instalovat do lodí ve skutečném provozu.
Kdyby tak jen dokázala najít cestu, jak navádět lodě na zakřivení prostoru prostřednictvím lidské mysli namísto mechanické. Ale to se zdálo být nemožné.

Tělo se možná nedokáže vymknout zákonům hmoty, ale mysl takové omezení nemá. Myšlenky přesahují fyzikální stránku mozku.
KOGITOR VIDAD, ÚVAHY Z IZOLOVANÉ OBJEKTIVITY

Na Hessře, studené a pusté planetoidě s málem nedýchatelnou atmosférou, vládly divoké větry, které bičovaly kůži ledovými krystalky jako jehlami. Po krajině se pomalu, ale nevyhnutelně plazily ledovce. Jen málo lidí by tu dobrovolně vydrželo týden, natož dvě milénia, ale Kogitoři si toto místo vybrali jako příslovečnou věž ze slonovinové kosti k nekonečnému hloubání. Tady byla nejmenší pravděpodobnost, že jejich samotu naruší vnější události.
Serena Služebnice je přesto našla.
I když přišla o shovívavou Kwynu ve Městě introspekce, tito další záhadní Kogitoři zůstávali naživu. Vidad a jeho filozofové se odjakživa izolovali, vyhýbali se jakémukoli zapojení do lidských záležitostí, i když museli mít nějaké vnější zdroje příjmů a zásob. Teď měla v plánu jít přímo za nimi a prosit - ne, žádat - aby pomohli lidské rase. Jak by mohli odmítnout?
I Kogitoři ve své věži ze slonovinové kosti museli vidět, že neutralita už dál není možná. Kdysi byli lidmi, ale na rozdíl od Titánů a neo-kymeků se nikdy nespojili s Omniem. Po miléniích pronikání do podstaty věcí by možná mohli navrhnout směr postupu, jaký by lidstvo nikdy nenapadl. Serena věřila, že by jejich kýžené vědomosti mohly vytvořit základní pilíř, na němž by se dalo vybudovat konečné vítězství nad Synchronizovanými světy.
Iblis nyní už osm let pečlivě vybíral pro Kogitory asistenty, kteří sloužili na Hessře. Serena o těch výměnách věděla jen málo, kromě toho, že jim vždy krátce před odletem udělovala požehnání. Vzpomínala si, jak si o nich kdysi pomyslela, že všichni působí jako nesmírně zbožní a dobře vychovaní.
Později se jí Iblis svěřil, že pobočníci dostali instrukce, aby tiše promlouvali ke Kogitorům o staletích škod, které ďábelské myslící stroje napáchaly lidstvu. Noví pobočníci často zpochybňovali morálnost izolace Kogitorů, snažili se, aby si Vidad a jeho hloubaví společníci uvědomili, že zůstat neutrálními není vždy ta nejčestnější věc.
Serena se svou lodí zamířila přímo na Hessru, doprovázená jen Niriem a čtyřmi dalšími Serafínkami. Plavidlo přistálo na plošině ze sněhu a ledu, kterou pobočníci v přípravách na její přílet zametli. Pevnost Kogitorů, vyrůstající z šedé skály, tvořily černé kovové věže a válcovité výstupky završené špičatými kupolemi, sotva viditelnými pod záplavami nadýchaného sněhu.
Kogitoři si původně toto útočiště vybudovali na odhaleném horském jazyku vysoko nad rozevírajícím se kaňonem, ale v průběhu dvaceti staletí se těžkopádný ledovec doplazil z vysokých útesů dolů a začal obklopovat věže. Silný led měl zelenkavě modrou barvu od chemických látek, usazených v kyselé atmosféře Hessry.
Vlna ledu dosud vystoupala jen do půlky základů a suterénu staveb a Serena zauvažovala, jestli Kogitoři vůbec někdy pevnost opustí. Cítila tu nesmiřitelný běh času. Až ledovce nakonec zahltí celé věže, Vidad a jeho samolibí druhové

možná zůstanou pohřbení ve své ledové hrobce, stále budou přemílat své zoufalé myšlenky, ale nikam neodejdou. Pokud je Serena nepřiměje k účasti.
Ze zmrzlých dveří hlavní věže se vynořila skupina pobočníků, zabalená v ochranných bundách. Vedl ji muž, v němž poznala Keatse. Serena se vypotácela kupředu, v řídkém nepříjemném vzduchu se rozkašlala a ucítila štiplavý studený vítr. Niriem se vydala ji doprovodit, ale Serena na ni mávla a řekla jí, že raději půjde dál sama. Nařídila Serafince, aby zůstala na lodi, tuto záležitost zvládne nejlépe sama.
Pobočníci zavedli Serenu do tunelu. Voněli chemikáliemi, jako by pracovali v nějaké laboratoři. Jeden z těch mužů ve žlutých róbách stiskl páčku a těžké dveře tunelu se za nimi s hlasitým žuchnutím zavřely. Serena se svým zasmušilým doprovodem postupovala dál a před očima jí vyvstávaly studené obláčky páry dechu.
Chodby se spirálovitě točily jako vývrtka, až konečně vystoupaly do velké místnosti s rozlehlými otevřenými zdmi a okny pokrytými pevnými závěsy ledu. Do ledových bloků byly vyryty podivné znaky, připomínající runy muadru. Šest Kogitorů spočívalo jako nějaké velké šachové figurky na naleštěných podstavcích, mozkové schrány zářily namodralou barvou životadárného elektrafluidu. Ve výklencích byly umístěny čerstvé tanky tekutiny, mnohem víc, než by mohli Kogitoři kdy potřebovat. Napadlo ji, co zamýšlejí s takovými zásobami životadárné kapaliny.
Serena si dodala odvahu a vybavila si různé debatní techniky, které se přiučila od Kwyny a od Iblise Ginja. Při tomto setkání bude potřebovat všechny zkušenosti, které dokáže dát dohromady. Doufala, že Keats a jeho ctižádostiví druhové pobočníci zvládli obratně připravit půdu pro její prosbu.
„Hledáš radu?" zeptal se Vidad.
Jeho hlas vycházel z reproduktoru na spodní straně ochranné nádoby, podobně jako u kymeků. Systém vypadal nově a Serena si uvědomila, že je to inovace, kterou provedli Keatsovi pobočníci, aby bylo možno mluvit s několika Kogitory najednou. Před touto úpravou museli Vidad a ostatní celá staletí spočívat v tichu, ošetřováni pokornými pomocníky. Nyní, když Iblisovi lidé neustále zaměstnávali samotářské génie debatami, se musel Vidadův život nesmírně změnit.
„Požaduji vaši pomoc," řekla Serena. Pečlivě volila slova a tón hlasu, aby projevila zdvořilost a úctu a zároveň sílu.
„Náš Džihád se táhne už mnoho let a stál miliardy lidských životů. Naše odhodlání se postupně proměnilo ve stagnaci. Chci udělat, co se dá, k dosažení rychlého a rozhodného vítězství."
Vidad neodpověděl, ale jeden z dalších Kogitorů řekl: „Podle našich současných pomocníků byl váš Džihád zahájen teprve před několika desítkami let."
„A ty se divíš, proč jsem tak netrpělivá?"
„To byla jen připomínka."
„Na rozdíl od vás jsem omezena několika málo desítkami let existence. Je přirozené, že se snažím o vítězství během svého života."
„Ano, to chápu. Ale všeobecný boj lidstva proti Omniovi netrvá o moc víc než tisíc let, což zase není tak moc, uvažuje-li člověk v širším měřítku. Vzpomínky Kogitorů z naší skupinky sahají dvakrát tak daleko do minulosti, víš."
Vidad dodal: „Tvé vnímání času jako pomíjivého člověka je zkreslené a omezené, Sereno Služebnice, a na plátně, na němž se maluje historie lidstva, nemá žádný význam."
Historii ale zaznamenávají lidské bytosti, a proto je délka našeho života jediným smysluplným měřítkem času, " odporovala se slabou výtkou v hlase. „I vy Kogitoři jste bývali lidmi."
Serena se odmlčela a zhluboka a nervózně se nadechla, snažila se potlačit naléhavost, která jí zněla v hlase Už klidněji řekla: „Pomyslete na lidské oběti myslících strojů. Každý člověk, který zemřel, měl mozek - což znamená, že každý z nich měl potenciál stát se Kogitorem jako vy sami. Pomyslete na všechny objevy a porozumění, kterých jsme mohli dosáhnout, kdyby ty životy nebyly předčasně ukončeny Omniem."
Kogitoři mlčeli a vstřebávali její slova. Keats a ostatní pomocníci stáli skromně u zdí místnosti a dychtivýma očima se zřejmým obdivem si Serenu prohlíželi.
„Souhlasíme s tebou, že je to tragédie,"odpověděl konečně Vidad.
Serena znovu pozvedla hlas. „Třicet čtyři roky lidští válečníci tvrdě bojovali a přetrvali mnoho bolesti. Celá generace byla decimována a moji lidé začínají ztrácet naději. Bojí se, že se náš Džihád nedá vyhrát, že válka bude pokračovat po celá staletí bez vítězství. Jsou zoufalí z toho, že nevidí žádné bezprostřední řešení."
„To je opodstatněná obava," řekl jeden Kogitor.
„Ale já to nechci! Nemůžeme teď ztratit vše. Stálo to smrt mého syna a mimořádné sjednocovací úsilí, aby se lidé postavili na odpor myslícím strojům, po tolika staletích apatie a nedostatku iniciativy."
„To je problém lidí, ne věc Kogitorů."
„Ve vší úctě, Kogitore - takovými poznámkami často ospravedlňují svou nečinnost za dob krize zbabělci. Prober se vlastními historickými vzpomínkami." Pobočníci z Džipolu se zašklebili a podívali se na ni úkosem. Možná, že podobné věci říkali Vidadovi sami. „Vy máte velkou moudrost a mně se nechce věřit, že jste ztratili veškerou lidskost. To by byla hrozná, hrozná ztráta."
Vidad řekl s náznakem podráždění v simulovaném hlase: „A co od nás čekáš, Sereno Služebnice? Jsme si vědomi tvých vášnivých přesvědčení, ale jsme Kogitoři,
neutrální myslitelé. Proto nás Omnius nechal být. Kdysi dávno někteří z dvaceti Titánů využili naše znalosti a stejně tak lidé Ligy. Udržujeme stoprocentně správnou a vyváženou pozici."
„Vaše pozice je stoprocentně chybná," odsekla Serena. „Můžete si myslet, že jste neutrální, ale v žádném případě nejste nezávislí. Bez svých lidských pomocníků byste zahynuli. Jedině díky tomu, že si my lidé vážíme vašich mozků, obětují tito pomocníci čas a spolehlivé služby — samotné své životy — abyste si mohli užívat svou ‚neutralitu' a rozjímat. Myslící stroje a kymekové vám nepomohou. Lidé potřebují vaši pomoc. Máte příležitost, jakou moji džihádští vojáci nemají. Vaše předpokládaná neutralita vám umožňuje přístup k Omniovi a myslícím strojům. Coby Kogitoři s nimi

můžete mluvit, pozorovat je. Dokonce nám říkat, jak je porazit."
„Kogitoři nejednají jako špióni," řekl Vidad.
Serena zvedla bradu. „Možná že ne. Přesto vděčíte za svou nepřetržitou existenci lidem. Já jsem krátce žijící člověk, Vidade, zatímco ty máš za sebou dva tisíce let zkušeností, z nichž můžeš čerpat. Jestli nesouhlasíš s mým návrhem, žádám tě, abys nasadil svůj vynikající intelekt a našel nějaký jiný způsob, jak nám pomoci." Založila si ruce na prsou.
„Ani na chvíli nevěřím, že byste na tu výzvu nestačili."
„Sereno Služebnice, poskytla jsi nám toho dost k rozmýšlení," řekl Vidad. Světlo v jeho ochranné nádobě zazářilo jasněji, stejně tak i světla v nádobách jeho společníků, jako by mozky bez těl divoce uvažovaly. „Posoudíme tvoji žádost a uděláme to, co budeme považovat za vhodné."
Serena čekala, doufala, že řeknou ještě něco, ale Kogitor mlčel. „Nerozmýšlejte si to moc dlouho, Vidade. Každý den z krutosti myslících strojů umírají lidé. Jestli znáte cestu, jak ukončit tuhle noční můru, musíte jednat, jak nejrychleji to půjde."
„Budeme jednat, až nastane čas. Nevzdáváme se své neutrality lehce, ale ty uvádíš přesvědčivé argumenty, které odrážejí prohlášení našich věrných pomocníků."
Keats vedle ní jakoby v úctě sklopil hlavu, zjevně se snažil skrýt úsměv.
Serena věděla, že setkání je u konce, a vydala se na cestu zpět mrazivými klikatými chodbami. Pobočníci dokázali stěží zakrýt veselí, když ji doprovázeli k lodi.
‚Věděli jsme, že kněžka Džihádu dokáže to, co my ne," prohlásil Keats. „Velký patriarcha vás uctívá právem. Jste matka a spasitelka veškerého lidstva."
Serena se zamračila, z takového zřejmého obdivu si připadala nesvá. „Nejsem nic víc než žena s posláním. To je všechno, co jsem kdy byla." Pak zamumlala: „A všechno, co kdy potřebuju být."

Vojenský velitel, který nedokáže využít příležitosti, je vinen zločinem rovnajícím se otevřené zbabělosti.
GENERÁL AGAMEMNON, NOVÉ PAMĚTI

Když Titáni upevnili šerý zatažený svět Bely Tegeuse jako úhelný kámen své nové kymecké říše, celé roky přebudovávali města a obyvatelstvo do struktury, jakou si přáli. Trojice zbývajících Titánů spolu s Beowulfem a několika nejvýše postavenými neo-kymeky využívala planetu jako základnu, z níž pořádali výpady proti Omniovým aktualizačním lodím, hledali slabá místa jiných Synchronizovaných planet a připravovali se na závěrečnou expanzi. Bela Tegeuse mezitím zůstávala bezpečná a dobře chráněná před všemyslí i před hrethgir.
Přílet další kymecké lodi je překvapil. Sestoupila pod mraky a přistála poblíž jejich sídla, oválné šedé stavby s velkými dveřmi a několika málo okny.
Agamemnon a Juno v ohromných chodících tělech, sestrojených tak, aby působila na už tak dost vyděšené obyvatelstvo, vyšli v doprovodu zástupu nově vytvořených tegeuských neo-kymeků ven setkat se s tím vetřelcem. Mohutná pohyblivá těla dorazila k neidentifikované lodi jen pár chvil poté, kdy dosedla na rovnou, nově vydlážděnou přistávací dráhu. Trup plavidla se rozevřel a vykročil z něj neobvyklý, exotický stroj. Kymecké tělo se lesklo diamantovými plátky, hranatá křídla mělo roztažená jako peří nějakého nazdobeného kondora. Na vršku vysokého článkovaného krku se třpytilo seskupení optických vláken.
Jakmile Agamemnon zahlédl ten vyparáděný extravagantní krunýř, který si tento kymek vytvořil, věděl, že Xerxes - přes všechny své bláznivé chyby - se ve svém podezření nemýlil. Poznal Hekaté podle charakteristických elektrických výbojů v jejím mozkovém kanystru.
Zvedl se do výše nad to okázalé dračí tělo. „U všech bohů, podívejme se, co se to vyhrabalo z popelnice dějin. Už je to tisíc let, co ses naposledy opovážila ukázat, Hekaté."
Juno posměšně dodala: „Mohlo to vydržet ještě trochu déle."
Hekaté vypravila z dračího hrdla nesouhlasný chraplavý smích. „Staří kamarádi, tohle je to nejlepší využití vašich znalostí a dlouhověkosti, hýčkat si zášť deset staletí? Změnila jsem se a slibuju, že vás nezklamu."
„Ty se nemáš od čeho odpíchnout, Hekaté. Jak bychom mohli být zklamaní?" Juno se připlížila ke svému milenci. „Tys vystoupila z té dřiny historie už dávno a nemáš tušení, kolik se toho od dob Titánů změnilo."
„Ano, ale povedlo se mi vyhnout se spoustě špinavých a nepříjemných událostí," řekla Hekaté. „A nikdy jsem nemusela sloužit v Omniově otroctví. Může to říct někdo z vás? Možná, že jste i vy měli jít se mnou."
Někteří lidé z Bely Tegeuse se soustřeďovali v relativně bezpečné vzdálenosti, užaslí tím setkáním bohům podobných strojů, neschopni porozumět mentálnímu a historickému sporu, který sahal tak daleko za jejich zkušenost.
„Teď jsme si svobodu zajistili," upozornil Agamemnon.
„To bylo díky mojí pomoci. Nebyli byste na Bele Tegeuse, kdybych nebyla dodala počítačové všemysli svůj atomový ‚dáreček' a kdyby ta lidská Liga nebyla tak pomalá a nešikovná a kdyby byla využila příležitosti." Nezmínila se o smrtícím asteroidu, který držela v tajnosti, ani o svých dalších, méně známých zásazích během let. Od té doby, kdy se znovu objevila, přikládala ruku k válce, tajně pomáhala Iblisu Ginjovi spoustou drobných způsobů, ale bylo třeba udělat víc. Proto musela další Titány obeznámit s tím, co udělala. Měla jistou dlouhodobou vizi. Návrh, který se chystala provést, mohl všechno změnit a konečně rozhodnout boj proti Omniovi.
Agamemnon byl nevrlý. „Co to po nás chceš, Hekaté? Proč ses vrátila zrovna teď? Myslíš si snad, že od tebe potřebujeme pomoc?"
„Nebo ti prostě chyběla naše okouzlující společnost?" zeptala se Juno a neomaleně zasupěla. „Možná už ti už bylo

smutno po tak dlouhé době strávené o samotě."
Hekaté se v skvostném dračím těle napřímila a postoupila k nim. „Možná jsem se rozhodla, že je čas ke změně." Mluvila sladce a přesvědčivě. „Můžeme jen tak stát a přihlížet válce, nebo zasáhnout a něco změnit."
Agamemnon zavrčel. „Myslím, že jsem přesně to prohlásil za posledních tisíc let mnohokrát, Hekaté, ale ty to nevíš, protože jsi tu nebyla."
„Ale teď se tvoje spojenectví přesunulo. Vy Titáni a neo-kymekové jste se obrátili proti myslícím strojům, stejně jako lidé. Proč se nespojit s Ligou vznešených, drahý Agamemnone? Mohlo by vám to prospět."
„S hrethgir? Zbláznila ses?"
„Nelíbí se mi, kam to vede," řekla Juno.
Hekaté vydala zvuk podobný smíchu. „Aspoň jednou v životě mysli jako opravdový generál. Ty a ti lidé máte společného etablovaného nepřítele, který je moc silný na to, abyste ho porazili každý zvlášť. Ale když budete pracovat spolu, mohou kymekové a hrethgir zničit všechna vtělení všemysli." Zaškubala předními dračími končetinami. „A potom se klidně zlikvidujte navzájem, jestli vás to bude bavit."
Juno vydala jakýsi neslušný zvuk, ale Agamemnon ten návrh okamžitě odmítl. „My tě v tom našem boji nepotřebujeme, Hekaté... ani lidstvo. To, co chceš, by ospravedlnilo mého nestoudného syna Voriana. Tady na Bele Tegeuse mám spoustu oddaných neo-kymeků a obyvatelstvo dál dobrovolně dodává všechny kandidáty, které chceme k dalším proměnám. Ty nejsi v obraze, Hekaté. Od té doby, cos nás opustila, se toho stalo moc."
„To si začínám uvědomovat," řekla Hekaté a simulovala povzdech. „Od té doby, co jsem pryč, se generál Agamemnon proměnil v paličatého otravu. Dva zbývající Titáni za ním pořád běhají jako pejsci a v těch svých zamrzlých mozcích nemají jedinou myšlenku." Obrátila článkovanou hlavu a vykročila zpátky k lodi. „Bez Tlaloka jsi nikdy nebyl schopný vidět celkový obraz."
Generál kymek zesílil hlas a zavolal za ní: „Založil jsem své impérium tady, kde nepotřebuju žádné lidi, až na to, že jsou surovina pro neo-kymeky! Já znovu nastolím Čas Titánů. Lidé Ligy mají vlastní program - ve chvíli, kdy bude Omnius zničen, se postaví proti mně."
„Ale jedině proto, že si to zasloužíš." Hekaté se vyšplhala zpátky na palubu svého dopravního plavidla, aby se vrátila na umělý asteroid, vznášející se na orbitě nad Belou Tegeuse. Vzdorně zavolala: „Vidím, že budu muset bojovat podle svého, bez ohledu na to, jestli mě mí přátelé Titáni chtějí, nebo ne. Ty nedokážeš vidět potenciál, Agamemnone, ale já se na své misi nenechám ovlivnit."
Uzavřela plavidlo a odstartovala z poničené planety Bela Tegeuse.
Teď Hekaté udělá něco bez nich, něco, čeho si všimne každý.

165 LET P. G.
37. ROK DŽIHÁDU, ROK PO SERENINĚ VÝPRAVĚ NA HESSRU

Ve válce jsme často nuceni dávat víc, než máme.
SERENA SLUŽEBNICE, SHROMÁŽDĚNÍ NA ZIMII

Ve třicátém sedmém roce trvání Džihádu Sereny Služebnice cestoval Aurelius Venport tři týdny z Kolharu na Salusu Secundus v konvenční vesmírné lodi. I když vlastnil a řídil obchodní flotilu více než sta nákladních lodí na zakřivení prostoru, technologie byla stále riskantní a omezující. Dával přednost bezpečnějším, osvědčeným metodám, nijak zvlášť netoužil letět osobně jednou ze superrychlých lodí.
Nejprve dorazil na Rossak a odtamtud chytil komerční osobní plavidlo, odlétající na Salusu Secundus z jednoho centra na orbitě. Tempo obou těch cest mu připadalo upachtěné a mučivě pomalé.
Když vystoupil z osobní lodi do žáru saluského léta, cítil obvyklou dezorientaci z adaptace na nový svět. Vedl obchody po celé Lize a na několika Nepřipojených planetách. Někdy vládlo na planetě, kterou potřeboval navštívit, jaro, na další zima a na další léto.
Zimia byla překvapivě rozpálená a okolní kopce vyprahlé do zlatohnědé barvy. Když čekal na pozemní vozidlo společnosti VenKee, které ho mělo odvézt do místního sídla společnosti, vystupoval mu na čele pot. Netušil, že se najatý řidič opozdí.
Překvapilo ho, když k němu hladce přiklouzal dlouhý černý státní vůz. Zastavil se a zadní dveře se otevřely. Uvnitř seděla Serena Služebnice a tvářila se bezvýrazně. „Pojeďte se mnou, řediteli Venporte. Vaše auto jsme zadrželi, takže budeme mít příležitost si spolu promluvit."
Po zádech mu přejel mráz zlého očekávání. „Jistě, kněžko." Nikdy s touto pozoruhodnou ženou osobně nemluvil, ale hned usoudil, že to bude důležitější než všechny jeho ostatní závazky. „Čemu vděčím za tu čest?"
„Záležitosti životního zájmu pro Džihád." Usmála se a naznačila mu, aby se usadil naproti ní. „A možné velezradě."
Zaváhal, pak nastoupil a otřel si čelo. „Velezradě?" Dveře se zavřely, ucítil konejšivý závan chladivého vzduchu.
Připadal si ještě překvapeněji a stísněněji. „Budu muset odložit další obchodní jednání s jedním farmaceutickým konkurentem. Smím kontaktovat svého kolegu?"

Serena zavrtěla hlavou a probodla ho tvrdým pohledem. Levandulové oči měla plné otázek. „My jsme tu vaši schůzku už zrušili — a měl byste nám za to poděkovat. Podle Yoreka Thurra měl váš konkurent v plánu vás vydírat, aby získal finanční úlevy. Nikdy neměl zájem prodat své farmaceutické podniky."
„Vydírat?" Venport pohrdavě pokrčil rameny. Věděl, že si dal pozor, aby nebyl nijak zranitelný. „Vaši vyzvědači se museli splést."
„Nespletli." Naklonila se k němu, zatímco vůz lehce klouzal kupředu. „My víme o činnosti VenKee Enterprises na Kolharu. Víme, že jste postavil flotilu nových lodí - plavidel, které podle spolehlivých zpráv využívají pozoruhodně rychlou metodu cestování vesmírem, mnohem rychlejší než všechno, co má dokonce i armáda Džihádu. Je to pravda?"
„Ano..." Venport se pokoušel nedat najevo strach. Uvažoval, kolik přesně toho Serena Služebnice ví o motorech zakřivujících prostor a o loděnicích. Vzpomněl si, kolik lidí bylo obviněno ze spojení s myslícími stroji za velkých čistek v uplynulých dvaceti letech. Věděl, že by nebylo moudré vzbudit nedůvěru Sereny Služebnice ani Džipolu. „Já jsem obchodník, madam. Dělám investice, rozvíjím patentové technologie. Je nezbytné takové informace chránit —"
Serenina tvář byla chladná, pozoroval v ní známky toho, jak hluboce ji zasáhl hněv. Slova se v něm zadrhla.
„Jsme ve válce s největším nepřítelem, jakého kdy lidstvo mělo, řediteli! Pokud jste vyvinul vojensky použitelnou technologii, jak ji můžete odpírat našim chrabrým bojovníkům? Rada Džihádu je toho názoru, že tajit jakýkoli potenciálně významný průlom - jakým zřejmě ta plavidla budou — se rovná velezradě."
Tajné pozemní auto jelo dál a Venport se snažil pochopit, co se to děje. „Velezrada? To je absurdní. Nikdo není oddanější věci lidstva než já. Už jsem věnoval veliké sumy peněz -"
Serena pozvedla obočí. „Ale slibnou technologii jste si nechal pro sebe. To není moc přesvědčivý projev vaší oddanosti."
Zklidnil se, jak ho to učila Norma, zhluboka dýchal a snažil se představit, jak tu situaci zvládne. „Kněžko Služebnice, vy docházíte k poněkud nespravedlivým závěrům. Je pravda, že jsem na Kolharu vybudoval veliký komplex loděnic. Postavili jsme nějaké lodě a experimentujeme s novým systémem vesmírných letů, které umožní plavidlům VenKee... cestovat jinak než s tradičním pohonem." Rozhodil rukama. „Rozdíly neznám. Ten princip, založený na modifikacích Holtzmanových rovnic, vyvinula moje žena Norma Cenva."
„Na můj příkaz prověřil Iblis Ginjo záznamy VenKee a vysledoval vaše náklady. Zdá se, že ty loděnice a plavidla budujete už deset let. Do nynějška jste už měli spoustu možností informovat Radu Džihádu o své práci. Neuvědomujete si, jak významná může být ta technologie pro naše válečné úsilí?"
Venportovi začínalo být horko. Serena zavrtěla hlavou, jako by ho nedokázala pochopit. „Copak si to neuvědomujete, řediteli? Ty lodi by byly významným přínosem armádě Džihádu! S nimi bychom mohli zasadit rozhodný úder Synchronizovaným světům. Konečně máme šanci dosáhnout vítězství, než to lidé prostě vzdají. Naši odpůrci volají po míru už celé roky."
Venport se zamračil. „Ale ta technologie ještě není připravena pro široké nasazení, kněžko. Cestování těmi plavidly je pořád nesmírně nebezpečné. Navigační systémy nejsou spolehlivé. Ano, lodě užívají naprosto průkopnickou metodu pohonu, ale poměr ztrát je nesmírně vysoký. Z důvodů nepřesné navigace jsme utrpěli mnohá neštěstí. Nesprávně navedené lodi na zakřivení prostoru se mohou střetnout se slunci, obydlenými planetami, měsíci - se vším, co se jim dostane do cesty. Mnoho našich testovacích pilotů po jednom dvou letech odmítá do lodi znovu nastoupit."
Pokračoval statistikami o haváriích a škodách. „Já sám tak raději ani necestuji."
„Podle mých informací jste přes ta nebezpečí začali užívat nové lodě k obchodním účelům už více než před rokem. Je to pravda?"
„Jenom provizorně, a ztratili jsme spoustu —"
Zarazila ho. „Jestliže vy dokážete najít kapitány, ochotné podstoupit to riziko, řediteli Venporte, pochybujete o tom, že já najdu džihádské dobrovolníky, kteří by létali na naše vojenské mise? Copak je váš poměr ztrát vyšší než procento, které jsme utrpěli při ofenzívě Synchronizovaných světů?"
Když ji tak poslouchal, začínal se cítit provinile, že to neuvážil dřív. Zaměřil se víc na zisk než na vítězství ve válce.
„Taková plavidla by nám proti nepříteli poskytla obrovský prvek překvapení," pokračovala se vzrůstajícím nadšením. „Umožnila by nám dodávat válečné zprávy a výzvědná hlášení, transportovat jednotky a dodávat vybavení rychleji než kdy předtím a tím získat nad myslícími stroji důležité taktické a strategické výhody. Není to víc než dost, aby to vynahradilo posádky, o které bychom mohli přijít v několika lodích?"
„To je... víc než několik lodí, kněžko."
Serena vyhlédla z okénka auta na vysoké budovy Zimie. „Už desítky let jsme zapleteni do přímé války s Omniem, řediteli, a mnoho z našich lidí ztratilo odhodlání. Loni jsem se vydala do izolovaného domova Kogitorů z věže ze slonovinové kosti. Doufala jsem, že nám pomohou v našem úsilí proti myslícím strojům, ale prozatím jsem se od nich nedočkala žádné odpovědi. Bojím se, že mě chtějí nechat na holičkách." Obrátila se a podívala se na něj očima pronikavýma jako laserové paprsky. „Věřím, že vy se zachováte jinak, řediteli Venporte."
Věděl, že necouvne. „Možná, kněžko, bychom mohli dojednat exkluzivní důvěrnou smlouvu, která by našim vojskům umožnila přístup k plánům nového Holtzmanova motoru, pokud nepadne do rukou jiného obchodníka ani -"
„Naši technici by si samozřejmě rádi prostudovali plány, ale postavit celou flotilu by naší armádě trvalo příliš dlouho."
Nevzrušeně se na něj usmála. „Kolik plavidel v současnosti máte a kdy si je můžeme začít přestavovat na bojové lodě Džihádu?"
Venport zhluboka dýchal a uvažoval, jestli se mu zhroutí obchodní impérium. „Naše obchodní plavidla, kněžko Služebnice, jsou jen nákladní lodi, ne bojové."
Nonšalantně mávla rukou a dál se usmívala. Džihád byl její život už tak dlouho, že neuznávala nic důležitějšího - pro sebe ani pro nikoho jiného. „Jsem přesvědčená, že naši technici dokážou provést příslušné úpravy. Vaše zařízení a

loděnice jsou už na Kolharu vybudovány — daleko od hlavních vesmírných tahů, dají se lehce zabezpečit. Ze strategického hlediska to byla dobrá volba."
Ze všech sil se snažil zvládnout svoji bezmocnost. „Kněžko, pochopte prosím, že kvůli financování loděnic a celé operace jsem byl nucen zatížit hypotékou téměř všechen majetek VenKee. Je to nejdražší podnik v celé historii mé společnosti. Takhle se nám sotva podaří vyplatit naše věřitele. Váš návrh by nás naprosto zničil."
Serena byla zjevně znechucena, že není schopen vidět věc v širokých souvislostech. „Aurelie Venporte, my všichni jsme přinesli nesmírné oběti Džihádu... a někteří z nás větší než jiní. Jestli tu válku prohrajeme, budou zničeni všichni lidé." Povzdechla si. „Jestli budete ochoten navrhnout systém, podle nějž budeme moci vaši flotilu využívat okamžitě, snad bychom dokázali najít nějaké prostředky, jak vás kompenzovat a snížit dopad vašich nashromážděných dluhů - ale to není zrovna teď důležité, nebo ano?"
Pro něj to bylo nesmírně důležité, ale kněžka dál rozvíjela svoje myšlenky. Venport nevěděl, jak ji zdvořile zastavit. Kdyby se jí zachtělo, měla tu moc lusknout prsty a poslat vojáky, aby loděnice převzali. A jestli bylo pravda, co se říkalo, mohla dokonce nechat svůj Džipol, aby se o něj v tichosti postaral.
Venport už zjistil, že kdykoli ho dřív při obchodním jednání zahnali do rohu, bylo nejlépe reagovat racionálně, nedělat žádná závazná rozhodnutí a nechat problém nějakou dobu vychladnout. „Potřebuju trochu času, abych to probral se svými kolegy a sestavil návrh. Je třeba toho spoustu uvážit. Mám mnoho investorů a finanční závazky k —"
Serenin pohled byl ledový. Vůz se zastavil a dveře se otevřely v závanu horkého vlhkého vzduchu. „Můžeme upravit zákony, kdyby bylo třeba, abychom vám poskytli sílu ke správnému rozhodnutí, řediteli Venporte."
„Přesto... dovolte mi prosím vrátit se na Kolhar a vymyslet, jak tu záležitost vyřešit ke spokojenosti všech stran."
„Tak to rozhodně udělejte, řediteli. Ale nebudu mít trpělivost s žádným vyjednáváním, které by mělo za cíl jedině chránit vaše zisky. Nenechte mě čekat."
„Rozumím. Bude to moje prvořadá priorita."
„Informuji tedy Radu Džihádu, že brzy budeme mít k dispozici novou technologii."
Serenina bíle oděná řidička Serafínka s nečitelnou tváří zírala přímo před sebe, jako by byla vytesaná z kamene. Kněžka Džihádu ženě naznačila, aby obrátila vůz a zamířila zpátky do přístavu v Zimii. Venport nestrávil na Saluse Secundus ani hodinu.
„Mezitím," řekla Serena, „pošlu delegaci důstojníků a vojenských poradců, aby si loděnice prohlédli."

Lidské společnosti ve válce prospívají. Odstraňte tento element a civilizace začne stagnovat.
ERASMOVY DIALOGY

Vorian Atreides, zmáčený letním deštíkem, prošel centrální uličkou parlamentní síně a uviděl Xaviera, jak už stojí poblíž řečnického stanoviště, zabrán do rozhovoru se Serenou Služebnicí. Kromě nich tří byl rozlehlý sál prázdný. Vor se usmíval, jak se k nim blížil. Ti dva byli jeho nejbližší přátelé a zhruba jeho vrstevníci, i když vypadal mnohem mladší než oni.
To už je nám vážně skoro šedesát let?
Serena si Voriana všimla a pokývla mu. Bylo příjemné vidět ji samotnou, když nebyla obklopena - utlačována - všemi těmi neodbytnými strážkyněmi.
Vor se zhluboka nadechl, pořád cítil vůni čerstvého teplého deště. V obrovské hale se zvuky rozléhaly a boty, z nichž mu teklo, vrzaly po podlaze. Působilo to jako dost divné místo pro setkání jich tří.
Xavier se jako obvykle tvářil ustaraně, i když mu vojenská disciplína, zažitá za desítky let služby, pomáhala udržet city pod kontrolou. Tak seriózní, vážný muž. Když Vor příteli pevně potřásl rukou a poplácal ho po zádech, vyslal Xavier k nejznámější ženě v prozkoumaném vesmíru znepokojený pohled.
Popošla do řečnické mušle a zapojila přístroj. Za pár chvil se na zdech komory objevil její obraz, podoba milované kněžky, shlížela na ně blahosklonně jako nějaká bohyně.
Xavier se posadil do první řady uprostřed a Vor vklouzl na sedadlo vedle něj. Mokrou pláštěnku si opatrně přehodil přes další křeslo. „Co se děje? Co to dělá?"
Xavier jen s povzdechem zavrtěl hlavou. „Nějaký další nápad." Seděl vzpřímeně a vzhlížel k Sereninu obrazu. Vor sešpulil rty, vděčně přikývl, pomyslel na všechno, co už vykonala. Držela se jako královna, elegantní žena s nádechem povýšenosti, tak běžné mezi šlechtičnami. Její obraz na stupníku jako by se díval přímo na dva důstojníky armády, jako by to byla její zvětšená verze, sama o sobě živá.
„Vítejte, pánové," řekla z reproduktoru. Její slova se rozléhala velikou halou. „Připadám si zase, jako by mi bylo devatenáct let a promlouvala k Parlamentu. Je těžké uvěřit, že uplynulo tolik času, tolik se toho přihodilo."
„Jsi pořád krásná." Vor zvýšil hlas, aby se donesl až k ní.
Xavier si přes svůj nevysvětlitelný odmítavý postoj zřejmě myslel totéž, i když neměl v povaze říkat takové věci jen tak. Serena se už dávno oprostila od zalíbení k oběma mužům a všichni se posunuli dál, každý jiným směrem. Do cesty jim vstoupil Džihád. Vor se nostalgicky zamračil, vzpomněl si na Leroniku Tergietovou na Caladanu. Věděl, že by jí měl poslat další dopis, i když už teď na něj nejspíš zapomněla. Možná kdyby jí poslal nějaký drahý dárek, příště... Byl si jistý, že by s ní mohl žít příjemný život, ale ztratil tu ženu z téhož důvodu: kvůli Džihádu.
Teď byli všichni tři zase pohromadě, každý tak jiný než dřív, ale stále nezměnění ve své podstatě. Když se Vor podíval na Serenu, pořád ji viděl takovou, jaká byla, když se setkali v Erasmově vile. Byla k němu tenkrát tak vzdorná a neuctivá i přes jeho postavení důvěrníka. Usmál se při vzpomínce, jak s ním mluvila pouhá domácí otrokyně! Už tehdy

obdivoval sílu, kterou v sobě měla Serena Služebnice... a všechnu ji potřebovala, aby přežila hrozné události, které ji tam měly postihnout.
„Svolala jsem vás sem, abychom probrali nejdůležitější změnu," řekla. Ale když se dívala přes pult na oba muže, Vor v ní zaznamenal jakousi tvrdost, umíněně napjatou bradu.
„A je to tady," zamumlal ke Xavierovi.
Serena najednou vypnula přístroj a sešla ze schodů dolů k oběma Primerům. „Instalovali tu nový reprodukční systém. Chtěla jsem sem zajít a před zítřejší schůzí ho vyzkoušet. Iblis mi poradil, jak pracovat s hlasem, aby to mělo co největší dopad na publikum. Jakou jsem měla intonaci?"
Vor jí žertem zatleskal, ale periferním viděním pozoroval, že jeho druh důstojník je stále rozčilený. „Na to tvoje oznámení to stačilo," řekl Xavier.
„Opravdu se vás musím zeptat na něco důležitého," řekla. „VenKee Enterprises vyvinuly flotilu kosmických lodí, které dokážou během okamžiku zdolat celý vesmír." Luskla prsty. „Jen si to představte! V jedné
chvíli je loď nad Salusou Secundus a ve druhé už chrlí vojenskou sílu na Corrin. Můžeme Omnia tvrdě zasáhnout, stáhnout se a okamžitě potom ho zasáhnout v jiné hvězdné soustavě. Pomyslete na to: Džihád by mohl být u konce za pár týdnů!"
Vor se prudce nadechl, jak mu došla závažnost toho oznámení. „Proč nám o tom nikdo neřekl?"
„Aurelius Venport držel tu technologii v přísné tajnosti, údajně do té doby, až dokončí úpravy navigačních systémů. Ale obchodní záznamy ukazují, že už víc než rok používá ty nové lodě k obchodním cestám." Serena se posadila na schod před oběma muži. „Musíme vymyslet, jak ta plavidla nasadit do služby armády Džihádu."
„Nákladní lodi jsou jiné než ty bojové. Vždycky jsem opatrný před novou technologií, dokud není otestována v boji," řekl Xavier.
Vor byl optimistický. „Tak ji otestujeme, kamaráde."
Serena se zasmušilým výrazem přikývla. „Ředitel Venport mě varoval před dost podstatným procentem katastrof, ale já jsem přesvědčena, že to dokážeme snížit. Většina letů je úspěšná. Jestliže se vyrovnáme s nezbytnými ztrátami na životech, bude to stačit, abychom porazili stroje jednou provždycky. Naše vítězství na Iksu nás nakonec stálo moc, ale podívejte se, jaké výhody máme z toho průmyslového komplexu. S novými vesmírnými loděmi na zakřivení prostoru nebude riziko ani tak velké jako to, které jsme podstoupili pro vítězství na Iksu."
Xavier se poškrábal na hlavě a zamyslel se. „Vždycky ztratíme jisté procento našich sil. Z širšího hlediska může rychlost a účinnost nových lodí redukovat ztráty... rychlejším ukončením války."
„A z toho krátkodobého bude pravděpodobně více ztrát a rodiny mrtvých vojáků budou naše rozhodnutí zpochybňovat." Vor si prohrábl vlhké vlasy. „Přesto si myslím, že máš pravdu, Sereno. Je to tvrdé rozhodnutí, ale působí jako nejlepší možné."
Xavier varoval: „Vykalkulované projekty vždycky neodrážejí realitu bojové situace."
„Nikdy sis takové starosti z rizika nedělal," upozornil ho Vor.
„Jsou rizika a rizika. Přijímal jsem rozhodnutí, která stála mnoho životů, ale to jsme byli přitlačeni ke zdi a neměli moc možností. Ale tohle mi připadá jako něco jiného." Povzdechl si. „Chci vidět ta plavidla na zakřivení prostoru na vlastní oči."
„Kdy si ty superlodě prohlédneme?" zeptal se Vor a zvedl se.
Založila si ruce na prsou a řekla: „Chci, abyste oba dva okamžitě odjeli na Kolhar s velkým kontingentem techniků Džihádu. Na můj rozkaz převezmete velení ve Venportových loděnicích a pustíte se do práce, přestavíte všechna jeho plavidla na zakřivení prostoru na vojenské lodě. Má jich k dispozici víc než sto. Vezměte s sebou dvě divize. To bude stačit na provedení toho úkolu, prosazení nových priorit a k ochraně Kolharu před jakýmikoli možnými útoky strojů."
„A víš jistě, že bude Venport spolupracovat?" Xavier zůstával skeptický.
Serena vypadala, že je pevně rozhodnutá. „Nemůžeme si už dovolit dávat mu na vybranou. Je to v zájmu Džihádu. Dělal by radši obchody s Omniem?"
„Ve válce nejsou žádné záruky," řekl Xavier. „Jenom smrt a zkáza a zase smrt a zkáza."
Vor věděl, že působí spíš jako nějaký mladý důstojník než v bojích ostřílený primero. „Teď se na nás nenaštvi, Xaviere. Začínáš mluvit jako nějaký nevrlý stařík."
„Vinen v plném rozsahu," řekl s napjatým úsměvem. Oba muži odešli za sálu společně, aby se pustili do vojenských příprav.

Co dělá velkého hrdinu? Obětavé jednání, řeklo by se. Ano, ale to je jenom jeden rozměr, ten, který vidí většina lidí a který je zapsán v historii. Hrdina musí mít správné podmínky; musí být vynesen nahoru impozantním přílivem událostí, které mu umožní vézt se na hřebeni lidské vlny. Hrdina, zvlášť ten, který přežije, je prospěchář. Když spatří nějakou potřebu, naplní ji a načerpá z ní značné výhody. I mrtví hrdinové získávají.
ZUFA CENVA, VZPOMÍNKY NA DŽIHÁD

Aurelius Venport přecházel sem tam v řídicí věži kosmického přístavu na pláních Kolharu, osobně sledoval kontrolky přístrojů a řady monitorů, pátral po nějaké známce blížícího se plavidla. Každou chvíli se měla vrátit jedna z rychlých lodí zakřivujících prostor. Pokaždé, když žoldnéřští piloti použili Holtzmanovy motory, nastoupila vysoká pravděpodobnost, že dojde ke ztrátě plavidla.
Obloha venku zářila jako bledě modré průhledné světlo, ale v jeho mysli se kupily bouřkové mraky. Na zpáteční cestě

ze Salusy Secundus na chvíli zvažoval možnost, že by operace na Kolharu ukončil a hromadně je přemístil na nějakou neznámou, neobydlenou planetu.
Ale jakýsi hlodavý vnitřní hlas ho varoval, že Serena Služebnice si půjde za svým až do konce bez ohledu na to, co by udělal, že ho dostihne a zničí, kdyby se jí postavil. Jeho život, existence, úspěch... všechno, na čem pracoval, by bylo pryč, kdyby si jeho zařízení jednoduše zabrala. Pravděpodobně by musel též čelit obvinění z velezrady, přestože kněžce Džihádu tak logicky odpověděl na otázku, proč neodhalil existenci své technologie na zakřivení prostoru dřív. Venport si povzdechl. Dokázal se smířit s myšlenkou rozumně přispět k válečnému úsilí, ale kněžka lehkovážně předpokládala, že kdokoli její věci obětuje cokoli. Musel s ní dosáhnout nějakého kompromisu. To bude jeho dosud nejobtížnější jednání.
Věděl také, že Serena nebude ztrácet čas. Její ozbrojené síly dorazí na Kolhar. Brzy.
V pátrání po vhodném řešení přednesl ten problém hned po návratu na chladný bezútěšný Kolhar Normě a Zufě Cenvě. Když ho hlavní Čarodějka vyslechla, neměla s ním takovou účast, jak doufal. „Aurelie, tys nikdy neměl tolik obětavosti, abys nám pomohl vyhrát Džihád. Kdyby byl každý ochoten obětovat život a všechny svoje schopnosti, byli bychom Omnia porazili už dávno."
, Je celý ten tvůj vesmír jenom černobílý?" zeptal se jí s povzdechem. „Myslel jsem, že je to buddislámský pohled."
Zufa se dál tvářila útočně. „Pozoruji tvůj sarkasmus. Ale copak není Džihád důležitější než obchodní zisky? Tvoje lodě mohou zvrátit trend války, zachránit miliardy životů, odříznout konflikt jako zhoubný nádor. Za ten velkorysý přínos budeš považován za velkého hrdinu, milovaného patriota."
„Ale patriota na mizině."
Norma mu položila štíhlou teplou ruku na holou paži a řekla: „Aurelie, od samého začátku jsem si vždycky představovala svoje zakrivující motory nasazené proti Omniovi. Když jsem začala pracovat pro Učence Holtzmana, měla jsem za úkol pomáhat vyvíjet válečné zbraně." Její tvář vyzařovala krásu a vzrušení, oči měla žhavé a on cítil, jak se v něm ten zmatek začíná rozpouštět. „Jestli armáda Džihádu dokáže díky naším motorům dosáhnout vítězství, jak bychom to mohli odmítnout?"
Zufa se na něj posměšně usmála. „A co ten tvůj vesmír, Aurelie? Není taky černobílý? Vidíš nějaké jiné řešení?"
Podíval se na ni s jistým překvapením. Prožil — ne, promarnil - celé roky láskou k této ženě. I když jím pohrdala. Věděl, že by obětovala vlastní život za obecné blaho, a nedokázal se s ní dohadovat.
Norma ho utěšovala: „Nakonec z toho budeme finančně těžit - ale nejdřív se musí vybojovat ta válka."
Venport s hlubokým rezignovaným povzdechem řekl: „Aspoň že z toho budou něco mít Adrienova vnoučata."
Od té doby, co Rada Džihádu objevila jeho operace, organizoval Venport své obchody ve zvýšené míře. Ve dne v noci posílal nákladní lodě ohýbající prostor na planety Ligy a Nepřipojené světy, soustředil se na nejziskovější cesty a výrobky. Přepravoval tolik melanže a léků, kolik dokázal, navazoval spolupráci a hromadil nekazící se zboží. Dával stranou zisky, aby VenKee Enterprises dokázaly přežít i nadcházející ztrátu loděnic.
Jak se hromadila rizika, musel svým žoldnéřským pilotům platit víc a víc. Lidé ochotní létat s plavidly zakřivujícími prostor byli největší zoufalci. Ale za dávných dob obchodování na Zemi kapitáni plachetnic při ošidných výpravách přes oceán také riskovali; mnozí se ztratili na moři, ztroskotali u útesů, rozbili se v bouřích. Bylo tohle něco jiného?
Vlastní kroky mu zněly v uších, když teď přecházel sem tam ve věži přístavu a čekal na další plavidlo, které se mělo vrátit na Kolhar.
„Zachytila jsem něco, co sem míří z okraje systému," hlásila Yuell Onderová, jedna z dispečerek v běžné hnědé uniformě a čtvercovém baretu. Zaťukala na obrazovku snímače. „Ale je to něco divného. Mnoho bodů... víc než jedna loď."
Sakra, pomyslel si Venport. Ohybač se vrací roztříštěný na kousky.
„Připravte se sestřelit všechny fragmenty, které proniknou atmosférou," řekl jeden z dalších dispečerů.
„Počkat, pohybuje se to podle plánovitého kursu," řekla Onderová. „Jsou to lodě se standardními motory." Její obrazovka byla vyšperkována trajektoriemi, rudými čarami, znázorňujícími nečekané letové dráhy. „Vypadá to, jako by se sem blížila celá zatracená flotila. Za pár hodin se dostane na oběžnou dráhu."
„Myslící stroje?" zeptal se jeden mladý technik a zbledl strachy. „Bojová skupina, která chce obsadit Kolhar?"
„Podívej se sem," řekla Onderová a zaťukala na detailní záběr na monitoru. „To jsou jasné siluety džihádských balist."
Venport přikývl. „Poslala je Serena Služebnice."
Venport, obklopený párem strážkyň Čarodějek, nasazených sem z Rossaku, čekal, až zástupci Džihádu vystoupí z bojové lodi na letištní dráhu. Snažil se potlačit úzkost, ale ta se nedala, přetrvávala jako pachuť v ústech. V průmyslovém přístavu sousedícím s loděnicemi přistála jen jedna z velkých balist, zbytek flotily zůstal na oběžné dráze jako strážci v převaze.
Balisty byly největší, nejhrozivější lodě v celé armádě Ligy. Ale když se Venport díval na masivní křivky a tupé linie té před sebou, na její těžké motory a nešikovné palivové nádrže, určené pro dlouhé putování vesmírem, pomyslel si, že plavidlo vypadá moc velké a staromódní. Po práci na několikanásobně rychlejších ohýbačích si Venport dokázal představit, jak se změní podoba velkých vojenských plavidel, až se zavede Normina technologie... nejlépe pod vývojem a distribucí VenKee Enterprises.
Nejen vojenské lodě, ale všechny podoby dálkové přepravy.
Po straně trupu balisty sklouzla dolů osobní dopravní kabina a oddělila se od jádra trupu. Poklop se otevřel a objevili se dva uniformovaní primerové. Hruď a ramena měli plné zdobených prýmků, medailí a stuh.
Důstojníci se zadívali na částečně dokončená dopravní plavidla v loděnici. Armáda techniků a dělníků tam spěchala za svými určenými úkoly, někteří z nich obsluhovali stavební jeřáby, zvedali palety, poháněné Norminou suspenzorovou technologií.

Konečně se primerové vydali k Venportovi. Jeden z nich vypadal téměř dvakrát tak starý než ten druhý. Jak se blížili, poznal v nich Venport hrdiny Džihádu, Xaviera Harkonnena a Voriana Atreida. Jejich přítomnost svědčila o vážném zájmu Sereny Služebnice.
Primero Atreides uznale máchl k rušným loděnicím. „Jsem rád, že jsme se sem vypravili. Jenom se podívej na ta zařízení, Xaviere — ty lodě, doky, vybavení. Výborná strategická základna operací." Přívětivě pokynul Venportovi. „Řediteli, rozumíme tomu dobře, že jste vyvinul úžasnou technologii pro vojenské účely? Nemůžeme se dočkat, až ji uvidíme v akci a až začnou úpravy a začleňování lodí VenKee do armády."
Xavier Harkonnen si odkašlal a upjatě dodal: „Podle instrukcí Sereny Služebnice jsme přijeli na Kolhar vyjádřit vděk za váš dar naší věci. Vyhrát boj s Omniem je pochopitelně základním cílem každého loajálního člověka."
Venportovi v hlavě divoce vířily myšlenky, jak se snažil vytěžit z té zlé situace, co se dalo. Dar. To slovo se mu nelíbilo, ale přinutil se k úsměvu. „Samozřejmě, že si můžete prohlédnout moje lodě. Jsem přesvědčen, že jako službu Džihádu můžeme armádě udělit licenci na patentovanou technologii VenKee..."
Viděl, jak z balisty proudí těžce ozbrojené rudozelené jednotky a zaujímají formaci v loděnici Kolharu. Poblíž přistálo několik menších plavidel, pár oštěpů a nejméně dvacet bojových kinžálů. Tercerové vykřikovali rozkazy a džihádští vojáci se rozbíhali na určené pozice a přebírali kontrolu nad zařízením. Venport zhluboka dýchal, věděl, že se nemůže stavět na odpor.
Primerové ho obklopili z obou stran jako zarážky na knihy, rozhlíželi se do všech stran, v duchu si sestavovali seznam jeho zdrojů, obchodních lodí na přistávacích drahách, gigantických hangárů a loděnic, do nichž VenKee Enterprises investovaly obrovské peníze.
Atreides ho vzal za paži. „Děkujeme, řediteli. Je to fascinující. Ukažte nám svoje zařízení, abychom viděli, jak je nejlépe adaptovat pro válečné účely."
Primero Harkonnen přimhouřil oči. „Přirozeně máme plné oprávnění od Rady Džihádu zabrat všechny vaše lodě, které uznáme za vhodné přeměnit na válečná plavidla. Chápu dobře, že jich máte k dispozici zhruba stovku?"
Venport cítil, jak se pod ním kymácí zem. „To je dost přesný odhad."
Dodal si odvahu. Celý život byl obchodník, vyjednavač, byznysmen. Dokáže se s Ligou dohodnout na vhodných podmínkách. I když si armáda Džihádu myslí, že může převzít všechno, Venport objeví nějakou cestu, jak z ní dobýt důležité ústupky. Tak z toho budou těžit všichni.
Přesto necítil vůbec žádné nadšení, když doprovázel důstojníky do administrativních místností v budově terminálu.
„Tudy, pánové. Ukážu vám, co dokázala moje geniální manželka."
Na oba primery to náležitě zapůsobilo. V kancelářích si Norma dala na čas a vysvětlila jim, co dokážou Holtzmanovy motory. Její matka stála vedle ní. Venport studoval záznamy o lodích, které se stavěly a o těch, které se měly vrátit z obchodních výprav, připravoval demonstraci.
Vorian Atreides vypadal vzrušený na nejvyšší míru. „Měli jsme v plánu upravit obchodní lodě. Ale není možné, že by se ta technologie dala adaptovat přímo na naše balisty a na oštěpy o střední velikosti?"
„Myslím, že ano," řekla Norma.
„Na druhé straně jsou tu už zařízení a dělníci na úpravu většiny obchodních lodí," řekl primero Harkonnen. „Nevidím důvod, proč by se existující flotila společnosti VenKee nemohla přebudovat na válečná plavidla se zvýšeným obrněním a výzbrojí. Můžeme do nich instalovat paluby a kabiny a přeměnit nákladní prostory na místo pro vojáky, integrovat plné Holtzmanovy štíty na obranu."
„To je masivní, drahý projekt," varoval Venport, bezmocný tváří v tvář vyhlídce, že přijde o všechno.
„Je to jednodušší a rychlejší, než stavět další bojové lodi od začátku," řekl primero Harkonnen.
Proti tomu nemohl Venport nic namítnout. Cítil, jak je mu těžko u srdce.
„Přesto vidím jisté výhody ve výstavbě nových oštěpů," dodal Harkonnen.
Důstojníci Džihádu probírali možnosti, nadšeně budovali grandiózní plány a smělé návrhy.
Venport si odkašlal. „Pánové, uznávám nesmírné možnosti a výhody našich motorů na zakřivení prostoru, ale ještě jsme se nedohodli na podmínkách smlouvy." Upjatě se usmál na Zufu a Normu. „Všichni chceme nějak prospět, ale ta technologie a lodě představují veliké investice. Jen se podívejte na rozměry loděnic. Jen základní náklady moji společnost prakticky zruinovaly." Uvážlivě rozhodil rukama. „VenKee Enterprises musí být nějakým způsobem kompenzovány."
Primero Atreides se takové odvaze zasmál, ale jeho starší společník se zamračil, jako by mu to téma připadalo nechutné.
„Jsme ve válce, řediteli. Taková vyjednávání nejsou... v mé kompetenci."
„Jaký druh kompenzace máte na mysli?" zeptal se Atreides.
Venport si je oba s hlubokým povzdechem změřil. Primero Harkonnen byl znám jako stoický voják, zvyklý dávat rozkazy a prosazovat si svoje. Zjevně však neměl právo nebo smysl pro jakékoli vyjednávání... a Venport v záležitosti tak nesmírného významu nechtěl jednat s amatérem. Primero Atreides působil jaksi rytířštěji, což by také mohlo přinést jisté problémy. Rada Džihádu by nemusela souhlasit s tím, co by vyjednal.
„Možná bych mohl co nejrychleji zaletět na Salusu Secundus a dopracovat se tam nějaké dohody?" navrhl Venport svým nejpříjemnějším jednacím hlasem. „Jsem si jistý, že Velký patriarcha Ginjo nebo dokonce kněžka Služebnice budou připraveni k takovým rozhodnutím."
Primero Atreides s úsměvem po tom návrhu skočil. „Použijte jeden ze svých ohybačů prostoru. Já zůstanu tady a rozplánuju tu hlavní práci sám, takže budeme moci rovnou začít vylepšovat zbytek vaší obchodní flotily, adaptovat vaše průmyslové zařízení na manufakturu na výrobu válečných plavidel. Za využití všech dostupných zdrojů budeme schopni za pár měsíců vypustit první přestavěné vojenské lodi."
„Já sám svými loděmi nelétám," řekl Venport. „Cestování zakřiveným vesmírem s sebou pořád nese rizika a na mém

osobním přežití toho závisí mnoho. Posádkám
žoldnéřů samozřejmě štědře platím za rizika, která podstupují."
„Tak si vezměte jeden z našich oštěpů," nabídl Atreides. „Zůstane nám aspoň další obchodní loď, na které tu budeme moci pracovat." Obrátil se ke svému společníkovi. „Xaviere, mohl bys doprovodit ředitele Venporta zpátky do Zimie?"
„Možná bych tam měl poslat já tebe, Voriane," odpověděl. „Nezapomínej, že jsem o stupínek nebo dva postavením před tebou."
„Jenom jsem si myslel, že bys rád přednesl vojenskou zprávu Radě a navštívil domov a rodinu."
Formální výraz na tváři primera Harkonnena trochu roztál. „Znáš mě dobře, kamaráde. Okta a děvčata se vždycky tolik změní, než se s nimi zase uvidím. A Emil Tantor už vážně stárne, takže by bylo pěkné, kdybych s ním strávil nějaký čas." Přikývl, jak si to všechno rozmýšlel. „Dobře, rád to udělám - pokud to nezpůsobí nějaké další zdržení."
Zufa pronesla: „Jsem také připravena doprovodit Aurelia. Moje dcera Norma tady zůstane a bude spolupracovat s armádou Džihádu."

Dárek od milence je někdy ještě sladší, když ho nemůže předat osobně.
LERONIKA TERGIETOVÁ

V nespočetných hvězdných soustavách se myslící stroje a lidé vzájemně vraždili v nesmírném měřítku. Někde tam bojoval v bitvách Vorian Atreides, zatímco Leronika Vazzová žila svůj odloučený život na Caladanu.
Své chlapce vychovávala s láskou a zájmem, ale nijak je nerozmazlovala. Když bylo Estesovi a Kaginovi osm let, naučila je už mluvit a psát správně galašsky na úrovni, která zdaleka převyšovala jejich věk. Ukazovala jim obrázky jiných planet Ligy a upozorňovala na význačné
planety na nebi, nacházela souhvězdí ve tvaru zvířat a mytologických tvorů.
Během podmračených večerů za bouřkových sezón vyprávěla synům o historii Starého impéria a o nadvládě myslících strojů, líčila ságu probíhajícího Džihádu, vedeného Serenou Služebnicí. Její muž Kalem sedával u ohně, vyřezával ze dřeva složité hračky pro dvojčata a sám soustředěně naslouchal Leroničiným lekcím.
O Vorianu Atreidovi nemluvila nikdy. Přes jeho občasné dopisy nepovažovala Leronika svůj románek s ním za nic moc víc než za dobrodružství z mládí. Nyní se pro ni stal primero legendou téměř stejně jako některé příběhy, které vyprávěla chlapcům.
Během teplých sezón pobýval Kalem s Estesem a Kaginem na lodi, ukazoval jim palubní systémy, aby byli jednoho dne schopni stát se sami rybáři. Estes a Kagin si s bujnou chlapeckou zvědavostí hráli v příboji, plavali v mírném přístavu a pobíhali po pobřežním městečku. Někdy si hráli, že jsou žoldnéři, kteří se potýkají s bojovými roboty, ale častěji se jejich hry zakládaly na světě kolem: hledání pokladů v přílivových tůňkách, rozpoznávání tváří a tvarů v plynoucích bílých mracích. Caladan byl zatím ještě větší, než byla schopna obsáhnout jejich mladá představivost.
Leronika po většinu svého volného času studovala obrázky v knihách, snila o planetách, o nichž jí Vorian vyprávěl. Ale nikdy svůj smutek nedala najevo, byla přesvědčena, že ho skrývá před Kalemem, který ji jako manžel nikdy nezklamal. Dodržel dané slovo a stejně tak i ona...
Byla zvyklá vstávat v chladivé sychravé tmě dlouho před svítáním. V lokálu taverny připravovala horké nápoje a vydatné snídaně pro svobodné rybáře. Když dnes roznášela talíře s kořeněnými vejci a kouřícím hašé z ryb a brambor, cítila v sobě jakési prázdno. Ne proto, že chlapci odpluli na výlet, ale už z té myšlenky, že Estes a Kagin jsou dost velcí na to, aby mohli doprovázet otce a děda na rybářských lodích.
Neměla žádný důvod ke strachu a Kalemovi naprosto
důvěřovala. Stejně ale cítila neklid, když viděla nadšená dvojčata, jak odcházejí na svou první delší rybářskou plavbu. Koneckonců jim bylo teprve osm let. Z historek, s nimiž přicházel její muž, věděla, že se vždycky může něco přihodit. Něco nebezpečného.
Když roznesla misky s trpkým místním ovocem a kryté hrnky silného nápoje, oblíbeného u námořníků, změřila si Leronika své osamocené zákazníky. „Teď se o sebe dokážete postarat sami. Já musím jít vyprovodit svého muže a chlapce."
Kalem už po snídani odvedl chlapce dolů do loděnice. Hoši pokřikovali a v návalu energie pobíhali po strmých uličkách po cestě k přístavišti, budili všechny, kteří ještě nezačali se svou denní prací. Přestože chlapci byli na lodi na krátkých výletech kolem zálivu už dřív, tentokrát se vydají na celé dny na otevřené moře a pokusí se vytáhnout pořádný úlovek. Jako opravdoví rybáři.
Leronika nedokázala říct, kdo se tvářil pyšněji, jestli dvojčata, nebo Kalem. Její otec Brom Tergiet zašel na loď už několikrát s koši šatstva, vynikajícími tmavými koláčky jako překvapením a dokonce i s hračkami pro vnoučky. Leronika zabalila přikrývky navíc a léky, i když měli být pryč jen čtyři dny. Její chlapci byli potomky primera Voriana Atreida. Měli v sobě dobré geny a poctivou výchovu, proto věděla, že budou houževnatí a inteligentní.
Dole u mola se čeřila voda a stříkala kolem pilířů. Rybáři se zdravili navzájem, nasedali do lodí, probírali se volnými sítěmi, ztuhlými z nočního mrazíku. Leronika si dýchala na prsty, aby je zahřála, a pospíchala ke dvěma rybářským lodím, na nichž společně pracovali její muž a otec.
Kalem se vynořil ze strojovny a vypadal potěšené. Věnoval své ženě láskyplný úsměv. „Obě lodě jsou připraveny k odplutí. Zrovna jsme se chystali pro tebe dojít."
Přes oceán se rozlilo svítání rudou linkou, kterou chvíli od chvíle lemovala jasnější oranžová a žluť. Leronika přelezla přes zábradlí na palubu. „Nechci vás zdržovat. Vy chlapi máte před sebou velkou cestu."

Estes a Kagin se rozběhli k matce, vůbec se nestyděli a objali ji. Když se jim podívala do tváří, uviděla v nich zarážející připomínku pohledných Vorových rysů, ale oni o něm nic nevěděli. „Vy kluci poslouchejte všechno, co vám řekne táta a dědeček. Mají důležitou práci, chlapskou práci. Ať se o vás nemusí bát. A dávejte pozor na to, co dělají — a učte se od nich."
Kalem počechral dvojčata ve tmavých vlasech, které se jim kroutily podobně jako matce. „Já jim ukážu, jak se to dělá." Sklonil se a políbil Leroniku.
Znovu dvojčata sevřela a pak je od sebe odstrčila. „Běžte, musíte se dostat na vodu, než nám tam vychytají všechny ryby."
Chlapci se se smíchem rozběhli k sítím. „Pochytáme všechny ryby, co tam budou!"
„Neboj se," řekl Kalem tiše. „Já se o ty svoje malé chlapíky postarám."
„Já vím, že ano." Za všechny ty roky manželství s Kalemem neotěhotněla, on však Estese a Kalema nikdy nepovažoval za cizí proto, že je zplodil jiný muž. Dělal, jako by se byl Vorian Atreides nikdy nenarodil a nikdy nenavštívil Caladan.
Leronika stála na molu a mávala, zatímco se obě lodi vydaly směrem k jasnícímu se horizontu, s jejím otcem na jedné a Kalemem a chlapci na druhé palubě. Viděla své syny, jak pomáhají otci s plachtami, navijáky a kladkami a cítila, že její manželství je dobré, že měla štěstí a našla tak velkorysého, milujícího muže.
Přesto by si lhala, kdyby si nepřipustila, že jí Vor moc a moc chybí...
Za víc než osm let se její temperamentní voják nevrátil. Věděla, že čas musí ubíhat jinak muži, který tráví celé měsíce na každé cestě mezi hvězdami, shromažďuje flotily Džihádu k porážce Omnia. Byla zklamaná, ale jistým způsobem zároveň cítila úlevu. Přes ujištění, které dala kdysi Kalemovi, nevěděla, co by dělala, kdyby se k ní teď Vor vrátil.
Později toho dne, když taverna ztichla a většina mužů se vypravila s čluny na moře lovit hejna mořských okounů, uvítala Leronika skupinu džihádistů z pozorovací základny. Byla to už třetí vystřídaná posádka. Vojáci si připadali osamělí, ještě si úplně nezvykli poté, co byli přiděleni na toto nové stanoviště.
Muži si objednali naložené jídlo, které si odvezou s sebou na odposlouchávací stanici, a konečně se usadili k velkým džbánkům chaluhového piva. Pak jeden mladý kvarto hrdě podal Leronice balíček. „Včera nám loď přivezla údaje o výzkumu naší soustavy... a něco pro vás." Zašklebil se. „Ty poplatky za dodání jsou něco hrozného."
„Ne každý je tak lakomý jako tvoje žena, Raffe," zavtipkoval další voják.
„Zřejmě moji kuchyni velebí po celé Lize vznešených," řekla Leronika a obracela balíček v nikách. „Proč bych neměla přijmout dárek z vděčnosti od vojáků ze vzdálených bojišť?"
Držela balíček s hranou zvědavostí, předstírala, že nemá tušení, kdo ho mohl poslat, ale srdce jí v hrudi divoce tlouklo. Ani tito džihádisté nevědí, že je od primera Atreida.
Leronika odběhla do zadního pokoje, rozžehla několik svíček - jaké měl rád Vor - a rozbalila zásilku. Žasla nad představou, že cestovala desítky světelných let, aby ji zastihla tady na Caladanu.
Našla v ní zářivý vikam z planety Buzzell, nádherný ohňový kámen, který se těžil na nedávno osvobozeném Iksu, a tucet dalších malých krabiček, z nichž každá obsahovala podivuhodně zářivý nádherný kámen.
Ty dárky jí prozradily, že na ni Vor stále s láskou myslí. Z přiloženého lístku se jí srdce vzedmulo údivem: „Protože tě nemohu vzít na všechny ty planety, Leroniko, rozhodl jsem se, že ti místo toho pošlu kousek z každého toho světa. Nasbíral jsem je během let.
Konečně jsme vyvinuli novou technologii, která mi snad umožní rychle se za tebou dostat. Jak nádherné by bylo, kdybych se právě teď mohl podívat do tvých krásných očí — doufejme, že ten den brzo přijde. Já vím, že máš svůj vlastní život, ale snad na mě ještě někdy s něhou pomyslíš."
Nevěděla, co s těmi poklady dělat. Proseděla u nich celé hodiny, dokud svíčky nedohořely. Jeden po druhém brala do rukou každý ten úžasný drahokam a držela je v dlani, dojatá tím, že je Vor vybíral zvlášť pro ni. Sám se dotýkal těch kamenů, myslel na ni, když se díval do těch nádherných třpytivých broušených ploch. Leronika si nedokázala představit vzdálenosti, které urazil, aby získal tolik zázraků. Muselo mu to trvat roky a za celou tu dobu na ni nezapomněl...
O týden později se rybářská loď Broma Tergieta vrátila sama. Dovlekla se do přístavu, stěžně zčernalé, plachty potrhané a spálené, motory taktak fungovaly. Jakmile ji lidé zpozorovali, rozezněla se poplašná siréna a rybáři jí pospíchali na pomoc. Připoutali své lodě k Bromově a pomohli ji odtáhnout do bezpečí přístavu.
Leronika v panice utíkala dolů k molu, ale neviděla žádné známky po lodi svého muže ani po chlapcích. Marně pátrala, rozhlížela se po vodě, zatímco se nad hlavou sbíraly husté odpolední dešťové mraky. Když starému Bromoví pomohli ze zpuchýřovatělé paluby do přístavu, Leronika se k němu rozběhla. Srdce měla až v krku, oči jí slzely, zvlášť když viděla, jak má otec sežehnuté šaty a vlasy napůl spálené, kůži na tváři zčervenalou a sloupanou.
Za pár chvil ze sebe vyrazila úlevný výkřik, když konečně spatřila své dva chlapce, jak se vynořili z kabiny. Vypadali špinaví a potlučení, ale jinak celí.
„Kde je Kalem? Kde je druhá loď?"
„Elekrani." Víc říkat nemusel. Samo to slovo naplňovalo každého rybáře hrůzou. Leronika už slyšela o podivných elektrických tvorech, kteří žili daleko v mořích Caladanu. Žádný rybář ještě střetnutí s nimi nepřežil. Napřímila se, nepřipustila, aby jí zoufalství naplnilo srdce, dokud si nevyslechla celou historku.
„Zabloudili jsme do jejich hnízda. Byli jako nějaké
živé blesky všude kolem nás. Zjevili se bůhví odkud; nemohli jsme uniknout." Otci se zachvěl hlas, ruce se mu roztřásly, jak znovu zažíval ten strašlivý incident. „Nemyslím, že nás chtěli napadnout, ale vylekali jsme je... a zaútočili. Ty jejich blesky všechno zasáhly. Nápory energie nám zničily řízení. Neměli jsme žádnou šanci... vůbec žádnou šanci."
Dech se mu zadrhl, oči zčervenaly. Vypadalo to, že se děsí toho, co musí říct. Dvojčata se přitiskla k matce, třásla se a plakala. „Kalem popadl kluky a hodil je jednoho po druhém jako rybu na háčku ke mně na palubu. Co jsem měl dělat?"

Brom se rozhlédl po svém napjatém publiku, jako by mu mohlo dát nějakou odpověď. „Volal na mě, ať se postarám o jeho chlapce, ať se postarám o jejich bezpečí. Sotva jsem ho slyšel, jak skučel vítr a praskali ti elekrani. Pak spustil motory a odrazil od nás. Oddělil se od mojí lodi a ani se neohlédl. Chlapci na něj volali a on se v poslední minutě obrátil. Bylo to, jako by věděl, že dává navždycky sbohem."
Brom zatínal a zase povoloval prsty. „Přísahám, Kalem si to namířil přímo do těch zatracených elekranů. Věděl jsem, že musíme zmizet, jinak pak usmaží nás. Myslel jsem jenom na to, jak zachránit chlapce. Kalem. .. Kalem se vrhl se svou lodí přímo do té živé elektřiny a ti tvorové se obrátili proti němu. Konečně jsem dostal loď do chodu, ale když jsem se ohlédl, byla z té jeho jenom ohnivá koule. Elekrani byli všude kolem, napadali ho, útočili.
Položil život za ty chlapce. A za mě." Brom se podíval na svou dceru a pak se odvrátil, nechtěl se setkat s jejím pohledem. „Kalem Vazz nás nechal uniknout. Vděčím mu za svůj bezcenný život, ale přitom to mělo být naopak! On má krásnou ženu a dva silné chlapce." Brom se dlouze roztřeseně nadechl. „Měl zachránit syny a nechat mě tam. Proč mám být naživu já, a ne on?"
Lidé na molech si mezi sebou mumlali a Leronika se přitiskla k synům a k otci. Podělila se s nimi o jejich trápení a všichni se pokoušeli najít trochu úlevy v sobě navzájem.

164 LET P. G.
38. ROK DŽIHÁDU
DESET LET PO PŘÍCHODU UPRCHLÍKŮ Z PORITRINU NA ARRAKIS

Vidím výjevy a vidím realitu. Jak mám poznat rozdíl, když je v sázce celá budoucnost Arrakis?
LEGENDA O SELIMOVI JEZDCI

Za celé roky se pouštním nomádům nepodařil tak úspěšný nájezd proti cizincům. Když uslyšeli poplach nočního zvěda, postavila se Marha s Ismaelem a dalšími členy kmene na útes a pozorovala, jak se tlupa vrací domů, proudí jako plynulé stíny ve světle měsíce. Viděla je, jak šplhají na duny a stoupají po skrytých stezkách, vedoucích do jejich pevnosti izolovaných jeskyní z černého lávového kamene.
Sám Jafar vedl ten výpad do pouště, i když řekl Marze, že se na to úplně necítí. Tento muž s hranatou tváří, uchvácen viděním Selima Jezdce, se zřejmě rozhodl navázat na památku vůdce banditů. Ale bylo to se značnými rozpaky; svěřil se jí, že si sám sebe nikdy nepředstavoval, jak vede nějaký manévr.
El'hímovi, synovi Marhy, který bezpečně spal v jedné jeskyni, bylo devět let. Byl to bystrý chlapec, inteligentní a plný nápadů, ale ještě si zřejmě neuvědomoval odpovědnost, která leží na bedrech jediného syna Selima Jezdce.
V Marze se všechno stáhlo, když si připomínala svou lásku k Selimovi, k mýtické postavě i k muži. Rozuměla jeho snům a stezce, po níž se chtěl vydat, aby jich dosáhl. Bolelo ji, když viděla, jak moc její stoupenci bez něj ztrácejí cestu. Jafar a Marha dělali, co se dalo, aby udrželi zbývající psance pohromadě, daleko od civilizace. Neminulo ještě ani deset let a oběť jejího muže Šaj-hulúdovi byla téměř bezcenná. Jak mohl čekat, že jeho cíl přetrvá tisíce let, jak předvídal?
Věděla, že nastal čas k radikální změně. Lidé byli tady hluboko v poušti příliš bezpeční, stále lhostejnější a změkčilejší. Před několika dny svolala Marha dospělé členy kmene a naléhala na ně, aby zamířili s červy směrem k Arrakis City. Na té obchodní stezce musí pátrat po veškeré
činnosti zaměřené na sklizeň koření v poušti — a zničit ji Vyrazila skupina čtrnácti jezdců, těch, kteří prožili většinu času se Selimem, dokud byl naživu. Mužů a žen, kteří podněcovali k další akci, místo aby se skrývali zde na vzdáleném místě v poušti...
Uprchlí poritrinští otroci dodali skupině čerstvou krev a nové myšlenky. Vybírali si druhy mezi Selimovými následovníky, oživili tlupu početnými dětmi. Ismaelovi se podařilo odvést svůj lid do bezpečí, ze spárů ďábelských otrokářů. I když vinou života v otroctví na Poritrinu předčasně zestárl, svoboda tady v poušti z něj zase sňala tíhu života. Deset let poté, co experimentální loď na zakřivení prostoru havarovala na Arrakis, vypadal mladší a mnohem silnější. Byl pevná vedoucí síla, ale žádný násilník, žádný revolucionář, který by pro dosažení svých cílů zabíjel.
Takové věci tady na Arrakis nebyly nutné. Ismael se k nájezdu nepřipojil, místo toho raději zůstal s Marhou a jejím synem. Nebyl žádný bojovník a nikdy se nenaučil jezdit na těch velkých červech, i když Marha byla přesvědčena, že by ho to naučit dokázala.
Dávala mu soukromé lekce o způsobech pouště a on ji na oplátku učil některé buddislámské sútry, které si zapamatoval jako chlapec. Pokoušel se jí vysvětlit filozofické spletitosti zensunnitského výkladu a to, jak ty myšlenky formovaly základy jeho životních rozhodnutí. Marha s ním diskutovala, nasazovala ostrý důvtip a bystrý úsměv, vysvětlovala, že posvátné knihy se nevztahují ke každé situaci.
Ismael se zamračil. „Když Buddalláh jednou stanovil pravidla, nemění je pokaždé, když vítr zavane opačným směrem."
Marha si ho přísně změřila. „Tady na Arrakis to, co se nechce přizpůsobit, rychle zahyne. Kde pak bude Buddalláh, když z nás všech zůstanou jenom vysušené mumie na písku?"
Nakonec Marha a Ismael dosáhli shody. Oba se cítili spokojení a potěšení tou vzájemnou intelektuální výzvou. Hledali

cesty, jak aplikovat buddislámské sútry
nejen na legendu o Selimovi Jezdci, ale i na realitu tvrdého každodenního života na Arrakis...
Nájezdníci vešli do jeskyní, obtížení vaky s ukradenými zásobami a nářadím. Nejlepší bylo, že počet navrátivších se postav se shodoval s počtem, který vyrazil, jak Marha zaznamenala. Nikdo nebyl zabit ani zajat.
Usmála se. Selim je učil, jak žít tím nejodříkavějším způsobem, ale kdykoli se psanci zmocnili zásob nepřátel, slavili. Během hodiny oslavy propuknou.
„Dneska je velký den," řekla Marha. „Ani Selim by si nemohl přát víc."
Ismaelovi zazářily oči a řekl: „Marho, utlačovaní otroci na Poritrinu dlouho snili jen o tom, jak dosáhnou svobody. Nyní nastal čas, abychom přestali odpočívat a skrývat se... a rozhodli se, co udělat s našimi životy."
Jako součást kořisti, ukradené partám sběračů koření, přinesli nájezdníci několik pytlů čerstvé zpracované melanže — sušené esence Šaj-hulúda. Marha svírala pytel toho silného rezavě zbarveného prášku a usmívala se na Jafara ve žlutém světle hlavního shromaždiště v jeskyních. „Tvůj tým si vedl dobře. Je čas oslavovat a probrat naši budoucnost."
Ismael stál vedle ní. Cítil veliké pouto s těmito pouštními lidmi, z nichž všichni denně bojovali o holou existenci. Jeho poritrinští společníci včetně dcery Chamal se tu dobře adaptovali. Bojovali by za prostý život na Arrakis stejně divoce jako kdokoli ze Selimovy bandy.
Ismael zachytil koutkem oka jakýsi pohyb, obrátil se a uviděl rychlého, nenápadného mladíčka El'híma, jak vyrazil ven jedním z jeskynních oken. Zaznamenal v něm náznaky rysů Marhy a pokoušel se usoudit, jak asi vypadal sám Selim Jezdec.
Tmavovlasý El'hím šplhal dolů z prudkého svahu, přidržoval se skal a hledal bezpečnější záchytné body. Byl hbitý a silný, vždy dychtivý prozkoumat všechny pukliny a kaňony. Chlapec měl pronikavé tmavé oči; i když toho moc nenamluvil, hlavu měl zřejmě plnou nápadů.
Ismael ho měl čím dál tím raději. Marha zjevně organizovala čas tak, aby spolu s chlapcem trávila mnoho odpolední a večerů s Ismaelem. Po Selimově smrti si nenašla dalšího druha a bylo jasné, jaké s ním má úmysly. Ismael zjistil, že by proti tomu celkem nic neměl. Skupina psanců byla malá a jejich spojení by mohlo být moudrá věc, alespoň teoreticky. Přestože nezapomněl na ženu a mladší dceru, které musel nechat na Poritrinu, nikdy se tam nemohl vrátit. Od doby, kdy otroci uprchli, uplynulo už skoro deset let. V žádném případě by už nemohl Ozzu a Falinu nikdy najít.
Díval se, jak mladý El'hím utíká pryč, a pak se soustředil na ostrou silnou vůni, která mu dolehla k nozdrám. Marha otevřela pytle s ukradenou melanží a nabírala prášek do dlaní.
„Selim Jezdec nalezl pravdu ve vizích, které mu přineslo koření. Šaj-hulúd nám poskytl to požehnání. Nechal ho v poušti, abychom mohli zjistit jeho příkazy." Podívala se na Ismaela i na Jafara. „Od smrti mého muže uběhla už dlouhá doba. Každý z nás teď potřebuje smysl a směr. Toto koření bylo odebráno zlodějům pouště a Šaj-hulúd chce, abychom ho pojedli a dokázali porozumět."
„Co když každý uvidíme něco jiného?" zeptal se Ismael.
Marha si ho změřila. Byla krásná, silná a sebejistá, nad obočím měla malou měsíčkovitou jizvu po zápasu na nože.
„Každý uvidíme to, co potřebujeme vidět, a všechno tak bude v pořádku."
Když se slunce uložilo za rovný měkký horizont písku, teplota klesla a planoucí barvy soumraku nastoupily v celé své kráse. Následníci Selima Jezdce se sešli v největší síni jeskyní a podávali si navzájem silnou zpracovanou melanž. Každý muž a žena spotřebovali mnohem víc, než kdy zahrnovala jejich denní strava.
„Tohle je krev boha, výtažek Šaj-hulúda. Soustředil svoje sny kvůli nám, abychom se na nich mohli podílet a vidět očima vesmíru." Marha pojedla silnou kořeněnou oplatku a podala další Ismaelovi.
Jedl melanž už mnohokrát — byla základní složkou stravy obyvatel pouště — ale tohle bylo mnohem víc, než kdy zkonzumoval najednou. Jakmile ji polkl, cítil, jak mu její účinek prostupuje krevním oběhem a téměř okamžitě proniká do mysli.
Okna v ní se otevřela, jako by vyhlížel očima z různých míst v hlavě. Nedokázal říct, jestli se dívá do budoucnosti nebo do minulosti, nebo prostě jen vidí obrazy toho, co chtěl nebo čeho se bál. Selim Jezdec vídal stejné věci a ty pak začlenil do své náruživé mise.
Ale Ismael nyní prožíval hrozné představy, kterých nechtěl být svědkem. Viděl Poritrin, známou říční deltu a otrocká obydlí zaplavená krví a násilím, v plamenech. Nočním vzduchem se nesly výkřiky obětí. Srdcem se obrátil k hlavní osobě a věděl, že to Alíd musel způsobit všechnu tuto bolest a utrpení.
Celé město Starda, velké centrum na řece Isana, leželo před jeho očima v troskách, většina ústředního komplexu se proměnila v propadlý sklovitý kráter. Trosky vysokých budov se táhly doširoka ve vlnách, jako by na metropoli zaútočila pěst nějakého pomstychtivého boha a všechno rozdrtila.
Ale to byl jen začátek. Viděl přeživší šlechtice a pozůstatky Dračích gard, jak se chápou zbraní a vyjí po pomstě. Chytali buddislámské otroky na všech kontinentech, lapali je a mučili. Mnoho z nich zavřeli v domech a upálili zaživa, jiné postříleli, těla zohavili.
Ve vizi, kterou už nikdy nezapomene, protože se mu vpálila jako cejch přímo do vzpomínek, viděl Ozzu a Falinu, jak se spolu krčí, křičí hrůzou, žadoní o milost. Pak pět mužů s dlouhými noži, kteří je našli... a ti muži si dali načas, prodloužili si to potěšení s nimi.
Ale melanž hnala Ismaela dál vířícím bílým tokem obrazů v mysli. Poritrin se rozplynul, vystřídaly ho vyprahlé světle hnědé duny nejsušší pouště. Rozpraskaná dna jezer a zkrabacené černé skály se zvedaly, aby nabídly bezpečné ostrůvky, útočiště proti hladovým červům.
Beze slov vycítil poslání Selima Jezdce. Viděl muže, jedoucího vysoko na hřbetě velikého písečného červa, nesoucího poselství ve službách Stařešiny pouště. I když byl Selim už dlouho mrtev, viděl Ismael sám sebe, jak jede za vůdcem

banditů, zdolává veliké vzdálenosti v poušti na červovi. Oba dva ovládali Šaj-hulúda a vedli své druhy jezdce k jasnému horizontu, k budoucnosti, v níž mohli být svobodní a silní - a všichni píseční červi zůstali naživu.
Ismael zatajil dech. Srdce mu bušilo, cítil se povzbuzen tím snem. Rozuměl tomu, co cítí Marha, vědomí cíle, které sám Selim vzbudil ve svých stoupencích banditech.
Pak vycítil nějaké nebezpečí, bezvýchodný a vše pohlcující strach... nebyl součástí té majestátní vize, byla to osobnější tragédie, nebezpečí — týkalo se chlapce El'híma.
Nebyla to vize budoucnosti, žádné vzdálené varování. Dělo se to teď. Chlapec byl chycen, polapen v malém průlomu ve skalách. Zatímco se dospělí soustředili zde, El'hím utekl, zkoumal skály a příkré svahy, šťoural do prasklin a děr a hledal myš klokaní nebo ještěrky, které by mohl donést kmeni k jídlu. Ismael vycítil rychle cupitající nožky a nebezpečí, míhající se kolem chlapce, podobalo se tisíci zabijáckých nožů.
Ismael se rozběhl ven z jeskyně. Věděl, že to nebyla součást vidění. Jeho tělo teď vedla nějaká jiná síla. Opustil shromážděné lidi, všechny ovládané vlastními vizemi z koření.
Když si Marha uvědomila, že zmizel z jeskyně, vyklopýtala za ním. Ale Ismael se nedal zastavit. Intuitivně věděl, kam chlapec šel, i když El'híma neviděl už celé hodiny. S nesmírnou svižností přelézal skály, malým průlomem mezi kamením se pustil dolů.
Očima pátral po okolí a současně v duchu uviděl hroznou vizi: chlapec je chycen a zabijáci máchající noži se k němu blíží.
El'hím se bál. Už dvakrát volal o pomoc, ale nikdo ho neslyšel.
Nikdo kromě Ismaelova vidění.
„Ismaeli, co se děje? Kde jsi?" Hlas Marhy byl nezřetelný a vzdálený... ale plný obav. Ismael jí nemohl odpovědět.
Pulsující naléhavost ho táhla dál, konečně dorazil ke stinné puklině ve skalách. El'hím musel vlézt dovnitř, vecpat úzká ramínka do toho těsného prostoru, propracovávat se tam, kde doufal najít nějaký poklad k jídlu nebo tajný úkryt.
Místo toho tam narazil na... hrozné nebezpečí.
Ismael se vtlačil svými širokými rameny dovnitř, odíral si kůži, postupoval dál. Natáhl se, objevil kus pevné skály a vtáhl se hlouběji. Netušil, jak se vůbec dostane ven, ale zastavit se nemohl. El'hím byl v pasti.
Ismael uslyšel křik — ne ustrašený, ale varovný. „Jsou všude! Ať se k tobě nedostanou."
Ismael se natahoval, dokud nepopadl El'híma za ruku a nepřitáhl si chlapce k sobě. Znovu uslyšel míhající se nožky, ucítil někde blízko zřetelný pohyb, ale cítil, že chlapec bude zachráněn, jen jestli ho k sobě dostane ještě blíž. Ismael vmanévroval tělo do širšího místa praskliny, až měl dost místa chlapce vytáhnout a osvobodit.
A ti zabijáci místo toho zaútočili na něj.
Cítil bodání jejich jedových trnů jak nože. Drobné čepele se mu zabodávaly do oděvu a pronikaly jím, pronikaly kůží. Ale Ismael pevně svíral El'híma a na vlastní bolest nedbal. Vytahoval se pozpátku, až El'híma vyvlekl do volného prostoru, a přitom si rozřízl kůži na zádech. Stál tam a svíral Selimova syna, neporušeného a zachráněného.
Marha k nim doběhla, popadla chlapce — a pak v hrůze zírala na Ismaela.
Celé tělo měl pokryto černými škorpióny, jedovatými pavoukovci, bodali ho znovu a znovu a každá z dávek jedu mohla být smrtelná.
Ismael ze sebe ty tvory setřásl, jako by to byli obyčejní komáři, a škorpióni se rozutekli do úkrytů ve skalních puklinách.
"Prohlédni chlapce," řekl Marze. „Zkontroluj, jestli se mu nic nestalo."
El'hím ohromeně zavrtěl hlavou. „Já jsem v pořádku. Nebodli mě."
Pak se Ismael zhroutil.
Probral se po třech dnech horeček a nočních můr. Zhluboka se nadechl, ucítil horký vzduch v bolavých plicích, zamrkal a posadil se v chladu své jeskynní dutiny. Sáhl si na ruce, uviděl na kůži šrámy, ale nebyly rudé, spíš růžové, a zdálo se, že se hojí.
Ve dveřích stála Marha, odsunula jejich závěs stranou. Překvapeně si Ismaela měřila. „Každé z těch píchnutí tě mělo zabít, a ty přesto žiješ. Zotavil ses z toho všeho."
Rty měl rozpraskané a v ústech příšerné sucho, ale přesto se mu podařilo se usmát. „Selim mi ukázal, co mám dělat. Ve vidění z koření mě přiměl zachránit svého syna. Myslím, že by mě nenechal zemřít."
Vešla jeho dcera Chamal. Oči měla červené a oteklé. Plakala, i když se psanci z Arrakis hluboce mračili nad takovým plýtváním tělními tekutinami. „Snad to bylo tou melanží v krevním oběhu. Duch Šaj-hulúda ti dal sílu."
Ismaelovi se točila hlava, ale přinutil se držet se rovně. Dcera přispěchala k němu a podala mu šálek. Voda chutnala jako nektar.
Nakonec vešel do jeskyně El'hím a s vykulenýma očima hleděl na Ismaela. „Ti škorpióni tě bodali, a tys mě přesto zachránil. Nezabili tě."
Ismael poplácal chlapce po rameni. Stálo ho to veškerou sílu. „Uvítal bych, kdybys to příště už po mně nechtěl."
Marha se usmála, pořád nebyla schopna uvěřit tomu, co vykonal. Zhluboka se nadechla. „Vypadá to, že jsme byli mnohokrát požehnáni. Ty, Ismaeli, ses rozhodl vytvořit legendu sám ze sebe."

Už jsme čekali dost dlouho. Nastal čas.
KOGITOR VIDAD,
ÚVAHY Z IZOLOVANÉ OBJEKTIVITY

Erasmus se nikdy nepovažoval za politického vůdce, i přes svá studia diplomacie a lidských sociálních interakcí a k tomu hojnost teoretických zkušeností. Schopnost operovat v politických vodách se mu hodila, aby si vybudoval existenci nezávislého robota a přesvědčil Omnia, aby ho nechal pokračovat v experimentech na lidských objektech. Kogitoři z věže ze slonovinové kosti však nebyli lidé v pravém slova smyslu.
Jednoho odpoledne uvítal podivnou delegaci ze zmrzlé planetoidy Hessry, několik pomocníků, pomrkávajících pod měďnatým žárem corrinského obřího rudého slunce. Přišli obtíženi prastarými lidskými mozky - filozofy, stejně jako byl Erasmus, - v ochranných nádobách.
Nezávislý robot je přijal v luxusním salonku své vily. Byl překvapen a potěšen, hosty míval jen zřídka. Vzhledem k častým útokům ze strany armády Džihádu Omnius navrhl, aby se schůzka odehrála tady, ne v Centrální věži, pro případ, že by se Kogitoři pokusili propašovat s sebou nějakou zákeřnou tajnou zbraň.
Jeho mladý svěřenec Gilbertus Albans, oblečený ve vybraných nových šatech, vše sledoval a pomáhal, byl výbornou obsluhou. Z jedné stěny měkce zářilo Omniovo transoko, pozorovalo postup jednání. Zdálo se však, že všemysl neví, co si počít s těmi nečekanými návštěvníky. Venku v chodbě zůstalo šest hrůzných robotických strážců.
Dovnitř vkráčelo procesí mnichů ve žlutých róbách. Prvních šest z nich neslo zdobené průhledné válce, jako by to byly nějaké posvátné relikvie. Pobočníci si zřejmě plně neuvědomovali riziko dobrovolné návštěvy na Synchronizovaném světě. „Kogitoři z věže ze slonovinové kosti si přejí probrat s Omniem jednu důležitou záležitost," řekl vedoucí mnich, který držel v nikách těžkou
nádobu prvního z Kogitorů. „Já jsem Keats, pomocník Vidada."
Mozek bez těla se vznášel v namodralém elektrafluidu a vypadalo to, jako by ho v telepatické rovnováze udržovaly vlastní myšlenky. Erasmovi připomenul rebelské kymeky a prastaré pletichářské mysli Titánů. Agamemnonova nemoudrá a nečekaná revolta způsobila Omniovi mnoho starostí, ale koneckonců byla jen malým překvapením. Kymekové měli přece lidské mozky s lidskými chybami a nespolehlivostí.
Erasmus rozpřáhl tvarokovové ruce na uvítanou, přitom mu klesly rukávy karmínového a zlatého roucha. „Já jsem určený prostředník všemysli. Nesmírně nás zajímá, co nám chcete říci."
Vidadův hlas zazněl z reproduktoru stejně jako hlas kymeků. „Po mnohém rozjímání vám musíme učinit přátelskou nabídku, která se týká tohoto dlouhodobého konfliktu mezi lidmi a stroji. Jakožto Kogitoři nabízíme vyváženou perspektivu a řešení konfliktu. Můžeme přitom vystupovat jako prostředníci."
Erasmus zformoval na tváři úsměv. „To je ten nejobtížnější úkol, jaký jste kdy podnikli."
Transoči se vznášely u stropu a všechno zaznamenávaly. Gilbertus zpoza Erasma dělal totéž. Omniova obrazovka na zdi zářila, jako by byla živá. Všemysl promluvila tak hlasitě, až to burácelo. „Tento konflikt je drahý a neefektivní. Jeho ukončení by přineslo mnoho výhod, ale lidé jsou příliš iracionální."
Pobočník Keats se lehce uklonil. „Se vší pokorou, Kogitor Vidad je přesvědčen, že by dokázal vymyslet vhodné řešení. My jsme neutrální delegace. Jsme přesvědčeni, že existují témata k jednání."
„A dorazili jste neohlášení, bez jakéhokoli zabezpečení?" zeptal se Erasmus.
„Co by nám bylo platné brát si zabezpečení na nejmocnější Omniovu planetu?" položil Vidad řečnickou otázku. Keats se rozhlédl po pokoji a setkal se s pohledem Gilbertuse Albanse, který nijak viditelně nereagoval. Pobočník ve žlutém hávu působil nejistě.
Erasmus si vzpomněl na své povinnosti hostitele a podle starých zvyků poslal pro občerstvení. Pobočníci se na chladnou šťávu a exotické ovoce tvářili lačně, ale podezíravě, a tak se Gilbertus posadil a klidně ode všeho ochutnal, aby prokázal, že to není otráveno.
Erasmus se vydal mezi ochranné schrány, které lidé položili na masivní stolky v salonku. „Měl jsem za to, že se Kogitoři z věže ze slonovinové kosti izolovali ode všech rozptýlení civilizace a společnosti - včetně jejích konfliktů," řekl robot. „Proč jste se teď chopili tohoto ušlechtilého úkolu? Proč ne před desítkami let nebo před stoletím?"
„Vidad je přesvědčen, že čas míru je nablízku," řekl Keats a natáhl se pro druhou sklenici safírově modrého džusu.
„Serena Služebnice vyhlásila svatou válku proti všem strojům před šestatřiceti standardními roky," řekl Erasmus a jeho tvarokovová tvář při vzpomínce na tu fascinující ženu zformovala lehký úsměv. „Lidé neusilují o řešení - usilují o vyhlazení. Ve starých databázích jsem četl alegorii o muži, který se snažil vykonat dobrý skutek ukončením boje mezi sousedy a za tu snahu ho zabili. Mohlo by vám to být nebezpečné."
„Všechno je nebezpečné, ale šlechetní Kogitoři už dávno odložili břemeno strachu, když se vzdali svých těl."
Omnius zahřímal na návštěvníky: „Vaše odpověď je nedostatečná. Proč za mnou přicházíte po tolika letech?"
Pomocníci ve žlutých róbách se na sebe podívali, ale počkali, až prostřednictvím hlasového syntenzátoru promluví Kogitor Vidad. „Na jedné frontě stojí proti tobě Titáni se svou armádou neo-kymeků a už se jim povedlo zničit mnoho tvých moderních lodí. Na druhé straně proti tobě podnikají mocné údery svobodní lidé. Už jsi přišel o několik Synchronizovaných světů. Logicky je ve tvém zájmu, Omnie, dosáhnout dohody s lidmi, aby ses mohl soustředit na výzvu kymeků. Vývoj se obrací proti tobě."
„Mé konečné vítězství je jisté. Je to jen záležitost času a úsilí."
„Není v zájmu efektivity vhodné minimalizovat vynaložený čas, úsilí a zdroje? Jako Kogitoři můžeme vystupovat coby nezaujatí prostředníci ve snaze o racionální, nestranné řešení tohoto konfliktu. Jsme přesvědčeni, že lze dosáhnout prospěšné dohody."
„Prospěšné komu?" zeptal se Erasmus. „Synchronizovaným světům a Lize planet." „Nedokážete přesvědčit lidi, aby se s námi spojili proti kymekům," řekl Omnius. „Agamemnon si nás chce podrobit všechny."
„Naším záměrem není vyjednat válku, jen mír." „Já Serenu Služebnici docela dobře znám," řekl Erasmus. „Nerealisticky se stará o osudy našich lidských otroků, i když na planetách Ligy mají taky otroky. Jaké pokrytectví!"
Pobočníci pokývali, podívali se na sebe a Vidad řekl: „Mnoho otroků bylo pobito během násilností na obou stranách

Džihádu. Nemáme přesné údaje o nevinných lidských obětech na Iksu, IV Anbusu a Bele Tegeuse, ale předpokládáme, že jich bylo hodně."
„Na organizovaných Synchronizovaných světech, kde společnost není tak neobratná, neefektivní záležitost, se otrocké katastrofy vyskytují jen málo," upozornil Omnius. „Můžu to dokázat vyčerpávajícími statistikami."
Erasmus řekl: „Tudíž můžeme argumentovat tím, že se zachrání víc lidských životů, bude-li dosaženo dohody o zastavení boje. Musíme lidem ukázat, že cena jejich Džihádu je pro ně moc vysoká. Serena Služebnice to pochopí."
„Nejjednodušší řešení je okamžité zastavení veškerého nepřátelství mezi tebou a Ligou vznešených," řekl Vidad Omniovi. „Ty si podržíš své Synchronizované světy a svobodní lidé svou Ligu planet. Vzájemné agrese skončí. Nebude žádné další umírání, žádné další násilí mezi stroji a lidmi." „Na jak dlouho?" „Navždy."
„Přijímám tvůj návrh," řekl Omnius z monitoru na zdi. „Ale musíš poslat zástupce Ligy, aby formálně přijali podmínky. Jestli Liga odmítne, nevracej se."

Chrabrost je definována chrabrými činy, bez ohledu na to, jaké motivy spočívají v lidském srdci.
TITÁN XERXES, MILÉNIUM NAPLNĚNÍ

Aurelius Venport seděl pod klenbou kanceláří Rady Džihádu, usrkával ledové pití a pečlivě zachovával předstíraný sebejistý výraz. Zufa s ním nebyla. Naproti sobě měl Velkého patriarchu Iblise Ginju, jeho hrozivého velitele Džipolu Yoreka Thurra a Serenu Služebnici, neochvějnou ve svém zápalu. Venportův na míru šitý oblek byl natolik chladivý, že neprojevil, jak se jeho majitel zatraceně potí.
Venport měl v plánu nejdůležitější jednání za celou svou kariéru.
„Jsem moc rád, že jsme se dokázali všichni sejít k projednání našich vzájemných požadavků jako dospělí lidé," začal po dalším doušku. Potřeboval se vyrovnat se ztrátou své rychlé obchodní flotily jako byznysmen. Situace se změnila a on z ní musel získat, co se dá. Asi se mu nepodaří uchovat si všechny zisky a moc, které čekal, takže se bude muset snažit vytěžit něco z toho, co zbylo. Možná dokonce i něco lepšího.
Do podobných jednání se pustil svého času s lordem Bluddem ve věci prodeje práv na světelné koule a vedl si dobře. Tato situace se zdála být mnohem důležitější a nesla s sebou nesmírné dopady.
„Navrhli jste, aby moje nové obchodní přepravní lodě zakřivující prostor byly přestavěny na bojová plavidla pro armádu Džihádu a aby se nové motory adaptovaly pro střední válečné oštěpy. Vaši seriózní, ale poněkud... naivní vojenští důstojníci jsou toho názoru, že spokojeně zlikviduji všechna svoje aktiva, odevzdám patentovanou technologii, budu ignorovat desetiletí nepřetržité práce a investic a jednoduše vydám všechna plavidla své nákladné flotily bez jakékoli kompenzace. Mám se za to dočkat jedině... úcty?"
Serena se zakabonila a spojila ruce špičkami prstů.
„I kdybyste neměl dostat nic, mnozí z nás té věci obětovali mnohem víc."
„Nikdo nechce podceňovat tvoji oběť, Sereno," řekl Ginjo. „Ale snad bychom nemuseli tohoto muže zruinovat, abychom dostali, co potřebujeme."
Serenu to nijak neovlivnilo. Řekla: „Vy kšeftujete s válkou, řediteli Venporte?"
„Jistěže ne!"
Thurr se zamračil, přihladil si jednu stranu kníru a řekl tichým hlasem: „Na druhé straně nebuďme tak důvěřiví a nemysleme si, že ředitele Venporta nikdy nenapadla možnost vojenské aplikace těch lodí, zakřivujících prostor. Přesto se neobtěžoval informovat Radu Džihádu o své činnosti na Kolharu."
Venport se na záhadného velitele Džipolu dopálil. „Ohybače jsou nové a ještě pořád nebezpečné, pane. Přišli jsme o značné procento letů. Časté katastrofy mě přinutily zvýšit ceny za přepravu o značnou přirážku, abych mohl znovu stavět lodi, o které jsem přišel, a kompenzovat rodiny žoldnéřských pilotů, kteří podnikli tak nesmírné riziko."
Thurr si založil ruce. „Rebelští kymekové a stejně tak Omnius by moc rádi převzali celé to zařízení a ukradli technologii pro sebe."
„Během let jsem do toho programu napumpoval většinu majetku společnosti VenKee a mám právo nějakým způsobem z nové technologie těžit. Nikdy bych neinvestoval do výzkumu a vývoje, kdybych si nebyl myslel, že to pro nás má nějakou hodnotu. I za hladce běžících a výnosných let by mi trvalo desetiletí, než bych splatil dluhy, které jsem nadělal, abych mohl vybudovat loděnice. Myslíte si, že by nějaký byznysmen Ligy investoval všechno svoje jmění do vývoje důležité technologie, kdyby věděl, že mu vláda možná všechno vezme a nechá ho zbankrotovat?"
Serena na něj netrpělivě ukázala prstem. „Já ten váš dluh můžu zrušit. Úplně ho vymazat."
Venport na ni hleděl a nebyl schopen uvěřit tomu návrhu. Tak dalekosáhlý ústupek ho ani nenapadl. „Vy byste... vy byste to mohla udělat?"
Iblis Ginjo se naprímil, natřásl se jako nějaký pták před samičkou. „Ona je kněžka Džihádu, řediteli. Může to udělat jediným škrtnutím pera."
Venport nemeškal a využil té výhody, začal odříkávat body, které si připravil během cesty na Salusu. „Moje žena Norma Cenva obětovala vývoji technologie zakřivení prostoru víc než třicet let. Čelila mnoha nepřízním osudu, včetně toho hrozného mučení, když ji zajali kymekové, ale svou vizi budoucnosti lidstva si zachovala neotřesenou. Dokonce zabila Titána Xerxe. A po celou dobu jsem ji já jediný podporoval, já jediný jí věřil. Dokonce i Učenec Holtzman ji odvrhl."
Rozhlédl se kolem stolu v kanceláři Rady a zaznamenal, že několik lidí se tváří netrpělivě, kdy už se dostane k jádru věci. Venport se naklonil kupředu. „Proto žádám, aby společnosti VenKee Enterprises a jejím následníkům byl udělen

nezrušitelný patent na specifickou technologii zakřivení prostoru."
„Monopol na cestování vesmírem," zavrčel Yorek Thurr.
„Žádám o patent na svoji formu cestování vesmírem, na použití svých motorů ve svých lodích. Celá tisíciletí lidé zdolávali nesmírné vzdálenosti tradičními prostředky. Ať si klidně používají stejná plavidla, jaká používali odjakživa - já chci zvláštní ohled jen na své ohybače, které byly vyvinuty mojí ženou a financovány mou společností. To je rozumná žádost."
Ginjo poklepal prsty na desku stolu. „Nedělejme si žádné iluze. Jestli se podaří vyřešit bezpečnostní stránku věci, bude z toho preferovaný způsob cestování mezi hvězdnými soustavami a všechny ostatní metody se stanou zastaralými."
„Bude-li to nejrychlejší a nejspolehlivější způsob cestování, proč by z toho moje společnost neměla těžit?" Venport si založil ruce na hrudi.
Ale Serena už měla dost dohadování. „Ztrácíme čas. Ať si dostane svoje nezrušitelné patenty a monopol - ale jedině po skončení Džihádu."
„Jak můžu vědět, že někdy skončí?"
„To je riziko, které budete muset podstoupit."
Z jejího výrazu Venport poznal, že tu věc nemůže tlačit ani o centimetr dál. „Dojednáno, ale jestli zemřu před koncem Džihádu, přejdou práva na moje dědice."
Serena přikývla. „Iblisi, postarej se o vypracování nezbytných dokumentů."
Na závěr mazaný Aurelius Venport ještě vyjednal právo přepravovat alespoň částečný náklad zboží na vybraných vojenských misích. I když tyto rozhovory neinicioval ani nevyvolal krizi, která si je vyžádala, po jejich skončení začínal mít pocit, že by z něj mohly udělat velice, velice bohatého muže.
Odměny se dočkal téměř okamžitě.
V sále Parlamentu, ověšeném transparenty, směli běžní občané stát až vzadu a shlížet na zástupce planet. Na pamětním náměstí venku se soustředily tisíce lidí, sledovaly dění na obrazovkách, velkých jako budovy.
Zufa Cenva seděla vedle Venporta v přední řadě sedadel, která se táhla směrem k vyšším stupňům jako zvířené vlny jezera. Světlé vlasy a rysy jí propůjčovaly vzezření jakéhosi ztělesnění statické elektřiny a vypadalo to, že přímo sálá duchem nejmocnější Čarodějky ze všech talentovaných žen Rossaku.
Shlédla na něj a jemu se z toho pohledu světlých očí zatočila hlava. „Teď jsi velký hrdina, Aurelie. Tvoje jméno nese na rtech každý džihádista, bojující za svobodu. Má to historický význam."
Zahleděl se přes řečnický stupínek na působivě oděné hodnostáře a řekl: „Nikdy v životě jsem se o historii moc nestaral, Zufo. Stačí mi, jak to změní moji současnou situaci." Uhladil si pomačkaný límec a až přespříliš slavnostní oblek. „Měly jste s Normou pravdu. Byl jsem krátkozraký a sobecký. Věnovat lví podíl našich zdrojů vojsku místo na komerční účely sice bude znamenat překážku v postupu - ale nakonec díky tomu VenKee Enterprises posílí."
Přikývla. „Vlastenectví se vždycky cení, Aurelie. A ty to právě začínáš chápat."
„Přesně tak." Ve skutečnosti si původně myslel, že tahle medaile je jenom jakási cena útěchy, cetka, díky které se má lépe smířit se svou obětí. Neuvědomil si, že to pozvedne jeho význam v očích lidí. V budoucnu si jen málokdo zvolí zboží od některého z konkurentů VenKee.
Uvědomil si, jak nečekaně dychtivý je vrátit se do loděnic a začít zavádět nový kurs. Přitom musí plně ohodnotit materiál a výrobky, aby mohl pohotově stanovit nejvýnosnější náklad, který se bude převážet během vojenských misí v ohýbačích prostoru. Jeho výrobky se budou přepravovat jako záloha podle dostupného prostoru v lodích. Yorek Thurr prostřednictvím vazeb Džipolu už Aureliovi a Zufě zajistil cestu na malé vesmírné jachtě zpátky na Kolhar. Odletět měli téměř okamžitě po slavnostním ceremoniálu.
Venport během úvodního pořadu a představování seděl upjatě. Velký patriarcha Iblis Ginjo právě náležitě horlil svým impozantně znělým hlasem, následován Serenou Služebnicí. Stála na řečnickém pódiu jako okouzlující postava v charakteristické purpurem lemované bílé róbě. Vlasy už jí trochu zešedivěly, jako by byly lehce poprášeny popelem, a tvář vykazovala váhu let a tragédií. Ale hlas měla pevný, když zvala Venporta na pódium spolu s proslulým mladým polním chirurgem Radžídem Sukem.
Venport za hlasitého potlesku kráčel na pódium. Zufa Cenva dala nečekaně najevo, jak je na něj hrdá a on si jen přál, aby tu mohla být Norma. Protože Norma si alespoň jednou v životě zasloužila ocenění a vyznamenání, ať už je chtěla, nebo ne.
Světla ho rozrušila a zamlžila mu zrak a on si připadal, jako by ho měla ta přílivová vlna potlesku smést. Vyhnul se pohledu do moře tváří, obklopujících centrální pódium, a postavil se vedle doktora Suka.
Serena řekla: „Oba dva dostanete nejvyšší medaili na znamení uznání, jakou Džihád propůjčuje. Manionův kříž je pojmenován po mém dítěti, prvním mučedníkovi naší svaté války proti myslícím strojům. Dostali ji jen nemnozí."
Obrátila se k druhému příjemci a řekla: „Doktor Radžíd Suk je náš největší polní chirurg. Vzdal se soukromé praxe a doprovází naše bojové flotily, cestuje do vzdálených bojových zón a obětuje čas naší svaté misi, pomáhá zachraňovat nesčetný počet džihádistů." Suk stál jako svíce s vypnutou hrudí. Diváci jásali, když mu předala medaili.
„Teď vám představuji nejúžasnějšího podnikatele, muže, který bojoval bitvy mezihvězdného obchodu a vytvořil zásobovací a distribuční síť, která se táhne přes celé hvězdné systémy. Ředitel Aurelius Venport právě věnoval celé své loděnice armádě Džihádu. Jsem přesvědčena, že konečně máme příležitost zničit Omnia navždycky." Dávala si pozor, aby neprozradila nic určitého o technologii zakřivení prostoru. Džipol znovu a znovu dokazoval, že zvědové strojů mohou být všude.
Obecenstvo divoce jásalo, přijímalo její tvrzení bez otázek. Venport však pochyboval, že k tak významnému vojenskému úderu dojde brzy, ani za nejlepších snah Kolharu a masivního financování. Holtzmanovy lodě byly prostě příliš nové a nevyzkoušené.

Venport se však formálně uklonil, když mu kněžka zavěsila na krk lesklou stuhu s nápadnou medailí.
Pak ustoupila na bok a ukázala na oba muže, předvedla je davu. „Naši nejnovější hrdinové Džihádu! Díky nim jsme učinili velký krok směrem k vítězství."
Obchodník zvedl hlavu. Udivilo ho, když pocítil, jak ho v očích pálí slzy. Srdce jako by mu v hrudi oteklo. Zatímco zástupci ve velkém sále vstávali, tleskali a jásali, potřásl si rukama se Serenou a doktorem Sukem.
Potom laureáti promluvili několik slov ke shromáždění. Když byla řada na Venportovi, řekl: „I když jsem prožil většinu let jako obchodník a podnikatel, zjišťuji, že jsou mnohem důležitější věci než velké bohatství. Děkuji vám všem za nejšťastnější chvíli ve svém životě."
Zvláštní bylo, že ač by to Venport nikdy nečekal, myslel to, co řekl, naprosto upřímně.

Kdysi jsem si myslela, že bychom měli ukončit Džihád za každou cenu — ale jistá cena je prostě příliš vysoká.
SERENA SLUŽEBNICE, NÁVRH PROVOLÁNÍ, NEZVEŘEJNĚNO

Krátce poté, kdy se Venport a Zufa vydali na dlouhé putování zpátky do loděnic na Kolharu, dorazili s velkou slávou na Salusu Secundus Kogitoři z věže ze slonovinové kosti. Doprovázeni pobočníky včetně nadšeného samolibého Keatse v čele s Vidadem požádali o naléhavé shromáždění Parlamentu Ligy.
Zástupci planet přispěchali ze svých rezidencí, schůzek a společenských akcí do velkého sálu. Delegáti byli zvědaví, i když rozladění tou kvapnou a neplánovanou akcí. Schůze se svolala narychlo. Keats umístil Vidadův prastarý mozek na podstavec uprostřed řečnického stupínku. Pět dalších Kogitorů spočívalo na nižších pilířích, obklopujících jejich mluvčího.
Velký patriarcha Ginjo, ještě si rychle upravující oficiální roucho, přispěchal do sálu, otrávený a nepřipravený. Neměl čas kontaktovat Serenu, která byla izolovaná ve Městě introspekce. Rozvíjela tam své vlastní tajné bojové plány lodí na zakřivení prostoru, které by měly být k dispozici za necelý rok.
Popravdě řečeno byl Iblis raději, že může tu záležitost s Kogitory vyřídit sám. Keats byl koneckonců jeden z jeho vybraných mužů.
Vešel do přeplněné a neukázněné haly, právě když prastarý filozof promluvil burácivým hlasem, zesíleným reproduktorem. Iblise potěšilo, když viděl, že se Kogitoři vrátili.
„Jakožto Kogitoři jsme si zvolili izolaci, v níž jsme mohli po libosti hloubat nad velkými otázkami. Vaše kněžka Džihádu přiletěla na Hessru před dvěma standardními roky a přiměla nás pochopit, jak si staletí nadvlády strojů a poslední desetiletí hrozného krveprolití vybírají oběti na lidské rase.
Obvykle nejsme stoupenci rychlých, impulzivních akcí, ale kněžka je přesvědčivá žena. Přiměla nás pochopit naši povinnost, nejen ke svobodné lidské rase, ale i k výkonné Omniově síti. Pečlivě jsme tu záležitost posoudili a nyní vám přinášíme řešení toho problému, plán na okamžitý mír mezi bojujícími stranami."
Obecenstvo hučelo, bylo zvědavé na to, co Vidad řekne. Během let, jak rostly ztráty na životech a vyhlazovaly se lidské kolonie, jak Džihád vysával zdroje Ligy, byli lidé už zralí pro jakýkoli únik z nekonečného cyklu válčení. Ani teď, tři desítky let po začátku svaté války proti strojům, se svobodné lidstvo nezdálo být o nic blíž vítězství.
Iblis, znepokojený z toho, co navrhnou, shlížel na chráněné mozky v průhledných válcích. Keats a ostatní pobočníci, jak měli nařízeno, přiměli prastaré samotářské filozofy otevřít se novým názorům. Ale teď si Iblis nebyl jistý, jestli to vůbec chce slyšet.
„Vzali jsme na sebe úlohu prostředníků mezi Ligou a Synchronizovanými světy. Roky krveprolití a konfliktu jsou nyní u konce." Vidad se odmlčel, jako by chtěl prohloubit dramatický efekt. „Úspěšně jsme vyjednali skutečný mír s myslícími stroji. Omnius souhlasí s úplným zastavením nepřátelství. Stroje si už nebudou víc brát Ligu planet na mušku a lidé se nebudou zaměřovat na Synchronizované světy. Jednoduchý, prostý Pax Galacticus. Ani jedna strana nebude mít důvod k dalšímu nepřátelství. Jakmile Liga vyjádří svůj souhlas, krveprolití prostě přestane." Odmlčel se, dopřál obecenstvu čas společně a zhluboka nabrat dech.
Keats se podíval na Iblise a s velkou hrdostí prohlásil: „Dokázali jsme to! Tento Džihád je u konce!"
Bíle oděná Serafínka pospíchala vyrušit Serenu Služebnici z meditací. Niriem měla pod zlatě síťovanou kapuci sklíčený výraz — bylo to poprvé, kdy Serena pozorovala na oddané tváři té ženy takové znepokojení.
„Děje se něco hrozného," řekla a podala Sereně nosič se záznamem. „Posel mi řekl, že vás Iblis Ginjo volá, abyste se okamžitě dostavila do parlamentní síně."
„Okamžitě?"
„Nastala nějaká krize s Kogitory. Máte si poslechnout tu nahrávku."
Serena se zhluboka a podrážděně nadechla. „Poslechneme si to po cestě."
Iblis, Serena a další vůdci v Lize vznešených sice měli přístup k vojenským komunikačním systémům, nedávno však došlo k ohrožení bezpečnosti, jejich vzkazy zachytili důmyslní Omniovi agenti. Byla to tak významná záležitost, že se spojovací systémy — využívající zašifrované zpětné signály - užívaly jedině u bojových flotil ve vesmíru, nikoli na povrchu planet. To si vyžádalo větší nasazení kurýrů.
Niriem ji popohnala do pozemního vozidla a už se řítily širokými ulicemi do Zimie. V odděleném oddíle pasažérů si Serena s šokovaným úlekem vyslechla nahrávku Vidadova překvapivého oznámení. „To vůbec není to, co jsme chtěli!"
„Nicméně, ti lidé tak zoufale touží po míru, že se bojím, že budou souhlasit se vším, kněžko."
Věděla, že má Niriem pravdu. Třikrát si přehrála krátké Kogitorovo prohlášení, jako by doufala, že se důsledky jeho slov nějak změní. V útrobách jí kypěla a bublala hrůza jako rozpálený kotel.

„To není možné. Tím nic nezískáme!" Doufala, že dorazí včas, než padne rozhodnutí. Tak významná novina se nedala udržet v tajnosti, lidé budou reagovat nepřiměřeně. Stále více protestantů bude provádět výtržnosti po ulicích. Samotní zástupci Ligy budou zaslepeni naprosto nesmyslnou euforií. Serena se tam musí okamžitě dostat.
Dorazila do Zimie. Když dlouhými kroky stoupala po žilkovaných kamenných schodech do impozantní vládní budovy, obklopil ji hlouček strážkyň. Niriem jako beranidlo razila cestu, nebála se projevit naplno svoji sílu. I když byla kněžka Serena už starší, stále projevovala prudký zápal.
Uprostřed sálu vedle Kogitorů na podstavcích stáli pobočníci ve žlutých róbách. Atmosféra v rozlehlé hale vřela, lidé byli rozjaření. Na okraji pódia stál Iblis Ginjo a pokoušel se vnést do jednání znovu pořádek. Zjevně se mu to moc nedařilo.
Serena s vysoko vztyčenou hlavou vkráčela do středu řečniště. Zástupci planet se divoce dohadovali nad tou nečekanou zprávou, několik jich vykřikovalo námitky proti novému mírovému plánu Kogitorů, ale většina jásala a tleskala.
„Neukvapme se!" vykřikla Serena bez úvodu, protože žádný nepotřebovala. „Pod maskou dobrých zpráv často přicházejí hrozné následky."
Rámus ve velkém sále se ztlumil do tichého mumlání. Iblis vypadal potěšené a ulehčené, že konečně dorazila.
„Sereno Služebnice," řekl Vidad z reproduktoru, „nastínili jsme detaily našeho citlivého jednání s Omniem. Zajistili jsme bezpečný průchod zástupci Ligy na Corrin k formálnímu přijetí mírových podmínek."
Serena stěží dokázala skrývat nedůvěru. „My ty podmínky nepřijímáme. Mír za každou cenu? K čemu potom byla všechna ta desetiletí boje? Já vám řeknu naše podmínky: vyhlazení všech myslících strojů!" Rozhlédla se po sále, který se stále víc plnil, lidé pospíchali dovnitř, když se dozvěděli novinky.
Na podporu jejího tvrzení zazněl jen povrchní potlesk. Postupně se vytratil a v sále se rozhostilo tíživé ticho.
Serena přešla několik kroků po pódiu a přiblížila se k Vidadovi. „Z důvodů svého věznění a trýznění pod Omniovou nadvládou toho vím mnohem víc o utrpení lidí na Synchronizovaných světech, než byste po dvou tisíciletích izolace předpokládali. Málo tomu rozumíte, jestliže si myslíte, že svobodné lidstvo má zájem o sblížení s Omniem."
„Náš rozsah vědomostí je větší, než bys předpokládala. Naslouchej svému lidu, Sereno Služebnice. Chtějí ukončit to krveprolití."
Tvář se jí zakabonila vztekem. „Ten váš falešný plán by možná na čas opravdu zastavil válku, ale nepřinesl by nám žádné řešení. Žádné vítězství! To ty miliardy lidí zahynuly zbytečně? Zahynulo moje dítě zbytečně? Omnius bude stále dominovat Synchronizovaným světům, zotročovat tam lidské bytosti. To byla všechna ta naše práce k ničemu? Zimia? Země?" Začala rychle odříkávat seznam planet, s každým jménem raněného světa zvýšila hlas. „Bela Tegeuse? Honru? Tyndall? Bellos? Rhisso? Chusúk? IV Anbus? Kolonie Peridot? Ellram? Giedi Prima?"
Obrátila se a měřila si neklidné zkrocené publikum. „Mám pokračovat, abych vám připomenula všechny ty oběti, které jsme položili? Děsí mě, když slyším takové návrhy po vší své práci."
„Ale pomysli na ty životy, které to zachrání, Sereno," zavolal jeden zástupce z davu dole. Nedokázala ten hlas identifikovat.
„Z krátkodobého hlediska — nebo z dlouhodobého? Představte si budoucnost, která nás čeká, jakmile začneme uzavírat dohody s Omniem! A proč zrovna teď?" Zvedla pěst do výše. Musela těmto zástupcům zabránit dopustit se nejdráž zaplacené chyby v lidské historii.
Jak si přála, aby už byly hotové ty nové bitevní lodě na zakřivení prostoru! Ale Parlament nevěděl nic o tajné práci na Kolharu. Jakmile armáda Džihádu získá novou flotilu, která dokáže zdolat mezihvězdné vzdálenosti za kratší dobu, než se řekne švec, bude moci udeřit na Synchronizované světy rychleji, než si síť myslících strojů uvědomí svoji porážku. Nikdy dřív neměli lidé takovou výhodu. Jakmile Omnius pozná tu obrovskou bleskurychlou sílu, kterou bude mít proti sobě, přikrčí se na svých zbývajících Synchronizovaných světech, nikdy se neodváží spustit nějakou další agresi. Přejde k obrannému programu, s každým vítězstvím lidí se stáhne. Jeho kdysi velkolepé impérium se bude zmenšovat a zmenšovat a pak naprosto zmizí.
Udeřila se pěstí do dlaně druhé ruky. „Teď — a zvláště teď! - musíme tlačit na naprosté vítězství. Nemůžeme se obrátit zády a odejít od té výzvy."
„Ale my už jsme tím bojováním unavení," řekl dočasný vyslanec Poritrinu, který nahradil lorda Niko Bludda. Po ničivém povstání otroků na té planetě lidé už neměli
srdce ani prostředky pokračovat v nějakých větších ofenzívách. „Tihle Kogitoři nám nabízejí šanci zastavit to nekonečné válčení. Musíme to posoudit, musíme dbát na jejich moudrost."
„Pokud to ovšem neznamená bezpáteřný mír." Serena zavířila hávem, zableskl se purpurovou a bílou barvou. „Stroje nebudou nikdy respektovat lidi, nebudou nás uznávat ani s námi souhlasit. Omnius považuje naše životy za neefektivní a jednorázové."
Odmlčela se, cítila, jak ji to v břiše pálí a nohy se chvějí. Publikum se na ni dívalo, jako by byla zašla moc daleko, a to ji zlobilo ještě víc. „Zrovna teď jsou myslící stroje slabé a rozrušené. Máme příležitost to s nimi skoncovat - až do posledního gelového obvodu." Ztlumila hlas, zavrčela: „Jestli to neuděláme, jestli ochabneme v našem odhodlání, pak se zase posílí a postaví se nám s větší silou než dřív."
„Je to riziko v každém případě," řekl zástupce Giedi Primy. „Já vám vděčím za víc, než kdokoli jiný v tomto sále, Sereno Služebnice. Moje planeta je teď svobodná díky odvážné akci, kterou jste podnikla na naši ochranu. Ale naše obyvatelstvo je dál slabé, nezotavilo se ze vší škody, kterou Omnius napáchal za toho krátkého vítězství před desítkami let. Je-li možnost dosáhnout příměří, které nevyžaduje žádnou hroznou kapitulaci, pak bychom jí měli využít."
Zvedl se další prominentní vyslanec. „Zvažte výhody. Lidé vybojovali zpátky mnoho planet a dosáhli jsme vojenské rovnováhy s myslícími stroji. Jsme teď opravdu v silné vyjednávací pozici, abychom si vynutili podmínky, které

dojednali Kogitoři."
„Poslyšte toto!" pronesla jakási přísná žena, která zůstala sedět, ale její hlas se mohutně nesl halou. „Vzhledem k tomu, že ta revolta kymeků vyčerpává zdroje strojů stejně jako povstání nás lidí, musí Omnius myslet to zastavení palby vážně. Nemůže s námi a s nimi bojovat najednou."
Debata se rozpoutala nanovo a rychle se vystupňovala do křiklavého střetu, rámusu vzteklých hlasů. Serena cítila vzrůstající zoufalství. Příliš mnoho zástupců dychtivě toužilo po míru, prostoru pro to, aby se lidstvo vzchopilo, znovu vybudovalo svou flotilu a vyléčilo své obyvatelstvo.
Ale Serena se bála ceny za takové rozhodnutí. V duši cítila, že by to byla hrozná, příšerná kapitulace. Moc špatná, pomyslela si. Jak mohou být takoví blázni? Serena jasně viděla, že jestli bude dál trvat na agresi, přijde o většinu podpory v Parlamentu.
Musela najít nějakou jinou cestu, jak je přimět, aby si to rozmysleli. Velký patriarcha se na ni díval vyvalenýma očima, jako by ji zapřísahal. Vykonal toho tolik, aby sjednotil Džihád jejím jménem, a teď musí cítit na patře hořkou příchuť neúspěchu, stejně jako Serena.
Kogitoři zvítězili. Vidad sám o sobě vyjednal mír, který by zmrzačil lidstvo a způsobil civilizaci Ligy pomalou smrt. Omnius nikdy nezapomene na tento svatý Džihád. Bude silnější a silnější a na mysli bude mít jenom jeden cíl: úplné vymýcení lidstva na všech systémech planet. Tehdy už tu Serena nebude, aby mohla říci, že je varovala.
Obrátila se zády ke shromáždění a znechuceně vyšla ze sálu, nechtěla už to dál poslouchat. Zoufalství na ni těžce dolehlo. Více než tři desítky let sjednocovala svůj lid, ale neinspirovala ho dost na to, aby zvítězil.
Během cesty pozemním vozem zpátky do Města introspekce uvažovala, hledala odpovědi, přemýšlela, kde selhala.

Hrdinové někdy vykonají svůj největší čin poté, co zemřou.
SERENA SLUŽEBNICE, SHROMÁŽDĚNÍ NA ZIMII

Iblis Ginjo se převalil na prohnuté posteli, která čpěla potem a sexem. V hlavě mu hučelo z duševních muk nad nešťastným vývojem událostí ve válce, stejně tak jako z požitkářských výstřelků, které si dopřával uplynulou noc. Co na tom záleží?
Teď právě byl sám, ale vybavoval si rozmazanou řadu tváří. Kolik žen to bylo... čtyři, pět? Příliš i na jeho měřítka - a jedna z nich se dokonce podobala manželce. Ale to bylo všechno v pořádku; byl zoufalý a rozčilený.
Před jedenácti lety si myslel, že je špatné, když si Serena Služebnice přisvojila jeho vedoucí postavení po tom všem, co vykonal. A teď má být celý Džihád zničen nějakým absurdním mírovým návrhem. To nemůže nikdy fungovat. Jak mohl Keats a ostatní pobočníci tak totálně pohořet? Copak nechápou, co udělali?
Pokoušel se nemyslet na svou vlastní roli v tom mizerném stavu věcí. Přál si, aby dokázal vymyslet nějakou cestu, jak z toho obvinit někoho jiného. Nabízela by se Serena jakožto vůdkyně Džihádu, ale Iblis sám měl máslo na hlavě. Koneckonců, to on nesl odpovědnost za to, že poslal Keatse a další pobočníky ke Kogitorům.
Poprvé od dob svých dávných jednání s Kogitorem Eklem na Zemi začal uvažovat o duševním zdraví prastarých filozofů. Po tolika letech a tolika miliardách lidí, zavražděných v bojích, najednou čekají, že si se stroji prostě potřesou rukama. Jaká je to příšerná situace.
Ve snaze odpoutat se od těch neradostných událostí, které kolem něj vířily, strávil noc utápěním svých problémů v melanži a ženách. Zábavný a vyčerpávající způsob trávení času, ale naprosto zbytečný. Jeho problémy nezmizely, ráno tu byly stále.
Rozedrané krajkové závěsy částečně zakrývaly okno nezajímavého hotelu. Jaký kontrast oproti jeho soukromému vládou placenému apartmá v Zimii, v němž naoko žil se svou odměřenou ženou a třemi dětmi, které na něj málem nepromluvily.
Nakrčil nos nad vznášejícími se pachy opotřebovaného ložního prádla a ručníků a exotických drog z Rossaku. Dovlekl se k oknu, ani se přitom neobtěžoval zakrýt svoji nahotu. Nacházel se někde ve Starém městě v Zimii, daleko od vládních budov a šlechticů, kteří je navštěvovali. Tady se Velký patriarcha setkával s drsným jádrem lidstva, s lidmi, které mohl snadno obrátit, utěšit a přesvědčit svým vnitřním šarmem. Čas od času sem přicházel, užíval si změnu tempa, drsného, sešlého života nižší třídy. Působilo to syrově a přirozeně, podobně, jako když býval dozorcem otroků na Zemi. Tehdy alespoň mohl pozorovat přímé výsledky své moci...
Serena měla jen svou utkvělou vizi svatého vítězství proti démonickému nepříteli, čistý, ale příliš zjednodušený cíl. Iblis byl odjakživa ten praktičtější. Celé roky budoval masivní infrastrukturu - průmyslové, obchodní a náboženské podniky Džihádu. Jakožto člověk, který točí všemi koly, přijímal Velký patriarcha peníze, moc a nesčetná vyznamenání. Většinu z toho před tím, než se chopila moci Serena. Kdyby Džihád skončil, Iblis by neměl žádnou legitimní pozici. I když se s ním Serena přela, nyní jen oni dva mohli zachránit lidskou rasu před naprostou katastrofou, před hloupostí nesmírných rozměrů. Chtěl, aby ho následovala - byl její jediný opravdový spojenec.
Jak tak stál u otevřeného okna a cítil na holém těle ranní vánek, zaťal zuby. Nikdy v životě se nepoddal zoufalství. Vždycky byla nějaká cesta, jak zachránit situaci za jakoukoli cenu. Potřebuje jen najít ten správný klíč.
Ale co by mohl on a Serena vůbec udělat tak důležitého, aby všem spadly klapky z očí? Vyčerpaní a ubití lidé přijmou Vidadův mírový plán ze zoufalství a nedostatku naděje. To chce nějaké opravdu drastické opatření.
Uslyšel v chodbě známý hlas a tep se mu zrychlil.
„Ve kterém je pokoji? Musím okamžitě mluvit s Velkým patriarchou." Iblis popadl potrhaný háv, navlhčil si vlasy a alespoň trochu se upravil, než s úsměvem otevřel dveře.

Tváří v tvář džipolským strážím, které Iblis nechal v chodbě, tam stála Serena, doprovázená Niriem a čtyřmi dalšími Serafínkami. Byla oděná v elegantní bílé róbě se zlatým lemováním a s medailónem vyzdobeným podobou svého umučeného dítěte. V tom zchátralém zařízení působila značně nepřípadně. Když viděl klidné strážkyně, stojící kolem ní, pocítil úlevu. Už dávno ustavil Serafínky jako nárazník mezi kněžkou a nevhodnou realitou. Stále mu hlásily, když se dopustila něčeho neočekávaného... ale začínaly jí projevovat znepokojivou loajalitu. Alespoň že Niriem patřila pořád k němu.
Serena se ušklíbla zřetelným znechucením nad Iblisovou noční činností. „Neplýtvej takhle energií, Iblisi. Máme před sebou důležitou práci. Zvlášť teď."
Sebevědomě mu naznačila, aby ji následoval, a zmizela zpátky v chodbě. Její strážkyně čekaly, až se k nim Iblis a hlídka Džipolu připojí.
Když se usadil vedle ní v soukromém voze s Niriem za volantem, podíval se Iblis naposled na sešlé okolí.
„Někdy, Sereno, utíkám z těch nablýskaných věží a příjemných vládních rezidencí, abych si dokázal zapamatovat, jak zlé to bývalo na Zemi. Získávám perspektivu. Když se dívám na ty zašlé pokoje a vidím spodinu lidstva - narkomany, opilce a děvky - připomínám si, za co bojují naši stateční džihádisté. Abychom se nad toto pozvedli." Dostal se do tempa, začínalo mu to rychle myslet. Snížil hlas do tlumeného šepotu. „Přišel jsem si sem promyslet způsob, jak zachránit Džihád."
„Poslouchám." Její levandulové oči se leskly beznadějí.
Iblis si připadal překvapivě klidný. Hlas měl pevný, zněl s dostatečnou naléhavostí, aby ji přiměl naslouchat a pochopit obtížnou pravdu. „Narodil jsem se jako otrok a propracoval jsem se až k postavení důvěrníka. Nakonec jsem se stal vůdcem odboje a Velkým patriarchou našeho svatého Džihádu." S hořkým výrazem se k ní naklonil blíž. „Ale nikdy jsem se nemohl rovnat s tebou, Sereno. Vždycky to bylo tvoje jméno, co provolávali. Tys byla aristokratka, která se pokoušela pomoci masám lidí, snad z nějakého pocitu viny za všechno to bohatství, které tvoje rodina nashromáždila na hřbetech prostých lidí." „Mé výsadní postavení. Pokoušíš se mě psychoanalyzovat?"
„Jenom dávám věci do správné perspektivy. Kdybych mohl sám udělat to, co se ti chystám navrhnout, udělal bych to. Ale... musíš to být ty, Sereno. Jedině ty. Tedy, jestli jsi ochotna zaplatit tu cenu." Naklonil se k ní ještě blíž, oči mu divoce plály, snažil se nasadit všechnu svou dovednost.
„Udělala bych cokoli pro vítězství Džihádu." Hlas měla blažený rozhodnutím. Oči jako by jí začaly plát, stejně jako jeho.
„Cokoli." Uvědomila si přesně, o čem mluví, a Iblis věděl, že ji má tam, kde ji chtěl mít.
„Během let jsem pomáhal rozšiřovat plameny, ale teď se z požáru staly jen uhlíky. Jako větrná bouře musíš ty uhlíky rozdmýchat, až se z nich stane nezadržitelný holocaust. Ty a já jsme spolu odjakživa opovrhovali lidmi, kteří nepřinášejí nezbytné oběti — a teď je tu něco, co musíš udělat ty."
Čekala.
„Vzpomínáš si, jak Erasmus zavraždil malého Maniona? Ve chvíli, kdy tvoje dítě zemřelo, ses vrhla na toho robota bez ohledu na vlastní bezpečnost."
Serena se odtáhla, jako by jí do ucha zašeptal sám Šajtán. Věděla, že Iblis má vlastní agendu a že osobně těží ze své pozice. Věděla však také, že i když oba hrají tu hru po svém, oba chtějí stejný výsledek.
Iblis pokračoval s ještě větším zanícením. „V té chvíli jsi zažehla Džihád. Nejprve Erasmus ukázal všem dělníkům na náměstí dole, jak nestvůrné jsou myslící stroje, a ty jsi pak dokázala, že jim pouhý člověk může vzdorovat a vyhrát!"
Poslouchala a slzy se jí valily po tváři, ale nesetřela si je.
„Teď, po tolika letech bojování naši lidé už zapomněli, jak hrozný je jejich nepřítel. Kdyby si jen tak dokázali vzpomenout na tu příšernou vraždu tvého dítěte, ani jediný člověk by se nesmířil s žádným mírem s Omniem. Musíme jim znovu ukázat, jak ďábelský je nepřítel, musíme je přimět prohlédnout skrz jejich vyčerpání a bolest. Musíme jim připomenout, proč musí být Omnius a jeho přisluhovači zničeni!"
Jeho oči na ni zářily a ona v nich na chvíli uviděla miliardy jiných očí, které v nich žhnuly. I na téhle malé kazatelně v soukromém pozemním autě a po prohýřené noci byl Iblis dál tím mužem velikého významu a Serena to nemohla ignorovat.
Promluvil spikleneckým tónem: „Lidstvo zapomnělo na jiskru. Musíš udělat veliké gesto, něco, co lidé nikdy nezapomenou."
Studovala jeho hladkou tvář. Po letech pochybností usoudila, že má Iblis v sobě více dobrého než špatného. Věděla, že navzdory svým sobeckým pohnutkám zajistí, aby boj pokračoval. A na ničem jiném nezáleželo víc než na tom.
„Bude to chtít velikou odvahu," řekl.
, Já vím. Věřím, že mám dostatečné... odhodlání."
Serena stála hrdě před plným shromážděním Ligy. Propracovali s Iblisem svůj plán do detailů, uvedli do chodu všechna kolečka. Yorek Thurr a jeho tajemní agenti Džipolu si vzali na starost každou podrobnost. I její vlastní Serafínky sehrají svou roli, i když Niriem mohutně protestovala. Serena však byla kněžka Džihádu a když vydala rozkaz, nemohly jejím strážkyně odmítnout.
Jak se bála a očekávala, shromáždění odhlasovalo přijetí plánu na zastavení nepřátelství, který vyjednali Kogitoři. Liga měla stáhnout armádu Džihádu ze všech Synchronizovaných světů, vydat rozkazy, že se síly myslících strojů nemají napadat - a Omnius měl podniknout stejná opatření. Poslancům už zbývalo jen dohodnout, kdo bude tím vyslancem svobodného lidstva, který odletí na Corrin a dovede do konce smlouvu s hlavním vtělením všemysli.
Serena je všechny ohromila. Požádala o možnost promluvit z pódia, jak bylo jejím právem coby prozatímní místokrálovny - toho titulu se nikdy formálně nevzdala. Obecenstvo bručelo, čekalo, že ho bude znovu ostře kritizovat za nepřijatelné mírové podmínky.
Serena místo toho řekla: „Po mnohých úvahách jsem se rozhodla, že bych se na Corrin měla vydat já." Sálem proběhl

šokovaný a překvapený šum jako mořské vlny, vyburcované nečekaným hurikánem. Tohle nepředvídal nikdo. Pokračovala s vážným úsměvem. „Kdo jiný by měl nést zástavu svobodného lidstva, než sama kněžka Džihádu?"

Bylo by lépe, aby se hodinový stroj tohoto náboženského šílenství nenatáčel na doraz, ještě ne. Vesmír není připraven na tak hlasité odtikávání.
KOGITORKA KWYNA, ARCHÍVY MĚSTA INTROSPEKCE

Rada Džihádu a Parlament Ligy, přesvědčeny, že osobní přijetí mírové dohody Serenou Služebnicí vyšle přesně ten správný signál Omniovi, schválily její žádost. Byly nadšeny tím, že změnila svůj zápal pro věc míru, takže lidé a stroje budou moci žít vedle sebe v harmonii. Ulice Zimie zaplavily slavnosti.
Xaviera Harkonnena její plán děsil. Okamžitě měl podezření, že si to doopravdy nerozmyslela, ale zároveň mu bylo jasné, že ho nikdo nebude poslouchat. Zvlášť ne teď.
Parlament nabídl kněžce malou rychlou diplomatickou loď. Mělo ji doprovázet pět jejích vybraných Serafínek jako čestná stráž, ale jakékoli další zabezpečení nebo doprovod odmítla. „Na Omnia pompa nijak nezapůsobí a jestli mají stroje za lubem přímou zradu, co by znamenalo deset stráží, nebo sto, nebo dokonce tisíc?" Pak dodala se žalostným úsměvem: „Kromě toho, proč si s sebou brát vojáky, když jsem na mírové misi? To by vyslalo naprosto špatný signál."
Lidé, vyčerpaní z téměř čtyř desetiletí krvavých bojů, šíleli štěstím při vyhlídce na usmíření. Uctívali Vidada a jeho druhy Kogitory. Zahájili nevázané vítězné oslavy, představovali si, jak se jejich život teď změní, nebude víc strach z hrozných útoků strojů. Zoufale chtěli uvěřit v možnost bezpečné budoucnosti.
Xavier si o nich myslel, že jsou to všichni blázni, když věří slibům Omnia. Serena to jistě cítí sama, proto nedokázal pochopit, co má ve skutečnosti v plánu.
Starý primero, oděný ve slavnostní rudozelené uniformě, ozdobený všemi insigniemi a medailemi, jaké kdy dostal, dorazil ve vojenském pozemním autě ke klenuté bráně Města introspekce. Z vrcholu hlavního oblouku shlížel na areál stylizovaný obraz andělského dítěte — jeho vlastního syna.
Džihádisté u vchodu se podrobili vyššímu důstojníkovi a ustoupili stranou, ale bíle oděné ženy zůstávaly na svých pozicích. Na zlatých síťovaných kapucích se jim odráželo slunce. „Kněžka Džihádu nepřijímá návštěvníky."
"Mě přijme." Xavier se napřímil a zvedl pohled k idealizované ikoně nevinného zavražděného dítěte. „Žádám o to ve jménu svého syna Maniona Služebníka." Přitom Serafínky znejistěly. Xavier se protlačil branou do opevněného náboženského útočiště, kde se Serena tak dlouho izolovala.
Usměvavá a netrpělivá se s ním střetla u zahradního rybníčku. Kdysi právě sem svolala Xaviera a Voriana, aby je získala jako své největší důstojníky Džihádu. Když ji Xavier viděl na tomto mírumilovném místě, zaplavil ho příval vzpomínek a pocítil slabost v kolenou.
Chvíli jen tak stál beze slova. Serena se chopila iniciativy. „Můj drahý Xaviere, teď lituju, že jsme nestrávili víc času společně jako přátelé. Ale Džihád nás dlouho zaměstnával."
„Mohli bychom mít víc času teď, kdybys odmítla letět na Corrin." Jeho hlas v sobě měl jakési strohé ostří. „Pomyšlení, že bys dobrovolně zastavila veškeré nepřátelství s nepřítelem na život a na smrt, je tak absurdní jako úsměv robota."
„Stroje jsou přesně naprogramovány, ale jedna ze silných stránek lidskosti je to, že jsme schopni si věci rozmyslet. Dokážeme změnit mínění. Můžeme být dokonce. .. nevypočitatelní, když se nám to hodí."
„Čekáš, že ti to uvěřím?" Chtělo se mu ji obejmout nebo jen přistoupit blíž, ale ona zůstávala na místě a on stál prkenně jako socha.
„Věř si, čemu chceš," řekla se sladkokyselým úsměvem. „Ty jsi mi dřív dokázal vidět do srdce. Pojď za mnou." Vedla ho po cestě sypané kamínky do chráněné soukromé oblasti.
Xavier šel vedle ní a řekl: „Kéž by tak všechno bylo jinak, Sereno. Nelituju jenom svého ztraceného syna, ale i té lásky, která mezi mnou a tebou mohla být, těch let společné spokojenosti." Povzdechl si. „Ne že bych chtěl změnit jedinou chvíli našeho života s Oktou."
„Já vás miluju oba, Xaviere. Musíme se smířit se současností, bez ohledu na to, že si přejeme změnit minulost. Jsem šťastná, že jste s mou sestrou našli jisté štěstí uprostřed téhle bouře." Serena ho pohladila po hladce oholené tváři a dívala se na něj s odhodlaným výrazem. „Ovlivňují nás naše tragédie a naši mučedníci. Bez malého Maniona by lidé nikdy nedostali popud povstat a bojovat s Omniem."
Srdce mu vynechalo, když si uvědomil, kam ho to vede. Nebyl v té soukromé svatyni už řadu let, ale teď viděl křišťálově jasnou rakev, kryptu z plaskla, která skrývala ostatky jejich mrtvého syna. Vzpomínal si, jak vynesl dětské tělíčko z Korábu snů, když Vorian Atreides unikl ze Země se Serenou a Iblisem.
Serena vycítila, že se stahuje, a pobídla ho jít dál. „Tento Džihád je kvůli našemu synovi. Všechno, co jsem dělala za ta desetiletí, bylo na jeho pomstu — a pomstu všech ostatních synů a dcer zajatců na všech Synchronizovaných světech. Slyšel jsi ten křik v parlamentní síni. Liga chce přijmout ten absurdní mírový návrh. Jestli nepojedu na Corrin já, udělá to někdo jiný — a to by vedlo k ještě větší katastrofě."
Stáli s Xavierem blízko u sebe a tiše shlíželi na nevinného chlapce, zavražděného robotem Erasmem. Na různých planetách Ligy viděl Xavier stovky svatyní a památníků věnovaných jeho uctívanému dítěti, ozdobených oranžovými měsíčky a láskyplnými obrázky. Při té vzpomínce mu vyschlo v krku na troud a pocit osobní urážky a hluboké ztráty se víc a víc prohluboval.
Postěžoval si: „Ale jestli se vzdáme bez jakéhokoli řešení, bude to jako náš první úder na Bele Tegeuse. Nebude trvat

dlouho a stroje se vrátí silnější než dřív. Všechny naše bitvy a oběti padlých hrdinů budou k ničemu."
Serena svěsila ramena. „Pokud je nepodnítím k většímu žáru, zapadne Džihád do stoky historie." Stáhla koutky úst, zamračila se a její ustarané oči ukázaly hloubku nevyslovitelného roztrpčení — výraz, jaký nikdy neodhalila rozjásané veřejnosti. „Co jiného můžu udělat, Xaviere? Kogitoři nabízejí snadné řešení a všichni se chtějí té šance chopit. Můj Džihád ztroskotal na nedostatku lidské vůle." Mluvila tak tiše, že ji sotva slyšel. „Někdy cítím takové zahanbení, že sotva dokážu držet hlavu zpříma a dívat se na nebe."
Slunce se jako pochodeň odráželo v křišťálově jasné naleštěné rakvi. Xavier, ohromený tím, jak výborně byla rekonstruována tvář i tělo, se sklonil, aby se zblízka podíval na mírumilovnou tvář malého chlapce, syna, kterého toužil poznat. Manion vypadal nesmírně vyrovnaně.
Pak si na spodku chlapcovy brady všiml záhybu, který vypadal jako polymer zpracovaný do podoby kůže, nepatrný záblesk kovového drátu a linii slepeného spoje, který se po desetiletích saluského slunečního žáru, posíleného prizmatickým obalem, prověsil. Uvědomil si, že to nemůže být to potlučené dítě, které sem bylo přivezeno po nepokojích na Zemi. Byla to jeho kopie, byl to podfuk!
Serena se mu podívala do tváře, všimla si jeho otázek a pochybností a promluvila dřív, než stačil něco říct. „Ano, objevila jsem tu lest už před lety. Nikdo jiný sem nechodí a nedívá se tak zblízka než já... nebo teď ty. Iblis udělal, co bylo svého času nutné. Myslel to dobře."
Odpověděl tlumeným hlasem, aby to Serafínky neslyšely. „Ale to je podvod!"
„Je to symbol. Nevšimla jsem si té napodobeniny, teprve až byli lidé sjednoceni kolem Maniona Neviňátka a přísahali bojovat v Džihádu. Co bych získala, kdybych pak odhalila ten trik?" Zvedla obočí. „Jistě si nemyslíš, že všechny ty artefakty ve svatyních a relikviářích po celé Lize planet jsou pravé?"
Zamračil se. „Já... nikdy jsem o tom moc neuvažoval."
„Tohle je svatyně našeho mrtvého syna, který byl zavražděn ďábelským Erasmem. To je pravda a nedá se to vyvrátit." Přejela špičkami prstů po hladkém skle, ve tváři vzdálený teskný výraz. Pak sebrala rozhodnost a podívala se mu přímo do očí. „Na tom nezáleží, Xaviere. Jde jen o to, čemu věřím já — čemu věří lidé. Symbol má vždycky větší sílu než realita."
Přijal to jen neochotně. „Ten podvod se mi nelíbí... ale máš pravdu: nic to nemění na tom, co se doopravdy stalo našemu dítěti. Nic to nemění na našich pohnutkách k odporu proti Omniovi."
Ovinula ho pažemi a když ji objal, zatoužil po těch desetiletích, o které přišli. „Kdyby všichni moji stoupenci byli jako ty, Xaviere, porazili bychom Omnia za rok."
Svěsil hlavu. „Teď už jsem jenom bojem poznamenaný voják. Ostatní velitelé jsou mnohem mladší. Zapomněli jsme na to odhodlání, které udělalo z Džihádu tak prudký boj. Neznají nic jiného a dívají se na mě jen jako na nějakého dědka, který jim vypráví staré válečnické historky."
Serena si uhladila hedvábím lemovanou róbu. „A teď potřebuju, aby ses podíval do budoucnosti, Xaviere. Mám v plánu odletět na Corrin a střetnout se s Omniem, ale ty musíš zůstat tady a pokračovat v mém boji. Iblis mi to už slíbil. I ty musíš udělat, co bude třeba, abys zajistil, že neztratíme všechno to, pro co jsme bojovali."
„Není nic, čím bych tě mohl zadržet, aby ses tam nevydávala, že ne?"
Usmála se jako duchem nepřítomná. „Musím udělat, co se dá."
Xavier odešel z Města introspekce s jakousi neurčitou předtuchou. Něco v Sereniných očích, v tónu jejího hlasu mu prozradilo, že zamýšlí hroznou, neodvolatelnou věc, a on ji nedokáže zastavit.

Mé srdce se napíná a roztahuje v mnoha směrech. Proč musí Povinnost a Láska táhnout proti sobě?
PRIMERO VORIAN ATREIDES, SOUKROMÉ DENÍKY

Bylo to myšleno jen jako zkušební let aerodynamických lodí zakřivujících prostor, nově konstruovaných pro armádu Džihádu. Motory s Holtzmanovým efektem, rozvinuté Normou Cenvou, umožňovaly výpravu z loděnic na Kolharu, kamkoli si přál, v zanedbatelném cestovním
čase.
Vorian Atreides věděl přesně, kam chce letět: na Caladan. Konečně!
Vor nic netušil o rozruchu v Lize ani o neuspokojivé smlouvě, kterou Kogitoři z věže ze slonovinové kosti vyjednali s Omniem. Trval na tom, že ten zkušební let podnikne osobně. I když mu bylo devětapadesát let, stále se cítil mladý a nadšený.
Technici Džihádu pod intenzivním dohledem Normy Cenvy zkonstruovali několik experimentálních vojenských plavidel, menších než nákladní lodě společnosti VenKee a mnohem vhodnějších pro účely průzkumu.
Takové nové lodě musely přirozeně podstoupit důkladné zalétání. Vor uměl létat prakticky s jakoukoli lodí a byl připraven podniknout ten test osobně. Jeho kolegové důstojníci sice namítali, že klíčový vojenský vůdce by se nikdy neměl pouštět na tak stresovou výpravu plnou rizik a nejistot, ale Vor nikdy nedbal na zvyklosti - často k zoufalství a hrůze svého přítele Xaviera.
Navzdory navigačním nepředvídatelnostem, spojeným s tak bezhlavým výletem přes zakřivenou hmotu prostoru, si Vor s sebou nikoho nevzal. Viděl záznamy obchodních letů VenKee, věděl, že rizika jsou reálná, a nechtěl ohrožovat nikoho jiného.
„Vypadáte všichni tak vážně, tak tragicky! Už jsem se rozhodl a nikdo z vás nemá takovou hodnost, aby mohl můj rozkaz zrušit." Usmál se. „Nechce si někdo vsadit na to, jak brzo se vrátím?"

Motory na zakřivení prostoru pracovaly perfektně.
Vorianovi, obklopenému v kokpitu průzkumné lodi lesknoucími se přístroji a blikajícími světly, ta krátká cesta připadala jako nějaký fantastický sen, ne skutečná zkušenost. Měl pocit, že se vůbec nehýbe. Nejprve se jeho průzkumné plavidlo nacházelo poblíž pochmurného světa Kolharu. Pak se kolem něj vesmír prohnul a roztočil, zaplavil ho barvami a obrazy, o kterých ani netušil, že existují. Než si to uvědomil, dorazil na oceánský svět, který si tak jasně pamatoval z dob, které tu strávil téměř před deseti lety. Celá cesta trvala jen pár sekund.
Přistál u primitivního vojenského zařízení, vybudovaného na pobřeží Caladanu k údržbě a monitorování pozorovacích satelitů. Technici a mechanici ze základny podobnou loď ještě nikdy neviděli a neohlášený příjezd tak významného důstojníka je ohromil.
„Trčíme tady už dlouho, primero," řekl jeden z vojáků. „Vypravil jste se sem, abyste nám zvedl morálku?"
Vor se na něj usmál. „Částečně, kvinto. Ale ve skutečnosti nám tady na Caladanu jiný záměr. Je tu někdo, koho musím vidět."
Tentokrát se neobtěžoval tajit svoje jméno ani insignie hodnosti. Usoudil, že už kvůli Leronice nemusí nic předstírat. Chtěl ji jenom vidět a ujistit se, jestli se jí žije dobře, jestli se drží. Nebyl žádný důvod tajit svoji identitu.
Přesto když se blížil do města, cítil moře a slyšel lodě, připadal si tak neklidný, jako by měl čelit celé armádě robotů. Zjistil, že jeho optimismus táhne k zemi kotva pochybností. Žena jako Leronika se samozřejmě vdala a založila rodinu, tráví tady na Caladanu šťastný, usedlý život. Od začátku věděl, že tady nemůže jen tak zůstat a předstírat, že je rybář, zároveň ji ale nemůže vytrhnout z její pokojné planety a vzít ji doprostřed Džihádu.
Vor ztratil šanci na to i ono před necelými deseti lety. Měl na ni zapomenout, ale i přes tu nesmírnou vzdálenost se s ní pokoušel zůstat v kontaktu. Napsal jí mnoho dopisů, posílal jí balíčky a dárky... a nikdy nedostal žádnou odpověď. Možná na ni měl už dávno přestat myslet. Možná to nebyl dobrý nápad vrátit se sem, teď
a nikdy. Mohlo by jí to narušit život a oživit v něm spoustu citů. Může si za to sám, že čekal tak dlouho. Ale nohy ho nesly dál a srdce ho táhlo kupředu. Přístavní vesnička se moc nezměnila, stále ho vítala jako druhý domov. Vypadalo to, že Leroničina taverna za ta léta prosperovala. Toužil zase vidět tu nádhernou ženu, ale nebyl takový blázen, aby si myslel, že jí po tak dlouhé době může prostě vklouznout do náruče.
Ne, navštíví ji prostě jako přítel, možná si s ní trochu nostalgicky zavzpomíná a při tom zůstane. Záleželo mu na Leronice, vzpomínal na ni mnohem víc než na jiné své románky a bál se zjistit, co dělala v uplynulých letech.
Vešel do dveří, stál tam a rýsoval se v nich. Díval se do šerého lokálu, dýchal sytou vůni kouře, ryb a sladkého pečiva, které Leronika zřejmě upekla. Živé vzpomínky se nahrnuly zpět. Jeho úsměv byl najednou jistější a sebedůvěra vzrostla.
Než mu pohled přivykl šeru, uslyšel, jak se prudce nadechla. „Virku?" řekla. „Voriane?" Pak se trochu vzpamatovala, ale stále nebyla schopná uvěřit. „Voriane Atreide, to nemůžeš být ty. Od té doby, cos odjel, jsi nezestárl ani o den."
Se širokým úsměvem popošel dál do místnosti. „To ty vzpomínky na tebe mě udržovaly mladého." Uličnicky se zašklebil a všiml si, že Leronika vypadá o deset starší. Tvář měla zralejší, rysy plnější a kudrnaté vlasy delší, ale jemu připadala pořád stejně přitažlivá.
Leronika obešla bar a vrhla se mu do náruče. Než si to uvědomil, už se líbali, smáli se a dívali se navzájem hluboce do očí. Konečně se mu podařilo chytit dech, popostoupil o krůček dozadu a podržel si ji na vzdálenosti paží. Nevěřícně zavrtěl hlavou, ale Leroničiny tmavé pekanové oči na něj zeširoka zářily. „Dal jste si načas, než jste se vrátil, pane. Deset dlouhých let!"
Najednou si připadal zase nejistý. „Nečekala jsi na mě, že ne? Nikdy jsem si nemyslel, že bys tu seděla sama a koukala k nebi." Nechtěl na sobě nést takovou vinu.
Výsměšně si odfrkla a rozpustile ho poplácala po rameni. „Myslíš, že jsem neměla nic lepšího na práci? Zařídila jsem si moc příjemný život, děkuju za optání." Pak k němu vzhlédla a usmála se. „To ale neznamená, žes mi nechyběl. Vážila jsem si každého dopisu, každého dárku."
„Takže máš muže? Rodinu?" Udržoval zdrženlivou vzdálenost, přesvědčoval sám sebe, že tu odpověď chce slyšet.
„Nepřijel jsem, abych dotíral nebo ti ničil život." Vzal si židli a posadil se.
Zesmutněla. „Jsem vdova. Můj muž zahynul."
„To je mi líto. Chceš si popovídat? Nad džbánkem chaluhového piva."
„To bude chtít víc než jeden džbánek."
Věnoval jí chlapecký úsměv, věděl, jak mladý jí musí připadat. „Já nepospíchám."
Vyměnili si své příběhy, kousek po kousku. Všechno, co mu Leronika prozradila, ho moc zajímalo. Měla dva syny, dvojčata. Vdala se za rybáře, ale muže jí po více než osmi letech manželství zabila podivná mořská nestvůra. Byla už víc než rok vdova.
„Moc rád bych viděl chlapce," řekl. „Vsadím se, že jsou to bezvadní mladíčci."
Zvláštně se na něj podívala. „Přesně jako jejich táta."
Zdržel se několik týdnů, vymýšlel si záminky a nacházel práci, kterou bylo zdánlivě třeba udělat na Caladanu, ale každý den uběhl až moc rychle. Seznámil se s chlapci Estesem a Kaginem a žasl na nad podobností jejich rysů se svými. Dvojčatům bylo devět let, dokázal si to spočítat sám. Usoudil, že mu to Leronika řekne, až bude chtít, jestli mu to řekne vůbec.
I když ji tehdy přivedl do jiného stavu, nikdy těm chlapcům nebyl otcem. Jestli byl Kalem Vazz tak dobrý člověk, jak tvrdila Leronika, ať mají chlapci vzpomínku na něj nedotčenou. Leronika zřejmě došla k témuž závěru.
Strávili spoustu času společně, oživovali své přátelství. Leronika nikdy nenaznačila, aby oživili i milostný vztah - neodmítala ho, ale ani ho nevybízela, aby se stal zase jejím milencem. Soudil, že stále miluje Kalema a zůstává věrná jeho památce. Osvojila si roli vdovy, i když se neutápěla v žalu.

Vor poslouchal, zatímco Leronika mluvila o Kalemovi, o svém životě na Caladanu. Nakonec, po prvních dvou dnech si povzdechla a pak se na něj usmála. „Všechno tohle musí znít hrdinovi Džihádu nesmírně hloupě."
„Zní to nádherně mírumilovně, jako útočiště před všemi těmi hrůzami, které jsem viděl." V duchu nemohl vymazat vzpomínky na masakry bezmocných kolonií, na hrůzná bojiště, rozmlácené roboty a pobité lidi.
Opřela se o něj, byla sladce pevná a teplá. „Taková už je lidská povaha, toužíme po něčem jiném, než co máme."
Pohladila ho po tváři a on si k sobě přitiskl její ruku. „Teď mi musíš povídat o všech těch exotických místech, na kterých jsi byl. Poslal jsi mi ten balíček s nádhernými kameny, ale já budu raději, když mi to popíšeš slovy. Vezmi mě tím vyprávěním na ty nádherné vzdálené světy."
Vor si byl téměř jistý, že chce prožít život s touto ženou, která mu uchvátila srdce. Serenině Džihádu obětoval už desítky let - copak si nezaslouží oddech? Copak nemůže přestat bojovat, aspoň na nějakou dobu? Když se podíval na Leroniku, viděl, po čem doopravdy touží. „Mám k dispozici všechen čas na světě a nic se podle mě nestane, když strávím půlku století s tebou... když bude třeba."
Ale ona se zasmála. „Voriane, Voriane, tady bys nikdy nebyl šťastný. Caladan muži, jako jsi ty, nestačí."
„Já nemyslím na Caladan," řekl. „Myslím na tebe, Leroniko. Pro mě záříš jasněji než všechny hvězdy ve vesmíru."
Objali se a dlouze, něžně se políbili...
Za dva dny ho na Caladan přiletěl vyhledat posel Džihádu. Všechno se rázem změnilo. Ten mladý muž dorazil v dalším ohybači, během chvilky zdolal nesmírnou
vzdálenost. Primero Harkonnen zřejmě už dřív vyslal s tou naléhavou zprávou stejnou loď, ale ta nikdy nedorazila.
Vorovi připadalo, jako by mu srdce chytili do svěráku, když slyšel o ztrátě další z nebezpečných Holtzmanových lodí.
„Ten vzkaz musí být opravdu naléhavý, když Xavier tolik riskoval, aby mě kontaktoval."
„Týká se to kněžky Džihádu," řekl udýchaný kurýr.
Vor plný obav naslouchal. Překvapilo ho, když se dozvěděl o mírové smlouvě a o tom, jak se Serena hodlá vypravit na setkání s corrinským Omniem. Nechtělo se mu věřit, že je tak pošetilá a naivní. Pak ho zamrazilo u srdce. Vyrozuměl z Xavierova vzkazu, že vůbec nebyla pošetilá, že měla v plánu něco jiného.
„Musím odletět," řekl Vor Leronice. Nehnula ani brvou. Od chvíle poslova příletu vytušila, že Vor bude odvolán ke svým povinnostem.
„Myslím, že teď mi už uvěříš?" řekla s ironickým a smutným úsměvem. „Nikdy se nemůžeš jenom tak stáhnout z Džihádu a spokojit se s klidným životem."
„Věř mi, Leroniko." Políbil ji a pak ustoupil. „V celém vesmíru není nic, co bych si přál víc než to... ale vesmír se mě obyčejně neptá, co bych nejraději."
„Běž a udělej, co musíš." Vřele se na něj usmála. „Jenom se snaž, aby ti to netrvalo dalších deset let, než se zase vrátíš."
„Slibuju ti to. Příště už mě od tebe nikdo nedokáže odtrhnout."
Zamračila se a postrčila ho k uniformovanému kurýrovi. „Přestaň se chovat jako školák, Vore. Teď máš na starosti důležitější věci."
„Budeš mi muset uvěřit, až se vrátím."
Pospíchal zpátky ke své průzkumné lodi zakřivující prostor. Za pár chvil - pokud bezpečně zdolá cestu zpátky — bude zase na Saluse Secundus a bude se pokoušet o setkání se Serenou, než se vydá na to nedomyšlené setkání s počítačovým vůdcem. Doufal, že jí to dokáže rozmluvit.
Ale jestli se Xavier ve svých podezřeních nemýlí, zřejmě už bude pozdě.

Ze všech zbraní, které nasazujeme ve válce, je čas možná tou nejúčinnější — a poslední, kterou ovládáme. Tolik důležitých událostí by mohlo proběhnout jinak, kdyby tak byl den, hodina nebo dokonce jen minuta navíc.
PRIMERO XAVIER HARKONNEN, DOPIS DCERÁM

V kosmickém přístavu v Zimii měl Xavier Harkonnen přiděleno prominentní místo na hlavní tribuně, aby mohl sledovat odlet kněžky Džihádu. Byl jediný, kdo nejásal. Okta zůstala doma v sídle Služebníků, ale na tu podívanou ho doprovodila jeho mladší dcera Omilia. Bylo jí třicet pět let a pokračovala v kariéře vynikající hráčky na balisetu, vystupovala na koncertech na populárních saluských kulturních festivalech. Teď se smála, usazená vedle otce, šťastná, že je s ním.
Xavier byl hluboce zamyšlen, zaplavila ho stísněnost. Uprostřed oslav a velkých nadějí, vkládaných v Sereninu výpravu na Corrin, si připadal neuvěřitelně sám. Vyslal naléhavý vzkaz Vorianu Atreidovi, ale bylo už jisté, že se dlouholetému příteli nepodaří dorazit včas. Všiml si Iblise Ginja, který spokojeně klábosil s hodnostáři a vypadal až příliš potěšený její misí. Xavier byl přesvědčen, že Ginjo sehrál nějakou roli v jejím rozhodnutí, a toužil odhalit, co všechno se odehrává za scénou.
Niriem a čtyři další vybrané Serafínky se už nalodily, připravovaly se řídit loď na Corrin. Serena před rampou pronesla grandiózní řeč, bezobsažnou a bez vášně, ale přesto dobře přijatou. Shromáždění lidé, opojení možností konce Džihádu, stejně moc pozorně neposlouchali. Slyšeli jenom to, co slyšet chtěli.
Omilia vzrušeně mačkala otcovu šlachovitou ruku. Když se na ni podíval, s trochou překvapení uznal, že jeho holčička je už dospělá žena, krásná a plná schopností, s nádechem Sereniných rysů rodu Služebníků. I malé Wandře bylo už deset let a Omilia byla téměř dvakrát
tak stará jako Serena, když tehdy dávno s Xavierem ohlásili své zasnoubení...
Jak jen mohlo uplynout tolik let a přinést tak málo štěstí?

Xavier, plný starostí a předtuch, přihlížel s napjatým výrazem. Viděl, že uprostřed všech těch rozjásaných diváků a máchajících fáborů vypadá Serena hluboce unavená a smířená s osudem. Vystupovala s odevzdaným odhodláním. Vytáhl z kapsy náhrdelník z černých diamantů, který mu Serena dala před tolika lety, před svým impulzivním tajným pokusem zachránit Giedi Primu. Mladičká a přepadlá Okta mu tehdy ten náhrdelník předala spolu s nahraným holografickým vzkazem. To jediné Serenino rozhodnutí, ta jediná výprava navždycky změnila životy jim všem.
A teď se chystá na ještě významnější dobrodružství...
Když byla diplomatická loď neprodyšně uzavřena a zazněly fanfáry, zhroutil se Xavier v křesle tribuny a po ztrhané tváři mu tekly slzy. Někteří diváci si ho zvědavě prohlíželi, snad primera považovali za sešlého starého veterána, který znovu prožívá svoji slávu a utápí se v polozapomenutých vzpomínkách.
Rozesmátá Omilia do něj šťouchla: „Co se děje, tati? To bude v pořádku. Ty jistě ze všech lidí věříš kněžce Džihádu nejvíc?"
Pohladil hladké tmavé kameny starého náhrdelníku. „Ano, Omilio. Serena dokáže všechno, co si usmyslí." Zavrtěl rozcuchanou hlavou. „Ale cítím a bojím se, že se Serena už nevrátí."
Vor nemarnil ani chvíli obavami o nebezpečí a rizika navigace nevyzkoušených motorů s Holtzmanovým efektem. Jednoduše se se svojí lodí vrhl přímo do vesmíru, věděl, že musí co nejrychleji dorazit na hlavní planetu Ligy.
Ale dostal se do Zimie až dlouho potom, co byla Serena pryč.
Nevěděl, co má jiného dělat, a tak zamířil přímo do sídla Služebníků. Možná, že s Xavierem najdou nějakou cestu. Vor si nepřipouštěl pochybnosti, že něco nedokáže.
U přední brány panského sídla na kopci si ho starý primero měřil unaveným, zamračeným pohledem. Vora vyvedl z míry už jen pohled na muže, který byl tolik let jeho přítel. Je Xavier vážně tak starý? Jeho tvář nesla výraz absolutní porážky, jaký tam Vor nikdy dřív neviděl.
„Věděl jsem, že přijdeš." Xavier sevřel rukama tmavý
dřevěný rám vrat.
„Jak jsi věděl, že mě najdeš na Caladanu?" Xavier mu věnoval mdlý úsměv. „Ty si ani neuvědomuješ, jak často jsi mluvil o té ženě. Kam jinam bys byl
letěl?"
„Jestli se Serena rozhodla udělat nějakou hloupost, měl jsem být tady. Možná bych ji byl dokázal zarazit," vyrazil ze sebe Vor rozčileně.
Xavier jen zavrtěl hlavou. „To by nebylo nic platné, Voriane. Znáš ji stejně dobře jako já."
Vor se rezignovaně zasmál, když vcházel do haly. Tři životy - jeho, Xavierův a Serenin - se proplétaly už tolik let, že to působilo, jako by všichni byli jen součástmi nějakého většího organismu. „Ale proč se tak strachuješ? Jestli jí Omnius zaručil bezpečnou cestu na Corrin, pak jí zřejmě nehrozí žádné riziko. Kymekové tam už nejsou a všemysl neví, co je to porušit slib. My všichni sice stroje nenávidíme, Xaviere, ale lidé jsou mnohem zrádnější."
„Možná, že máš pravdu. Doufám, že ji máš." Oba muži spolu prošli rozlehlou halou, která působila chladně a prázdně, plná jen zlověstných stínů. „Serena nám tady něco nechala," řekl Xavier. „Mám to ve své soukromé pracovně."
Xavier zavřel dveře dřevem obloženého pokoje, kde je nikdo nemohl rušit. Sáhl do kapsy, vylovil malý mosazný klíč a opatrně odemkl zásuvku zdobeného psacího stolu. Se zaskřípěním ji vytáhl a odhalil jakýsi balíček.
Vor si všiml, jak se příteli třesou ruce, když nehtem rozřízl pečeť. „Nechala nám pokyn, abychom to otevřeli spolu." Xavier vytáhl malou čtvercovou krabičku, matně černou a neoznačenou, jako by polykala otázky stejně jako světlo. Podal ji Vorianovi a ten ji chvilku jen tak držel. Byla lehká a křehká. Zvedl obočí a podíval se na přítele. Tvářil se velice ustaraně.
„Po jejím odletu to sem doručila jedna Serafínka." Xavier sevřel rty do úzké čárky. „Říkal jsem ti o tom náhrdelníku, který mi kdysi dala, než se vypravila zachránit lid Giedi Primy. Pořád ho mám. Bojím se, že tohle je něco podobného, že provádí něco nebezpečného."
Vor zápolil se západkou a pak krabičku otevřel. Objevila se další šňůra perfektně broušených tmavých krystalů, které jako by pohlcovaly světlo. Všiml si zdroje energie na drobném přívěsku uprostřed. Když se ho dotkl, uvedl se do chodu projektor. Ve vzduchu se zakmital malý holografický obraz hrdé a charismatické Sereny Služebnice v okouzlujícím rouchu kněžky.
Obrátil přívěsek a s ním se k němu obrátil i její obraz. „Xaviere a Voriane, moji nedražší, nejvěrnější přátelé, čím víc myslím na to, co musím říct, tím víc jsem přesvědčená, že je lépe, že nejste teď se mnou. Nemám to srdce se s vámi dohadovat." Rozpřáhla ruce. „Chci jenom, abyste pochopili... i když nebudete souhlasit.
Jakou ironií je, že naše životy - samotné naše myšlenky — byly ovládány myslícími stroji. Omnius zničil všechny moje sny, všechno, co jsem od budoucnosti chtěla. Ale Kogitorka Kwyna mě naučila, že tapisérie historie je utkaná ze silných nití, které většinou nejsou vidět, dokud člověk neodstoupí dost daleko a nepodívá se z větší perspektivy. Chápu, že jste mě vždycky milovali, ale já žádnému z vás nemohla dát to, co jste si zasloužili. Místo toho nám třem vyšší síla připravila důležitější úkol. Byli bychom se vážně spokojili s poklidným životem? Bohové poskytují takovou laskavost jen slabochům. S námi měl vyšší plány. Na nás - a na Iblisu Ginjovi - bylo, abychom proměnili dlouhou temnou pouť lidského přežívání v sálající světlo Džihádu. Velikost má svou vlastní odměnu. .. a nese své vlastní hrozné náklady."
Vor sevřel ostré hrany kamenů náhrdelníku, bál se toho, co řekne dál. Přimhouřenýma očima shlížel na Sereninu stárnoucí, ale stále přitažlivou tvář. Působila teď naprosto blaženě, jako by už odplynula do jiných sfér. Zachvěl se. Xavier seděl na židli s hlavou v dlaních.
„Mé selhání se netýká vedení boje, ale toho, že jsem dovolila, aby si lidé zvykli na ten nekonečný konflikt. Ztratili svůj žár - a fanatické city jsou nezbytně třeba, máme-li mít šanci porazit myslící stroje. Musím tuto věc udělat, abych oživila

Džihád, abych osvěžila náš cíl."
Nyní se usmála, trochu něžněji: „Jsem stará a připravená na poslední dramatický příklad, jak ukázat Omniovi, že ani on, ani nikdo z jeho robotických přisluhovačů nikdy nepochopí lidskou duši. Vezmu ten jejich absurdní mír a nacpu jim ho do těch studených kovových krků."
Vor zamumlal: „Ne... ne. Oni tě zabijí." Ale mluvil jen k holografické projekci, a ta mu neodpovídala.
Serena pokračovala: „Iblis byl můj rádce při tomto hrozném rozhodnutí. Má pravdu. On ví, co je třeba udělat, a pomohl mi uvést všechna kolečka do chodu. Ukázal mi mé závazky. Naslouchejte mu sami."
Její obraz se zachvěl a pak zmizel jako jemný bílý dým. Vor hleděl do prázdného prostoru, kde se před chvílí zdála být, doufal, že ji přivede zpátky, alespoň zachytí její vůni. Chladný pocit strachu mu prozradil, že to byla poslední slova Sereny Služebnice, které jemu a Xavierovi kdy řekla.
Podíval se na svého žalem přemoženého přítele. Nevěděl, co si počít s překypujícími city, uložil náhrdelník zpátky do krabičky, zavřel ji a odložil. „Iblis byl její rádce při tomto rozhodnutí? Co to má znamenat? Přesvědčil ji, aby to udělala?"
Xavier odpověděl pevným hlasem, který připomínal jeho sílu z mládí. „Jsem přesvědčený, že právě to Iblis chtěl, a ty znáš jeho přesvědčovací schopnosti. Zmanipuloval Serenu, přiměl ji, aby to udělala. Jestli se už nevrátí, bude moci vést Džihád sám."
Vor znal bývalého důvěrníka strojů Ginja od dob povstání na Zemi a dlouho pozoroval jeho slabost pro vlastní slávu a moc. Vor tomu působivému muži, který využil jména Sereny Služebnice pro své vlastní ambice, nevěřil a neměl ho rád.
Xavier vypadal tak žalostně smutný, že se po něm Vor natáhl. Objali se, bezmocní zachránit ženu, kterou budou vždycky milovat.

Nebojím se smrti, měla jsem především štěstí, že jsem se narodila. Tento život je dar a ve skutečnosti nebyl nikdy doopravdy můj.
SERENA SLUŽEBNICE, POSLEDNÍ VZKAZ XAVIERU HARKONNENOVI

Když Serena Služebnice dorazila na Corrin, vystoupila se svým doprovodem Serafínek před uvítací výbor naleštěných robotů, vyrovnaných po obou stranách rudého koberce. Odvážně sama vkráčela do jejich středu.
Doupě démonů, brloh mých nepřátel. Veliké rudé slunce nad hlavou působilo, jako by se chystalo narazit do Corrinu a spálit ten Omniem zamořený svět.
„Přijela jsem v odpověď na mírový návrh Kogitorů," řekla zvýšeným hlasem. Nacvičila si ta slova, vybrala přesné výrazy, které připraví stroje na to, co se chystala udělat. „Já jsem kněžka Džihádu, prozatímní místokrálovna Ligy vznešených, hlava Rady Džihádu. Všichni lidé poslouchají mé rozkazy. Zaveďte mě k Omniovi, který je mi roven a představuje můj protějšek mezi stroji."
Když Serena naznačila svým strážkyním, aby ji následovaly, všimla si, že se na ni Niriem zvědavě podívala, možná překvapena kněžčiným nezvykle povýšeným chováním. Serena se nesla sebejistě. Věděla, že pět Serafínek udělá přesně to, co od nich čeká, až nadejde kritický čas.
Z formace vystoupil statný nesmiřitelně vyhlížející robot a promluvil syntetizovaným hlasem, který zněl v řídké atmosféře plechově: „Následuj mě."
Zachvěla se, pomyslela na robota Erasma, který ji před lety zotročil, týral a zabil její dítě. Ale potlačila ten odpor, protože pocházel z jiného místa a z jiného světa: ze Země.
Na druhém konci plyšového koberce nastoupila Serena za svým průvodcem do přepravníku, který ji i s doprovodem rychle odvezl do centra města strojů. Konečně se zastavil u nevýrazné budovy z matného stříbrného kovu.
Niriem těsně následovala Serenu, která hrdě a s povýšenou důstojností vešla do rozlehlého čtvercového vestibulu Centrální věže z metaskla a plaskla a zeptala se: „Kde je Omnius? Uvidíme, jestli ho shledám hodným. Jen málokdo je požehnán možností moci si se mnou promluvit." Musela si je připravit, vyprovokovat je, nechat stroje provést to, co musely.
Ze všech stěn kolem ní se ozval znělý hlas a z beztvarého kovu se rozblikaly jasné obrazovky jako nějaké obří oči. „Já jsem Omnius. Jsem všude. Všechno tady je součást mne."
Rozhlédla se, nenamáhala se skrýt výraz pohrdání. „A já sama zastupuji lidskou rasu, která ti tak dlouho úspěšně odolává."
Bez dalších formalit řekla všemysl: „Vaši prostředníci Kogitoři navrhli podmínky skončení tohoto neproduktivního konfliktu. Nyní vzájemně přijmeme dohodu ve formálním stylu, jak lidé vyžadují." Počítač šuměl, čekal.
Serena se usmála a nadechla se. Věděla, co musí udělat. „Nečekáš snad, že jednoduše složíme zbraně a zmizíme? Po všech těch desetiletích Džihádu si myslíš, že prostě zapomeneme, proč jsme ve válce? Ne, Omnie. Podepíšu s tebou smlouvu, jen když odsouhlasíš jednu prostou, logickou podmínku: osvobodit všechny lidi."
Hlas všemysli přehnaně zavrčel, tak nepřirozeně, že
to Serenu pobavilo. „To Kogitoři nevyjednali. To jsem nepřijal."
Serena na něj tlačila dál. „Mír může nastat jedině tehdy, až propustíš všechny lidi ze Synchronizovaných světů. Až o tom dostanu důkaz, budu informovat armádu Džihádu, aby zastavila veškeré další vojenské akce. Ale do té doby ne."
Věděla, že Omnius s její podmínkou souhlasit nebude. Chápala, že myslící stroje vyjednávat nikdy nebudou a že je její slova vyprovokují.
„Měl jsem to čekat, na základě svých záznamů o předešlé lidské nepředvídatelnosti," řekl Omnius. „Takový hlavolam, tito hrethgir."

Doprovodný robot se po Sereně natáhl, aby ji sevřel silným mechanickým stiskem. Její Serafínky okamžitě zareagovaly, vrhly se na mohutný mechanismus, aby Serenu ochránily.
Živoucí kovová podlaha se okamžitě zformovala v klec z ostrých tyčí, podobnou žebrům jakéhosi prehistorického zvířete, a ta lapila Serenu a všech pět jejích ochránkyň. Celá Centrální věž se zazmítala a protáhla, vztyčila se vysoko ke corrinskému nebi. V Sereně se zahoupal žaludek, jak se zhoupla do vzduchu.
Všude kolem ní se stříbrně leskla hranatá kopí. Stěny se zkroutily a strop se náhle otevřel, jako když prsty s drápy uvolňují pěst, aby odhalily vřící rudé obří slunce na corrinském nebi. Pak se nad nyní kruhovou místností s vysokými zdmi vytvořil nový strop. Podlaha se pod ní zpevnila jako nějaká kovová zem.
Napřímila se v ramenou a pustila se dál do záměrné provokace. „Jen já můžu vydávat rozkazy Lize, Omnie. Neopovažuj se mi vyhrožovat. Vidí ve mně opravdovou bohyni."
Viděla, že je místnost posetá lesklýma transočima a střílnami, buď aby to na ni udělalo dojem, nebo aby ji to zastrašilo. Všemysl do toho zahrnula dokonce i trůn, snad se o takových výstřednostech dozvěděla ze souborů o Času Titánů nebo dokonce Starého impéria. Nad ním se vznášela lesklá stříbřitá koule.
„Tvůj odpor je nelogický, Sereno Služebnice. Jsi
v neudržitelné pozici a nemáš co získat." Hlas vycházel z tisíce míst najednou. „Jsi pouhá jediná lidská bytost a přeceňuješ svůj význam."
Serena neochvějně stála s rukama založenýma na prsou. Smrti, já se tě nebojím. Snažila se udržel puls v klidu. Bojím se jenom neúspěchu.
Zevnitř své klece prohlásila: „Já jsem vůdce tohoto Džihádu. Já jsem podnítila všechny svobodné lidi, když mi myslící stroje zabily syna. Desítky bilionů lidí ke mně vzhlížejí pro poučení, pro vizi, pro naději."
„Podle našich kalkulací myslím, že tvoje populace není tak početná."
„A jsou ty tvoje kalkulace vždycky přesné? Předvídal jsi, že se ti budeme tak divoce bránit?" Nebo to, co se ti teď chystám provést?
„Erasmus mi o tobě mnoho vyprávěl, Sereno Služebnice. Ještě jsem nezjistil, jestli tě má rád, nebo jestli se v tobě zklamal."
Erasmus. To jméno ji naplnilo odporem a hrůzou. Rychle dýchala, vzpomínala na mantru, kterou ji matka naučila ve Městě introspekce: „Nemám strach, protože strach je malá smrt, která mě znovu a znovu zabíjí. Beze strachu zemřu jen jednou." Vedle sebe slyšela Niriem, jak se dala tiše do zpěvu. Ostatní čtyři Serafínky se připojily.
Oblá zeď se na jednom místě rozpustila a odhalila robota v absurdně elegantní pláštěnce. Vedle něj stál nějaký mladý muž. Robotova zrcadlově hladká tvarokovová tvář se zformovala v potěšený, laskavý úsměv. „Zdravím tě, Sereno."
Kostra její klece se jako roztavený led rozplynula do poddajné kovové podlahy a nechala ji volnou... a nechráněnou.
Sereně se chtělo křičet. Vždycky byla přesvědčená, že byl Erasmus zničen během atomové destrukce Země.
„Dlouho jsme se neviděli." Robotův široký úsměv ji naprosto rozběsnil. Postoupil dopředu a jeho společník ho svědomitě následoval. Mladý muž, kterému bylo zřejmě šestnáct nebo sedmnáct let, měl broskvově jemnou tvář. Tázavě si ji měřil olivově zelenýma očima.
„Nenávidím tě." Plivla robotovi do tváře, narušila naleštěnou skořápku, skrývající jeho výraz. Přinutila se ovládnout a řekla tichým výhružným hlasem: „Ty, Erasme, jsi osobně podnítil Džihád, když jsi zabil moje dítě."
„Ano, slyšel jsem něco v tom smyslu." Mluvil erudované a jaksi nezaujatě. „Ale nikdy jsem nepochopil, jak mohla taková malá věc..." Robotovi selhal hlas, jako by se propadl do snění. Pak řekl: „Nechápu, jak jedno bezvýznamné dítě může způsobit takový rozruch. Jestli jsou tvoje čísla přesná, pak ve tvé svaté válce proti myslícím strojům zahynuly miliardy lidí. Zvaž ty počty: nebylo by méně drahé prostě pominout smrt toho svého potomka?"
Serena už toho nedokázala snést víc a věděla, že nemá co ztratit. Vrhla se na něj, bušila do něj pěstmi, přesně jako to udělala, když lehkovážně shodil malého Maniona z vysokého balkonu.
Ale Erasmus ji s nevzrušenou tvrdou silou chytil a odhodil ji od sebe. Spadla na zem a poškrábala si tvář a ruce. Snažila se zvednout.
Robot si uhladil pomačkanou pláštěnku a obrátil se ke svému mladému společníkovi. „Gilbertusi, tohle je iracionální, fanatická lidská bytost, která kdysi sloužila v mojí vile. Vyprávěl jsem ti o ní."
Mladý muž přikývl. „Slibuju, že tě nikdy nezklamu tak jako ona."
Serena nasupeně hleděla na chlapce. I když byl člověk, prohlížel si ji, jako by byla nějaký exemplář hmyzu. Stejně jako robot vypadal zvědavě, ale úplně prostý jakéhokoli citu.
„To je tvoje nová hračka?" zeptala se Erasma. „Další nevinná oběť tvých experimentů?"
Robot zaváhal, zdálo se, že je trochu v rozpacích. „Ne, Gilbertus je... můj syn."
Myslící stroje ji studovaly a popichovaly celé hodiny. Alespoň jí to tak připadalo.
Tvarokovová klec kolem Sereny a jejích Serafínek stejně jako celá Centrální kopule byla proměnlivý strojní organismus, který se mohl přeměňovat. Hodinu po
hodině podle Omniových rozmarů její cela nabývala různých vzhledů od metaskleněné sítě přes mříže starobylého vězení po neviditelné uzavřené pole.
Právě teď se její vězení roztáhlo na stovky metrů bez viditelné bariéry, i když věděla, že tam jsou. Už jí bylo jedno, jakou formu klec nabyla. Na důkaz krutosti myslících strojů se však okolí proměnilo, přesně zkopírovalo nádvoří sídla Služebníků na Saluse, kde tak dávno trávila idylické doby se svou rodinou a slibovala lásku Xavierovi na zásnubní hostině.
Přesnost toho ztvárnění Sereně potvrdila existenci zvědů strojů v Lize planet. Ty informace se bezpochyby dostaly k Omniovi prostřednictvím zrádných lidí, kteří mu sloužili. Při samotném pomyšlení na svobodného člověka z masa a kostí, který dobrovolně pracuje pro ďábelského Omnia, se jí zvedal žaludek.

Vrátily se jí vzpomínky na zásnubní hostinu na tom dvoře — na saluské umělce, kteří uvázali stužky na keře a všechny potěšili půvabnými lidovými tanci - ženy v hladkých sukních a muži ustrojení jako elegantní pávi. Xavier měl toho dne na sobě vojenskou uniformu, byl jako ze škatulky, tak hezký, tak nadšený vyhlídkou na jejich společný život.
Při té vzpomínce se jí zamlžily oči, ale zadržela slzy, nechtěla Omniovi poskytnout takovou satisfakci.
Všemysl konečně řekla: „Ta šaráda už mě stála moc času. Sereno Služebnice, musíš si to rozmyslet a oficiálně souhlasit s podmínkami, které navrhli Kogitoři."
„Dávej dobrý pozor na to, co dělá," řekl Erasmus Gilbertusi Albansovi.
Serena zasupěla. „Neopovažuj se mi nějak ublížit, Omnie. Moji lidé mě mají za neporazitelnou, a proto ti musím čelit sama a požadovat okamžité osvobození všech lidských otroků ve tvé říši. Jsem ekvivalent všemysli u lidstva - ale jsem jiná než ty, Omnie, protože mám srdce a duši! Proto nemohu nikdy neuspět."
Serafínky, napjaté a v očekávání, se držely blízko své kněžky. Niriem se na Serenu dívala s úpěnlivým výrazem. Už brzy. Jen kdyby se stroje na tu návnadu chytily.
„Jestli neodsouhlasíš moje podmínky, budu tě muset zabít. Tvoje smrt přinese věci lidstva velkou škodu. Zjistí, že nejsi neporazitelná."
Serena zvedla bradu. „Nemůžeš mě zabít. Slíbil jsi zástupci lidstva bezpečnost."
„Slíbil jsem bezpečnost za podmínky, že člověk přijde přijmout podmínky. To jsi odmítla, proto jsi sama ty podmínky porušila. Nejsem už těmi zárukami vázán."
Erasmus studoval krásnou Serenu, jak tam stála, chycená mezi holografickou projekcí panského domu Služebníků. Přes svou vzdornou nezávislost byla ta žena nejzajímavějším objektem, jaký kdy měl... vedle Gilbertuse. Erasmus a Serena by toho společně mohli dokázat ještě mnoho. Uvažoval nad tím, co to dělá, proč se snaží Omnia vyprovokovat.
Mladý Gilbertus se zářícíma očima všechno dál pozoroval, jak měl nařízeno. „Co se s ní stane?"
Tvarokovová tvář utvořila ironický úsměv. „To záleží na samotně Sereně. Je nemožné předvídat výsledek."
Serena konečně řekla: „Blafuješ. A já si to nikdy nerozmyslím."
„Prosím, kněžko," řekla hlavní Serafínka a přiblížila se k ní v kleci, obklopené bukolickými obrázky Salusy Secundus. „Neexistuje ještě nějaké jiné řešení?"
„Ty znáš odpověď, Niriem."
Serena tam celou tu dobu stála s úsměvem, ruce založené na hrudi. Na mém životě nezáleží, až na to, co mohu udělat pro budoucí svobodu. Moje dnešní smrt vykoná pro věc víc než všechna slova a projevy, které bych mohla pronést ve zbývajících letech.
Iblis Ginjo se o zbytek postará. Nekonečně logický a nevšímavý Omnius nikdy nezjistí, co vyvolalo ty změny, které zachvátí veškeré lidstvo...
Když Erasmus viděl nevysvětlitelně blažený úsměv na tváři Sereny Služebnice, zlobilo ho to. Co jsem tady nepochopil? Omnius už celé roky projevoval zvědavost ohledně náboženského šílenství mezi lidmi v pokusu získat nějaké racionální vysvětlení chaotického Džihádu. Erasmus
se ho pokoušel poučit na základě výsledků svých zkoumání, ale pro počítač bylo obtížné pochopit něco tak nepostižitelného.
Tím, že Omnius držel Serenu bezmocnou, pokoušel se dát na frak všem těm vzdorným hrethgir, kteří dál bojovali proti úžasné civilizaci, již vybudoval. Její lidé ji považovali za nezničitelnou, za svou vůdčí sílu, kombinaci věštkyně a spasitelky. Byla ekvivalent všemysli pro lidskou rasu. Věděla, že bez ní budou džihádisté slabí a nerozhodní. Tak proč by tady riskovala život?
A proč by se pořád usmívala, jako by se ovládala? Jistě musí mít strach, že by jí další odpor mohl přinést smrt?
„Je rozhodnuto," řekl Omnius a jeho hroziví bojoví roboti postoupili kupředu. „Zabijte Serenu Služebnici a její společnice."
Serafínky se napjaly, připraveny položit životy na obranu kněžky. Serena si dovolila letmý úsměv, v němž byla znát podivná úleva. Erasmus si toho všiml.
Najednou to robot pochopil. Takové exekuce náboženské fanatiky v historii nikdy nezastrašily. Vytvořily jen mučedníky. Erasmovi to došlo jako vnuknutí. Závěry a následky do sebe zapadly.
Mučednictví nebyla zrovna věc, kterou by myslící stroje dokázaly snadno pochopit, ale Erasmus se s ním setkal při svých historických a kulturních výzkumech. Z nějakých důvodů se jistí lidé svým totálním selháním stávají ještě silnější. Jestli Sereně Služebnici ten trik vyjde, nepochybně to vyvolá mezi divokými lidmi ještě větší násilí, než přinesla smrt jejího dítěte. Džihád bude ještě horší.
Bojoví roboti postupovali vpřed, tasili zbraně, vysunovali zaostřené paže a čepele. Rozkrájejí své zajatce na kousky.
Serena malinko pozvedla bradu, jako by ten smrtící útok vítala.
„Stop!" zavolal Erasmus. Samostatný robot v objemném královském plášti se protlačil vpřed a zvedl kovovou paži, aby blokoval švih ostré čepele, která měla Serenu Služebnici zabít. „To je přesně to, co chce!"
Bojoví roboti se nerozhodně zapotáceli. Serafínky se vrhly na těžké stroje, ale Omnius zahřímal: „Vysvětli to, Erasme."
„Chce ze sebe udělat mučednici. Chce, abys ji zabil, aby tě lidé ještě víc nenáviděli. To by naši krizi nikdy nevyřešilo."
„Erasme, tvoje závěry jsou nelogické a nepochopitelné."
„Ano, Omnie. Ale pamatuj -jednáme s lidmi."
Bojoví roboti pozvedli svoje zbraně a odstoupili od Sereny a Serafínek. Serena zvolala: „Teď nemůžeš přestat!"
Vrhla se do tohoto střetu, riskovala všechno. Sázela na to, že dokáže myslící stroje přimět, aby jednali podle svých předvídatelných modelů jednání. Ale Erasmus její plán zničil - stejně jako toho už zničil tolik.
Obrátila se a podívala se na svou vrchní Serafínku. Ta řekla: „Je mi to líto, kněžko." Niriem tekly po tvářích palčivé slzy.
Už se dala do pohybu, mnohem rychleji, než roboti stačili uhodnout, co udělá. „Velký patriarcha mi dal jiné rozkazy."

Serena vyvalila oči, když se válečnice vrhla kupředu. Niriem se stočila jako had, svaly napjaté, a zavířila vzduchem. Serena to okamžitě pochopila - Iblis Ginjo znal její plán vyprovokovat stroje k tomu, aby ji zabily a tím odhalily své ďábelské zlo. Nikdy by ale úspěch neponechal náhodě.
Neponechal náhodě vůbec nic.
Rychle se nadechla, když jí noha Niriem zboku zasáhla do krku a rázem ho zlomila. Při obrátce v té velké rychlosti udeřila hlavní Serafínka protilehlou pěstí svou oběť do spánku, prorazila jí lebku jako tenkou vaječnou skořápku. Bez hlesu, bez jediného bolestného vzdechu padla Serena Služebnice mrtvá k zemi. Její rty se sotva stačily začít formovat do tichého souhlasného úsměvu.
Omnius zmateně a překvapeně zmlkl. Holografická iluze se zachvěla a zmizela, odhalila kovové zdi vysoké Centrální věže a stojící strážné roboty.
Všech pět Serafínek vědělo, že je s nimi konec. Zachovaly se podle posledních rozkazů. Společnou silou se s výkřikem vrhly kupředu na nepřátelské roboty. Kromě svých těl neměly žádné zbraně, přesto však Niriem a její čtyři společnice zničily šestadvacet strážných a bojových robotů, než je stroje všechny ubily.
Na konci toho masakru stál Erasmus vedle Gilbertuse Albanse a sledoval tu scénu. Serena ležela mrtvá a vypadala téměř vyrovnaně. Co to věděla? Dokonce i ve smrti vypadala přesvědčená o svém vítězství.
Robotův mladý chráněnec zbledl. I když nebyl nikdy cvičen v citech a vyrostl pod robotovou péčí, zdálo se, že má vrozenou lidskost. Zíral na padlou kněžku.
„Jsem hluboce zarmoucen, otče." Zdálo se, že mladík bojuje se svými myšlenkami. „Ale ještě víc než to jsem rozzlobený. Byla odvážná a obdivuhodná. To se nemělo stát."
Erasmus přikývl stříbřitou hlavou. „Přesně jak jsem čekal, že to budeš cítit coby lidská bytost. Omnius nikdy nepochopí, proč říkáš takové věci, ale já to chápu. Až nám čas dovolí, prozkoumáme tvoje pocity podrobněji."
Zbývající bojoví roboti se konečně vrátili na svoje stanoviště a hlas všemysli se rozehřímal ze všech stěn: „Ale proč to udělala, Erasme? Vysvětli mi to."
Robot přecházel sem a tam, urovnával si myšlenky. „Znepokojuje mě to, Omnie. Velice znepokojuje."
Přes smrt a tragédii, která se tu odehrála, měl samostatný robot podezření, že to všechno proběhlo přesně tak, jak Serena Služebnice připravila. Erasmus se bál následků. Bezděčně možná uvolnili nejnebezpečnější zbraň ze všech.

Ovládám způsob, jakým žiju svůj život. Jak si mě zapamatuje historie, to je úplně jiná věc.
AURELIUS VENPORT,
SOUKROMÝ ADMINISTRATIVNÍ TESTAMENT, VENKEE ENTERPRISES

K tragédii došlo při návratu do loděnic Kolharu.
Aurelius Venport seděl hluboce zamyšlen na místě pasažéra, zatímco Zufa prováděla jejich konvenční loď pásem asteroidů poblíž Ginázu. Holtzmanovy štíty je chránily před sprškou drobných vesmírných sutin, i když se ochranný systém po hodinách neustálého užívání často přehříval. Doufal, že nezůstanou ve smetišti asteroidů sutin už moc dlouho.
Obchodník, stále ještě zmaten vlastními pocity, držel v ruce okázalý Manionův kříž, křiklavý, ale působivý ornament, který toho tolik symbolizoval. Jaksi opojený uznáním, oceněním, kterého se mu dostalo od kněžky Džihádu, a lukrativními dlouhodobými obchodními koncesemi se smířil se ztrátou obchodních lodí zakřivujících prostor. Prozatím. Ale bráno z dlouhodobého hlediska, jeho jméno bude vychvalováno v análech historie jako jméno báječného dobrodince Džihádu; taková věc se za peníze nedá koupit. Během své celoživotní práce se Venport nikdy nepovažoval za nějakého obětavého vlastence, ale díky těm vyznamenáním a upřímné vděčnosti si připadal opojený potěšením, jako by si byl vzal silnou dávku melanže.
Jak zvláštní.
Zatímco Zufa řídila zpátky na Kolhar, pokoušel se posoudit své proměnlivé štěstí a pocity. Když si všiml, že se na něj dívá, snažil se představit si, co si asi ta vznešená žena myslí. Je na něj vážně... pro změnu hrdá?
Venport by mohl svou nově získanou vážnost využít pro ještě větší zisky VenKee Enterprises, pro další obchody. Jistě, pořád má své tradiční nákladní lodě, které se už projevily jako úspěšné. Ještě před koncem válečného stavu by měl mít veškerý potřebný kapitál k zahájení výstavby nové obchodní flotily na zakřivení prostoru za použití patentů a plánů, které jeho společnost stále vlastnila. Usmál se pro sebe.
V tu chvíli na ně z pole asteroidů zaútočili číhající kymekové.
Beowulf, nejstarší z přeběhlických neo-kymeků, spolu s deseti dalšími fanatickými nadšenci z populace Bely Tegeuse, číhal mezi vesmírnými troskami. Jejich informátor z Ligy tvrdil, že to bude perfektní přepad. Beowulf věděl, že velká Čarodějka a mocný obchodník budou muset při návratu na Kolhar zdolat pole asteroidů, a chtěl na nepřátelské hrethgir podniknout mocný úder, zvlášť na Čarodějku z Rossaku.
Žádný kymek nikdy nezapomněl na chaos a škody, které Čarodějky napáchaly v jejich řadách. Vinou Čarodějek, cvičených samotnou Zufou Cenvou, byl na Giedi Primě zničen Beowulfův učitel a přítel Barbarossa, první oběť jejich rafinovaných telepatických mentálních bouří. Teď by rád, že má příležitost k odplatě...
Se zvláštní jasnozřivostí, způsobenou telepatickými schopnostmi, vycítila Zufa Cenva nebezpečí pár chvil předtím, než uviděla lesknoucí se stříbrné postavy, které se jako sršni vynořily z proudu kamenů. Zakřičela na Venporta a podnikla úhybný manévr, obrátila malou loď a změnila kurs tak ostře, že je to oba málem vyhodilo ze sedadel. Venport chňapl po konzole, aby udržel rovnováhu.

Kymečtí útočníci, překvapení její bleskurychlou reakcí, vypálili divokou spršku střel, které se rozlétly do volného vesmíru. Tři výbušné salvy zasáhly plovoucí trosky a rozdrtili led a kámen na jemný štěrk. Dvě další střely udeřily do slábnoucích Holtzmanových štítů lodi a ztratily svou kinetickou energii.
Zufina tvář byla tvrdá, chladné oči jí plály, jak se těsně vyhnula velkému řítícímu se asteroidu. Po čtyřech dalších přímých zásazích štíty zahučely, přehřály se... a nakonec selhaly. Zvýšila rychlost, riskovala bezprostřední kolizi, ale musela zvětšit vzdálenost mezi svou lodí a útočníky.
„Nemáme moc šancí, že to přežijeme, Aurelie," řekla Zufa.
Podíval se na ni a těžce polkl. Tvář mu zbělela téměř tak, jaká byla Zufina od přírody. „Věř mi, že si cením tvé upřímnosti, ale radši bych se přidržel nějaké naděje."
„Máš nějaký návrh?"
Venport se zhroutil na sedadle. „Ještě nikdy jsi ode mě nechtěla radu, Zufo."
Zufa najednou bez uvažování vypálila dávku z lodní obranné výzbroje. Salva střel zasáhla z boku jednu z kymeckých lodí a způsobila dost škody na to, aby nepřátelské plavidlo rozkymácela a učinila ho neovladatelným. Neo-kymek zažehl stabilizační pomocné rakety, aby znovu získal orientaci, ale než se mohl ustálit, narazila jeho loď do rozeklaného kusu skály a explodovala.
Zbývalo deset kymeckých záškodníků, kteří obkličovali Venportovu loď.
Beowulf vyslal hlášení uměle zesíleným, hřímavým hlasem: „Připravte se, že se nalodíme a rozpitváme vás — nebo vás zneškodníme přímo."
Venport řekl: „Dojednejme si nějaké třetí řešení... jakmile nějaké vymyslím."
Beowulf odpověděl: „Jiné řešení není. Máme v plánu získat detaily o vaší technologii na zakřivení prostoru pro generála Agamemnona."
Šokovaný Venport se podíval na Zufu. „Jak o tom můžou vědět? A jak mohli vědět, že nás tady zastihnou?" Pak si opovržlivě odfrkl, aby zakryl strach. „Jsou bláhoví, jestli si myslí, že někdo z nás rozumí Norminým výpočtům. .. nebo že připustíme, aby nás dostali živé."
Čarodějka si ho nevšímala a chladně odpověděla prostřednictvím komunikačního systému: „Uděláte lépe, když nás prostě zničíte. Ztrácíte čas, když si myslíte, že vám prozradíme něco takového."
Beowulf odpověděl: „Moc rádi si to vytáhneme přímo z vašich mozkových buněk."
Přesně toho jsem se bál, pomyslel si Venport. S hranou statečností a úvahou, jestli bude mít dost odvahy pokračovat, vyvolal na řídicím panelu rutinní údaje. Zatímco Zufa divoce manévrovala, pokoušel se koncentrovat, krok za krokem, na nastavení nouzové sebedestrukční sekvence plavidla.
Lodě kymeků uhýbaly troskám asteroidů a dál pálily, pokoušely se poškodit motory. Zufa nabrala riskantní kurs, letěla blízko nebezpečným překážkám. Tři kymecké střely našly cíl, poškodily pomocné rakety a navigační stabilizátory a způsobily, že se plavidlo vymklo kontrole. Čarodějka bojovala se zbývajícími systémy, dělala, co se dalo, aby nenaletěla do unášené hory kamene.
Neo-kymekové je uzavírali jako krvežízniví vlci z černé jámy vesmíru. Venport si téměř dokázal představit, jak do nich noří mechanické tesáky ve smrtelném stisku. Dokončil přípravnou sekvenci; sebedestrukce byla připravena.
Zufa vraštila čelo, jak intenzivně přemýšlela, pečlivě mířila a pálila svých pět zbývajících výbušných střel. Zdálo se, že nasazuje telekinetické schopnosti, aby je navedla správným směrem. Čtyři z nich zasáhly nejbližší kymeckou loď a zničily ji.
„Děláme pokroky," řekl Venport. „To už jsou dvě."
„Ale zbývá jich ještě moc." Příkře si ho změřila. „A nemáme žádnou další munici."
„Vzdejte se a připravte se na nalodění," požadoval Beowulf.
Venport v odpověď aktivoval komunikační systém a houkl do něj: „Měli byste vědět, že naším pilotem je Čarodějka z Rossaku a kymekové jistě vědí, co ty dokážou. Věřte mi, že jestli vstoupíte na palubu, vypaří vám mozek."
Kymek jeho trik odhalil. „A tvůj taky. A její vlastní k tomu. Všichni víme o Zufě Cenvě - a o tvých lodích, které ohýbají prostor, Aurelie Venporte. Její psychický úder možná zabije jednoho dva z mých neo-kymeků, ale nakonec stejně tvoji loď a její záznamy dostaneme. Generálu Agamemnonovi se bude moc hodit."
Venport spustil systém a zamumlal: „Vypadá to, že naše jediná šance je sebezničení."
„Pokoušejí se nás jenom zastrašit," řekl Zufa. Kymecká střela je zasáhla na přídi, z ovládacího panelu vylétly jiskry. Zufa ho vypnula a podívala se na zničené součásti. „To byl celý náš komunikační systém — vysílač a přijímač."
„Stejně už nechci slyšet žádné kymecké hrozby."
Pak, jako by se na ně usmáli bohové, se velká elipsoidní skála odchýlila od svého kursu mezi rozptýlenými troskami a navzdory zákonům vesmírného pohybu začala nabírat rychlost. Veliký asteroid se hnal na shluknuté útočníky ve zjevném kolizním kursu.
„Co je... to?" zeptal se Venport a naklonil se blíž k přednímu průhledu.
Zufa se chopila řízení a pokoušela se najít způsob, jak se tomu objektu vyhnout. Viděla, jak se asteroid řítí přímo do nakupených kymeků. Když se stříbřité lodi rozprchly, vylétly z obrovské vesmírné skály kinetické koule střílnami, maskovanými jako krátery. Hutné kamenné koule byly vypáleny téměř rychlostí světla. Nepotřebovaly žádné výbušniny, jen tu neuvěřitelnou energii, získanou díky rychlosti a hmotě. Namířeny byly dobře — čtyři další kymecké lodě explodovaly.
Beowulf a jeho druhové útočníci se ve zmatku otáčeli, aby mohli čelit této nečekané nové hrozbě. Stříbrné lodě bombardovaly obří asteroid, ale způsobily mu jen kosmetické škody. Z jam kráterů vylétla jako smrtící krupobití další spršku koulí.
Zufa, téměř lapená v té křížové palbě, se snažila vymanévrovat s poškozenou lodí z bitvy pryč.

Zásoba zbraní tajemného asteroidu se zdála být nevyčerpatelná. Hrnuly se z něj stovky koulí, vytrvale bombardovaly sebejisté mechanické útočníky. Kovové vraky kymeckých lodí se rozptýlily v pásu asteroidů planety Ginázz.
Beowulf v poslední zbývající kymecké lodi si to namířil přímo od asteroidu, kličkoval, aby se vyhnul bouři střel. Z odpalovacích zařízení v kráterech asteroidu vylétly desítky dalších kamenných bomb. Jedna z nich zasáhla a prorazila trup Beowulfovy lodě, další zničila kymekovy motory. Ztemnělá a neovladatelná poslední stříbrná kymecká loď se propadla do vesmíru, hnána pryč.
I když Zufa viděla zkázu útočných kymeků, necítila velký důvod k radosti. Zápasila s kontrolkami, aby z poškozeného pohonného systému vymáčkla vyšší rychlost, a přitom se vyhýbala přirozeným — ale přesto smrtícím - asteroidům, které se na ně řítily ze všech stran.
„Ginázz je blízko," procedila zaťatými zuby. „Jestli se dostaneme z toho pole asteroidů, chci se na tu planetu dostat. Možná, že přežijeme nouzové přistání na některém ginázském ostrově."
„Je to lepší než být zajatí nějakým kymekem, řekl bych... ale stejně mě ani jedno z toho moc neláká." Shlédl na aktivovaný samodestrukční systém, který čekal na jeho poslední povel.
Umělý asteroid, který se vrátil zpátky do středu pásu vesmírné sutě, když zničil všechny kymeky, znovu změnil svoji dráhu a zvýšenou rychlostí se vydal k nim. Obrovská skála se rychle blížila, vypadalo to, že zaměřila další cíl.
„Zničilo to ty kymeky," řekl Venport. „Ale nás to chce místo toho zajmout."
„Už nás to mohlo dávno vymazat z vesmíru," řekla Zufa, posadila se zpříma a zlověstně. „Myslím, že s námi zamýšlí něco horšího."
Venport cítil, jak ho mrazí až do morku kostí. „Někdo nás zradil. Nepřátelé lidstva chtějí chňapnout do těch svých kovových pařátů technologii zakřivení prostoru."
Zufa s kymácející se lodí dokázala stěží manévrovat. Pokus uniknout asteroidu byl pateticky ubohý. Veliká skála se blížila, vynořovala se ze zářícího pozadí vesmíru. Vepředu se jako zející ústa objevil obrovský kráter, otevřený chřtán hladového žraloka, připraveného je pohltit.
Venport znovu shlédl na samodestrukční mechanismus a těžce polkl. Už je skoro načase...
Z implantovaných projektorů vyrazily dávky ochromující energie, podivné zbraně, jaké Venport nikdy dřív neviděl. Zasáhly loď jako ničivý blesk, praskaly podél sotva fungujících motorů a vyřadily zbytky jejich vyčerpaných systémů. Řídicí stanoviště se zahalilo do tmy.
Zufa vypadala ve slabém světle hvězd, pronikajícím průzory, bílá jako stěna strachem. Nemohla manévrovat, nemohla ani spustit nouzové osvětlení. „Nic nefunguje, dokonce ani životně nutné přístroje ne. Jsme naprosto bezmocní."
Venport se díval na osleplé obrazovky, věděl, že i samodestrukční zařízení je mimo provoz. „Měl jsem jednat dřív."
Obří asteroid zúžil otvor, vyplnil jejich přední průzor a konečně je pohltil. Jak je kužely energie táhly do zejícího jícnu a hlubokou šachtou do dutiny uvnitř, uviděl Venport kabely světel, mechanické systémy... a několik nehybných mechanických mobilních těl s prázdnými jímkami, čekajícími na instalaci mozkové schrány.
„Je to další kymecká loď." Zufin hlas zněl bezútěšně. „Nepřekvapuje mě, že jsou v tom svém povstání rozštěpení. Vzpomeň si... vzpomeň si, co Xerxes udělal Normě."
Venport řekl: „Sakra, nemůžeme jim sice dát žádné technické detaily o motorech ohybačů, ale pořád bychom byli pro kymeky cenná rukojmí."
Viděl na Zufině tváři kamenné odhodlání, rovnající se zapálené horlivosti. Takové měla, když byla mladší a cvičila své první oddíly Čarodějek, aby se z nich staly telepatické zbraně proti ohavným strojům s lidskými mozky.
„Pořád ještě z nás můžou být hrdinové." Odmítala se na něj podívat, zírala upřeně dopředu, zatímco byli dál a dál vtahováni do dutiny asteroidu.
„Samodestrukce je mimo provoz," řekl.
„To moje ne," odpověděla a neřekla už nic víc.
Když se za nimi neprodyšně uzavřela kovová vrata, naplnil se prostor barevnými světly. Nerovné zaoblené zdi byly pokryty zrcadlovými krystaly, které lomily světlo jako diamantové čočky. Seděli se Zufou bok po boku, clonili si oči, mhouřili je jen na úzkou škvírku.
Konečně zahlédli v jednom z tunelů nějaký pohyb, nazdobené, drahokamy poseté tělo, velkolepější a křiklavější než jakákoli kymecká monstróznost, jakou kdy viděli. Zufa se ušklíbla, když pomyslela na zrádnou lidskou mysl, umístěnou v tom extravagantním dračím strojovém těle.
Pak se její tvář uvolnila, výraz vyjasnil, podívala se na Venporta. „Už to nebude dlouho trvat." Zavřela oči, aby se soustředila.
„Neměli bychom počkat a zjistit, co po nás chce?" „Je to kymek," řekla hlasem plným celoživotní nenávisti. „Víme, co chce."
Dračí postava se přiblížila k jejich lodi a pokusila se otevřít průlez zvenku. Zadržely ji zámky a elektronické systémy, proto sáhla k účinným zbraním, aby se prořezala dveřním průlezem.
Kvůli nefungujícím systémům nemohl Venport vyslat žádný nouzový signál ani komunikovat s myslícím strojem. „Jsme v pasti," řekl.
„Ale ne bezmocní." Zufa se hluboce nadechovala a kůže jí začínala průsvitnět, jako by zářila zevnitř. Zmáčkla Venportovi ruku. Cítil, jak má horké prsty. Vlasy jí začaly praskat a kroutit se statickou elektřinou.
„Norma zjistila, jak to ovládat," řekla. „Ze všech mých Čarodějek jedině moje dcera ví, jak přežít takový poryv síly. Já jsem si naneštěstí takovou dovednost nikdy neosvojila."
Psychická energie se v ní vzdouvala, rostla ke kritickému bodu. Tolik jiných naučila, jak to udělat, jak uvolnit výtrysk mentální energie proti nenáviděným kymekům. Vzhledem ke své síle musela být tato dračí kreatura významným nepřítelem, možná dokonce jedním z přeživších Titánů.

Někdo, kdo stojí za to, abych se obětovala. Kymecký únosce strčil do jejich lodi, otevřel ji a snažil se vecpat dovnitř část těla. Otvorem se protlačila mechanická paže a pařát. Venport zaťal zuby... a čekal.
„Je mi líto, že to nedokážu ovládat, Aurelie... Je mi líto spousty věcí."
„Jenom doufám, že se nemýlíš."
Dračí tělo jim konečně vecpalo do lodi svou objemnou hlavovou věž a oznámilo z reproduktoru: „Jsem Titánka Hekaté -"
Víc Zufa slyšet nepotřebovala. Uvolnila svou nestabilní psychickou sílu. Jako tolik jiných Čarodějek v minulosti strhla zábrany a vyprázdnila své zásoby mentální energie.
Šoková vlna Zufina psychického úderu vybuchla jako supernova. Její poslední myšlenka byla chladná hrdost na to, že dokázala zničit jednoho z hrozných nepřátel lidstva. Pročištěná energie vystřelila kupředu a vypařila všechny organické mozky v dosahu - Venportův, Hekaté i její vlastní.
Když asteroid Hekaté zrychlil, aby dostihl unikající loď, směřoval z pásma vesmírné suti nad Ginázem. Jakmile Zufin výbuch zničil mysl Titánky, přerušil i všechny myšlenkové konektory ovládající složitou navigaci a řídicí systémy. Masivní asteroid bez řízení a bez kapitána se vyřítil z pole kamenů, dostal se do pásma přitažlivosti a jako dělová koule pronikl do atmosféry Ginázu.

Nosíme si hřbitovy v duších a křísíme životy.
VELMISTR MEČE JAV BARRI

Byl pozdní večer. Mistr žoldnéř Jool Noret stál unavený a zpocený, ale po hodinách vyčerpávajícího tréninku se cítil plný života. Bylo mu teprve dvaatřicet let, ale připadal si jako starý muž. Viděl víc bojů a zničil víc strojů než ten nejostřílenější člen Rady veteránů. A pořád mu připadalo, že toho musí ještě spoustu vykonat, zničit mnohem víc nepřátel... splácet celoživotní dluh.
Bosý Noret bojoval na písku celé hodiny s mechanickým sensei Chiroxem, který mu dál pomáhal zlepšovat bojovou techniku. Rok od roku se bojový robot učil víc od svého nejlepšího studenta, zdokonaloval své dovednosti. Po deseti letech od založení se ostrovní škola rozrostla, vyšlo z ní mnoho úspěšných žoldnéřů, kteří si vypracovali techniku podle stylu Joola Noreta „boje s naprostou oddaností". Unavenýma očima pozoroval některé z nejlepších učňů, jaké mechanický sensei vyškolil. Mnozí z nich byli experti na boj s nejobávanějšími nepřátelskými stroji a vyvinuli si dokonce speciální dovednosti, jak porazit lidské protivníky, opatřené osobními Holtzmanovými štíty. Chirox v roli učitele exceloval a Noret to s potěšením nechával při tom. On udělal, co mohl. Stovky, dokonce tisíce bujných nadšenců byly nyní rozesety na bojištích Džihádu a přinášely hrůznou zkázu nespočetným nepřátelským strojům.
Měl za to, že v celkovém souhrnu více než vynahradil ztrátu Zona Noreta. Ale nevěděl, jak se vyprostit z vězení vlastních očekávání.
Noret stál na pláži pod jasným nočním nebem a zářivými hvězdami a otíral si pot z čela po obtížném tréninku. S naprostou oddaností bojoval až do vrcholu své dovednosti, každý jeho pohyb byl symfonie dokonalosti. V ruce držel pulsní meč, svíral jeho hladký jílec v dlani. Brzy bude muset zbraň dobít, protože v posledním střetnutí mnohokrát použil její ničivou dávku.
Uslyšel kdesi v dálce hlasité chvějící se dunění a vzhlédl k rozlehlým temnotám. Uviděl na hvězdnatém nebi ohnivou stopu, meteor tak jasný, že na poklidném oceánu kosmu za sebou zanechával zářící stopu. Byl to největší bolid, jaký kdy viděl, a zářil čím dál tím víc a intenzivněji. Zvedl ruku a zaclonil si oči. Hřmění ho následovalo vzduchem jako série výbuchů.
Noret zamrkal a zapotácel se, jak mu na sítnice zaútočil nápor intenzivní rudé barvy. Padající objekt se rozpaloval doběla.
Daleko za nekonečnými vodami se k nebi vzedmul oslepující záblesk dopadu, jak vesmírná skála spadla do hlubokého moře. Netrvalo ani minutu a Noret uslyšel tlumené dunění exploze, zvuk vln, poskakujících jako žabky po vodě.
Chirox těžkými kroky popošel po pláži. Mechanický sensei se zastavil vedle Noreta a zaměřil optické senzory k horizontu. „Co se stalo?"
„Nějaký meteor spadl do oceánu," řekl a stále pomrkával oslepenýma očima. „Vypadal veliký."
Mechanický sensei zíral v temnotě daleko přes vody. Na jihozápadě se jako šperky leskla světla vzdáleného ostrova. Zatímco se oba dívali ve vyčkávavém tichu, jedna linie světel najednou zmizela, jako by ji někdo zhasl. Další řada světel — tentokrát bližší — také potemněla.
„Co myslíš, že to je?" zeptal se Noret.
Za chvilku už rozpoznali rychle se ženoucí stěnu vody, blížící se přílivovou vlnu, vyvolanou dopadem asteroidu. Valila se neúprosně přes moře a nedbala na nic, co jí stálo v cestě. Hřmění zesílilo.
Noret zavrtěl hlavou. Uvědomil si to dřív, než k nim blížící se vlna dorazila. „To ne."
Nebyla možnost evakuovat ostrov, dostat studenty do bezpečí. Už slyšel výkřiky hrůzy z chatrčí, z nichž se vynořovali učni.
Noret sevřel pulsní meč, jako by chtěl s tou zbraní vykonat něco hrdinského. Poprvé za celé roky si připadal naprosto bezmocný. Mohl jen stát vedle Chiroxe, zatímco se k nim přes útesy valila dunící vlna.
„Věděl jsem, že nakonec narazím na něco takového," řekl chraplavým hlasem. „Na nepřítele, kterého nedokážu porazit."

O pár hodin později, když zpěněná hnědá voda odplynula z ginázského souostroví, srovnaného se zemí, proudy vody ustoupily, klesly a opustily ostrovy zbavené lidí a stromů.
Masivní kovový robot se pomalu vynořil z vln, které ho stále omývaly, a začal se pomalu vléci do svahu zničeného ostrova, kde cvičil tolik studentů. Byl pokřivený, odřený a omletý vodou, ale stále ještě funkční. Namáhavými a těžkopádnými kroky se vyškrábal na pláž.
Ve dvou ze svých šesti rukou nesl bojový robot umlácené tělo Joola Noreta, svého největšího studenta ze všech, rozdrceného kladivem přílivové vlny.
Chirox, jediná pohybující se věc, která zbyla na zničeném ostrově, kráčel po nyní holém pobřeží. Jemně, téměř láskyplně položil Noretovo tělo na vlhkou zem. Nakolik to mechanický sensei byl schopen určit, tohle bylo přibližně místo, kde padl i Zon Noret. Obrátil hlavu a zaměřil optické senzory na tělo svého učitele
a žáka.
Za generace služby strávil robot mnoho času vzájemným vztahem s lidmi a naučil se, že organický život je nezlomný. Zanedlouho budou ostrovy znovu svěží, žoldnéři se vrátí ze svých misí a znovu zalidní souostroví dychtivými novými studenty.
Stejně jako to dělal uplynulých deset let, bude Chirox dál cvičit žoldnéře. Znovu budou přicházet na Ginázhledat nepostižitelnou techniku velmistra meče Joola Noreta. Chirox je naučí všechno, co umí, všechno, co se od svého mistra naučil sám.

Čas. Vždycky ho máme málo, nebo příliš — nikdy ho není přiměřeně.
NORMA CENVA, NEPUBLIKOVANÉ LABORATORNÍ ZÁZNAMY

Přestože tělo Normy Cenvy zůstalo sošné a nádherné, vrátila se ke svým starým zvykům pracovat s posedlostí a o samotě.
V navigační komoře jednoho z přestavěných ohybačů před dokončením viděla vlastní odraz v lesklých černých stěnách. V pracovním zápalu se celé dny nemyla ani nepřevlékala. Pracovní šaty a zelený laboratorní
plášť, špinavé a pomačkané, jí visely neupraveně kolem těla.
Pro ni byly mnohem důležitější jiné věci. Dosud spolu se svými konstrukčními týmy přestavěla osmnáct obrovských ohybačů na bojové lodě, právě měly být předány do služby - v zájmu armády Džihádu. Jen kdyby je dokázala navigovat bezpečněji, bez tolika katastrofálních chyb. Budovalo se také víc než čtyřicet nových oštěpů zakřivujících prostor.
Nikdo jí nemohl pomoci, ani ti nejgeniálnější inženýři Ligy. Jen ona dokázala pochopit ty nesmírně složité výpočty. Matka a Aurelius odletěli na Salusu a jejího malého syna měly hlídat strážkyně z řad Čarodějek. Norma se ponořila do nezbytného úkolu vyřešit obtíže Holtzmanovy navigace, zvýšení bezpečnosti. Teď, když do loděnic přišly vojenské jednotky Džihádu, dosáhl ten problém vrcholu. Musela zajistit, aby všechno fungovalo. Všechno to bylo na ní.
Zvláštní bylo, že i když pravidelně nejedla ani nepřijímala dostatek tekutin, její tělo nevykazovalo žádnou ztrátu váhy ani únavu. Ale pořád měla své limity.
Po třech dnech práce bez nejmenšího odpočinku Norma konečně odešla do ložnic, které příležitostně sdílela s manželem, když netrávila noci v laboratořích a testovacích komorách. Ve chvilce upadla do naprosto vyčerpaného spánku a když se probudila, připadala si otupělá a apatická.
Při oblékání Norma náhodou objevila zásobu melanže, kterou si Aurelius nechával pro soukromou potřebu ve svém stole. Společnost VenKee Enterprises stále udržovala vzkvétající obchod s dopravováním koření z Arrakis a Aurelius měl nějaké vždy po ruce a pravidelně je konzumoval. Prohlašoval, že mu pomáhá bystřit myšlenky, omlazovat tělo, povznášet představivost.
Normu napadlo, že je to možná přesně to, co zrovna teď potřebuje. Snědla jednu melanžovou oplatku, aniž by měla tušení o vhodné dávce, zvlášť pro své proměněné tělo. Když došla do svých komor na testování vesmírných letů, cítila už, jak v ní roste účinek koření, jako když dochází do varu obsah kotle. V hlavě jí propukaly záblesky světla, nápady galaktických měřítek.
Aktivovala počítačový navigační systém a začala procházet testovací sekvence, předvádějící simulovaný let z Kolharu do vzdálené bitevní zóny. Hvězdné systémy se objevovaly a měnily se, jak pulsovalo oranžové světlo, představující dráhu ohybače. Separované holografické obrazovky ukazovaly nejdůležitější údaje včetně astronomických souřadnic a minulých drah kosmických těles.
Teď, když jí v krevním oběhu kolovala melanž, to vypadalo jinak. Prsty se jí pohybovaly rychleji, přesněji. Norma střídavě zrychlovala a zpomalovala systémy, prověřovala problémy, pozorovala hypnotický univerzální tanec, jak se mlhoviny skládaly jedna do druhé.
Taková nádhera.
Norma si najednou uvědomila, že ztratila perspektivu, že si sama sebe představovala v ohybači za skutečného letu, ale zpomaleně. Podnikla už nespočet simulovaných výprav, ale zdráhala se podstoupit skutečný let kvůli všudypřítomnému nebezpečí, které by nemusela přežít. Ztráta Normy Cenvy by byla pro rozvoj programu zhoubou.
Teď si připadala, jako by se vnášela, unášená mořem. Řešení obtíží se rozpustilo v nekonečných vodách a ona je musela extrahovat zpátky...
Vážné navigační problémy přetrvávaly. Právě před týdnem se jedno plavidlo vynořilo v nesprávném sektoru. Nesrazilo se však s ničím a zachránilo se bez ztrát na životech. Další ohybač zavadil o meteor, utrpěl lehké škody trupu a požár,

který byl rychle potlačen. A malé průzkumné plavidlo, které se vypravilo najít primera Atreida, se během letu ztratilo.
Pohlédla na blikající holografické obrazovky s přehledy dat, ale oči se nezaostřily, soustředily se na jinou vizi. Jako by se znovu ocitla v širém vesmíru, řítila se kolem sluncí, které blikaly všude kolem. Nekonečno slunečních systémů, jeden za druhým. Galaxie se otáčely, mlhoviny zářily všemi barvami, intenzivním světlem a nejčernější černí stvoření.
Potom podobně jako v její dřívější mučivé vizi mateřského rodokmenu, kdy se všechny postavy jejích předchůdkyň spojily v jednu, již si vybrala za svůj portrét, se ta slunce spojila a mocně zazářila. Zdálo se, že míří k nim všem, do toho jasného světla.
Pak ji melanž zasáhla ještě tvrději.
Vystrašená a rozechvělá Norma zírala před sebe a pohroužila se do kosmu. Popředí vyplnil obraz lidské bytosti — Sereny Služebnice v bílé róbě — ale jen na okamžik. Kněžka Džihádu zlatě zazářila a pak zmizela v plamenech. Ty plameny však jaksi nebyly skutečné. Norma nedokázala pochopit, na co se to dívá.
Norma viděla očima Sereny myslící stroje, seskupené kolem vůdkyně Džihádu. Než stačila nějak zareagovat, přízrak Sereny se v mžiku vytratil a nechal za sebou jen žhavou vzpomínku.
Pak uviděla svoji matku a Aurelia v hrozném nebezpečí... obklopené kymeky, kteří jim chtěli ukrást technologii zakřivování prostoru. Normou projel nával strachu, snažila se nějak ovládnout tu vizi. Viděla mocnou Čarodějku, vychutnávající si svou poslední chvilku, přesně jak to učila tolik svých studentek, planoucí, jak ji pohltily vlastní telepatické síly... ji a spolu s ní i Normina muže, neschopného odolat náporu energie.
Aurelius je mrtvý, uvědomila si Norma s hlodavým strachem. Nevěděla, jestli ta vize byla věštecká, nebo jestli odrážela to, co se už stalo... jestli by mohla ještě něco udělat, aby tomu zabránila. Serena Služebnice. Můj manžel. Moje matka. Všichni jsou pryč, nebo brzy budou.
Norma prohlédla skrz plameny dopředu, do srdce nesmírného, vše stravujícího slunce. Norma Cenva prošla tím světlem do skryté říše, odhalila nový vesmír. Viděla obří červy, svíjející se na pouštní planetě Arrakis, a věčnou substanci, kterou lidé nazývali Voda života. Výživa těla, mysli a duše.
Cesta k věčnosti, pomyslela si. A možná i dál.
Viděla budoucnost lidstva, lodě zakřivující prostor, které spojují rozlehlou říši... civilizaci, která zůstávala spojená s minulostí dlouhou linií Čarodějek, oděných v černých kápích s kapucemi.
A slyšela harmonické, hypnotické skandování z pouště: „Muad'Dib... Muad'Dib... Muad'Dib..." Norma se přidala k těm extatickým hlasům, pak polkla Vodu života a vykřikla vytržením.
Probrala se ze své vize v naději, že uvidí Aureliovu tvář, jak se k ní naklání a hladí ji po světlých vlasech.
Ale byla sama, téměř zničená šokujícími, zdrcujícími důsledky všeho, čeho byla svědkem.
„Nahlédla jsem do srdce vesmíru."

Jsou nespočetné způsoby, jak zemřít. Ten nejhorší je vytratit se bez účelu.
SERENA SLUŽEBNICE, POSLEDNÍ VZKAZ XAVIERU HARKONNENOVI

Mezi lidmi po celé Lize vznešených to vřelo, čekali a doufali, že se Serena Služebnice vrátí s velkolepým vyhlášením věčného míru. Kogitoři z věže ze slonovinové kosti zůstávali v Zimii, studovali dokumenty z velkých kulturních knihoven Salusy Secundus. Poprvé za celá desetiletí vypadala budoucnost nadějně.
Týdny a měsíce míjely a nepřicházela žádná zpráva, žádné znamení. Někteří ze Sereniných stoupenců si začínali zoufat. Jiní se drželi slabých nitek naděje — navzdory znepokojení a starostem si připomínali, že konvenční cestování vesmírem je nesnesitelně pomalé.
Iblis Ginjo dál uklidňoval veřejnost, ale také ji připravoval. Musel čekat na tu přesnou, pravou chvíli. Všechno bylo zařízeno ještě před jejím odletem.
Konečně, celý měsíc po jejím očekávaném návratu, vyslal Yoreka Thurra. Kdyby někdo něco vyšetřoval, až pomine prvotní šok a hrůza, záznamy v lodních denících
ukážou, že dostali světelné znamení z nějakého malého plavidla, blížícího se z okraje území Synchronizovaných světů.
Za pár dní velitel Džipolu a jeho skupina průzkumných lodí objevili nádobu o veliké rychlosti, která se řítila k saluskému systému. Nebylo to o moc víc než upravená roura torpéda se silnými motory, připevněnými k uzávěru.
Uvnitř nalezli vzkaz, sadu obrazových nahrávek a popálené a hrůzně potlučené ženské tělo.
Thurrovi nedělalo žádné problémy najít tu nádobu, protože byla přesně tam, kde ji s Iblisem nechali...
Velitel Džipolu se vrátil do věže Velkého patriarchy s hrůznou zprávou. Brzy se rozkřikne a Iblis chtěl ovládnout její rozšíření, jak jen to půjde, aby dosáhl největšího možného účinku.
Thurr mu podal opotřebovaně vyhlížející nosič, pečlivě zapečetěnou nahrávku událostí. Iblis ji převzal s nervózní opatrností, jako by byl dostal odtikávající bombu. Polkl a cítil, jak se mu krk stahuje strachem. „Myslíš tedy, že je vážně mrtvá?"
Holohlavý muž si pohladil dlouhý knír. „Jistěže je mrtvá - buď proto, že vyprovokovala Omia, nebo rukou Niriem. Lidé každopádně uvěří, že za to mohou myslící stroje,"
Iblis rozpečetil nahrávku. „Tak se znovu podívejme na to, jaký zločin ta odporná počítačová všemysl údajně spáchala."
Velký patriarcha spustil přehrávač. Usadili se s Thurrem, aby sledovali ty hrozné obrazy, a v neradostném uspokojení se na sebe usmáli. „Nikdo nikdy nezapochybuje, že je to pravda."
Na vizuální nahrávce stáli strážní roboti, bojové mechanismy a vystrašení lidští otroci v pozoru před Centrální věží na Corrinu.

Stráže se leskly v perfektně vyřízených řadách pod narudlým sluncem. Otroci s prázdnýma očima byli uklidňováni, ale přesto neukáznění. Sereniných pět zajatých
Serafínek stálo jako bezmocní vězňové, kteří budou brzy přinuceni sledovat popravu své kněžky.
Sociopatický robot Erasmus — jehož veškeré svobodné lidstvo nenávidělo coby vraha Maniona Neviňátka — promluvil na nahrávce jako vypravěč. Iblis si nebyl jistý, jestli Erasmus ještě existuje. Lidé ho však nenáviděli natolik, že uvěří, že dál tropí spoušť.
Robot řekl: „Všemysl stanovila, že myslící stroje nemohou nikdy v míru žít vedle sebe se svobodnými lidmi. Jste moc vrtošiví, nedůvěryhodní a plní náhodné zkázy. Musíte se poučit o tom, že jste slabí, že Omnius je vám nadřazen."
Tvarokovová tvář se zkroutila do démonického úsměšku. „Všemysl si spočítala, že zničením vaší vůdkyně Sereny Služebnice si lidé uvědomí porážku a konec tohoto Džihádu."
Do špičky zformovaná tvarokovová věž za ním se zvedla a pak se přikrčila jako nějaký obrovský had. Nato vytvořila veliký černý otvor, podobný ústům. Jako veliký trik nějakého kouzelníka zvrátila ztýranou Serenu Služebnici. Serafínky vykřikly hrůzou a domorodí lidští otroci si stísněně začali mumlat mezi sebou.
K vězenkyni přikráčeli dva velcí bojoví roboti a násilím ji připoutali na rám tvaru kříže. Část dlažby pod ní se začala pomalu otáčet. Serena se vzpínala, ale nekřičela. Pak se podívala na jednu stranu otevřeného náměstí, kde něco syčelo a těžce se vleklo.
Na náměstí se přibelhal obrovský myslící stroj, skutečné monstrum. Mělo syntetickou kůži barvy řeřavých uhlíků, veliké zahnuté rohy a z celého těla chrlilo plameny. Serena na to na krátký okamžik pohlédla s hrůzou, pak s pevným odhodláním.
Jako skupina herců, kteří v řeckém divadle komentovali klasické hry, promluvil do nahrávky znovu Erasmus. „Omnius studoval historické archivy, aby určil, co lidé považují za nejodpornější způsob záhuby. Všemysl se ponořila do náboženských zobrazení a vybrala produkci, která zničí lidské hnutí odporu navěky. Působivá smrt Sereny Služebnice zajistí, že se nám lidé už nikdy úspěšně nepostaví."
Satanský stroj se zastavil před Serenou, nataženou a připoutanou ke kříži. Z jednoho pařátu démonického robota vyšlehl intenzivní plamen, přesně namířený na její prst. Tvář se jí zkřivila, zatímco se kostra kříže dál otáčela, ale nevykřikla, ani když jí shořely a zčernaly všechny prsty na ruce a zbyly jen spálené kotníky.
A to byl jen začátek.
Zajaté Serafínky zaskučely a chrlily nadávky, ale Serena, visící na příčném břevnu kříže, nevydala ani hlásek.
Pak ďábelský stroj vystřelil plameny, které Sereně vypálily obě oči a nechaly jí v rozšklebené tváři praskající důlky, aniž jí ožehly kůži obličeje.
Erasmus vysvětlil: „Aplikace bolesti je pečlivě rozvržena tak, aby nezpůsobila okamžitě smrtelné škody. Serena bude trpět dlouho."
Z kříže se vysunuly bodce, podporující životní funkce, aby ji udržely naživu a při vědomí. Popravčí robot pokračoval v sadistickém mučení, pálil části Serenina těla, pak vytrhl a obrátil kříž, takže oběť visela hlavou dolů. Všechno se to zaznamenávalo.
Omniuv hlas zaburácel jako hrom. „Zničením tebe končím celý tvůj Džihád. Lidé už dál nebudou mít vůdce, který by podněcoval další ničení. Tvoje smrt je účinným rozřešením dlouhotrvajícího problému."
„Ty to... nikdy... nepochopíš." I když měla spálenou tvář odvrácenou, hlas byl přesný, zkopírovaný ze starých proslovů. „Moji lidé budou bojovat dál, mým jménem!"
Další zášleh plamenů robota jí zapálil oděv. I když se jí kůže roztékala jako vosk svíčky, Serena nekřičela. Houkla něco vzdorného na své mučitele, čemu nikdo nerozuměl. Její statečnost byla velkolepá.
V nesnesitelně bolavém přídavku usmažil popravčí Serenu Služebnici zaživa, zapálil ji jako pochodeň z masa a kostí — nejprve ruce a nohy, tělo a hlavu si nechal naposled. Systémy v kostře kříže zesílily její bolest, udržely ji při vědomí, i když se nervy a další tělesné složky pokoušely zastavit, odumřít.
Serafínky křičely vztekem, některé si rvaly vlasy, jiné zíraly s očima plnýma slz. Ani toto představení by je rozhodně nikdy nepřimělo, aby se vzdaly. Naopak, jejich vztek byl silnější než kdy předtím.
Démonický rudý robot chrlil plameny, ničil svoji zápalnou oběť na kříži. I když ji podpůrné systémy udržovaly naživu, Serena Služebnice stále nekřičela.
Oheň strávil celé tělo kněžky Džihádu, odloupal kůži, odhalil černé kosti - až nezbylo nic, kromě jejího odkazu.
Iblisovi to připadalo jako úžasná inscenace. Cítil, kolik hrůzy a odporu tyhle obrazy vyvolají spolu s trvalou záští k myslícím strojům - mnohem víc, než si pamatoval dokonce i z nejbrutálnějšího útisku Titánů. Vzhlédl k Thurrovi, mnohem vášnivěji a pomstychtivěji než kdy dřív.
„Zajisti, aby bylo to spálené tělo otestováno. Vzorky DNA prokážou, že je Serena skutečně mrtvá. Vždycky se najdou takoví, kteří budou prohlašovat, že je to nějaký trik." Už teď věděl, co prokážou genetické testy; jeho spiklenci z Tlulaxu zajistili, že buňky budou totožné. Se svým děsivým oznámením však nebude čekat na výsledky.
„Musíme tu nahrávku zprostředkovat všem," řekl Iblis a uvědomil si, jak ohromně účinné to bude. „Všem. Je to ještě silnější, než by Serena mohla doufat." Chvějícíma se rukama předal nahrávku zpátky veliteli Džipolu. „Dohlédni, aby se to zkopírovalo, a rozešli to po celé Lize vznešených."

Ve válce je více cest, jak prohrát, než jak zvítězit.
IBLIS GINJO, KRAJINA LIDSTVÍ

Netrvalo dlouho a všichni svobodní lidé zhlédli ty hrůzné obrazy, tu ukrutnou brutalitu. Hora odporu narůstala, lidé se divili, jak mohli kdy uvažovat o míru s takovými monstry. Nikdy nemůže nastat konec Džihádu, dokud nebude Omnius naprosto zničen.
Teď, když byla jeho rivalka pryč, Iblis Ginjo znovu uplatnil svoji moc. Coby Velký patriarcha se oblékal do ještě extravagantnější rób. „Přísahám každému z vás: Serena Služebnice nebude nikdy zapomenuta, ani to, co jí myslící stroje udělaly!"
Z vězení Džipolu se dostalo několik mužů a žen, dřív nejotevřenějších odpůrců Džihádu. Vězňové, kteří nevěděli o smrti Sereny Služebnice, byli propuštěni s vlastními plakáty na zádech - MÍR ZA KAŽDOU CENU!
Zakrátko se sebraly dohromady davy lidí a roztrhaly nešťastné protestanty na kousky.
Na mimořádném zasedání Parlamentu Ligy Iblis Ginjo chmurně promítl nové děsivé obrazy z kolonie Balut, kterou - stejně jako Chusúk a Rhisso před několika lety — nedávno bojoví roboti vypálili a srovnali se zemí.
„Tohle provedly myslící stroje, zatímco Serena Služebnice cestovala na Corrin jako náš mírový vyslanec. Odjakživa měli v plánu nás zradit. Na Balutu nepřežil nikdo." Hlas Velkého patriarchy ochraptěl smutkem. „Ďábelské stroje jako obvykle zničily všechno živé, všechny domy."
Scény spálených budov, kráterů po explozích a zuhelnatělých těl všechny tvrdě zasáhly, ale i tyto hrůzy bledly ve srovnání s popravou milované kněžky. Všechno to přilévalo olej do ohně, přesně jak Velký patriarcha zamýšlel.
Přestavitelé Ligy v publiku byli překvapivě tiší, zírali na Iblise s kamenným výrazem. Když dokončil proslov, zůstal stát. Mnoho lidí plakalo a pak se mezi nimi roznesl šepot. Postupně celé velké hlediště vstalo a zvedalo se ve vlnách, aby poskytlo Velkému patriarchovi nejsilnější, nejhalasnější ovace v jeho kariéře.
Chopil se té chvíle a vykřikl do všeobecného hluku: „Teď musí mít náš Džihád nové odhodlání, další a smrtelný cíl! Nebudeme už dál naslouchat přátelským nabídkám na mír s Omniem. Říkám vám toto, přátelé: nikdy nezaváhejte ve svém odhodlání naprosto vyhladit myslící stroje. Džihád bude žít, dokud nedosáhneme naprostého vítězství!"
I když upřímně litoval Serenina osudu, považoval ji za nezbytnou oběť. Smířila se s cenou a vydala se do bitvy. Sama.
Jak potlesk pokračoval, rozhodl se využít výhody, měl na paměti další plány. Byla to součást jeho dohody, protože mu Tlulax pomohl s nahrávkou Serenina mučení a popravy.
„Musíme postoupit vpřed a musíme bojovat. Většina z vás ví, že kněžka Služebnice už dlouho chtěla lepší vztahy s Nepřipojenými planetami, aby se posílila Liga a všechno svobodné lidstvo. Teď tu sílu potřebujeme odkudkoli, kde se dá získat.
Jako významný první krok na její počest bychom měli navázat bližší spojení s Tlulaxem. I když se dřív držel mimo Ligu vznešených, jeho orgánové farmy přesto sloužily naší věci." Zhluboka se nadechl a pokračoval: „Mám v úmyslu s vaší podporou se vydat na Tlulax a konečně přesvědčit jeho obyvatele, aby se připojili k Lize."
Jako by to byla jeho narážka, zvedl se velký starý hrdina počátků Džihádu primero Xavier Harkonnen. „Souhlasím. Kdysi dávno mi zachránily život nové plíce z tlulaxských orgánových farem a umožnily mi pokračovat v našem boji proti myslícím strojům. Vím, že by to Serena schválila - sama ty farmy navštívila a pozvala Tlulax, aby se připojil k Lize. Teď je musíme tlačit k vyjádření."
Iblis se překvapeně usmál. Harkonnen byl skutečně nečekaný spojenec. „Děkuji, primero Harkonnene. A teď bych —"
Xavier se neposadil. „Vlastně nabízím své služby coby doprovod Velkého patriarchy na Tlulax. Jsem už příliš starý na to, abych vedl další bitvu proti myslícím strojům, ale chci pomáhat, jak budu schopen. Nepřipojených planet jsou tisíce. Potřebujeme získat vliv na tolik lidí, na kolik jen to půjde, a co nejrychleji, jak to půjde."
S překvapivou podporou primera Harkonnena rozrušené shromáždění zástupců odhlasovalo Iblisovu žádost ještě větší převahou kladných hlasů, než čekal. Pak odešel z řečniště a vmísil se mezi obecenstvo, potřásal si rukama a poplácával profesionální politiky po zádech. Ani sama Serena by si nemohla přát lepší výsledek.

Počátek uzdravování znamená zajistit si podporu regeneračních sil těla - ať už jde o tělo v individuálním a fyzickém smyslu, nebo o jeho různé společenské a politické formy.
DR. RADŽÍD SUK, ZÁPISKY Z BOJIŠTĚ

Okta, která chápala význam této příležitosti, nasadila své nejlepší kulinářské dovednosti a připravila výtečnou hostinu na rozloučenou, než Xavier odcestoval s Velkým patriarchou a jeho džipolským doprovodem. Služebnictvo a vrchní kuchař domu trvali na tom, že budou pomáhat, ale Okta udělala většinu práce sama; byl to její způsob, jak projevit oddanost svému muži. Věděla přesně, co Xavier rád jí, které pokrmy a zákusky mu udělají největší radost.
Ale Xaviera nejvíc potěšilo to, že mohl prostě strávit večer s ní a s jejich třemi dcerami. Nejmladší Wandra měla teprve deset let a ještě bydlela doma, kdežto dvě starší dcery jim už věnovaly nádherná vnoučátka. Xavierův život působil plně a spokojeně, naplněn vším, co si kdy mohl přát.
Ale přišel o Serenu - znovu. A tentokrát už se nevrátí.
Xavier fascinovaně a s bezmocnou hrůzou sledoval ty neuvěřitelně násilné obrazy, když démonický popravčí robot mučil a zabil Serenu. Její příšerná bolestivá smrt spustila v celé Lize divoký vztek, volání po pomstě.
Ještě než odletěla ze Salusy Secundus, bál se Xavier nejhoršího, podezíral Serenu, že se k tomu rozhodla sama. Věděla, co se jí může stát, a pravděpodobně to dokonce vyprovokovala. Nechtělo se mu věřit, že by všemysl byla tak pošetilá a poslala nahrávku a tělo zpátky Lize, kde musely jistě vyvolat pomstychtivý rozruch.
Na druhé straně, myslící stroje lidem nikdy nerozuměly. Omnius měl zřejmě v plánu poslat Lize vznešených brutální varování, ale Serenina mučednická smrt vyvolala u populace svobodných lidí naprosto nepředvídané odhodlání.

Serena to musela považovat za jedinou šanci pro svůj Džihád. Manipulant Iblis Ginjo ji bezpochyby k tomu rozhodnutí ponoukl, přesvědčil ji, aby se obětovala. Xavier věděl, že v tom mohla vidět příležitost. Spoléhala na to jako na způsob, jak posloužit lidem, které tolik milovala.
Její stoupenci byli vyčerpaní, chtěli přijmout nepřijatelné podmínky a ukončit neustálý boj. Ale když viděli ten naprosto nelidský přístup myslících strojů k uctívané kněžce, sjednotili se v rozlícenou bojovou sílu, mnohem silnější a odhodlanější, než s jakou se myslící stroje kdy střetly. Desítky milionů lidí požadovaly právo stát se džihádisty. Alespoň Serena nezahynula nadarmo.
Xavier se v čele stolu u večeře pro sebe nevesele usmál, když pomyslel na svou nadcházející misi, která by mohla pozvednout boj k novým výškám úspěchu. Před zajetím na Giedi Primě chtěla Serena přivést Nepřipojené planety do Ligy, ale dosáhla jen malého úspěchu.
Teď on sám odletí s Iblisem Ginjem povzbudit Tlulax, aby se připojil k alianci lidstva. To byla pro Serenu hlavní věc. Věřila, že rozsáhlejší orgánové farmy jsou nezbytné pro pomoc džihádským bojovníkům, zraněným v boji. V jejím jméně bude bitva pokračovat.
Okta, ve svých pětapadesáti letech stále štíhlá a elegantní, vešla do jídelny s tácem uzených kotlet štětinatých kanců z jedné lovecké výpravy na pozemcích sídla. Usmála se na manžela, věděla, co se stalo během podobného lovu kdysi dávno, když se Xavier a Serena poprvé milovali. Okta to udělala jako gesto pro něj a svoji mrtvou sestru. Servírovala chutné maso s ostrou rybízovou
omáčkou. Všechny tři dcery jídlo hned pochválily, ale Xavier dokázal stěží ovládnout slzy, které mu vstoupily do očí.
„Copak je, tati?" zeptala se Wanda s dětskou naivitou.
Okta ho pohladila po rameni a sklonila se, aby políbila Xavierovu šedivou hlavu. Objal ji rukou kolem pasu. „Nic, Wandro. Všechny vás mám tak rád, že mě to prostě trochu vzalo." Vzhlédl k Oktě lesknoucíma se hnědýma očima.
„Já vím," řekla. „Tolikrát jsi mi to dokázal."
Poslouchal, jak starší dcery mluví o svých domácnostech a rodinách, o práci manželů a jejich osobních ambicích. Nejstarší Roella, které bylo sedmatřicet let, jako by šla v Sereniných stopách. Již byla zvolena do Parlamentu Ligy za Salusu Secundus, využívala slávy jména Služebníků a Harkonnenů. Omilia dál pořádala koncerty na balisetu pro širokou veřejnost, ale zároveň se snažila naučit se, jak to chodí v manželově obchodním podnikání.
Roella s obratností politika řekla: „Otče, jsme hrdé na to, že doprovázíš Velkého patriarchu na tu misi. Má to významné politické následky a ty budeš silný stabilizační faktor."
Xavier vyhýbavě přikývl, nechtělo se mu dávat najevo skutečný důvod, pro který se dobrovolně vydával na místo, kam se vydávat nechtěl, s mužem, kterému nevěřil. Serena mě žádala, abych pomáhal jejímu Džihádu všemi možnými způsoby. A někdo musí na Iblise Ginja dohlédnout.
Xavier si uvědomil, že nevěnuje dostatečnou pozornost jídlu, proto se nadšeně pustil do své porce a několikrát manželku pochválil. „Je to nesmírně lahodné. Překonala ses, moje drahá."
Okta byla protiklad své starší sestry, spokojovala se s tichou osobní aktivitou, neměla velkolepé touhy zachránit celou lidskou rasu. Okta takovou činnost nepotřebovala, aby svůj život naplnila. Byla stejně silná jako Serena, ale svým způsobem, snažila se držet rodinu pohromadě a vytvářet Xavierovi bezpečný přístav, když se celá galaxie zmítala v bouři.
„Slyšeli jsme, že došlo k novým útokům myslících strojů na Ligy světů," řekla Roella. „Další kolonie byla naprosto vyhlazena. Je to hrozné. Jak se jmenovala... Balut?"
Xavier se zachmuřenou tváří upil chiantini, ale plnou chuť vína si neuvědomoval. „Ano, malé sídliště na Balutu bylo zničeno. Všechno bylo rozprášeno, zbylo tam jenom pár spálených těl na ulicích. Většina lidí byla odvezena, zřejmě do táborů nucených prací. Stejně jako na Chusúku před devíti lety. A na Rhissu."
Roella zavrtěla hlavou. „Omnius tam nezůstal, aby si na těch planetách vybudoval počítačovou síť? Myslící stroje prostě přišly ničit a vzít si otroky?"
„Vypadá to tak," řekl jí otec. „A přitom si myslely, že jsme připraveni přijmout jejich mírovou nabídku."
Omilia se otřásla. „Mír za každou cenu!" Vyslovila to jako nadávku. Wandra to vše sledovala velkýma tmavýma očima.
Xavier pokračoval: „Myslící stroje objeví každou naši slabinu a budou pořád útočit. Musíme udělat totéž. Žádají si to všechny oběti jejich agrese."
Okta odstrčila talíř, zjevně rozrušena takovým hovorem během jídla, které zamýšlela jako příjemný banket. Ale Xavier věděl, že rozumí té nutnosti. „Omnia nedokáže nikdo pochopit," řekla. „Serena měla pravdu. Musíme zničit myslící stroje a je jedno, jak." Těžce polkla a podívala se na Xaviera. „I když mi to bude dál rozdělovat rodinu."
Xavier shlédl dolů do talíře. V očích ho pálilo. Nenáviděl Omnia, ale byl víc a víc přesvědčen, že za Serenin poslední pošetilý čin ve skutečnosti může manipulant Iblis Ginjo. Bez působivé osobnosti Velkého patriarchy by nikdy nebyla dotlačena do tak nerozumné sebevražedné mise.
„Naše tažení musí pokračovat, i když to ohrožuje naši rodinu a miliardu dalších. Jde nám v tom boji o víc než jen o vítězství. Naším cílem je zajistit budoucnost lidské rasy, našich vnuků a vnuků našich vnuků."
„Pak doufám, že tvoje výprava na Tlulax vyjde tak, jak si přeješ." Vypadala pochybovačně, ale Xavier ji poplácal po ruce. Něžně se na Oktu podíval, pak na své dcery, jednu po druhé, a oči se mu zamlžily.
„Udělám, co bude třeba udělat," přísahal, „pro Džihád a pro Sereninu památku."

Rozum je bláznivá věc.
GRAFFITI PŘED CENTRÁLNÍ VĚŽÍ NA CORRINU

Erasmus stál na vrcholku černé hory pod tupým žárem obřího slunce a ohlížel se přes vrcholky kopců na lesknoucí se město Corrin. Od té doby, co se byl robot podívat na trhlinu, v níž byl kdysi uvězněn, chtěl toho z pustiny této planety prozkoumat více.
Lidští výzkumníci mají stejné nutkání, dostat se tam, kde před nimi nikdo nebyl, vidět věci, které neviděl nikdo jiný, vztyčit vlajku a označit nová teritoria. Jak by mohl být samostatný robot něco míň?
Dole v chráněné prohlubni mezi zasněženými balvany na okraji pásma stromů spal ve stanu jeho chráněnec Gilbertus Albans, znovu vyčerpaný z namáhavého výletu.
Erasmus si uvědomil další pozitivní stránku úniku z dění města strojů. Lidé už dávno pochopili výhody osamění a rozjímání v divokém, esteticky příjemném prostředí. Některé staré zápisky ten proces nazývaly „dobíjení duševní baterie". Měl podezření, že se lidé podobají strojům více, než by byli ochotni přiznat.
Pod nejvyšším rozlišením svých optických vláken zpozoroval robot, jak se v dálce cosi zablesklo nad Centrální věží. Za okamžik se kolem něj objevil roj drobných stříbřitých transočí, vznášely se v různých polohách, pozorovaly ho ze všech úhlů.
„Chceš ode mě utéct?" pronesl Omnius prostřednictvím transočí, takže jeho hlas vycházel ze všech stran dokola. „To je naprosto iracionální."
Erasmus klidně odpověděl: „Vím, že bez ohledu na to, jak daleko se vzdálím, vždycky monitoruješ můj pohyb. Jsem tu jen na výcviku Gilbertuse Albanse. Je pro něj důležité, aby rozjímal bez vyrušování a rozptylování."
Transoči se vznášely na místě. „Předpokládám, že válečné úsilí lidí nyní značně zeslábne, když už je víc nepopouzí Serena Služebnice. Je čas, abys se mnou souhlasil."
„Bojím se, že ten incident přinese následky, jaké nepředvídáš. Ty, Omnie, lidi příliš zjednodušuješ a upadl jsi přímo do Sereniny léčky. Budeme litovat, že jsme jí umožnili stát se mučednicí. Lidé si udělají vlastní úsudek o tom, co se stalo, ať už o tom budou mít údaje, nebo ne."
„To je absurdní. Je mrtvá. To zničí morálku bojovníků Džihádu."
„Ne, Omnie. Mně je jasné, že její smrt všechno jenom zhorší."
„Tvrdíš, že jsi inteligentnější a bystřejší než já?"
„Nepleť si shromažďování dat s inteligencí, Omnie. To není totéž." Mladý Gilbertus, který vyslechl jejich rozhovor, se za nimi vynořil ze stanu. Vypadal posílený a dychtivý pokračovat ve studiu.
Zatímco transoči jemně hučely, Omnius se odmlčel, procházel své soubory a dodal: „Nepřeji si, aby naše diskuse byla poznamenána nerudností. Zjistil jsem, že je to náš třísettisící rozhovor v pořadí. Podle lidského modelu označovat milníky je to významné, i když nechápu, proč by jedno číslo mělo být důležitější než jiné."
Erasmova tvarokovová tvář, namrzlá od horského ledového větru, zformovala zakaboněný výraz. Rychle prověřil vlastní data a zjistil, že se Omnius mýlí. „Já mám trochu vyšší údaje. Máš nějakou chybu v databázích."
„To je vyloučeno. Oba pořizujeme jednoduché záznamy stejným způsobem. Vzpomeň si, původně jsi byl jen vedlejší produkt mé mysli."
„Nicméně se mýlíš. Nemáš přesné číslo kvůli všem mým rozhovorům s pozemským Omniem, protože jsi dostal neúplnou, mylnou aktualizaci."
Transoči dlouho mlčely a pak řekly: „Tvoje vysvětlení by se mohlo vztahovat na jakýkoli rozpor. Jestli tu nějaká chyba je."
Erasmus kul železo dál. „Uvažuj, jestli máš chybu v prostém numerickém součtu, pak se můžeš mýlit i v něčem mnohem důležitějším, jako je třeba záležitost se Serenou Služebnicí."
Transoči vířily ve vzduchu, kroužily kolem robotovy zrcadlové hlavy. Gilbertus popošel dopředu, naslouchal rozhovoru. Erasma napadlo, jestli ho ten oddaný chlapec nemá v plánu chránit.
Pak Omnius řekl: „Možná bych měl analyzovat a prověřit tvoje systémy, Erasme. Existuje stejná, ne-li vyšší pravděpodobnost, že se mýlíš ty. Nejlepší řešení je vymazat všechny tvoje gelové obvody, uvést nás oba do rovnováhy a začít znovu od základů. Za několik desetiletí si vyvineš další vlastní osobnost."
Erasmus zvažoval ten nečekaný vývoj situace. Nechtěl si nechat vymazat myšlenky a osobnost a synchronizovat je se všemyslí. Bylo by to jako... smrt.
„Nejprve mě nechej znovu překontrolovat výpočty, Omnie." Provedl na vrcholku hory plnou vnitřní diagnostiku svých obvodů a znovu došel k vyššímu číslu. Konečně nastal čas, aby aplikoval znalost, kterou získal po studiích generací a generací lidských testovacích objektů.
A tak zalhal.
„Máš pravdu, Omnie, teď jsem došel ke stejnému výsledku jako ty. Mé výpočty byly chybné. Vymazal jsem ty rozpory."
„V pořádku."
Erasmus to nepovažoval za nic podvodného, i když právě řekl Omniovi otevřenou lež. Udělal to přece v zájmu svého přežití. To byl další velice lidský způsob chování. Nezávislý robot cítil, že kvůli potenciálním problémům, vyplývajícím ze smrti Sereny Služebnice, ho teď Synchronizované světy potřebují víc než dřív. Koneckonců, když Seuratova sabotovaná aktualizace spustila v corrinské všemysli programové viry, mohla se ta planeta klidně stát světem Ligy, kdyby sám Erasmus nebyl podnikl rychlou a rozhodnou akci. Jeho manipulace s daty samozřejmě zahrnula i pozměněnou verzi historie, v první řadě zmenšila robotovu roli při svedení lidských důvěrníků, kteří podnítili povstání na Zemi.
S jistou praxí by se Erasmus mohl v té zajímavé lidské technice lhaní a racionalizace jednání ještě vylepšit. Přijal tento způsob chování z nejlepších důvodů. Jestli má kdy porozumět lidskému mozku, musí ho rozpitvat v laboratoři a dokázat

ho napodobit v praxi. V celé historii bylo známo, že lidé dosahovali vojenských vítězství díky lstím. Příkladem byl trik s aktualizací.
Naneštěstí si Omnius zapamatuje tuto příhodu, v níž se robot dopustil zjevné kalkulační chyby a pak prohlásil, že ji opravil. Všemysl bude tu událost dál analyzovat a zkoumat. I když corrinský Omnius možná nepodnikne žádnou otevřenou akci, jeho pochybnosti budou prostřednictvím aktualizací přeneseny na další Synchronizované světy a ostatní počítače budou tu záležitost znovu a znovu zpracovávat. Co když Omnius nakonec provede svoji hrozbu, odebere Erasmovi a podobným robotům jejich nezávislost a přiměje je znovu se přizpůsobit nepružné všemysli?

Budu se muset takovému opatření vyhýbat, pomyslel si Erasmus. Po svém.
Musíme odolat nutkání manipulovat s vesmírem.
KOGITORKA KWYNA, ARCHÍVY MĚSTA INTROSPEKCE

Voriana Atreida vůbec nepřekvapilo, jak rychle po Serenině popravě se Iblis Ginjo dostal znovu do popředí. Nějakou dobu před tou hroznou událostí hvězda Velkého patriarchy pohasínala, zvlášť když se Serena chopila přímější role v Radě Džihádu. Iblis, vždy vypočítavý a zvyklý na moc, musel mít ze své slábnoucí pozice
vztek. Vor dobře znal toho bývalého důvěrníka strojů a byl přesvědčen, že právě on vymyslel ten působivý způsob, jak se zbavit Sereny Služebnice.
Nyní „truchlící" Velký patriarcha s velkým potěšením sjednocoval lid na posíleném fanatickém základu msty. Zjevně čekal, že se za svou tolik propagovanou misi na planetu Tlulax, za přesvědčování místních rezervovaných obyvatel, aby se stali členy Ligy, dočká dalších vyznamenání. Uznávaný primero Harkonnen svým doprovodem na diplomatické cestě na Tulax dodal Iblisově diplomatické misi legitimitu, i když Vor věděl, že přítel má o Iblisu Ginjovi také pochybnosti...
Rozčilený a přesvědčený o své bezmocnosti zůstal Vor na Saluse. Vidad a jeho druzi Kogitoři strávili v Zimii několik měsíců, naivně se zapletli do Džihádu a politiky Ligy. Nakonec, když proti nim začali vztekle vystupovat poslanci i davy lidí, začali se chystat k návratu do své ledovcem pokryté pevnosti na Hessře. Transport zajistili pobočníci ve žlutých rouchách, rozrušení a zmatení po mučednické smrti kněžky, nepochybně šťastní, že se vrátí zpátky do své skrýše.
Ale Vor věděl, že než odletí ze Salusy Secundus, bude si muset s těmi zdánlivě nevšímavými lidskými mozky bez těla promluvit. Kogitoři z věže ze slonovinové kosti se považovali za osvícené filozofy. Ve skutečnosti se zdálo, že jsou to jen prastaří pošetilí blázni.
Nikdo primera Atreida nezastavil, když vkráčel do chráněných kulturních knihoven. Tady Kogitoři přebývali, zatímco jejich pomocníci kopírovali dokumenty téměř zapomenutých filozofických pojednání a manifestů, sepsaných v letech, které Vidad a ostatní strávili v ústraní. Vor vešel do prostorných místností sám, i přes snahu dychtivých džihádských důstojníků ho doprovodit.
V rozlehlé knihovně se setkal se šesti pobočníky, stáli vedle podstavců, na nichž spočívaly ochranné schrány Kogitorů. „Primero Atreide," řekl jejich vedoucí Keats. Vypadal ustaraný a nejistý. „Vidad nám nařídil, abychom brzy odjeli. Během cesty na Hessru a pak budeme mít s našimi mistry co probírat."
„To byste taky měli, protože já sám toho mám spoustu na probírání s Vidadem." Ve Vorově hlase zaznívalo jasný vztek, který pobočníky vyváděl z míry. V návalu vzpomínek z minula si připomněl zla, která se naučil - a kterým bláhově věřil - z Agamemnonových Pamětí.
Mozky bez těla se vznášely v namodralém elektrafluidu na svých podstavcích. „Jako Kogitoři jsme ochotni probírat jen důležité záležitosti," oznámil jeden z legendárních mozků z reproduktoru. „Poučení pramení z výměny názorů a informací. Voriane Atreide, ty jsi zkušený muž, i když nesrovnatelně mladší než kdokoli z nás."
Vor řekl: „S vysokým věkem se pojí duševní ustrnutí. Váš pokus o mír je ostuda pro všechny Kogitory, hanba schopnostem vašeho druhu."
Pobočníci byli ohromeni, že ten bývalý přisluhovač myslících strojů mluví tak troufale. Naproti tomu Kogitoři nepůsobili nijak zvlášť rozrušeně, i když jejich schrány naplněné tekutinou blikaly vírem mentální aktivity. „Ty plně nechápeš, co se odehrálo, primero Atreide. Nejsi schopen rozpoznat jemné rozdíly."
„Rozumím tomu tak, že váš naivní optimismus vytvořil nebezpečnou situaci, jako když nevyzrálé děti tápají v záležitostech dospělých. Zvolili jste bláhové řešení, které stálo život největší ženu, jaká kdy žila."
Vidad nezněl nijak rozrušeně. „Serena Služebnice nás požádala, abychom komunikovali s myslícími stroji. Měla v úmyslu najít způsob, jak skončit Džihád. Kdyby se postupovalo podle našeho plánu, ustalo by nepřátelství mezi lidmi a myslícími stroji. Jsme přesvědčeni, že Serena Služebnice schválně vyprovokovala Omnia k násilnému opatření. Jinak by stroje takovým způsobem nereagovaly."
Vor zavrtěl hlavou a zaťal zuby. „Jak můžete žít tak dlouho a tak málo chápat? Válka nemůže jen tak přestat bez jakéhokoli rozřešení. Jádro konfliktu Džihádu Sereny Služebnice nezmizí jenom proto, že ho chcete ignorovat, nebo proto, že jsou lidé unaveni bojováním. Váš pokus - kdyby byl vyšel - by nás byl dovedl na pokraj vyhlazení."
Kogitor se zamyslel a pak řekl: „Chováš se iracionálně, Voriane Atreide - spolu s většinou lidstva, můžeme-li to posoudit."
„Iracionálně?" Vyprskl hořkým smíchem. „Ano, to nám lidem jde nejlépe a možná je to prostředek, kterým dosahujeme největších vítězství."
„Kdybys žil dost dlouho, Voriane Atreide, začal by sis vážit hloubky naší moudrosti."
Vor zavrtěl hlavou. „Možná, že kdybys o tom ještě pouvažoval, Vidade, poznal bys ten sebeklam."

Rozzlobeně se obrátil k odchodu, věděl, že dalším rozhovorem s mysliteli bez těla, kteří se prakticky oddělili od reality a potřeb lidstva, nic nevyřeší. Když Vor vycházel z knihovny, zavolal přes rameno: „Vraťte se na Hessru a zůstaňte tam. Už se nám nepokoušejte nikdy pomáhat."

Moje největší chyba byla víra, že dělám vlastní rozhodnutí. I ten nejvnímavější člověk může přehlédnout nitky, které ho ovládají.
PRIMERO XAVIER HARKONNEN,
SOUKROMÝ DOPIS VORIANU ATREIDOVI

Zástupci Tlulaxu uvítali rozesmátého Iblise Ginju, který vystoupil ze svého diplomatického plavidla, doprovázen strážemi a pomocníky Džipolu. Místní politici a stařešinové se s Iblisem angažovali v četných úmluvách, které nebyly zaneseny v oficiálních záznamech. Když Velký patriarcha dorazil, naznačil nenápadná gesta a vyměnil si vědoucí pohled s obchodníkem Rekurem Vanem a jeho kolegy. Několik stráží Džipolu a pomocníků se vytratilo, aby se postaralo o tajné záležitosti, jak bylo zařízeno předem. Tlulaxané udělali pro Iblise zvláštní výjimky.
Na přistávací dráze Tlulaxané přivítali také veterána Xaviera Harkonnena - živoucí důkaz svých biologických dovedností - a vzdali mu plnou poctu. Stál tam ja
ko socha, jako exponát, nedal najevo nic z toho zmatku, který v něm vládl.
Doprovázel ho jen jeden z jeho nižších pobočníků, kvinto Paolo. Mladý Paolo se díval na veterána rozzářenýma očima, považoval ho spíš za legendární vzor než za lidskou bytost, která se dopouští různých chyb a mnohého lituje. Xavier nevyžadoval žádné hýčkání. Oddaný mladý kvinto měl plnit jeho rozkazy bez přílišné pozornosti.
Rekur Van a další představitelé Tlulaxu uspořádali ceremonii ve svých orgánových farmách na svazích kopce. Xavier stál v té tajemné technologické džungli pod září Thalimu a vzpomínal, jaké to bylo, když tu byl naposledy. Se Serenou. Stojany, podobné stromům, nesly naběhlé umělé ovoce — rozmanité klonované a modifikované orgány, opatřené štítky s podivnými písmeny.
Rekur Van byl samý úsměv, rozkládal rukama, ukazoval biologické bohatství orgánových farem a odhaloval ostré zoubky. „Primero, rád vás vidím. Tlulax je poctěn vaší návštěvou. S našimi kultivovanými plícemi v hrudi jste příkladem toho nejlepšího, co může naše zvláštní společnost Lize nabídnout."
Xavier přikývl, ale neřekl nic. Stál vzpřímeně a nasával zhluboka vůni s jemným nádechem pachu chemikálií.
Od jejich poslední návštěvy doktor Suk pokračoval ve svých vlastních experimentech, fascinován možnostmi klonování lékařských vzorků, i když jeho pokusy končily neúspěchem. Jen genetičtí géniové z Tlulaxu dokázali zajistit stálý přísun vhodných a perfektních orgánů, které vojsko Džihádu tak zoufale vyžadovalo...
Iblis Ginjo se chopil slova. Jeho hranatá tvář byla plná uspokojení. „Při této příležitosti uskutečníme jeden z hlavních snů, které s námi sdílela Serena Služebnice. Její nejvášnivější touhou bylo, aby se Tlulax připojil k Lize. Ve stínu její nedávné smrti je toto nelehká mise, ale já přísahám, že nedopustím, aby sny naší milované kněžky odešly s ní.
Proto s potěšením přijímám Tlulax jako nejnovější planetu Ligy, vítám jeho lid jako obchodní partnery a spojence. Vaši vědci zajistí důležité lékařské produkty v době, kdy budeme s jistotou očekávat mnohá další zranění ve snaze o dosažení našeho posvátného cíle. Džihád vstupuje do nové a ještě slavnější fáze."
Velký patriarcha projevil radost, bezmeznou energii a optimismus. Sám čerpal své mladistvé zdraví a vitalitu z vydatné konzumace melanže, importovaného koření Aurelia Venporta, exotické drogy, která se dále rozšiřovala mezi nejpřednějšími šlechtici Ligy.
Naproti tomu Xavier, jak tam stál a přihlížel, cítil tíhu svých let a tragédií, které ho postihly. Na této scéně nebyl nic víc než kulisa. Rozhlížel se po cizích Tlulaxanech — všichni to byli muži — kteří se zúčastnili této události. Nikde se neobjevovaly žádné ženy. I když si nevšiml ničeho, co by mohl považovat za přímo podezřelé, připadalo mu, jako by vstupoval do doupěte dravců. Jejich ostré zoubky a tmavá myší očka tu představu jen podporovala.
V tmavých očích Iblise Ginja se odrážel tajný triumf. Jeho rozložití důstojníci Džipolu byli ve stavu pohotovosti, pozorovali dav, všechno zaznamenávali. Jen mladý kvinto Paolo jako by bral tuto slavnost bez výhrad.
„Zajistili jsme Tlulaxanům jejich soukromí a respektujeme jejich přání omezit množství návštěvníků zvenčí," pokračoval Velký patriarcha. „Přesto je vítáme jako naše bratry ve svatém boji proti myslícím strojům."
Xavier stál před orgánovými farmami, prohlížel si množství pečlivě množených tkání. Zhluboka nabral vzduch do plic, které samy vyrostly v podobných tancích před čtyřmi desítkami let. Zaměřil se na oční bulvy, vznášející se v kontejnerech s hustou živnou látkou. Zdálo se, že ho všechny pozorují jako vyčítaví duchové.
Ve vysoko položeném obytném komplexu za hranicemi města Bandalong poskytli Tlulaxané Xavierovi apartmá, zasazené v labyrintu chodeb, vnějších balkonů a můstků. Pokoj byl zařízen příjemným nábytkem a neobvyklými uměleckými předměty, ale bez nich by působil stroze a neosobně. Xavier uvažoval, jestli Tlulaxané prostě nedodali výzdobu jen kvůli němu.
Po jeho účasti na ceremonii na orgánových farmách o něj Tlulaxané a Iblis Ginjo zřejmě ztratili zájem. Zasedli společně k banketu a pojedli kořeněná jídla, vedli nucenou konverzaci. Pak Velký patriarcha Xaviera očividně propustil, prohlásil, že je „unaven po náročném dni" a navrhl mu, aby se na večer odebral do svých pokojů.
Kvinto Paolo spal v malém pokojíku poblíž. Džipol neměl pro mladého pobočníka žádné využití a kosmický přístav a obchodní pásma tohoto předměstí nenabízely energickému vojákovi přílišný noční život. Samotný střed Bandalongu byl cizincům nepřístupný, údajně z náboženských důvodů, třebaže Xavier nedokázal najít jasnou odpověď na žádnou ze svých otázek po důvodech.

Xavier přemýšlel ve svých pokojích, spát se mu nechtělo. Připadal si duševně vyčerpaný, ale jeho tělo unaveno nebylo. Nerad měl tolik času, kdy seděl sám a neměl co dělat než přemýšlet a vzpomínat. Za takových podmínek se pochyby a podezření vymykaly kontrole...
I když Serena Služebnice sepisovala vášnivé traktáty a Iblis Ginjo vydával své populární eseje a vzpomínky, Xavier nikdy necítil potřebu chlubit se vlastním životem nebo vojenským hrdinstvím. Přes své významné postavení se nikdy neobtěžoval písemným dokumentováním nebo ospravedlňováním své práce pro další generace. Byl raději, když za něj mluvily jeho činy.
Nyní Xavier celé hodiny hluboko do tlulaxské noci pročítal poslední zápisky Sereny Služebnice. Neobjevil v nich nic nového ani poučného, protože už její myšlenky a argumenty znal velice dobře. Přesto si vychutnával rytmus a poetiku jejích slov, jako by k němu zase promlouvala nahlas. Otevřel své vzpomínky na ni, jako by to byla nějaká samostatná drahocenná kniha uvnitř jeho mysli, a myslel na pozoruhodné úspěchy v jejím životě.
V příliš krátkém životě.
Uslyšel jakýsi zvuk, zoufalé ťukání na tvrdou tabuli zasouvacích dveří svého vysoko položeného balkonu. Xavier se lekl, uviděl venku pohybující se stín, siluetu lidské postavy.
I když měl podezření a strach, zvědavost nakonec zvítězila. Otevřel dveře balkonu a do tváře ho uhodil studený, nepřívětivý vítr. Uviděl svého tajemného návštěvníka, vychrtlého muže s mrtvolnou, šedivou kůží, až na místa, kde se táhly černomodré jizvy. Ten muž měl jenom jedno oko; druhá jamka zela jako děsivý kráter prázdnotou. Od krku se mu táhly průhledné trubice do pytlíků s rosolovitou tekutinou, které měl připevněny k pasu.
Tomu člověku se nějak povedlo zdolat cestu po lávkách a pak se pomocí vlhkého zauzleného lana spustil sem. Xavier si nedokázal představit, kde tato vyschlá osoba sebrala sílu zvládnout takový úkol.
Cizinec se třásl jakoby vyčerpáním nebo zoufalstvím. „Primero Harkonnene... našel jsem vás." Málem se zhroutil úlevou.
Xavier tu ubohou postavu podepřel a pomohl jí dovnitř. Řekl instinktivně tichým hlasem: „Kdo jste? Ví někdo, že jste tady?"
Cizinec zavrtěl hlavou. Očividně ho to stálo spoustu úsilí. Brada mu klesla na vpadlou hruď. Vypadal jako veliká masa zranění, šouravá sbírka jizev. Nebyly to jizvy z boje - ale chirurgické jizvy. Xavier mu pomohl do jednoho z křesel v pokoji.
„Primero Harkonnene..." Muž se mezi slovy zhluboka nadechoval. „Možná si mě nepamatujete. Sloužil jsem s vámi na IV Anbusu, před třinácti lety. Vedl jsem jednu speciální jednotku proti myslícím strojům. Jsem tercero Hondu Cregh."
Xavier přimhouřil oči a soustředil se na vzpomínky. Tento důstojník připravoval druhý útok ze zálohy v jedné zenšiitské vesnici, ale místní obyvatelé dělostřelectvo sabotovali a vystavili Cregha a jeho jednotky robotickému útoku. Stejně jako Vergyla.
„Ano, pamatuju si vás dobře." Obočí se mu nad kořenem nosu spojila. „Ale měl jsem za to, že jste byl přidělen zpátky na svou domovskou planetu... Balut?" Rychle se nadechl. „Balut! A vy jste přežil ten hrozný útok na ni?"
„Balut byl můj domov... kdysi."
Xavier, plný otázek, se naklonil blíž. „Viděl jsem taktickou zprávu, vizuální přehled. Hrůza! Myslící stroje všechno zničily, nezůstala tam ani živá duše — jak jste unikl?"
„Nás nenapadly... myslící stroje." Hondu Cregh zavrtěl hlavou. „Měli jste si to myslet, ale vůbec to nebyl Omnius. Byli to Tlulaxané."
Xavierovi vynechalo srdce. „Co to říkáte?"
„Něco vám musím ukázat, jestli moje tělo tu námahu ještě zvládne." Cregh zvedl hlavu a zamrkal jediným velikým okem, podlitým krví. „Ale varuju vás, dostane vás to do velikého nebezpečí a nebudete mi za to vděčný."
„Já kašlu na nebezpečí, teď už ano." Xavier zaťal zuby. „A pokud jste vy měl tu odvahu přijít sem ve vašem stavu a povědět mi to, co menšího můžu udělat než poslouchat, co mi musíte říct?"
Tercero Cregh znovu svěsil hlavu a ramena mu poklesla. „Udělal jsem to, protože nemám co ztratit, primero. Jsem už mrtvý." Pohladil želatinové pytlíky, připevněné k pasu, dotkl se nitrožilních trubic, vedoucích do hrudi a krku. Jediné oko se náruživě upíralo na Xaviera. „Vzali mi obě ledviny a taky játra. Tlulaxani mě napojili na dočasné udržovací systémy a přístroje, abych neuhynul moc rychle, a čekají, aby sklidili zbytek mých použitelných složek."
Xavier nedokázal pochopit všechno, co slyšel. „Cože? Mají orgánové farmy. Můžou si vypěstovat všechno, co potřebují. Proč by -"
„Já jsem dárce orgánů... v tlulaxském stylu," řekl ten vychrtlý muž s hrůzným úsměvem. Zvedl se ze židle a postavil se na roztřesené nohy. „Ano, Tlulaxané mají orgánové farmy, ale nejsou moc produktivní. Stačí na to, aby vyráběly drahé tělní náhrady v míru, možná — ale nemají kapacitu, aby zvládly potřeby Džihádu."
„Ale... to není možné!" Xavier cítil, jak se v něm zvedá hluboký odpor. „Já sám mám náhradní plíce —"
Creghovi dál klesala hlava, jako by ji krk už nedokázal nést. „Možná vážně pocházejí z některého toho stromu s tanky... nebo je možná vyrvali z nějakého chudáka otroka, který se náhodou hodil. Když všichni veteráni a zranění Džihádu žádali čerstvé orgány, museli Tlulaxané najít... náhradní zdroje. Kdo by se staral o pár kolonistů a nedůležitých buddislámských otroků?"
Xavier těžce polkl. „Takže ty orgánové farmy, které jsme se Serenou navštívili — to byl všechno podvod?"
„Ne, to jsou funkční tanky, ale produkují jenom zlomek biologických potřeb Džihádu. A Tlulaxané samozřejmě nechtějí přijít o ten kšeft, o všechen zisk. Ti obchodníci s lidmi chtějí, abyste věřili jejich technologickým dovednostem. Prodávají vám orgány za přemrštěné ceny."
Xavier si k ještě větší hrůze uvědomil, že kdyby Liga od začátku znala pravdu, mnoho příjemců orgánů by přesto zvolilo stejně. On sám by to možná považoval za nezbytné zlo v zájmu Džihádu.

Cregh hluboce zlostně vydechl. „Takže když přijde objednávka, Tlulaxané sklidí potřebné orgány od těch, kteří už pro ně nemají další cenu. Od lidí, jako jsem já."
Xavier, který se snažil vstřebat nezměrnou závažnost toho, co slyšel, zauvažoval nad rolí Iblise Ginja. „A Velký patriarcha... o tom všem ví?"
Muž zašilhal jediným okem a hrubě se zasmál. „Jestli o tom ví? On to celé vytvořil."

Lidstvo odjakživa pátralo po dalších a dalších znalostech, povazovalo je za prospěšné svému druhu. Existují ale výjimky, věci, které se žádný člověk neměl nikdy naučit provádět.
KOGITORKA KWYNA, ARCHÍVY MĚSTA INTROSPEKCE

Xavier jako v tranzu následoval tercera Cregha na úzký balkon vysoko nad ulicemi tlulaxského předměstí. Noc byla vlhká, mlhavá a studená. Absolvovali nebezpečný, namáhavý sestup po zábradlí a po zauzleném laně, přešli ztemnělé cesty pro pěší a lávky a Xavier muži pomáhal, jak mohl.
Xavier byl přesvědčen, že venku přede dveřmi jeho pokoje a pokoje kvinta Paola budou jistě stráže. Doufal, že ho nikdo nepřijde zkontrolovat, dokud neuvidí, co mu ten zoufalý voják musí ukázat. A ještě hůř, doufal, že apartmá není sledováno mikroskopickými pozorovacími přístroji. Ale teď už bylo na podobné starosti pozdě.
V noci bylo ve městě — v centru jeho zakázané zóny - temno a pochmurno, tísnivo za bariérami. „Jdeme tam dovnitř?" zeptal se Xavier polomrtvého veterána. Mluvil tiše. „Je to blokovaná zabezpečená oblast -"
„Jsou způsoby, jak se tam dostat. Tlulaxané mají tak málo návštěv z jiných planet, že nevědí o slabých místech ve vlastním zabezpečení." Cregh vydal bublavý výdech, zjevně se snažil potlačit bolest. „Ale mám dojem, že bude těžší dostat dovnitř, co vyklouzlo ven. Většina vězňů jako já nejsou moc... schopní pohybu. Psst! Podívejte se." Ukázal. Přikrčili se a viděli tři Tlulaxany, kteří je minuli a každý nesl nějaký elektronický přístroj. Jakmile byla cesta volná, vydal se Hondu Cregh temnotou rychle dál a Xavier za ním.
V jedné přecpané uličce u kovové budovy, veliké jako hangár, otevřel Cregh přístupová dvířka a hluboce se sehnul. Oba muži pronikli dovnitř zásobovací šachtou. Pro Cregha to bylo zjevně obtížné a bolestivé, ale nezpomalil.
Pach chemikálií a smrti uvnitř rozlehlé budovy byl příliš silný i na Xavierův otupělý čich. Ale při tom, co viděl, zatoužil, aby byl tehdy dávno přišel i o zrak.
Postele věznící pacienty byly jako rakve, vybavené diagnostickými přístroji a umělými systémy, které čerpaly do žalostných, sténajících těl tekutiny a udržovaly je tak naživu. Rozsáhlé zařízení se pod tlumenými světly táhlo tak daleko, kam dohlédl.
Ležely tam tisíce lapených lidských těl. Živoucí exempláře. Některé nebyly víc než rozřezané trupy nebo končetiny, udržované naživu injekcemi výživných látek a bublajících tekutin, pouhé cáry rozpitvaných lidí. Jiná těla byly čerstvé přírůstky, připoutané a držené v zajetí, zatímco se jim odnímal kousek po kousku k naplnění objednávek.
Skutečné „orgánové farmy" Tlulaxu.
Xavier se přerývaně, vzlykavě nadechl, přepadl ho nával nevolnosti. Jak ucítil v plicích vzduch, napadlo ho, jestli je naživu díky nějaké nedobrovolné neznámé oběti, která mu zajistila čerstvé orgány.
Většina zajatců měla typické tmavé vlasy a snědou kůži, které prozrazovaly, že jde o buddislámské zajatce, jako na IV Anbusu nebo ty, kteří se vzbouřili na Poritrinu. Zensunnitští a zenšiitští vězni, kteří ještě měli oči, na něj zírali se zoufalstvím, nadějí nebo s nenávistí.
„Utekl jsem z postele," řekl Cregh rozrušeným hlasem. „Ti obchodníci s lidmi věděli, že když mi vzali životně důležité orgány, nemůžu venku přežít - víc než hodinu nebo dvě. Ale zemřel tady jeden dárce a já mu ukradl výživnou látku a pytlíky se stimulanty. Daly mi sílu, kterou jsem potřeboval, abych se vypravil ven a našel vás. Věděl jsem, že jste tady. Zaslechl jsem, jak se o tom baví dva tlulaxští řezníci." Zhluboka se nadechl, jako by se nafukovaly měchy, pak se rozkašlal. „Musel jsem obětovat život. .. abyste se to dozvěděl, primero Harkonnene."
Xavier se málem zhroutil zoufalstvím. Chtělo se mu utéct, ale sebral sílu a podíval se svého hrůzného přeživšího průvodce. „Ale jak vás Tlulxané zajali? Mysleli jsme si, že jste byl s dalšími kolonisty zabit na Balutu."
„V noci tam dorazil Džipol Velkého patriarchy a desítky tlulaxských otrokářských lodí a bombardovaly hlavní vesnici," řekl Cregh. „Rozprášily ve vzduchu paralytický plyn, omráčili nás, nemohli jsme se bránit. Jako na Rhissu. Navíc pár z nás zabili, aby mohli kolem poházet zavražděná těla. Pak nás vzali do zajetí a vypálili budovy, nenechali žádné stopy, jen několik zničených bojových robotů, které sebrali na nějakém starém bojišti. Liga si myslela, že to byl útok myslících strojů."
Xavier byl tou informací otřesen. Umírajícího muže
překonala slabost a Cregh konečně padl na kolena. „Tak Tlulaxané získali čerstvý materiál pro orgánové farmy a Iblis Ginjo mohl horlit proti myslícím strojům. Lidé se sjednotili pro věc a neměli žádné podezření."
„Ohavný plán," řekl Xavier.
„To není všechno. Totéž udělal před lety na Chusúku a na té těžební planetoidě Rhisso. Příště chce... zasáhnout. .. Caladan. Musíte ho zastavit."
Xavier se vzrůstající hrůzou naslouchal, jak mu to tercero v krátkých návalech slov vysvětluje, jako by dobíhala baterie. Nakonec se muž zhroutil na zem, nezbyla mu už žádná síla. Xavier netušil, jak se tomu důstojníkovi mohlo podařit přežít tak dlouho bez důležitých orgánů—jen trup, hlava a končetiny — oddělenému od složitých podpůrných systémů, které Tlulaxané používali, aby udrželi své zásobárny orgánů při životě.
Xavier poklekl, ovinul si důstojníkovu paži kolem ramen a vstal. Snažil se ho někam odvléci, i když věděl, že pro něj nemůže nic udělat. Vrávoral mezi řadami postelí, podobných rakvím, a pitevních stolů a vlekl statečného vojáka s

sebou. Ale nakonec už toho bylo příliš. Hondu Cregh byl mrtvý.
Xavier jemně složil tercerovo tělo na špinavou zem. Přejel pohledem další napolo rozebraná těla, udržovaná naživu pro sklizeň orgánů a tkání. Některá byla stažená z kůže - která se bezpochyby použila na léčení popálených obětí Džihádu - a odhalovala syrovou, rudou svalovou tkáň, která se ve světle vlhce leskla.
Odvrávoral, uvažoval, jestli se má pokusit ty lidi osvobodit, ale věděl, že většina z nich bez lékařských systémů, které je tu udržují naživu, zemře. Přišli už o důležité orgány. Jen pár by mohlo přežít... ale kam by mohli utéct? Co by pro ně mohl udělat?
I když měl post vysokého důstojníka armády Džihádu, byl tu úplně sám, obklopen nepřáteli - Tlulaxany a Iblisem Ginjem s jeho džipolskými strážemi. Xavier nemohl vyhlásit žádný poplach. Zachytil se okraje jednoho z pitevních lůžek. Tělo na něm uboze škublo rukou a natáhlo se k němu.
„Vidím, že je na místě jisté vysvětlení," ozval se sytý, mocný hlas. „Nesuď, co nechápeš."
Xavier se otočil a uviděl na konci dlouhé uličky stát Velkého patriarchu v doprovodu tlulaxských lékařských výzkumníků, stráží Džipolu a obchodníků s lidmi. Ztuhl, věděl, že je ztracený, bez ohledu na to, kdo je. Možná, že ho spoutají a sklidí jeho orgány...
„Já už chápu mnohem víc, než jsem vůbec chtěl vědět," řekl Xavier a snažil se skrýt odpor a vztek. „Předpokládám, že máš nějaké ospravedlnění?"
„Chce to jenom širší perspektivu, primero. To jistě dokážeš pochopit?" Iblis vypadal robustní a silný, kdežto Xavier si připadal neuvěřitelně starý.
Zeptal se: „Odtud... odtud pocházejí moje plíce?"
„To bylo dřív, než jsem se dostal k moci, takže to netuším. Ale i tak by to každá nezaujatá osoba považovala za dobrý obchod - bezejmenný darebák za velkého primera." Iblis se napřímil, aby tak učinil své argumenty přesvědčivější.
„Většina z těch lidí jsou otroci, lidští vyděděnci, stažení z nežádoucích planet." Pohrdavě se usmál na oběti, upoutané na svých podpůrných lůžkách. „Ale fy jsi taktický génius, voják oddaný Džihádu. Uvaž všechno, co jsi vykonal v posledních desetiletích, primero - všechna ta tvoje vítězství proti Omniovi. Tvůj život je v každém případě hodnotnější než život pouhého otroka - zvlášť nějakého buddislámského zrádce, který odmítl bojovat pro Džihád."
„Účel světí prostředky," řekl Xavier, netroufal si dát najevo odpor, který ve skutečnosti cítil. „To je pádný argument."
Iblis se usmál. Xavierův klid si mylně vyložil jako smíření. „Ber to takhle, primero: ten otrok, který ti obětoval plíce, tím vykonal svůj díl v porážce myslících strojů, udržel tě naživu a schopného sloužit naplno. Kdyby byli jeho lidé ochotni zapojit se do válečného úsilí jinými prostředky - jak by lidé měli - nikdy by se sem nebyl dostal, ne?"
„Ale ty oběti nebyli všichni buddislámci," řekl Xavier a shlédl na našedlou trosku Creghova těla. Cítil ta slova v krku jako hořkou žluč. „Tenhle muž byl taky vojákem Džihádu."
„Co ti všechno řekl?" zeptal se Iblis ostře s útočně vysunutou bradou.
Xavier zavrtěl hlavou. „Byl moc slabý a zemřel rychle, ale já jsem ho poznal. Jak se sem dostal?"
„Ten muž... už víc neexistuje," řekl Iblis. „Někteří byli v bitvách natolik zraněni, že nemohli přežít. Nicméně jejich těla mohou pořád nabídnout naději a pomoc jiným. Rodina toho důstojníka je přesvědčena, že zemřel jako hrdina v bitvě - a prakticky je to tak. Jeho tělo pak poskytlo orgány, nezbytné k tomu, aby se udrželi naživu další džihádisté a žoldnéři. Stejně by byl zemřel. Může snad chtít bojovník něco víc?"
Xavier si připadal slabý a zvedal se mu žaludek. Nic, co Iblis řekl, nemohlo ospravedlnit to, co on a ta tlulaxská monstra provedli. „Věděla... věděla o tom Serena?" zeptal se konečně poraženecky.
„Ne, ale tlulaxská technologie nám umožnila vytvořit iluzi její mučednické smrti. Použili jsme vzorky buněk, které jí Tlulaxané odebrali, když před deseti lety navštívila soustavu Thalimu, a vypěstovali jsme geneticky identické klonované tělo. To jsme pak hrůzně zmrzačili. Zachytili jsme každý detail co nejpodrobnějšími obrazy, naplánovali jsme každý pohyb a ukázali jsme Omnia jako takové monstrum, jaké ve skutečnosti doopravdy je, jak všichni víme."
Teď měl Xavier znovu problémy pochopit obludnost tohoto odhalení. „Takže Serena nebyla mučena? Nebyla zabita myslícími stroji -"
„Dal jsem rozkaz, aby ji zabila její vlastní hlavní Serafínka Niriem, kdyby to neudělal Omnius. Serena měla v plánu vyprovokovat Omnia k vraždě. Ale pokud by se jí to nepovedlo... no, to jsme nemohli dopustit. Mělo to být rychlé a bezbolestné, aby to myslící stroje naprosto překvapilo." Iblis pokrčil rameny.
Xavier se zapotácel nedůvěrou. „Proč by dělala tak strašnou věc? Co by z toho měla —" Pak se zarazil. „Jistě. Přilila olej do plamenů Džihádu. Věděla, že naši lidé
z naprostého vyčerpání přijmou podmínky míru Kogitorů, pokud neobětuje život, aby zajistila, že k tomu nikdy nedojde."
Velký patriarcha s úsměvem rozhodil rukama, jako by odpověď byla zřejmá. „Dokážeš si představit nějaký lepší způsob, jak pohnout každým člověkem v Lize? Serena ne a já taky ne. Prostě jsem jen zajistil, aby Serena uspěla. Dokonce i naši odpůrci byli zticha, když viděli, co Omnius provedl jejich milované kněžce."
Zasténání jednoho z napůl vykuchaných zensunnitů obrátilo Xavierovu pozornost zpátky k bublajícím a hučícím lůžkům. „Věděla o těch orgánech, odkud jich tolik pochází — o všech těch lidech, rozřezaných jako látka v krejčovství?"
Velký patriarcha k němu vyslal vědoucí úsměv. Jeho džipolské stráže a Tlulaxané se nervózně shlukli kolem něj.
„Serena musela nést jiná břemena, dozvěděla se jenom to, co musela vědět. Žádala mě, abych našel nějakou cestu, jak se postarat o zraněné vojáky Džihádu, obstarat jim orgány, které zoufale potřebují. I když uznávám, že tato zařízení nejsou nic příjemného, plní nezbytnou funkci. Jistě to taky chápeš?" Široce se usmál.
„Mysli na Serenu a na její památku, primero. Víš, jak vychvalovala tyto farmy a všechno dobro, které přinesly. Víš, jak moc chtěla, aby se Tlulax připojil k Lize vznešených. Bez ohledu na metody je tohle vážně to, co odjakživa chtěla."

Podnikl zlověstný krok vpřed, předstíral otcovský přístup a porozumění. „Xaviere Harkonnene, já vím, žes ji miloval, a žádám tě — nejednej ukvapeně. Nenič Serenin odkaz nám všem."
Xavier se snažil udržet svůj vztek na uzdě. „Ne, nebudu na to myslet," řekl. Doufal, že Iblise přesvědčil.
Tlulaxané a džipolští strážci na něj hleděli s podezřením, ale Xavier nespouštěl oči ze samolibého Velkého patriarchy.
„Mám už dost těch hrůz, Iblisi — mám dost války. Až se vrátíme na Salusu Secundus, požádám tě... abys přijal moji rezignaci jakožto primera armády Džihádu."
Iblis se na okamžik zatvářil překvapeně, pak potěšené. Rychle svůj výraz zamaskoval a přikývl. „Jak si přeješ - s plnými poctami, samozřejmě. Sloužil jsi dobře, primero, ale válka musí postupovat dál, dokud nebude Omnius poražen. V Serenině zájmu budeme pokračovat v čemkoli, co je třeba udělat."
„Jistě," řekl Xavier. „Jen si řekni a já budu sloužit pro Serenu. Prozatím... se jen chci vrátit domů."
Ale měl jiné plány. Jen kdyby je tak dokázal rychle provést.

Skutečné tvoření, takové, které mě zajímá, se stává nezávislé na svém tvůrci. Evoluce a zkušenost posouvají původní produkt daleko od jeho původu, s nejistým výsledkem.
ERASMUS, ÚVAHY O MYSLÍCÍCH BIOLOGICKÝCH JEDINCÍCH

Během celého ústupu i přílivu Džihádu létaly Omniovy aktualizační lodě dále po svých předvídatelných nekonečných trasách, z jednoho Synchronizovaného světa na druhý. Neměnná povaha vnímající všemysli tak vytvořila svou největší slabinu.
Agamemnon a jeho sjednocení kymekové věděli přesně, kde na okraji systému Richesu mají čekat na přilétající plavidlo. Generál nechal Juno na Bele Tegeuse, aby dál shromažďovala a přeměňovala bláhové místní obyvatelstvo. Po devíti letech čítala jejich vzpoura mnoho bojovníků neo-kymeků, kteří třem přeživším Titánům vděčili za všechno.
A Omnius nebral tu hrozbu vážně.
Agamemnon a Dante, kteří číhali v záloze, odhalili blížící se stříbrnočernou aktualizační loď, letící nevšímavě po své dráze mezi Synchronizovanými světy. Naprogramovaný robotický kapitán dělal svou práci a netušil, jakou roli sehraje v celkovém konfliktu.
Šest lodí neo-kymeků se vznášelo na místě, připraveno udeřit. Všechna Agamemnonova plavidla, postavená v obnovených továrnách na Bele Tegeuse, byla vybavena těžkým brněním a velkou palebnou silou. Omnius dodal mnoha svým aktualizačním plavidlům malé baterie obranné výzbroje, ale bylo to jen symbolické gesto, naprosto nedostatečné k ochraně datových koulí před útokem kymeků.
Agamemnon věděl, že by jeho povstalci dokázali tuto loď lehce sestřelit. Neo-kymekové, přeměnění z tegeuské populace, byli dychtiví se ukázat a zasáhnout v probíhajícím boji.
Beowulf se pomalu sunul s nimi. Nejstarší neo-kymek byl vážně poškozen zrádným útokem Hekaté, jeho loď téměř zničena při bombardování kinetickými koulemi. Zatímco se pokoušel uniknout, těžké zásahy vyslaly silné přívaly energie myšlenkovými konektory a poškodily mu části organického mozku. Následkem toho se poškozený Beowulf vznášel v pásmu asteroidů Ginázu, kde ho pak zachránila výzvědná skupina kymeků. Kvůli zranění nemohl už dál fungovat jako dřív. Jeho mozek už nikdy neměl být takový, jaký býval.
Titánský generál však ve vzácném a netypickém projevu soucitu dovolil váhavému a pomalému kymekovi zúčastnit se tohoto útoku, i když Beowulf představoval jen malou pomoc.
I když předchozí útok na Zufu Cenvu a Aurelia Venporta nevyšel tak, jak byl naplánován, věděl Agamemnon, že jeho dvě zamýšlené lidské oběti jsou mrtvé... stejně jako Hekaté, která se mu tak už dál nebude plést do plánů. Přijatelný výsledek.
Agamemnon také shledával čím dál tím užitečnějším rozsévat po předních planetách Ligy odposlech a plně vycvičené zvědy. Lidé z Bely Tegeuse se ve vidině nesmrtelnosti a slibu, že se stanou neo-kymeky, dobrovolně nabízeli jako pozorovatelé a sběrači dat, což Titánům umožňovalo bojovat svou válku na dvou polích mnohem účinněji. I Omnius používal lidské zvědy, i když opatrně. Bál se, že je kontakt se svobodnými lidmi nenapravitelně poškodí - jako se to stalo s Agamemnonovým vlastním synem Vorianem.
„Jsme připraveni zasáhnout proti cíli, generále," oznámil Dante.
Beowulf vydal jakýsi dychtivý zvuk a konečně si seřídil komunikační systémy tak, že jeho slova byla zřetelná, i když pomalá. „Je čas zabít Omnia."
„Ano. Čas zabít Omnia." Agamemnon vydal rozkaz číhajícím lodím, aby se snesly a zamířily k aktualizačnímu plavidlu.
Agamemnon a Dante přihlíželi z bezpečné vzdálenosti, zatímco se neo-kymekové přihrnuli, aby obklíčili a zadrželi aktualizační loď. Měli nařízeno nezpůsobit žádnou škodu, která by se nedala rychle opravit. Během několika chvil přesnými výstřely vyřadili z provozu motory lodě a zničili implantované vysílací systémy, takže se loď volně vznášela vesmírem.
Robotický kapitán se může pokoušet vyslat nouzový signál, ale Omnius z Richesu se nikdy nedozví, co se stalo. Agamemnon a jeho tým tady skončí, zaberou si loď a udeří na nic netušící planetu strojů, než bude zaznamenáno nějaké zdržení.
„Honem," řekl. „Nemáme moc času."
Kymecké lodě se spojily s aktualizačním plavidlem. Jako první vstoupil na palubu jeden z tegeuských neo-kymeků, vpochodoval tam a jeho mechanické kroky zařinčely na chladné kovové palubě. Agamemnon následoval za ním, zamířil do pilotní kabiny, dychtivý zničit ve svých kovových spárech další stříbřitou gelovou kouli.
Odvážného neo-kymeka v kokpitu naprosto překvapil kapitán robot s měděným kožním filmem. Vypálil z výbušné

zbraně. Hutný projektil se zavrtal do mozkové schrány neo-kymeka, rozerval ji a rozlil šedou hmotu a elektrafluid širokým stříkancem po zdech kokpitu.
Agamemnon se vzepjal a zvedl zbraně, implantované ve skloubeném chodícím těle. Robot k němu obrátil svou zrcadlově hladkou měďnatou tvář. „Á, to je Agamemnon. Myslím, že jsem měl vypálit nejdřív na tebe. Ale Vorian by se pak na mě mohl zlobit."
Generál Titán zaváhal, poznal samostatného robota Seurata, který s Vorem jako druhým pilotem létal na nesčetných aktualizačních cestách. „Přesně naopak, Seura-te. Jsem přesvědčený, že by můj syn měl radost, kdybys tu těžkou práci udělal za něj."
Robotický kapitán simuloval smích. „Já si to nemyslím, Agamemnone. On radši řeší své problémy sám a pak si vychutná vítězství."
Na palubu aktualizační lodi vyšplhali další kymekové a nahrnuli se za generála. Jiného kapitána aktualizační lodi by prostě vyhodili z přetlakové kabiny do vesmíru, ale Seurat by jim mohl poskytnout cenné informace.
„Vezměte toho robota do zajetí," nařídil Agamemnon ozbrojeným neo-kymekům. „Chci ho vyslechnout."
Seurat stál bez hnutí. „Nemůžu vám dovolit vzít aktualizační kouli. Můj program mi to neumožňuje."
„Proveď analýzu a zvaž svoje možnosti. Můžu snadno vypálit pulsní dávku, vyřadit všechny tvoje systémy a pak tě odstranit z aktualizační lodě. Můžu vypálit střelu a úplně tě zničit. Nebo se můžeš vzdát a utrpět minimální fyzické poškození. Neexistuje žádná možnost, jak bys mohl ochránit Omniovu kopii."
Neo-kymekové přirachotili blíž, zatímco Seurat přemýšlel o těch možnostech.
„Tvůj odhad je správný, Agamemnone," řekl robot. „Raději bych zůstal nepoškozený. Možná, že se vynoří ještě další řešení."
„Na to nespoléhej."
Dva neo-kymekové odvlékali robotického pilota do jedné z čekajících lodí. Agamemnon popošel vpřed a rozerval kontrolovaný prostor, který skrýval Omniovu aktualizaci. I když to nebyla nezbytná součást jeho plánu, rozdrtil tu stříbřitou gelovou kouli, rozmačkal všemysl na lesknoucí se padrť.
Zatímco se tím bavil, ostatní kymekové se pohybovali po aktualizační lodi, roboti uzpůsobení pro práci ve volném prostoru se jako kovový hmyz hemžili po vnějším trupu lodi. Opravovali škodu, kterou způsobily jejich zbraně, a instalovali nové vysílací antény, pospíchali, aby plavidlo rychle poslali znovu na cestu k Richesu.
„Motory jsou zase funkční, generále Agamemnone," ohlásil Dante. „Aktualizační loď může pokračovat."
Díky svým znalostem předvídatelných tras kymečtí rebelové už vystopovali a zastavili deset aktualizačních lodí. Zničili dost kopií Omnia na to, aby se odloučené Synchronizované světy už začínaly rozpadat. Osamocená vtělení všemysli už dál nejednala koordinovaně.
„Instalujte nový program a vypusťte naši nejnovější zbraň." Agamemnon nastavil pilotní ovladače, které by byl použil robotický kapitán.
Aktualizační loď měla stále svá přístupová hesla a povolené spojení s Omniem na Richesu. Když toto plavidlo projde dalšími obrannými hranicemi, naskočí nový kurs. Motory budou aktualizační plavidlo zrychlovat, dokud jako bleskové kladivo neprojede atmosférou a neprovede neočekávaný úder do centrální bašty počítačové všemysli.
Pak se budou kymekové moci nahrnout na ten nechráněný Synchronizovaný svět. Agamemnon už měl připravenou velikou vojenskou sílu, která čekala, že sletí dolů, asimiluje a vyhladí planetu - masivní lodě, konstruované na Bele Tegeuse, spolu s vylepšenou a přeprogramovanou robotickou bojovou silou, kterou původně ukradl Omniovi. Jakmile tato aktualizační loď udeří na Riches, kymečtí záškodníci se nahrnou dolů a dokonají destrukci. Myslící stroje na Richesu se možná pokusí dát se dohomady, ale Omniova uzlová stanice je nedokáže dost rychle spojit.
Titánský generál znovu nastoupil do své lodi a všichni kymekové se dívali, jak přeprogramované aktualizační plavidlo klesá na oběžnou dráhu planety. Riches bude brzy pod nadvládou kymeků. Další krok k nastolení nového Času Titánů. Juno tu bude dál pracovat na převrácení utlačovaných lidí na spolehlivé spojence kymeků.
A zajatý Seurat je možná dovede k jistému pochopení toho, jak by měl generál Titánů jednat se svým zrádným synem Vorianem...
„Připravte se k akci," řekl Agamemnon. „Tentokrát není o našem vítězství pochyb."

Kašlu na historii. Udělám to, co je správné.
PRIMERO XAVIER HARKONNEN, DOPIS VORIANU ATREIDOVI

Když odletěli z Tlulaxu, řídil Xavier diplomatické plavidlo sám, ovládal loď, jak to dělal rád. Byla to jeho pro forma úloha na cestě do systému Thalimu a přestože starý muž teď působil nesmírně unaveně, trval na tom, že se své role nevzdá. Primero působil apaticky, když navigoval loď od šachovnicovitě uspořádaného města Bandalongu.
Iblis Ginjo s nesmírně samolibým výrazem stál v kokpitu, svíral opěradlo pasažérského sedadla a díval se dolů na přehlednou rozvodnou síť města, zářící kovem a sklem. Svahy kopců se táhly v úhledných řadách, poseté pravými, i když ošidnými orgánovými farmami.
Pět četařů Džipolu sledovalo na palubě diplomatické lodi každý Xavierův pohyb, ale starý primero vypadal nad řízením jen unaveně a poraženecky. Prohlásil, že už se moc těší, až se dostane domů.
Upřímně však pochyboval, že ho Iblis nechá dostat se na Salusu Secundus živého. Velký patriarcha nemůže připustit, aby se provalila jeho skandální tajemství, zvlášť ta, která se týkají tlulaxských orgánových farem a šarády se Sereninou mučednickou smrtí.

Ne, seržanti Džipolu uspořádají nějakou nehodu, zabijí Xaviera po cestě, vrátí se do Zimie a budou předstírat zármutek a truchlit nad starým hrdinou. Pak bude Iblis pokračovat ve svých plánech na zničení Caladanu, nabere zajatce jako nedobrovolné dárce orgánů a se spravedlivým hněvem bude rázně postupovat proti krutým myslícím strojům.
„Vždycky jsem dělal, co bylo pro Džihád nejlepší, Xaviere," řekl Iblis smířlivým tonem, stále se ho snažil přesvědčit. „Pomysli na to, jak jsme teď silní. Účel světí prostředky, ne?"
„Všichni můžeme říct totéž," odpověděl Xavier. „Vorian, Serena i já. Tohle je neuvěřitelně dlouhá válka. Přiměla nás k mnoha věcem, na které nejsme pyšní."
„Serena sama by byla hrdá na tvoje činy," tvrdil Iblis. „Musíme dostát její vizi. Její památce nedlužíme nic menšího."
Xavier předstíral unavený souhlas. Musel Velkého patriarchu ošidit, aby si myslel, že pro něj neznamená žádnou hrozbu, že se nedopustí žádné opovážlivé akce. Ale ve skutečnosti nasadí všechny prostředky, aby tomu zkaženému muži zabránil vrátit se do své mocné pozice. Něco se musí udělat, než bude pozdě.
Nenápadně už dal mladému kvintovi Paolovi tajné rozkazy.
Xavierovo diplomatické dopravní plavidlo operovalo s konvenčními vesmírnými motory, kterým bude cesta ze systému Thalimu na Salusu Secundus trvat mnoho týdnů. Pro naléhavé případy byl jeden z malých průzkumných kindžálů dole v hangáru vybaven novými Holtzmanovými motory z kolharských loděnic. Cestování zakřiveným prostorem však bylo stále riskantní a mnoho pilotů Džihádu se během běžných letů ztratilo. Ale jeli rychlost rozhodující, nezbývá jiná šance. Kvinto Paolo to riziko přijal.
Když se Xavier s diplomatickým plavidlem vzdálil za hranice tlulaxské atmosféry, manévroval pomalu a opatrně od planety, jako by vyrovnával příslušný vektor pro start do rozlehlé propasti otevřeného vesmíru.
Na kontrolním panelu mu zazářily varovné indikátory — přesně jak Xavier čekal.
Iblis si jich okamžitě všiml. „Co je to?"
Xavier předstíral, že je zmaten. „Vypadá to, že je otevřená šachta hangáru. Hmm, možná je to jen chyba přístrojů."
Iblisovi seržanti Džipolu se vztekle a překvapeně rozhlédli.
Iblis ten trik prohlédl. „Ten tvůj pobočník! Cos mu to nakázal?"
Xavier se znovu podíval na svoje monitory a nechal předstírání. „Je připraven odstartovat s kindžálem ohybačem. Nemyslím si, že tvoji muži budou tak rychlí, aby ho zastavili."
Iblis vyštěkl na strážce: „Jděte! Všech pět. Zabraňte té
lodi zmizet. Okamžitě sem kvinta Paola přiveďte!" Seržanti Džipolu se vyřítili z kokpitu a hnali se chodbou, ale kvinto Paolo už vyrazil na cestu.
Xavier byl spokojený, věděl, že všechno přesně načasoval. Iblis Ginjo a jeho Džipol hlídali primera Harkonnena, ale nikdo z nich nečekal, že by něco udělal ten holobradý důstojníček. Nezvážili možnost, že by Xavier něco podnikl tak rychle, ještě než vstoupí do volného vesmíru.
„Nevím, co myslíš, že ten tvůj člověk dokáže," řekl Iblis s opovržlivým výrazem. „S kým bude mluvit? Kdo mu uvěří? Já ovládám všechny zprávy v Lize, veškeré veřejné informace. Lidé mi věří, takže můžu obžalovat jeho i tebe. A stejně, kam může letět?"
Xavier se s úsměvem opřel v pilotním křesle a pohrál si s tlačítky. Pancéřované dveře kokpitu zasyčely a zabouchly se, uzavřely ho uvnitř s Velkým patriarchou. Zatímco se Iblis poplašeně obrátil, Xavier natrvalo vyřadil mechanismus z provozu.
Ty dveře se už teď víc neotevřou, alespoň ne za použití kteréhokoli nástroje nebo systému na palubě. Právě dal svému protivníkovi mat. Vorian by na něj jako správný hráč byl pyšný.
Diplomatická loď se ještě pohybovala v systému Thalimu, ale Paolo už vyrazil na svou mezihvězdnou pouť. Zakřivil prostor a bezpečně se dostal pryč.
Iblis vztekle udeřil do neprodyšně uzavřených dveří, pokusil se je otevřít, ale když viděl, že je to marná snaha, obrátil se zpátky k Xavierovi a zlostně se do něj zabodl pohledem.
„Doufal jsem, že se v tomhle nezachováš tak hloupě, primero. Myslel jsem, že pochopíš moji pozici."
„Já o tobě vím spoustu věcí, Iblisi. Ty orgánové farmy jsou jenom jeden ze tvých neodpustitelných zločinů a podvodů." Xavier nastavil navigační ovladače a potvrdil jejich kurs - a pak zkratoval celý pilotní panel, vyřadil řídicí středisko na můstku z provozu. Teď už Iblis nemůže udělat nic, aby ho zastavil.
„Co to děláš?"
Vysoko nad planetou opsala diplomatická loď oblouk a vydala se směrem k sálajícímu srdci hvězdného systému. Slunce Thalim jasně zářilo, vysílalo do kokpitu pás světla a hluboké stíny.
Xavier řekl: „Já vím, cos provedl osadám na Chusúku, na Rhissu a na Balutu. To nebyly ve skutečnosti útoky myslících strojů, že ne?"
„Na to nemáš žádný důkaz," řekl Iblis mrazivým hlasem.
„To je zajímavá odpověď - ale ne taková, jakou by dal nevinný."
Automatická akcelerace škubla s lodí dopředu, Iblis u pilotního panelu zavrávoral a odstrčil Xaviera stranou. Žádná z kontrolek nereagovala. Zanadával.
„Taky vím, cos naplánoval pro ty nevinné osadníky na Caladanu," pokračoval Xavier. „Měli z nich být čerství dárci orgánů, a ty bys mohl sjednotit zbytek Ligy."
Iblisova hranatá tvář potemněla paličatou sebeobhajobou. „Serena Služebnice by tomu rozuměla. Ta viděla, jak lidé ztratili odhodlání. Jsou líní, nesoustředí se už na ten důležitý boj. Bože, chtěli přijmout ten mírový návrh Kogitorů! To už nesmíme nikdy dopustit."
„Souhlasím," řekl Xavier. „Ale ne za tu cenu, jakou máš v plánu ty."
Ozvalo se hlasité bušení na zavřené dveře kokpitu, strážci Džipolu se pokoušeli dostat dovnitř. Iblis zkusil ovládací

panel na zdi, ale dveře zůstaly zavřené. Obrátil se a zabodl se pohledem do Xaviera. „Pusť je dovnitř, sakra!"
Xavier jen seděl opřený v křesle a pozoroval stále jasnější výhled z předních průhledů kokpitu. Loď svištěla vstříc sálající výhni ústřední hvězdy systému Thalimu.
Řekl: „Serena si uvědomovala potřebu oběti a motivace - ale když nastal čas, udělala to sama. Nežádala nikoho jiného, aby se obětoval za ni. Ty jsi sobecký chlap, který jde po moci, Iblisi."
„Já nevím, co jsi —"
„Místo abys sám vykonal nějaký nebezpečný čin, vybral jsi nic netušící oběti. Nechal jsi za své ambice platit lid na Chusúku, Rhissu a Balutu."
„Jestli se pokusíš odhalit mé takzvané zločiny, nikdy mi je nedokážeš," Iblis popadl Xaviera za ramena. Primero se ani nebránil, když ho Velký patriarcha vyhodil ze sedadla. „Nikdo tě nebude poslouchat, ty starče. Já mám podporu dobře zajištěnou."
„Já vím," řekl Xavier a zvedl se z podlahy. S podivnou formálností si oprášil uniformu. „Proto taky nemůžu nechat řešit tuhle záležitost politiky. Ty a ten tvůj lokaj Yorek Thurr byste jenom zmanipulovali důkazy a vyvlekli se ze všech trestů. Veliká škoda, že tu není s námi. Místo toho já teď jednám jako vojenský důstojník pro dobro Džihádu -jak jsem to dělal odjakživa. Rozhodl jsem odstranit nepřítele z bitevního pole. A právě teď jsi tím největším nepřítelem lidstva ty, Iblisi Ginjo." Zasmál se.
Loď se hnala dál a dál, blížila se obrovskému slunci Thalimu. Nastoupila gravitační síla a svůdnými neviditelnými prsty si přitahovala plavidlo blíž, rychleji. Iblis dál bojoval marný boj s řízením, nadával a práskal pěstí do panelů. Vytáhl nůž a zahrozil Xavierovi. „Obrať nás."
„Všechny navigační systémy jsem vyřadil z provozu. Nic ve vesmíru teď nemůže náš kurs změnit."
Iblis vyvalil tmavé oči, jak mu to všechno došlo. „To nemůžeš udělat!"
„Bylo to úplně jednoduché. Jenom se podívej na to světlo. Koukej, jak se pořád zjasňuje, čím dál tím víc."
„Ne!" zakvílel Iblis.
Strážci Džipolu dál mlátili do zavřených dveří kokpitu, ale jejich nástroje a zbraně na prolomení té bariéry nestačily. Loď se řítila k oponám ohně, vybuchujícím z hvězdy.
„Nejhorší ze všeho je to, že vím, že to tys přesvědčil Serenu, aby se obětovala, Iblisi. Připravil jsi tu úžasnou ženu o život."
„Rozhodla se sama! Nemohla nechat uspět ty Kogitory. Letěla na Corrin obětovat život, aby Džihád mohl pokračovat. Bylo to jediné možné řešení. Byla srozuměná s tím, že tu cenu zaplatí."
„Ne tak, jak jsi to nastrojil." Xavier ho už neposlouchal. „Ale zeptám se jí sám, už brzy."
Loď sebou trhla a poskočila, zmítaná ionizujícími proudy běsnící hvězdy a vibrující narůstající rychlostí, ale od kursu se neodchýlila. Mířila jako nějaká tupá dýka přímo do zduřelé koule rozžhaveného plynu. Iblisovi tekl po tváři pot z hrůzy i rostoucího tepla.
Xavier se vrátil v myšlenkách ke svému životu, ke své rodině, ke všemu, co udělal a co se mu nepovedlo. Bylo mu jedno, jestli si ho legendy zapamatují jako něco míň, než čím skutečně byl. Koneckonců, jestli kvinto Paolo uspěje se svým úkolem, pochopí to aspoň Vorian Atreides. Xavier nic jiného nechtěl.
Tohle bylo víc než jen osobní záležitost; dělal to pro víc než jen pro pomstu. Bez Iblise a jeho manipulativního kouzla nebudou mít Džipol a Tlulax vliv ani schopnost vedení, aby dokázaly provést své ohavné plány proti lidským koloniím. Xavier zachrání lid Caladanu... a všechny budoucí oběti Iblisovy pokřivené, pochybné horlivosti.
Iblis znovu a znovu křičel cosi na svou obranu. Bezcenná slova. Džipol dál mlátil na dveře, zatímco loď neúprosně pokračovala do žhavého rozrůstajícího se žáru slunce. Zvířená fotosféra nyní vyplnila průhled tak jasným světlem, až se zdálo, že roztaví kov i plasklo.
Pilotní stanoviště se čím dál tím víc rozpalovalo. Hroutící se oběhové systémy sténaly a chvěly se v marné snaze zvládnout tepelné přetížení. Každý nádech v Xavierových plicích byl jako oheň.
Pevně zavřel oči, ale oslnivá záře a horko mu stejně spalovaly optické nervy. Xavier to bral jako příhodnou pohřební hranici pro sebe a pro Iblise.
Iblis stále ještě křičel, když loď vlétla do středu slunce.

Načasování je základní věc, zvlášť jde-li o prvek překvapení.
VORIAN ATREIDES, VZPOMÍNKY BEZE STUDU

Kolem Normy Cenvy se tyčily obrovské baňaté útvary, k životu se probouzelo skutečné město její představivosti, jak se ohybače upravovaly nebo stavěly od začátku. Práce na Kolharu postupovaly úchvatným tempem za pomoci početných vojenských pracovních sil, masivního financování Ligy a nového pocitu naléhavosti oživeného Džihádu. Normin sen se stával realitou.
Loděnice se táhly dál než tisíc kilometrů v každém směru, bylo z nich rušné manufakturní zařízení, rozložené na obrovské rozvodné síti, pokrývající kdysi bažinaté pláně Kolharu. Pracovní zóny byly propojeny suspenzorovými tramvajemi o vysoké rychlosti, bílé kabiny se řítily po neviditelných kolejích.
Přesto si Norma nikdy dřív nepřipadala tak ztracená a prázdná. Stála po boku svého čilého osmiletého syna Adriena ve stínu jedné z kolosálních lodí a po krásné tváři jí tekly slzy. Před ní čekal důstojník Džihádu, zachmuřený ze zpráv, které jí přinesl. Připadal si nepříjemně.
Viděla jsem to ve své vizi. Věděla jsem, ze už Aurelia nikdy neuvidím.

Norma teď musela odložit své osobní záležitosti stranou. Bylo pozdě litovat toho, jak málo času ve skutečnosti strávila se svým mužem a kolik let z vlastního života obětovala válce. Měla před sebou spoustu práce, snažila se vyřešit nebezpečné navigační problémy. Jinak zemře mnoho džihádistů a žoldnéřů.
Musím uvést do života i tu svoji další, velkolepou vizi.
Dosud bylo přebudováno nebo vystavěno třicet sedm vojenských vesmírných lodí. Dalších třiapadesát se stavělo a brzy mělo být dokončeno. Kolem se tyčily konstrukce v různém stádiu dohotovení, byly černé, pokryté zlatými a stříbrnými transparenty Ligy. Kolem každé lodi se vznášela džungle suspenzorových lešení a pracovních člunů.
Přestože vojenští představitelé Džihádu veleli celé flotile ohybačů VenKee, stále dovolovali této společnosti přepravovat přitom značné množství zboží. Naštěstí dosud nedošlo k žádným ničivým nehodám, ale to byla jen záležitost času.
Ty úspěšné obchodní cesty teď už probíhaly celé měsíce a stále udržovaly tok zisku VenKee... umožňovaly také stálé dodávky melanže mnohým šlechticům, kteří se stali závislými na své denní dávce. Poslanci Parlamentu vyžadovali vzrůstající zásoby melanže, a tak bylo možné, že vojsko Džihádu dovolí společnosti VenKee zachovat v provozu pár ohybačů na základě „naléhavých požadavků" Ligy. Norma mezitím vyslala též desítky standardních pomalých obchodních plavidel, aby dál přiválely nezbytný materiál.
Díky koncesím, které vyjednal Aurelius, společnost VenKee Enterprises přežije. Možná bude nakonec dokonce vzkvétat. Ale bude se jí muset držet štěstí...
Norma si otřela slzy, ale hned nastoupily další. Byla to nesmírně lidská reakce. Byla zvyklá pohřbívat se v práci, která jí umožňovala unikat světským interakcím a malicherným konfliktům osobních vztahů, obchodu a politiky. Teď, přestože si její dokonalý mozek dokázal představit cestování zakřiveným vesmírem, nemohla uniknout hrozné osobní realitě.
„Vyšetřovací tým Ligy shromáždil důkazy z místa dopadu asteroidu na Ginázu," řekl důstojník hlasem plným smutku.
Norma ani nevěděla, jak se jmenuje. „Na souostroví zahynuly desítky tisíc lidí, mnoho z nich talentovaní žoldnéři. Myslím, že se nikdy ani pořádně nedozvíme, co se stalo."
Norma nepochybovala o pravdivosti těch zpráv. Chladný vítr z plání zavál důstojníkovi tmavé vlasy do čela, málem do očí. Odkašlal si. „Našli jsme důkaz o spojeném útoku kymeků v poli asteroidů. Váš muž a vaše matka se měli nacházet v blízkosti."
„Já už vím, co se s nimi stalo," řekla Norma. „Viděla
jsem to v... jistém jasnozřivém snu. Jsem přesvědčena, že se to bude shodovat s důkazy, které máte." Vysvětlila, čeho byla svědkem po silné konzumaci melanže.
Potlačila city a zavrtěla hlavou nad tou hroznou ztrátou. Dva nesmírně talentovaní lidé jsou pryč. Adrien byl sotva tak starý, aby to pochopil. Chlapec stál tiše vedle matky.
Norma pohlédla na syna a uviděla štíhlejší, mladší verzi Aurelia, ponořenou v moři smutku. Zaťala zuby. „Teď musíme pracovat ještě tvrději. Ty a já, Adriene, budeme udržovat odkaz tvého otce."
„Já vím, mami. Ty velké lodě." Chlapec se k ní přitiskl a natáhl se, aby ji objal kolem pasu. Měl předpoklady být stejně nadaný jako ona a schopný v obchodních záležitostech jako otec.
Norma přikývla. „Vybudujeme mocnou obchodní společnost, která bude ty lodě používat. Musíme myslet na budoucnost."

Ve snech slyším dávný šepot caladanských moří jako přízračné vzpomínky, které mě tam lákají zpátky. Caladan je moc, moc vzdálen Džihádu.
PRIMERO VORIAN ATREIDES, SOUKROMÉ DENÍKY

Vorian Atreides, bolavý a zarmoucený z hrůzné Sereniny smrti, se vrátil na Caladan. Neměl žádnou vojenskou misi ani plán, až na ten soukromý. Kdysi dávno sledoval, jak mu uniká Serena, a nehodlal podobnou věc opakovat. Našel jinou ženu, která mu byla drahá.
Leroniku.
Proč by nemohl prostě odejít z Džihádu, obrátit se k bojování zády a nechat jiné, ať si s válkou poradí? On už bojuje čtyři desítky let... Nestačí to? Zvlášť teď, kdy je rozhořčené lidstvo podníceno k pomstě ve jménu své milované kněžky.
Na Caladanu s Leronikou by na to všechno mohl na chvíli zapomenout. Nebude to opravdový odpočinek ani zotavení, jen znecitlivělé vyhýbání se vzpomínkám. Ale je to lepší než nic. Pak se zase vrátí do války, jako obvykle.
Blížila se čtyřiceti standardním letům, jejím dvojčatům bylo skoro deset — ale Vor se od svých jednadvaceti, kdy mu Agamemnon udělil tu bolestivou kúru nesmrtelnosti, nijak viditelně nezměnil. Za pár let bude Leronika vypadat dost stará na to, že by mohla být jeho matkou, ale to mu nevadilo. To mu nikdy nevadilo. Mohl jenom doufat, že ona sama se nebude moc zabývat jeho vzhledem ani svým vlastním.
Když Vor znovu dorazil do Leroničiny taverny, vypadala překvapená, že se vrátil tak brzy. Pospíchala ho obejmout, pak se odtáhla a studovala bolest a neštěstí v jeho očích. Něco bylo jiné. Žádné vtipy, žádná ležérní chůze, žádné laškovné sevření v náruči a šťastné zatočení kolem dokola.
Vor ji jen objímal a dlouho nic neříkal. „Potom ti to řeknu, Leroniko... ale teď ne."
„Dej si načas, jak budeš potřebovat. Tady jsi vždycky vítaný. Zůstaň se mnou, jestli chceš."
V příštích dnech strávil Vor celé hodiny dole na molu, díval se na hypnotický mírumilovný oceán. Leronika občas sedávala vedle něj, nebo se vrátila do práce a nechala ho přemýšlet o podivných stezkách, po nichž se ubíral jeho

život. Jeden z caladanských rybářů ho dokonce vzal na jeden den na loď a Vor zjistil, že ho ta tvrdá, ale poctivá práce těší, stejně jako prosté uspokojení, když jedl čerstvou rybu, kterou sám ulovil.
Chlapci Estes a Kagin si ho velice oblíbili, i když neznali pravdu. Vorovi přetékalo srdce, když si vzpomínal na všechno, co mu Xavier Harkonnen vyprávěl o svém rodinném životě s Oktou, věci, kterým Vor nikdy nedokázal porozumět... až teď.
„Měla ses znovu vdát, Leroniko," řekl jí jednou večer, když spolu kráčeli po kamenitém pobřeží. „Zasloužíš si štěstí a tvoji chlapci taky. Poznal jsem spoustu caladanských mužů, ze kterých by byli výborní kandidáti."
Zvedl obočí. „Jsem vdova něco přes rok. Stěžuješ si, že jsem ještě k mání?"
„Nestěžuju, jenom to nechápu. To jsou vesničané a rybáři slepí, že nevidí, co mají před očima?"
„Mnoho z nich ano." Věnovala mu škádlivý úsměv, pak si založila ruce v bok. „Kromě toho, ty mě těžko můžeš učit, jak žít vlastní život. Počkám si, jak dlouho uznám za vhodné... dokud si mě nevšimne ten pravý." Natáhla se a políbila ho.
„V těch tvých dopisech o exotických dobrodružstvích a nevšedních místech jsem toho z vesmíru poznala spoustu. Caladan je příjemný svět, ale tys mi dal ochutnat hvězdy, které byly vždycky mimo můj dosah."
Toužebně se zahleděla přes nekonečné klidné vody. „Jsem už netrpělivá z tohoto místa, z tohoto života. Chci pro svoje syny víc. Když přemýšlím o Lize vznešených, o městech na Saluse Secundus a na Giedi Primě, představuju si Estese a Kagina jako senátory, doktory, dokonce jako umělce, podporované šlechtici. Tady na Caladanu jsou odsouzeni stát se jedině rybáři. Nechci, aby se spokojili s malými ambicemi."
Navzdory klidu a odloučení nemohl Vor Džihádu uniknout. Veškeré lidstvo bylo zasaženo Sereninou mučednickou smrtí a rebelští kymekové — včetně jeho otce Agamemnona - zasadili všemysli hluboké údery. Vor se znepokojením cítil, že by armáda Džihádu mohla nyní skutečně počítače svrhnout. Ale stále zbývá nelehký boj...
Když na Caladan dorazil posel Džihádu, věděl přesně, kde Vora najde. Primero Harkonnen mu ve svých posledních instrukcích řekl, kde má hledat.
Vor měl stísněné pocity, když viděl uniformovaného muže, jak k němu spěchá po pláži. Kvinto Paolo měl tvář zrudlou důležitostí mise. Objevil Vora, jak sedí na skále na pobřeží a naslouchá ukolébavce nadcházejícího přílivu. „Primero Atreide! Přináším naléhavý a soukromý vzkaz od primera Harkonnena."
Leronika poodstoupila, aby mužům poskytla soukromí. „Musím se vrátit do taverny. Vy dva si proberte ty svoje vojenské tajnosti —"
Ale Vor ji chytil za zápěstí a zadržel ji. „Před tebou nemám žádné tajnosti." Obrátil se k nižšímu důstojníkovi a čekal.
„Přijíždím přímo z Tlulaxu. Primero Harkonnen mě naléhavě vyslal za vámi. Nařídil mi, že nemám letět do Zimie ani předávat ten vzkaz nikomu jinému z armády Džihádu. Bál se, že by jeho slova mohla být překroucena. Místo toho řekl, že vás najdu na Caladanu s touto ženou."
Vorovi se rozbušilo srdce. Věděl, že primero Xavier Harkonnen by protokol neobešel jen tak.
Paolo pokračoval: „Primero mi řekl: ‚Je třeba, aby se můj dobrý přítel Vorian dozvěděl pravdu.'"
Mladý důstojník pevně svíral plochý zapečetěný balíček, až mu zbělely klouby. Zdálo se, že se snaží stát v pozoru a klidně dýchat, ale celé jeho tělo působilo toporně. Takový vojenský protokol byl možná důležitý pro Xaviera, ale Vor chtěl jen slyšet své zprávy. „Ven s tím, kvinto. Jaký je ten vzkaz?"
Paolo těžce polkl. „Napsal to rychle, zatímco jsem se díval, a poslal mě pryč, než mě mohl Džipol Velkého patriarchy zastavit. Taktak jsem unikl. Teď se bojím o bezpečnost primera Harkonnena. Já... neměl jsem ho opustit, ale nařídil mi to."
Vor roztrhl a otevřel balíček. Zvláštní bylo, že neměl žádné bezpečnostní pečetě ani šifrování. Byl to prostý načmáraný vzkaz. Když si Vor později vzpomínal na tuto chvíli, už ten fakt sám mu napověděl hodně o zoufalství, jaké musel Xavier zažívat.
Mořský vánek mu třepotal papírem v ruce a Vor rozšířenýma očima četl: o podvodu s tlulaxskými orgánovými farmami, o domnělém útoku myslících strojů na Chusúku, Rhissu a Balutu, který ve skutečnosti spáchala tajná policie Iblise Ginja - o vraždění lidí, o sklízení jejich orgánů podle potřeby a svádění viny na Omnia. A o dalším plánovaném útoku na Caladan.
Tady!
Vybavil si na márnici, jakou viděl na Chusúku, v kontrastu s krásou tohoto starého mořského světa. „Iblisi, ty grázle."
Chřípí se mu roztáhlo při pomyšlení na to, co udělá Velkému patriarchovi, jakmile se k němu dostane dost blízko, aby mu mohl sevřít ocelovými prsty krk.
Četl dál. Xavier mu popsal, co hodlá udělat, jak chce zničit mocného Iblise Ginju, provést poslední hrdinský čin. Starý primero věděl, jak se na něj bude pravděpodobně dívat obyvatelstvo Ligy - jako na fanatika, zrádce, vraha jejich milovaného Velkého patriarchy - ale Xavierovi byla veškerá posmrtná nepřízeň jedno. I sláva, vyjde-li najevo skutečná pravda.
Vrah?
Stejně jako Xavier si i Vor uvědomoval mocnou sílu mýtu a klamu, který stvořil Iblis Ginjo... celý kádr tajné policie a fanatické bojovníky Džihádu, kteří budou udržovat iluzi o kněžce Sereně Služebnici a jejím oddaném Velkém patriarchovi Iblisu Ginjovi.
Vorovi došly všechny důsledky, uvědomil si všechny nástrahy, o které by mohl stále klopýtnout. Nic nebylo jen pravdivé a správné a realita nebyla tak černobílá, jak Xavier vždycky přepokládal, že by měla být.
Iblis celá desetiletí kladl sítě po celé Lize vznešených, a ty se nedají jen tak vymazat. A ještě hůř — jestli pravda, jakkoli krutá, někdy vejde ve známost, výsledný skandál může zničit energii, kterou Serena vzbudila jako mučednice v tažení proti myslícím strojům. Její stoupenci budou bojovat mezi sebou místo proti Omniovi.
Vor pevně propletl ruce. To nemůže její památce udělat, proto sám zatají pravdu o Xavierovi. Doufal, že by to jeho přítel

pochopil.
Aspoň že je Iblis Ginjo z cesty.
Další problém: jak si poradit s Tlulaxany, nejohavnějšími zločinci? I když je Velký patriarcha mrtvý, jeho tajní kolaboranti zůstali.
Vor musel ukázat, jaké jsou ve skutečnosti orgánové farmy, přinést Tlulaxu ostudu a zkázu. Ano... možná poslouží jako obětní beránci, ale zaslouženě. Jakmile veřejnost zjistí ten hrůzný podvod, bude na obchodníky s lidmi pohlížet s naprostým odporem. Orgánové farmy budou zničeny a otroci, kteří sloužili jako živé zásobárny masa, budou osvobozeni... tak či onak.
Vor si povzdychl, cítil na bedrech nesmírnou odpovědnost. Sám sebe viděl jako spojovací článek minulé a budoucí historie a stejně jako přítel nic nedbal o osobní slávu nebo vinu.
Uvědomil si Leroničinu přítomnost. Dívala se na moře a v její tváři z profilu byla vrytá starost a strach. „Nemůžu tě tady držet, Vore. Běž a postarej se o tu naléhavou záležitost." Viděl, jak se jí v koutcích tmavě hnědých očí lesknou slzy, i když se je pokoušela skrýt. „Vrať se, až budeš moci, jako obyčejně."
Kvinto Paolo, postávající na druhé straně, vypadal nervózní a dychtivý dostat se pryč, jako by byl naprosto bez cíle, dokud nedostane nový příděl rozkazů.
Ale Vor přistoupil blíž k té ženě, která se stala jeho citovou základnou. Vzal jí bradu do dlaní a přiměl ji, aby se na něj podívala. „Moc jsem tady přemýšlel. Od nynějška musím být kromě vojáka taky člověk. Já... chci, abys šla se mnou."
Překvapení a radost v její tváři rázem vymazaly deset let věku. „Ale já jsem jenom chudá holka z Caladanu. Nemám právo být ženou velkého primera -"
Něžně jí položil prst na ústa. „Jsi moje láska a máma mých synů." Vor zaváhal, čekal, jestli nepopře, co oba věděli. Nemohl se podívat na Estese a Kagina a ještě o tom pochybovat.
Stiskla rty. „Chci, aby si chlapci pamatovali jako otce Kalema. Obětoval jim život a já nepřipustím, abys zatlačil jejich vzpomínky na muže, kterého znali většinu života."
„To by mě ani nenapadlo. Kalem Vazz udělal to, co jsem měl udělat já. Vychoval je, vštípil jim smysl pro povinnost a morálku. Byl tady, když já ne."
„To neznamená, že nemůžeš začít teď." Těžce dýchala a slzy se jí valily po tvářích.
Přikývl a řekl: „Vychováme naše syny v Lize vznešených, se všemi možnostmi, jaké naše civilizace může nabídnout." Jeho hlas byl plný citu, přitáhl si ji blíž. „Musím ti ukázat celou galaxii."

Noc je díra ve včerejšku a tunel do zítřka.
ZENSUNNITSKÁ POEZIE OHŇŮ

Před deseti lety Marha, Jafar a všichni stoupenci Selimovy vize opustili své dlouhodobé sídliště a podnikli pouť hluboko do pouště, daleko od lovců z jiných světů a zrádců od naiba Dharthy. V ten osudový den Marha vylezla na Jehlovou skálu, aby lépe viděla, a odtamtud byla svědkem konce života svého muže. Ale ta událost byla skutečným počátkem. Velký Jezdec si dovolil spojit se se skvostným segmentovaným tělem boha.
Po deset let se drželi Selimova snu a jeho poslání. Zvěsti o neuvěřitelném osudu vůdce psanců se rozšířily po sídlištích zensunnitů na Arrakis a přiměly stovky uchazečů hledat odlehlý úkryt a pokusit se připojit k Jezdcům.
Kamenné jeskyně a volné duny Arrakis tvořily úkryt namísto vězení. Daleko vzadu v temné chodbě objevili Jezdci a psanci další runy muadru, vyryté hluboko v chladném kameni. Ty symboly Ismaelovi připomněly prastaré nerozluštěné rukopisy, které si jeho děd schovával mezi pergameny se sútrami v chatrči na Harmonthepu. Ismael nevěděl, jak ty znaky přeložit, ale nepochyboval o tom, že nesou nějaký vzkaz naděje a pospolitosti.
V prvním roce se uprchlíci z Poritrinu naučili žít s domorodci z Arrakis, pracovali s nimi bok po boku, pomáhali jim v denní dřině o přežití. Ti nejslabší mezi nimi znovu nabyli sílu a ani jediný z nich si nestěžoval. Po životě v nesvobodném otroctví, službě náladovým pánům při úkolech, k nimž by i stroje měly odpor, byli teď bývalí otroci houževnatí a silní.
Ismael stál se svými lidmi, kteří přežili, u velkého jeskynního okna, otevírajícího se do neblahých prostor, kde nikdy nebylo vidět stopy lidských nohou ani otrokáře. Nadešlo jasné svítání, které bývalo oblíbenou denní dobou Selima Jezdce, jak jim řekla Marha.
Ismaelova dcera Chamal vypadala optimistická a silná, ve věku šestadvaceti let plná ženství. Znovu se vdala po způsobu drsných pouštních lidí a už přivedla na svět tři děti. Rafela nosila stále v srdci, ale každý v Ismaelově skupině uprchlíků přišel o rodinu, buď na Poritrinu, nebo tady na Arrakis. Všichni museli jít dál s vědomím, že toto místo jim bylo osudem určeno za domov, nyní a navždycky.
Půvabná Marha přistoupila Ismaelovi po bok, vyhlížela tvrdýma očima do pouště. Vřele se na ni usmál, zůstali stát u sebe, dva spojení lidé. El'hím, její syn, kterého měla se Selimem Jezdcem, vyrostl v dobrého silného chlapce, nyní téměř desetiletého... a naučil se být opatrnější, když lezl do neprozkoumaných puklin, kde se mohli skrývat černí škorpióni.
Necelý rok po záchraně uprchlíků se Marha nijak netajila s faktem, že považuje Ismaela za logického nástupce Selima. Byla požehnána zdravým a chytrým malým synem a podle zensunnitského zvyku a nezbytnosti obtížného nomádského života lidé z Arrakis neodsouvali stranou děti bez otce ani ženy, které přišly o manžely.
„Byla jsem žena Selima Jezdce," řekla mu v tichu chráněné jeskyně a zvedla hrdě bradu jako nějaká pouštní princezna. Měsíčkovitá jizva nad levým obočím vypadala tom v šeru bledá. „Když Šaj-hulúd pohltil mého manžela a ďábla naiba Dharthu, měla jsem si vybrat Jafara, který byl po Selimovi druhý ve vedení. Ale..."
Odvrátila oči a pak se zase podívala na Ismaela. „Jafar ctí legendární Selimovu památku a je zastrašen v jeho stínu. Neřekl to, ale já cítím, že by mu připadalo jako nějaká... svatokrádež, kdyby si mě vzal za ženu. Jiní muži také Selima

obdivovali, následovali ho jako proroka. Ctí jeho památku, tradice, které vybudoval, a považují mě za nějakou nedotknutelnou bohyni." Marha se dotkla jeho ruky. „Tak se nedá žít, Ismaele."
Podíval se na ni. „A protože já přicházím odjinud, myslíš si, že mě takové pocity nepřemáhají?"
„Ty jsi vůdce svého lidu, muž, který požívá jejich úcty, čestný a pevný, který se nebojí stát si na svých názorech. Jsi skála, ne měkká duna, kterou promění každý rozpustilý větřík."
Zamračil se. „Chceš po mně, abych zapomněl na svou předchozí ženu."
Marha zavrtěla hlavou. „Nechci, abys zapomněl na nic. Ani já nikdy nezapomenu na svého prvního muže. Oba máme svoji minulost, Ismaeli... a svou budoucnost. Společně jsme silní."
Její slova mu nahnala strach, ale rozpoznal v nich pravdu. „Naložila jsi mi těžké břemeno." Stála u něj velice blízko, až si připadal omámený její bystrou inteligencí a krásou.
Pokrčila rameny, pak ho políbila na ošlehanou tvář. „Všichni neseme břemena, nebo ne?"
A tak si vzali jeden druhého a společně se podíleli na vedení rozrůstající se skupiny psanců v neustálé snaze potlačit krvácející únik melanže z Arrakis. Všichni přísahali, že ubrání Šaj-hulúda a zabrání čerpání koření.
Ismael nyní svolal své psance ke vchodu do jeskyní. Díval se na lid, který ho následoval do takové dálky, a na ostatní, kteří ho přijali jako nástupce Selima Jezdce. Za ním na písku se rozehříval nový den.
Selim zažil mnoho vidění, prostřednictvím spojení se Šaj-hulúdem, díky mocné melanži viděl záblesky budoucnosti. Ismael však neměl tak spolehlivý zdroj, který by ho vedl v jeho rozhodnutích. Musel studovat sútry koránu a všechna ostatní písma, doufal, že dokáže dostatečně určit boží vůli. Někdy, v nejtemnějších hodinách noci, Ismael často tiše pozoroval nekonečnou poušť, jako by tam někde mohl zahlédnout budoucnost...
Když se slunce vyšplhalo nahoru po rozeklaném útesu, zhluboka se nadechl suchého vzduchu, cítil jeho krutost. Arrakis byla mnohem nehostinnější než Poritrin nebo Harmonthep — ale byl to jeho nový domov, místo, kde může žít daleko od hrozby otrokářů a myslících strojů a dokonce i od Ligy vznešených.
Ismael se s úsměvem rozhlédl kolem sebe, z jedné tváře na druhou. „Můžeme žít na tomto světě, jak jsme si zvolili, ovlivnit vlastní život a budoucnost. Už nikdy nebudeme znovu otroky!" Vydechl nesmírnou hrdostí a dodal: „Ode dneška se budeme nazývat fremeni, svobodní lidé z Arrakis."

DODATEK

BĚH VÍTĚZSTVÍ A PORÁŽEK: VÝZNAMNÉ UDÁLOSTI V PRŮBĚHU DŽIHÁDU
(VŠECHNA DATA JSOU STANDARDIZOVÁNA PODLE KONVENČNÍHO KALENDÁŘE)

201 p. G. (před Gildou): Syn Sereny Služebnice zavražděn Erasmem.
200: Armada Ligy jako odvetný oder ke zničení Omnia odpaluje atomové nálože na Zemi.
198: První organizovaný útok vojsk Džihádu po vítězství na Zemi. Džihádisté si vybrali cíl namátkově, Synchronizovanou planetu Bela Tegeuse, a s velkou slávou se vydali do boje. V tomto střetu se vyznamenal Vorian Atreides. Navzdory nesmírným ztrátám na straně robotů a lidí byla srážka bezvýsledná. Lidské síly se stáhly.
197: Corrinský Omnius si uvědomil změnu celkového charakteru války a zareagoval. Vyslal na Salusu Secundus další těžkou flotilu, ale vojska Džihádu ji zadržela. Segundo Xavier Harkonnen vycítil svoji příležitost, druhou šanci po bitvě o Zimii, kde byl před lety těžce zraněn.
Vorian Atreides se vrací na Belu Tegeuse, aby zjistil, co se přihodilo za rok po srážce, a objevuje, že myslící stroje znovu vybudovaly průmysl a obnovily svou základnu, jako by se bylo nic nestalo. Přes celou bitvu a ztráty na lidských životech Džihád nedosáhl žádného pokroku.
196: Vorian Atreides je povýšen na segunda prvního stupně.
Norma Cenva modifikuje Holtzmannovy štíty a částečně tak řeší problém jejich přehřívání během ozbrojených konfliktů. Termální výpadky dále představují nedostatek, ale nové štíty jsou oproti původní verzi podstatně zdokonaleny.
195: Masakr na Honru. Vojska Džihádu se v důležité ofenzívě pokoušejí osvobodit zajaté obyvatelstvo ze Synchronizovaného světa Honru, ale jsou oklamána ohledně množství sil strojů, které je očekávají. Omnius nasazuje agresivnější taktiku, sebevražedné robotické lodě, které vyhlazují celou flotilu Džihádu. Je zabito přes pět tisíc vojáků svobodného lidstva.
194: Po masakru na Honru Velký patriarcha Iblis Ginjo a kněžka Džihádu Serena Služebnice žádají o další dobrovolníky pro boj. Iblis Ginjo má podezření, že zrádní špehové záměrně předali dezinformace o silách strojů na Honru. Jmenuje vyšetřovací tým, vedený Yorekem Thurrem, který má věc prošetřit.
Na naléhavou žádost o nové vojáky Džihádu po Honru vstupuje do armády Džihádu adoptovaný bratr segunda Xaviera Harkonnena Vergyl Tantor, teprve sedmnáctiletý.
193: Je oficiálně ustaven „Džipol", policie Džihádu, poté, kdy Yorek Thurr předložil svoji zprávu, v níž naznačil možnost rozšíření dalších zvědů strojů po planetách Ligy, nečestných lidí, kteří se přidali na stranu Omnia.
Iblis Ginjo si v politickém sňatku v zájmu posílení moci bere Camii Boro, potomka z rodu posledního císaře, který vládl před Časem Titánů, před více než tisícem let.
192: Žoldnéři z Ginázu nabízejí svoje služby jako nezávislí válečníci, ne jako řádní příslušníci armády Džihádu. Po mnohých diskusích o důsledcích Velký patriarcha Ginjo navrhuje, aby byli přijati. Žoldnéře nabízejí i další planety, ale bojovníci z Ginázu jsou všeobecně považováni za nejlepší.

Učenec Tio Holtzman nabízí ke svým štítům technologii „fázové palby", precizně nastavený systém, který na zlomek sekundy vypojí ochranná pole, jen na tak dlouho, aby mohly lodě Džihádu pálit. Norma Cenva v tichosti modifikuje a opravuje jeho výpočty, zabraňuje neštěstí, ale se svou činností se mu nesvěřuje.
191: Velká čistka, sedm poslanců Ligy - všichni političtí protivníci nebo lidé, kteří vystupovali proti Iblisu Ginjovi -jsou nařčeni z vyzvědačství pro Omnia. Vyšetřuje je Yorek Thurr. Velký patriarcha Ginjo buduje tým „Serafínek" na ochranu Sereny Služebnice, skupinu fanaticky oddaných ženských strážkyň.
190: Manion Služebník odstupuje z funkce místokrále a žádá, aby byla na to místo dosazena jeho dcera Serena. Je zvolena aklamací, ale trvá na tom, že chce být jen „prozatímní místokrálovnou", dokud neskončí válka.
189: Myslící stroje napadají a dobývají malou kolonii Ellram. Všichni lidé jsou buď pobiti nebo zotročeni. Bitva skončí dřív, než se o ní Liga vůbec dozví.
Když Serena Služebnice přichází promluvit na shromáždění Parlamentu, stane se terčem pokusu o atentát. Jedna ze Serafínek obětuje život, pokus je odvrácen a Serena je rychle transportována do Města introspekce. Rádoby vrah je během zatýkání zabit a vyšetřování Yoreka Thurra odhalí důkaz o tom, že ten muž byl špeh s vymytým mozkem, poslaný Omniem.
188: Stroje znovu udeří, tentokrát zasáhnou Kolonii Peridot. Armáda Džihádu bojuje divoce a odrazí síly Synchronizovaných světů. Zon Noret vede své žoldnéře z Ginázu na povrchu planety, zničí mnoho robotů, ale síly strojů postupují taktikou spálené země a sídla na kolonii jsou nakonec zničena.
Skupina džihádských vojáků impulzivně poruší rozkazy a vydá se napadnout nové ústředí strojů na Corrinu a zničit stávajícího základního Omnia. Všichni jsou zabiti robotickými obránci.
187: Segundo Xavier Harkonnen je hlavní silou hnutí za postavení velikého válečného památníku všem padlým Džihádu. Serena Služebnice přispěje svou podporou a gigantická stavba je zahájena na Giedi Primě, místě hrůzných ztrát na životech, ale také významného vítězství nad stroji. Stejný monument má být postaven v Zimii.
Po debaklech na Ellramu, Kolonii Peridot a na Corrinu se Velký patriarcha obrací na Parlament Ligy. Džihád nyní probíhá už třináct let a on navrhuje, že v dobách války by měl existovat další vládní orgán, „Rada Džihádu" a ve skutečnosti ovládat celou válku sjednoceným a vizionářským způsobem. Navrhuje, aby všechny záležitosti vztahující se k Džihádu — jak domácí (Džipol), tak zahraniční (armáda Džihádu) - byly sloučeny a spravovány touto Radou. Další komerční, společenské a domácí záležitosti se mohou probírat a diskutovat v normálním Parlamentu Ligy, protože rozhodnutí takového druhu si mohou vyžádat čas, jaký potřebují. Ale záležitosti Džihádu chtějí rychlé a rozhodné vedení, jaké není možné při tisíci hlasů v Parlamentu. Návrh projde.
186: Další čistky Džipolu v Lize. Lidé začínají být paranoidní a hledat zvědy strojů ve svém středu. Serena Služebnice z ochranné izolace ve Městě introspekce pronáší zanícené projevy.
185: Xavier Harkonnen a Vorian Atreides jsou povýšeni do funkce primerů armády Džihádu.
184: Myslící stroje se začínají zaměřovat na Nepřipojené planety, považují je za snadnější kořist. Nejsou tam žádné síly Džihádu, které by je mohly zastavit, a nepočetné obyvatelstvo nedokáže Omniovi čelit. Tři Nepřipojené planety jsou dobyty a využity jako operační základny pro expanzi Synchronizovaných světů.
182: Norma Cenva je víc a víc posedlá svými rovnicemi na zakřivení prostoru a pracuje sama. Učenec Tio Holtzman najímá mnoho dalších mladých dychtivých asistentů, aby z nich vytěžil nápady; jsou nadšeni možností pracovat s velkým vědcem.
181: Pod nadvládu strojů padnou dvě další Nepřipojené planety — Tyndall a Bellos. Každá z nich má malou populaci obchodníků, těžařů a farmářů a Rada Džihádu nechápe, proč Omnius stojí o taková místa. Pak si primero Atreides všimne toho, že obě tyto planety byly využity jako základna, obklíčující Ligu planet jako síť, stahující se pro plně koordinovaný útok.
179: S podporou Xaviera Harkonnena navrhuje Vorian Atreides, aby armáda Džihádu musela věnovat své zdroje a vojenskou sílu na obranu Nepřipojených světů stejně jako planet Ligy. Rada Džihádu je nejprve proti, ale primero Atreides představí taktické plány Omniova postupu, model, podle nějž se zmocňuje strategických hvězdných systémů na periferiích. Myslící stroje budou mít základny, z nichž by mohly odstartovat masivní údery proti Saluse Secundus a dalším klíčovým světům Ligy. Iblis Ginjo považuje návrh za možnost rozšířit teritorium Ligy.
178: Nepřipojená planeta Tyndall, nedávno dobytá Omniem, je osvobozena masivním a nečekaným protiútokem Džihádu. Koordinovanou bitvu vedou oba primerové Atreides i Harkonnen. Vergyl Tantor se v bitvě vyznamená a dostává dvě medaile, které posílá domů ženě a třem dětem.
177: Omniovy síly jsou odhaleny na Nepřipojeném světě IV Anbus, pravděpodobné příští kořisti v celkovém dobyvatelském plánu. Armáda Džihádu vysílá mohutné síly na obranu převážně zenšiitské planety.